Ontwerp Omgevingsvergunning

Wind op Isselt

Zienswijzennota

September 2026

Amersfoort

www.amersfoort.nl/windopisselt

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 5

1.1 ALGEMEEN 5
1.2 INITIATIEFNEMER 6
1.3 PROCEDURE OMGEVINGSVERGUNNING BOPA 7

2. LEESWIJZER 11

2.1 WET- EN REGELGEVING EN PROCEDURE 12
2.2 COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE 16
2.3 LOKAAL EIGENDOM 22
2.4 GEZONDHEID 24
2.5 GELUID 28
2.6 SLAGSCHADUW 31
2.7 (EXTERNE) VEILIGHEID 34
2.8 NATUUR 38
2.9 LANDSCHAP 50
2.10 WATER 51
2.11 CUMULATIE ANDERE ONTWIKKELINGEN 52
2.12 MONITORING EN HANDHAVING 53
2.13 ENERGIEOPBRENGST, ALTERNATIEVEN EN VERMEDEN EMISSIES 55
2.14 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 56
2.15 RUIMTELIJKE UITVOERBAARHEID 57
2.16 AANSLUITING WINDTURBINES EN NETCONGESTIE 59
2.17 SCHADE EN NADEELCOMPENSATIE 60
2.18 OVERIGE VRAGEN 62
2.19 LOCATIESPECIFIEKE ZIENSWIJZEN 62

3. BEANTWOORDING PER ZIENSWIJZE 64

A OVERHEDEN, BEDRIJVEN EN INSTELLINGEN 64
A 1 Zaaknummer 573576 Provincie Utrecht 64
A 2 Zaaknummer 576840 (online) / 577478 (post) Royal Smit & Zoon 64
A 3 Zaaknummer 577628 (online) / 577794 (post) / 578352 (post) Agrarisch melkveebedrijf Noortman ... 77
A 4 Zaaknummer 578043 (online) / 579909 (post) ABOG Business Centre B.V. 86
B VERENIGINGEN/ BELANGENGROEPEN 96
B 1 Zaaknummer 575364 particulier (namens subgroep externe veiligheid van OAR) 96
B 2 Zaaknummer 576278 Vereniging Dorpsbelangen Hoogland 115
B 3 Zaaknummer 577034 (online) / 578357 (post) / 577468 (post) Stichting Stop Windplan Isselt 122
B 4 Zaaknummer 576509 Vereniging Vrij Polderland (VVP) 138
B 5 Zaaknummer 577634 Duurzaamheidscoalitie Amersfoort (DCA) 141
B 6 Zaaknummer 577780 particulier namens bedrijfsverzamelgebouw (30 mede-indieners) 143
C PARTICULIEREN (GEANONIMISEERD) 149
C 1 Zaaknummer 557406 149
C 2 Zaaknummer 558999 149
C 3 Zaaknummer 559098 151
C 4 Zaaknummer 559114 152
C 5 Zaaknummer 559119 153
C 6 Zaaknummer 559818 154
C 7 Zaaknummer 560203 155
C 8 Zaaknummer 560155 155
C 9 Zaaknummer 557519 157
C 10 Zaaknummer 557687 157
C 11 Zaaknummer 557753 157
C 12 Zaaknummer 557807 157
C 13 Zaaknummer 558005 159
C 14 Zaaknummer 558019 159

C 15 Zaaknummer 558025.....159
C 16 Zaaknummer 558067.....160
C 17 Zaaknummer 558277.....160
C 18 Zaaknummer 560222.....160
C 19 Zaaknummer 561921.....162
C 20 Zaaknummer 560631.....164
C 21 Zaaknummer 560638.....164
C 22 Zaaknummer 561012.....165
C 23 Zaaknummer 561401.....167
C 24 Zaaknummer 561435.....168
C 25 Zaaknummer 561469.....169
C 26 Zaaknummer 575364.....170
C 27 Zaaknummer 564037.....171
C 28 Zaaknummer 563722.....172
C 29 Zaaknummer 565426.....173
C 30 Zaaknummer 565523.....175
C 31 Zaaknummer 566205.....176
C 32 Zaaknummer 566203.....176
C 33 Zaaknummer 565818.....177
C 34 Zaaknummer 566841.....178
C 35 Zaaknummer 568760.....178
C 36 Zaaknummer 569278.....179
C 37 Zaaknummer 569539.....179
C 38 Zaaknummer 572163.....180
C 39 Zaaknummer 571641.....180
C 40 Zaaknummer 571629.....181
C 41 Zaaknummer 571569.....182
C42 Zaaknummer 573424.....184
C 43 Zaaknummer 573419.....187
C 44 Zaaknummer 574270 189
C 45 Zaaknummer 575192 193
C 46 Zaaknummer 574935.....194
C 47 Zaaknummer 575003.....196
C 48 Zaaknummer 575005.....205
C 49 Zaaknummer 575031.....213
C 50 Zaaknummer 575613.....214
C 51 Zaaknummer 575612.....218
C 52 Zaaknummer 575605.....221
C 53 Zaaknummer 576200.....230
C 54 Zaaknummer 575935.....232
C 55 Zaaknummer 575926.....234
C 56 Zaaknummer 575817.....235
C 57 Zaaknummer 575813.....236
C 58 Zaaknummer 575799.....241
C 59 Zaaknummer 575783.....246
C 60 Zaaknummer 576274.....251
C 61 Zaaknummer 576273.....253
C 62 Zaaknummer 576272.....255
C 63 Zaaknummer 577616.....255
C 64 Zaaknummer 577615.....257
C 65 Zaaknummer 577614.....263
C 66 Zaaknummer 577068.....263
C 67 Zaaknummer 577008.....265
C 68 Zaaknummer 576974.....266
C 69 Zaaknummer 576956.....267
C 70 Zaaknummer 576955.....273
C 71 Zaaknummer 576951.....277

C 72 Zaaknummer 576949 ..... *278*
C 73 Zaaknummer 576948 ..... *280*
C 74 Zaaknummer 576916 ..... *288*
C 75 Zaaknummer 576853 ..... *298*
C 76 Zaaknummer 576623 ..... *299*
C 77 Zaaknummer 576617 ..... *301*
C 78 Zaaknummer 576558 ..... *303*
C 79 Zaaknummer 577632 ..... *304*
C 80 Zaaknummer 577631 ..... *305*
C 81 Zaaknummer 577629 ..... *306*
C 82 Zaaknummer 577626 ..... *307*
C 83 Zaaknummer 577624 ..... *310*
C 84 Zaaknummer 577788 ..... *315*
C 85 Zaaknummer 576432 ..... *317*
C 86 Zaaknummer 577791 ..... *319*
C 87 Zaaknummer 577782 ..... *325*

4. VOORGESTELDE AANPASSINGEN NAAR AANLEIDING VAN ZIENSWIJZEN 330

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Op 28 januari 2026 is een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend, voor het mogelijk maken van twee windturbines op bedrijventerrein Isselt in Amersfoort. Het college van burgemeester en wethouders heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van de geldende wet- en regelgeving, de conceptnormen van het Rijk en de kaders uit het door de raad vastgestelde uitwerkingsvoorstel (mei 2024).
Omdat de windturbines niet passen binnen de geldende omgevingsplannen van Amersfoort en Soest, is voor het initiatief een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) vereist. De ontwerp omgevingsvergunning heeft van 22 mei tot en met 2 juli 2026 ter inzage gelegen. In deze periode kon iedereen een zienswijze indienen op het ontwerpbesluit.
De gemeente heeft in totaal 97 zienswijzen ontvangen, zowel digitaal als schriftelijk. In voorliggende zienswijzennota worden deze zienswijzen samengevat en beantwoord. In de leeswijzer (paragraaf 2) wordt toegelicht hoe de zienswijzen in deze nota zijn verwerkt.
Deze zienswijzennota maakt integraal onderdeel uit van de besluitvorming over de aangevraagde omgevingsvergunning. Volgens een eerder raadsbesluit worden de zienswijzen en de beantwoording daarvan tevens aan de gemeenteraad aangeboden, zodat deze kunnen worden betrokken bij het uitbrengen van het bindend advies door de raad.

Zienswijzen in een oogopslag
In 75 zienswijzen geven indieners aan dat zij zich zorgen maken over de mogelijke gevolgen van de windturbines voor hun leefomgeving. Daarbij noemen zij onder meer gezondheid, veiligheid, landschap, natuur en woonkwaliteit. Ook wordt door een aantal indieners aangegeven dat zij vinden dat hun zorgen onvoldoende worden gehoord en dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het initiatief.
Het college begrijpt dat de mogelijke komst van twee windturbines voor omwonenden een ingrijpende verandering van de leefomgeving kan betekenen. De ingediende zorgen en aandachtspunten zijn daarom zorgvuldig betrokken bij de beoordeling van de vergunningaanvraag. Daarbij zijn zowel de aangeleverde onderzoeksrapporten als de ingediende zienswijzen getoetst, gewogen en beoordeeld.
Het college realiseert zich tegelijkertijd dat niet alle zorgen kunnen worden weggenomen en niet alle wensen kunnen worden gehonoreerd. Wel acht het college een zorgvuldig besluitvormingsproces, met ruimte voor informatievoorziening, participatie en belangenafweging, van groot belang. Het participatieproces met de Omgevingsadviesraad (OAR) heeft geleid tot aanvullende afspraken tussen initiatiefnemer en omgeving, die zijn vastgelegd in een omgevingsconvenant en verwerkt in de vergunningaanvraag. Het college beoordeelt dit participatieproces als zorgvuldig, zonder daaraan de conclusie te verbinden dat sprake is van volledige consensus of draagvlak.

Uit de zienswijzen blijkt bovendien dat er binnen de stad verschillend wordt gedacht over het initiatief. Zo wezen 22 zienswijzen op het belang van duurzame energieopwekking in Amersfoort en aangegeven dat zij van mening zijn dat de belangen van de omgeving en de natuur zorgvuldig zijn betrokken bij de planvorming. Zij willen dat de gemeente de ontwerpvergunning verleent.

1.2 Initiatiefnemer

Het project Wind op Isselt is van oorsprong een burgerinitiatief, gestart in 2012 door een projectgroep Soesterwijkwiek van het Duurzaam Soesterkwartier. Soesterwijkwiek is inmiddels bekend als (coöperatie) Samen Energie Amersfoort (SEA).
De windturbines zijn voorzien op grond van de gemeente Amersfoort en het Waterschap Vallei en Veluwe en er is overdraai op grondgebied van de gemeente Soest. De grond kon, vanwege het Didam-arrest, niet één op één uitgegeven worden aan SEA. Daarom is de gemeente in september 2024 een openbare inschrijvingsprocedure voor de gronduitgifte gestart. De grond is niet verkocht, maar er is door de gemeente Amersfoort en door het Waterschap Vallei en Veluwe een optie op het vestigen van een opstalrecht uitgegeven. De winnaar van deze procedure was Renewable Energy Factory (REF) uit Schoonhoven.

REF heeft sinds januari 2025 de rol van initiatiefnemer van dit project. Dit heeft geresulteerd in onder meer:

- Afspraken met het Waterschap Vallei en Veluwe over het perceel van het Waterschap. Er is een optie- en opstalovereenkomst getekend tussen REF en het Waterschap;
- Het plan voor Wind op Isselt is verder uitgewerkt in voorbereiding op de aanvraag van de omgevingsvergunning. Daartoe hebben zij de milieuonderzoeken geactualiseerd;
- Bovenwettelijke afspraken met de omgeving in de omgevingsadviesraad (OAR) in een omgevingsconvenant waarmee tegemoet wordt gekomen aan zorgen en wensen van de omgeving en belanghebbenden zoals natuurorganisaties. Daarnaast heeft initiatiefnemer diverse bedrijven en inwoners aan huis bezocht.
- De samenwerking met de lokale energiecoöperatie Samen Energie Amersfoort (voorheen Soesterwijkwiek) over de invulling van het lokaal eigendom van minimaal 50%, vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen deze partijen.

REF en SEA werken voor het project Wind op Isselt als initiatiefnemers samen via een bedrijf (W-Isselt B.V.) dat aanvrager is van de omgevingsvergunning. Via W-Isselt B.V. wordt het lokaal eigendom voor 50% ingevuld. SEA werkt in de lokale coöperatieve B.V. samen met De Windvogel. Na 5 jaar exploitatie wordt aan de lokale B.V. – de coöperatie - de kans geboden om 100% in het project te verwerven. In deze zienswijzennota wordt W-Isselt, de aanvrager van de omgevingsvergunning, verder de initiatiefnemer genoemd.

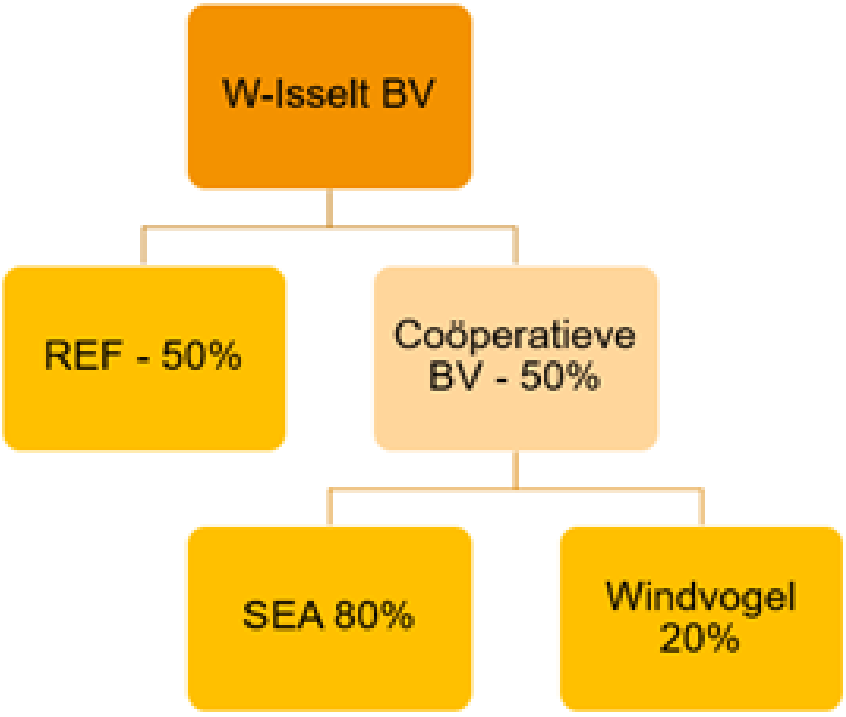

1.3 Procedure omgevingsvergunning BOPA

Tijdpad
Zie voor het tijdpad en de achterliggende stukken het Themadossier Wind op Isselt van de gemeente Amersfoort: amersfoort.notubiz.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt.

Hoe ziet de besluitvormingsprocedure voor een omgevingsvergunning voor Wind op Isselt eruit? We lichten een aantal bouwstenen in deze besluitvormingsprocedure toe om de plek van deze zienswijzennota goed te kunnen plaatsen in het hele proces.

Procedure omgevingsvergunning (BOPA)
Voor de locaties van de beoogde windturbines geldt het omgevingsplan Amersfoort, tijdelijk deel bestemmingsplan *'Bedrijventerreinen e.o. en snelwegen'*. De gronden hebben de bestemming *'Bedrijventerrein-1'* met milieucategorie 5.1. Binnen deze bestemming zijn bedrijven toegestaan tot en met milieucategorie 5.1.
De aangevraagde windturbines passen niet binnen het omgevingsplan. Een windturbine wordt planologisch niet gezien als bedrijf en de hoogte van de windturbines overschrijdt de maximaal toegestane bouwhoogte.
Daarnaast draait de zuidelijke windturbine deels over gronden in de gemeente Soest. Voor deze gronden gelden de bestemmingen *'Bos - Natuur'*, *'Verkeer'*, *'Water'*, *'Agrarisch met Waarden'* en *'Bedrijf'*. De overdraai van een windturbine past niet binnen deze bestemmingen.

Om het initiatief mogelijk te maken, is daarom een afwijking van de geldende omgevingsplannen van Amersfoort en Soest nodig. De aanvraag betreft daarmee een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Een BOPA is een activiteit die niet past binnen de regels van het omgevingsplan, maar waarvoor het bevoegd gezag met een omgevingsvergunning toestemming kan verlenen.

Uitgebreide procedure
Voor een aanvraag om een omgevingsvergunning geldt normaal de reguliere procedure. In bepaalde gevallen kan het bevoegd gezag ervoor kiezen de uitgebreide voorbereidingsprocedure toe te passen, bijvoorbeeld wanneer een initiatief aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving en er naar verwachting verschillende belangen moeten worden afgewogen.

Het college heeft hiervoor de 'Beleidsregel toepassing uitgebreide procedure op aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit' vastgesteld. Op grond van deze beleidsregel valt de realisatie van twee windturbines onder de gevallen waarvoor de uitgebreide procedure wordt toegepast. Ook heeft de initiatiefnemer verzocht om deze procedure te volgen.
De aanvraag is daarom voorbereid volgens de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met paragraaf 16.5.3 van de Omgevingswet. Hierdoor is eerst de ontwerp Omgevingsvergunning ter inzage gelegd en heeft iedereen de mogelijkheid gekregen hierop een zienswijze in te dienen.

Toetsing
De aanvraag en de daarbij behorende documenten zijn getoetst aan de geldende wet- en regelgeving en de kaders en uitgangspunten uit het door de raad vastgestelde uitwerkingsvoorstel. Het college van burgemeester en wethouders heeft volgens artikel 8.0a, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving gemotiveerd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dat betekent dat is beoordeeld of de windturbines op deze locatie passend zijn, waarbij verschillende belangen, zoals gezondheid, veiligheid, natuur en landschap, zorgvuldig tegen elkaar zijn afgewogen.
De raad wordt op basis van de aanvraag, de ontwerpvergunning en deze zienswijzennota gevraagd een bindend advies te geven (art 16.15a, lid b. onder 1 van de Omgevingswet).
Terinzagelegging voor zienswijzen
De ontwerp omgevingsvergunning Wind op Isselt heeft samen met bijbehorende stukken van 22 mei tot en met 2 juli 2026 ter inzage gelegen. De stukken waren in te zien via amersfoort.nl/plannen-procedure of via omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart. Tijdens de ter inzagelegging kon iedereen schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen.

Inloopbijeenkomsten
Om inwoners en ondernemers de mogelijkheid te geven vragen te stellen, hebben gemeente en initiatiefnemers vier inloopbijeenkomsten georganiseerd. Hiervoor hebben alle inwoners in een straal van 1.5 km een brief ontvangen met een uitnodiging. Ook stond er op de website een overzicht van veel gestelde vragen met antwoorden en een artikel van 2 pagina's in de Gemeenteberichten van StadAmersfoort met meer inhoud en de uitnodiging voor de

inloopbijeenkomsten. 13 Inwoners of ondernemers hebben gebruik van gemaakt van de mogelijkheid om een inloopbijeenkomst te bezoeken.

Schriftelijke zienswijzen en ontvankelijkheid
Er zijn in totaal 97 zienswijzen ontvangen.
De zienswijzen van alle indieners zijn ontvankelijk. Vijf indieners hebben hun zienswijze zowel schriftelijk als online ingediend. Binnen deze dubbel ingediende zienswijzen zat één online ingediende zienswijze die te laat is ingediend, en daarmee niet ontvankelijk is. Maar wij gaan ervan uit dat de identieke schriftelijke zienswijze binnen de termijn (op 2 juli) is verzonden en dus wel ontvankelijk is.

Mondelinge zienswijzen
Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend.

Inzien van zienswijzen en beantwoording
Elke zienswijze heeft een uniek zaak-nummer gekregen. De indieners van de zienswijzen (reclamanten) krijgen allen een reactie op hun zienswijze. In de zienswijzennota kunnen de indieners hun zienswijze terugvinden aan de hand van dit zaaknummer. Zie verder de leeswijzer hoofdstuk 2.

Aanscherping ontwerp omgevingsvergunning
Het college heeft de zienswijzen beantwoord in de zienswijzennota en vastgesteld.
De zienswijzen geven volgens het college geen aanleiding tot ingrijpende aanpassingen van de (ontwerp) omgevingsvergunning of het besluitvormingsproces, wel ziet het college aanleiding tot enkele beperktere wijzigingen. Zo is de vergunning op enkele punten aangevuld. Bijvoorbeeld met een concept communicatieplan bij calamiteiten en een actuele natuurtoets met telling van vleermuizen.
In hoofdstuk 4 van deze zienswijzennota is een overzicht van alle voorgestelde wijzigingen of aanvullingen opgenomen.

Bindend advies door de gemeenteraad en besluit college
De raad wordt op basis van de aanvraag, de ontwerpvergunning en deze zienswijzennota gevraagd een bindend advies te geven (art 16.15a, lid b. onder 1 van de Omgevingswet). Daarna zal, met inachtneming van dit bindend advies van de raad, het college een definitief besluit nemen over de omgevingsvergunning. Het definitieve besluit wordt bekendgemaakt in het (digitale) gemeenteblad en via de gemeentelijke website en digitale nieuwsbrief en dit besluit wordt ter inzage gelegd. In de bekendmaking wordt aangegeven welke mogelijkheden er zijn voor het instellen van beroep. De indieners van de zienswijzen worden hierover schriftelijk geïnformeerd.

Beroep
Tegen het besluit over de omgevingsvergunning Wind op Isselt kan gedurende een periode van zes weken beroep worden ingesteld bij de Rechtbank Midden-Nederland. Deze mogelijkheid staat open voor belanghebbenden die tegen het ontwerpbesluit, al dan niet een zienswijze hebben ingediend.

Het besluit treedt in werking een dag na het moment waarop het besluit is bekendgemaakt, tenzij een voorlopige voorziening is gevraagd bij de Rechtbank Midden-Nederland. In dat geval treedt het besluit pas in werking nadat hierover een beslissing is genomen.

2. Leeswijzer

Hoe moet u deze zienswijzennota lezen?
In totaal zijn er 97 zienswijzen gegeven waarbij indieners vaak meerdere onderwerpen of thema's hebben benoemd. Dat maakt deze zienswijzennota een omvangrijk document, want we hebben ieder onderdeel van de zienswijze met aparte zorg willen beantwoorden. De ingediende zienswijzen zijn meegenomen bij de afweging van belangen en de toets of er onderwerpen zijn die we onvoldoende hebben gezien of onjuist hebben beoordeeld.

Structuur beantwoording
Iedere indiener heeft een 'nummer' ontvangen (zaaknummer). Dit nummer is ook gedeeld met de indiener. Vervolgens hebben we een overzicht gemaakt van de onderwerpen of thema's uit de zienswijzen. In totaal komen er 18 thema's terug in de zienswijzen. In een zienswijze komen vaak meerdere thema's voor.

In hoofdstuk 2, dit hoofdstuk staan de zienswijzen die vaker terugkomen met de bijbehorende antwoorden. Hierdoor krijg je een algemener beeld van de reacties op een thema en de beantwoording. We benoemen bovenaan bij het thema hoe vaak de reactie terugkomt in de zienswijzen.

In hoofdstuk 3 staat een overzicht van alle (geanonimiseerde) zienswijzen met antwoorden op basis van het zaaknummer. In deze antwoorden wordt ook vaak verwezen naar de antwoorden in hoofdstuk 2, als het een reactie is die vaker voorkomt.

In sommige gevallen zijn de antwoorden gebaseerd op websites van overheden of jurisprudentie.
De volgende websites zijn gebruikt en geven antwoord op diverse vragen:

- RIVM: rivm.nl/windenergie
- Rijksdienst voor Ondernemen Nederland (RVO): rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land
- Expertisecentrum windenergie-gezondheid: rivm.nl/windenergie/expertisepunt-windenergie-gezondheid
- Helpdesk wind op land: helpdeskwindopland.nl/default.aspx
- Provincie Utrecht: provincie-utrecht.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat/windenergie
- Gemeente Amersfoort: amersfoort.nl/wind-op-isselt en amersfoort.nl/wind-op-isselt-windturbines-amersfoort
- Raadsbesluit uitwerkingsvoorstel Wind op Isselt: amersfoort.notubiz.nl/vergadering/1232345#ai_8400351
- Energieregio Amersfoort: regioamersfoort.nl/themas/energietransitie
- Regionale Energiestrategie 1.0: regioamersfoort.nl/images/bestandenenergietransitie/Regionale_Energie_Strategie_10.pdf

Voor meer informatie over de het project en de initiatiefnemers:

- De website van REF: windenergieopisselt.nl / renewablefactory.nl
- De website van SEA met het profijtplan: samenenergieamersfoort.nl

2.1 Wet- en regelgeving en procedure

Aantal indieners: 26

Inleiding
In deze paragraaf gaan we in op zienswijzen over wet- en regelgeving en de procedure. Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 1.3 en hoofdstuk 4 van de “OFLO: Onderbouwing Fysieke Leefomgeving”: windenergieopisselt.nl/Vergunningaanvraag/OFLO%20Wind%20op%20Isselt.pdf

2.1.1 Wordt er voldaan aan de nieuwe landelijke normen voor windturbines?

Meerdere zienswijzen stellen de vraag of het college de omgevingsvergunning heeft getoetst aan de nog niet vastgestelde normen van het Rijk. Deze normen zijn al wel als concept-normen gepubliceerd en strenger dan de bestaande normen.

Na de uitspraak van de Raad van State op 30 juni 2021 over Windpark Delfzijl Zuid (ECLI:NL:RVS:2021:1395) werkt het Rijk aan nieuwe normen voor windturbineparken. Er is sprake van een windturbinepark bij projecten vanaf 3 windturbines. Deze uitspraak van de Raad van State heeft geen gevolgen voor projecten met 1 of 2 windturbines, zoals Wind op Isselt. Voor projecten met 1 of 2 windturbines gelden wettelijk gezien de bestaande normen. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 22 van het omgevingsplan gemeente Amersfoort (gelijk aan regels van voorheen het Activiteitenbesluit).

Er wordt door Ministerie van IenW (Infrastructuur en Waterstaat) gewerkt aan nieuwe normen in het platformparticipatie.nl/windturbinesleefomgeving/ontwerpbesluit-windturbines-leefomgeving/default.aspx. Deze normen gelden nog niet, omdat er nog geen politieke overeenstemming is. Omdat de nieuwe landelijke normen voor windturbines niet zijn vastgesteld, geldt voor Wind op Isselt een juridische ondergrens voor normen als geluid en slagschaduw die is vastgelegd in het Omgevingsplan. Deze bestaande normen zijn minder streng dan de concept nieuwe landelijke normen. Echter, in het Uitwerkingsvoorstel voor Wind op Isselt (pagina 12 en 13) zijn deze nieuwe conceptnormen wel als kader vastgesteld. Zie amersfoort.notubiz.nl/document/14155507/1/Uitwerkingsvoorstel+Wind+op+Isselt. Het college bevestigde in de Raadsinformatiebrief van 1 april 2025 dat zij, bij de beoordeling van een vergunningaanvraag van de ontwikkelaar voor twee windturbines op Wind op Isselt, de kaders en uitgangspunten uit het uitwerkingsvoorstel hanteert om te bepalen of wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Initiatiefnemer was bereid hieraan mee te werken. Dus het antwoord is ja, de vergunningaanvraag is getoetst aan de strengere concept normen van het Rijk die nog niet zijn vastgelegd.

Op 28 augustus is in de ministerraad een besluit genomen over de afstandsnorm voor windturbines op land. De Kamerbrief daarover is hier te vinden: tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2026Z17413&did=2026D39753

Het kabinet kiest ervoor de in het ontwerpbesluit opgenomen afstandsnorm van twee keer de tiphoogte van een windturbine te behouden. Omdat de afstandsnorm in bepaalde specifieke situaties beperkend kan zijn voor de opgaves zal in het ontwerpbesluit voor de afstandsnorm, de instructieregel ‘rekening houden met’ worden opgenomen. Daarbij is een afwijking naar beneden mogelijk. Hiermee heeft het kabinet ook duidelijk oog voor de enorme opgave van de woningbouw en het belang van de energietransitie.

Met de instructieregel wordt ruimte geboden aan het bevoegd gezag om een belangenafweging te maken op basis van de lokale situatie.

De onderbouwing van de fysieke leefomgeving (OFLO) van Wind op Isselt heeft aangetoond dat het project ook aan de concept nieuwe landelijke normen voldoet. Hoofdstuk 5 van de OFLO is opgebouwd volgens toetsing aan de normstelling uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Omgevingsplan en aan de ontwerpnormen uit het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving.

2.1.2 In de vergunning ontbreken de handhaafbare en toetsbare vergunningvoorschriften. Moeten deze nog toegevoegd worden?

Deze omgevingsvergunning heeft alleen betrekking op het planologisch mogelijk maken van het toekomstig gebruik van de percelen als locatie voor twee windturbines met een tiphoogte tussen de 215 en 242,5 meter. Het daadwerkelijk bouwen en in gebruik hebben van de windturbines en de benodigde voorzieningen maakt geen onderdeel uit van dit besluit. Daarvoor is in een later stadium (o.a.) een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit bouwen en de bouwactiviteit nodig. In deze vergunning zijn aanvullende voorschriften die betrekking hebben op de realisatie van de windturbines opgenomen; hierover leest u meer onder ‘Aandachtspunten’ in het Ontwerpbesluit. Op dat moment vindt ook de toetsing plaats of aan de voorschriften van de omgevingsvergunning is voldaan.

2.1.3 Er zijn betere locaties voor windturbines dan op Isselt. Waarom worden deze niet ontwikkeld?

Als gemeente dienen wij een besluit te nemen over een aanvraag omgevingsvergunning. In dit geval is een vergunning aangevraagd voor 2 windturbines op Isselt. Uit de bij de aanvraag behorende OFLO blijkt dat deze windturbines voldoen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Uit technisch onderzoek van de gemeente naar kansrijke locaties voor grootschalige zon- en windenergie en een publieksenquête uit 2017 kwamen windturbines op industrieterrein Isselt als het meest kansrijk naar voren. Omdat er verder weinig kansen voor windenergie of zonneweiden zij en er een initiatief van een groep bewoners was voor deze locatie op Isselt, heeft dit gemeente dit verder onderzocht in een vrijwillige MER rapportage (2022). Zie ook 2.2.1

In het overdrachtsdocument aan de raad van de RES, dat in juni 2026 in de raad is besproken, wordt naast Wind op Isselt voorgesteld om voor bedrijventerrein De Wieken onderzoek te doen naar de haalbaarheid van twee kleinere windturbines, met een lagere opbrengst. Vandaar dat het college heeft benadrukt dat deze windmolens op De Wieken geen compensatie voor Wind op Isselt zijn.

2.1.4 Heeft REF wel recht om windturbines te ontwikkelen?

De windturbines komen op grond van zowel de gemeente als het waterschap. Er is strenge regelgeving over het geven van rechten voor een ontwikkeling op overheidsgronden. Dat is onder andere gebleken door het zogenaamde Didam-arrest. De gemeente en het waterschap konden hun gronden dus niet één op één gunnen aan een partij. Daarom hebben de gemeente en het waterschap in 2024 een openbare inschrijvingsprocedure gedaan. Daar is REF als winnaar uit gekomen. Zo heeft REF, binnen de condities van deze openbare inschrijvingsprocedure, het recht de windturbines verder te ontwikkelen en als de benodigde vergunningen onherroepelijk zijn, het opstalrecht te vestigen.

2.1.5 Waarom is er geen milieu-effectrapport (MER) gemaakt?

Volgens het Omgevingsbesluit (bijlage V, onderdeel C2) is een milieueffectrapport (MER) verplicht voor windparken wanneer er sprake is van een installatie van 20 of meer windturbines, óf wanneer het totale vermogen 100 megawatt of meer bedraagt (project-MER-plicht). Daarnaast geldt een m.e.r.-beoordelings-plicht bij de oprichting van een windpark met 3 of meer windturbines. Onder deze drempels is er geen m.e.r.-plicht of m.e.r.-beoordelingsplicht.

Voor Wind op Isselt was een MER of een m.e.r.-beoordeling dus niet noodzakelijk. De gemeenteraad heeft in 2021 gevraagd om een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Verschillende milieuonderzoeken zijn uitgevoerd en hebben geleid tot een aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling. In de m.e.r.-beoordeling stond de vraag centraal of er door realisatie van dit project belangrijke nadelige effecten kunnen optreden, die het opstellen van een MER noodzakelijk maken. De aanmeldingsnotitie is vastgesteld door het college en gedeeld met de raad: Raadsinformatiebrief (6 december 2022, Raadsinformatiebrief over de voortgang van de ontwikkeling van windenergie). De conclusie was dat significante negatieve effecten zijn uitgesloten voor Wind op Isselt en geen MER noodzakelijk is.

Zie: amersfoort.notubiz.nl/document/14090657/1#search=%22mer%20isselt%22 (inclusief bijlagen: amersfoort.notubiz.nl/document/14090659/1/Bijlage+6+bij+Raadsinformatiebrief+2022-109+Bijlagen+bij+aanmeldingsnotitie+m_e_r_-beoordeling+Windturbines+De+Isselt+Amersfoort?connection_type=1&connection_id=8400351)
Hierin werd geconcludeerd dat een MER niet noodzakelijk is.
Bij het agendapunt (amersfoort.notubiz.nl/vergadering/1232345#ai_8400351) in de Raad waar het uitwerkingsvoorstel werd gepresenteerd staat o.a. deze beoordeling in de bijlagen.

2.1.6 Welke afspraken zijn gemaakt met het Waterschap en de Provincie over vergunningen en toetsingen?

Bij de huidige aanvraag is er ook getoetst aan de omgevingsverordening van de Provincie Utrecht voor de relevante onderwerpen, zie paragraaf 4.2.2 van de OFLO.
Verder is het Waterschap het bevoegd gezag voor de vergunningsplichtige activiteiten met betrekking tot het waterbeheer, en de Provincie is het bevoegd gezag voor de flora en fauna activiteit. Deze maken geen onderdeel uit van de huidige aanvraag. Deze activiteiten moeten na de vaststelling van dit besluit worden aangevraagd bij het betreffende bevoegd gezag.
Er is wel gekeken naar ecologie en de wateractiviteit met de betrekking tot de uitvoerbaarheid van het realiseren van twee windturbines en in relatie tot de evenwichtige toedeling van functie aan locaties; dit is terug te lezen in hoofdstuk 5.5 en 5.10 van de OFLO.

2.1.7 Waarom is het nog onduidelijk welk type windturbines er geplaatst worden?

Het bouwen/oprichten van de windturbines maakt nog geen onderdeel uit van deze vergunning, de initiatiefnemer moet hier nog een keuze in maken. Dat is heel gebruikelijk. Er worden wel kaders aangegeven voor de windturbines, bijvoorbeeld de maximale hoogte en hoeveel geluid een windturbine mag produceren. Bij het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het bouwen van de windturbines en de benodigde voorzieningen zal het turbinetype wel bekend zijn en zal dit beoordeeld worden op de in de omgevingsvergunning getoetste kaders (milieu- en gezondheidseisen).

2.1.8 Dient er door de gemeente Soest ook een omgevingsvergunning afgegeven te worden?

Gemeente Soest hoeft geen omgevingsvergunning af te geven. Omdat de beoogde windturbines op het grondgebied van de gemeente Amersfoort staan, is de gemeente Amersfoort het bevoegd gezag voor de

omgevingsvergunning. Het college van de gemeente Soest heeft wel een adviserende rol omdat de wieken over grondgebied van Soest roteren. Dat advies wordt meegenomen in het uiteindelijke besluit.

2.1.9 Heeft de gemeente wel voldoende tijd genomen om de aanvraag goed te toetsen?

De aanvraag is door de initiatiefnemer voorbereid. De gemeente is meegenomen in het zogenaamde vooroverleg dat in de zomer van 2025 is opgestart. Daardoor heeft veel van de inhoudelijke toetsing al plaatsgevonden voorafgaand aan de aanvraag.–Bij grotere ruimtelijke projecten is dit conform de participatiegids een gebruikelijke werkwijze.

2.1.10 Ik vind dat er een zorgvuldig proces is doorlopen over de komst van de windturbines.

Volgens de indiener zijn de locatie en de gevolgen goed en gedetailleerd onderzocht en er is een heldere afweging gemaakt. Er zijn duidelijk afspraken gemaakt met de omgeving en de hinder blijft zo beperkt mogelijk. Uit deze zienswijze maken we op dat de ontwerp omgevingsvergunning en het gelopen proces ondersteund wordt door de indieners. Zie tevens 2.2.5 voor meer informatie.

2.1.11 Algemene beginselen voor behoorlijk bestuur.

In meerdere zienswijzen wordt verwezen naar algemene beginselen voor behoorlijk bestuur. We gaan hier per aangedragen beginsel nader op in.

<u>Zorgvuldigheidsbeginsel</u>
Conform artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht dient in het proces van besluitvorming zorgvuldig gehandeld te worden. Het college van B&W vergaart de benodigde kennis over de relevante feiten en de af te wegen belangen. Het betreft hier een voorgenomen besluit voor het planologisch mogelijk maken van twee windturbines binnen de aangegeven kaders van de aanvraag. Het ontwerpbesluit, waar deze zienswijzennota over gaat, is zorgvuldig genomen. Dit blijkt uit:

- Tijdens de behandeling van de aanvraag is gebleken dat er aanvullende onderzoeken nodig waren, die zijn aangeleverd.
- De gemeenteraad heeft voorafgaand aan de aanvraag omgevingsvergunning een uitwerkingsvoorstel vastgesteld, waarin is opgenomen binnen welke kaders er volgens de gemeenteraad sprake is van een evenredige toedeling van functies aan locaties. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing (de OFLO) en het Ontwerpbesluit blijkt, dat wordt voldaan aan de kaders van het uitwerkingsvoorstel.
- Er is er advies gevraagd aan alle relevante instanties.
- Conform de uitgebreide voorbereidingsprocedure heeft het ontwerpbesluit gedurende 6 weken ter inzage gelegen en is de mogelijkheid geboden om zienswijzen in te dienen.

Hiermee constateren we dat er voldaan wordt aan het zorgvuldigheidsbeginsel.

<u>Motiveringsbeginsel</u>
Conform artikel 3:36 van de Algemene wet bestuursrecht dient het college van B&W als bevoegd gezag een besluit deugdelijk te motiveren. Hiertoe is in het ontwerpbesluit en daarbij behorende documenten een duidelijke uiteenzetting gegeven van de feiten en de daaruit voorkomende beoordelingen en keuzes. Hierbij mag vanuit het besluit verwezen worden naar de bij de aanvraag behorende ruimtelijke onderbouwing (de OFLO) waarin de belangen zijn afgewogen. Hiermee constateren we dat er voldaan wordt aan het motiveringsbeginsel.
Bovendien zal deze zienswijzennota integraal deel uitmaken van het definitieve besluit.

<u>Evenredigheidsbeginsel</u>

Conform artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht mogen de nadelige gevolgen van een besluit voor een of meer belanghebbenden niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. In het kader van de Bopa-procedure is het (ook) verplicht om aan te tonen dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daaruit blijkt dat er inderdaad belanghebbenden zijn die nadelige gevolgen ondervinden van het realiseren van de windturbines. Deze nadelige gevolgen zijn zorgvuldig afgewogen en zijn niet onevenredig gezien het belang van het opwekken van duurzame energie.

Daarnaast zijn er aanvullende maatregelen getroffen om hinder zoveel mogelijk te beperken. Zo is er in het convenant van 19 november 2025 aanvullend afgesproken dat de maximale geluidsbelasting aan de gevel van geluidsgevoelige objecten wordt beperkt tot 43 dB(A) LAeq. Deze afspraak geldt gedurende de volledige exploitatie, zowel overdag als 's nachts (24 uur), en wordt vastgelegd in de vergunningaanvraag. De afspraak vormt een aanvulling op de basisnorm van 45 dB Lden uit het gemeentelijke uitwerkingsvoorstel en draagt bij aan verdere beperking van hinder voor omwonenden. Daarnaast is afgesproken dat voor woonwagens en woonboten een binnen norm van 33 dB(A) wordt gehanteerd. Ook voor wat betreft slagschaduw is in de vergunningaanvraag opgenomen dat hinderlijke slagschaduw op slagschaduwgevoelige gebouwen kan optreden gedurende maximaal 3 minuten per dag en maximaal 1 uur per jaar. Deze bovenwettelijke norm is strenger dan de wettelijke norm en de ontwerp norm.

Zie voor het tijdspad en de achterliggende stukken het Themadossier Wind op Isselt van de gemeente Amersfoort: amersfoort.notubiz.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt

2.2 Communicatie en Participatie

Aantal indieners: 33

Meer informatie kunt u vinden in Hoofdstuk 3 'Participatie en vooroverleg' van de OFLO en Bijlage B 'Samenvatting participatie door initiatiefnemer'.

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op communicatie- en participatiepunten die in meerdere zienswijzen naar voren komen. Eerst schetsen we de kaders waarop de participatie is getoetst en geven we een overzicht van de uitgevoerde communicatie- en participatieactiviteiten.

Kaders voor participatie

Voor de gemeente is een zorgvuldig proces, met goede communicatie en participatie, essentieel. De participatie rond Wind op Isselt is getoetst aan de volgende kaders:

1. Participatiegids ruimtelijke ontwikkelingen: de ontwikkelaar is verantwoordelijk voor een zorgvuldige participatie. De gemeente toetst of de omgeving voldoende is betrokken, of wensen en zorgen zijn meegewogen en of dit heeft bijgedragen aan een beter plan. Draagvlak is geen doel op zichzelf.
2. Uitwerkingsvoorstel Wind op Isselt: hierin is vastgelegd hoe participatie over de bouw en het functioneren van de windturbines wordt georganiseerd, onder meer via de Omgevingsadviesraad (OAR) en het bewonersplatform. Doel is omwonenden invloed te geven op onder andere het functioneren van de windturbines en de verdeling van opbrengsten. De participatie gaat niet over de vraag óf de windturbines er komen en is geen draagvlakmeting.
3. Omgevingswet: deze bevat kaders voor zowel de besluitvorming als de participatie.

4. Raadsbesluit van 10 oktober 2023: de gemeenteraad heeft de punten uit het omgevingsconvenant waarover de Omgevingsadviesraad consensus heeft bereikt, als kader aan het project meegegeven.

De ontwikkelaar heeft in de vergunningaanvraag beschreven hoe communicatie en participatie zijn vormgegeven en hoe de resultaten zijn verwerkt. De gemeente heeft deze aanpak getoetst aan bovenstaande kaders.

Hoe zijn belanghebbenden betrokken en geïnformeerd?

Sinds het initiatief voor twee windturbines op Isselt in 2012 is gestart, zijn belanghebbenden op verschillende manieren betrokken en geïnformeerd. De belangrijkste activiteiten waren:

- Huis-aan-huisgesprekken en buurtbijeenkomsten door bewonersinitiatief Soesterwijkwiek.
- Nieuwsbrieven en informatiebrieven vanuit de gemeente, waaronder de Windmail (sinds 2023, circa 800 abonnees).
- Vier inloopbijeenkomsten over de resultaten van de eerste milieuonderzoeken (vrijwillige MER, 2022-2023).
- Deelname via de Omgevingsadviesraad en het Bewonersplatform.
- Excursies naar bestaande windturbines in 2023 en 2024.
- Persoonlijke gesprekken met inwoners en ondernemers door de gemeente, ontwikkelaar REF en Samen Energie Amersfoort over onder meer veiligheid, stilstand, isolatie en vergoedingen.
- Vier inloopbijeenkomsten tijdens de zienswijzeperiode in juni 2026.

Zo zijn gedurende het proces verschillende mogelijkheden geboden om informatie te ontvangen, vragen te stellen en aandachtspunten of zorgen mee te geven.

Zorgen vanuit de omgeving

In verschillende zienswijzen geven inwoners aan dat hun zorgen onvoldoende worden gehoord en dat het besluitvormingsproces doorgaat, ondanks de bezwaren die leven in de omgeving. Daarbij wordt ook genoemd dat bestuurlijke belangen volgens hen zwaarder lijken te wegen dan de belangen van omwonenden en dat er onvoldoende draagvlak is voor het initiatief.

Het college begrijpt dat de mogelijke komst van twee windturbines bij omwonenden vragen en zorgen oproept. Zorgen over onderwerpen als gezondheid, veiligheid, uitzicht en woonkwaliteit zijn begrijpelijk en nemen we serieus. Daar heeft het college de onderzoeksresultaten van de ontwikkelaar op getoetst en beoordeeld.

Tegelijkertijd is het niet mogelijk om alle zorgen weg te nemen of alle wensen te honoreren. Maar het is wel belangrijk om goed te informeren, luisteren en zorgen voor een zorgvuldig proces met de omgeving. Het doel van participatie is om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden op tijd te informeren, hun zorgen en wensen op te halen en deze mee te wegen in de planvorming. De ontwikkelaar heeft bovenwettelijke afspraken gemaakt met de omgevingsadviesraad en toegelicht hoe deze zijn verwerkt in de vergunningaanvraag. Daarbij zijn ook keuzes gemaakt die niet aan alle verwachtingen of wensen tegemoetkomen.

Uit de zienswijzen blijkt ook dat er verschillende opvattingen bestaan. Zo zijn er 22 indieners die wijzen op het belang van duurzame energieopwekking in Amersfoort en die vinden dat een zorgvuldig participatie- en besluitvormingsproces is doorlopen.

Het college woog de verschillende belangen zorgvuldig af. Op basis van de ingediende zienswijzen is de ontwerpvergunning op een paar punten aangevuld en de motivering verbeterd (zie hoofdstuk 4). Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om de verschillende belangen, inclusief zienswijzennota af te wegen en hierover een besluit te nemen.

2.2.1 De bestuurlijke afspraken wegen zwaarder dan de belangen van omwonenden en de natuur.

Verschillende indieners geven aan het gevoel te hebben dat bestuurlijke afspraken en politieke ambities zwaarder wegen dan de belangen van omwonenden en de natuur. Het college begrijpt deze zorg. De mogelijke komst van windturbines raakt de leefomgeving van inwoners en roept vragen op over de gevolgen voor mens, natuur en landschap.

Reactie gemeente

Bij de besluitvorming worden verschillende belangen afgewogen. Daarbij gaat het onder meer om de belangen van omwonenden, natuur en milieu, de toekomstige energievoorziening van de stad en bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Deze uiteindelijke belangenafweging is aan de gemeenteraad.

Voor duurzame opwek zijn er landelijke doelstellingen en regionale en lokale afspraken gemaakt. Landelijk is de klimaatwet uit 2019 richtinggevend. In de Klimaatwet zijn nationale doelen opgenomen voor CO_2-reductie en klimaatneutraliteit. Nederland moet in 2030 aanzienlijk minder broeikasgassen uitstoten en duurzaam opwekken dan in 1990 en streeft naar klimaatneutraliteit in 2050.

Daarnaast zijn binnen de Regionale Energiestrategie (RES) afspraken gemaakt over de bijdrage van de regio aan duurzame energieopwekking. Het doel van de 7 regiogemeenten, samen met het waterschap, Stedin en de provincie bedraagt 0,5 terawattuur duurzame elektriciteit opwekken voor 2030. Ook in de Omgevingsvisie van Amersfoort is duurzame energieopwekking opgenomen als onderdeel van de ambitie om een CO_2-neutrale stad te worden. Door de toenemende druk op het elektriciteitsnet is het belang van lokale opwek en opslag van duurzame energie verder toegenomen.

Amersfoort heeft beleid vastgesteld om de uitstoot van CO_2 te verminderen en de stad stapsgewijs klimaatneutraal te maken. Windenergie maakt onderdeel uit van deze aanpak. In het Beleidskader Energielandschappen (2017) is, op basis van technisch onderzoek en een publieksraadpleging, geconcludeerd dat industrieterrein Isselt binnen de gemeente een van de meest geschikte locaties is voor windenergie. Daarbij speelde mee dat het een industrieterrein betreft en dat er vanuit de omgeving al een bewonersinitiatief actief was.

Deze beleidsdoelen en bestuurlijke opgaven betekenen niet dat andere belangen ondergeschikt zijn. Voor een ontwikkeling als Wind op Isselt moeten we voldoen aan wet- en regelgeving en aan de aanvullende kaders die de gemeenteraad heeft gesteld. Ook zijn de effecten op de omgeving en de natuur onderzocht en betrokken bij de beoordeling. De gemeenteraad maakt uiteindelijk de afweging tussen alle betrokken belangen en neemt hierover een besluit.

2.2.2 De gemeente luistert niet en drukt het plan door; politieke belangen wegen zwaarder dan die van de omgeving.

Meerdere indieners geven aan het gevoel te hebben dat hun zorgen onvoldoende zijn meegewogen en dat het college vasthoudt aan realisatie van de windturbines, ongeacht de uitkomsten van het participatieproces. Ook wordt de zorg geuit dat politieke en bestuurlijke belangen zwaarder wegen dan de belangen van omwonenden.

Reactie gemeente

Wij begrijpen deze zorg. De mogelijke komst van twee windturbines heeft gevolgen voor de directe leefomgeving van omwonenden en ondernemers. Het is daarom voorstelbaar dat inwoners kritisch

kijken naar de vraag of hun inbreng daadwerkelijk invloed heeft gehad op de planvorming en besluitvorming.

Het college herkent zich echter niet in het beeld dat zorgen uit de omgeving niet zijn gehoord of dat het participatieproces slechts een formele stap is geweest. Juist vanwege de impact van het project is gedurende meerdere jaren ingezet op een uitgebreid participatie- en informatieproces. Daarbij zijn inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, natuurorganisaties en andere belanghebbenden op verschillende momenten betrokken bij de verdere uitwerking van het project.

Participatie heeft als doel om belangen, zorgen, kennis en ideeën uit de omgeving op te halen en deze te betrekken bij de verdere planvorming en besluitvorming. En in het geval van de Omgevingsadviesraad (OAR) te komen tot afspraken over het functioneren van de windturbines. Dat betekent niet dat alle wensen worden overgenomen of dat volledige overeenstemming ontstaat over de uitkomst.

Zorgvuldig participatieproces

Het college baseert zijn oordeel dat sprake is geweest van een zorgvuldig participatieproces op de volgende punten:

- De gemeentelijke participatierichtlijnen en de participatieaanpak uit het uitwerkingsvoorstel Wind op Isselt zijn uitgevoerd.
- De omgeving is via verschillende communicatiekanalen, bijeenkomsten en informatievoorziening actief geïnformeerd en betrokken.
- Op basis van een omgevingsanalyse zijn deelnemers geworven voor de Omgevingsadviesraad (OAR) en het Bewonersplatform.
- De OAR is ondersteund door onafhankelijke voorzitters, een secretaris en externe deskundigen op onder meer de thema's natuur en externe veiligheid.
- De OAR heeft extra tijd gekregen om onderwerpen zorgvuldig te bespreken en afspraken uit te werken.
- Daarnaast heeft de initiatiefnemer afzonderlijke gesprekken gevoerd met omwonenden, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- Inwoners zijn gedurende het proces geïnformeerd via onder meer de Windmail, Stad Amersfoort, de projectwebsite en gemeentelijke communicatiekanalen.
- Tijdens de zienswijzeperiode heeft iedereen de mogelijkheid gehad een zienswijze in te dienen en vragen te stellen tijdens vier inloopbijeenkomsten.

De gemeenteraad heeft vooraf de kaders voor het proces vastgesteld en is gedurende het traject regelmatig geïnformeerd over de voortgang. Ook worden alle ingediende zienswijzen betrokken bij de uiteindelijke besluitvorming.

Invloed van de omgeving

Het college vindt het belangrijk te benadrukken dat participatie niet alleen heeft geleid tot overleg, maar ook tot concrete resultaten. Via de OAR en het Bewonersplatform zijn afspraken gemaakt over onderwerpen zoals geluid, slagschaduw, natuur, veiligheid, financiële participatie en maatregelen voor de omgeving. Deze afspraken zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en, waar mogelijk, verwerkt in de vergunningaanvraag of op andere wijze juridisch geborgd.

Ook zijn de verslagen van de OAR openbaar gemaakt, zodat zichtbaar is welke onderwerpen zijn besproken, waar overeenstemming is bereikt en waar verschillende opvattingen zijn blijven bestaan.

Tegelijkertijd constateert het college dat niet alle zorgen zijn weggenomen en dat over sommige onderwerpen, met name externe veiligheid en hinder, verschillen van inzicht bestaan. Het convenant is door de bewoners uit de omgeving die deelnamen aan de OAR niet ondertekend (lees meer bij 2,2,4, ondertekening convenant). Deze zorgen zijn niet buiten beschouwing gelaten. Zij zijn expliciet betrokken bij de beoordeling van de vergunningaanvraag, aanvullend onderzocht door onafhankelijke deskundigen. Ze worden meegewogen in de uiteindelijke besluitvorming door de gemeenteraad.

Het college is daarom van oordeel dat de belangen en zorgen uit de omgeving zorgvuldig zijn betrokken bij het besluit. Dat omwonenden zich niet kunnen vinden in de uiteindelijke uitkomst, betekent niet dat hun inbreng geen rol heeft gespeeld in de afweging.

2.2.3 Onderzoeken lijken vooral geschreven vanuit de vraag hoe het project juridisch passend gemaakt kan worden, terwijl de daadwerkelijke impact op inwoners ondergeschikt raakt.

Indieners geven aan dat de onderzoeken vooral gericht zijn op het juridisch mogelijk maken van het project. Volgens hen komt hierdoor de daadwerkelijke impact op inwoners en hun leefomgeving onvoldoende in beeld of krijgt deze onvoldoende gewicht in de besluitvorming.

Reactie gemeente

Wij begrijpen dat wanneer onderzoeken voornamelijk technisch, juridisch en milieukundig van aard zijn, de indruk kan ontstaan dat vooral wordt gekeken naar de vraag of een project binnen wet- en regelgeving past, terwijl de gevolgen voor omwonenden minder aandacht krijgen.

De onderzoeken waarnaar wordt verwezen, zijn door de initiatiefnemer aangeleverd als onderdeel van de aanvraag voor de omgevingsvergunning. Het doel van deze onderzoeken is inderdaad om inzicht te geven in de effecten van het project en om te onderbouwen of de aanvraag voldoet aan de geldende wet- en regelgeving. Daarbij worden onder meer onderwerpen als geluid, slagschaduw, externe veiligheid, natuur, landschap en gezondheidseffecten onderzocht.

De gemeente neemt deze onderzoeken echter niet zonder meer over. Het is de verantwoordelijkheid van het college om de aanvraag, inclusief de onderzoeken, kritisch te beoordelen. Daarbij zijn de onderzoeksresultaten waar nodig getoetst door onafhankelijke deskundigen, waaronder de Omgevingsdienst en externe adviesbureaus. Ook is beoordeeld of de afspraken uit het convenant goed zijn verwerkt in de aanvraag en de initiatiefnemer zo goed mogelijk rekening houdt met zorgen en wensen uit de omgeving en de natuur beschermt.

In de procedure voor de buitenplanse omgevingsplan activiteit (BOPA) beoordeelt het college eerst de aanvraag en de bijbehorende onderzoeken. Vervolgens wordt de ontwerpvergunning ter inzage gelegd, zodat inwoners en andere belanghebbenden hun zienswijze kunnen indienen. De ontvangen zienswijzen worden samengebracht in een zienswijzennota en betrokken bij de verdere besluitvorming. Uiteindelijk ontvangt de gemeenteraad alle relevante informatie, waaronder de onderzoeksrapporten, de motivering van het college (OFLO, Onderbouwing fysieke leefomgeving), de resultaten van het participatieproces en de zienswijzen, om tot een eigen bestuurlijke afweging en bindend advies te komen.

Het college onderschrijft daarom niet het beeld dat de impact op inwoners ondergeschikt is aan de juridische beoordeling van het project. De effecten op de leefomgeving en de belangen van omwonenden vormen een wezenlijk onderdeel van de afweging die door het college en uiteindelijk door de gemeenteraad wordt gemaakt.

2.2.4 Ondanks participatieproces blijven zorgen bestaan en ontbreekt draagvlak; dit vraagt een betere afweging en onderbouwing.

Indieners geven aan dat, ondanks het uitgebreide participatieproces, zorgen over de windturbines blijven bestaan en dat volgens hen onvoldoende draagvlak aanwezig is in de omgeving. Daarbij wordt verwezen naar het feit dat niet alle deelnemers aan de Omgevingsadviesraad (OAR) het convenant hebben ondertekend. Indieners vragen het college daarom om een extra zorgvuldige belangenafweging en een duidelijke motivering van de wijze waarop de belangen van omwonenden zijn meegewogen.

Reactie gemeente

Het college begrijpt deze zorg. De mogelijke komst van windturbines leidt tot zorgenwant dit heeft invloed op de leefomgeving. Het college realiseert zich dat een zorgvuldig participatieproces niet automatisch leidt tot draagvlak of tot het wegnemen van alle zorgen. Dat blijkt ook uit de ingediende zienswijzen op dit punt en de verschillende standpunten die tijdens het participatieproces met de Omgevingsadviesraad (OAR) naar voren zijn gebracht.

<u>Omgevingsadviesraad en convenant</u>

De Omgevingsadviesraad (OAR) is ingesteld om belangen, zorgen en aandachtspunten vanuit de omgeving te betrekken bij de verdere uitwerking van het project. De opdracht van de OAR was niet om te bepalen of de windturbines wel of niet gerealiseerd zouden moeten worden, noch om het draagvlak voor het project vast te stellen. De OAR had als doel om invloed uit te oefenen op de wijze waarop het project wordt vormgegeven en op de maatregelen die worden getroffen om effecten voor de omgeving en de natuur zoveel mogelijk te beperken.

De werkzaamheden van de OAR hebben geleid tot aanvullende afspraken over onder andere veiligheid, geluid, slagschaduw, ecologie en financiële participatie. Deze afspraken zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en verwerkt in de vergunningaanvraag of op andere wijze juridisch geborgd.

<u>Ondertekening convenant</u>

Het college begrijpt dat het niet ondertekenen van het convenant door een deel van de deelnemers kan worden gezien als een signaal over de mate van steun voor het project. Tegelijkertijd is het convenant geen instrument om draagvlak vast te stellen. De voorzitter en secretaris van de OAR hebben met hun ondertekening bevestigd dat het convenant een correcte weergave vormt van het doorlopen proces, de gemaakte afspraken en de verschillende standpunten die daarbij zijn ingebracht.

Deelnemers waren vrij om het convenant wel of niet te ondertekenen. In het convenant is toegelicht welke overwegingen daarbij een rol speelden. Ook zijn daarin de onderwerpen benoemd waarover geen overeenstemming is bereikt. Daarmee maakt het convenant niet alleen zichtbaar waar afspraken zijn gemaakt, maar ook waar verschillen van inzicht zijn blijven bestaan.

Het college constateert dat het participatieproces heeft geleid tot concrete verbeteringen en aanvullende afspraken, maar ook dat op een aantal onderwerpen zorgen zijn blijven bestaan. Dat niet alle deelnemers het convenant hebben ondertekend, beschouwt het college niet als een aanwijzing dat het participatieproces onvoldoende zorgvuldig is verlopen. Wel is het een belangrijk signaal dat binnen de omgeving uiteenlopende opvattingen bestaan en dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen leven.

Deze zorgen zijn expliciet betrokken bij de beoordeling van de vergunningaanvraag en maken onderdeel uit van de belangenafweging die het college heeft gemaakt en uiteindelijk ook de gemeenteraad zal doen bij haar besluitvorming. Het college is van oordeel dat zowel de uitkomsten van het participatieproces

als de belangen van de omgeving en maatschappelijke organisaties zorgvuldig zijn meegenomen door de initiatiefnemer en gewogen in de ontwerp omgevingsvergunning.

2.2.5 Zorgvuldig proces en goede afspraken met de omgeving; invloed en lokaal profijt.

Een aantal indieners spreekt in hun zienswijze steun uit voor de ontwerpvergunning en de mogelijke komst van twee windturbines op Isselt. Zij onderschrijven het belang van duurzame energieopwekking en geven aan waardering te hebben voor de wijze waarop de gemeente, de ontwikkelaar en betrokken partijen het participatieproces hebben ingericht. Zij wijzen op de inzet van verschillende participatievormen, de zorgvuldige afweging van belangen en de afspraken die zijn gemaakt om effecten voor de omgeving en de natuur zoveel mogelijk te beperken.

Reactie gemeente

De gemeente neemt kennis van deze reacties. Zij laten zien dat er binnen de stad verschillende opvattingen bestaan over het project en dat er naast zorgen en bezwaren ook inwoners zijn die de ontwikkeling ondersteunen en het belangrijk vinden dat de energietransitie voortgang krijgt.

Het college onderschrijft de gedachte dat het succes van een project als Wind op Isselt niet alleen wordt bepaald door de hoeveelheid duurzaam opgewekte energie. Ook een zorgvuldige inpassing in de omgeving, invloed van omwonenden en lokaal profijt zijn daarbij van belang. Daarom is ingezet op participatie, het maken van afspraken met de omgeving en lokaal eigendom.

Een belangrijk resultaat daarvan is dat 50% van het project in lokaal eigendom komt via Samen Energie Amersfoort (SEA). Hierdoor kunnen inwoners uit Amersfoort en Soest deelnemen aan het project, invloed uitoefenen via de coöperatie en meeprofiteren van de opbrengsten. Over 5 jaar kan de lokale energiecoöperatie voor 100% eigenaar worden, zo is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst tussen REF en SEA bij de oprichting van W-Isselt BV. Zie ook paragraaf 2.3 voor meer informatie.

Het college ziet dit als een belangrijke manier om de omgeving niet alleen te betrekken bij het project, maar ook daadwerkelijk invloed en profijt te geven. Dat neemt niet weg dat er verschillende belangen en opvattingen blijven bestaan. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om alle zienswijzen, onderzoeken en belangen zorgvuldig te wegen en hierover een besluit te nemen.

2.3 Lokaal eigendom

Aantal indieners: 3

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op lokaal eigendom.

Meer informatie kunt u vinden in hoofdstuk 3.4 en bijlage M van de OFLO en op de websites van:
- NPRES: regionale-energiestrategie.nl/participatie/lokaal+eigendom/default.aspx;
- SEA: samenenergieamersfoort.nl;
- REF: renewablefactory.nl.

De gemeenteraad van Amersfoort heeft op 10 oktober 2023 besloten te streven naar 100% lokaal eigendom voor Wind op Isselt. Eerder legde de gemeenteraad al een minimale eis van 50% lokaal eigendom vast, in lijn met het amendement 2017-155A bij het raadsvoorstel Haalbaarheid Energielandschappen uit 2017 en zoals opgenomen in het Klimaatakkoord en de RES 1.0.

Onder lokaal eigendom valt het eigenaarschap van de windturbines, maar ook andere vormen van financiële participatie. Het Nationaal programma Regionale Energie Strategie (RES) hanteert de volgende definitie van lokaal eigendom: “Lokaal eigendom gaat over (1) meedoen en zeggenschap voor de lokale omgeving, (2) de verdeling tussen de lusten en de lasten en (3) de verdeling van de revenuen van de zonneparken en windturbines.” Dit betekent dat inwoners en ondernemers collectief (gedeeltelijk) eigenaar zijn van de installatie van een wind- of zonnepark, meestal in de vorm van een energie-, wijk- of dorpscoöperatie, en zeggenschap hebben over (de ontwikkeling van) het project, inclusief (een deel van) de opbrengsten. Eigenaarschap houdt dus ook in dat het burgercollectief een financieel risico loopt. En lokaal eigendom gaat verder dan alleen het eigenaarschap en financiële voordelen; het gaat ook over zeggenschap in de planvorming en tijdens de exploitatiefase. Amersfoort vindt het belangrijk dat financiële participatie voor alle omwonenden geschikt is, niet alleen voor de omwonende of een lokaal bedrijf met de mogelijkheid om te investeren.

De uitgangspunten van lokaal eigendom voor Wind op Isselt zijn vastgelegd in het uitwerkingsvoorstel (mei 2024) en meegenomen in de openbare inschrijvingsprocedure voor de gronduitgifte (september 2024 – januari 2025).

2.3.1 Is door REF en SEA wel geborgd dat er sprake is van lokaal eigendom? Windvogel is een landelijke coöperatie.

De omgevingsvergunning is aangevraagd door W-Isselt BV. Deze BV bestaat uit REF en SEA (coöperatieve BV). Per partij is het percentage eigendom aangegeven en of er sprake is van een lokale partij. In een samenwerkingsovereenkomst is vastgelegd dat Renewable Energy Factory (REF) samenwerkt met lokale energiecoöperatie Samen Energie Amersfoort (SEA, ook bekend als Soesterwijkwiek). REF en SEA hebben afgesproken dat zij voor het project Wind op Isselt samenwerken via een bedrijf (W-Isselt B.V.) dat aanvrager is van de omgevingsvergunning BOPA. W-Isselt B.V. is ook het aanspreekpunt voor de omgeving. En via W-Isselt B.V. wordt het lokaal eigendom voor 50% ingevuld. Na 5 jaar exploitatie wordt aan de lokale B.V. – de coöperatie - de kans geboden om 100% in het project te verwerven.

SEA werkt in de lokale B.V. samen met De Windvogel. In het profijtplan, een bijlage bij OFLO, is toegelicht wat er gebeurt met het coöperatieve deel van de opbrengsten van de windturbines.

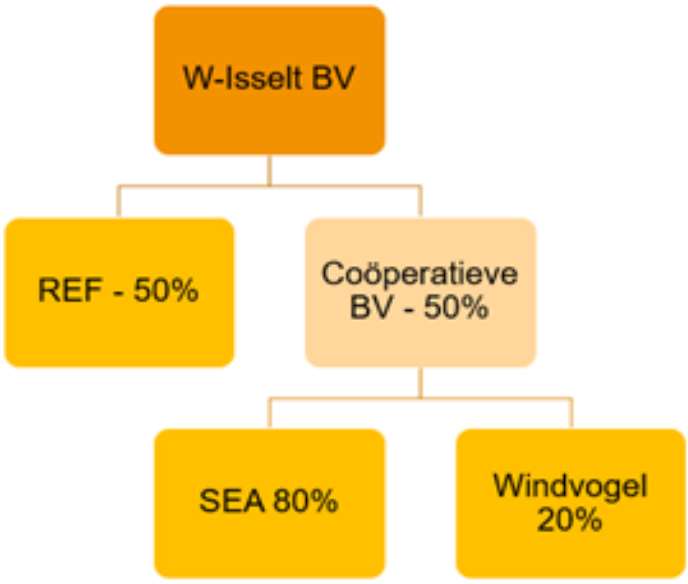

2.3.2 Ik ben tevreden over de afspraken over lokaal eigendom.

Het is goed dat lokale opbrengst en inspraak geborgd worden door de betrokkenheid van een energiecoöperatie. Daarnaast zijn er in het convenant, door de subgroep lokaal eigendom ook goede afspraken gemaakt over zeggenschap en profiteren van de opbrengst. Het profijtplan van SEA biedt goed inzicht hoe leden, ook inwoners met een smalle beurs, kunnen meebeslissen en –profiteren van de opbrengst.

Het college ziet deze zienswijze als steun voor de manier waarop het initiatief het lokaal eigendom organiseert en SEA haar profijtplan heeft opgesteld.

2.4 Gezondheid

Aantal indieners: 32

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op gezondheid.

Meer informatie over dit onderwerp kunt u vinden in hoofdstuk 5.15 van de OFLO.

Algemene en wetenschappelijke informatie over windturbines en gezondheid vindt u op de websites van:
- RIVM: rivm.nl/windenergie/windturbines-gezondheid
- RVO: rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land
- GGD: ggdghor.nl/onderwerp/windturbines/#1-advies en ggdleefomgeving.nl/overlast/windmolens
- Helpdesk wind op land: helpdeskwindopland.nl/themas/gezondheid/wetenschappelijk+onderzoek+naar+gezondheid/default.aspx

2.4.1 Welke mogelijke effecten hebben windturbines op de gezondheid en welke onderzoeken zijn hiervoor gedaan?

Wij begrijpen dat mensen zich zorgen maken over de gevolgen van hinder door windturbines voor hun gezondheid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er een relatie bestaat tussen het geluidniveau van windturbines en hinder.

Er is geen eenduidig bewijs gevonden voor een relatie met slaapverstoring: met andere woorden de ene studie vindt wel een effect en de andere niet. Voor andere gezondheidseffecten zoals hart- en vaatziekten, stofwisselingsstoornissen, mentale gezondheid en cognitieve effecten is niet voldoende bewijs gevonden. Dit kan betekenen dat er geen relatie is, er nog onvoldoende onderzoek gedaan is, het onderzoek van lage kwaliteit is, of dat er tegenstrijdige resultaten zijn.

Windturbines hebben dus mogelijke gezondheidseffecten. Naar deze effecten is onderzoek gedaan en er wordt in dit project aan strenge normen voldaan. Dit wordt in hoofdstuk 5.15 van de OFLO beschreven en onderbouwd. Hier wordt ingegaan op (verandering in de) cumulatieve geluidssituatie, slagschaduw, elektromagnetische straling, trillingen en erosie van bladen/verspreiding van luchtverontreinigende stoffen.

Een aantal onderwerpen in relatie tot gezondheid komt regelmatig terug:

- Hinder door geluid, zoals minder goede nachtrust, concentratieverlies door laagfrequent geluid en de ‘zoevende wieken’ (amplitudemodulatie). Hierover leest u meer in paragraaf 2.5 van deze zienswijzennota en de rivm.nl/documenten/factsheet-gezondheidseffecten-van-windturbinegeluid van het RIVM.
- Hinder door slagschaduw. Daarover staat meer in paragraaf 2.6 van deze zienswijzennota.
- Hinder door trillingen. Windturbines veroorzaken trillingen in de grond tot maximaal enkele tientallen meters. Er treden hiermee geen gezondheidsrisico’s door trillingen op. Trillingen tijdens de bouw vanwege het heien kunnen gevoeld worden bij omwonenden. Met trillingen wordt vaak ook laagfrequent geluid bedoeld; zie hierover paragraaf 2.5 van deze zienswijzennota. Voor trillingen anderszins wijzen wij op hoofdstuk 5.15 van de OFLO.

2.4.2 Wat voor onderzoek is er gedaan naar de gezondheidseffecten van dit project?

Er is onderzoek gedaan naar gezondheidseffecten van de voorgenomen windturbines op Isselt, zowel in de planfase als door initiatiefnemer in de onderzoeken bij de vergunningaanvraag.

De Nederlandse wetgeving stelt geen verplichting tot het uitvoeren van gezondheidsonderzoek bij windenergieprojecten. Wel is in de Omgevingswet het principe van een “gezonde leefomgeving” opgenomen, dat overheden verplicht om bij besluitvorming aandacht te besteden aan gezondheidseffecten. Daarom wordt in de OFLO onder 5.15 gezondheid behandeld. Hier wordt ingegaan op (verandering in de) cumulatieve geluidssituatie, slagschaduw, elektromagnetische straling, trillingen en erosie van bladen/verspreiding van luchtverontreinigende stoffen.

Het college van Amersfoort vindt de gezondheid van inwoners belangrijk. Daarom is door de GGD is in april 2025 een advies over Wind op Isselt gegeven op basis van het uitwerkingsvoorstel: amersfoort.raadsinformatie.nl/document/15368804/1/Bijlage+bij+raadsinformatiebrief+2025-031+Advies+GGD+regio+Utrecht+Windturbines+op+Isselt+Amersfoort?connection_type=1&connection_id=9242087. De GGD geeft daarin aan dat Wind op Isselt, door te voldoen aan de kaders van de landelijke conceptnormen uit het Ontwerpbesluit Windturbines Leefomgeving, voldoende waarborgen biedt ten aanzien van gezondheid. Het advies van de GGD had betrekking op verschillende aspecten waar gelijktijdig rekening mee moest worden gehouden: 1. Geluidbelasting; 2. Visuele factoren; 3. Het betrekken van omwonenden (participatie); en 4. Monitoring en beheer. Deze onderwerpen zijn allemaal getoetst in het kader van de ontwerp omgevingsvergunning en terug te vinden in deze zienswijzennota. Ook geeft de GGD aan dat bij hinder van geluid niet alleen de frequentie van het geluid en het geluidsniveau een rol spelen, maar ook de houding van burgers ten opzichte van het geluid. Daarom adviseren zij om zowel de akoestische als de niet-akoestische factoren die bij windturbines een rol spelen te betrekken bij de beoordeling.

In paragraaf 3.2 van de aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling is ten behoeve van een gezondheidscreening (GES) gekeken wat de milieugezondheidskwaliteit ter plekke is van de gevoelige objecten en in hoeverre de toevoeging van de windturbines en de bijbehorende toename van de geluidsbelasting deze kwaliteit beïnvloedt. Hierin staat, het milieuthema ‘geluid’ noopt niet tot het opstellen van een milieueffectrapport.

Als het gaat om geluid en gezondheid is over amplitudemodulatie (het zoevende geluid/resonantie van de wieken) en over laagfrequent geluid meer te lezen in paragraaf 2.5.2 van deze zienswijzennota.

Visuele factoren worden behandeld in paragraaf 2.9 over landschap. Ook verwijzen wij naar paragraaf 2.6.13 over slagschaduw. De GGD geeft daarbij aan dat betrokkenheid in zowel planvorming als monitoring en communicatie tijdens de exploitatiefase bijdragen aan vermindering van ervaren hinder. In dat kader wijzen wij op paragraaf 2.2 over participatie en op de afspraken die gemaakt zijn met de omgeving over monitoring van gezondheid. In het omgevingsconvenant is afgesproken dat de

exploitanten actief meewerken aan een onafhankelijk gezondheidsonderzoek, naar voorbeeld van Windpark Nij Hiddum-Houw. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de provincie, de gemeente, de GGD en de OAR, en richt zich op de ervaren hinder, slaapkwaliteit en algemene gezondheid van omwonenden gedurende de exploitatie. De opzet en fasering worden in overleg bepaald, zodat de resultaten betrouwbaar en representatief zijn (zie OFLO, paragraaf 5.15.6). Initiatiefnemer heeft afspraken gemaakt over een klachtenloket en besteedt door het bieden van maatwerk voor geluid extra aandacht aan direct omwonenden.

2.4.3 Welke maatregelen worden toegepast om hinder, stress en slaapverstoring te beperken?

Verschillende indieners maken zich zorgen over hun gezondheid en dan specifiek over stress en het verstoren van hun nachtrust. In onderzoek komt naar voren dat er een indirect verband is tussen hinder door windturbinegeluid en zelf gerapporteerde slaapverstoring (van Kamp & van den Berg, 2020/2021).

Naar hinder die verband houdt met genoemde gezondheidsrisico's is onderzoek gedaan en er zijn strenge normen van toepassing (o.a. geluid, slagschaduw). Door het treffen van mitigerende maatregelen, zoals een automatische stilstandvoorziening bij slagschaduw en een strenge geluidsnorm (ook voor laagfrequent geluid) wordt hinder beperkt. Ook heeft initiatiefnemer afgesproken in het omgevingsconvenant om bij het uitzetten van de windturbines om te voldoen aan de 45 dB lden geluidsnorm te kiezen voor rustige zomernachten (tussen 1 mei en 1 oktober). Dat sluit aan bij het advies van de GGD (amersfoort.notubiz.nl/document/15359901/1/Bijlage+bij+raadsinformatiebrief+2025-031+Advies+GGD+regio+Utrecht+Windturbines+op+Isselt+Amersfoort?connection_type=16&connection_id=1032642) om in te zetten op een stilstandvoorziening om mogelijke geluidshinder in de nacht te beperken.

Alle voor gezondheid relevante onderwerpen worden in hoofdstuk 5.15 van de OFLO beschreven en onderbouwd. Hier wordt ingegaan op (verandering in de) cumulatieve geluidssituatie, slagschaduw, elektromagnetische straling, trillingen en erosie van bladen/verspreiding van luchtverontreinigende stoffen.

Daarnaast is in het omgevingsconvenant afgesproken dat de exploitanten actief meewerken aan een onafhankelijk gezondheidsonderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de provincie, de gemeente, de GGD en de omgeving, en richt zich op de ervaren hinder, slaapkwaliteit en algemene gezondheid van omwonenden gedurende de exploitatie.

Door het RIVM vindt momenteel nader onderzoek plaats naar slaapverstoring:

2.4.4 In coating wieken van windturbines worden kankerverwekkende stoffen zoals Bisfenol A gebruikt. En in de elektrische installaties zit het giftige SF6 gas. Wat zijn mogelijke effecten hiervan op de gezondheid?

Er wordt in de OFLO onderbouwd dat de uitstoot van Bisfenol-A door de windturbines verwaarloosbaar is, in lijn met motie Gezondheid gaat voor (2024-043M). Ook wordt er een Gezondheidsmonitor opgezet waarmee mogelijke effecten van de windturbines op de gezondheid van omwonenden worden gevolgd.

In opdracht van onder andere provincie Flevoland is onderzoek gedaan naar de mogelijke verspreiding van fijnstof, microplastics en Bisfenol-A (hierna genoemd BPA) door erosie van windturbines in Flevoland. De conclusies hiervan zijn dat:

- De emissies van microplastic en BPA uit windturbines zijn marginaal ten opzichte van de emissies uit andere bronnen zoals verkeer, industrie en landbouw.

- Fijnstof, BPA en microplastics kunnen zich in de lucht als fijnstof gedragen en verspreiden zich diffuus over een groot gebied over de gehele provincie.
- Er wordt geen lokale verhoging in depositie rond de windturbines verwacht.
- De concentratie fijnstof, BPA en microplastics ten gevolge van emissie uit windturbines is waarschijnlijk zo laag dat dit niet meetbaar is in het bodem- en watersysteem.

Rapporten over dit onderwerp zijn hier te raadplegen:
- stateninformatie.flevoland.nl/Documenten/DOCUVITP-3341055-v5-Mededeling-m-b-t-Motie-Windturbines-en-Bisfenol-A.PDF
- helpdeskwindopland.nl/documenten+helpdesk+wind+op+land/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2991737

SF6 gas
SF6 is een veelgebruikt isolatiegas tegen stroomvonken dat gebruikt wordt in hoogspanningsschakelaars, bijvoorbeeld in transformatoren. Het wordt in het merendeel van de hoogspanningsschakelaars gebruikt. Ongeacht of deze bij een windturbine, zonnepark, warmtekrachtkoppeling of gascentrale worden gebruikt.

Ook in het distributienet komen deze transformatoren voor, dus bijvoorbeeld her en der in de transformatorhuisjes in de wijken die de elektriciteit naar de verbruikers brengen. Voor het SF6-gas geldt dat het gebruik in windturbines klein is. Per turbine wordt er ongeveer 10 kg SF6 gebruikt, inclusief het SF6 dat gebruikt wordt voor de schakelaars en transformator. De kans dat het gas vrijkomt is klein. Een lekkage van SF6 kan ontstaan bij machinaal falen, slijtage, onderhoud of het afbreken van de windturbines en wordt geschat op minder dan 0,1% per kaar uit een windturbine9. Er zijn dus nauwelijks gevolgen van het gebruik van SF-gas. Daarbij komt dat er momenteel in de hoogspannings-branche gewerkt wordt aan alternatieven en een eerste windturbinefabrikant binnenkort de eerste SF6-vrije hoogspanningsswitches levert.

Om de uitstoot van het broeikasgas SF6 in perspectief te plaatsen, de aan SF6 gerelateerde uitstoot per windturbine over 15 jaar komt overeen met circa 530 Kg CO2-uitstoot. De CO2 besparing die de voorziene windturbines per stuk realiseren is circa 107.100.000 kg. De aan SF6 gerelateerde uitstoot is dus 0,0005% van de vermeden CO2-uitstoot en wordt door de windturbine ruimschoots gecompenseerd. Anders bekeken: 530 Kg CO2-uitstoot over 15 jaar is minder dan één personenauto met verbrandingsmotor in één jaar uitstoot. De positieve bijdrage van de windturbines aan het voorkomen van klimaatveranderingen wegen dus ruimschoots op tegen de verwaarloosbare gevolgen van SF6 gas in de windturbines, zo stelt ook het RIVM.

2.4.5 Hoe wordt slaapverstoring voorkomen, en waarom is er geen nachtelijke stilstandregeling opgenomen?

Gedurende de nacht worden strengere geluidsnormen (39 dB L_{night}) aangehouden om slaapverstoring te voorkomen. Ook is in het omgevingsconvenant de afspraak gemaakt om bij het uitzetten van de windturbines om te voldoen aan de 45 dB L_{den} geluidsnorm te kiezen voor rustige zomernachten (tussen 1 mei en 1 oktober). In paragraaf 2.5.1 zijn deze geluidsnormen nader toegelicht.

2.4.6 Is er een mogelijk verband tussen concentratieverlies door verstoorde nachtrust?

Uit onderzoeken komt geen eenduidig verband tussen concentratieverlies en windturbinegeluid naar voren. Wel is er een indirect verband tussen hinder door windturbinegeluid en zelf gerapporteerde slaapverstoring (van Kamp & van den Berg, 2020/2021). Door het RIVM vindt momenteel nader onderzoek plaats naar slaapverstoring: rivm.nl/windenergie/onderzoek-naar-blootstelling-responsrelatie-windturbinegeluid-en-hinder-en-slaapverstoring. Er is in het

omgevingsconvenant afgesproken dat de initiatiefnemer actief meewerkt aan een onafhankelijke gezondheidsmonitor. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de provincie, de gemeente, de GGD en de omgeving.

2.5 Geluid

Aantal indieners: 43

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op geluid.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 5.2 van de OFLO en 3.2 van de m.e.r.-beoordeling.

2.5.1 Hoe werken de L_{den}, L_{night} en de $L_{Aeq10min}$ geluidsnormen.

De geluidbelasting van windturbines wordt uitgedrukt in de dosismaten L_{den} (waarbij "den" staat voor day – evening - night) en L_{night}. De dosismaat L_{den} geeft de jaargemiddelde geluidbelasting weer, waarbij de avond- en nachtperiodes zwaarder wegen dan de dagperiode. De dosismaat L_{night} geeft de jaargemiddelde geluidbelasting weer over alleen de nachtperiode (23:00 – 07:00). Deze dosismaat is opgenomen om specifiek de nachtelijke rust en slaap te beschermen, omdat de jaargemiddelde dosismaat over het etmaal L_{den} niet altijd voldoende waarborg biedt tegen slaapverstoring door windturbinegeluid in de nacht.

De geluidbelasting wordt berekend uit het jaargemiddelde geluidvermogen van de windturbine, verminderd met de gemiddelde geluidoverdracht naar het immissiepunt. Het geluidvermogen is per windturbine vastgesteld; de fabrikant laat aan de hand van laboratoriumonderzoek een certificaat opstellen voor de windturbine met een opgave van de bronsterkte per octaaf of per tertsband gerelateerd aan de windsnelheid.

In aanvulling op deze jaargemiddelde dosismaten is in de geluidvoorschriften ook een normstelling in de grootheid L_{Aeq} meegenomen. L_{Aeq} betekent het equivalente geluidniveau en is het gemiddelde geluidniveau over een bepaalde periode, waarbij harde geluiden zwaarder meetellen dan zachte geluiden. Met een dergelijke grootheid kan het windturbinegeluid worden getoetst aan de hand van een korte geluidmeting. Hiermee wordt voorkomen dat gedurende korte tijd een hoog geluidniveau mag optreden. In het voorschrift is gekozen voor een meet- en middelingstijd van 10 minuten ($L_{Aeq,10min}$), zodat de invloed van kortdurend stoorlawaai zoveel mogelijk wordt beperkt. Net als de L_{den} en de L_{night} dosismaat geldt de $L_{Aeq,10min}$ dosismaat op de gevel van geluidgevoelige bestemmingen (bijvoorbeeld woningen, scholen, ziekenhuizen).

2.5.2 Er zijn verschillende geluidsbronnen bij een windturbine. Wat zijn effecten van deze bronnen en welke toetsbare en handhaafbare normen worden er hierbij gesteld:

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de meest voorkomende karakteristieken van windturbinegeluid en de bijhorende bronnen.

- *Laagfrequent/tonaal geluid*
  Laagfrequent geluid is een bromtoon die bij lage frequenties en laag aantal decibel goed hoorbaar is. Soms ook op grotere afstand. Bij enkele windparken hebben omwonenden aangegeven hierdoor minder goed te slapen. De bromtoon kan veroorzaakt worden door trillingen in de windturbine. Door maatregelen aan en in de windturbine te treffen kan de bromtoon aanzienlijk verminderd of

voorkomen worden. De bromtoon kan een tonaal karakter hebben als uit een analyse van het geluidspectrum blijkt dat er bij bepaalde frequenties duidelijke pieken aanwezig zijn, die niet worden gemaskeerd door het geluid in het overige frequentiegebied. In paragraaf 2.5.3 en 2.5.4 wordt beschreven hoe de gemeente hinder door laagfrequent geluid probeert te voorkomen

- *Amplitudemodulatie*
  Amplitudemodulatie is een effect dat kan optreden wanneer de wieken langs de mast komen. Dit is een zoevend/zwiepend geluid. Dit geluid is bij elke windturbine hoorbaar en varieert per windsnelheid. Hinder vanwege amplitudemodulatie is in principe betrokken in de dosishinderrelatie, waarop de L_{den}-norm die in paragraaf 2.5.1 op is gebaseerd. De bijdrage van amplitudemodulatie aan de totale geluidproductie van windturbines is daarom meegenomen bij het stellen van de jaargemiddelde norm.

- *Kruien van rotorhuis*
  Het kruien van het rotorhuis gaat via tandwielen en kogellagers. Normaal gesproken is dit niet hoorbaar, maar door slijtage aan de onderdelen kan er een knarsend geluid ontstaan. Hierdoor kan het geluidvermogen van de windturbine hoger worden dan wat de fabrikant vast heeft laten leggen. Dit geluid is goed meetbaar. Een mitigerende maatregel is om bij optreden geluid windturbine anders in te regelen, zodat deze minder vaak kruit.

Op de website van RIVM is meer informatie te vinden: rivm.nl/windenergie/windturbines-gezondheid.

2.5.3 Komt er in de voorschriften een aanvullend voorschrift voor laagfrequent/tonaal geluid?

Laagfrequent geluid is geluid met een karakteristiek in het laagst hoorbare frequentiegebied. Uit de praktijk is gebleken dat wanneer laagfrequent geluidhinder veroorzaakt en door meting is aangetoond, dat het vrijwel altijd om tonaal geluid gaat. Er is hierom een aanvullend voorschrift opgenomen wat stelt dat in het bereik van 20 Hz tot en met 150 Hz het geluid op een beoordelingspunt geen tonaal karakter mag hebben. De tonaliteit moet worden aangetoond conform de kritische bandbreedtemethode volgens ISO 1996-2:2017 bijlage J. Alleen als de grootheid Kt in genoemde norm tenminste 5 dB bedraagt, kan sprake zijn van tonaal geluid. Een tertsbandanalyse geeft in de regel onvoldoende informatie.
Indien tonaliteit is aangetoond, geldt er een toeslag van 5 dB op het jaargemiddelde geluidniveau L_{den} en dienen de windturbines te worden teruggeregeld totdat de tonaliteit is weggenomen.

2.5.4 Hoe wordt de monitoring van laagfrequent/tonaal geluid vormgegeven?

Indien er sprake is van klachten met betrekking tot laagfrequent/tonaal geluid zullen er geluidmetingen worden verricht. In eerste instantie bij de klager, om vast te stellen of er sprake is van een tonaal karakter conform voorschrift 4 van de ontwerp omgevingsvergunning Bopa. Vervolgens moet worden vastgesteld of het geluid door de windturbine wordt geproduceerd. Dit wordt vastgesteld met behulp van een immissiemeting conform Bijlage IVi van de Omgevingsregeling. De geluidmetingen worden verricht op betrekkelijk korte afstand van de turbine.

2.5.5 Hoe zijn de geluidsberekeningen uitgevoerd op basis van 45 dB L_{den} en 39 dB L_{night}?

Met een akoestisch rekenprogramma is de geluidbelasting van de windturbines op de omgeving berekend conform de meet- en rekenmethode geluid windturbines (bijlage IVi van de Omgevingsregeling). Omdat nog geen windturbinetype is gekozen, is een bandbreedte aangehouden voor afmetingen van de windturbine. Zowel voor een relatief luid als een relatief stil windturbinetype, die binnen deze bandbreedte beschikbaar zijn, is een akoestische berekening uitgevoerd. Uit dit akoestisch onderzoek blijkt dat door de windturbines in een geluidreducerende modus te laten draaien in de nacht aan de bovenwettelijke norm voldaan kan worden op de geluidgevoelige bestemmingen buiten het

industrieterrein Isselt. Dit werd geconcludeerd voor zowel het relatief stille als het relatief luide windturbinetype. Pas na selectie van een definitief turbinetype is vast te stellen op welke wijze de geluidsnormen worden nageleefd en hoe de geluidreducerende modi worden ingesteld. Dit zal dan inzichtelijk worden gemaakt in een akoestisch onderzoek waarin met het definitieve turbinetype is gerekend.

2.5.6 Hoe hoog is de maximale geluidspiek voor de windturbines en waarom is daar geen voorschrift voor?

In de geluidvoorschriften zijn normen voor de L_{den}, L_{night} en $L_{Aeq,10min}$ opgenomen, wat allemaal langtijdgemiddelde geluidniveaus zijn. Bij de berekening is rekening gehouden dat de wieken vrijwel altijd draaien en geluid produceren. Omdat er permanent geluid geproduceerd wordt meetbaar is, is het de indicator voor kortstondige piekgeluiden, het maximale geluidniveau L_{Amax}, niet veel hoger. In vergelijking met een vliegveld: daar wordt niet in de nacht gevlogen en om de paar minuten een vliegtuig. Het geluid van een vliegtuig ligt veel hoger dan van een windturbine, maar is kortstondig. Dit principe is ook van toepassing bij laad- en losactiviteiten; dit is kortstondig scherp piekgeluid van een dichtslaande deur/portier in relatief stille omstandigheden. Omdat windturbinegeluid vrij constant is, heeft het geen toegevoegde waarde een maximaal piekniveau L_{Amax} voor te schrijven. Deze is niet meetbaar en handhaafbaar, terwijl het langtijdgemiddelde dat wel is.

2.5.7 Welke nachtmodi of toerentalbeperkingen worden toegepast?

Er moet voldaan worden aan de geluidsnormen uit de vergunning. Daar zitten ook nachtmodi in. Door de initiatiefnemer wordt een monitoringsplan opgesteld worden waarin zij aangeven/aangegeven hebben hoe geluid gemonitord wordt en welke maatregelen getroffen worden als er een overschrijding is, zoals bijvoorbeeld nachtmodi of toerentalbeperking. Dit is erop gericht dat als er een overschrijding van de L_{den} is er toerentalbeperking is op het moment dat er het meeste hinder is. Dat is bijvoorbeeld in de stillere zomermaanden. In het monitoringsplan wordt ook aangegeven worden hoe geluid gemeten wordt en hoe eventuele toerentalbeperking ingeregeld wordt. Er dient minimaal eens per jaar een monitoringsrapport aan gemeente geleverd te worden waaruit blijkt dat aan geluidsnormen voldaan wordt.

2.5.8 Wie is verantwoordelijk voor monitoring en handhaving van geluidsnormen?

Initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het monitoren van geluid. Dit gebeurt met meetrapporten en rapportages over stilstand vanuit het operationeel bediensysteem van de windturbines. Door de Omgevingsdienst Utrecht (ODU) wordt getoetst of voldaan wordt aan de wettelijke en bovenwettelijke eisen. Handhaving na plaatsing van windmolens is mogelijk en kan worden afgedwongen aan de hand van het vergunningsvoorschrift met betrekking tot het 10-minuten gemiddelde $L_{Aeq,10min}$ geluidniveau. Dit is een dosismaat die relatief eenvoudig en snel door middel van een geluidmeting ter plaatse kan worden getoetst.

2.5.9 Er is geen rekening gehouden met het feit dat geluid over water veel verder draagt en dat dit tot overlast zal zorgen bij de woonboten.

In het akoestisch onderzoek is rekening gehouden met het bodemtype, en in de standaard rekenmethodiek voor geluid wordt water als akoestisch “hard” beschouwd, oftewel dat water geen geluid absorbeert en hierdoor verder draagt.

2.5.10 Er is geen rekening gehouden met het feit dat de wind gemiddeld gezien uit het zuidwesten komt en er hierdoor de noordoostelijke richting meer geluidbelast moet zijn.

De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid (Bijlage IVi van de omgevingsregeling), waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. In deze rekenmethode wordt de geluidoverdracht in eerste instantie onder “gestandaardiseerde omstandigheden” berekend, oftewel met de wind in de richting van het beoordelingspunt (meewind/benedenwinds). Op deze geluidoverdracht wordt een correctie (C) gehanteerd die het verschil in rekening brengt tussen de meewindomstandigheden en de gemiddelde meteorologische situatie. Bij de rekenmethode voor windturbines is deze correctie afhankelijk van de windrichting, aangezien de geluidproductie sterk toeneemt met de windsnelheid en de meest krachtige wind meestal uit het zuidwesten komt. De C_{meteo} zorgt er hiermee door dat er in de noordoostelijke richting hogere geluidbelastingen worden gerekend ten opzichte van de overige windrichtingen.

2.5.11 is er rekening gehouden met de cumulatie van geluid met andere geluidbronnen in de omgeving>

In het akoestisch onderzoek is in Hoofdstuk 4 een uitgebreide beschouwing gegeven van de gevolgen van het windturbinegeluid op de cumulatie van geluid in de omgeving. Hierbij is gerekend met de rekenregels van de Omgevingsregeling voor het cumuleren van geluid, en beoordeeld aan de hand van de in Nederland veel gebruikte methode Miedema. Uit deze beschouwing volgt dat voor 22 woningen buiten het industrieterrein het kwaliteitsniveau verslechterd, waarvan 4 woningen het kwaliteitsniveau “matig” krijgen. De gemeente is van mening dat hier geen sprake is van een onaanvaardbare verslechtering van de milieukwaliteit.

2.6 Slagschaduw

Aantal indieners: 27
Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op slagschaduw.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 5.4 van de OFLO en paragraaf 3.3 van de m.e.r.-beoordeling.

2.6.1 Waarom staat gemeente nog steeds slagschaduw toe voor kortere tijdsduur?

Het streven van initiatiefnemer is om geen slagschaduw op ramen van woningen, woonwagens, woonboten te veroorzaken. Echter, tijdens dagen met veel bewolking kan er gedurende korte tijd sprake zijn van slagschaduw als het wolkendek openbreekt. Er is dan enige tijd nodig om de windturbine uit te schakelen indien slagschaduw optreedt. Deze perioden zijn nooit zodanig langdurend dat er sprake kan zijn van een significante hinderbeleving. Voor Wind op Isselt is daarom de afspraak van maximaal 1 uur per jaar, maximaal 3 minuten per dag gehanteerd op woningen. Deze afspraak gaat verder dan in de landelijke conceptnormen die een slagschaduwbelasting van circa 6 uur per jaar toestaan.

2.6.3 Waarom zijn alleen woningen meegenomen in de slagschaduwtoets en niet ook scholen, zorginstellingen of tuinen/terrassen?

In het slagschaduwonderzoek zijn niet alleen woningen, maar alle slagschaduwgevoelige gebouwen meegenomen. Hieronder vallen ook scholen en zorginstellingen. Voor deze functies geldt dezelfde beoordeling als voor woningen.

Tuinen, terrassen en balkons zijn niet afzonderlijk in de slagschaduwtoets betrokken, omdat de geldende regelgeving hier niet in voorziet. De wettelijke normen hebben betrekking op verblijfsruimten in slagschaduwgevoelige gebouwen en niet op buitenruimten.
Omdat in het onderzoek de volledige gevels van woningen zijn beoordeeld en waar nodig een stilstandvoorziening wordt toegepast, zal in de meeste gevallen ook geen hinderlijke slagschaduw optreden op bijbehorende tuinen, terrassen of balkons. Met name bij rijwoningen, twee-onder-een-kapwoningen en appartementen liggen deze buitenruimten doorgaans binnen het gebied dat indirect door de stilstandvoorziening wordt beschermd.

Bij vrijstaande woningen, bedrijfswoningen en agrarische percelen met grote erven of tuinen kan niet zonder meer worden vastgesteld welk deel als tuin of verblijfsruimte in de open lucht moet worden beschouwd. Om die reden maakt de regelgeving hiervoor geen afzonderlijke beoordeling verplicht. Daardoor kan het voorkomen dat op zeer grote percelen niet de volledige buitenruimte wordt afgedekt door de stilstandvoorziening, terwijl wel wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor slagschaduw op slagschaduwgevoelige gebouwen.

2.6.4 hoe werkt stilstandsvoorziening en hoe wordt dit gemonitord?

- In het centrale bedieningssysteem van de windturbines zitten alle data, zoals: de coördinaten van de turbines, de gevoelige objecten (woningen), de 6 uurs contour en stilstandsmaatregelen.
- Op basis van meteorologische kalender is berekend op welk moment er sprake is van een invalshoek van de zon zodanig dat er slagschaduw op kan treden. In het voor- en najaar staat de zon lager en komt de slagschaduw verder hoger.
- Er wordt gebruik gemaakt van een lichtmeter. Die meet de lichtsterkte en geeft aan wanneer er voldoende licht is om hinderlijke slagschaduw te veroorzaken.
- Windrichting: is er sprake van een windrichting waarbij slagschaduw optreedt. De windturbine draait altijd naar de wind. Er is daarom een andere schaduw bij oosten- dan bij noorderwind.
- Zodra de zon hinderlijke slagschaduw kan veroorzaken en de slagschaduw op basis van de meteorologische kalender op de gevel van een gevoelig object komt wordt de turbine automatisch stilgezet. In het monitorings- en handhavingsplan zal dit door initiatiefnemer nader uitgewerkt worden.

2.6.5 Hoe wordt gemonitord of de initiatiefnemer zich aan de stilstand afspraken houdt?

Minimaal één keer per jaar moet de initiatiefnemer een monitoringsrapportage indienen waaruit blijkt wanneer de turbines stilgestaan hebben en met reden van stilstand.
Het eerste jaar Na ingebruikname van de windturbines komt er een meldpunt voor slagschaduw. Bij dit meldpunt kan slagschaduw op woningen worden aangegeven. Deze meldingen worden gebruikt om eventuele fouten in de afstelling van de stilstandvoorziening op te lossen.

2.6.6 Wordt er een automatische stilstandsvoorziening verplicht gesteld, en hoe wordt dat gecontroleerd?

Een automatische stilstandsvoorziening is verplicht op basis van Besluit activiteiten leefomgeving artikel 4.430i. Wanneer er geen stilstandvoorziening is toegepast kan er handhavend worden opgetreden.

2.6.7 Er is gerekend met gemiddelde waarden voor zonneschijn en niet met de maximale waarden die optreden. Hierdoor is niet geborgd dat er ook daadwerkelijk geen hinder van slagschaduw optreedt.

De normen voor slagschaduw zijn direct werkend voor de windturbines. Hier moet altijd aan voldaan worden. Hierdoor is de hoeveelheid stilstand per jaar verschillend.

2.6.8 Hoe wordt rekening gehouden met toekomstige nieuwbouw (zoals Kop van Isselt) of uitbreidingen van bebouwing bij de slagschaduwtoets?

Voor toekomstige nieuwbouw zal moeten worden aangetoond dat kan worden voldaan aan de afspraken over voor slagschaduw zoals opgenomen in de vergunning voor de windturbines. Voor de huidige plannen voor woningbouw is geen aanvullende stilstand nodig om te kunnen voldoen aan deze normen.

2.6.9 Hoe is rekening gehouden met de cumulatieve slagschaduw van meerdere turbines in het park of in de omgeving?

In het slagschaduwonderzoek in bijlage D van de ontwerpvergunning is in elke berekening uitgegaan van de cumulatieve slagschaduw.

2.6.10 Ik heb epilepsie. Het is niet acceptabel dat er slagschaduw op mijn woning komt, omdat slagschaduw de kans op epileptische aanvallen vergroot.

De huidige landelijke norm van maximaal 20 minuten slagschaduw per dag op een woning is mede tot stand gekomen in verband met epilepsie. Door initiatiefnemers wordt verder gegaan dan de landelijke norm en wordt een near to zero beleid ten aanzien van slagschaduw op gevels van woningen gehanteerd. Dat betekent dat zodra er slagschaduw op een woning komt de turbine stilgezet wordt.

2.6.11 Met slagschaduw wordt alleen rekening gehouden met de gevel van de woning, maar niet voor in de tuin. Dat moet wel gebeuren.

De afstand van de windturbines tot woningen is in meeste gevallen groot. Dat betekent dat als er veel in de tuin gezeten wordt er geen slagschaduw is: de zon staat hoger en de schaduw komt minder ver. Ook is het in veel gevallen in landelijk gebied niet duidelijk waar de tuin eindigt. Om die reden wordt de gevel aangehouden.

De tuin wordt indirect beschermd doordat de nabijgelegen woning wordt beschermd. Een tuin heeft minder bescherming nodig omdat de hinder van slagschaduw buiten minder sterk is dan binnen. Buiten is namelijk het contrast tussen licht en schaduw kleiner dan binnen.

2.6.12 Ik maak me zorgen over slagschaduw. Hoe wordt met die zorgen rekening gehouden?

De slagschaduw op de gevels van de woningen is bepaald volgens de wettelijk voorgeschreven methodiek. Uit internationale onderzoek blijkt dat de hinder voldoende kan worden beperkt met de regels ter beperking van de slagschaduw, zoals die zijn opgenomen in het artikel 22.182 van het omgevingsplan van de gemeente Amersfoort (max. 6 uur per jaar). In de situatie van windpark Isselt wordt een nog strengere waarde gehanteerd van slechts één uur slagschaduw per jaar. Hierbij wordt dus meer rekening gehouden met omwonenden ten koste van de opbrengsten van het windpark.

2.6.13 Hoe werkt de regeling van maximaal 17 dagen 20 minuten slagschaduw per dag en is dit niet een probleem voor de gezondheid?

Uit onderzoek blijkt dat 20 minuten slagschaduw per dag op een gevoelig object (zoals een woning of een school) aanvaardbaar is. In de regelgeving is aangegeven dat dit maximaal 17 dagen per jaar mag. In de praktijk is dit vertaald dat er maximaal 17x20 minuten slagschaduw mag zijn op een gevoelig object. Dat is afgerond 6 uur per jaar (ook wel 6 uurs slagschaduwcontour genoemd). In het geval van Wind op Isselt wordt een strengere norm van maximaal 1 uur per jaar, maximaal 3 minuten per dag op woningen gehanteerd in het omgevingsconvenant. Er zal dus geen langdurige blootstelling zijn. Bij dit formaat windturbines zijn de flikkering frequenties niet zodanig hoog dat epileptische klachten / gezondheidseffecten kunnen worden verwacht.

2.6.14 Is de norm van 1 uur slagschaduw haalbaar in de praktijk?

De norm van 1 uur slagschaduw per jaar is haalbaar met een stilstandsvoorziening. Dit gaat ten koste van de opbrengst. In het onderzoek naar slagschaduw is de opbrengstvermindering berekend. Door de gestelde norm van hooguit 1 uur is men verplicht een stilstandsvoorziening op te nemen.

Voor meer informatie zie ook:
rvo.nl/sites/default/files/2016/05/Factsheet%20Slagschaduw.PDF

2.7 (Externe) Veiligheid

Aantal indieners: 48

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op (externe) veiligheid.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 5.6 van de OFLO, het onderzoeksrapport externe veiligheid en bijlage F van de ontwerpvergunning.

2.7.1 Welke risico's zijn onderzocht voor bladworp, gondelfalen en mastbreuk van de windturbine?

Indien zich een incident voordoet met de windturbine kan een onderdeel van de windturbine in de omgeving terecht komen, waarbij personen of objecten getroffen worden.
In het rapport externe veiligheid zijn de volgende onderwerpen onderzocht

- Bladbreuk,
- Mastbreuk
- Afvallen Gondel
- Ijsval

De Handreiking risicozonering windturbines biedt een overzicht van wet- en regelgeving en beleid met betrekking tot de risico's van windturbines voor de omgeving. In het Besluit Kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels opgenomen die in acht moeten worden genomen bij het in werking hebben van een windturbine. In het rapport zijn de berekeningen van deze risico's toegelicht en is getoetst aan de normen uit het Bkl.

Zie: iplo.nl/thema/externe-veiligheid/windturbines

2.7.2 Welke maatregelen worden getroffen om ijsval vanaf de windturbines te voorkomen

Doordat condens op de rotorbladen bevriest kunnen er grote ijsplaten ontstaan die afgeslingerd kunnen worden als de rotorbladen draaien. Hierdoor kunnen mensen geraakt worden door vallend ijs of kan er schade aan gebouwen ontstaan. Er wordt een ijsdetectiesysteem geplaatst. Deze zorgt ervoor dat de turbine automatisch weggedraaid wordt boven paden en stilgezet wordt zodra er kans is op ijsvorming. Dit gebeurt in overeenstemming met de Handleiding IJsprotocol van NedZero. In overleg met het waterschap en de gemeenten Amersfoort en Soest wordt een zone vastgesteld waar eventueel vallend ijs terecht kan komen.

2.7.3 Welke veiligheidsafstanden gelden tot bebouwing, wegen, watergangen en RWZI-terrein?

Er geldt een maximaal risico dat de windturbines mogen veroorzaken. Met vuistregels kan vaak worden bepaald of hieraan kan worden voldaan. In specifieke gevallen kan het nodig zijn om een berekening uit te voeren. Met deze berekening wordt preciezer bepaald wat het risico is op een bepaalde locatie. Dit wordt bijvoorbeeld aangeduid met een kans van 10-6 per jaar. De veiligheidsafstanden (op basis van vuistregels) volgen uit het handboek risicozonering windturbines: rvo.nl/sites/default/files/2014/09/Handboek%20Risicozonering%20Windturbines%20versie%20september%202014.pdf.
Bij een maximale ashoogte van 155m en maximale tiphoogte van 242,50m en halve rotordiameter van 87,5m kunnen op basis van onderstaande vuistregel de minimale afstanden tot gebouwen of infrastructuur worden bepaald.

- Voor een aantal functies geldt een harde minimale afstand, voor andere functies geldt een toetsafstand. Bij overschrijding van toetsafstanden is aanvullend onderzoek nodig.

- Tot kwetsbare gebouwen: ashoogte plus halve rotordiameter: 242,50m
- Tot (rijks)wegen: toetsafstand is halve rotordiameter rand verharding: 87,50m
- Tot (rijks)waterwegen: toetsafstand is 50 meter van de rand van de vaarweg.
- Tot risicovolle buisleidingen en hoogspanningsverbindingen: toetsafstand is ashoogte plus halve rotordiameter: 242,50m
- Tot waterkeringen en dijken: plaatsing turbine buiten kernzone van waterkering.
- Voor industriefuncties waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken dient te worden aangetoond dat deze aan de veiligheidseisen blijven voldoen alleen als deze onder Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) horen . Dit heeft betrekking op Smit & Zoon en de opslag van Biogas bij de RWZI.

2.7.4 Hoe wordt de bescherming van kritieke infrastructuur (RWZI, leidingen, hoogspanning) gewaarborgd?

Zodra aan de veiligheidsafstanden voldaan wordt is de bescherming van de kritieke infrastructuur genoeg gewaarborgd. Daarnaast dienen windturbines aan strenge constructie- en veiligheidseisen te voldoen.

2.7.5 waarom is getoetst aan de 10^{-5} plaatsgebonden risicocontour en niet aan de 10^{-6} voor beperkt kwetsbare gebouwen?

Het college heeft het initiatief getoetst aan de geldende regelgeving en aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Aan de nu geldende regelgeving wordt voor beperkt kwetsbare gebouwen voldaan omdat de nu geldende regelgeving alleen een grenswaarde van 10-5 per jaar voor het plaatsgebonden risico kent. Het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving kent een standaardwaarde van 10-6 per jaar voor beperkt kwetsbare gebouwen. Dit betekent dat rekening gehouden moet worden met een norm van 10-6 per jaar en dat hier ook van mag worden afgeweken. Dat afwijken kan alleen als dit wordt gemotiveerd. De motivering is op vergelijkbare wijze als dat onder het huidige recht wordt gedaan voor andere risicobronnen dan windturbines. In het ontwerpbesluit op de aanvraag heeft het

college gemotiveerd waarom het aanvaardbaar is om af te wijken van de 10-6 per jaar plaatsgebonden risico contour.

2.7.6 Waarom is de 10^{-5} plaatsgebonden risicocontour niet onderzocht op de RWZI? Dat zou wel moeten gebeuren.

Het plaatsgebonden risico van de windturbines is getoetst. Dit is ook vereist vanuit de regelgeving. Bij de toets wordt gekeken welke gebouwen aanwezig zijn en welke norm voor het specifieke gebouw geldt. Voor kwetsbare gebouwen (bijvoorbeeld woningen) geldt een grenswaarde van 10-6 per jaar voor het plaatsgebonden risico en voor beperkt kwetsbare gebouwen geldt een grenswaarde van 10-5 per jaar op basis van de nu geldende regelgeving. Daarnaast zijn er ook nog gebouwen die niet getoetst worden aan externe veiligheid. Welke gebouwen wel en niet getoetst worden volgt uit de regelgeving. Over het algemeen is het zo dat gebouwen waar een groot deel van de dag een (grote) groep mensen aanwezig is, getoetst worden aan het plaatsgebonden risico. Voor de gebouwen op het terrein van de RWZI die binnen de 10-5 en 10-6 per jaar plaatsgebonden risicocontour liggen is geconstateerd dat deze gebouwen vallen in de categorie gebouwen die niet worden getoetst aan het plaatsgebonden risico.

2.7.7 Is er rekening gehouden met cumulatie van externe veiligheidsrisico's?

Bij externe veiligheid wordt het plaatsgebonden risico volgens de wettelijke systematiek per risicobron en per object beoordeeld. Plaatsgebonden risico's van verschillende bronnen worden daarom niet bij elkaar opgeteld. Dat betekent echter niet dat de samenloop van risico's buiten beschouwing blijft.

Voor Wind op Isselt zijn de verschillende veiligheidsaspecten eerst afzonderlijk onderzocht, omdat daarvoor verschillende wettelijke kaders en beoordelingsmethoden gelden. Vervolgens zijn de uitkomsten in samenhang betrokken bij de bredere bestuurlijke afweging over de aanvaardbaarheid van de ontwikkeling.

Waar risico's elkaar daadwerkelijk kunnen beïnvloeden, is dit specifiek onderzocht. Zo is voor Smit & Zoon met een QRA onderzocht welke domino-effecten kunnen ontstaan wanneer mast- of bladbreuk leidt tot schade aan installaties met gevaarlijke stoffen. Daarnaast is gekeken naar de mogelijke effecten voor de omgeving en naar maatregelen om deze risico's verder te beperken. Deze maatregelen zijn niet als afzonderlijk cumulatief risico gekwantificeerd, maar dragen wel bij aan het verder beperken van de risico's en aan de conclusie dat de situatie aanvaardbaar is.

Er is dus geen rekenkundige optelling van afzonderlijke PR-contouren, omdat de wet die systematiek niet kent. Wel zijn de samenloop van risico's en mogelijke domino-effecten betrokken bij de totale veiligheidsafweging. Op basis daarvan acht het college de externe veiligheidssituatie aanvaardbaar.

2.7.8 Sluiten de modellen voldoende aan bij de praktijk om iets te kunnen zeggen van de externe veiligheidsrisico's?

De gehanteerde rekenmethodiek voor externe veiligheid is landelijk voorgeschreven en gebaseerd op wetenschappelijk gevalideerde uitgangspunten, zoals onder meer toegepast door het RIVM. Deze methodiek houdt rekening met faalkansen over de gehele levensduur van windturbines.
Daarnaast zijn exploitanten op grond van vergunningvoorschriften verplicht hun installaties te onderhouden, te inspecteren en te certificeren. Toezicht en handhaving worden uitgevoerd door het bevoegd gezag. Indien zich nieuwe inzichten voordoen, kan dit aanleiding zijn voor aanvullende maatregelen. Hiermee is het veiligheidsniveau ook op de lange termijn voldoende geborgd.

Zie verder ook: rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/externe-veiligheid

2.7.9 Hoe kan de veiligheid van de mensen in de omgeving worden gegarandeerd?

Voor windturbines gelden strenge veiligheidseisen. Toch is het niet mogelijk om alle risico's die samenhangen met de exploitatie volledig uit te sluiten. Er blijft altijd sprake van een restrisico. Bij de beoordeling wordt daarom beoordeeld of de risico's, gelet op de stand der techniek en de geldende wet- en regelgeving aanvaardbaar zijn.
Om dit te beoordelen is een onderzoek externe veiligheid uitgevoerd conform het Handboek risicozonering windturbines. Dit handboek biedt het landelijk aanvaarde beoordelingskader voor de toetsing van externe veiligheidsrisico's. De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat wordt voldaan aan de geldende veiligheidsnormen.
Door te toetsen aan dit landelijk vastgesteld beoordelingskader wordt op een consistente en objectieve wijze vastgesteld of sprake is van een aanvaardbaar veiligheidsniveau.

2.7.10 Er is een onderzoek uitgevoerd naar de externe veiligheid, waarom is er ook nog een onderzoek door Haskoning uitgevoerd?

Als onderdeel van aanvraag is een onderzoek externe veiligheid uitgevoerd. In dit onderzoek zijn de omgevingsrisico's getoetst aan de geldende norm- en richtwaarden die gelden vanuit de omgevingswet. Voor het maken van een goede afweging op het thema externe veiligheid is aan Haskoning gevraagd dieper inzicht te geven in de omgevingsrisico's die in de risicoanalyse zijn berekend. Daarnaast geeft het onderzoek van Haskoning inzicht in mogelijke maatregelen om het risico te kunnen mitigeren.

2.7.11 De Veiligheidsregio vindt de locatie door mogelijke domino-effecten niet wenselijk, waarom wordt er toch voor deze locatie gekozen?

Door adviesbureau Antea is een risicoanalyse uitgevoerd waaruit blijkt dat ook met de domino-effecten die kunnen optreden door incidenten met windturbines nog wordt voldaan aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico. De Veiligheidsregio noemt de noordelijke locatie van de windturbine in haar advies onwenselijk doordat de mogelijke domino-effecten die volgen uit de risicoanalyse moeilijk te bestrijden en zijn en tot grote effectgebieden kunnen leiden. Het onderzoek van Haskoning geeft een dieper inzicht in mogelijke effecten en beschrijft maatregelen die getroffen kunnen worden. Uit deze inzichten blijkt een genuanceerder beeld van de in de risicoanalyse gemodelleerde scenario's. Dit is meegenomen in de uiteindelijke afweging.

2.8 Natuur

Aantal indieners: 32

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op natuur.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 5.5 van de OFLO en de Natuurtoets.

2.8.1 Welke effecten zijn onderzocht op vleermuizen, vogels en beschermde soorten?

Er zijn verschillende effecten op beschermde soorten onderzocht. Voor vleermuizen gaat het om:

- aantasting van verblijfplaatsen in gebouwen of bomen in de bouwfase (inclusief doorsnijding van vliegroutes en vernietiging essentieel foerageergebied);
- verstoring van verblijfplaatsen in de bouwfase;
- sterfte in de gebruiksfase

Voor vogels gaat het daarbij om:

- Verstoring van lokale vogels tijdens de bouw van het windproject.
- Sterfte als gevolg van aanvaringen.
- Vermijding van windturbines door lokaal broedende, rustende en foeragerende vogels.
- Barrièrewerking van de opstelling voor passerende lokale vogels.

Voor overige beschermde soorten gaat het om het verdwijnen van geschikt leefgebied en/of verblijfplaatsen (o.a. struweel) in de bouwfase.

2.8.2 Welke stilstandvoorzieningen zijn er zodra vleermuizen actief zijn?

Reclamanten stellen dat de voorgestelde stilstandvoorziening voor vleermuizen te beperkt is. Zij vinden dat deze eerder in het jaar moet ingaan en ook al vóór zonsondergang actief moet zijn, onder meer vanwege de kraamperiode en de activiteit van de rosse vleermuis.

Vleermuizen zijn vooral van het voorjaar tot en met het najaar actief. De mate van activiteit verschilt per soort, seizoen, locatie en weersomstandigheden. Temperatuur, windsnelheid en neerslag zijn daarbij van invloed. Een stilstandvoorziening kan het aantal aanvaringsslachtoffers sterk verminderen door de rotor tijdens omstandigheden met een verhoogd risico stil te zetten of zeer langzaam te laten draaien.

In het omgevingsconvenant is als uitgangspunt een stilstandvoorziening opgenomen. Deze houdt in dat de draaisnelheid van de rotoren wordt verlaagd tot maximaal 1 omwenteling per minuut wanneer in de periode van 15 juli tot en met 15 oktober, tussen zonsondergang en zonsopkomst, tegelijkertijd sprake is van:

- een temperatuur hoger dan 10 °C;
- een windsnelheid op ashoogte van maximaal 5 m/s; en
- geen neerslag.

Deze afspraak betekent niet dat hiermee de definitieve stilstandvoorziening al is bepaald. Het onderzoek volgens het in 2024 verschenen protocol voor vleermuisonderzoek bij windparken betreft ook de voorjaarsperiode. De uiteindelijke stilstandvoorziening moet worden afgestemd op de vleermuisactiviteit en de soorten die op de locatie voorkomen. Daarbij worden ook de resultaten van het onderzoek uit 2025 betrokken.

Als daaruit blijkt dat ook in het voorjaar, buiten de periode van 15 juli tot en met 15 oktober of buiten de in het convenant genoemde tijdstippen en weersomstandigheden een reëel aanvaringsrisico bestaat, moet de stilstandvoorziening daarop worden aangepast. De definitieve voorwaarden worden beoordeeld bij de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit.

Voor de BOPA is van belang dat een effectieve stilstandvoorziening technisch uitvoerbaar is en dat soortenbescherming daarmee niet op voorhand de uitvoerbaarheid van het project in de weg staat. Het is voor de BOPA niet noodzakelijk om de definitieve stilstandperiode en alle bijbehorende parameters al vast te leggen.

2.8.3 welke stilstandvoorziening voor vogels komt er?

De natuurtoets laat zien dat verschillende roofvogels in en rond het projectgebied voorkomen. Voor buizerd, torenvalk, havik en sperwer worden tijdens de gebruiksfase aanvaringsslachtoffers niet volledig uitgesloten. Voor de vergunning voor de flora- en fauna-activiteit moet per soort worden beoordeeld hoeveel slachtoffers worden verwacht en of dit gevolgen kan hebben voor de staat van instandhouding. Als daarvoor maatregelen nodig zijn, moeten deze bij die vergunning worden vastgelegd. De windturbines mogen pas in gebruik worden genomen als aan deze voorwaarden is voldaan.

Aanvullend hierop is in het omgevingsconvenant een bovenwettelijke afspraak gemaakt over vogeldetectie. Het beoogde systeem moet vogels rond de turbines continu kunnen detecteren, geselecteerde roofvogelsoorten herkennen, het aanvaringsrisico beoordelen en de turbine tijdelijk stilzetten als een risico wordt vastgesteld. Ook moet het systeem de waarnemingen en eventuele stilstand registreren. Het uitgangspunt is dat het systeem wordt ingericht voor buizerd, torenvalk, havik, boomvalk, sperwer, ransuil en bruine kiekendief. Deze soortenlijst kan op basis van de verdere ontwikkeling van onder meer de Melksteeg worden aangepast.

De benodigde techniek is op dit moment nog in ontwikkeling. Het convenant bepaalt daarom dat een systeem alleen wordt toegepast als dit bij de realisatie beschikbaar, technisch uitvoerbaar en betrouwbaar is. Het is dus nog niet zeker welk systeem wordt geplaatst. Ook kan niet worden gegarandeerd dat daarmee alle incidentele slachtoffers worden voorkomen; het systeem is bedoeld om het aanvaringsrisico verder te beperken. Een eventuele koppeling met andere detectie- of stilstandsystemen in de regio wordt alleen aangebracht als dit technisch en financieel haalbaar is en ecologische meerwaarde heeft.

De beoordeling van de uitvoerbaarheid van de BOPA is niet afhankelijk van deze voorwaardelijke, bovenwettelijke maatregel. Het detectiesysteem vervangt ook niet de beoordeling en maatregelen die voor de flora- en fauna-activiteit noodzakelijk zijn.

Bron: Natuurtoets Wind op Isselt, paragrafen 10.2.2 en 11.2.1; Omgevingsconvenant, paragraaf 15.3.

2.8.5 Welke mitigerende maatregelen zijn verplicht gesteld?

De mitigerende maatregelen worden vastgelegd bij het verlenen van de Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. De provincie is hiervoor bevoegd gezag. Onderdeel van de mitigerende maatregelen is onder andere een stilstandvoorziening. Voor sommige soorten zal een ecologisch werkprotocol worden opgesteld, waarin ook mitigerende maatregelen worden opgesteld, om verstoring tijdens de bouwfase te voorkomen. Welke maatregelen hierin worden opgenomen, hangt af van de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd en de exacte werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden.

2.8.8 Hoe kon de ontwerpvergunning al verleend worden, terwijl het ecologisch onderzoek nog niet volledig afgerond is?

Na de terinzagelegging van de ontwerpvergunning is het volledige ecologisch onderzoek alsnog beschikbaar gekomen. Dit wordt als wijziging toegevoegd aan de ontwerpvergunning.

Voor Wind op Isselt is een omgevingsvergunning (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) nodig. Dit is een vergunning waarmee het mogelijk is om af te wijken van het omgevingsplan om de windturbines planologisch mogelijk te maken. De gemeente is bevoegd gezag bij een aanvraag van een omgevingsvergunning. In dit vergunningtraject geeft de raad een bindend advies. Daarnaast is er een zelfstandig traject voorzien voor de omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit bij de provincie, die daar het bevoegd gezag voor is. Het is aan de initiatiefnemer waar en wanneer welke vergunningsaanvraag wordt ingediend; als bevoegd gezag mag je hier geen eisen aan stellen.

Ook in de omgevingsvergunning wordt gekeken naar ecologie. De gemeente kan de omgevingsvergunning alleen verlenen als er sprake is van een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’. Ecologie is hierbij één van de componenten die wordt meegewogen. Er kan alleen sprake zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties als de aangevraagde activiteiten ‘niet evident onuitvoerbaar’ zijn. Dit betekent dat bij het vaststellen van het plan er geen grote ecologische bezwaren mogen zijn die het plan onuitvoerbaar maken. Het is gebruikelijk dat dit wordt aangetoond op basis van een quickscan.

Er is formeel geen natuurtoets nodig voor de omgevingsvergunning en er is ook geen zekerheid nodig over de verlening van de flora en faunavergunning. Het college kan bij de aanvraag van de BOPA ook geen afgeronde natuurtoets afdwingen. De ontwikkelaar moet aannemelijk maken dat de aangevraagde activiteit ‘niet evident onuitvoerbaar’ is. In het geval van Wind op Isselt vraagt college echter aan de ontwikkelaar om bij aanvraag van de omgevingsvergunning een zoveel mogelijk geactualiseerde natuurtoets inclusief een voorlopige onderbouwing van de flora- en fauna activiteit aan te leveren. In de ter inzage gelegde versie van de natuurtoets waren de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 nog niet verwerkt. Deze resultaten zijn inmiddels beschikbaar en verwerkt in de definitieve natuurtoets. Ook verwacht het college dat de ontwikkelaar bij de omgevingsvergunning -aanvraag aangeeft hoe hij uitvoering geeft aan het amendement ‘voor groene en diervriendelijke energie. Het college neemt geen vergunningaanvraag in behandeling die niet in lijn is met het uitwerkingsvoorstel. De uitgangspunten van het amendement zijn kaders voor het plan voor Wind op Isselt.

2.8.9 De Melksteeg is nog in ontwikkeling, kan de geplande inrichting van De Melksteeg niet aangepast worden, zodat het gebied aantrekkelijk is voor soorten die niet gevoelig zijn voor aanvaringen met de windturbines en minder aantrekkelijk die voor soorten die risico lopen?

De inrichting van de Melksteeg is al gericht op soorten die minder gevoelig zijn voor aanvaringen met de windturbines, doordat er bos en struweel is aangeplant. De verwachting is dat lokale aanwezigheid van bosvogels toe zal nemen en daarmee ook het aantal vliegbewegingen van bosvogels. Dit zijn voornamelijk soorten die onder de rotorbladen vliegen. Met de nieuwe inrichting wordt het gebied minder aantrekkelijk voor weidevogels en ganzen. Voor roofvogels en uilen zal een aangepaste inrichting van de natuur over het algemeen weinig verschil maken. Dit omdat een natuurgebied sowieso roofvogels aantrekt, en omdat er nu ook al rond de Melksteeg hoge bomen aanwezig zijn waarin roofvogels kunnen broeden. Een aanpassing van de inrichting zal dus naar verwachting niet leiden tot een verminderde aanwezigheid van aanvaringsgevoelige soorten vogels. Daarnaast bestaat het risico dat een aangepaste

inrichting van de Melksteeg ervoor zorgt dat andere aanwezige (beschermde) soorten negatieve effecten daarvan gaan ondervinden. Het aanplanten van struweel zou bijvoorbeeld een negatief effect hebben op soorten als de steenuil.

2.8.10 Is het verantwoord om windturbines te plaatsen direct naast beschermd natuurgebied, vanwege de verwachte negatieve effecten voor vogels?

De ligging van de windturbines direct naast de Melksteeg is betrokken bij het ecologisch onderzoek. Daarbij is ook rekening gehouden met de natuurontwikkeling en de daardoor verwachte toename van vogels en vliegbewegingen. De natuurtoets is op dit punt uitgegaan van een worstcasesituatie. De verwachte toename betreft vooral bosvogels die over het algemeen onder rotorhoogte vliegen.

Aanvaringsslachtoffers onder vogels kunnen niet volledig worden uitgesloten. Uit het veldonderzoek en de effectbeoordeling volgt echter dat geen onaanvaardbare gevolgen voor vogelpopulaties worden verwacht. Hierbij is ook relevant dat Wind op Isselt volgens de windgevoeligheidskaarten van Sovon in een gebied ligt met een relatief laag risico voor vogels.

Voor soorten met een hoger aanvaringsrisico worden bovendien maatregelen getroffen, waaronder een stilstandvoorziening en indien technisch mogelijk vogeldetectie. De ligging naast de Melksteeg maakt het project daarom niet op voorhand ecologisch onuitvoerbaar. Zie ook de paragrafen 2.8.1, 2.8.3, 2.8.9 en 2.8.14.

Bron: sovon.nl/onderzoek/onderzoeksthemas/energietransitie/windenergie-gevoeligheidskaart

2.8.11 Bieden de uitgevoerde ecologische onderzoeken voldoende inzicht in de effecten op de natuur?

De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico's door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied.

Voor vogels is onder meer gekeken naar broedvogels, vliegbewegingen van watervogels en het mogelijke voorkomen van nesten met een jaarronde bescherming. In en rond het projectgebied zijn potentiële nesten aangetroffen die gebruikt kunnen worden door onder meer buizerd, havik, boomvalk, ransuil en sperwer. Voor de beoordeling van de BOPA is het niet noodzakelijk om voor iedere vogelsoort gericht veldonderzoek uit te voeren. Op basis van de beschikbare gegevens kan voldoende worden beoordeeld of beschermde vogelsoorten op voorhand aan de uitvoerbaarheid van het project in de weg staan. Zodra de definitieve inrichting en werkzaamheden bekend zijn, moet worden gecontroleerd of aanwezige of potentiële nesten daadwerkelijk worden beïnvloed. Zo nodig vindt daarvoor aanvullend onderzoek plaats en wordt dit betrokken bij de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit.

Voor het wintervogelonderzoek zijn tijdens drie bezoeken de vliegrichting, aantallen en vlieghoogte vastgelegd door twee waarnemers met radar en nachtkijkers.

Voor het bepalen van de aanvaringssterfte onder vogels is geen berekening met het Flux Collision Model uitgevoerd. De waargenomen vliegbewegingen waren volgens de natuurtoets te gering en te diffuus om met dit model een betrouwbare berekening te maken. De uitkomst zou daardoor sterk afhankelijk worden van aannames. In plaats daarvan is gebruikgemaakt van slachtofferonderzoek bij windparken in vergelijkbare gebieden, in combinatie met de waargenomen vliegactiviteit in het projectgebied. Op basis

hiervan wordt de sterfte geschat op maximaal twintig vogels per turbine per jaar. Ook is beoordeeld welke lokaal aanwezige soorten en soortgroepen naar verwachting het meeste risico lopen. Het Flux Collision Model is geen wettelijk voorgeschreven onderzoeksmethode. Het ontbreken van een FCM-berekening betekent daarom niet dat de vogelsterfte niet is onderzocht.

De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Voor de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit wordt de beoordeling waar nodig verder uitgewerkt, onder meer voor soorten waarvoor aanvaringsslachtoffers worden verwacht en voor nesten die door de definitieve werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Dat betekent niet dat de natuurtoets voor de beoordeling van de BOPA onvoldoende is. Zie ook paragraaf 2.8.8.

2.8.12 Is het effect op insectensterfte onderzocht?

In 2018 is er een Duitse modelstudie uitgevoerd naar de sterfte van insecten als gevolg van contact met de wieken van windturbines (Trieb, 2018*, Interference of flying insects and wind parks*). Het onderzoek geeft aan dat vele insecten in aanvaring komen met de wieken. Echter stelt het onderzoek geenszins dat de sterfte van de trekkende insecten een negatief effect heeft op de instandhouding van de soort. Verschillende onderzoeken, zowel in binnen- als buitenland, wijzen uit dat de insectenpopulaties in veel gebieden achteruitgaan. Er is echter geen enkel onderzoek dat windturbines als de (hoofd)oorzaak van het probleem aanmerkt. De achteruitgang van insectenpopulaties was al gaande voordat de eerste (moderne) windturbines geplaatst werden. Het grootste gedeelte van de lokale insecten vliegen ook niet op windturbinehoogte en komen dus niet of nauwelijks binnen het bereik van de wieken. Trekkende insecten kunnen wel degelijk vliegen op windturbine hoogte, maar ze vliegen niet enkel op deze hoogte, want ze kunnen ook veel hoger vliegen dan windturbines (sommigen zelfs >2000 meter). Daarnaast is niet bekend hoeveel insecten in aanraking komen met turbines én hoeveel insecten er in totaal zijn. Dit onderwerp valt derhalve buiten het detailniveau van de natuurtoets. In het blad Nature Today heeft de Vlinderstichting een artikel gepubliceerd waarin wordt beschreven waarom windturbines niet de oorzaak zijn van de achteruitgang van insecten, maar dat met name de afname van kwalitatief aansluitend leefgebied de waarschijnlijke oorzaak is. Er is, vooralsnog, geen enkele indicatie dat de plaatsing van windturbines een significant negatief effect op soort- en insectenpopulatieniveau heeft.
Bron: Trieb, 2018, Interference of flying insects and wind parks

2.8.13 Wordt er voldoende rekening gehouden met de rosse vleermuis?

In de ter inzage gelegde versie van de natuurtoets waren de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 nog niet verwerkt. Deze resultaten zijn inmiddels beschikbaar en verwerkt in de definitieve natuurtoets. In 2025 is de rosse vleermuis duidelijk vaker waargenomen dan in 2022: tijdens het transectonderzoek zijn 156 registraties gedaan tegenover 46 in 2022. Op basis van de resultaten uit beide onderzoeksjaren wordt zonder maatregelen nu uitgegaan van een maximale sterfte van circa negen rosse vleermuizen per jaar. Dit is hoger dan de 1%-mortaliteitsnorm van 1,2 slachtoffer per jaar. Zonder maatregelen kan een effect op de staat van instandhouding daarom niet met zekerheid worden uitgesloten.

De 1%-mortaliteitsnorm is echter geen kritische grens waarboven automatisch aantasting van de staat van instandhouding optreedt. Het is een eerste toets waarmee een effect kan worden uitgesloten als de berekende sterfte met voldoende zekerheid onder de norm blijft.

In de natuurtoets staat dat effecten zonder maatregelen niet kunnen worden uitgesloten en dat deze met een stilstandvoorziening grotendeels kunnen worden voorkomen. Met een generieke stilstandvoorziening wordt de sterfte berekend op circa 1,8 rosse vleermuizen per jaar. Dit ligt nog boven de 1%-mortaliteitsnorm. Volgens de natuurtoets kan met een specifiek afgestemde stilstandvoorziening

de nodige reductie worden bereikt. De onderbouwing daarvan moet nog worden uitgewerkt bij de aanvraag voor de flora- en fauna-activiteit.

Bij die aanvraag moeten de exacte details, werking van de stilstandvoorziening en cumulatieve effecten worden beoordeeld. De stilstandvoorziening en de monitoring moeten vervolgens in de vergunning worden geborgd. Op basis van de beschikbare kennis over stilstandvoorzieningen is aannemelijk dat de sterfte voldoende kan worden beperkt. Daarmee is niet gebleken dat de BOPA op dit punt evident onuitvoerbaar is. Dit is echter nog geen definitief oordeel dat geen afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding. Dat wordt beoordeeld door de provincie bij de vergunning voor de flora- en fauna-activiteit. De windturbines mogen niet in gebruik worden genomen voordat deze vergunning is verleend.

2.8.14 Is het toegestaan om windturbines te plaatsen direct naast NNN-gebied?

Reclamanten stellen dat de gevolgen van de windturbines voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onvoldoende zijn beoordeeld. Daarbij wordt onder meer gewezen op de overdraai boven NNN, het beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en mogelijke effecten van geluid, beweging, slagschaduw en trillingen op de kwaliteit en wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Artikel 1.4 van de Omgevingsverordening Utrecht bepaalt dat de instructieregels voor het NNN ook van toepassing zijn op een BOPA. Op grond van artikel 6.3 moet worden beoordeeld of de activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden of voor de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN. Bijlage XI eist daarbij een locatiegerichte beoordeling, waarbij ook veldonderzoek wordt betrokken.

In de natuurtoets is soorten- en veldonderzoek uitgevoerd en zijn de aanwezige natuurbeheertypen betrokken. In de natuurtoets wordt in de NNN-beoordeling beperkt ingegaan op de potentiële natuurwaarden, die zijn echter wel meegenomen in de effectbeoordeling op vogels en vleermuizen, waarin van een worst case toetsing is uitgevoerd. De verwachting is dat lokale aanwezigheid van bosvogels toeneemt en daarmee ook het aantal vliegbewegingen van bosvogels. Dit zijn echter voornamelijk soorten die onder rotorhoogte vliegen. Voor deze en andere soorten (zoals grondgebonden zoogdieren en insecten) zal de verbindende functie van de Melksteeg niet worden aangetast. Voor vogels die hoger vliegen zorgt de realisatie van Wind op Isselt ook niet in barrièrewerking omdat het slechts twee windturbines betreft. Daarnaast zorgen afspraken in het Omgevingsconvenant over monitoring, stilstandvoorziening en vogeldetectie dat slachtoffers onder zich eventueel vestigende of langstrekkende (roof)vogelsoorten en vleermuizen ook zoveel mogelijk worden beperkt. Er zijn geen concrete aanwijzingen dat verstoring door geluid, beweging, slagschaduw en trillingen negatief effect zullen hebben op de kwaliteit en wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vooral weidevogels zijn gevoelig voor deze verstoring, maar de Melksteeg wordt door de nieuwe inrichting juist minder aantrekkelijk voor weidevogels.

2.8.15 Welke gevolgen hebben de windturbines voor de herten in en rond Landgoed Coelhorst?

Uit de natuurtoets blijkt de ree de enige hertachtige die in de omgeving van het projectgebied voorkomt. Voor de ree geldt in de provincie Utrecht bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de soortenbeschermingsregels. Wel geldt de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 Bal). Dit betekent dat bij de uitvoering redelijke maatregelen moeten worden genomen om nadelige gevolgen voor aanwezige dieren zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Landgoed Coelhorst is leefgebied voor reeën en blijft ook als leefgebied behouden. Daarnaast blijft in de omgeving voldoende geschikt leefgebied aanwezig. Uit Pools onderzoek (Klich et al. 2020) naar de

mogelijke verstoring van reeën door windturbines blijkt dat bij kleinere windparken (minder dan 18 windturbines) geen verhoogde stressniveaus bij reeën zijn gevonden. Wind op Isselt bestaat uit twee windturbines. Daarom worden geen grote, blijvende gevolgen voor de reeënpopulatie in het gebied verwacht.

De aanlegwerkzaamheden kunnen wel tijdelijk verstoring veroorzaken voor diverse diersoorten. De natuurtoets beveelt daarom aan om voor deze werkzaamheden een ecologisch werkprotocol op te stellen. Hierin kunnen maatregelen voor grondgebonden zoogdieren worden opgenomen, zoals het vrijhouden van routes waarlangs dieren het werkgebied kunnen verlaten en het voorkomen van onnodige verstoring in de schemering en nacht.

Bron: *Klich, D., Łopucki, R., Ścibior, A., Gołębiowska, D., & Wojciechowska, M. (2020). Roe deer stress response to a wind farms: Methodological and practical implications. Ecological Indicators, 117, 106658. doi.org/10.1016/j.ecolind.2020.106658*

2.8.16 Leidt Wind op Isselt tot onaanvaardbare aantasting van natuur en biodiversiteit?

Voor Wind op Isselt is onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland, vogels, vleermuizen en andere beschermde soorten. Daarbij is zowel gekeken naar de aanleg als naar het gebruik van de windturbines. Mogelijke effecten zijn onder andere verstoring en verlies van leefgebied tijdens de aanleg, aanvaringsslachtoffers, vermijding van de turbines, verstoring door geluid en barrièrewerking.

Uit de onderzoeken blijkt dat negatieve effecten op voorhand niet volledig kunnen worden uitgesloten. Deze effecten kunnen wel worden voorkomen of beperkt door maatregelen te treffen. Het gaat onder andere om stilstandvoorzieningen, vogeldetectie en maatregelen tijdens de aanleg die in een ecologisch werkprotocol worden vastgelegd. Daarnaast geldt tijdens de werkzaamheden de specifieke zorgplicht.

Voor de gevolgen voor beschermde soorten geldt wel een afzonderlijk vergunningentraject bij de provincie. De provincie beoordeelt welke maatregelen nodig zijn en welke voorschriften aan deze vergunning worden verbonden. Op basis van de uitgevoerde onderzoeken is er geen aanleiding om aan te nemen dat het project vanwege de gevolgen voor de natuur niet uitvoerbaar is.

2.8.17 Zijn cumulatieve natuureffecten en onzekerheden voldoende betrokken?

Reclamanten stellen dat cumulatieve effecten onvoldoende zijn onderzocht. Zij wijzen onder meer op de ontwikkeling van de Melksteeg en op mogelijke cumulatieve sterfte van vleermuizen door andere windparken. Ook wijzen zij daarbij op de afstanden die vleermuizen kunnen afleggen, bijvoorbeeld circa 30 km voor de rosse vleermuis en grotere afstanden voor de laatvlieger.

De ontwikkeling van de Melksteeg is in de natuurtoets meegenomen als autonome ontwikkeling. Omdat nog niet precies vaststaat hoe de natuurwaarden zich daar verder ontwikkelen, is bij de beoordeling uitgegaan van een worstcasesituatie.

Voor beschermde soorten, waaronder vleermuizen, wordt de cumulatieve beoordeling verder uitgewerkt bij de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit. Daarbij wordt gekeken naar de verwachte sterfte door dit project, andere relevante sterftebronnen en de gevolgen voor de staat van instandhouding. Bij vleermuizen is vooral van belang of andere windparken effect hebben op dezelfde lokale populatie. Daarom hoeven niet automatisch alle windparken binnen de maximale vliegafstand van een soort te worden meegenomen. Windparken binnen het gebied van de lokale populatie worden wel betrokken.

De cumulatieve beoordeling vindt plaats bij de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit. Als daaruit blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn, kunnen bijvoorbeeld strengere stilstandmaatregelen worden voorgeschreven.

2.8.18 Is het uitgevoerde wintervogelonderzoek voldoende?

De OAR (Omgevingsadviesraad) heeft gevraagd om minimaal tien wintertellingen. Deze wens is in artikel 15.10 van het omgevingsconvenant opgenomen als een punt waarover geen consensus is bereikt. Het aantal van tien tellingen is niet als verplichting overeengekomen en is ook geen wettelijk voorgeschreven minimum. Bepalend is of het onderzoek voldoende inzicht geeft in de aanwezigheid van wintervogels en hun vliegbewegingen rond de windturbines.

In december 2024, januari 2025 en februari 2025 zijn drie veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens ieder bezoek hebben twee waarnemers met radar en nachtkijkers de aantallen, vliegrichtingen en vlieghoogten vastgelegd. Het onderzoek was specifiek gericht op de dagelijkse vliegbewegingen van grotere watervogels tussen hun slaap- en foerageergebieden. Tijdens de bezoeken waren in de graslanden ten westen van het projectgebied onder meer 130 tot 1.050 grauwe ganzen, 350 kolganzen, 50 tot 300 smienten en 10 tot 22 aalscholvers aanwezig. Er zijn voor deze soorten geen vliegbewegingen over het projectgebied vastgesteld. De waargenomen vogels vlogen hoofdzakelijk in noordelijke of noordwestelijke richting, buiten de beoogde turbineposities.

De bezoeken zijn verspreid over de winter uitgevoerd en de resultaten zijn gecombineerd met NDFF-gegevens, de geschiktheid van het gebied en de ligging van bekende slaap- en foerageergebieden. Dat tijdens de bezoeken aanzienlijke aantallen watervogels aanwezig waren, maar geen vliegbewegingen over het projectgebied zijn vastgesteld, geeft voldoende inzicht in het lokale gebruik van het gebied. Daarmee is voldoende aannemelijk dat wintervogels de uitvoering van de BOPA niet op voorhand onmogelijk maken. Als voor de latere vergunning voor de flora- en fauna-activiteit meer soortspecifieke informatie nodig blijkt, kan het provinciale bevoegd gezag nog aanvullend onderzoek verlangen.

2.8.19 Is voldoende onderzoek gedaan naar voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen?

In verschillende zienswijzen wordt gesteld dat onvoldoende onderzoek is gedaan naar de functies van het projectgebied voor vleermuizen. Daarbij wordt onder meer gewezen op mogelijke verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden op en rond het RWZI-terrein. Ook is volgens reclamanten onvoldoende duidelijk of sprake is van essentiële functies en hoe is vastgesteld dat de te kappen bomen geen verblijfplaatsen bevatten.

In 2022 en 2025 zijn in het projectgebied transectonderzoek en metingen vanaf vaste locaties uitgevoerd. Daarnaast zijn quickscans uitgevoerd. Uit deze onderzoeken blijkt dat het gebied door vleermuizen wordt gebruikt als foerageergebied en vliegroute. Ook is beschreven dat bomen, gebouwen, groenstructuren en watergangen geschikt kunnen zijn als verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied. Het is daarom niet nodig om iedere functie voor iedere vleermuissoort opnieuw volledig in kaart te brengen.

Voor de aanlegfase is wel van belang dat geen verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied worden aangetast. Omdat de definitieve ligging van onder meer bouwwegen, werkterreinen en andere tijdelijke voorzieningen nog niet volledig bekend is, moet bij de verdere uitwerking worden gecontroleerd groenstructuren worden aangetast. Als dat het geval is, moet nader worden beoordeeld welke functie deze hebben voor vleermuizen. Verder moet in de natuurtoets worden verduidelijkt hoe en wanneer is vastgesteld dat de te kappen bomen geen vleermuisverblijfplaatsen bevatten.

Voor de gebruiksfase moet daarnaast beter worden onderbouwd dat de turbines niet leiden tot zodanige vermijding of barrièrewerking dat een essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied zijn functie verliest. Als dit kan worden uitgesloten, is een volledige begrenzing van alle vliegroutes en foerageergebieden per soort niet noodzakelijk.

De beschikbare informatie geeft voldoende inzicht om te beoordelen dat vleermuisfuncties de uitvoering van de BOPA niet op voorhand onmogelijk maken. Eventueel noodzakelijk nader onderzoek moet plaatsvinden voordat de betreffende werkzaamheden worden uitgevoerd en wordt, waar nodig, betrokken bij de vergunning voor de flora- en fauna-activiteit.

2.8.20 Zijn het projectgebied en de relevante natuurwaarden in de omgeving voldoende in beeld gebracht?

Reclamanten stellen dat de beschrijving van het projectgebied te beperkt is. Zij wijzen onder meer op waterbassins, gebouwen, bomenrijen, houtsingels en watergangen op en rond het RWZI-terrein en op de relatie met de Eem, De Melksteeg en Landgoed Coelhorst.

De relevante natuurgebieden en ruimtelijke relaties zijn in de natuurtoets voldoende in beeld gebracht. De Eem, De Melksteeg, de relevante waterpartijen en groenstructuren binnen en rond het projectgebied zijn beschreven. Ook de relatie met Landgoed Coelhorst is opgenomen; De Melksteeg wordt beschreven als ecologische verbinding tussen de Utrechtse Heuvelrug, de natuurzone langs de Eem en Landgoed Coelhorst.

Niet ieder fysiek detail, zoals ieder waterbassin, gebouw of bomenrij, hoeft in de algemene gebiedsbeschrijving te worden opgenomen. Bepalend is of de onderdelen die relevant zijn voor de effectbeoordeling voldoende zijn betrokken. Dat is hier het geval. Dit staat los van de beoordeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Daarop wordt ingegaan in paragraaf 2.8.14.

2.8.22 Hoe worden negatieve effecten van kabeltracés, werkterreinen en bouwverlichting op natuur voorkomen?

In de natuurtoets is onderzocht welke beschermde soorten en natuurwaarden in en rond het projectgebied voorkomen. Daarbij is onder meer gekeken naar vogels, vleermuizen, beschermde vlinders, planten, vissen en amfibieën. Ook zijn mogelijke effecten tijdens de aanleg beoordeeld, zoals het verwijderen van vegetatie, het graven van kabelsleuven en verstoring door geluid, beweging en verlichting.

De exacte ligging van de kabeltracés, bouwwegen en tijdelijke werkterreinen is nog niet bekend. Kabeltracés en werkterreinen kunnen gevolgen hebben als daarbij bomen, struiken, watergangen, nesten, verblijfplaatsen of belangrijke vliegroutes worden aangetast. Verlichting kan vooral vleermuizen en andere nachtdieren verstoren.

Voor de werkzaamheden waar geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor nodig is (vrijgestelde of niet-beschermde soorten), wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol opgesteld om aan de zorgplicht te voldoen. Daarin worden maatregelen opgenomen zoals een controle op mogelijk aanwezige dieren. Als in de avond of nacht verlichting nodig is, wordt vleermuisvriendelijke verlichting gebruikt. Deze wordt naar beneden en op het werkterrein gericht, waarbij uitstraling naar water, bomenrijen, bosschages en vliegroutes zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek is er geen aanleiding om te verwachten dat de kabeltracés, werkterreinen of bouwverlichting leiden tot onaanvaardbare natuureffecten. Met een ecologisch werkprotocol en, wanneer nodig, aanvullend onderzoek of een flora- en-faunavergunning kunnen de

effecten voldoende worden voorkomen of beperkt. Deze onderdelen maken het plan daarom niet op voorhand onuitvoerbaar.

2.8.25. Is de locatie onvoldoende als ecologische risicolocatie beoordeeld?

Reclamant stelt dat uit een haalbaarheidsonderzoek uit 2017 al bleek dat De Isselt een minder geschikte locatie is voor windturbines vanwege de risico's voor vogels en vleermuizen. Ook wijzen zij erop dat de turbines binnen 150 meter van de Eem, bomenrijen en opgaande begroeiing liggen.

Het haalbaarheidsonderzoek uit 2017 was een eerste knelpuntenanalyse. Een verhoogd risico betekent dat nader ecologisch onderzoek en mogelijk maatregelen nodig zijn. Het betekent niet dat de locatie op voorhand ongeschikt is voor windturbines.

Het verhoogde risico voor vleermuizen is in de huidige natuurtoets uitdrukkelijk onderkend. Daarin staat dat het projectgebied veel opgaande begroeiing en bomenlanen bevat en dat beide windturbines binnen 150 meter van laanbeplanting staan waar veel vleermuisactiviteit is vastgesteld. Bij de beoordeling van het aantal mogelijke vleermuisslachtoffers is hiermee rekening gehouden.

Voor de rosse vleermuis kan zonder maatregelen een effect op de lokale populatie niet met zekerheid worden uitgesloten. Daarom is een stilstandvoorziening nodig. De precieze werking en borging daarvan worden beoordeeld bij de omgevingsvergunning voor de flora-en-fauna-activiteit.

De afstand van 150 meter is geen wettelijke verbodsafstand, maar een uitgangspunt voor het herkennen van een verhoogd risico voor vleermuizen en het bepalen van de benodigde onderzoeksinspanning en maatregelen. Voor vogels wordt het risico afzonderlijk beoordeeld aan de hand van de aanwezige soorten en vliegbewegingen.

De locatie is daarmee niet als risicoloos beoordeeld. Het verhoogde vleermuisrisico is juist betrokken bij de effectbeoordeling en de voorgestelde maatregelen. De zienswijze geeft op dit punt geen aanleiding tot aanvullend onderzoek of weigering van de omgevingsvergunning.

2.8.27. Zijn de gegevens van de automatische vleermuisdetectoren onvoldoende beschreven?

Reclamant stelt dat niet duidelijk is waar de vaste AudioMoths in 2022 zijn geplaatst en wat het detectiebereik van deze apparaten was. Ook wordt gevraagd waarom alleen de registraties van rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn weergegeven en niet die van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en andere soorten. Verder ontbreken volgens hen gegevens over de tijdstippen van de registraties binnen de nacht.

De vaste metingen in 2022 waren aanvullend op het transectonderzoek en hadden een specifiek doel: onderzoeken of in het najaar sprake was van verhoogde migratie van vleermuizen over het projectgebied. Bij beide beoogde turbineposities is een AudioMoth geplaatst. Deze recorders hebben van 11 augustus tot en met 22 september van zonsondergang tot zonsopkomst gemeten. De opname-instellingen en de nachten waarin door een technische storing geen gegevens beschikbaar waren, zijn in de natuurtoets vermeld.

In de resultaten zijn de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis afzonderlijk weergegeven, omdat deze soorten het meest relevant zijn voor de najaarsmigratie. Op basis van de aantallen per nacht zijn geen aanwijzingen gevonden voor massale of duidelijk verhoogde migratie over het projectgebied.

De overige vleermuissoorten zijn niet buiten het onderzoek gehouden. Zij zijn tijdens het transectonderzoek geregistreerd en in tabel 7.1 per soort gerapporteerd. Ook de verdeling van de

verwachte aanvaringsslachtoffers is op deze gegevens gebaseerd. Daarbij is rekening gehouden met verschillen in detectieafstand en het aandeel van de tijd dat de verschillende soorten op rotorhoogte vliegen.

Een vaste recorder heeft geen voor alle vleermuissoorten en omstandigheden gelijke detectieafstand. Het bereik hangt onder meer af van de soort, de geluidssterkte van de roep, de omgeving en de weersomstandigheden.

In de ter inzage gelegde versie van de natuurtoets waren de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 nog niet verwerkt. Deze resultaten zijn inmiddels beschikbaar en verwerkt in de definitieve natuurtoets. Hierin zijn naast de waarnemingen van ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis ook de waarnemingen van overige vleermuissoorten opgenomen.
De zienswijze geeft geen aanleiding om de metingen uit 2022 te herhalen.

2.8.28. De resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 ontbreken.

Reclamanten stellen dat de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 ontbreken en dat onvoldoende is gemotiveerd waarom is afgeweken van het protocol voor preconstructieonderzoek naar vleermuizen bij windturbines.

In 2025 is opnieuw transectonderzoek uitgevoerd. Daarnaast is van 1 april tot begin november met vaste Batloggers gemeten nabij beide turbineposities. De natuurtoets geeft aan dat dit onderzoek is uitgevoerd op basis van het in 2024 verschenen protocol voor preconstructieonderzoek bij windturbines.

De onderzoeksopzet voldoet echter niet volledig aan dit protocol. Het protocol gaat uit van minimaal twee onderzoeksjaren met zowel transectonderzoek als stationaire metingen. In 2022 is wel onderzoek uitgevoerd, maar de stationaire metingen waren toen beperkt tot de periode van 11 augustus tot en met 22 september en waren vooral gericht op migratie. Er is daarmee niet gedurende twee volledige onderzoeksjaren volgens het protocol uit 2024 gemeten.

Dit betekent niet dat automatisch nog een extra onderzoeksjaar nodig is. Het onderzoek uit 2022 was al uitgevoerd voordat het nieuwe protocol verscheen en er zijn gegevens uit meerdere jaren beschikbaar. Wel moet in de natuurtoets worden onderbouwd waarom met de combinatie van het onderzoek uit 2022 en 2025 voldoende informatie beschikbaar is om de effecten goed te kunnen beoordelen.

Reclamanten constateren terecht dat de resultaten uit 2025 nog ontbreken. In de tabellen met de soortensamenstelling en slachtofferberekening staat voor 2025 nog PM. Hierdoor kon nog niet worden beoordeeld of de resultaten uit 2025 het beeld uit 2022 bevestigen.

De resultaten uit 2025 zijn daarom alsnog aan de natuurtoets toegevoegd en zijn betrokken bij de definitieve effectbeoordeling. Daarbij is gecontroleerd of de soortensamenstelling, het verwachte aantal slachtoffers per soort en de voorgestelde stilstandvoorziening nog aansluiten bij de nieuwe gegevens. Daar waar de resultaten daartoe aanleiding geven, zijn de beoordeling en maatregelen aangepast.

2.8.29. Het vleermuisonderzoek uit 2019 ontbreekt.

Reclamantstelt dat in 2019 al vleermuisonderzoek is uitgevoerd, maar dat dit onderzoek niet in de huidige natuurtoets is genoemd. Zij vragen om het rapport openbaar te maken en de resultaten in de natuurtoets te verwerken.

Uit de ecologische risicoanalyse uit 2022 blijkt dat in 2019 inderdaad vleermuisonderzoek is uitgevoerd. Daarbij zijn onder meer gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger vastgesteld. Ook is toen relatief hoge vleermuisactiviteit binnen 200 meter van de turbineposities vastgesteld. Reclamanten constateren terecht dat dit onderzoek niet in de huidige natuurtoets wordt genoemd. De natuurtoets moet daarom worden aangevuld met een verwijzing naar dit onderzoek en de belangrijkste resultaten. Het ontbreken van deze verwijzing betekent niet dat onvoldoende onderzoek beschikbaar is. In 2022 en 2025 is opnieuw vleermuisonderzoek uitgevoerd. De resultaten uit 2019 sluiten bovendien in grote lijnen aan bij het beeld uit het latere onderzoek.

Het is daarom niet nodig om het onderzoek uit 2019 volledig in de natuurtoets uit te werken. Ook geeft dit punt geen aanleiding tot aanvullend veldonderzoek.

2.9 Landschap

Aantal indieners: 34

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op landschap.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 5.7 en 5.11 van de OFLO en bijlage Landschappelijke Analyse.

2.9.1 De rode lichten op windturbines werken desoriënterend en zijn storend. Welke maatregelen worden getroffen om de zichtbaarheid hiervan te verkleinen of helemaal weg te nemen?

Er is regelgeving ten aanzien van zogenaamde obstakelverlichting aan gebouwen die hoger zijn dan 150 meter. Dit om te voorkomen dat bijvoorbeeld helikopters of vliegtuigen tegen de windturbines kunnen vliegen. Door initiatiefnemer is in aanvraag aangegeven een systeem te zullen installeren dat de intensiteit van de verplichte obstakelverlichting aanpast aan de omstandigheden. Bij helder weer wordt het licht gedimd (tot maximaal 90% reductie) en het systeem maakt gebruik van een transponder om het licht alleen in te schakelen als een luchtvaartuig nadert, waardoor de negatieve effecten hiervan zullen verminderen. Deze voorzieningen zijn onder voorbehoud van goedkeuring door de Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T). Zie ook paragraaf 5.11 van de OFLO.

Zie ook:
rvo.nl/onderwerpen/windenergie-op-land/verlichting-windturbines

2.9.2 Hoe worden de windturbines landschappelijk ingepast?

Bij de beoordeling van de landschappelijke effecten van de twee windturbines dient onderscheid te worden gemaakt tussen de invloed op landschappelijke kernwaarden en de directe fysieke invloed op het landschap. De windturbines zijn voorzien op het gezoneerde industrieterrein De Isselt en veroorzaken geen aantasting of verwijdering van bestaande landschappelijke, natuurlijke of cultuurhistorische elementen. Van een directe fysieke negatieve impact op het landschap is daarom geen sprake. Wel hebben de turbines door hun omvang invloed op het landschapsbeeld en de beleving van aangrenzende landschapstypen, met name op de ervaren openheid en het groene karakter van Eemland.

De huidige generatie windturbines is vanwege haar omvang landschappelijk niet daadwerkelijk inpasbaar. Windturbines vormen een ingreep op het hoogste schaalniveau van het landschap en moeten worden beschouwd als een nieuwe, dominante toevoeging aan het landschapsbeeld. Hun visuele aanwezigheid kan niet wezenlijk worden gecamoufleerd of weggenomen. De maat en schaal van de turbines zijn dusdanig groot dat een inpassing met kleine landschapselementen niet kansrijk is. Landschappelijke maatregelen kunnen hooguit onderdelen van de installaties aan het zicht onttrekken, maar veranderen niets aan hun dominante verschijningsvorm.

De mogelijkheden voor landschappelijke inpassing beperken zich daarom vooral tot de locatiekeuze en het verzachten van de zichtbaarheid van onderdelen van de turbines. In dit verband draagt het opgaande groen langs de Melksteeg, evenals de aanwezigheid van industriële bebouwing en installaties op

bedrijventerrein De Isselt, bij aan een verzachting van het aanzien van de windturbines. Hierdoor wordt met name de voet van de turbines vanuit veel kijkrichtingen aan het zicht onttrokken. De turbines blijven echter, ongeacht dergelijke maatregelen, duidelijk zichtbaar vanuit het omliggende landschap.

De windturbines moeten daarbij worden beoordeeld in de context van hun ligging op een bestaand industrieterrein. Hoewel de installaties door hun hoogte zichtbaar zullen zijn vanuit het omliggende landschap, sluiten zij qua functie en ruimtelijke context aan bij de bestaande grootschalige inrichting van De Isselt. De negatieve invloed hangt daarom voornamelijk samen met de zichtbaarheid van de turbines en de verandering van het landschapsbeeld, niet met een aantasting van landschappelijke structuren of cultuurhistorische waarden.

Ook de gekozen ruimtelijke opstelling heeft slechts beperkte invloed op deze beoordeling. Plaatsing langs infrastructuur kan bestaande doorsnijdingen van het landschap versterken, terwijl clustering vanuit landschappelijk oogpunt vaak gunstiger wordt geacht. Ongeacht de gekozen opstelling blijven windturbines echter een duidelijke en dominante toevoeging aan het landschap, met name in open gebieden met een lage horizon.

Ter onderbouwing van de landschappelijke effecten zijn zowel een Landschappelijke Analyse als een Hoogbouw Effectrapportage (HER) opgesteld. In de HER zijn visualisaties opgenomen vanaf verschillende locaties in en rond Amersfoort en is onderzocht in hoeverre de windturbines invloed hebben op het stadssilhouet. Hieruit volgt dat de turbines aan de rand van het in de Hoogbouwvisie gedefinieerde zichtveld zijn gepositioneerd, waardoor slechts een minimale invloed op het stadssilhouet wordt verwacht.

Op basis van deze onderzoeken wordt geconcludeerd dat sprake is van een beperkte tot matig negatieve landschappelijke invloed. Deze beoordeling vloeit voort uit de zichtbaarheid van de turbines en de daarmee samenhangende verandering van het landschapsbeeld. Daar staat tegenover dat directe fysieke effecten op landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden ontbreken. Hierdoor wordt de invloed op het landschap als zichtbaar en merkbaar, maar ruimtelijk beperkt en niet-structureel beschadigend beoordeeld.

2.10 Water

Aantal indieners: 7

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op water en de rioolwaterzuivering (RWZI).

Meer informatie over water kunt u vinden in paragraaf 5.10 van de OFLO. Over de effecten op RWZI is op verschillende plekken in OFLO ingegaan.

2.10.1 Welke effecten hebben de bouw, de constructie en kabeltracés op waterhuishouding en waterveiligheid?
Windturbines hebben een grote fundering. Deze bestaat uit heipalen en een grote betonnen voet die (deels) ondergronds ligt. Als deze fundering in of bij een waterkering komt kan dat gevolgen hebben voor de stabiliteit van de waterkering. Daarnaast kunnen trillingen bij het heien gevolgen hebben op de waterkering.
De beide turbines komen buiten de profielvrije ruimte van de waterkering. Daarmee zijn er geen gevolgen op de stabiliteit. Wel kunnen trillingen bij de bouw door heiwerkzaamheden gevolgen

hebben. Er is/zal een geotechnisch onderzoek gedaan. Hieruit blijkt op welke wijze geheid moet worden om zetting/trilling te voorkomen.
Het is nog niet bekend hoe de kabelverbinding gaat lopen en waar die aan gaat sluiten op het elektriciteitsnet. Uitgangspunt is dat deze niet in de profielvrije ruimte van de waterkering komt.

2.10.2 Wat zijn risico's van plaatsing windturbine bij RWZI?

Bij de RWZI zijn installaties aanwezig die bij het falen van een windturbine kunnen worden geraakt en daardoor kunnen uitvallen. Voor de omgeving leidt dit niet tot een extern veiligheidsrisico. Wel kan de bedrijfscontinuïteit van de RWZI in het geding komen. Waterschap Vallei en Veluwe heeft dit specifiek laten onderzoeken door Delta Pi in de Risicoanalyse Trefkans Windturbines RWZI Amersfoort. Daarbij is gekeken naar de mogelijke gevolgen voor installaties, de continuïteit van de zuivering en het aanwezige personeel. Het college acht deze risico's aanvaardbaar.

2.10.3 Door de bouw van windturbines, onderhoudswegen en kraanopstelplaats neemt verhard oppervlakte toe. Waar en hoe wordt de watercompensatie gerealiseerd?

Deze wordt op het RWZI-terrein van het waterschap gerealiseerd door de bestaande vijver op te schuiven en te vergroten.

2.11 Cumulatie andere ontwikkelingen

Aantal indieners: 7

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op cumulatie met andere ontwikkelingen. Dit speelt met name bij geluid, slagschaduw en natuur.

Meer informatie kunt u vinden in 5.3.2.2 en 5.3.3 (geluid), 5.3.4 (slagschaduw) en 5.5 (natuur) van de OFLO en de natuurtoets.

2.11.1 Op Isselt wordt deels ook woningen ontwikkeld. Kunnen deze woningen nog wel gerealiseerd worden als de windturbines geplaats zijn?

De locatie waar woningen gepland zijn op Isselt ('Kop van Isselt') zitten op bijna 2 kilometer afstand van de noordelijke windturbine. Deze windturbines voldoen ten opzichte van deze locatie dan ook aan de voorschriften zoals geluid, slagschaduw en externe veiligheid.
De locatie waar de windturbines zijn beoogd valt binnen het deel van het industrieterrein waar de bedrijven met de zwaarste milieu-impact zijn toegestaan. Voor dit deel van het industrieterrein zijn geen plannen voor woningbouw: de bestaande bedrijvigheid is niet verenigbaar met de realisatie van nieuwe woningen.

2.11.2 Zijn er andere ontwikkelingen in de nabijheid van de windturbines die ook geluidseffecten hebben?

Hier is in de m.e.r.-beoordeling naar gekeken. Op het bedrijventerrein is het binnen het omgevingsplan mogelijk om bepaalde activiteiten uit te voeren binnen met daarbij onder andere geluidshinder. In het akoestisch onderzoek is een berekening opgenomen wat de maximale

geluidsbelasting op gevoelige objecten is als de volledige geluidsruimte benut zou worden. Meer informatie hierover is beschreven in paragraaf 2.5.11. De conclusie hiervan is dat er geen cumulatieve geluidseffecten zijn op gevoelige objecten.

2.11.4 Zijn er andere ontwikkelingen in de nabijheid van de windturbines die ook effecten op natuur hebben?

Nabij de windturbines wordt natuurgebied De Melksteeg gerealiseerd. De inrichting van de Melksteeg is al gericht op soorten die minder gevoelig zijn voor aanvaringen met de windturbines, doordat bos en struweel is aangeplant. Cumulatieve effecten zijn daarom niet te verwachten. Zie ook beantwoording zienswijze hierover in hoofdstuk natuur.

2.11.5 Gemeente Soest onderzoekt aan haar kant van de gemeentegrens ook windturbines nabij de Isselt. Moet dit niet als één project worden gezien en wat betekent dit voor de beoordeling van de milieu-effecten?

Gemeente Soest heeft sinds 8 juli 2021 in haar uitnodigingskader een zoeklocatie voor windenergie in de Eempolder ter hoogte van Isselt opgenomen. Ook staan in het PlanMer van de provincie Utrecht enkele zoeklocaties voor wind op enige afstand in de Eempolder. Hier is verder geen uitwerking aan gegeven door gemeente Soest. Mocht deze locatie verder onderzocht worden dan zal op dat moment door Soest de windturbines op de Isselt als autonome ontwikkeling moeten worden gezien. Dit is ook bevestigd door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtzaak van Raad van State van 4 december 2024 (ECLI:NL:RVS:2024:5000). Voor het realiseren van twee nieuwe windturbines bestaat geen besluit-milieueffectrapportageplicht (“besluit-mer-plicht”) of besluit-mer-beoordelingsplicht, omdat beide windturbines noch op zichzelf noch tezamen met vier nabijgelegen (bestaande) windturbines een ‘windturbinepark’ vormen.

Provincie Utrecht:
amersfoort.notubiz.nl/document/17221189/2?connection_type=16&connection_id=1187636

2.12 Monitoring en handhaving

Aantal indieners: 6

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op monitoring en handhaving.

In de ontwerp omgevingsvergunning is onder het kopje **Voorschriften**,
Voorschrift nr. 11 vastgelegd hoe de initiatiefnemers tijdens de realisatie en de exploitatie met de omgeving dient te communiceren:

Omgevingsvergunning: **Voorschriften**, voorschrift nr. 11:

Uiterlijk drie maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag een communicatieplan aangeleverd worden ter goedkeuring. In dit plan dient het volgende verduidelijkt te zijn:

Op welke wijze mogelijke problemen met een van de windturbines worden gesignaleerd;

- Hoe en binnen welk tijdsbestek bedrijven en personen, binnen de maximale werpafstand, geïnformeerd worden over deze gesignaleerde problemen;

- Welk handelingsperspectief er is voor deze bedrijven en personen afhankelijk van het gesignaleerde probleem;

- Op welke wijze de Veiligheidsregio Utrecht op de hoogte wordt gebracht.

- Iedere twee jaar wordt dit communicatieplan doorgesproken met de omgeving en indien nodig geactualiseerd en aangepast, dit kan op verzoek van het bevoegd gezag opgevraagd worden.

2.12.1 Hoe wordt geluid gemonitord en gehandhaafd?

Door initiatiefnemer wordt een monitoringsplan opgesteld. In het omgevingsconvenant heeft initiatiefnemer afgesproken dat er op minimaal vier representatieve locaties rond het windpark vooraf een nulmeting gedaan wordt. Na ingebruikname wordt op dezelfde punten gemeten om het verschil te bepalen. Er wordt gebruikgemaakt van internationaal erkende meetmethoden zoals IEC 61400-11 en de methoden uit de Omgevingsregeling. De meetpunten liggen op voldoende afstand van andere geluidsbronnen. De meetcampagne wordt na vijf jaar herhaald om te controleren of het geluid niet is toegenomen.
Ook heeft initiatiefnemer in het omgevingsconvenant aangegeven hoe eventuele terugregeling van het toerental plaats vindt. De nadere uitwerking hiervan zal in het monitoringsplan terugkomen.

Doel van de metingen:
(1) het geluidvermogen van de turbines toetsen aan de fabriekswaarden;
(2) de tonale hoorbaarheid controleren;
(3) de spectrale verdeling bepalen om berekeningen te kunnen uitvoeren;
(4) het verschil in geluidniveau bij woningen vaststellen en de bijdrage van het windpark aan laagfrequent geluid onderzoeken.

Een dergelijk monitoringsplan is in de huidige ontwerpvergunning als voorschrift opgenomen. Het zal uitgewerkt en beoordeeld worden ten tijde van de vergunning bouwactiviteit.

2.12.2 Wordt er ook een nulmeting geluid gedaan voordat met de bouw begonnen wordt zodat er een goed beeld is van de daadwerkelijke geluidseffecten van de windturbines?

Ja. Voorafgaand aan de bouw wordt een nulmeting van het geluid uitgevoerd. De aanvrager heeft hierover afspraken vastgelegd in het omgevingsconvenant.

2.12.3 Hoe wordt slagschaduw gemonitord en gehandhaafd?

Door initiatiefnemer wordt een monitoringsplan opgesteld. Jaarlijks wordt door initiatiefnemer gerapporteerd hoeveel stilstand er geweest is om slagschaduw te voorkomen.

2.12.4 Hoe worden vleermuizen en vogels gemonitord en gehandhaafd?

Hiervoor wordt door initiatiefnemer een monitoringsplan opgesteld. Om de effecten inzichtelijk te maken van de verschillende mitigerende maatregelen voert initiatiefnemer jaarrond ecologisch veldonderzoek uit tijdens de gehele exploitatiefase. Hierbij worden diverse onderzoeksmethoden gecombineerd, zoals visuele waarnemingen, camera's en ultrasone detectie. Dit onderzoek vindt plaats in het eerste, tweede en derde jaar na de aanleg van de windturbines, en vervolgens elke vijf jaar. De onderzoeksresultaten worden gebruikt voor de evaluatie van de effectiviteit van de mitigerende maatregelen en om tijdig te kunnen bijsturen als de sterftecijfers de vastgestelde grenzen overschrijden. Wanneer nodig zullen aanvullende mitigerende maatregelen worden getroffen, zoals het optimaliseren van de stilstandvoorzieningen.

2.12.6 Hoe worden resultaten van de monitoring gerapporteerd?

Deze worden door initiatiefnemer openbaar gemaakt:

- Voor geluid: gegevens als toerental, stand, windkracht, bronvermogen, jaarlijks gemiddelde emissie dagavond/nacht/totaal en energieopbrengst en eventuele stilstand
- Voor slagschaduw: per gevoelig object wanneer stilstand is opgetreden door de automatische stilstandvoorziening. Dit per turbine als per woning.
- Voor natuur: De resultaten van de monitoring worden openbaar gedeeld. Initiatiefnemer rapporteert jaarlijks over het aantal uur dat de windturbines stil staan om vogels en vleermuizen te beschermen.

2.12.8 Hoe wordt de gezondheidssituatie na plaatsing gevolgd?

In het convenant tussen initiatiefnemer en OAR is aangegeven dat de exploitanten meewerken aan een gezondheidsmonitor, naar voorbeeld van windpark Nij Hiddum-Houw, om mogelijke gezondheidseffecten te monitoren. Hierbij wordt samengewerkt met de provincie, de gemeente en de GGD. De opzet en uitvoering wordt door initiatiefnemer in overleg met genoemde partijen en de OAR opgezet.

2.13 Energieopbrengst, alternatieven en vermeden emissies

Aantal indieners: 17

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op energieopbrengst en vermeden emissies.

Meer informatie kunt u vinden in 5.13 van de OFLO.

2.13.1 Hoeveel energie leveren de turbines per jaar?

Om verschillende redenen is het relevant om te weten hoeveel energie de turbines op gaan wekken. Energieverbruik in Nederland neemt toe en met windenergie wordt bereikt dat er minder ‘grijze’ stroom door kolen- en gascentrales wordt geproduceerd. Daardoor is er ook minder CO2-, fijnstof en emissies van verzurende stoffen.
De verwachte energieopbrengst van 2 windturbines op Isselt is circa 50 GWh/jaar per jaar (afhankelijk van het uiteindelijk gekozen windturbinetype).

2.13.2 Hoeveel CO_2-uitstoot wordt er vermeden?

De voorgenomen ontwikkeling zorgt voor een mogelijke opwek van circa 50 GWh/jaar aan duurzame energie (afhankelijk van het windturbinetype). Dit resulteert in een jaarlijkse emissiereductie van ruim 16.500 ton CO_2, zoals omschreven in hoofdstuk 5.13 van de OFLO.

2.13.3 Is windenergie echt nuttig en nodig, zijn er geen alternatieve vormen van opwek mogelijk?

Fossiele brandstoffen zoals kolen en aardgas zijn eindig en het verbranden ervan is vervuilend en versneld de gevaarlijke klimaatverandering. Voor de uitbreiding van kernenergie, waar de landelijke overheid aan werkt, is tijd nodig. Naast opwek van zonne-energie is ook windenergie nodig, zowel op zee als op land, zo dicht mogelijk bij waar de energie nodig is. Dat is het goedkoopst en het minst belastend voor ons volle elektriciteitsnetwerk. Ook de huidige geopolitieke omstandigheden met hun negatieve consequenties op de beschikbaarheid van betaalbare en stabiel geprijsde energiebronnen maken de inzet van meer lokaal opgewekte energie, uit wind en zon wenselijk.

2.14 Economische uitvoerbaarheid

Aantal indieners: 5

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op de economische uitvoerbaarheid. Meer informatie hierover is te lezen in Hoofdstuk 6 “Economische uitvoerbaarheid” in de OFLO.

2.14.1 De SDE+ regeling houdt op te bestaan in 2026. Wat zijn mogelijke gevolgen hiervan voor wind op de Isselt?

De rijksoverheid heeft besloten SDE+ te verlengen tot in ieder geval ook 2027. Daarnaast wordt gewerkt aan een opvolger van SDE+, namelijk Contract for Differences. Hier kan ook eventueel aanspraak op gemaakt worden.

2.14.2 Door initiatiefnemer zijn veel toezeggingen gedaan over stilstand bij geluid, slagschaduw, vogels en vleermuizen. Is er daarom nog wel sprake van een haalbare business case?

In de berekening is rekening gehouden met stilstand ten behoeve van geluidsreductie, vleermuizen, vogels en slagschaduw. Zie de betreffende hoofdstukken in deze zienswijzennota over hoe dat gedaan wordt. De initiatiefnemer heeft in hoofdstuk 6 van de OFLO onderbouwd hoe de financiering gedekt wordt en geeft daarbij ook aan hoe hij omgaat met opbrengstderving door mitigerende maatregelen, het kostenverhaal dat in de anterieure overeenkomst is afgesproken met de gemeente, de grondexploitatiekosten en inkomsten vanuit landelijke subsidies. Een volledige businesscase van het project hoeft niet te worden gedeeld; de initiatiefnemer draagt uiteindelijk de financiële en operationele risico's.

2.15 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

Aantal indieners: 1

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op de ruimtelijke uitvoerbaarheid.

Dit betreffen zienswijzen die gaan over de bouwfase. We merken op dat deze omgevingsvergunning betrekking heeft op het planologisch mogelijk maken van twee windturbines op Isselt. De vergunningen voor de bouwactiviteit volgen later. Daarin zullen voorschriften worden opgenomen over de bouwfase. De initiatiefnemer heeft wel aannemelijk moeten maken dat de bouwfase geen belemmering vormt voor de uitvoering.

Meer informatie daarover kunt u vinden in hoofdstuk 7 van de OFLO, bijlage G (situatietekening) en bijlage L (omgevingsconvenant).

2.15.1 Hoelang duurt de bouwfase?

Voor de bouw van windturbines zijn verschillende fasen:

1. Inrichting werkterrein, zoals verwijderen beplanting, egaliseren terrein, voorbelasting grond, aanbrengen halfverharding werkterrein en aanleggen bouwwegen. De bouwwegen worden in een later stadium aangepast tot onderhoudsweg.
2. Afgraven funderingsvoet
3. Slaan heipalen fundering windturbines en indien noodzakelijk kraanopstelplaats
4. Aanbrengen wapening fundering turbine
5. Beton storten fundering
6. Bouw transformatorstation
7. Opbouw bouwkraan
8. Transport torendelen, rotorhuis en rotorbladen (groot transport)
9. Opbouw turbine
10. Testfase

Fase 1 tot en met 5 duurt ongeveer 12 maanden. Er zal niet continu gewerkt worden, omdat voorbelasting enkele maanden moet liggen en beton van de fundering in verschillende lagen aangebracht wordt en moet uitharden voordat nieuwe laag gestort wordt.
Fase 6 tot en met 9 is maximaal 4 weken
Fase 10 is enkele maanden. In totaal is de verwachte bouwfase circa anderhalf jaar

2.15.2 Hoe gaan de transportroutes lopen? Geen referentie naar: Verwijderen in de definitieve versie

Er zijn meerdere varianten in beeld. Voor bouwverkeer en klein transport (zoals heistelling, heipalen en grond) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen, zoals waarschijnlijk Bunschoterstraat, Amsterdamseweg/Birkt/A.P. Hilhorsterweg en Nijverheidsweg-Noord. Uit bijlage G bij OFLO blijkt dat de transportroutes bruikbaar zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in het BLVC-plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie)

2.15.3 Hoe gaan de kabeltracés lopen?

Dat is nu nog niet bekend. Het betreft een 10 of 20 kV kabel. Deze heeft een strook nodig van 1 meter en komt op circa 1 meter diepte te liggen. Ruimtelijk worden er geen knelpunten voorzien. In een later stadium zullen de benodigde vergunningen hiervoor aangevraagd worden.

2.15.4 Hoe groot is de benodigde werkruimte tijdens en na de bouw?

Zie ook bijlage G OFLO,

Permanente ruimte:

- Mastvoet turbine is circa 20 meter
- Kraanopstelplaats 20x40m
- Onderhoudsweg: breedte ca 4 meter
- Transformatorstation ca 15m2

Tijdelijke werkruimte

- Werkterrein: t.b.v. opslag, werkruimte, installaties, manoeuvreerruimte en bouwkeet 600-1000m^2.
- Vrije ruimte t.b.v. opbouw bouwkraan: lengte van ca 250m. Plus 3 locaties voor hulpkranen om bouwkraan op te bouwen. Hier kunnen geen bomen of hoge struiken staan.
- Bouwweg met breedte van 6m met ruimte boogstraal in verband met transport rotorbladen.

2.15.5 Welke maatregelen, zoals afsluiten van wegen en kappen van bomen, zijn nodig om deze te realiseren?

De werkzaamheden vinden zo veel mogelijk plaats zonder gebruik van gronden van derden, op het transport na. De werkplaatsen worden ook afgesloten en beveiligd.

2.15.6 Welke hinder, zoals bijvoorbeeld door heien, is er tijdens de bouwfase?

Meeste hinder tijdens de bouwwerkzaamheden zit in transport van de grote onderdelen en het heien. Transport van grote onderdelen, zoals de torendelen zal daarom ‘s nachts plaatsvinden om verkeershinder te minimaliseren.
Heien is nodig voor de fundering van de windturbines en mogelijk de kraanopstelplaats. Heiwerkzaamheden en bouwverkeer zullen alleen gedurende werkdagen tussen 07.00 en 17.00 plaatsvinden.
In principe wordt er alleen op werkdagen tussen 07.00 en 17.00 gewerkt, alleen bij uitzonderlijke transporten en het plaatsen van de turbine zelf kan er ook in de avond, nacht en weekenden gewerkt worden. Dat is namelijk afhankelijk van de weersomstandigheden.
Indien er in de winterperiode gewerkt wordt zal er ook met bouwverlichting gewerkt worden. Deze wordt zo gerealiseerd dat deze zo min mogelijk uitstraalt buiten het werkterrein en buiten werktijden uitstaat. Het valt niet te voorkomen dat de verlichting zichtbaar is. Met plaatsing van de lichten wordt rekening gehouden met de nabijgelegen bedrijven en woningen.

2.15.7 Hoe wordt hinder voor omwonenden tijdens bouw geminimaliseerd?

Hinder wordt geminimaliseerd door alleen tijdens werkdagen van 07.00 tot 17.00 te werken, op bepaalde werkzaamheden na. Alleen de plaatsing van de torendelen, rotorhuis en de rotorbladen moet in één bouwstroom gebeuren en kan alleen bij bepaalde weersomstandigheden, zoals weinig wind en weinig neerslag. Dit gebeurt bij voorkeur ook op werkdagen, maar dit kan ook in avond, nacht of weekend gebeuren. De hinder van deze

werkzaamheden is beperkt, omdat er weinig geluid bij is. Alleen de bouwverlichting zal goed zichtbaar zijn.

2.15.8 Hoe vaak zal er tijdens de operationele fase een kraan moeten komen?

Meeste onderhoud aan de turbine zal gedaan worden door onderhoudsmonteurs die met busjes komen. Ook werkzaamheden aan de buitenkant van de turbines worden door deze monteurs gedaan. Vanuit het rotorhuis kunnen zij nodige onderhoudswerkzaamheden doen. Het uitgangspunt is dat gedurende de periode dat de turbines er staan er geen vervanging van de rotorbladen nodig is. En dat er nooit een kraan komt. Wel is de kraanopstelplaats ook nodig voor de verwijdering van de turbine.

2.15.9 In OFLO staat dat onderhoudswegen, bekabeling en transformatorweg niet strijdig met omgevingsplan zijn, maar zonder deze onderdelen is het plan toch niet uitvoerbaar? Deze dienen daarom toch wel meegenomen worden in de onderbouwing van de ruimtelijke uitvoerbaarheid van het plan?

Omdat deze activiteiten niet strijdig zijn met het omgevingsplan zijn ze geen onderdeel van de huidige vergunning BOPA, die het afwijken van het omgevingsplan voor de activiteit windturbines oprichten en exploiteren mogelijk maakt. Ook is in bijlage G van de OFLO aangegeven dat bereikbaarheid van de windturbines via openbare wegen loopt. Indien noodzakelijk zal initiatiefnemer de overige benodigde vergunningen voor de daadwerkelijke bouw aanvragen.

2.16 Aansluiting windturbines en netcongestie

Aantal indieners: 5

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op de aansluiting van de windturbines op het elektriciteitsnet.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 4.3 van de OFLO.

2.16.1 Kunnen de windturbines wel aangesloten worden op het elektriciteitsnet? Dit ook in verband met netcongestie?

Om de geproduceerde stroom aan het elektriciteitsnet te leveren, hebben de windturbines een aansluiting nodig. De initiatiefnemer kan een aanvraag voor een aansluiting doen als de benodigde vergunningen onherroepelijk zijn. Door netcongestie komen ook aanvragen voor teruglevering met een grootverbruik aansluiting, waaronder windprojecten, op de wachtlijst.

Netbeheerders TenneT en Stedin zijn het net aan het uitbreiden. De structurele oplossingen waarmee de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk vergroot wordt, verwacht TenneT rond 2033, uiterlijk 2035 af te ronden. Onderdeel daarvan is een uitbreiding van het hoogspanningsstation van TenneT en Stedin aan de Peter van den Breemerweg in Soest, zodat hier extra capaciteit ontstaat. In de tussentijd blijven netbeheerders zoeken naar extra capaciteit via o.a. congestiemanagement (meer flexibiliteit van vraag en aanbod bij bestaande aansluitingen). Netbeheerders geven aan dat het van belang is dat opwek van zonne-energie in provincie Utrecht meer in balans komt door het toevoegen van windenergie. Het lokaal

toevoegen van windenergie zorgt ervoor dat het hoogspanningsnet ontlast wordt, omdat energie niet meer van buiten hoeft te worden aangevoerd.

De benodigde aansluitcapaciteit van Wind op Isselt is meegenomen in de uitbreidingsplannen van lokale netbeheerder Stedin, in het kader van de RES (Regionale Energie Strategie). De initiatiefnemer is in gesprek met Stedin over de aansluitbaarheid.

De toekomstige plannen van de initiatiefnemer (geen onderdeel van deze aanvraag) om ook te kijken naar slimme combinaties in de omgeving, bijvoorbeeld door een energiehub op bedrijventerrein de Isselt, lokale directe afname, laadpleinen voor zwaar transport en batterijen dragen bij aan het verminderen van netcongestie en bieden kansen voor lokale bedrijven. Deze plannen vergroten de kans op aansluitbaarheid.
Daarmee is afdoende zekerheid dat de turbines aangesloten kunnen worden.

2.16.2 als niet bekend is waar windturbines op het elektriciteitsnet aangesloten worden, is dan de ruimtelijke uitvoerbaarheid van het plan wel genoeg aangetoond: want als de turbines niet aangesloten kunnen worden, hoeven ze ook niet gebouwd te worden.

De benodigde aansluitcapaciteit van Wind op Isselt is meegenomen in de uitbreidingsplannen van lokale netbeheerder Stedin, in het kader van de RES (Regionale Energie Strategie).
Daarnaast dragen de toekomstige plannen van de initiatiefnemer (geen onderdeel van deze aanvraag) om ook te kijken naar slimme combinaties in de omgeving, bijvoorbeeld lokale directe afname, laadpleinen voor zwaar transport en batterijen bij aan het verminderen van netcongestie en bieden kansen voor lokale bedrijven. Ook vergroten deze plannen de kans op aansluitbaarheid.

2.16.3 Welke afspraken zijn gemaakt over koppeling met het warmtenet, de RWZI, Liander en/of TenneT?

Daar zijn nog geen afspraken over gemaakt. Wel zijn het opties die door zowel initiatiefnemer als de gemeente in het kader van de warmtetransitie en het verduurzamen en toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen) naar gekeken wordt.

2.16.4 Vanwege netcongestie vind ik dat er windturbines in Amersfoort moeten komen.

Provincie Utrecht en gemeente Amersfoort hebben last van netcongestie. Het toevoegen van lokale windenergie kan netcongestie verlichten. Windenergie is een belangrijke energiebron, naast zonne-energie. Het toevoegen van windenergie aan de energiemix is belangrijk, omdat wind en zon aanvullend aan elkaar zijn. Zo houden we de balans in vraag en aanbod.

2.17 Schade en nadeelcompensatie

Aantal indieners: 30

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op schade en nadeelcompensatie.

Meer informatie kunt u vinden in paragraaf 3.4 van de OFLO en op amersfoort.nl/tegemoetkoming-bij-schade-door-aanpassing-omgevingsplan.

2.17.1 Hoe wordt nadeelcompensatie (voorheen planschade) door waardedaling en/of omzetverlies vergoed?

Als door het handelen van een overheid, zoals bijvoorbeeld het verlenen van een vergunning voor windturbines, waarde van vastgoed afneemt of als er sprake is van omzetverlies heeft eigenaar van dat vastgoed recht op een schadevergoeding. Dit noemen we nadeelcompensatie (voorheen 'planschade').
Voor windturbines kan dat enerzijds het geval zijn bij woningen in de directe omgeving in verband met hinder. Voor bedrijven als hun bedrijfsvoering aangepast moet worden in verband met veiligheid. In beide gevallen moet wel rekening gehouden worden dat er altijd sprake is van een zogenaamd 'normaal maatschappelijk risico'. Er wordt altijd een drempel voor het normaal maatschappelijk risico gehanteerd. Als de schade hier geheel of gedeeltelijk onder blijft, dan blijft deze schade voor eigen rekening van een burger of onderneming. Voor windturbines is dat bij een waardevermindering van minder dan 4%.
Met eigenaren op wiens grondwerkzaamheden uitgevoerd worden, zoals aanleg van kabels of bouwwegen, worden individuele afspraken gemaakt over een vergoeding. Op deze plekken speelt planschade/nadeelcompensatie niet.
Een nadeelcompensatieclaim kan worden ingediend bij de gemeente wanneer de vergunning onherroepelijk is, oftewel wanneer er geen bezwaar of beroep meer open staat tegen het besluit waar de schade door geleden wordt. De claim wordt dan beoordeeld door een onafhankelijke commissie.
Tussen gemeente en ontwikkelaar is een anterieure overeenkomst gesloten waarin staat dat een eventuele waardevermindering vergoed wordt door de initiatiefnemers.
Zie verder: amersfoort.nl/tegemoetkoming-bij-schade-door-aanpassing-omgevingsplan

2.17.2 Welke procedures bestaan voor schadeclaims door bouwwerkzaamheden en trillingen?

Voor schadeclaims door de bouwwerkzaamheden, transport en trillingen van windturbines kan mogelijk schade ontstaan aan eigendom. Door initiatiefnemer zal een nulopname gedaan worden van directe omliggende bebouwing. Als er dan schade ontstaat, zoals verzakking, aanrijschade of scheurvorming, zal deze door initiatiefnemer hersteld of vergoed worden.

2.17.3 Hoe wordt omgegaan met eventuele waardedaling van woningen als gevolg van dit project? Kunnen bewoners hiervoor een schadeclaim indienen en zijn de mogelijke kosten van nadeelcompensatie meegenomen in de beoordeling van de financiële uitvoerbaarheid van het project?

Schade kan geclaimd en toegekend worden via de wettelijke nadeelcompensatieregeling. De waardevermindering moet daarbij aangetoond zijn. In Nederland zijn veel windturbines gerealiseerd en diverse nadeelcompensatieclaims geweest. Mede op basis van deze landelijke ervaring en juridische uitspraken over de toekenning van nadeelcompensatie is een inschatting gemaakt van de maximaal te betalen nadeelcompensatie. Hieruit blijkt dat het project uitvoerbaar is.

2.17.4 Hoe wordt schade aan leidingen en infrastructuur bij de RWZI voorkomen?

Schade door het falen van een windturbine kan niet volledig worden uitgesloten. De turbines moeten daarom aan technische en veiligheidseisen voldoen. Daarnaast heeft Waterschap

Vallei en Veluwe in het rapport Risicoanalyse Trefkans Windturbines RWZI Amersfoort specifiek laten onderzoeken welke onderdelen van de RWZI kunnen worden getroffen en wat daarvan de gevolgen zijn voor het functioneren van de installatie en voor het personeel. Deze risico's zijn betrokken bij de beoordeling van de vergunning. Op basis van het onderzoek concludeert het college dat geen sprake is van onaanvaardbare risico's voor de continuïteit van de RWZI. Zie voor meer informatie paragraaf 2.7, externe veiligheid.

2.18 Overige vragen

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op zienswijzen die betrekking hebben op vragen die nog niet aan bod gekomen zijn.

2.18.1 Hoelang blijven de windturbines staan?

In de aanvraag is aangegeven dat de omgevingsvergunning aangevraagd wordt voor een onbepaalde termijn. Dat betekent dat zo lang er een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit is er een windturbine op deze locatie kan staan.
De technische levensduur van een windturbine zit rond de 25 jaar. Voor een eventuele vervanging van de windturbine op exacte dezelfde locatie moet een nieuwe omgevingsvergunning bouwactiviteit (of rechtsopvolger) aangevraagd worden. Die zal dan getoetst worden aan het omgevingsplan.

2.18.2 Hoe wordt voorkomen dat er niet serieus met klachten over onder andere geluid omgegaan wordt?

Voor klachten zijn er verschillende wegen. De eerste is dat deze gemeld worden bij initiatiefnemer. Zij gaan een windapp openen waar klachten gemaakt kunnen worden, maar waar ook actuele situatie van de windturbines zichtbaar op is, zoals windkracht, windrichting en energieopbrengst. In deze app kunnen klachten over geluid gemeld worden. Door initiatiefnemer zal dan een reactie gegeven worden. Daarnaast kunnen formele klachten ingediend worden bij de Omgevingsdienst Utrecht (ODU). Zij toetsen alle klachten. Als de klacht betrekking heeft op een afwijking van de voorschriften kan de ODU handhavend optreden. De wijze waarop dat gebeurt is afhankelijk van de aard van de afwijking en de impact op de indiener van de klacht. Zie voor meer informatie het omgevingsconvenant.

2.18.3 Welke afspraken gelden voor ontmanteling en recycling van de turbines?

Nadat de windturbines uit bedrijf genomen zijn is initiatiefnemer verantwoordelijk voor de ontmanteling. In de vergunning zijn voorwaarden opgenomen hoe de locaties opgeleverd moeten worden. Grond moet afgewerkt zijn op maaiveld, funderingsvoet moet volledig verwijderd zijn en heipalen minimaal 2 meter onder maaiveld.
Daarnaast dient initiatiefnemer te voldoen aan de dan geldende wettelijke voorwaarden voor ontmanteling en recycling. In de vergunning voor de plaatsing zijn geen voorschriften opgenomen voor materiaalgebruik, omdat de wet- en regelgeving daar al in voorziet.

2.19 Locatiespecifieke zienswijzen

Aantal indieners: 29

Inleiding
In deze paragraaf wordt ingegaan op locatie specifieke vragen of opmerkingen.

2.19.1 Wat is effect van windturbines op recreatie, zoals roeiers op de Eem, wandelaars langs de Eem en in de Melksteeg en fietsers langs de Eem en A.P. Hilhorstweg?

Er is geen fysieke belemmering voor recreatief gebruik van de Eem, wandel- en fietspaden en wegen. Er is (en zal) geen sprake (zijn) van verblijfsrecreatie. De verblijfsduur van recreanten in dit gebied is beperkt. De turbines zijn wel zichtbaar en hoorbaar. Alleen als er ijsvorming aan de rotorbladen is zou er effect kunnen zijn. Op die momenten worden de rotorbladen weggedraaid over wegen, paden en de Eem en stilgezet om te voorkomen dat er ijs op passanten kan vallen.

2.19.2 Waarom staat gemeente Amersfoort windturbines toe op korte afstand van woningen?

In de huidige regelgeving geldt geen afstandsnorm voor windturbines. In het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (concept normen) is een dergelijke norm wel voorzien. Deze norm komt aanvullend op de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid. De voorgestelde norm is minimaal 2 x tiphoogte tussen de windturbine en een windturbinegevoelig gebouw (= woonfunctie, zorgfunctie met bedden, onderwijsfunctie, kinderopvangfunctie met bedden). Hiervan mag worden afgeweken bij zwaarwegende economische belangen of zwaarwegend ander maatschappelijk belang.
Bij windturbines spelen meerdere aspecten die invloed kunnen hebben op de omgeving. Voor al deze aspecten heeft de gemeente een afweging gemaakt hoe kan worden voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor verschillende aspecten zijn aanvullende bovenwettelijke afspraken gemaakt via het omgevingsconvenant om de negatieve effecten voor de omgeving te verminderen. Uit de bij het ontwerpbesluit behorende onderbouwing blijkt dat wordt voldaan aan de vereisten op de verschillende aspecten.
Gezien de uitkomsten van de diverse uitgevoerde onderzoeken, en de conclusies zoals getrokken in de onderbouwing bij het ontwerpbesluit, zijn wij tot de afweging gekomen dat het verantwoord is om de windturbines te plaatsen op de voorgestelde locatie. Er zal daarbij een impact zijn op de fysieke leefomgeving, maar deze impact achten wij verantwoord en voldoet aan een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ (ETFAL).

2.19.3 Ik vind industrieterrein Isselt een geschikte locatie voor windenergie.

Op het bedrijventerrein, aan de rand van de stad, is de hinder en milieuschade relatief beperkt.

3. Beantwoording per zienswijze

In dit hoofdstuk staan de zienswijzen per reclamant. Deze hebben we onderverdeeld naar drie groepen. In hoofdstuk 4 staan de wijzigingen of aanvullingen die op basis van de zienswijzen door het college worden voorgesteld.

A Overheden, bedrijven en instellingen

A 1 Zaaknummer 573576 Provincie Utrecht

Overige vragen
Zienswijze:
Provincie Utrecht heeft een zienswijze ingediend waarin zij hun waardering uitspreken, waarin zij aangeven het bevoegd gezag aan de gemeente te laten indien in november 2026 een vergunning verleend wordt. De Provincie heeft de volgende aandachtspunten meegegeven op het ontwerp BOPA:

"**Aandachtspunten**
Met uw ontwerpbesluit voor Wind op Isselt zet uw gemeente een belangrijke stap in het bijdragen aan de opwek van duurzame energie in de regio. Wij juichen dit initiatief toe omdat het een wezenlijke bijdrage levert aan de doelen van de Regionale Energie Strategie (RES). Uw gemeente geeft een goed voorbeeld van hoe, binnen de mogelijkheden die er zijn, een wezenlijke bijdrage te leveren aan de energietransitie door grootschalige opwek van elektriciteit mogelijk te maken. In eerdere communicatie hebben wij aangegeven dat wij ervan uitgaan dat u de procedure voortvarend doorloopt (brief van 3 juni 2025). Wij hebben er begrip voor dat de eerdere planning waarbij een ontwerpbesluit in de tweede helft van 2025 genomen zou worden, niet is gehaald. Zoals in eerdere brieven aangegeven laten wij in principe het bevoegd gezag voor de besluitvorming over dit windpark bij de gemeente, tenzij het besluit voor verlening van de omgevingsvergunning (BOPA) uitblijft. Dan neemt de provincie dit over.

Wij gaan er dan ook vanuit dat u het besluitvormingsproces nu voortvarend vervolgt. Indien uit de zienswijzen op het ontwerpbesluit geen nieuwe inhoudelijke aspecten naar voren komen die aanleiding geven tot wijziging van het besluit, gaan wij ervan uit dat u, na behandeling in uw raad en ontvangst van het raadsadvies, de omgevingsvergunning voor het project Wind op Isselt verleent."

Antwoord:
In de huidige planning en aanpak van Wind op Isselt wordt een besluit door het college, volgend op het bindend advies van de raad, in oktober 2026 verwacht.

A 2 Zaaknummer 576840 (online) / 577478 (post) Royal Smit & Zoon

Externe Veiligheid
Royal Smit & Zoon heeft op 30 juni 2026 een zienswijze ingediend waarin wordt verzocht de aanvraag niet overeenkomstig het ontwerpbesluit te verlenen. De zienswijze richt zich in het bijzonder op de gevolgen van de noordelijke windturbine voor de externe veiligheid van de nabijgelegen Seveso-inrichting. Het rapport van Antea Group van 30 juni 2026 is als inhoudelijke onderbouwing integraal onderdeel van deze zienswijze.

De zienswijze bevat 45 genummerde vragen en daarnaast enkele niet-genummerde aandachtspunten. De onderwerpen lopen uiteen van omgevingsveiligheid, ruimtelijke inpasbaarheid en milieueffectrapportage tot procedurele zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid, trillingen en slagschaduw.

Zienswijze:

1: “Hoe heeft het college beoordeeld dat vrijwel het volledige terrein van Smit & Zoon binnen het val- en werkbereik van de noordelijke turbine ligt?”

Antwoord:
Omgevingsrisico's in de omgeving van een windturbine kunnen nooit volledig worden uitgesloten en zijn daarom expliciet onderzocht in het externe veiligheidsonderzoek. Het college heeft de veiligheid beoordeeld aan de hand van dit veiligheidsonderzoek, dat is uitgevoerd conform de meest recente inzichten en geldende rekenmethodieken. Ook de zogenaamde domino-effecten zijn getoetst en beoordeeld. De werp- en valafstand vormt geen zelfstandige beoordelingsnorm. De beoordeling vindt plaats aan de hand van geldende veiligheidsnormen. Uit het externe veiligheidsonderzoek blijkt dat aan deze normen wordt voldaan.

Zienswijze:
2: “Op basis waarvan acht het college het aanvaardbaar dat Royal Smit & Zoon een risico ontvanger wordt van een externe risicobron?”

Antwoord:
Het college heeft de risico’s voor Smit & Zoon betrokken bij de totale beoordeling van externe veiligheid. Daarbij is niet alleen gekeken of aan de geldende normen wordt voldaan, maar ook naar de bredere ruimtelijke en maatschappelijke afweging in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Daarnaast is advies gevraagd aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Deze omgevingsdienst is namens de provincie Utrecht het bevoegd gezag voor Smit & Zoon en heeft vanuit die rol geen bezwaar geuit tegen de komst van de windturbines in relatie tot de externe veiligheid van Smit & Zoon.

Op basis van de onderzoeken, de adviezen en de bredere belangenafweging acht het college het aanvaardbaar dat de windturbines op deze locatie worden toegestaan.

Zienswijze:
3: “Hoe rechtvaardigt het college dat risico's worden geïntroduceerd die door Royal Smit & Zoon niet beheersbaar of te mitigeren zijn? “

Antwoord:
Zie antwoord op deelzienswijze 3 en deelzienswijze 18 van deze zienswijze (A 2 Zaaknummer 576840 (online) / 577478 (post) Royal Smit & Zoon).

Zienswijze:
4: “Hoe motiveert het college dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ondanks het feit dat een Seveso-inrichting volledig binnen het valbereik van de noordelijke turbine is gelegen?”

Antwoord:
Zie antwoord op deelzienswijze 1 van deze zienswijze (A 2 Zaaknummer 576840 (online) / 577478 (post) Royal Smit & Zoon)

Zienswijze:
5: “Wat verstaat het college concreet onder een 'significante verhoging' van risico's en hoe is deze drempel bepaald?”

Antwoord:

Het college onderkent dat de bewoording ‘geen significante verhoging’ verwarrend is. Dit zal worden aangepast in de tekst, hier zal worden opgenomen dat de situatie aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van externe veiligheid omdat het gebied waar een toxische wolk tot slachtoffers kan leiden, kleiner is dan het gebied waar dat nu het geval is vanwege de activiteiten bij Smit naast de maatregelen die aanvullend worden voorgeschreven en het kunnen voldoen aan de wettelijke eisen.

Zienswijze:
6: “Waarom is geen integrale, controleerbare en reproduceerbare QRA opgesteld waarin de volledige keten van oorzaak tot effect is doorgerekend? “

Antwoord:
Bij de beoordeling van de aanvraag is gebruik gemaakt van de QRA die in opdracht Smit & Zoon zelf is opgesteld. Smit & Zoon is een zo geheten Seveso bedrijf. Seveso-bedrijven zijn bedrijven die grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen produceren, opslaan of verwerken en daardoor een verhoogd risico op zware ongevallen (zoals brand, explosies of lekkages) met zich meebrengen. Seveso bedrijven zijn verplicht zelf een QRA op t e laten stellen. Smit & Zoon is het enige bedrijf in het voor deze procedure te beoordelen gebied waar deze verplichting voor geldt. Er is daarom geen nieuwe QRA opgesteld. We hebben de QRA van Smit & Zoon opgevraagd voor beoordeling. Deze is betrokken en beschouwd als QRA. Voor de afweging van het aandachtsgebied is een kwalitatieve beschouwing van de QRA betrokken. Dit betreft geen beoordeling van de wettelijke toets op domino-effecten. Wel is geconstateerd dat de scenario’s in de QRA op een aantal punten te conservatief zijn gemodelleerd.

Zienswijze:
7: “Hoe kan het college haar conclusie onderbouwen wanneer de risicoanalyse bestaat uit niet eenduidige en deels niet-verifieerbare grondslagen?”

Antwoord:
Zie deelzienswijze Smit punt 6.

Zienswijze:
8: “Hoe is het advies van de Veiligheidsregio Utrecht meegenomen en gewogen in de ETFAL afweging?”

Antwoord:
Het advies van de Veiligheidsregio is meegewogen. In het advies staat dat de locatie niet wenselijk is, wanneer toch voor deze locatie wordt gekozen worden maatregelen geadviseerd. Maatregelen zijn opgenomen in de voorschriften. In de afweging is ook meegewogen dat de maximale effectafstanden uit de QRA, waar de Veiligheidsregio haar advies op baseert, op basis van de bevindingen van Haskoning niet realistisch zijn.

Zienswijze:
9: “Op basis waarvan stelt het college dat sprake is van een 'relatief grote afstand' tot woningen, terwijl een woning op circa 220 meter van de turbine ligt (binnen tiphoogte)? “

Antwoord:
In het externe veiligheidsonderzoek zijn de aanwezigheid van de woningen en de installaties van de RWZI meegenomen en getoetst. Dit zal worden aangepast in de tekst.

Zienswijze:
10: “Hoe is de specifieke situatie van De Isselt te onderscheiden van een generiek bedrijventerrein?”

Antwoord:
Zie beantwoording zienswijze 9.

Zienswijze:
11: “Hoe verhoudt de keuze van het college zich tot het beleid van het Havenbedrijf Rotterdam, waarin terughoudendheid wordt betracht bij plaatsen van windturbines in de nabijheid van Seveso-inrichtingen?”

Antwoord:
Het Havenbedrijf Rotterdam hanteert als grondeigenaar een strenger beleid dan de landelijke regels voor de verhuur van haar percelen. Omgevingsdiensten zoals de DCMR of de ODNZKG hanteren dit beleid niet. Er is geen aanleiding om een strenger beleid te hanteren dan de landelijke richtlijnen.

Zienswijze:
12: “Heeft het college kennisgenomen van dit beleid en, zo ja, op welke wijze is dit meegewogen in de besluitvorming?”

Antwoord:
Het beleid van het Havenbedrijf is in de zienswijze periode ontvangen. Zie ook beantwoording deelzienswijze 11.

Zienswijze:
13: “Indien het college bewust afwijkt van deze veiligheidsuitgangspunten, wat is daarvoor de inhoudelijke en ruimtelijke onderbouwing?”

Antwoord:
Zie beantwoording deelzienswijzen 11 en 12.

Zienswijze:
14: “Waarom acht het college het aanvaardbaar dat een aanzienlijk deel van de installaties, opslagtanks, leidingen, leidingbruggen, reactieruimten en overige productievoorzieningen van Royal Smit & Zoon binnen de High Impact Zone van de windturbine komen te liggen?”

Antwoord:
In het externe veiligheidsonderzoek zijn alle relevante gebouwen en objecten beschouwd en getoetst binnen de toetsafstanden uit de Handreiking risicozonering windturbines. Deze toetsafstanden zijn ruimer dan de High Impact Zone.

Zienswijze:
15: “Waarom acht het college de situatie op bedrijventerrein De Isselt, met een RWZI en een Seveso-inrichting binnen het invloedsgebied, wél geschikt voor windturbines, terwijl in vergelijkbare industriële gebieden een meer restrictieve benadering wordt gehanteerd? “

Antwoord:
Gemeente heeft de ruimte om een afweging te maken voor de locatiekeuze van windturbines. Hierbij is getoetst aan de wet- en regelgeving en een uitwerkingsvoorstel. Windturbines zijn alleen mogelijk indien hieraan wordt voldaan. Hierbij zijn ook de dominoeffecten naar de installaties van Smit & Zoon beoordeeld. Het Havenbedrijf Rotterdam hanteert een restrictievere benadering (zie deelzienswijze 11). Dit industriegebied is weinig vergelijkbaar met Isselt, omdat hier veel risicovolle bedrijven zijn gevestigd. Daarnaast is er in de haven een veiligheidscontour vastgesteld om de chemische clusters om de veiligheid te borgen.

Zienswijze:

16: “Op basis van welke feiten en afwegingen concludeert het college dat nog steeds sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en niet van een ruimtelijke onbalans waarbij de veiligheid van bestaande functies onder druk komt te staan ten behoeve van de realisatie van windenergie?

Antwoord:
Het externe veiligheidsonderzoek laat zien dat aan de normwaarden wordt voldaan. Hierbij is ook de risicotoename ten gevolge van dominoeffecten meegewogen. Daarnaast worden er maatregelen genomen om de veiligheid te borgen zoals het vastleggen van maximale trefkansen en ijsdetectie. Zie ook beantwoording deelzienswijze 1.

Zienswijze:
17: “Hoe beoordeelt het college dat nieuwe risico’s worden geïntroduceerd buiten de invloedssfeer van Royal Smit & Zoon? “

Antwoord:
Het college erkent dat de windturbine nieuwe risico’s introduceert in het gebied. De aanwezigheid van de windturbine kan gevolgen hebben voor de QRA en de veiligheidsbeoordeling van een risicovol bedrijf zoals Royal Smit & Zoon.

Bij de beoordeling is van belang dat de verantwoordelijkheid voor het voorkomen en beperken van ongevallen in de eerste plaats ligt bij de partij die de betreffende risicobron beheert. Voor de windturbine betekent dit dat het ontwerp, de constructie, de beveiligingen, de inspectie en het onderhoud erop moeten zijn gericht de kans op mastbreuk, bladbreuk en andere faalmechanismen zoveel mogelijk te beperken. Voor de Seveso-inrichting geldt dat installaties en processen zodanig moeten zijn ontworpen en beheerd dat het vrijkomen en bij elkaar komen van incompatibele stoffen zoveel mogelijk wordt voorkomen en dat de gevolgen daarvan worden beperkt.

Deze verantwoordelijkheden bestaan naast elkaar. De zienswijze van Royal Smit & Zoon stelt dat door de komst van de windturbines nieuwe ongevalsscenario’s ontstaan die zij in de huidige bedrijfsvoering niet kennen en kunnen beheersen of mitigeren. De gevaren van de vorming van zwaveldioxide zijn inherent verbonden aan de bedrijfsprocessen van Royal Smit & Zoon wanneer meerdere installaties, scheidingsconstructies en opvangvoorzieningen falen. Uit de aangeleverde informatie volgt echter niet dat het falen van de windturbine de enige denkbare initiërende gebeurtenis is die tot een dergelijke samenloop zou kunnen leiden. Dit betekent dat de mogelijkheid dat incompatibele stoffen bij een uitzonderlijk ongeval met elkaar in contact komen, al onderdeel behoort te zijn van het ontwerp en de veiligheidsbeheersing van de Seveso-inrichting.

In de zienswijze wordt aangegeven dat in de beleving van Royal Smit & Zoon een nieuw ongevalsscenario geïntroduceerd wordt door de komst van de windturbine. Dit geeft aan dat Royal Smit & Zoon gevaren van een mengscenario mogelijk eerder als onrealistisch scenario beschouwd heeft. De introductie van de windturbine kan ertoe leiden dat dit scenario een hogere waarschijnlijkheid heeft gekregen als gevolg van de trefkansen. Het betekent echter niet zonder meer dat de volledige risico’s van het mengscenario uitsluitend aan de windturbine kunnen worden toegerekend.

De verantwoordelijkheid voor de beheersing van de risico’s van de opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen en gevaren van incompatibele stoffen valt primair onder de verantwoordelijkheid van Royal Smit & Zoon. De verantwoordelijkheid voor de risico’s vanuit de ruimtelijke inpassing van de windturbine wordt primair vormgegeven vanuit het landelijke externe veiligheidsbeleid.
Hieruit volgt dat niet alleen gekeken moet worden naar de risico’s van de turbine zelf maar bij de ruimtelijke inpassing van een windturbine ook moet worden beoordeeld of het plaatsgebonden risico van een dergelijk bedrijf groter wordt. De introductie van een extern risico is daarom niet genegeerd,

maar vormt juist de aanleiding voor de trefkansberekeningen, de impact op de nabijgelegen Seveso-inrichting en aanvullende vergunningvoorschriften.

Zienswijze:
18: “Hoe verhoudt zich dit tot het Seveso-principe dat risico’s beheersbaar moeten zijn en bronmaatregelen voorop staan?”

Antwoord:
Het college erkent dat de windturbine een nieuwe externe initiërende gebeurtenis introduceert die buiten de directe invloedssfeer van Royal Smit & Zoon ligt.

De stelling dat elke toename van het risico als gevolg van een bron die buiten de verantwoordelijkheid en invloedssfeer van Royal Smit & Zoon ligt per definitie in strijd is met de kern van het preventieprincipe, is te absoluut.

De Seveso-regelgeving verplicht de exploitant van een Seveso-inrichting om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor mens en milieu te beperken. Daarnaast moet bij de veiligheidsbeoordeling rekening worden gehouden met relevante gevaren van buiten de inrichting.
De Seveso-regelgeving bevat echter geen categorisch verbod op iedere nieuwe activiteit in de omgeving van een Seveso-inrichting die tot enige verhoging van het risico kan leiden. Dit is in lijn met het feit dat er geen verbod geldt voor uitbreiding van de Seveso-inrichting zelf, andere bedrijfsactiviteiten in de omgeving van een Seveso-inrichting en een toename van personen binnen de invloedssfeer van een Seveso-inrichting. Dat er geen verbod geldt betekent niet dat alles toegestaan is en hiervoor worden strikte afwegingen gehanteerd. Voor dergelijke afwegingen zijn in de wetgeving instructieregels opgenomen voor ruimtelijke afwegingen in het kader van externe veiligheid.

Het college deelt daarom niet de conclusie dat iedere risicotoename vanwege het Seveso-preventieprincipe categorisch ontoelaatbaar is. Wel is de aanvullende externe risicobron erkend en getoetst, moeten waar mogelijk de risico’s aan de bron beperkt worden en moeten deze samen met de resterende gevolgen transparant worden betrokken bij de uiteindelijke aanvaardbaarheidsafweging.

Zienswijze:
19: “Op welke wijze heeft het college beoordeeld dat de toename van de PR10-6 per jaar contour geen negatieve gevolgen heeft voor de omgeving, terwijl een kwantitatieve herberekening van het plaatsgebonden risico ontbreekt?”

Antwoord
Het college heeft op basis van de rapportage van Haskoning van 20 maart 2026 het advies overgenomen dat de PR 10-6 per jaar contour van Royal Smit en Zoon weliswaar groter wordt ten gevolge van de windturbine maar dat dit geen belemmering vormt voor de omgeving.
Ook een herbeoordeling naar aanleiding van de zienswijze leidt niet tot een andere conclusie. Zie hiervoor ook deelzienswijze 23 van deze zienswijzebeantwoording. Uit die beantwoording blijkt dat de contour niet over de bestemming woning valt, maar over de bestemming tuin. Dit is geen belemmering. Zie hiervoor ook deelzienswijze 21.

Zienswijze
20 “De zienswijze stelt dat de PR 10^{-6} per jaar contour van de noordelijke windturbine een groot deel van het terrein van Royal Smit & Zoon beslaat en dat daardoor iedere toekomstige uitbreiding van de Seveso-inrichting onmogelijk wordt.”

Antwoord:

Voor gebouwen en locaties die functioneel onderdeel uitmaken van de Seveso-inrichting vindt geen onderlinge toetsing plaats aan de plaatsgebonden-risicocontour van de windturbine alsof deze gebouwen zelfstandige kwetsbare of beperkt kwetsbare functies van derden zijn. De directe PR 10-6 per jaar contour van de windturbine leidt daarom in beginsel niet tot een verbod op het realiseren of wijzigen van gebouwen en installaties die onderdeel vormen van de bestaande Seveso-inrichting.

De PR10-6 per jaar contour van de windturbine kan wel gevolgen hebben voor toekomstige ontwikkelingen die geen functioneel onderdeel zijn van Royal Smit & Zoon. Daarbij kan worden gedacht aan nieuwe zelfstandige kantoren, bedrijven of andere functies van derden. Of zo'n ontwikkeling op dit moment al beperkt wordt door de bestaande plaatsgebonden-risicocontouren en aandachtsgebieden van Royal Smit & Zoon zelf moet hierbij meegenomen worden. De windturbinecontour leidt daardoor niet zonder meer tot een geheel nieuwe beperking van alle ontwikkelmogelijkheden.

De stelling dat de komst van de windturbines iedere toekomstige uitbreiding van Royal Smit & Zoon onmogelijk maakt, is niet juist. De directe PR10-6 per jaar contour van de windturbine vormt in beginsel geen afzonderlijke beperking voor gebouwen en installaties die functioneel onderdeel zijn van de Seveso-inrichting. Voor ontwikkelingen die geen onderdeel vormen van de inrichting kan de contour wel relevant zijn, maar daarbij moet tevens rekening worden gehouden met de beperkingen die reeds voortvloeien uit de bestaande risicocontouren van Royal Smit & Zoon.

Zienswijze:
21: "Waarom ontbreekt in het ontwerpbesluit een inhoudelijke beoordeling van de door Royal Smit & Zoon reeds op 23 januari 2026 onder de aandacht gebrachte vraag of de verschuiving van de PRIO -6 - contour leidt tot een planologisch niet-inpasbare situatie?

Antwoord:
Deze beoordeling is uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat de contour niet over de bestemming woning viel en dat er geen uitbreiding/aanbouw mogelijk was binnen de bestemming tuin binnen de planologisch geldende regels.

Zienswijze:
21: "Is beoordeeld welke bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen de bestemmingen "wonen" en "tuin" aanwezig zijn en welke gevolgen een verschoven PRIO-6-contour daarvoor heeft?"

Antwoord:
Zie deelzienswijze 21.

Zienswijze:
22: "Waarom wordt in het advies van de ODU, na herberekening van de verticale uitstroom, alleen ingegaan op de gevolgen voor het groepsrisico? Waarom zijn de gevolgen voor het plaatsgebonden risico en de ligging van de PRIO-6 niet beschouwd in het advies?"

Antwoord:
De Omgevingsdienst Utrecht had softwarematig niet de mogelijkheid om de maatgevende risicocontour te berekenen. Hierbij is aangenomen dat de aangeleverde QRA een worst-case benadering is die ook voor maatgevende risicocontour geldt, om die reden is uitgegaan van de resultaten in de aangeleverde QRA.

Zienswijze:
23: "Hoe verhoudt de conclusie dat geen sprake is van negatieve gevolgen voor de omgeving zich tot de constatering dat de PRIO-6-contour zich uitstrekt over de bestemmingen "wonen" en "tuin"?"

Antwoord:
Het college begrijpt dat de ligging van de PR 10^{-6}-contour een belangrijk punt is, omdat deze rechtstreeks bepalend is voor de vraag of aan de grenswaarde wordt voldaan.

Bij de zienswijze is een tekening aangeleverd waaruit volgens de indiener blijkt dat de PR 10^{-6}-contour over de bestemming wonen ligt. De indiener geeft aan hiervoor een herberekening te hebben uitgevoerd, maar heeft de onderliggende PSU-bestanden van deze herberekening niet aan de gemeente of de Omgevingsdienst Utrecht verstrekt. Daardoor kon de berekening achter de aangeleverde tekening niet rechtstreeks worden gecontroleerd.

Uit de toelichting bij de zienswijze blijkt wel welke uitgangspunten bij de herberekening zijn gehanteerd. Voor de plasverdamping buiten het gebouw is de conclusie van Haskoning gevolgd. Voor het scenario bij de PGS 15-loods is Haskoning niet gevolgd. De indiener heeft daarbij gemotiveerd dat het gebouw na een inslag door een windturbine geheel of gedeeltelijk in stand blijft. Volgens de indiener moet daarom bij het vrijkomen van gevaarlijke stoffen uit de PGS 15-loods worden uitgegaan van een binnenpandige uitstroom.

Omdat de onderliggende rekenbestanden niet beschikbaar zijn gesteld, heeft de gemeente de Omgevingsdienst Utrecht gevraagd deze redenering inhoudelijk te beoordelen en op basis van de PSU-bestanden die bij de vergunningaanvraag zijn aangeleverd zelf een herberekening uit te voeren.

De Omgevingsdienst Utrecht komt daarbij tot de volgende conclusies:
- De onderbouwing van de indiener waarom bij de PGS 15-loods moet worden uitgegaan van een gebouw dat na een inslag geheel of gedeeltelijk in stand blijft, is volledig, navolgbaar en realistisch. Deze benadering kan worden gevolgd.
- Als deze benadering voor de PGS 15-loods wordt toegepast, moet zij consequent worden toegepast op alle scenario's in de QRA waarbij als gevolg van een inslag door een windturbine gevaarlijke stoffen binnen een gebouw vrijkomen.
- Dit betekent dat dezelfde benadering ook moet worden toegepast op het mengscenario met de reactor.
- De Omgevingsdienst Utrecht heeft deze uitgangspunten vervolgens verwerkt in een herberekening op basis van de PSU-bestanden die bij de vergunningaanvraag zijn aangeleverd.
- Uit deze herberekening volgt dat de PR 10^{-6}-contour niet over de bestemming wonen ligt, maar alleen over de bestemming tuin.

Binnen het betreffende deel van de bestemming tuin bestaan geen planologische mogelijkheden om de woonfunctie uit te breiden. Daarmee wordt voldaan aan de grenswaarde van PR 10^{-6} per jaar. De zienswijze geeft op dit punt daarom geen aanleiding om het besluit aan te passen.

Zienswijze:
24: "Op basis van welke argumenten concludeert het college dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar is, terwijl het groepsrisico toeneemt van een situatie zonder groepsrisico naar een situatie waarin de oriëntatiewaarde wordt overschreden?"

Antwoord:
Het wettelijke kader is met ingang van de omgevingswet aangepast. Niet een fn-curve en oriëntatiewaarde zijn bepalend, maar de ligging van de aandachtsgebieden. Hierbinnen heeft het college een afweging gemaakt en daarbij ook betrokken dat dominoeffecten door de windturbine bij windstil weer niet realistisch zijn.

Zienswijze:

25: “Erkent het college dat de berekeningen aantonen dat de introductie van de windturbines leidt tot een substantiële verslechtering van de externe veiligheidssituatie rondom Royal Smit & Zoon? Zo nee, op basis van welke uitgangspunten baseert het college een andere conclusie?”

Antwoord:
Het college erkent dat de noordelijke positie van de windturbine leidt tot een risicotoename rondom Royal Smit & Zoon. Omgevingsrisico's in de omgeving van een windturbine kunnen nooit volledig worden uitgesloten. De QRA laat een risicotoename zien, maar is op een aantal punten erg conservatief (zie deelzienswijze 24). Daarmee is het geen realistische weergave van het (groeps)risico. Dit is ook meegewogen door de gemeente in de beoordeling van het risico in het aandachtsgebied en houdt daarbij rekening met wat daar zich kan voordoen en welke maatregelen nodig zijn.

Zienswijze:
26: “Hoe heeft het college invulling gegeven aan zijn verantwoordelijkheid om de aanvaardbaarheid van de overschrijding van de oriëntatiewaarde expliciet te beoordelen en te motiveren?”

Antwoord:
Zie deelzienswijze 24

Zienswijze:
27: “Heeft het college beoordeeld of de toename van het groepsrisico gevolgen heeft voor de zelfredzaamheid van aanwezigen en de bestrijdbaarheid van calamiteiten? Zo ja, wat zijn hiervan de conclusies?”

Antwoord:
Rondom de activiteiten bij Royal Smit & Zoon geldt al een gifwolkaandachtsgebied. De QRA laat een groter gifwolkaandachtsgebied op basis van conservatieve aannames zien (zie deelzienswijze 24 m.b.t. windstil weer). Wanneer deze niet realistische scenario’s buiten beschouwing worden gelaten zijn de effectafstanden niet groter dan het reeds bestaande aandachtsgebied.

Zienswijze:
28: “Hoe kan het college, gelet op de overschrijding van de oriëntatiewaarde en de toename van circa 2 potentiële slachtoffers naar circa 500 potentiële slachtoffers, gemotiveerd concluderen dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een onaanvaardbare verslechtering van de externe veiligheidssituatie en nog steeds sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties?”

Antwoord:
Zie deelzienswijze 24.

Zienswijze:
29: “In hoeverre de huidige analyse van Haskoning volledig onafhankelijk tot stand is gekomen?”

Antwoord:
De gemeente heeft een aanvraag ontvangen van de initiatiefnemer. In het kader van zorgvuldige besluitvorming moet dit onderzoek beoordeeld worden. De gemeente heeft deze expertise niet in huis en heeft Haskoning gevraagd dit namens de gemeente uit te voeren. Van onafhankelijkheid is geen sprake aangezien Haskoning door de gemeente is betaald. Dat wil niet zeggen dat Haskoning niet op een integere manier invulling heeft gegeven aan de vraag van de gemeente.

Zienswijze:
30: “Welke waarborgen zijn gehanteerd om objectiviteit en scheiding van rollen te borgen? “

Antwoord:
Haskoning heeft namens de gemeente de onderzoeken beoordeeld. Hierbij is wet- en regelgeving het uitgangspunt.

Zienswijze:
31: “Waarom is geen gelegenheid geboden aan Royal Smit & Zoon en/of Antea Group om feitelijke onjuistheden of onjuiste uitgangspunten in de analyse van Haskoning vooraf te verifiëren of te corrigeren?”

Antwoord:
De beoordeling heeft plaatsgevonden in het kader van de beoordeling van de aanvraag die door de initiatiefnemer is ingediend. De resultaten van de beoordeling betrekt het college bij haar besluit. Dit is een integrale afweging. Het college was daarbij van mening dat besluitvorming kon plaatsvinden op basis van de ingediende stukken. Het ontwerp besluit wordt vervolgens ter inzage gelegd waarbij eenieder zienswijzen kan indienen. Dit is het moment waarop het college op een open en transparante manier in gesprek kan over het besluit en de gehanteerde uitgangspunten. Uw zienswijzen nemen wij mee voor de verdere besluitvorming.

Zienswijze:
32: “Op welke wijze heeft het college gecontroleerd of de aannames van Haskoning over de constructieve eigenschappen van gebouwen en de beschermende werking daarvan voor installaties feitelijk juist zijn?”

Antwoord:
Het rapport van Haskoning is geen integraal onderdeel van het ontwerpbesluit. De aspecten over de constructieve eigenschappen van het gebouw van Smit & Zoon maakten geen onderdeel van de totale afweging. Met uw zienswijze over de PGS-15 opslagloods zien wij aanleiding om hier opnieuw naar te kijken. Wij stellen voor om uw aannames te volgen en deze ook toe te passen op andere scenario's die in jullie pand kunnen optreden.

Zienswijze:
33: “Op welke wijze heeft het college beoordeeld of deze eerdere betrokkenheid gevolgen kan hebben voor de onafhankelijkheid en objectiviteit van de huidige analyse?”

Antwoord:
Voordat Haskoning de opdracht aannam hebben zij zelf een interne analyse uitgevoerd of eerdere betrokkenheid kan leiden tot belangenverstrengeling. Hun analyse was dat dit niet het geval is. De gemeente is hierover geïnformeerd. Daarbij is de analyse door andere personen uitgevoerd dan de analyse die destijds is uitgevoerd.

Zienswijze:
34: “Welke concrete waarborgen zijn toegepast om een onafhankelijke beoordeling van de externe veiligheidsaspecten te garanderen? “

Antwoord:
De beoordeling moet integer worden uitgevoerd. Dat houdt in dat getoetst moet worden aan de geldende wet- en regelgeving. Deze opdracht is door Haskoning uitgevoerd.

Zienswijze:
35: “Kan het college inzichtelijk maken welke organisaties, adviseurs en overige partijen toegang hebben gehad tot de door Royal Smit & Zoon verstrekte PSU-files?”

Antwoord:
Dit gaat om 1 persoon bij Haskoning en de omgevingsdiensten. De gemeente heeft zelf geen beschikking gehad over de PSU-files.

Zienswijze:
36: “Op welke wijze is de vertrouwelijkheid van de door Royal Smit & Zoon verstrekte PSU-files gedurende het besluitvormingsproces geborgd? “

Antwoord:
In overleg met ODNZKG bleek dat de QRA van de milieuvergunning van Smit & Zoon openbaar is, maar dat de PSU-files niet openbaar zijn. Vanuit een zorgvuldige besluitvorming wilden wij als gemeente de toetst kunnen uitvoeren of de gerapporteerde resultaten overeenkomen met de rekenfiles. Hiervoor heeft Haskoning een beoordeling uitgevoerd. Wij hebben de PSU-file in de verdere besluitvorming niet openbaar gemaakt en gaan dat ook niet doen, ondanks verzoeken hiertoe van derden. Doordat we wel de PSU-file hebben kunnen laten toetsen door een adviseur hebben we invulling gegeven aan een zorgvuldige besluitvorming zonder de PSU-file openbaar te maken.

Zienswijze:
37: “Hoe kan het college de zorgvuldigheid en transparantie van de besluitvorming waarborgen en motiveren, indien niet inzichtelijk is welke partijen toegang hebben gehad tot de vertrouwelijk verstrekte PSU-files, op welke grondslag dit heeft plaatsgevonden en voor welke doeleinden deze informatie is gebruikt?”

Antwoord:
Zie deelzienswijze 35. Er is 1 persoon geweest van Haskoning die als onderdeel van de beoordeling de PSU-file heeft ingezien en zich daarbij een oordeel heeft gevormd van de gebruikte input uit de PSU file en de daarop gebaseerde bevindingen,

Zienswijze:
38: “Kan het college gemotiveerd toelichten welke functie van toepassing is op pand 25?”

Antwoord: Het gebouw heeft de functie: overige gebruiksfunctie als bedoeld in het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het gebouw is niet bedoeld voor het bewerken of opslaan van goederen.

Zienswijze:
39: “Afhankelijk van antwoord van IPLO kunnen hier meer vragen aan toegevoegd worden of de halve paragraaf geschrapt worden.”

Antwoord: Zie deelzienswijze 38.

Zienswijze
40: “Hoe verhoudt de acceptatie van een toename van het groepsrisico, een verslechtering van de externe veiligheidssituatie en de stapeling van risico's rondom een RWZI en een Seveso-inrichting zich tot de uitgangspunten uit de Omgevingsvisie Amersfoort om risico's aan de bron te beperken en cumulatie van risico's te voorkomen?”

Antwoord:
Het uitgangspunt is dat externe veiligheidsrisico's waar kan, beperkt moeten worden en dat stapeling van risico's moet worden voorkomen. In onze visie is dit een belangrijk uitgangspunt. Dit doen we met het oog om ongewenste effecten voor kwetsbare groepen te voorkomen en richten we ons onder andere op het afstand houden tussen risicobron en functies die beschermd moeten worden zoals woningen.

Met het plaatsen van een windturbine op Isselt houden we afstand tot omliggende woonwijken en beschermen we in lijn met de omgevingsvisie functies die we willen beschermen. Daarbij worden in de omgevingsvisie nog niet alle keuzes gemaakt. In de omgevingsvisie is ook opgenomen dat een prioritaire zoeklocatie voor windturbines Isselt is. De omgevingsvisie geeft daarmee richting aan onze keuzes. Met het plaatsen van een windturbine op Isselt klopt het dat er een stapeling van risicobronnen is, maar het achterliggende uitgangspunt, woonwijken, scholen en kinderdagverblijven zoveel mogelijk beschermen blijft wel staan.

Zienswijze
41: “Hoe verhoudt de voorgenomen ontwikkeling zich tot het uitgangspunt uit de Omgevingsvisie provincie Utrecht dat wordt ingezet op "geen toename van externe veiligheidsrisico's", terwijl uit de QRA voor de dominoscenario's volgt dat de externe veiligheidssituatie verslechtert en de externe veiligheidsrisico's toenemen?”

Antwoord:
De omgevingsvisie van de provincie Utrecht zet onder andere in op geen toename van externe veiligheidsrisico's in woon-, werk- en leefgebieden. Deze visie vertaalt zich vervolgens door naar beleid in de omgevingsverordening waaraan getoetst moet worden vanuit de omgevingsvergunningaanvraag. Wel is de provincie eerder betrokken bij het voornemen voor het plaatsen van twee windturbines op deze locatie en is daarin geen aanleiding gezien om op basis van de veranderde externe veiligheidssituatie de afweging te maken om de windturbines op deze locatie bij voorbaat als onwenselijk te bestempelen.

Zienswijze
42: “Hoe kan het college het besluit van 6 december 2022 om geen milieueffectrapport op te stellen nog steeds als actueel en bruikbaar beschouwen, terwijl de huidige aanvraag op essentiële onderdelen afwijkt van de situatie waarop dit besluit is gebaseerd?”

Antwoord:
Een mer heeft tot doel om informatie over milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming. Ook voor deze aanvraag is het belangrijk dat alle relevante informatie wordt betrokken. In 2022 is hiervoor een vrijwillige mer-beoordeling uitgevoerd. Hieruit zijn geen aanzienlijke milieueffecten gekomen die aanleiding zijn om een volledige milieu effectrapportage op te stellen. Inmiddels is er meer in detail gekeken naar de effecten van de windturbines. Hiervoor zijn onder andere onderzoeken uitgevoerd naar externe veiligheid, geluid, slagschaduw en ecologie. Deze onderzoeken maken deel uit van de OFLO en zijn door het college daarmee ook betrokken bij de besluitvorming. Voor de aanvraag van 2 windturbines bestaat geen verplichting om een mer of mer-beoordeling uit te voeren. In de OFLO wordt naar deze regelgeving verwezen. Het college sluit zich aan bij deze conclusie, waarbij het college wil benadrukken dat de effecten van de windturbines, die uit de verschillende onderzoeken volgt, nadrukkelijk betrokken is bij de besluitvorming.

Zienswijze:
43: “Acht het college een nieuwe MER-(beoordeling) noodzakelijk? De feitelijke situatie, de risicobeoordeling en de inzichten ten aanzien van de externe veiligheidsrisico's zijn sinds 2022 wezenlijk gewijzigd.”

Antwoord:
Een mer heeft tot doel om informatie over milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming. Ook voor deze aanvraag is het belangrijk dat alle relevante informatie wordt betrokken. In 2022 is hiervoor een vrijwillige mer-beoordeling uitgevoerd. Hieruit zijn geen aanzienlijke milieueffecten gekomen die aanleiding zijn om een volledige milieueffectrapportage op te stellen. Inmiddels is er meer in detail gekeken naar de effecten van de windturbines. Hiervoor zijn onder andere onderzoeken uitgevoerd naar

externe veiligheid, geluid, slagschaduw en ecologie. Deze onderzoeken maken deel uit van de OFLO en zijn door het college daarmee ook betrokken bij de besluitvorming. Voor de aanvraag van 2 windturbines bestaat geen verplichting om een mer of mer-beoordeling uit te voeren. In de OFLO wordt naar deze regelgeving verwezen. Het college sluit zich aan bij deze conclusie, waarbij het college wil benadrukken dat de effecten van de windturbines, die uit de verschillende onderzoeken volgt, nadrukkelijk betrokken is bij de besluitvorming.

Trillingen

Zienswijze:

44. “Op welke wijze heeft het college onderzocht of de door de windturbines veroorzaakte trillingen invloed kunnen hebben op gevoelige meet- en analyseapparatuur binnen het laboratorium van Royal Smit & Zoon, en waarom is hier voorafgaand aan het ontwerpbesluit geen specifiek onderzoek naar uitgevoerd? “

Antwoord:

Trillinghinder kan ontstaan als trillingen van een bron via de bodem worden overgedragen naar een gebouw waarin personen zich bevinden. Naast hinder voor personen kunnen trillingen ook de werking van apparatuur verstoren. Een windturbine is geen belangrijke bron van trillinghinder in tegenstelling tot bijvoorbeeld verkeer en industriële activiteiten (met machines als persen, stansen, zeven). Voor hinder voor de mens kan worden aangenomen dat geen voelbare trilling optreedt. *In ‘Ground Vibration, Infrasound and Low Frequency Noise Measurements from a Modern Wind Turbine’ Acta Acustica united with Acustica Vol. 99 (2013) van P. Botha* wordt op 92 m afstand een trilling van hooguit 0,01 mm/s gemeten. Deze waarde ligt ruimschoots onder de algemeen gehanteerd grens voor hinderlijke trillingen van 0,1 mm/s.

Voor verstoring door apparatuur zijn de toelaatbare trillingen afhankelijk van de soort apparatuur. Voor gebruikelijke apparatuur zoals computers, serverruimten e.d. is de toelaatbare trilling hoger dan de grenswaarde voor hinder voor personen. Voor bepaalde onderzoeksapparatuur kan de waarde lager liggen zoals bijvoorbeeld bij elektronenmicroscopen. Voor een bedrijf dat zich op een gezoneerd industrieterrein bevindt mag echter worden verwacht dat enige trillingen vanuit de omgeving zich voor kunnen doen door verkeer en industriële activiteiten. De plaatsing van een windturbine in de omgeving kan daarom als acceptabel voor wat betreft hinder of verstoring door trillingen worden beschouwd.

Slagschaduw

Zienswijze:

45: “Hoe wordt omgegaan met de berekende slagschaduwhinder op de kantoren van Royal Smit & Zoon en hoe verhoudt dit zich tot de door de initiatiefnemer gedane toezegging dat slagschaduw op de kantoren volledig zou worden geëlimineerd?”

Antwoord:

Kantoren worden niet aangemerkt als slagschaduwgevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder. Voor de locatie van de kantoren van Royal Smit & Zoon is de jaarlijkse verwachte slagschaduwduur, op doordeweekse dagen en binnen kantooruren, wanneer er geen stilstand zou worden toegepast 14:10 (uu:mm). Deze belasting wordt als aanvaardbaar beoordeeld. In de praktijk zal door stilstand voor slagschaduwgevoelige gebouwen de belasting per jaar lager liggen.
Kantoren kunnen slagschaduwhinder beperken door bijvoorbeeld zonwering toe te passen. Afspraken tussen de initiatiefnemer en Royal Smit & Zoon maken geen onderdeel uit van dit besluit en worden niet meegenomen in de afweging van de aanvaardbaarheid.

A 3 Zaaknummer 577628 (online) / 577794 (post) / 578352 (post) Agrarisch melkveebedrijf Noortman

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Cliënten wonen en exploiteren hun melkveehouderij op zeer korte afstand van de beoogde windturbines. Volgens cliënten bedraagt de afstand tot de dichtstbijzijnde turbine ongeveer 130 meter. Bij een maximale tiphoogte van 242,5 meter bevinden zij zich daarmee ruimschoots binnen een afstand van tweemaal de tiphoogte.
De gevolgen van het windpark beperken zich voor cliënten niet tot de bedrijfswoning. Cliënten gebruiken dagelijks het erf, de stallen, de bedrijfsgebouwen, de weilanden en de toegangswegen. Zij wonen dus niet alleen nabij de windturbines, maar werken ook op korte afstand daarvan. De ontwerpvergunning gaat daar onvoldoende concreet op in. Uit de stukken volgt wel dat bij de bovengrens van de turbineafmetingen meerdere woningen binnen tweemaal de tiphoogte liggen, maar het college heeft niet afzonderlijk beoordeeld wat dit betekent voor de woning en de melkveehouderij van cliënten. Die beoordeling had wel moeten plaatsvinden. Bij de beoordeling of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties kan niet worden volstaan met de vraag of op de gevel van de bedrijfswoning aan geluid- en slagschaduwnormen kan worden voldaan. Ook het feitelijke gebruik van het erf, de stallen, de weilanden, de bedrijfsgebouwen en de toegangswegen had in de beoordeling moeten worden betrokken. Cliënten verzoeken het college daarom alsnog een locatiespecifieke beoordeling uit te voeren van de gevolgen voor hun woning, erf, stallen, bedrijfsgebouwen, weilanden, toegangswegen en agrarische bedrijfsvoering. Daarbij moeten in elk geval geluid, cumulatie, nachtperiode, tonaal geluid, laagfrequent geluid, slagschaduw, hinderbeleving, dierenwelzijn en handhaafbaarheid worden betrokken."

Antwoord:
Op de specifieke milieuthema's wordt onder de andere punten van beantwoording van deze zienswijze ingegaan. Voor de (bedrijfs)woning, de bedrijfsgebouwen en de weilanden gelden verschillende beschermingsniveau's. Daar is bij de beoordeling van de aanvraag steeds rekening mee gehouden en aan voldaan.

Wetgeving
Zienswijze:
"Uit de situatietekening blijkt bovendien dat het project niet uitsluitend bestaat uit twee mastposities. Op de tekening zijn ook de rotordiameter, indicatieve funderingen, indicatieve kraanopstelplaatsen, percelen, de gemeentegrens en een transportroute weergegeven. Daarmee roept de tekening vragen op over de reikwijdte van de ontwerpvergunning.
Onduidelijk is of en in hoeverre de funderingen, overdraai, kraanopstelplaatsen, transportroutes en overige voorzieningen onderdeel uitmaken van de aangevraagde en te vergunnen BOPA. Het college moet bij deze BOPA kunnen vaststellen dat die maximale planologische mogelijkheden ruimtelijk, milieukundig en veiligheidskundig aanvaardbaar zijn. Essentiële onderdelen van die beoordeling mogen niet worden doorgeschoven naar een later moment."

Antwoord:
De conclusie van reclamant is juist dat er moet worden uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden. Daarom is uitgegaan van een bandbreedte, met een maximale tiphoogte van 242,5 meter. Dit zou dus ook lager kunnen zijn, maar mag nooit hoger worden.
Pas als het definitieve type van de windturbines is gekozen, kunnen de overige daarbij behorende aspecten, zoals de definitieve fundering en de kraanopstelling, in kaart worden gebracht. Dit zal daarom onderdeel worden van de nog aan te vragen vervolgvergunning(en) voor, onder andere, het bouwen van de windturbines. Daarbij is de nu voorliggende omgevingsvergunning voor de Bopa de basis voor de toetsing van die vergunningen. Als blijkt dat er voor de bouw van de windturbines buiten de kaders van

dit besluit voorzieningen nodig zijn zal daarvoor in dat besluit worden beoordeeld of daarvoor afgeweken kan worden. Wel is hiermee in dit besluit aannemelijk dat de windturbines gerealiseerd kunnen worden.

Zienswijze:
“Cliënten verzoeken het college daarom concreet te verduidelijken welke onderdelen van de situatietekening juridisch bindend zijn, welke onderdelen nog kunnen wijzigen en welke gevolgen dit heeft voor hun woning, erf, stallen, percelen, bereikbaarheid en bedrijfsvoering. Zonder die duidelijkheid is de vergunning onvoldoende rechtszeker en onvoldoende zorgvuldig voorbereid.”

Antwoord:
De nu voorliggende aanvraag betreft het planologisch mogelijk maken van 2 windturbines met een bepaalde bandbreedte waar de situatietekening ook onderdeel van uitmaakt. De gedetailleerde uitwerking volgt nog wanneer de initiatiefnemer een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het bouwen doet. Ook daarvoor zal een besluit van het college nodig zijn en ook daarover is het mogelijk om als omwonenden te reageren.

Zienswijze:
“De aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling dateert uit 2022. Nadien zijn de turbinepositie en de turbineafmetingen gewijzigd. Ook zijn nadere onderzoeken uitgevoerd, onder meer naar externe veiligheid en domino-effecten bij Smit & Zoon. De aanvraag die nu voorligt moet daarom worden beoordeeld op basis van de actuele projectopzet en de actuele onderzoeksgegevens. Voor zover het college zich baseert op de eerdere aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling, moet kenbaar worden gemotiveerd dat die beoordeling nog aansluit bij het project zoals dat nu met deze BOPA planologisch mogelijk wordt gemaakt. Dat spreekt niet vanzelf. In de aanmeldnotitie is gerekend met andere turbineafmetingen dan de bandbreedte die nu wordt aangevraagd. Bovendien zijn nadien aanvullende onderzoeken verricht die zien op belangrijke milieugevolgen, waaronder externe veiligheid en domino-effecten. Het college moet daarom beoordelen of de eerdere conclusie dat geen belangrijke nadelige milieugevolgen optreden, nog steeds kan worden gedragen door de actuele stukken. Daarbij moet ook de samenloop van effecten worden betrokken: de korte afstand tot woningen en bedrijven, geluid, slagschaduw, externe veiligheid in verband met Smit & Zoon, ijsafzetting, ecologische effecten, gevolgen voor de agrarische bedrijfsvoering en de ligging nabij de Eem, de waterkering, natuur en recreatief buitengebied. Cliënten stellen zich daarom op het standpunt dat het college niet kan volstaan met een enkele verwijzing naar de aanmeldnotitie uit 2022. Het college zal moeten motiveren waarom die beoordeling, gelet op de gewijzigde projectopzet en de nadien uitgevoerde onderzoeken, nog voldoende actueel en dragend is. Voor zover die motivering ontbreekt, is het ontwerpbesluit onvoldoende zorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd.”

Antwoord:
Zie voor meer informatie over dit thema paragraaf 2.1.5 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Cliënten vrezen ernstige geluidhinder en verstoring van de nachtrust. Windturbinegeluid heeft een specifiek karakter en kan vooral in de avond- en nachtperiode hinderlijk zijn. Dat geldt temeer bij een woning en bedrijf op korte afstand. De ontwerpvergunning gaat uit van normen van 45 dB L_{den}, 39 dB L_{night} en 43 dB $L_{Aeq10min}$. Het college lijkt deze normen als voldoende beschermend te beschouwen. Daarmee is echter nog niet beoordeeld of ter plaatse van de woning en de melkveehouderij van cliënten sprake blijft van een aanvaardbaar woon-, leef- en werkklimaat.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft. De gemeente is van mening

dat wanneer aan deze geluidnormen wordt voldaan, er sprake is van een aanvaardbaar woon-, leef- en werkklimaat. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Zienswijze:
“Daarbij komt dat het definitieve turbinetype nog niet vaststaat. Uit de aanvraag volgt dat pas na selectie van het definitieve turbinetype kan worden vastgesteld op welke wijze aan de geluidnormen wordt voldaan en hoe de geluidmodi worden ingesteld. Juist omdat cliënten op korte afstand wonen en werken, had het college moeten motiveren waarom de geluidbelasting in de maximale vergunde situatie aanvaardbaar is.”

Antwoord:
Na selectie van een definitief turbinetype zal de impact voor het geluid definitief inzichtelijk worden gemaakt in het akoestisch onderzoek, en wat de gevolgen zijn voor de bedrijfsvoering van de windturbines en de bijhorende geluidsmodi. Hierbij is het uitgangspunt dat op de gevels van woningen wordt voldaan aan de eerdergenoemde geluidvoorschriften. Meer informatie hierover is terug te lezen in paragraaf 2.5.5.

Zienswijze:
“Ook is onvoldoende inzichtelijk hoe laagfrequent geluid, tonaal geluid, piekbelasting, amplitude-modulatie en cumulatie met andere geluidbronnen ter plaatse van de woning en het bedrijf van cliënten zijn beoordeeld. Het enkele gegeven dat naar verwachting aan een geluidnorm kan worden voldaan, is daarvoor onvoldoende”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan met laagfrequent tonaal geluid, amplitudemodulatie en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4. Omdat windturbinegeluid vrij constant is, is er geen reden om een apart voorschrift voor piekbelasting op te nemen. Dit is toegelicht in paragraaf 2.5.6. Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11.

Slagschaduw
Zienswijze:
“In alinea 25 tot en met 29 wordt aandacht gevraagd voor de locaties waar gewerkt wordt naast de verblijfruimten in slagschaduwgevoelige gebouwen. Het college moet concreet motiveren waarom de gevolgen van het windpark voor de woning én de melkveehouderij (waaronder erf, stallen en weilanden) van cliënten aanvaardbaar zijn. Die motivering ontbreekt.”

Antwoord:
Zie paragraaf 2.6.11. Het erf en de bedrijfsgebouwen worden indirect beschermd doordat rekening wordt gehouden met de woning. Doordat ook nog een strengere norm van slechts 1 uur wordt gesteld is hiermee de bescherming voldoende. Voor de weilanden geldt dat deze niet gevoelig zijn. Daarnaast is de slagschaduw een tijdelijk en lokaal fenomeen dat afhankelijk van de zonnestand binnen afzienbare tijd verder trekt.
De gevolgen zijn aanvaardbaar voor de woning aangezien voldaan wordt aan de algemene norm van 6 uur per jaar en de door de stilstandsregeling de strengere norm van 1 uur. Voor het bedrijf zijn de gevolgen aanvaardbaar omdat een bedrijf niet slagschaduw-gevoelig is, de bedrijfsgebouwen beschermd worden door de nabijheid van de woning en de voor de locaties buiten het verschil tussen licht en donker minder hinderlijk is.

Veiligheid

Zienswijze:
30 Een belangrijk bezwaar betreft de externe veiligheid. In de directe omgeving van de beoogde windturbines bevindt zich Smit & Zoon, een Seveso-inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn. Uit de stukken volgt dat de windturbines invloed kunnen hebben op de externe veiligheidsrisico's van deze inrichting. In dat verband zijn ook zogenoemde domino-effecten onderzocht.

Antwoord:
Het college erkent dat de windturbines een nieuwe externe risicobron vormen en dat met name de noordelijke windturbine invloed kan hebben op het risicoprofiel van Royal Smit & Zoon. Om die reden zijn niet alleen de directe risico's van de windturbines onderzocht, maar ook de mogelijke indirecte gevolgen voor de nabijgelegen Seveso-inrichting.
De aanwezigheid van een Seveso-inrichting betekent niet dat iedere nieuwe activiteit in de omgeving categorisch is uitgesloten. Wel moet de aanvullende bijdrage van die activiteit aan het bestaande risicoprofiel expliciet worden onderzocht, waar mogelijk bij de bron worden beperkt en vervolgens ruimtelijk worden verantwoord. Daarbij bestaan de verantwoordelijkheden van de windturbine-exploitant en de Seveso-exploitant naast elkaar. De exploitant van de windturbine is verantwoordelijk voor het beperken van de kans op turbinefalen en impact. Royal Smit & Zoon blijft verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's die samenhangen met de eigen stoffen, installaties en processen.

De mogelijke domino-effecten zijn daarmee niet buiten beschouwing gelaten. In de vergunning zijn maximale trefkansen voor relevante installaties vastgelegd en moet voor het definitieve turbinetype worden aangetoond dat deze waarden en de beoordeelde risicocontouren niet worden overschreden. Het college betrekt de resterende risicotoename, de aandachtsgebieden, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van deskundige instanties bij de uiteindelijke beoordeling of de windturbines op deze locatie ruimtelijk aanvaardbaar zijn.

Zienswijze:
"Vanwege de combinatie van zeer grote windturbines en een nabijgelegen Seveso-inrichting moet het college goed motiveren dat de veiligheidsrisico's aanvaardbaar zijn. Daarbij kan niet worden volstaan met de constatering dat bepaalde trefkansen zijn berekend of dat een communicatieplan wordt opgesteld. Het gaat niet alleen om de kans op falen van de windturbines zelf, maar ook om de mogelijke gevolgen daarvan voor een inrichting waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en om de gevolgen voor omwonenden, omliggende bedrijven en personen in het effectgebied."

Antwoord:
Het college onderschrijft dat de aanvaardbaarheid niet uitsluitend kan worden gebaseerd op berekende trefkansen of een communicatieplan. Daarom zijn ook de mogelijke gevolgen van turbinefalen voor Royal Smit & Zoon onderzocht, waaronder beschadiging van installaties, brand en het vrijkomen of mengen van gevaarlijke stoffen.
Bij de beoordeling worden tevens de gevolgen voor omwonenden, omliggende bedrijven en andere personen binnen de relevante aandachts- en effectgebieden betrokken. Daarbij wordt gekeken naar de omvang van de mogelijke effecten, de aanwezige personendichtheid, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van de betrokken deskundige instanties.
De zienswijze is daarom terecht voor zover zij benadrukt dat een brede veiligheidsafweging nodig is. De conclusie dat alleen trefkansen en een communicatieplan zijn beschouwd, wordt niet gevolgd. De vergunning bevat onder meer maximale trefkansen voor de relevante installaties van Royal Smit & Zoon en verplicht tot een typ specifieke berekening van de plaatsgebonden-risicocontouren voordat het definitieve turbinetype wordt gerealiseerd. Daarnaast zijn voorschriften opgenomen over signalering, alarmering en informatievoorziening. Het communicatieplan is daarbij een aanvullende maatregel voor incidentvoorbereiding en zelfredzaamheid; het vervangt niet de maatregelen die nodig zijn om de kans op turbinefalen en externe beschadiging bij de bron te beperken.

Zienswijze:
“32 De ontwerpvergunning bevat wel voorschriften over maximale trefkansen en een communicatieplan, maar daarmee is nog onvoldoende welke veiligheidsmaatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn en welke maatregelen juridisch duidelijk afdwingbaar worden geborgd. Een communicatieplan ziet bovendien op informatievoorziening en handelen nadat zich een incident of dreiging voordoet. Daarmee wordt niet zonder meer voorkomen dat een onaanvaardbaar veiligheidsrisico ontstaat."

Antwoord:
Het college onderschrijft dat een communicatieplan op zichzelf geen bronmaatregel is en niet kan voorkomen dat een windturbine faalt of een installatie van Royal Smit & Zoon wordt getroffen. Het communicatieplan is uitsluitend bedoeld als aanvullende maatregel voor signalering, informatievoorziening, zelfredzaamheid en voorbereiding op een incident.
De primaire veiligheidsborging bestaat uit het beperken van de kans op turbinefalen en externe beschadiging. In de ontwerpvergunning zijn daarom maximale trefkansen voor relevante installaties van Royal Smit & Zoon vastgelegd. Voor het definitieve turbinetype moet worden aangetoond dat deze trefkansen en de beoordeelde risicocontouren niet worden overschreden. Een turbinetype dat niet binnen deze veiligheidsruimte blijft, kan niet op grond van de vergunning worden gerealiseerd.
Daarnaast moet worden beoordeeld of aanvullende maatregelen, zoals sectormanagement, aanvullende stilstandvoorzieningen of strengere technische voorwaarden, noodzakelijk zijn. Daarbij wordt per maatregel gekeken naar:

- de aantoonbare veiligheidswinst;
- de relatie met de maatgevende faalscenario’s;
- de technische uitvoerbaarheid;
- de controleerbaarheid en handhaafbaarheid;
- en de proportionaliteit van de maatregel.

Wanneer een maatregel noodzakelijk is om aan de wettelijke normen, de maximale trefkansen of het aanvaardbaar geachte veiligheidsniveau te voldoen, moet deze juridisch worden geborgd. Economische gevolgen of productieverlies kunnen dan niet zelfstandig reden zijn om de maatregel achterwege te laten. Wanneer uit de type specifieke beoordeling blijkt dat het vereiste veiligheidsniveau ook zonder een aanvullende maatregel wordt bereikt, bestaat geen aanleiding deze zonder aangetoonde meerwaarde als vergunningvoorschrift op te leggen.
De conclusie van de zienswijze dat uitsluitend maximale trefkansen en een communicatieplan zijn geborgd, wordt niet gevolgd. De trefkansen vormen een juridisch begrensde veiligheidsvoorwaarde, terwijl het communicatieplan een aanvullende, gevolgbeperkende functie heeft.

Zienswijze:
“33 Uit diverse berichtgeving in de media blijkt dat de Veiligheidsregio Utrecht zorgen heeft geuit over de veiligheid van de beoogde opstelling. Cliënten verzoeken het college het volledige advies van de Veiligheidsregio Utrecht openbaar te maken en kenbaar bij de besluitvorming te betrekken. Voor zover de Veiligheidsregio negatief of kritisch heeft geadviseerd, moet het college concreet motiveren waarom het project desondanks uit een oogpunt van externe veiligheid aanvaardbaar zou zijn. Een algemene verwijzing naar berekeningen of naar een later op te stellen communicatieplan is daarvoor onvoldoende.”

Antwoord:
Het volledige advies van de Veiligheidsregio Utrecht van 18 februari 2026 wordt kenbaar bij de besluitvorming betrokken en als onderdeel van de besluitstukken beschikbaar gesteld, met inachtneming van de regels voor openbaarmaking van eventuele persoonsgegevens of vertrouwelijke informatie.

De Veiligheidsregio heeft niet volstaan met algemene aandachtspunten, maar heeft specifiek geadviseerd over de noordelijke windturbine. Zij acht de locatie tussen de RWZI en Royal Smit & Zoon vanwege de mogelijke domino-effecten niet wenselijk. Daarbij wijst zij op de ernst van een mogelijk toxisch scenario, de beperkte mogelijkheden om tijdens het incident bij de bron in te grijpen, de vergroting van het berekende effectgebied en de mogelijke gevolgen voor het Meander Medisch Centrum en de medische hulpverlening. De Veiligheidsregio heeft daarnaast aanbevelingen gedaan.
Het college erkent dat dit een kritisch en zwaarwegend deskundigenadvies is. Het advies vormt echter geen zelfstandige wettelijke weigeringsgrond. Het bevoegd gezag moet het advies betrekken bij de integrale afweging en mag daarvan alleen afwijken wanneer dit concreet en draagkrachtig wordt gemotiveerd.
Bij die afweging is van belang dat het advies van de Veiligheidsregio mede is gebaseerd op de in de QRA berekende dominoscenario's en effectafstanden. Deze scenario's zijn vervolgens nader beoordeeld door Haskoning en de omgevingsdiensten. Daarbij is vastgesteld dat enkele modelaannames conservatief zijn en dat correctie of nadere duiding kan leiden tot kleinere berekende effectafstanden. Dit neemt de mogelijke domino-effecten niet weg, maar is wel relevant voor de beoordeling van de omvang en representativiteit van het maatgevende scenario.
Daarnaast zijn in de ontwerpvergunning voorschriften opgenomen over maximale trefkansen, de controle van het definitieve turbinetype, de berekening van de plaatsgebonden-risicocontouren, ijsdetectie en een communicatieplan. Het communicatieplan is daarbij uitsluitend een aanvullende maatregel voor signalering, alarmering en zelfredzaamheid.
De zienswijze is daarom terecht voor zover wordt gesteld dat een algemene verwijzing naar berekeningen of een later communicatieplan onvoldoende is. Het uiteindelijke oordeel over de aanvaardbaarheid wordt gebaseerd op de samenhang tussen de geldende risiconormen, de nader geduide dominoscenario's, de bescherming van personen in het effectgebied, de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en hulpverlening en de juridisch geborgde veiligheidsvoorwaarden.

<u>Zienswijze:</u>
"34 Verder volgt uit de stukken dat mitigerende maatregelen denkbaar zijn, waaronder maatregelen aan de windturbines zelf, sectormanagement, toerentalverlaging, maatregelen bij Smit & Zoon, directe alarmering en voorbereiding van de omgeving. Voor zover dergelijke maatregelen nodig zijn om tot een aanvaardbaar veiligheidsniveau te komen, moeten zij als concrete, objectieve en handhaafbare voorschriften aan de vergunning worden verbonden. Het college kan de keuze voor, uitwerking van en veiligheidsmaatregelen niet doorschuiven naar een later moment. Zolang niet duidelijk is welke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn, hoe deze maatregelen worden geborgd en hoe het advies van de Veiligheidsregio Utrecht daarin is betrokken, is onvoldoende gemotiveerd dat het project uit een oogpunt van externe veiligheid leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties."

<u>Antwoord:</u>
Het college erkent dat noodzakelijke veiligheidsmaatregelen voldoende concreet en juridisch afdwingbaar moeten worden geborgd. Het is daarbij niet noodzakelijk om nu al vast te leggen met welke specifieke maatregel aan het vereiste veiligheidsniveau wordt voldaan.

De vergunning kan objectieve en handhaafbare prestatie-eisen stellen, zoals maximale trefkansen en risicocontouren. Daarmee wordt het aanvaardbare veiligheidsniveau vooraf vastgelegd. Bij de keuze van het definitieve turbinetype moet vervolgens specifiek en controleerbaar worden aangetoond dat aan deze eisen wordt voldaan.

Deze werkwijze heeft ook een veiligheidsvoordeel. Zij voorkomt dat nu een maatregel wordt voorgeschreven die bij het uiteindelijke turbinetype minder passend of minder effectief blijkt. Er blijft ruimte om de technisch meest geschikte oplossing toe te passen, terwijl het vereiste veiligheidsresultaat juridisch vaststaat.

De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft dat noodzakelijke veiligheidsmaatregelen niet vrijblijvend mogen blijven en afdwingbaar moeten worden geborgd. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat alle concrete maatregelen reeds nu afzonderlijk als vergunningvoorschrift moeten worden vastgelegd. Het vereiste veiligheidsniveau wordt nu door objectieve prestatie-eisen begrensd; de concrete invulling volgt bij de keuze van het definitieve turbinetype en moet dan aantoonbaar aan deze eisen voldoen. Een turbinetype dat daaraan niet voldoet, kan niet worden gerealiseerd.

Zienswijze
35. Zolang niet duidelijk is welke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn, hoe deze maatregelen worden geborgd en hoe het advies van de Veiligheidsregio Utrecht daarin is betrokken, is onvoldoende gemotiveerd dat het project uit een oogpunt van externe veiligheid leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties

Antwoord:
Het college erkent dat de aanvaardbaarheid vanuit externe veiligheid alleen voldoende is gemotiveerd wanneer duidelijk is welk veiligheidsniveau moet worden bereikt, hoe dit juridisch wordt geborgd en op welke wijze het advies van de Veiligheidsregio Utrecht in de besluitvorming is betrokken.

De vergunning legt daarom objectieve en handhaafbare prestatie-eisen vast, waaronder maximale trefkansen en risicocontouren. Bij de keuze van het definitieve turbinetype moet aantoonbaar worden gemaakt dat aan deze eisen wordt voldaan. Ook moet in het definitieve besluit inzichtelijk worden gemaakt welke onderdelen van het advies van de Veiligheidsregio zijn overgenomen en waarom eventueel van onderdelen wordt afgeweken.

De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft dat de borging en verwerking van het VRU-advies expliciet moeten worden gemotiveerd. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat alle concrete veiligheidsmaatregelen al bij vergunningverlening volledig moeten zijn vastgelegd, zolang het vereiste veiligheidsniveau vooraf objectief en juridisch afdwingbaar is begrensd.

Zienswijze:
36. De ontwerpvergunning moet ook inzicht geven in de gevolgen van ijsafzetting en ijsworp voor het concrete gebruik van de locatie van cliënten. Zij wonen en werken op korte afstand van de windturbines en gebruiken dagelijks het erf, de stallen, de weilanden en de bedrijfsroutes. De ontwerpvergunning schrijft wel een ijsdetectiesysteem voor. Daarmee is echter nog niet duidelijk welke gevolgen ijsafzetting en ijsworp kunnen hebben voor het concrete gebruik van de locatie van cliënten. In de stukken is niet kenbaar beoordeeld welke delen van het erf, de bedrijfsroutes, de stallen, de weilanden en de overige bedrijfsvoorzieningen bij ijsvorming kunnen worden geraakt.

Antwoord:
Het risico van ijsafval is beoordeeld en wordt met maatregelen bij de bron beperkt. De windturbines krijgen een ijsdetectiesysteem en worden bij ijsvorming stilgezet en zo gekruid dat het risico van vallend ijs wordt geminimaliseerd. Daarnaast wordt overeenkomstig de Handleiding IJsprotocol van NedZero een zone bepaald waar eventueel vallend ijs terecht kan komen. Met deze maatregelen wordt het risico voldoende gemitigeerd en is een afzonderlijke beoordeling van ieder erfdeel of iedere bedrijfsroute niet nodig geacht.

Zienswijze:

37. Ook is onvoldoende duidelijk wat het voorgeschreven ijsdetectiesysteem precies inhoudt. Uit de vergunning moet blijken wanneer de turbine wordt stilgezet, wanneer deze weer mag worden opgestart, hoe wordt gecontroleerd of ijsvorming is beëindigd, hoe omwonenden en omliggende bedrijven worden gewaarschuwd en wie verantwoordelijk is voor naleving en controle.

Antwoord:
Voorschrift 13 bepaalt dat een gecertificeerd ijsdetectiesysteem continu op ijsvorming controleert en de turbine bij ijsafzetting automatisch en onmiddellijk uitschakelt. Herstart mag pas nadat visueel of met een betrouwbaar technisch systeem is vastgesteld dat de rotorbladen volledig ijsvrij zijn. De verdere uitvoering vindt plaats overeenkomstig de Handleiding IJsprotocol van NedZero. Voor communicatie met de omgeving geldt daarnaast het communicatieplan uit voorschrift 11.

Zienswijze:
38. Zonder die nadere beoordeling en borging is onvoldoende verzekerd dat cliënten hun erf, stallen, weilanden en bedrijfsroutes veilig kunnen blijven gebruiken. Het college had dit bij de beoordeling van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten betrekken.

Antwoord:
Het risico van ijsafval is betrokken bij de veiligheidsbeoordeling en heeft geleid tot concrete mitigerende maatregelen in de vergunning en het ijsprotocol. Zoals hiervoor toegelicht wordt de turbine bij ijsvorming stilgezet en wordt een zone bepaald waar eventueel vallend ijs terecht kan komen. Het college acht het risico daarmee voldoende beheerst en heeft dit betrokken bij de beoordeling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Monitoring
Zienswijze:
“De ontwerpvergunning schrijft wel een ijsdetectiesysteem voor. Daarmee is echter nog niet duidelijk welke gevolgen ijsafzetting en ijsworp kunnen hebben voor het concrete gebruik van de locatie van cliënten. In de stukken is niet kenbaar beoordeeld welke delen van het erf, de bedrijfsroutes, de stallen, de weilanden en de overige bedrijfsvoorzieningen bij ijsvorming kunnen worden geraakt.
Ook is onvoldoende duidelijk wat het voorgeschreven ijsdetectiesysteem precies inhoudt. Uit de vergunning moet blijken wanneer de turbine wordt stilgezet, wanneer deze weer mag worden opgestart, hoe wordt gecontroleerd of ijsvorming is beëindigd, hoe omwonenden en omliggende bedrijven worden gewaarschuwd en wie verantwoordelijk is voor naleving en controle.
Zonder die nadere beoordeling en borging is onvoldoende verzekerd dat cliënten hun erf, stallen, weilanden en bedrijfsroutes veilig kunnen blijven gebruiken. Het college had dit bij de beoordeling van de evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten betrekken.”

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg dat niet alleen duidelijk moet zijn welke veiligheidsmaatregelen worden getroffen, maar ook hoe bij een incident wordt gehandeld en hoe de omgeving wordt geïnformeerd. Daarom is in de vergunning een communicatieplan voorgeschreven. Mede naar aanleiding van deze zienswijze wordt het concept-communicatieplan als bijlage aan de vergunning toegevoegd, zodat vooraf inzichtelijk is hoe signalering, waarschuwing en handelingsperspectief in de praktijk worden uitgewerkt. Ook ijsvorming is daarin concreet opgenomen. De turbines worden voorzien van een ijsdetectiesysteem. Bij gedetecteerde ijsopbouw wordt de turbine automatisch stilgezet en wordt de rotor overeenkomstig het ijsprotocol in een zo gunstig mogelijke stand gedraaid. Het alarm komt binnen bij het controlecentrum. Bij ijsdectectie worden betrokken bedrijven binnen de relevante risicocontour geïnformeerd over de situatie, het ingestelde veiligheidsgebied en het handelingsperspectief. Bij ijsafval

houdt dit onder meer in dat het gebied rond de turbine moet worden vermeden totdat het gebied is vrijgegeven.
Hiermee wordt vooraf duidelijk gemaakt welke maatregelen worden getroffen, hoe op signalen wordt gereageerd en hoe de omgeving wordt gewaarschuwd.

Natuur
Zienswijze:
" Cliënten exploiteren een melkveehouderij. De gevolgen van het windpark moeten daarom niet alleen worden beoordeeld vanuit soortenbescherming en gebiedsbescherming, maar ook vanuit het concrete agrarische gebruik van hun gronden. Cliënten wijzen er in dat verband op dat vogelslachtoffers terecht kunnen komen op weilanden, in gewassen of in voer. Verontreiniging van voer of kuilvoer kan gevolgen hebben voor de diergezondheid en de bedrijfsvoering. Onder omstandigheden kunnen kadavers bovendien risico's opleveren, waaronder het risico op botulisme. De natuurtoets lijkt vooral te beoordelen of het project uitvoerbaar is in het licht van natuur- en soortenbeschermingsregels. Daarmee is nog niet beoordeeld welke gevolgen vogelslachtoffers kunnen hebben voor de agrarische bedrijfsvoering van cliënten. Dat is een afzonderlijk belang dat het college in de BOPA-beoordeling had moeten betrekken. Het college moet daarom inzichtelijk maken of vogelslachtoffers op percelen of in gewassen van cliënten kunnen terechtkomen, welke monitoring plaatsvindt, wie verantwoordelijk is voor het opsporen en verwijderen daarvan en binnen welke termijn dat gebeurt."

Antwoord:
Het kan niet volledig worden uitgesloten dat een vogelslachtoffer op een agrarisch perceel terechtkomt als gevolg van de windturbines. De kans daarop is echter klein. Volgens de natuurtoets worden voor beide windturbines samen maximaal ongeveer veertig vogelslachtoffers per jaar verwacht. Deze slachtoffers zullen verspreid over het jaar en over de omgeving van beide turbines terechtkomen. Uitgaande van de onderzochte turbineposities ligt de dichtstbijzijnde turbine op meer dan 100 meter van agrarische percelen. De andere turbine ligt op meer dan 500 meter afstand. Voordat een vogelslachtoffer gevolgen kan hebben voor het veevoer, moet het op een perceel voor voederwinning terechtkomen, daar blijven liggen tot het maaien of oogsten en vervolgens in het voer worden verwerkt. Gelet op de afstand tot de percelen en het beperkte aantal verwachte slachtoffers wordt geen relevante toename verwacht van het algemene risico dat een kadaver in het veevoer terechtkomt. Er is daarom geen aanleiding voor apart onderzoek of voor een verplicht systeem waarbij alle omliggende landbouwgronden steeds op dode vogels worden gecontroleerd.

Schade
Zienswijze:
" Cliënten wijzen verder op de gevolgen van het windpark voor de waarde en de ontwikkelingsmogelijkheden van hun locatie. Het gaat daarbij niet alleen om eventuele nadeelcompensatie achteraf, maar om de vraag of het college deze gevolgen vooraf voldoende heeft betrokken bij de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het project. De aanwezigheid van windturbines op korte afstand kan gevolgen hebben voor het gebruik en de waarde van de bedrijfswoning, de bedrijfsgebouwen en de agrarische gronden. Ook kan de ligging nabij de turbines, en binnen de daarbij behorende hinder- en veiligheidszones, gevolgen hebben voor toekomstige functiewijziging of herontwikkeling van de locatie. Cliënten wijzen er daarbij op dat de agrarische functie in de toekomst mogelijk wijzigt en dat regelingen zoals Ruimte voor Ruimte of landgoedontwikkeling relevant kunnen worden. Het college had daarom moeten beoordelen of het windpark bestaande of redelijkerwijs voorzienbare gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van de locatie beperkt."

Antwoord:

Al de aanwezigheid van windturbines op korte afstand gevolgen heeft voor het gebruik en de waarde van de bedrijfswoning, de bedrijfsgebouwen en de agrarische gronden en hierdoor wordt schade geleden, dan betreft dit nadeelcompensatie, waarvoor om schade verzocht kan worden in een aparte nadeelcompensatieprocedure. Hierover is meer informatie opgenomen in paragraaf 2.17.1. Het is juist dat de ligging nabij de turbines en binnen de daarbij behorende hinder- en veiligheidszones, gevolgen kan hebben voor toekomstige functiewijziging of herontwikkeling van de locatie. Met bestaande of redelijkerwijs voorzienbare gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van de locatie is in het besluit wel degelijk rekening gehouden en zijn de gevolgen onderzocht in de OFLO en hierover is in Hoofdstuk 7 vastgesteld dat de windturbines een bijdrage leveren aan het bereiken van de beleidsdoelen van de gemeente Amersfoort zonder dat de ontwikkeling leidt tot onevenredig negatieve effecten op de fysieke leefomgeving.
Met mogelijke toekomstige ontwikkelingen, die onvoldoende concreet zijn is en hoeft ook geen rekening gehouden te worden. Dit geldt zowel voor beperkingen als voor kansen in economische ontwikkelingen voor de omgeving.

A 4 Zaaknummer 578043 (online) / 579909 (post) ABOG Business Centre B.V.

Wetgeving
Zienswijze:
Indiener kan zich niet verenigen met het ontwerpbesluit. Volgens indiener wordt er namelijk niet voldaan aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (hierna: ETFAL), omdat de windturbines onevenredige gevolgen veroorzaken voor het woon- en leefklimaat van omwonenden en de rest van de omgeving.

Antwoord:
In de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, is uiteengezet waarom wordt voldaan aan de vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarbij is getoetst op diverse onderwerpen, zoals landschappelijke inpassing, de verschillende milieuaspecten en gezondheid. In zijn algemeenheid kan worden gezegd dat de windturbines nadelige gevolgen hebben voor het woon- en leefklimaat van een aantal omwonenden, maar dat deze nadelige gevolgen niet onevenredig zijn. Hiertoe heeft het college een belangenafweging gemaakt. Daarnaast zijn er aanvullende maatregelen getroffen om hinder zoveel mogelijk te beperken. Zo is er in het convenant van 19 november 2025 aanvullend afgesproken is dat de maximale geluidsbelasting aan de gevel van geluidsgevoelige objecten wordt beperkt tot 43 dB(A) LAeq. Deze afspraak geldt gedurende de volledige exploitatie, zowel overdag als ’s nachts (24 uur), en wordt vastgelegd in de vergunningaanvraag. De afspraak vormt een aanvulling op de basisnorm van 45 dB Lden uit het gemeentelijke uitwerkingsvoorstel en draagt bij aan verdere beperking van hinder voor omwonenden. Daarnaast is afgesproken dat voor woonwagens en woonboten een binnen norm van 33 dB(A) wordt gehanteerd. Ook voor wat betreft slagschaduw is in de vergunningaanvraag opgenomen dat hinderlijke slagschaduw op slagschaduwgevoelige gebouwen kan optreden gedurende maximaal 3 minuten per dag en maximaal 1 uur per jaar. Deze bovenwettelijke norm is strenger dan de wettelijke norm en de ontwerp norm.

Zienswijze:
“Een van onze zwaarste bezwaren is dat de effecten van het project niet betrouwbaar kunnen worden beoordeeld wanneer de belangrijkste turbineparameters pas later, “bij aankoop” of binnen een brede bandbreedte, worden gekozen. Een maximale tiphoogte zegt op zichzelf onvoldoende over geluid, slagschaduw, visuele dominantie, veiligheidscontouren, PV-schaduw, obstakelverlichting, fundering, bouwmethode en netaansluiting. Wij verzoeken het college daarom om vóór definitieve besluitvorming minimaal de volgende gegevens exact vast te leggen of, als een beperkte bandbreedte onvermijdelijk

wordt geacht, alle onderzoeken te laten uitgaan van de voor ons pand meest ongunstige combinatie binnen die bandbreedte:
• exacte coördinaten van beide turbines en een zeer beperkte micro-sitingmarge; • ashoogte, rotordiameter, tiphoogte, minimale bladtiphoogte, rotorvlak en nominaal vermogen;
• fabrikant/type of een juridisch bindend technisch profiel;
• bronvermogen, power curve, geluidsreductiestanden, start-/stopgedrag, curtailment en bedrijfsmodi;
• obstakelverlichting, dimming, nachtstand, storingsmodus en zichtlijnen;
• rotorblad- en coatingopbouw, onderhoudsregime, leading edge protection en calamiteitenprotocol;
• funderingstype, bouwmethode, kraanopstelling, werkterrein, bouwroute, zwaar transport, kabeltracé, bemaling, drainage en grondverbetering;
• netaansluiting, aansluitstation, transportvermogen, contractvorm, wachtrijpositie, eventuele cable pooling, batterijopslag of gedeelde infrastructuur.
Zonder deze gegevens zijn geluid-, slagschaduw-, PV-, externe-veiligheids-, natuur-, bouw- en wateronderzoeken niet of onvoldoende controleerbaar. Een vergunning die de feitelijk meest impactvolle keuzes doorschuift naar een later moment, miskent de toets die nu in het kader van de BOPA moet plaatsvinden."

Antwoord:
De aanvraag gaat uit van vaste coördinaten voor beide windturbines: 152630/465136 en 152289/464778. Er is daarmee geen ruimte voor een verschuiving van de turbineposities.
Het definitieve turbinetype staat nog niet vast. Daarom is de vergunning gebaseerd op een bandbreedte voor onder meer ashoogte, rotordiameter en tiphoogte. De onderzoeken zijn uitgevoerd voor deze aangevraagde bandbreedte en daarbij is beoordeeld of een turbine binnen die bandbreedte aan de gestelde eisen kan voldoen.
De feitelijke keuze van het turbinetype wordt daarmee niet zonder toets doorgeschoven naar een later moment. In de vergunning zijn bindende voorschriften opgenomen waaraan het definitieve type moet voldoen. Uiterlijk drie maanden voor de bouw moet het gekozen type worden gemeld en moet met berekeningen worden aangetoond dat wordt voldaan aan onder meer de voorschriften voor geluid, slagschaduw en het plaatsgebonden risico. Voor Smit & Zoon zijn daarnaast maximale trefkansen vastgelegd.
Het uiteindelijk gekozen turbinetype kan dus alleen worden geplaatst wanneer wordt aangetoond dat het binnen de onderzochte bandbreedte én de vergunningvoorschriften past.

Veiligheid
Zienswijze:
Windturbines zijn risicovolle objecten. IPLO vermeldt dat windturbines effect kunnen hebben op de veiligheid van (zeer) kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen en locaties in de omgeving, en dat instructieregels gelden voor de ruimtelijke inpassing van één of twee losse windturbines. [8]
Een beoordeling die ons pand slechts als "kantoor" registreert, is onvoldoende. De beoordeling moet uitgaan van het daadwerkelijke gebruik: ondernemers, personeel, zorgverleners, cliënten/patiënten, wachtenden, leveranciers, bezoekers, minder zelfredzame personen, parkeerplaatsen, looproutes, fietsroutes, toegangswegen, zorgvervoer en hulpdiensten. Ook de terreindelen rond het gebouw zijn relevant, omdat bezoekers en gebruikers zich daar dagelijks bevinden.
Wij verzoeken om:

- een locatiespecifieke risicoberekening voor beide turbines afzonderlijk en cumulatief; ▪ berekening van scenario's als bladbreuk, afgeworpen onderdelen, ijsafworp, gondelval, mastbreuk en brand; ▪ gebruik van het uiteindelijk vergunde turbinetype of een worst-case type binnen de vergunde bandbreedte;
- expliciete beoordeling van ons gebouw, parkeerplaatsen, looproutes, toegangswegen, entrees en noodroutes;
- een ijsdetectie-, stilstand-, afzettings- en waarschuwingsprotocol;

- een calamiteitenplan voor brand, stormschade, onderhoudsincidenten en evacuatie, inclusief bereikbaarheid voor hulpdiensten;
- jaarlijkse inspectierapporten, incidenten en relevante onderhoudsmomenten die voor bevoegd gezag en betrokken bedrijven controleerbaar zijn.

IPLO vermeldt dat in paragraaf 4.30 Bal voor één en twee windturbines onder meer een jaarlijkse inspectie vanwege externe veiligheid is opgenomen. [14] Wij verzoeken dat die inspectieplicht praktisch wordt vertaald naar transparante rapportage, meldprocedures en handhaving richting de omgeving.

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg dat de beoordeling recht moet doen aan de aanwezigheid van mensen in en rond het gebouw. De inventarisatie is uitgevoerd volgens de daarvoor geldende beoordelingssystematiek. Daarbij is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden van gebouwen en locaties. De bestaande feitelijke situatie valt binnen deze planologische mogelijkheden en is daarmee in de beoordeling begrepen. Er is daarom geen aanleiding om voor ieder gebouw aanvullend uit te gaan van steeds wisselende feitelijke aantallen werknemers, bezoekers, cliënten, leveranciers of andere aanwezigen.
Daarnaast zijn de relevante faalscenario's van de windturbines onderzocht, waaronder bladbreuk, mastbreuk, gondel-/rotorafworp en ijsafval. Voor wegen en de Eem gelden afzonderlijke beoordelingscriteria; deze zijn daarom apart onderzocht. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar paragrafen 2.7.1 en 2.7.4.
Voor calamiteiten is in de vergunning een communicatieplan voorgeschreven. Daarin moet worden vastgelegd hoe problemen met de windturbine worden gesignaleerd, wie binnen de maximale werpafstand wordt geïnformeerd, binnen welke termijn dit gebeurt en welk handelingsperspectief wordt geboden. Ook wordt vastgelegd hoe de Veiligheidsregio Utrecht wordt geïnformeerd. Daarmee wordt vooraf duidelijk hoe bij mogelijke calamiteiten wordt gehandeld en hoe de omgeving wordt gewaarschuwd.
Voor ijsvorming geldt daarnaast een gecertificeerd ijsdetectiesysteem en een ijsprotocol. Tot slot gelden rechtstreeks de veiligheidsvoorschriften uit paragraaf 4.30 Bal, waaronder een jaarlijkse beoordeling door een deskundige en technische veiligheidseisen voor de windturbine.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Wij verzoeken om een volledig alternatievenonderzoek waarin in ieder geval worden onderzocht en openbaar vergeleken:

- een grotere afstand tot ons bedrijfsverzamelgebouw ;
- een andere positie op het RWZI-/TOP-/gemeentelijk terrein ;
- een lagere tiphoogte , kleinere rotor of ander turbinetype ;
- een opstelling of oriëntatie met minder slagschaduw op ons gebouw en PV-dak ;
- een variant met vooraf juridisch vastgelegde stilstand op kritieke slagschaduw- en PV-momenten ;
- andere kabeltracés , bouwroutes en werkterreinen met minder risico voor bereikbaarheid , bomen ,
- groen , bodem en bedrijfsvoering ;
- varianten voor aansluiting , cable pooling of batterijopslag die bestaande PV-rechten en netkwaliteit niet aantasten ;
- het nulalternatief en een alternatief met andere duurzame energieopwekking binnen het zoekgebied.

De ruimtelijke inpassing van windturbines kan volgens IPLO van invloed zijn op de kwaliteit van de omgeving en moet worden betrokken bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook geluid, natuur, externe veiligheid en slagschaduw zijn relevante omgevingsthema's."

Antwoord:
In het proces voorafgaand aan de nu voorliggende aanvraag, is nauwkeurig onderzoek gedaan naar de beste positie voor de windturbines, in het kader van Energielandschappen in 2017 en de RES. Dit proces is openbaar vastgelegd en in te zien via het themadossier op onze website, amersfoort.notubiz.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt.
Omdat er zorgvuldig is overwogen wat de beste positie voor de windturbines is, en omdat uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat de nu gekozen locatie voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, is het niet nodig om nog andere alternatieven te onderzoeken. Daarbij komt dat reclamant zelf geen concreet alternatief voordraagt.

Geluid
Zienswijze:
“Op de eerste plaats vreest cliënt voor geluidsoverlast als gevolg van de windturbines. Cliënt stelt zich daarbij op het standpunt dat het aspect geluid niet voldoende is onderzocht en meegenomen/geborgd in het ontwerpbesluit”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Zienswijze:
“Hoewel er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de geluidsbelasting op de gevel van geluidsgevoelige objecten, is hierbij slechts gekeken naar het jaargemiddelde.”

Antwoord:
Het klopt dat er wettelijk gezien alleen jaargemiddelde normen zijn gekoppeld aan windturbinegeluid (L_{den} en L_{night}). De gemeente Amersfoort heeft hierom aanvullen een kortdurende geluidsnorm voorgeschreven in de vorm van een $L_{Aeq,10min}$ norm opgenomen waarmee wordt geborgd dat op elk moment het geluidniveau op de gevels van geluidsgevoelige objecten aanvaardbaar is. In de vergunning is een aanvulling op het akoestisch onderzoek bijgevoegd waarin is berekend dat aan deze norm kan worden voldaan. Voor verdere toelichting op het akoestisch onderzoek wordt verwezen naar paragraaf 2.5.5

Zienswijze:
“Het ontwerpbesluit mag zich niet beperken tot een algemene contour of jaargemiddelde waarde voor geluidgevoelige gebouwen elders. Ons pand kent feitelijk functies die gevoelig zijn voor concentratieverlies, spraakverstoring, privacyverlies en verhoogde prikkelbelasting: zorgverleners, spreekkamers, behandelkamers, wachtruimtes, ondernemers, beeldschermwerk, telefonie, vergaderingen en vertrouwelijke gesprekken. Voor één of twee windturbines vermeldt IPLO standaardwaarden van 47 dB Lden en 41 dB Lnight op geluidgevoelige gebouwen. Tegelijk is een gezondheidszorgfunctie zonder bedgebied niet automatisch hetzelfde beschermd als een gezondheidszorgfunctie met bedgebied; IPLO beschrijft dat gebouwen met een gezondheidszorgfunctie met bedgebied als geluidgevoelige gebouwen worden aangewezen. Juist dat verschil maakt het noodzakelijk dat het college de feitelijke functies van ons bedrijfsverzamelgebouw expliciet meeweegt in de evenwichtige-toedelingsbeoordeling. Het RIVM vermeldt dat er een duidelijke relatie bestaat tussen het geluidniveau van windturbines en hinder, en dat hinder als schadelijk gezondheidseffect wordt beschouwd. Voor een nauwkeurige inschatting op een specifieke locatie is volgens het RIVM meer en

lokale informatie nodig. Daarmee is niet gezegd dat elke gestelde gezondheidsschade vaststaat; wel volgt daaruit dat het college de lokale hinder en gebruiksbeperkingen zorgvuldig en locatiespecifiek moet beoordelen. Wij verzoeken daarom om vóór besluitvorming:
• geluidberekeningen op alle relevante gevels, verdiepingen en geveloriëntaties van ons pand, voor beide turbines samen;
• inzicht in de geluidbelasting bij relevante windrichtingen, windsnelheden, avond/nacht, windschering, bedrijfsmodi en geluidsreductiestanden;
• beoordeling van amplitudemodulatie, tonale componenten, laagfrequent geluid en het periodieke "zwiepende" karakter in spreek-, behandel- en concentratieruimtes;
• cumulatieve beoordeling met verkeer, RWZI, installaties, bedrijvigheid en andere relevante bronnen; • beoordeling van het gebruik met geopende ramen en ventilatieroosters, en van de gevolgen wanneer ramen structureel gesloten moeten blijven;
• een onafhankelijk meet- en handhavingsprotocol na ingebruikname, inclusief meldpunt, reactietermijnen, meetpunten, openbaar meetrapport en aanvullende curtailment bij aantoonbare hinder.
Indien het college oordeelt dat ons pand formeel niet onder alle landelijke geluidgevoelige definities valt, verzoeken wij gemotiveerd te onderbouwen hoe onze feitelijke belangen dan alsnog worden beschermd binnen de BOPA-toets. Het ontbreken van automatische bescherming mag niet worden gebruikt als reden om de gevolgen voor onze bedrijfsvoering buiten beschouwing te laten."

Antwoord:
Zie paragrafen 2.4 en 2.5 van deze zienswijzennota

Slagschaduw
Zienswijze:
"Voor slagschaduw gelden in de regelgeving specifieke beschermingscategorieën. IPLO vermeldt dat een automatische stilstandvoorziening aan de orde is wanneer te veel slagschaduw optreedt in een verblijfsruimte van een slagschaduwgevoelig gebouw, en dat de windturbine wordt afgeschakeld bij overschrijding van de toepasselijke slagschaduwcriteria. [13] Uit de Bkl-systematiek volgt echter dat niet ieder kantoor of iedere zorgpraktijk zonder bedgebied automatisch onder die categorie valt. Dat neemt niet weg dat slagschaduw en zicht voor ons pand concreet en bedrijfsmatig relevant zijn.
Wij verzoeken om:
• een slagschaduwkalender per gevel, verdieping, raamgroep en relevante gebruiksruimte van ons bedrijfsverzamelgebouw;
• een aparte beoordeling voor spreekkamers, behandelkamers, wachtruimtes en werkplekken met beeldschermen;
• een cumulatieve berekening voor beide turbines samen, niet per turbine geïsoleerd;
• visualisaties vanuit het pand, parkeerterrein, entreegebied en openbare routes, inclusief maatgevende momenten overdag, avond en nacht;
• onderbouwing van obstakelverlichting, inclusief dimming, afscherming, nachtstand, storing en zichtbaarheid vanuit ons gebouw;
• een vergunningvoorschrift dat slagschaduw op ons pand en op de PV-installatie voorkomt of tot een vooraf vastgelegde grens beperkt door automatische stilstand, niet slechts door vrijblijvende afspraken.
Het college moet voorkomen dat de bescherming van ons pand afhangt van achteraf te voeren discussies over hinder. De stilstandregeling moet vooraf toetsbaar, meetbaar en handhaafbaar zijn."

Antwoord:
Kantoren worden niet aangemerkt als slagschaduwgevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriele bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan

gebruikelijke hinder. Voor Vanadiumweg 25 wordt overigens niet meer dan gebruikelijke hinder voor woningen (6 uur) ondervonden. Uit het onderzoek blijkt dat gedurende kantoortijden de slagschaduw op dit adres niet relevant is.

Veiligheid

Zienswijze:

‘Windturbines zijn risicovolle objecten. IPLO vermeldt dat windturbines effect kunnen hebben op de veiligheid van (zeer) kwetsbare en beperkt kwetsbare gebouwen en locaties in de omgeving, en dat instructieregels gelden voor de ruimtelijke inpassing van één of twee losse windturbines. Een beoordeling die ons pand slechts als "kantoor" registreert, is onvoldoende. De beoordeling moet uitgaan van het daadwerkelijke gebruik: ondernemers, personeel, zorgverleners, cliënten/patiënten, wachtenden, leveranciers, bezoekers, minder zelfredzame personen, parkeerplaatsen, looproutes, fietsroutes, toegangswegen, zorgvervoer en hulpdiensten. Ook de terreindelen rond het gebouw zijn relevant, omdat bezoekers en gebruikers zich daar dagelijks bevinden.
Wij verzoeken om:

- een locatiespecifieke risicoberekening voor beide turbines afzonderlijk en cumulatief; ▪ berekening van scenario's als bladbreuk, afgeworpen onderdelen, ijsafworp, gondelval, mastbreuk en brand; ▪ gebruik van het uiteindelijk vergunde turbinetype of een worst-case type binnen de vergunde bandbreedte;
- expliciete beoordeling van ons gebouw, parkeerplaatsen, looproutes, toegangswegen, entrees en noodroutes;
- een ijsdetectie-, stilstand-, afzettings- en waarschuwingsprotocol;
- een calamiteitenplan voor brand, stormschade, onderhoudsincidenten en evacuatie, inclusief bereikbaarheid voor hulpdiensten;
- jaarlijkse inspectierapporten, incidenten en relevante onderhoudsmomenten die voor bevoegd gezag en betrokken bedrijven controleerbaar zijn.

IPLO vermeldt dat in paragraaf 4.30 Bal voor één en twee windturbines onder meer een jaarlijkse inspectie vanwege externe veiligheid is opgenomen. Wij verzoeken dat die inspectieplicht praktisch wordt vertaald naar transparante rapportage, meldprocedures en handhaving richting de omgeving. “

Antwoord:

Het uitgangspunt van de beoordeling is de planologische situatie. Dit houdt in dat we toetsen welke functies op basis van het omgevingsplan aanwezig mogen zijn. Op basis van het omgevingsplan wordt bij een bedrijfsverzamelpand onder voorwaarde tot de helft van het pand gebruikt als kantoor en de rest voor bedrijven waarbij het accent ligt op het vervaardigen, bewerken, installeren, inzamelen en verhandelen van goederen.
Daarnaast ligt het pand voor een heel klein gedeelte in de "veiligheidszone-Bevi", hierbinnen is het vestigen van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan.
Hieruit concluderen we dat er in dit geval geen sprake kan zijn van een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar gebouw. Hiermee houden we ook rekening met de feitelijke situatie, aangezien deze binnen de planologische situatie moet passen. Vervolgens is beoordeeld of gezien de omvang van het gebouw er sprake is van een kwetsbare of beperkt kwetsbare functie. Hiermee zijn wij van mening dat deze zienswijze niet tot aanpassing van het besluit of de motivering leidt.

Overige vragen

Zienswijze:

"Reclamant verzoekt om als vergunningvoorschrift of privaatrechtelijke voorwaarde vast te leggen dat het windproject geen verslechtering veroorzaakt van ons bestaande gecontracteerde transportvermogen, spanningskwaliteit of feitelijke teruglevergedrag. Bij aantoonbare productiederving

of beperking moet herstel, stilstand of volledige financiële compensatie volgen, inclusief deskundigenkosten."

Antwoord:
De omgevingsvergunning voor de BOPA is een publieksrechtelijke procedure. Daar kunnen geen privaatrechtelijke voorwaarden aan worden gehangen. Als de gemeente geen partij is in een dergelijke privaatrechtelijke afspraak, kan de gemeente dit ook niet privaatrechtelijk vastleggen. Het staat u vrij om zelf privaatrechtelijke afspraken met de initiatiefnemer te maken.

Zienswijze:
“Reclamant verzoekt een reeks voorschriften aan de vergunning te verbinden:

- nulmetingen vóór bouw voor gebouw , scheuren , grondwater , trillingen , PV-opbrengst , geluid ,
- slagschaduw en relevante natuurwaarden ;
- openbare meet- en monitoringsrapportages voor geluid , slagschaduw , stilstand , incidenten , PV effecten en veiligheid ;
- onafhankelijke controle door deskundigen die niet uitsluitend door de ontwikkelaar worden aangestuurd ;
- duidelijke actie- en stopwaarden voor trillingen , zetting , grondwater , stof , geluid , slagschaduw ,
- veiligheid en ecologische effecten ;
- automatische turbine-stilstand bij overschrijding van slagschaduw- , geluid- , veiligheids- of
- ecologische voorschriften ;
- een vast meldpunt voor huurders , cliënten , bezoekers en eigenaren , met maximale reactietermijnen ;
- jaarlijkse evaluatie van werkelijke hinder , incidenten , onderhoud , PV-opbrengst ,
- slagschaduwlogboeken en compensatie ;
- vergoeding van redelijke deskundigenkosten voor beoordeling van onderzoeken , nulmetingen en schade ;
- financiële zekerheidstelling , bijvoorbeeld bankgarantie of depot , voor bouwschade , PV-schade ,
- herstelkosten en verwijdering/herstel aan het einde van de exploitatie.”

Antwoord:
In algemene zin wordt monitoring en handhaving behandeld in paragraaf 2.12 van deze zienswijzennota. Op een aantal punten geven wij hierbij het volgende aan: in verschillende onderzoeken is de huidige situatie getoetst om na te gaan of het toevoegen van de windturbines in deze omgeving past. In het omgevingsconvenant is met de omgeving een nulmeting voor geluid afgesproken. Daarin zijn ook afspraken gemaakt over een klachtenloket en het regelmatig informeren van de omgeving hierover.

Zienswijze:
“De grootste fysieke risico's voor ons pand liggen vermoedelijk in de bouwfase. Fundering, kraanopstelling, damwand-, boor- of heiwerk, verdichting, graafwerk, kabelsleuven, bemaling, drainagewijziging, zwaar transport, stof en tijdelijke verkeersmaatregelen kunnen directe gevolgen hebben voor het gebouw, de infrastructuur, de PV-installatie, de huurders en de bereikbaarheid van zorg- en bedrijfsfuncties.
Wij verzoeken daarom om véér besluitvorming een volledig bouw-, bodem-, water- en bereikbaarheidsplan waarin ten minste is uitgewerkt:

- bouwroute, uitzonderlijk transport, kraanopstelling, werktijden, fasering, verkeersveiligheid en tijdelijke afsluitingen; ▪ bereikbaarheid voor cliënten, mindervaliden, leveranciers, afvalinzameling, hulpdiensten en zorgvervoer;
- bouwgeluid, trillingen, stof, verlichting en hinder in relatie tot zorgfuncties en kantoorwerk; ▪ geohydrologisch onderzoek naar bemaling, grondwaterstandsverandering, drainage, kabelsleuven, funderingswerk en grondverbetering;

- zettingsberekening voor ons pand, verhardingen, riolering, kabels, leidingen, bomen en groenvoorzieningen; ▪ bouwkundige nulmeting, scheurenkaart, fotologboek en metingen aan pand, terrein, verharding, dak en PV-installatie;
- peilbuizen bij turbine en pand, realtime trillingsmonitoring, actie- en stopwaarden en onafhankelijke beoordeling bij overschrijding;
- schoonmaakprotocol voor PV-panelen bij stofvorming en vergoeding van aantoonbare tijdelijke productiederving;
- een laagdrempelige en vooraf geregelde schadeafhandeling, zonder discussie over bestaande schade wanneer nulmetingen ontbreken of onvolledig zijn.

Zonder deze borging wordt een onevenredig risico bij ons bedrijf en onze huurders gelegd. Het college moet dit niet doorschuiven naar de uitvoeringsfase, maar als toetsings- en voorschriftpunt véér vergunningverlening behandelen. “

Antwoord:
De genoemde aspecten vallen onder de bouwactiviteit, die maakt geen onderdeel uit van dit besluit en moet nog aangevraagd worden. Bij die aanvraag zal, gezien de omvang van het project, gevraagd worden om een BLVC-plan aan te leveren ter beoordeling, waarin deze aspecten worden meegenomen. Afstemming met de omgeving, waaronder u, over de uitvoering maakt daar onderdeel van uit. Er worden, vanuit het huidige besluit voor het planologisch mogelijk maken van de windturbines, nu geen aanleiding gezien dat de realisatie van de windturbines zou leiden tot een onaanvaardbare of niet uitvoerbare situatie.

Zienswijze:
“De PV-installatie van meer dan 500 zonnepanelen op ons dak is een concreet en reeds bestaand duurzaamheidsbelang. Het windproject mag niet leiden tot het onbeoordeeld ondergraven van een bestaande duurzame investering. Slagschaduw op zonnepanelen is niet hetzelfde als een korte schaduw op een gevel: dynamische rotor-schaduw kan per string, omvormer en MPPT verschillend doorwerken en op korte tijdschalen productieverlies veroorzaken. Wij verzoeken om een onafhankelijke PV-analyse waarin ten minste wordt opgenomen:
• een 3D-model van het werkelijke dak, inclusief paneelposities, oriëntatie, hellingshoek, stringindeling, omvormers en MPPT-configuratie;
• een cumulatieve dynamische rotor-schaduwberekening van beide turbines, per minuut of ten minste per kwartier, over een volledig meteorologisch jaar;
• uitkomsten in gemiste kWh per maand en per jaar, uitgesplitst naar gemist zelfverbruik, gemiste teruglevering, eventuele subsidie-/GvO-effecten en prijs-/contracteffecten;
• vergelijking van meerdere turbinevarianten, posities en stilstandregelingen;
• nulmeting van historische PV-opbrengsten en verificatie na ingebruikname met omvormerdata, kwartiermeetdata en weergecorrigeerde referentieopbrengst;
• analyse van bouwstof, reinigingsmaatregelen, tijdelijke productiederving en aansprakelijkheid voor schade aan panelen, dak, omvormers of bekabeling. Daarnaast is de netpositie van belang. Een planning richting 2029/2031 geeft geen garantie dat lokaal voldoende transportcapaciteit beschikbaar is, dat bestaand gecontracteerd terugleververmogen niet wordt geraakt of dat een nieuwe windnetaansluiting geen effect heeft op spanningskwaliteit, curtailment, congestiemanagement of toekomstige uitbreidingsruimte. Wij verzoeken daarom om een stationspecifieke netimpactanalyse, afgestemd met de relevante netbeheerder, waarin beide turbines, bestaande PV, RWZI, eventuele batterijen, andere invoeders en toekomstige contractvormen samen worden beoordeeld.
Wij verzoeken om als vergunningvoorschrift of privaatrechtelijke voorwaarde vast te leggen dat het windproject geen verslechtering veroorzaakt van ons bestaande gecontracteerde transportvermogen, spanningskwaliteit of feitelijke teruglevergedrag. Bij aantoonbare productiederving of beperking moet herstel, stilstand of volledige financiële compensatie volgen, inclusief deskundigenkosten.”

Antwoord:
Verminderde opbrengst van uw PV-installatie zou u kunnen proberen te verhalen door een beroep op nadeelcompensatie te doen. Voor nadeelcompensatie bestaat een aparte wettelijke procedure, de nadeelcompensatieregeling, die los staat van deze bopa procedure. Via de nadeelcompensatieregeling wordt door externe deskundige taxateurs onderzocht of en wat uw derving van opbrengsten uit PV-installatie is door de komst van de windmolens. Hierbij wordt de situatie voor en na de komst van de windmolens met elkaar vergeleken en de taxaties op Meer informatie over dit thema is opgenomen in paragraaf 2.17.1. Ook als er schade veroorzaakt wordt door de bouw van de windmolens heeft u recht op schadevergoeding. Dit zal dan via het privaatrechtelijk spoor lopen.

Natuur
Zienswijze:
"De ruimtelijke inpassing van windturbines kan volgens IPLO effect hebben op natuur; windturbines kunnen bij realisatie en door ronddraaiende wieken hinder en schade opleveren voor beschermde dier- en plantsoorten en natuurgebieden. Natuur speelt daarom mee bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. RVO vermeldt dat het Natuurnetwerk Nederland in de Omgevingswet is vastgelegd en dat voor nadelige effecten op NNN-gebied zware voorwaarden gelden. Voor zover het project nabij NNN, ecologische verbindingen of waardevol gemeentelijk/provinciaal groen ligt, moet het bevoegd gezag aantoonbaar toetsen aan de juiste provinciale regels, wezenlijke kenmerken en waarden, compensatieregels en cumulatieve effecten. Wij verzoeken daarom om:
• exacte kaartlegging van Natura 2000, NNN, ecologische verbindingszones, gemeentelijk groen, watergangen, compensatiegebieden en relevante provinciale aanduidingen;
• onderzoek naar vogels, vleermuizen, trekroutes, foerageergebied, vliegroutes, verblijfplaatsen, verlichtingseffecten en bouwverstoring;
• beoordeling van cumulatie met andere windturbines, infrastructuur, RWZI-activiteiten, verlichting, kabeltracés en bouwterreinen;
• nulmeting van lokale bestuivers, insectenhabitat en bloemrijke perken, mede vanwege de bestaande bijenstand en ecologische inrichting rond ons pand;
• mitigatie, stilstand op ecologisch kritieke momenten, monitoring na ingebruikname en handhaafbare maatregelen wanneer effectdrempels worden overschreden;
• specificatie van rotorbladmaterialen, coating, onderhoud, reparaties, erosie, microplastics/BPA en calamiteitenprotocol, zonder dat dit punt als enige of doorslaggevende grond wordt gepresenteerd. Wij stellen niet dat op voorhand vaststaat dat alle bijen of insectenpopulaties zullen verdwijnen.
Wij stellen wel dat de bestaande ecologische functie van het terrein niet mag worden genegeerd en dat de lokale natuurwaarden, de bijenstand, insectenperken en eventuele NNN-relatie zorgvuldig moeten worden vastgesteld, gemitigeerd en gemonitord.

Antwoord:
De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico's door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied. De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Meer informatie over dit thema is te vinden in 2.8.11 en 2.8.19 van deze zienswijzenota. Ook is het effect op beschermde natuurgebieden beoordeeld, zie daarvoor 2.8.14 en 2.8.20.
De cumulatieve beoordeling vindt plaats bij de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit. Als daaruit blijkt dat aanvullende maatregelen nodig zijn, kunnen bijvoorbeeld strengere stilstandmaatregelen worden voorgeschreven. Meer informatie over dit thema is te vinden in 2.8.17 van

deze zienswijzenota. Voor de werkzaamheden waar geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor nodig is (vrijgestelde of niet-beschermde soorten), wordt voorafgaand aan de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol opgesteld om aan de zorgplicht te voldoen. Meer informatie over dit thema is te vinden in 2.8.22 van deze zienswijzenota.
De specifieke zorgplicht van artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving heeft niet alleen betrekking op wettelijk beschermde soorten. Ook soorten van de Rode Lijsten en voor deze soorten belangrijke leefgebieden vallen hieronder. De zorgplicht verplicht echter niet tot een algemene of kwantitatieve nulmeting van alle aanwezige insecten en bestuivers. Onderzoek is nodig voor zover er aanwijzingen bestaan voor relevante soorten of leefgebieden en de activiteit daarop nadelige gevolgen kan hebben.
In de natuurtoets is de NDFF geraadpleegd voor alle beschermde soorten en Rode Lijst-soorten over de periode 2020–2025. Daarnaast is het projectgebied in maart en oktober 2025 door een deskundig ecoloog onderzocht op beschermde soorten, geschikte habitats en sporen van fauna. Daarbij zijn ook relevante vlinders, hommels en hun leefgebieden betrokken.
Uit de natuurtoets blijkt dat binnen en nabij het projectgebied onder meer geschikt leefgebied aanwezig kan zijn voor de sleedoornpage, gele luzernevlinder en grote koekoekshommel. Mogelijke effecten tijdens de aanleg hangen vooral samen met het verwijderen van waardplanten of ander geschikt leefgebied. Wanneer de definitieve ligging van kabeltracés, bouwwegen en werkterreinen bekend is, moet daarom worden gecontroleerd of dergelijk leefgebied wordt geraakt. Waar nodig worden aanvullend onderzoek en maatregelen opgenomen in een ecologisch werkprotocol. Zie hiervoor ook paragraaf 2.8.22.
Er zijn geen concrete aanwijzingen dat de bloemrijke perken in de omgeving door de aanleg of het gebruik van de windturbines worden verwijderd of anderszins rechtstreeks worden aangetast. De in zienwijzen genoemde bijenstand gaat bovendien over gehouden honingbijen. Deze vallen als gehouden dieren niet onder de soortenbescherming en zorgplicht voor in het wild levende soorten. De aanwezigheid van de bijenstand en bloemrijke perken vormt daarom op zichzelf geen aanleiding voor een nulmeting.
Voor mogelijke insectensterfte door contact met de rotorbladen wordt verwezen naar paragraaf 2.8.12. Daaruit volgt dat vooral trekkende insecten op rotorhoogte kunnen voorkomen, maar dat er geen aanwijzingen zijn dat twee windturbines op deze locatie leiden tot relevante effecten op insectenpopulatieniveau.
Een nulmeting van alle lokale bestuivers, insectenhabitat en bloemrijke perken is niet noodzakelijk. Wel blijft de specifieke zorgplicht gelden en moeten de gevolgen opnieuw worden beoordeeld wanneer de definitieve werkzaamheden leefgebied van beschermde of Rode Lijst-soorten kunnen aantasten.
Voor de BOPA is van belang dat een effectieve stilstandvoorziening technisch uitvoerbaar is en dat soortenbescherming daarmee niet op voorhand de uitvoerbaarheid van het project in de weg staat, dit is voldoende onderbouwd. Het is voor de BOPA niet noodzakelijk om de definitieve stilstandperiode en alle bijbehorende parameters al vast te leggen. Meer informatie over dit thema is te vinden in 2.8.3 en 2.8.5.

Cumulatie
Zienswijze:
"Het ontwerpbesluit moet de effecten van beide turbines en alle relevante omgevingseffecten in samenhang beoordelen. Een beoordeling per afzonderlijk effect of per afzonderlijke turbine is onvoldoende , omdat de hinder en risico's voor ons pand juist ontstaan door stapeling. Een vergunning die afzonderlijke deelonderzoeken optelt zonder integrale eindafweging , voldoet naar onze mening niet aan de vereiste evenwichtige toedeling van functies aan locaties."

Antwoord:
Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat de ontwikkeling van twee windturbines een functie betreft die, na het treffen van de beschreven maatregelen, goed is te

combineren met bestaande functies. Door de bovenwettelijke maatregelen met betrekking tot milieueffecten in aanvulling op de wettelijke milieunormen toe te passen, wordt hinder voor de omgeving zoveel als mogelijk voorkomen én wordt invulling gegeven aan de aandacht die in de gemeentelijke Omgevingsvisie gevraagd wordt voor milieueffecten. Voor de verschillende milieuaspecten is daarbij, daar waar dat relevant is, ook naar cumulatie gekeken.

Schade
Zienswijze:
“De komst van twee hoge windturbines dicht bij ons pand kan leiden tot aantasting van de dagelijkse bedrijfsvoering en de economische waarde van het gebouw. Huurders kiezen voor een professionele, rustige, representatieve en bereikbare werkomgeving. Zorgverleners zijn afhankelijk van privacy, rust en vertrouwen van cliënten. Als ruimten aan de turbinezijde minder bruikbaar worden, als zonwering structureel dicht moet blijven, als ramen niet open kunnen, als cliënten hinder ervaren of als bouw- en veiligheidsbeperkingen de bereikbaarheid raken, heeft dit gevolgen voor verhuurbaarheid, leegstandsrisico, huurwaarde en vastgoedwaarde. Wij verzoeken het college om deze economische en functionele gevolgen niet af te doen als louter privaatrechtelijke schade. Zij zijn relevant voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid en voor de evenredige belangenafweging. Daarnaast behouden wij ons alle rechten voor op nadeelcompensatie, vergoeding van deskundigenkosten, vergoeding van bouw- en PV-schade, vergoeding van omzet- of huurderving en eventuele civielrechtelijke vorderingen wegens onrechtmatige hinder of schade. Een eventueel omgevingsfonds, participatieaanbod of algemene duurzaamheidsbijdrage kan niet in de plaats komen van volledige vergoeding van aantoonbare directe schade of van vooraf afdwingbare maatregelen ter voorkoming van schade. Participatie is vrijwillig en toekomstgericht; bescherming tegen concrete schade aan ons pand, onze PV-installatie en onze bedrijfsvoering is een afzonderlijk belang.”

Antwoord:
Tegen eventuele waardedaling aan uw pand of economische schade vanwege de komst van de windmolens bestaat een aparte wettelijke procedure, de nadeelcompensatieregeling, die los staat van deze bopa procedure. Via de nadeelcompensatieregeling wordt door externe deskundige taxateurs onderzocht of en wat de waardedaling is door de komst van de windmolens. Hierbij wordt de situatie voor en na de komst van de windmolens met elkaar vergeleken en de taxaties op de verschillende momenten met elkaar vergeleken. Als hieruit volgt dat de waardedaling van de woning uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico van 4 procent en er geen sprake is van voorzienbaarheid, heeft u recht op vergoeding van de geconstateerde waardedaling. Meer informatie over dit thema is opgenomen in paragraaf 2.17.1. Ook als er schade veroorzaakt wordt door de bouw van de windmolens heeft u recht op schadevergoeding. Dit zal dan via het privaatrechtelijk spoor lopen.

B Verenigingen/ belangengroepen

B 1 Zaaknummer 575364 particulier (namens subgroep externe veiligheid van OAR)

(Externe) veiligheid
Subgroep EV OAR heeft een zienswijze ingediend waarin wordt verzocht de aanvraag niet overeenkomstig het ontwerpbesluit te verlenen. De zienswijze richt zich in het bijzonder specifiek gericht op de veiligheidsrisico's voor omwonenden, werknemers, bedrijven, bezoekers, recreanten en andere gebruikers van het gebied. De zienswijze bevat 19 genummerde aandachtspunten.

Zienswijze:

De indiener vindt dat de externe veiligheid van Wind op Isselt zeer terughoudend moet worden beoordeeld. Daarbij wordt gewezen op de omvang van de aangevraagde turbines, de nabijheid van Smit & Zoon en de RWZI, de aanwezigheid van bedrijfsgebouwen binnen risicocontouren en mogelijke domino-effecten. Ook worden vragen gesteld over de betrouwbaarheid van de gebruikte rekenmethodiek en faalfrequenties, het advies van de Veiligheidsregio Utrecht en het achterwege laten van sectormanagement. Daarnaast wordt betwijfeld of het college voldoende zelfstandig heeft beoordeeld of de ontwikkeling als geheel aanvaardbaar is, mede omdat voor een aantal beperkt kwetsbare gebouwen wordt afgeweken van de standaardwaarde uit het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving.

Antwoord:
Het college begrijpt de zorgen. De combinatie van windturbines met Smit & Zoon, de RWZI en de aanwezige bedrijfsgebouwen maakt dat externe veiligheid op deze locatie een zorgvuldige en terughoudende afweging vraagt. Het college heeft deze afweging gemaakt en is daarbij niet alleen nagegaan of afzonderlijke wettelijke normen worden gehaald, maar ook of de veiligheidssituatie als geheel aanvaardbaar is.
Bij de beoordeling moet worden uitgegaan van de aanvraag die voorligt. Deze betreft windturbines met een maximale tiphoogte van 242,5 meter op de aangevraagde turbineposities. De onderzoeken, risicocontouren en de bestuurlijke afweging zijn op deze aangevraagde situatie gebaseerd. Daarbij is voor Smit & Zoon uitgegaan van de QRA die bij de aanvraag is gevoegd en van de vergunde situatie van het bedrijf.
Voor de berekening van het plaatsgebonden risico is de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek toegepast. De faalfrequenties volgen uit het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid en de toelichting van het RIVM en zijn gebaseerd op door DNV KEMA beoordeelde incidentgegevens. De RIVM-methodiek houdt er bovendien rekening mee dat de beschikbare faalstatistieken historische gegevens betreffen. De veiligheidsverbeteringen van moderne, grotere turbines, waaronder turbines boven 5 MW, zijn niet als verlaging van de faalfrequenties verwerkt. Daardoor worden deze verbeteringen niet vooruitlopend in het voordeel van het project meegenomen. Voor een nadere toelichting op de rekenmethodiek wordt verwezen naar paragraaf 2.7.8.
De beoordeling is daarnaast niet beperkt gebleven tot deze berekeningen. Juist vanwege de mogelijke domino-effecten bij Smit & Zoon heeft het college Haskoning gevraagd dieper inzicht te geven in de berekende effecten en mogelijke risicobeperkende maatregelen. Dit sluit aan bij paragraaf 2.7.10. Ook het advies van de Veiligheidsregio Utrecht is nadrukkelijk betrokken. De VRU kwam op basis van de toen voorliggende effectberekeningen tot een negatief oordeel over de noordelijke locatie. Uit de nadere analyse van Haskoning, die ook door de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is beoordeeld, volgt een genuanceerder beeld van deze scenario's.
Daarbij is van belang dat de effecten van het windturbinegerelateerde mengscenario, wanneer de voor het optreden van dit domino-effect niet-realistische weerssituatie buiten beschouwing wordt gelaten, zich beperken tot circa 371 meter. Dit is kleiner dan het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Smit & Zoon van 490 meter. Het college heeft juist voor deze situatie beoordeeld welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de gevolgen verder te beperken. De maatregelen hebben ook betekenis voor personen buiten dit gebied. In de vergunning zijn onder meer maximale trefkansen voor Smit & Zoon, ijsdetectie en een communicatieplan voor het tijdig waarschuwen van de omgeving en het bieden van handelingsperspectief vastgelegd. Hiermee is ook invulling gegeven aan onderdelen van het advies van de VRU. Voor deze afweging wordt verwezen naar paragraaf 2.7.11.

Ook ten aanzien van de bedrijfsgebouwen is niet alleen naar de huidige wettelijke regeling gekeken. De huidige regelgeving kent voor beperkt kwetsbare gebouwen een grenswaarde van PR 10^{-5} per jaar. Daaraan wordt voldaan; deze beoordeling vraagt geen nadere motivering. In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties heeft het college aanvullend getoetst aan het strengere Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving, waarin een standaardwaarde van PR 10^{-6} is opgenomen. Voor 17 gebouwen wordt die standaardwaarde niet gehaald. Afwijking daarvan is mogelijk, maar vraagt

een gemotiveerde afweging. Het college heeft daarbij naast het veiligheidsbelang ook het karakter van het gebied en bredere ruimtelijke en maatschappelijke belangen betrokken en acht de afwijking aanvaardbaar. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.7.5.
Sectormanagement is eveneens als mogelijke maatregel beschouwd. Daarmee kan het risico van bladworp in bepaalde richtingen worden verminderd, maar andere scenario's, zoals mastbreuk en gondelfalen, worden daarmee niet weggenomen. Het college heeft daarom niet als uitgangspunt genomen dat iedere technisch denkbare maatregel moet worden voorgeschreven, maar afgewogen welke maatregelen in deze situatie daadwerkelijk nodig zijn en bijdragen aan het veiligheidsniveau. Dit heeft geleid tot de hiervoor genoemde voorschriften.
Dat een deel van de deelnemers aan de OAR het convenant niet heeft ondertekend, neemt het college serieus. Daar is nader extern onderzoek op uitgevoerd en meerdere gesprekken met de OAR en de raad over gevoerd. Echter, het feit dat de OAR niet heeft ondertekenend en ontevreden is over de afspraken over veiligheid, is geen zelfstandig criterium voor de veiligheidsbeoordeling. Het was niet de rol van de OAR was om vast te stellen of de windturbines er mogen komen en veilig genoeg zijn. Dat is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag en moet worden gebaseerd op de onderzoeken, adviezen en de eigen bestuurlijke afweging.
Alles afwegende is externe veiligheid op deze locatie geen eenvoudige inpassingsvraag. Het college heeft daarom verder gekeken dan alleen de uitkomst van afzonderlijke rekenmodellen of normen. In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zijn ook de bredere ruimtelijke en maatschappelijke belangen betrokken. Op basis van deze totale afweging en de aanvullende maatregelen die in de vergunning zijn geborgd, acht het college de ontwikkeling aanvaardbaar.

Zienswijze:
"Bosch & Van Rijn erkent in hun conclusie van het Externe Veiligheidsrapport ver 1.7, dat de beperkt kwetsbare gebouwen binnen de PRIO ^{6}-contour niet voldoen aan de standaardwaarde.
Het bevoegd gezag moet motiveren waarom afwijking tot de PRIO ^{5}-grenswaarde toelaatbaar is. Daarmee staat vast dat het hier niet gaat om een gewone situatie waarin de standaardwaarde zonder meer wordt gehaald."

Antwoord:
Conform artikel 5.11 lid 2 van het Bkl geldt dat er bij uitzondering een grenswaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen van $PR10^{-5}$ per jaar (1 op de 100.000) in acht kan worden genomen. Dit betekent dat er tussen de $PR10^{-5}$ per jaar contour en de $PR10^{-6}$ per jaar contour beperkt kwetsbare gebouwen en locaties kunnen worden toegestaan. Dit dient door het bevoegd gezag te worden onderbouwd.
De gemeente Amersfoort heeft deze onderbouwing opgenomen in hoofdstuk 5.6.2 van het OFLO van 27 januari 2026. De OFLO motiveert de afwijking met de lage personendichtheid binnen de contour, het feit dat het hoofdzakelijk bedrijfspanden betreft waarin kleine aantallen personen aanwezig zijn, de ligging op een bedrijventerrein en de ruimtelijke wenselijkheid van de combinatie van windenergie en bedrijfsactiviteiten. Ook is meegewogen dat woningen in het algemeen op grotere afstand liggen.

Zienswijze:
"ETFAL staat voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze toets gaat verder dan de vraag of afzonderlijke normen technisch gehaald worden. De toets vraagt of de combinatie van functies op deze locatie ruimtelijk, maatschappelijk en veiligheid technisch verantwoord is.
DGMR wijst erop dat niet alleen moet worden voldaan aan het wettelijk kader, maar dat ook sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Juist deze onderbouwing is in de huidige stukken onvoldoende zichtbaar."

Antwoord:
Het college onderschrijft dat een evenwichtige toedeling van functies aan locaties verder gaat dan alleen het technisch voldoen aan afzonderlijke normen. Daarom zijn de verschillende veiligheidsaspecten niet

alleen afzonderlijk onderzocht, maar vervolgens ook in samenhang betrokken bij de bestuurlijke afweging.
Daarbij is gekeken naar de combinatie van de windturbines met onder meer Smit & Zoon, de RWZI, de waterkering, infrastructuur, omliggende gebouwen en aanwezige personen. Ook is aanvullend getoetst aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving en zijn waar nodig aanvullende maatregelen in de vergunning opgenomen.
Voor de samenhang van risico's wordt verwezen naar paragraaf 2.7.7 en voor het restrisico en de bredere afweging naar paragraaf 2.7.9. Op basis van de onderzoeken, adviezen en de bredere ruimtelijke en maatschappelijke belangen acht het college de ontwikkeling als geheel aanvaardbaar.

Zienswijze:
"De Algemene wet bestuursrecht verlangt dat besluiten zorgvuldig worden voorbereid. In een situatie waarin essentiële uitgangspunten, vervolgonderzoeken en QRA's beperkt controleerbaar of niet integraal verwerkt zijn, kan niet zonder meer worden geconcludeerd dat het veiligheidsbeeld volledig is.
Het voorzorgsbeginsel betekent hier niet dat elk onzeker risico tot afwijzing moet leiden. Het betekent wel dat terughoudendheid gerechtvaardigd is wanneer onzekerheden betrekking hebben op grote turbines, vitale infrastructuur, een Seveso-inrichting, een waterkering en een groot aantal aanwezige personen."

Antwoord:
Het college onderschrijft dat een besluit als dit zorgvuldig moet worden voorbereid en dat onzekerheden bij externe veiligheid serieus moeten worden betrokken. Juist daarom is de beoordeling niet beperkt gebleven tot de onderzoeken die bij de aanvraag zijn ingediend. Aanvullend zijn adviezen gevraagd aan de Veiligheidsregio Utrecht, de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en is Haskoning gevraagd om de berekende risico's en mogelijke maatregelen nader te beoordelen. Dit heeft tot aanvullende inzichten geleid die in de uiteindelijke afweging zijn verwerkt.
Ook de controleerbaarheid is betrokken. Zo is de onderliggende PSU-file door de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied gecontroleerd op de gebruikte uitgangspunten en de aansluiting met de in de QRA gepresenteerde resultaten.
Het voorzorgsbeginsel betekent daarbij niet dat ieder restrisico moet worden uitgesloten. Wel moeten risico's zorgvuldig worden onderzocht, beperkt en afgewogen. Zoals ook in paragraaf 2.7.9 is toegelicht, blijft bij windturbines een restrisico bestaan. Op basis van de onderzoeken, adviezen en aanvullende maatregelen acht het college dit restrisico aanvaardbaar.

Zienswijze:
"De juridische kwalificatie van een windturbine doet aan deze fysieke werkelijkheid niet af. Het gaat hier om constructies van uitzonderlijke omvang en massa, met bewegende onderdelen en mogelijke effecten buiten het eigen terrein. De veiligheidsbeoordeling moet daarom niet alleen formeel voldoen aan een rekenkader, maar ook overtuigend maken dat de onderliggende faalgegevens, aannames en onzekerheden voldoende actueel, transparant en passend zijn voor turbines van deze omvang."

Antwoord:
De rekenvoorschriften die toegepast zijn, zijn afkomstig van het RIVM. Geconstateerd is dat de rekenmethodiek (module 4) niet bedoeld zou zijn voor het type windturbines wat op Isselt geplaatst gaan worden. In de gebruikte rekenmethodiek is aangegeven dat de toegepaste faalfrequenties ook voldoen voor windturbines met een vermogen van meer dan 5MW. In het document van Haskoning van maart 2026 is het gebruik van de rekenmethodiek verder toegelicht. In deze notitie is ook verwezen naar paragraaf 7.6.1 van de toelichting van het rekenvoorschrift waar staat uitgelegd dat de rekenmethodiek toegepast kan worden op grotere windturbines.

Het college onderschrijft dat de veiligheid van windturbines niet uitsluitend afhankelijk is van een risicoberekening vooraf. De veiligheid gedurende de levensduur wordt daarnaast geborgd door eisen aan

ontwerp en certificering, beveiligingssystemen, monitoring, periodieke beoordeling en onderhoud. Deze technische verplichtingen staan naast de berekening van de externe veiligheidsrisico's.

Voor de externe veiligheidsbeoordeling is gebruikgemaakt van Module IV van het RIVM-Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid. Dit is de landelijke methodiek voor het berekenen van onder meer de risico's van bladbreuk, mastbreuk en het afvallen van de gondel of rotor. De toelichting op het rekenvoorschrift vermeldt dat de faalfrequenties volgens het analogonprincipe ook mogen worden toegepast op windturbines met een vermogen van meer dan 5 MW.

De faalfrequenties vormen slechts één onderdeel van de berekening. De fysieke kenmerken van de turbines, waaronder de ashoogte, rotordiameter, bladkenmerken en het toerental, worden projectspecifiek verwerkt in de berekeningen van werpafstanden, risicocontouren en trefkansen. Voor Isselt is gerekend met turbineafmetingen aan de bovenzijde van de aangevraagde bandbreedte.

Het college erkent dat faalfrequenties mede zijn gebaseerd op historische gegevens en dat een probabilistische risicoanalyse geen absolute zekerheid biedt. De RIVM-methodiek houdt rekening met de statistische onzekerheid door behoudende rekenwaarden te hanteren, waaronder het 95%-betrouwbaarheidspercentiel. De zienswijze bevat geen concrete gegevens waaruit volgt dat deze voorgeschreven rekenwaarden voor de beoogde turbines niet toepasbaar zijn.

Daarnaast is in de vergunning geborgd dat niet ieder willekeurig turbinetype kan worden gerealiseerd. De vergunning begrenst de toegestane trefkansen voor de relevante installaties van Royal Smit & Zoon. Voorafgaand aan de bouw moet het definitieve turbinetype worden gemeld en moeten voor dat type de plaatsgebonden-risicocontouren en trefkansen opnieuw worden berekend. Wanneer nieuwe rekenregels in werking treden, moet binnen zes maanden een geactualiseerde berekening ter goedkeuring worden ingediend. Een turbinetype dat niet binnen de onderzochte en vergunde veiligheidsruimte blijft, kan daarmee niet op grond van deze vergunning worden gerealiseerd.

De toepasbaarheid van de rekenmethodiek staat los van de uiteindelijke vraag of de berekende risico's op deze locatie aanvaardbaar zijn. De aanwezigheid van de Seveso-inrichting, de mogelijke domino-effecten en de afwijking van de PR 10^(-6)-standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen worden daarom afzonderlijk betrokken bij de ruimtelijke afweging.

Het college volgt niet de conclusie dat Module IV vanwege de omvang of het vermogen van de beoogde windturbines onvoldoende toepasbaar is. De methodiek staat toepassing op turbines van meer dan 5 MW toe en verwerkt de projectspecifieke afmetingen en technische kenmerken in de berekeningen. De typespecifieke eindtoets en de in de vergunning vastgelegde maximale trefkansen waarborgen bovendien dat alleen een turbinetype kan worden geplaatst dat binnen de onderzochte en vergunde veiligheidsruimte blijft. De uitkomsten vormen daarmee een passende kwantitatieve grondslag voor de besluitvorming, naast de afzonderlijke beoordeling van de locatiespecifieke aanvaardbaarheid.

<u>Zienswijze</u>
A.4. De locatie Isselt wijkt fundamenteel af van een standaard windlocatie. Binnen een relatief klein gebied bevinden zich tegelijk:

- 29 gebouwen binnen de PRI 0-6-contour;
- meerdere beperkt kwetsbare gebouwen en gebruiksfuncties;
- woningen op relatief korte afstand;
- de RWZI Amersfoort met open bassins en procesinstallaties;
- een primaire waterkering langs de Eem;
- de rivier de Eem met vaar- en recreatiefuncties;
- Smit & Zoon als Seveso-inrichting met PGS 15-opslag, PGS31 tankopslag en procesrisico's;

- openbare wegen, fietspaden, wandelroutes en vissersplaatsen;
- werknemers, bezoekers, leveranciers, recreanten en passanten.

De combinatie van deze functies maakt dat de locatie niet kan worden beoordeeld als een gewone locatie waar slechts één of enkele risicodragers aanwezig zijn. De kernvraag is niet of één afzonderlijk object binnen een contour ligt, maar of de gezamenlijke veiligheidsbelasting van het gebied nog aanvaardbaar is.

Antwoord

We onderkennen dat de omgeving van de beoogde windturbines bijzonder kenmerken heeft. In de externe veiligheidsbeoordeling is daarom niet alleen het directe (plaatsgebonden) risico beschouwd maar tevens de indirecte gevolgen voor gebouwen en objecten in de omgeving.
Zo is voor de Seveso inrichting Royal Smit & Zoon is onderzoek gedaan naar het risico van beschadiging van procesinstallaties en opslagvoorzieningen, is de aanwezigheid van de RWZI beschouwd en is de aanwezigheid van personen in het gebied beschouwd.

Uit de onderzoeken blijkt dat wordt voldaan aan de geldende normen die gelden vanuit het oogpunt van externe veiligheid en dat de specifieke risico's voor naastgelegen Seveso inrichting en de RWZI zijn onderzocht. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de windturbines leiden tot een onaanvaardbare verhoging van de externe veiligheidsrisico's of een onaanvaardbaar dominoeffect. De aanwezigheid van meerdere gebouwen en functies leidt niet tot de conclusie dat de windturbines vanuit het oogpunt van externe veiligheid niet kunnen worden toegestaan. (zie ook A.1)

Zienswijze

A.5. Een belangrijk patroon in het dossier is dat de uitgevoerde onderzoeken vooral zijn gericht op de vraag of afzonderlijke risico's nog toelaatbaar kunnen worden gemaakt. Dat is op zichzelf begrijpelijk. Een initiatiefnemer die een vergunning aanvraagt, zal onderzoeken laten uitvoeren om de vergunningaanvraag te onderbouwen.
Dit is echter niet dezelfde vraag als de vraag waarvoor het bevoegd gezag zich gesteld ziet. Het bevoegd gezag moet niet uitsluitend beoordelen of een project verdedigbaar kan worden gemaakt, maar of sprake is van een veilige en evenwichtige toedeling van functies aan
locaties. Het bevoegd gezag heeft een zorgplicht ten aanzien van de mensen die op en rond deze locatie wonen, werken en verblijven.
Voor vrijwel ieder afzonderlijk risico wordt onderzocht of dit risico nog als aanvaardbaar kan worden beschouwd: gebouwen, RWZI, Smit & Zoon, waterkering, Eem, passanten, wegen, hoogspanningsverbindingen en ijsafval. Wat ontbreekt is de omgekeerde vraag: wat betekent de optelsom van al deze risico's, functies, afwijkingen, bijzondere omstandigheden en onzekerheden voor de geschiktheid van de locatie als geheel?
De behoefte aan een integrale beoordeling vloeit daarmee niet voort uit een gebrek aan onderzoek, maar juist uit de uitkomsten van de reeds uitgevoerde onderzoeken zelf.

Antwoord

Het college onderschrijft dat de beoordeling niet kan blijven steken in afzonderlijke risico's. De verschillende aspecten zijn afzonderlijk onderzocht omdat daarvoor verschillende normen en beoordelingsmethoden gelden, maar zijn vervolgens in samenhang betrokken bij de bestuurlijke afweging.

Daarbij is gekeken naar de totale veiligheidssituatie rond onder meer Smit & Zoon, de RWZI, de waterkering, de Eem, infrastructuur, passanten en omliggende gebouwen. Ook afwijkingen van standaardwaarden, restrisico's en aanvullende maatregelen zijn in die afweging betrokken.

Juist deze integrale beoordeling in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties heeft geleid tot aanvullende vergunningvoorschriften. Op basis van alle onderzoeken, adviezen en de bredere ruimtelijke en maatschappelijke belangen acht het college de ontwikkeling als geheel aanvaardbaar.

Zienswijze

A.6 De second opinion rapporten van DGMR zijn belangrijke documenten. DGMR concludeert niet dat het project onmogelijk is, maar evenmin dat alle veiligheidsvragen zijn opgelost. DGMR noemt meerdere punten die gevolgen kunnen hebben voor de vergunningverlening of die in vervolgonderzoek betrokken moeten worden.
Belangrijke DGMR-punten zijn onder meer:

- uitgangspunten, waaronder toerental en effectafstanden, moeten voldoende expliciet en controleerbaar zijn;
- voor beperkt kwetsbare gebouwen en afwijking van standaardwaarden is een uitgebreide en sterke eigen motivering en ETFAL-onderbouwing nodig van het bevoegd gezag;
- de RWZI moet niet alleen via de gashouder worden bekeken; ook andere onderdelen kunnen continuïteit bedreigen of tot slachtoffers leiden;
- bladbreuk in delen is relevant voor invloedsgebied, domino-effecten en ETFAL;
- bij de beoordeling moet naast de aanwezigheid van beperkt kwetsbare gebouwen ook de verhoging van het groepsrisico van Smit & Zoon worden betrokken.

Voor zover sommige opmerkingen later zijn aangevuld, blijft hun betekenis bestaan voor controleerbaarheid, vergunningvoorschriften en de integrale veiligheidsafweging. Een berekening die achteraf is aangevuld, moet immers ook juridisch bindend en navolgbaar worden vastgelegd in de vergunning en in de bestuurlijke motivering.

Antwoord

De aandachtspunten uit de second opinion van DGMR zijn wel degelijk betrokken bij de verdere beoordeling. Op onderdelen hebben deze aanleiding gegeven tot aanvullende onderbouwing of nader onderzoek. Hieronder wordt per genoemd aandachtspunt toegelicht hoe hiermee is omgegaan.

- Uitgangspunten en controleerbaarheid
  De vergunning is gebaseerd op de aangevraagde bandbreedte van de windturbines. Omdat het definitieve turbinetype nog niet vaststaat, moet uiterlijk drie maanden voor de bouw worden aangetoond dat het gekozen type aan de vergunningvoorschriften voldoet. Daarbij moet ook worden aangetoond dat aan de eisen voor het plaatsgebonden risico en de maximale trefkansen bij Smit & Zoon wordt voldaan.

- Beperkt kwetsbare gebouwen
  Voor deze gebouwen is getoetst aan de geldende regelgeving en aanvullend aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Voor de motivering van de afwijking van de standaardwaarde PR 10^{-6} wordt verwezen naar paragraaf 2.7.5.

- RWZI
  De beoordeling van de RWZI is niet beperkt tot de gashouder. Delta Pi heeft ook gekeken naar andere installaties, de continuïteit van de RWZI en de veiligheid van het personeel. Deze risico's zijn aanvaardbaar beoordeeld.

- Bladbreuk in delen
  Ook het nieuwe scenario 'bladbreuk in delen' is niet buiten beschouwing gebleven. Voor de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is

gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario ‘bladbreuk in delen’ maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.

Dit scenario is echter wel aanvullend bij de beoordeling betrokken. In de QRA voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels doorgerekend. Daarbij is het scenario ‘bladbreuk in delen’ meegenomen en is opnieuw beoordeeld welke installaties van Smit & Zoon door de windturbine kunnen worden getroffen en welke domino-effecten daardoor kunnen ontstaan. Ook het plaatsgebonden risico van Smit & Zoon is met de nieuwe rekenregels berekend. Hieruit volgt dat aan de daarvoor geldende normwaarden wordt voldaan.

Daarnaast is gekeken naar het grotere bereik van bladfragmenten. Onder de nieuwe rekenregels bedraagt de maximale werpafstand 627 meter. Deze afstand is niet hetzelfde als de plaatsgebonden-risicocontour. De nieuwe methodiek leidt door gewijzigde faalfrequenties juist tot kleinere PR-contouren. Ook met toepassing van de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de geldende norm voor het plaatsgebonden risico. Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 benoemt deze ontwikkeling eveneens.

Het college heeft daarmee niet alleen aan de huidige regels getoetst, maar de voor deze locatie relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels ook bij de beoordeling betrokken.

- QRA, aandachtsgebied en bredere veiligheidsafweging
  De ingediende QRA is gebruikt voor de toetsing van het plaatsgebonden risico van Smit & Zoon. Voor de bredere beoordeling van de gevolgen voor groepen personen is onder de Omgevingswet echter niet de oude systematiek van een groepsrisicoberekening en oriëntatiewaarde bepalend. Hiervoor geldt de systematiek van aandachtsgebieden, waarbinnen het bevoegd gezag moet afwegen welke bescherming en aanvullende maatregelen nodig zijn.

  Juist op dit punt heeft Haskoning aanvullende inzichten gegeven. Uit die nadere beoordeling volgt dat voor de windturbinegerelateerde toxische effecten vooral het gebied tot circa 371 meter relevant is. Deze inzichten veranderen de QRA en de daarmee uitgevoerde PR-toets niet, maar zijn wel betrokken bij de bestuurlijke afweging die binnen het gifwolkaandachtsgebied moet worden gemaakt. Het college heeft vervolgens beoordeeld welke maatregelen nodig zijn om de risico’s en mogelijke gevolgen verder te beperken. Dit heeft onder meer geleid tot maximale trefkansen en een communicatieplan in de vergunning. Deze maatregelen hebben ook betekenis voor de omgeving buiten het gebied van 371 meter.

Hiermee zijn de aandachtspunten van DGMR betrokken bij zowel de wettelijke toetsing als de bredere bestuurlijke veiligheidsafweging.

Zienswijze:
A7: “Het bevoegd gezag moet niet alleen uitleggen waarom één afzonderlijke afwijking aanvaardbaar zou zijn, maar waarom een groot aantal afwijkingen van beschermende uitgangspunten, in combinatie met woningen op zeer korte afstand, gebouwen binnen de PRI 0-6-contour en andere risicobronnen in het gebied, nog aanvaardbaar kan worden geacht.”

Antwoord:
Het college onderschrijft dat de aanwezigheid van meerdere gebouwen binnen de PR 10-6 per jaar contour vraagt om een zorgvuldige en inzichtelijke motivering. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de beoordeling van afzonderlijke gebouwen aan de regels voor het plaatsgebonden risico en de bredere, gebiedsgerichte afweging in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

Het Bkl classificeert verschillende typen gebouwen en locaties: zeer kwetsbare gebouwen, kwetsbare gebouwen, beperkt kwetsbare gebouwen, kwetsbare locaties, en beperkt kwetsbare locaties. De classificatie vindt plaats aan de hand van de toegestane gebruiksfunctie, het aantal en type aanwezige personen, de verblijfsduur en de mate van zelfredzaamheid. Een beoordeling per gebouw of gebruiksfunctie is daarom geen keuze van Bosch & Van Rijn, maar volgt uit de systematiek van het Bkl.

In het externe veiligheidsonderzoek zijn 29 bestaande of planologisch toegestane gebouwen binnen de PR 10-6 per jaar contouren van de windturbines geïnventariseerd. Uit de nadere beoordeling volgt dat 17 gebouwen als beperkt kwetsbaar zijn aangemerkt. De andere gebouwen vallen vanwege hun gebruiksfunctie niet onder een categorie uit bijlage VI van het Bkl. De regels voor het plaatsgebonden risico hebben betrekking op deze 17 gebouwen.

Voor windturbines geldt conform het Bkl een grenswaarde van PR 10-6 per jaar voor (zeer) kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties geldt een grenswaarde van PR 10-5 per jaar. Binnen de PR 10-5 per jaar contour bevinden zich volgens de nadere beoordeling geen gebouwen of locaties waarvoor deze grens wordt overschreden. Daarmee wordt aan het geldende wettelijke beschermingsniveau voldaan.

Het college volgt niet de stelling dat juridisch sprake is van 29 afzonderlijke of cumulatieve afwijkingen. De waarde van het plaatsgebonden risico geldt per locatie en verandert niet door het aantal gebouwen dat binnen een contour ligt. Het plaatsgebonden risico drukt de jaarlijkse overlijdenskans uit van een persoon die onafgebroken en onbeschermd op een bepaalde plaats verblijft. In de zone tussen de PR 10-5 en PR10-6 per jaar contour ligt deze berekende kans tussen één op een miljoen en maximaal één op honderdduizend per jaar.

Dit neemt niet weg dat het aantal en de concentratie van gebouwen relevant kunnen zijn voor de ruimtelijke afweging. Daarom wordt naast de toetsing per gebouw ook de gezamenlijke situatie beschouwd. Daarbij worden de aard van de functies, het aantal aanwezige personen, de verblijfsduur, de planologische ontwikkelmogelijkheden en de aanwezigheid van andere risicobronnen betrokken. De conclusie is dus niet uitsluitend gebaseerd op het gegeven dat ieder afzonderlijk gebouw formeel kan worden geclassificeerd.

De door DGMR gemaakte vergelijking met andere windturbineprojecten is geen wettelijk toetsingskader en bewijst op zichzelf niet dat de situatie op Isselt veilig of onveilig is. De vergelijking onderstreept wel dat de ruimtelijke situatie op Isselt afwijkt van locaties waar geen of slechts enkele gebouwen binnen de PR 10-6 per jaar contour liggen. Dit rechtvaardigt een uitgebreidere locatiespecifieke motivering. Het college baseert de aanvaardbaarheid echter niet op de omstandigheid dat op andere locaties eveneens gebouwen of korte afstanden zijn geaccepteerd. Eventuele historische, privaatrechtelijke of financiële omstandigheden bij andere projecten vormen evenmin een zelfstandig veiligheidsargument.

Ten aanzien van ZEZAM moet onderscheid worden gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en de voorgestelde afstandsnorm. ZEZAM is in het Ontwerpbesluit opgenomen als mogelijke grond voor afwijking van de voorgestelde afstand van tweemaal de tiphoogte. Het is niet het wettelijke criterium voor de beoordeling van beperkt kwetsbare gebouwen tussen de PR10^(-6) -en PR10^(-5)-contour. Voor deze gebouwen geldt dat de gemeente de afwijking van de strengere ontwerpstandaard zelfstandig en deugdelijk moet motiveren.

Het college erkent voorts dat meerdere woningen binnen een afstand van tweemaal de tiphoogte liggen. Volgens de OFLO gaat het, afhankelijk van de uiteindelijke turbinehoogte, om zes tot twaalf woningen. De voorgestelde afstandsnorm is nog niet vastgesteld en vormt momenteel geen geldende wettelijke grenswaarde. Ook de definitieve uitzonderingsmogelijkheden staan nog niet vast. De gemeente kan daarom niet uitgaan van de veronderstelling dat woningen op een gezoneerd industrieterrein uiteindelijk van deze norm zullen worden uitgezonderd.

Het niet voldoen aan een nog niet vastgestelde afstandsnorm betekent evenmin automatisch dat het plan niet uitvoerbaar is. De aanwezigheid van de woningen binnen deze afstand wordt daarom zelfstandig beoordeeld in het kader van ETFAL, aan de hand van de feitelijke afstanden, de geldende normen voor onder meer geluid, slagschaduw en externe veiligheid, de aard van de woningen en de kenmerken van de omgeving.

Zienswijze:
“Cumulatie binnen één risicogroep: voorbeeld gebouwen binnen de PRIO-6-contour Bij de gebouwen binnen de PRIO ^{6}-contour wordt gekeken naar 1 gebouw, daarmee blijft echter onderbelicht dat het hier niet gaat om één geïsoleerd gebouw, maar om een groep gebouwen binnen hetzelfde risicogebied.
Om dit inzichtelijk te maken kan, uitsluitend illustratief, worden gekeken naar de kans dat binnen een verzameling objecten ten minste één object wordt geraakt. Wanneer meerdere objecten ieder een kans p_i hebben op een relevante gebeurtenis, kan de kans dat ten minste één object wordt getroffen worden benaderd met:
P(minimaal één treffer) = 1 - 11(1 - p_i)
Bij gelijke kleine kansen p en n objecten is dit bij benadering:
P(minimaal één treffer) z n x p
Als illustratief wordt uitgegaan van 29 objecten met elk een orde van grootte van 10 ^{6} per jaar, dan is de benaderde kans dat ten minste één object in die verzameling wordt geraakt:
1 - (1 - 10-6)^{A}29 z 2,9 x 10 ^{5} per jaar. Dat onderstreept dat de gezamenlijke blootstelling niet als een marginaal detail kan worden behandeld.
Over een exploitatieperiode van 25 jaar wordt dat:
1 - (1 - 2,9 X 10-5)^{A}25 Z 7,25 X 10-4.
Wanneer uitsluitend wordt gekeken naar 15 beperkt kwetsbare gebouwen, is de orde van grootte ongeveer 1,5 x 10 ^{5} per jaar, of circa 3,75 x 10-4 over 25 jaar.
Deze berekening moet voorzichtig worden gebruikt. PR is geen gebouwtrefferkans; gebouwen liggen niet allemaal precies op dezelfde PR-waarde; gebeurtenissen zijn niet onafhankelijk; en één turbine-incident kan juist meerdere objecten tegelijk beïnvloeden. De berekening is daarom niet bedoeld als juridisch normbewijs.
Het voorbeeld laat zien dat de gezamenlijke blootstelling van deze groep gebouwen, functies en personen wezenlijk anders is dan de beoordeling van één afzonderlijk gebouw.
Dit is slechts één voorbeeld van cumulatie binnen één risicogroep. Een vergelijkbare vraag speelt ook binnen andere risicogroepen. Bij Smit & Zoon gaat het niet alleen om één tank, één hal of één scenario, maar om het samenstel van opslagen, tanks, verlading, gaswasser, leidingbrug, mogelijke S02-vorming, brandbestrijding, hulpverlening en effecten op de omgeving. Ook daar is de vraag niet alleen of één afzonderlijk scenario nog aanvaardbaar kan worden geacht, maar wat het gezamenlijke risicobeeld van de inrichting wordt wanneer een nieuwe externe risicobron wordt toegevoegd.
Datzelfde geldt voor de RWZI. De relevante vraag is niet uitsluitend of één onderdeel geraakt kan worden, maar wat de gezamenlijke betekenis is van schade aan bassins, installaties, leidingen, besturing, bereikbaarheid, personeel, milieugevolgen en continuïteit van de zuiveringsfunctie.”

Antwoord:
Het plaatsgebonden risico is een maat voor de kans per jaar dat een persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op een plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een incident voorval met de risicobron. Het plaatsgebonden risico wordt daarmee per locatie bepaald en is geen maat voor het aantal aanwezige personen of gebouwen die worden opgeteld.
We onderschrijven dat de aanwezigheid van meerdere gebouwen of locaties relevant kan zijn voor de beoordeling van de externe veiligheid. Dit is echter een ander aspect dan het plaatsgebonden risico. Bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid kan de aanwezigheid van meerdere gebouwen of functies wel relevant zijn, hierbij wordt wel onderscheid gemaakt tussen het plaatsgebonden risico en de maatschappelijke gevolgen.

Zienswijze:
“Naast cumulatie binnen afzonderlijke risicogroepen (zie hierboven) is er een tweede niveau van cumulatie: cumulatie van de afzonderlijke risicogroepen.
De Isselt kent niet slechts één risicogroep. In hetzelfde gebied bevinden zich onder meer gebouwen binnen de PRI 0-6-contour, werknemers en bezoekers, de RWZI, Smit & Zoon als Seveso-inrichting, de

waterkering, de Eem, wegen, fietspaden, wandelroutes, vissersplaatsen en andere openbare functies. Elk van deze elementen kan afzonderlijk worden beoordeeld, maar daarmee is nog niet beoordeeld wat hun gezamenlijke aanwezigheid betekent of een waarde toegekend aan dat totale risico.
Het is niet eenvoudig om deze risicogroepen rekenkundig één-op-één bij elkaar op te tellen. De risico's hebben verschillende aard, verschillende gevolgen en verschillende toetsingskaders. Maar de risico's hoeven niet allemaal in één wiskundige formule te worden samengebracht voordat het duidelijk is dat het totale risico aanzienlijk groter is dan dat van een risicobron."

Antwoord:
De redenatie wordt niet gevolgd voor zover wordt bedoeld dat de afzonderlijke plaatsgebonden risico's van verschillende ontvangers moeten worden opgeteld. Het plaatsgebonden risico is een maat voor een specifieke locatie.
Dit neemt niet weg dat de aanwezigheid van meerdere risico-ontvangers relevant kan zijn voor de beoordeling van de gevolgen van een ongeval. Dit is onderdeel van de integrale beoordeling voor de locatie.
Daarnaast is beoordeeld of sprake kan zijn van beïnvloeding van de windturbines en reeds aanwezige risicobronnen. Dit is vooral relevant voor de installaties en opslagvoorzieningen op de Seveso inrichting.
De redenatie wordt niet gevolgd voor zover wordt bedoeld dat de afzonderlijke plaatsgebonden risico's van verschillende ontvangers moeten worden opgeteld. Het plaatsgebonden risico is een maat voor een specifieke locatie.
Dit neemt niet weg dat de aanwezigheid van meerdere risico-ontvangers relevant kan zijn voor de beoordeling van de gevolgen van een ongeval. Dit is onderdeel van de integrale beoordeling voor de locatie.
Daarnaast is beoordeeld of sprake kan zijn van beïnvloeding van de windturbines en reeds aanwezige risicobronnen. Dit is vooral relevant voor de installaties en opslagvoorzieningen op de Seveso inrichting.

Zienswijze:
"Het derde niveau van cumulatie betreft de mogelijkheid dat één incident meerdere gevolgen tegelijk heeft.
Een turbine-incident hoeft zich niet te beperken tot één object of één gevolg. Bij bladbreuk, bladfragmentatie, gondelval, mastfalen, ijsafworp of secundaire effecten kan één gebeurtenis tegelijk gevolgen hebben voor gebouwen, personen, installaties, wegen, hulpverlening, bedrijfscontinuïteit, milieu, waterbeheer of chemische veiligheid.
Juist op de Isselt is dit relevant. Door de hoge dichtheid van gebouwen, de nabijheid van de RWZI, Smit & Zoon, de waterkering, de Eem en openbare routes is het denkbaar dat één incident meerdere functies of objecten tegelijk raakt. De huidige beoordeling maakt onvoldoende zichtbaar hoe met dergelijke meervoudige gevolgen wordt omgegaan.
Dit geldt in het bijzonder bij fragmentatie. Wanneer een turbineblad niet als één geheel faalt, maar in delen, kan de schade zich over een groter gebied verspreiden. Daarmee wordt de vraag naar cumulatie nog belangrijker: niet alleen de kans op één treffer is relevant, maar ook de mogelijkheid dat één incident meerdere objecten, personen of functies beïnvloedt."

Antwoord:
Onderschreven wordt dat een incident met een windturbine meerdere gevolgen kan hebben. Dit betekent niet dat afzonderlijke plaatsgebonden risico's moeten worden opgeteld maar is wel relevant voor de gevolgen van een ongevalsscenario. Daarom is naast de beoordeling van het plaatsgebonden risico ook gekeken naar mogelijke gevolgen van de relevante faalscenario's voor de omgeving. Hierbij wordt meegewogen wat de kans is van een scenario, het gebied dat kan worden getroffen en de gevolgen voor de omgeving. Een groter aantal gebouwen binnen het mogelijke effectgebied kan dus leiden tot een groter potentieel gevolg, maar verandert niet het plaatsgebonden risico. Dit is met name relevant voor de RWZI en de Smit & Zoon. Onderzoeken naar de Domino-effecten en de bevindingen van Delta Pi laten zien dat een windturbine incident niet tot onaanvaardbare risico's leidt.

Zienswijze:
“De formele PR-systematiek blijft van belang, maar zij beantwoordt niet alle vragen die bij deze locatie spelen. De PR-systematiek is vooral gericht op risico per locatie of object. De "bestuurlijke veiligheidsvraag" bij de Isselt is breder: is het verantwoord om twee windturbines van deze omvang toe te voegen aan een gebied waarin al zoveel functies, objecten, personen en risicobronnen geconcentreerd aanwezig zijn?
Een integrale cumulatieve analyse zou daarom ten minste moeten laten zien:

- hoe cumulatie binnen risicogroepen is beoordeeld;
- hoe cumulatie tussen risicogroepen is gewogen;
- hoe rekening is gehouden met scenario's waarbij één incident meerdere gevolgen tegelijk heeft;
- waarom de gezamenlijke veiligheidsbelasting van het gebied nog aanvaardbaar wordt geacht;
- welke aanvullende risicobeperkende maatregelen zijn onderzocht en waarom die wel of niet worden voorgeschreven.

Zonder deze analyse blijft de beoordeling te veel steken in afzonderlijke deelconclusies. Dan kan telkens worden gezegd dat één bepaald onderdeel nog net aanvaardbaar is, terwijl de kernvraag onbeantwoord blijft: wat betekent de optelsom van al deze deelrisico's voor de veiligheid van het gebied als geheel?”

Antwoord:
Zie beantwoording van deelzienswijze A.5.van deze zienswijze.

Zienswijze:
“De berekening met de 29 gebouwen binnen de PRIO [6]-contour is slechts een illustratie van cumulatie binnen één risicogroep. Zij laat zien dat een beoordeling per afzonderlijk object onvoldoende inzicht geeft in de gezamenlijke blootstelling van gebouwen en personen binnen hetzelfde risicogebied. Daarmee is echter nog niet het totale cumulatieve risico van Wind op Isselt beoordeeld. Daarvoor moet ook worden gekeken naar cumulatie binnen andere risicogroepen, zoals Smit & Zoon en de RWZI, naar cumulatie tussen de verschillende risicogroepen in het gebied, en naar scenario's waarbij één turbineincident meerdere objecten of functies tegelijk kan raken.
De huidige stukken maken deze drie niveaus van cumulatie onvoldoende zichtbaar. Daarom kan niet worden volstaan met de constatering dat afzonderlijke risico's zijn onderzocht. Het bevoegd gezag dient expliciet te motiveren waarom de gezamenlijke veiligheidsbelasting van dit gebied, inclusief de stapeling van objecten, functies, personen, risicobronnen en mogelijke meervoudige gevolgen, nog verenigbaar is met een veilige en evenwichtige toedeling van functies aan locaties.”

Antwoord:
Zie ook beantwoording zienswijze A.8.2. In de risicoanalyse wordt wel rekening gehouden met het feit dat een faalscenario meerdere risico-ontvangers kan treffen. De frequentie van een dergelijk scenario wordt eenmaal meegenomen, waarna wordt bepaald welke gevolgen dit scenario voor de verschillende ontvangers kan hebben. Voor risico’s voor beschadiging van andere risicobronnen is dit afzonderlijk beschouwd.

Zienswijze:
De indiener vindt dat de RWZI vanwege haar maatschappelijke functie als één samenhangend systeem moet worden beoordeeld. De zorg is dat het Delta Pi-rapport te veel zou steunen op trefkansen en een vergelijking met de reguliere niet-beschikbaarheid van afzonderlijke onderdelen. Een turbine-inslag kan volgens de indiener juist meerdere processen tegelijk raken en daarmee gevolgen hebben voor de continuïteit van de zuivering, het milieu en de veiligheid van personeel. Daarom moet volgens de indiener worden beoordeeld of het functioneren van de RWZI als geheel voldoende is beschermd.

Antwoord:
Het college begrijpt deze zorg en onderschrijft dat bij de RWZI niet alleen naar afzonderlijke onderdelen kan worden gekeken. De vergelijking met de reguliere niet-beschikbaarheid van componenten is slechts één onderdeel van de beoordeling door Delta Pi. De Risicoanalyse Trefkans Windturbines RWZI Amersfoort bevat ook een bredere analyse van de gevolgen voor het functioneren en de continuïteit van de RWZI en voor de veiligheid en gezondheid van het personeel. Daarbij zijn verschillende installaties en mogelijke gevolgen van uitval beschouwd.

Het college onderkent daarmee dat een turbine-incident onderdelen kan beschadigen en de continuïteit van de RWZI kan beïnvloeden. De conclusie is echter dat dit niet leidt tot onaanvaardbare risico's voor de continuïteit van de RWZI. Ook de gashouder is afzonderlijk beoordeeld; het falen daarvan leidt niet tot een relevant extern veiligheidsrisico voor de omgeving.

De RWZI is bovendien niet los van de omgeving beoordeeld. De uitkomsten zijn samen met de risico's voor onder meer Smit & Zoon, infrastructuur en personen betrokken bij de bredere veiligheidsafweging in het ontwerpbesluit.

Zienswijze:
De indiener vindt dat de aanwezigheid van Smit & Zoon als Seveso-inrichting een zwaardere en bredere veiligheidsafweging vraagt dan alleen een toets aan afzonderlijke risicocontouren. De vraag is volgens de indiener of het vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties verantwoord is om op korte afstand van een bedrijf met gevaarlijke stoffen een nieuwe risicobron toe te voegen die bij falen installaties kan beschadigen en domino-effecten kan veroorzaken.
Daarbij wordt erop gewezen dat de QRA verschillende directe en indirecte dominoscenario's beschrijft, waaronder schade aan opslag- en procesinstallaties, verladingen en leidingbruggen en scenario's waarbij toxische stoffen kunnen ontstaan. De QRA laat volgens de indiener ook zien dat het plaatsgebonden risico door deze scenario's toeneemt en dat het groepsrisico bij de huidige rekenregels boven de oriëntatiewaarde kan uitkomen. Bij de nieuwe rekenregels blijft dit daaronder, maar neemt het risico nog steeds toe ten opzichte van de vergunde situatie. Sommige scenario's kennen bovendien grote effectafstanden.
De nadere beschouwing van Haskoning over lagere windsnelheden en beperktere effectafstanden neemt volgens de indiener deze bredere problematiek niet weg en mag daarom niet worden gebruikt om de overige uitkomsten van de QRA terzijde te schuiven. Ook wordt aandacht gevraagd voor de controleerbaarheid van de berekeningen, omdat de gebruikte PSU-file niet openbaar is.
De indiener vraagt daarom om een integrale beoordeling waarin naast de risicocontouren ook mogelijke schade aan opslag- en procesinstallaties, uitval van veiligheidsvoorzieningen, het vrijkomen van toxische stoffen, hulpverlening bij een gecombineerd turbine- en chemie-incident en de gevolgen voor omliggende bedrijven, de RWZI, de openbare ruimte en de totale risicobelasting van het gebied worden betrokken.

Antwoord:
Het college onderschrijft dat de komst van de windturbines in de nabijheid van Royal Smit & Zoon om een uitgebreide en samenhangende beoordeling van de externe veiligheid vraagt. Royal Smit & Zoon is een Seveso-inrichting met opslagtanks, procesinstallaties en een PGS15 loods waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.

Het falen van een windturbine kan leiden tot beschadiging van de tanks en mogelijke vervolgscenario's binnen de inrichting. De externe veiligheidsbeoordeling bestaat uit verschillende samenhangende onderdelen: het plaatsgebonden risico, de aandachtsgebieden, het groepsrisico, de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid en de juridische borging van noodzakelijke maatregelen.
Deze onderdelen hebben ieder een eigen functie en kunnen niet tot één risicogetal worden samengevoegd, maar worden gezamenlijk betrokken bij de ETFAL-afweging.

Plaatsgebonden risico:
Het plaatsgebonden risico is een harde norm waaraan moet worden voldaan. Dit uit zich in het planologisch uitsluiten van bepaalde typen gebouwen binnen de $PR10^{-6}$ per jaar contour. Voor de windurbines wordt voldaan aan de wettelijke normen. Ook het plaatsgebonden risico van Royal Smit en Zoon blijft na de komst van de windturbines voldoen aan de wettelijke normen.

Aandachtsgebieden:
Aandachtsgebieden worden bepaald op basis van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en mogelijke gevolgen van een ongeval. De stoffen kunnen een brand en/of, explosie- en/of een gifwolkaandachtsgebied veroorzaken. De aandachtsgebieden benadering is een effectbenadering waarbij wordt bepaald hoever een bepaalt effect kan komen. Een aandachtsgebied geeft aan waar personen binnenshuis zonder aanvullende voorzieningen onvoldoende beschermd kunnen zijn. De aandachtsgebieden zijn over het algemeen groter dan de $PR10^{-6}$ per jaar contouren.

Ten gevolge van de komst van de windturbines kunnen er domino-effecten optreden. Door de dominoscenario's neemt het volgens de voorgeschreven rekenmethodiek berekende gifwolkaandachtsgebied toe tot circa 1.305 meter.

Haskoning heeft aanvullend onderzocht in welke mate dit aandachtsgebied wordt bepaald door de weersklassen F1,5 en D1,5. Deze weersklassen horen bij lage windsnelheden. Bij dergelijke windsnelheden draait een turbine normaal gesproken niet, waardoor bladbreuk vanuit een draaiende turbine niet op dezelfde wijze kan optreden. Uit deze gevoeligheidsanalyse volgt dat het berekende aandachtsgebied van de dominoscenario's zonder deze weersklassen 371 meter bedraagt. Het bestaande gifwolkaandachtsgebied van de PGS 15-opslag van 490 meter blijft dan maatgevend.

Deze analyse nuanceert de betekenis van de maximale effectafstand, maar vervangt niet het volgens de voorgeschreven methode berekende aandachtsgebied. Bij de formele en bestuurlijke afweging worden daarom zowel de voorgeschreven uitkomst als de gevoeligheid voor de onderliggende aannames betrokken.

Groepsrisico:
De QRA laat tevens zien dat het groepsrisico toeneemt. Met de huidige rekenregels komt de berekende fN-curve boven de oriëntatiewaarde. Met de in de QRA gebruikte nieuwe rekenregels blijft de curve onder deze waarde, maar neemt het groepsrisico nog steeds toe ten opzichte van de vergunde situatie.
Onder de Omgevingswet is de oriëntatiewaarde geen zelfstandig wettelijk toetsingscriterium meer. Dit betekent niet dat de groepsrisicoberekening niet relevant is. De berekende toename wordt betrokken bij de beoordeling van de personendichtheid, de aard van de aanwezige functies, de mogelijkheden om te schuilen, de alarmering, de bestrijdbaarheid en de mogelijke gevolgen voor omliggende bedrijven, woningen en het Meander Medisch Centrum.

<u>Zienswijze</u>:
"De beoordeling van de waterkering richt zich grotendeels op de kans dat een turbineonderdeel de waterkering bereikt. Die benadering is te beperkt. Bij waterveiligheid gaat het in Nederland traditioneel niet alleen om kans, maar ook om gevolg.Een primaire waterkering beschermt niet slechts een dijkvak, maar een gebied met woningen, bedrijven, infrastructuur en economische functies. Een kleine kans zal daarom alsnog serieus moeten worden genomen wanneer de gevolgen groot zijn.

DGMR heeft de herkomst van de correctiefactor voor hoogwater als aandachtspunt benoemd. Ook als die factor uiteindelijk aannemelijk wordt geacht, blijft de ruimtelijke vraag bestaan: past toevoeging van deze risico's nabij een primaire waterkering binnen een evenwichtige toedeling van functies?

De Eem vervult daarnaast functies voor waterbeheer, scheepvaart, recreatie en bereikbaarheid. Een incident kan leiden tot tijdelijke stremming, beperkingen voor hulpverlening, onderhoudsproblemen, economische schade en recreatieve beperkingen. Deze bredere gevolgen worden in de huidige beoordeling onvoldoende uitgewerkt."

Antwoord:
Het college begrijpt dat bij een primaire waterkering niet alleen de kans op een incident, maar juist ook de mogelijke gevolgen van een overstroming van belang zijn. De wettelijke normering houdt daar al rekening mee. De normen voor primaire waterkeringen zijn gebaseerd op het overstromingsrisico: de combinatie van kans en gevolg. Hoe groter de mogelijke gevolgen voor bijvoorbeeld personen, economie en vitale infrastructuur, hoe kleiner de toegestane overstromingskans.

Voor de betreffende waterkering is in Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 uitgegaan van een veiligheidsnorm van 1×10^{-2} per jaar. Het Waterschap Vallei en Veluwe heeft bepaald dat de windturbines hieraan maximaal 1% additionele faalkans mogen toevoegen, oftewel 1×10^{-4} per jaar. De berekende bijdrage bedraagt $1{,}31 \times 10^{-5}$ per jaar en blijft daarmee ruim onder deze waarde. Het toegevoegde risico van de windturbines blijft daarmee binnen de door het waterschap aanvaardbaar geachte risicoruimte en wordt als toelaatbaar beschouwd.

DGMR heeft aandacht gevraagd voor de onderbouwing van de waterkeringanalyse. De gehanteerde methode, waaronder de wijze waarop de omstandigheden waaronder een treffer daadwerkelijk tot falen kan leiden zijn meegenomen, is vervolgens met het waterschap afgestemd en akkoord bevonden. Daarmee is dit aandachtspunt betrokken bij de beoordeling.

Ook de Eem is als relevante infrastructuur onderzocht. De Handreiking Risicozonering Windturbines vraagt bij waterwegen onder meer aandacht voor de veiligheid van personen op de vaarweg en het maatschappelijk risico. Voor de Eem zijn daarom het individuele passantenrisico en maatschappelijk risico beoordeeld en is daarnaast gekeken naar vaarhoogte en mogelijke radarverstoring. Hieruit volgen geen ontoelaatbare veiligheidsrisico's.

De Handreiking ziet niet op het afzonderlijk kwantificeren van bijvoorbeeld economische schade of tijdelijke recreatieve beperkingen. De functies van de Eem voor scheepvaart, recreatie, bereikbaarheid en waterbeheer zijn echter wel onderdeel van de bredere ruimtelijke afweging. De gemeente acht de risico's voor de waterkering en de Eem, ook in die bredere afweging, aanvaardbaar.

Zienswijze:
"De externe veiligheidsregelgeving is uiteindelijk bedoeld om mensen te beschermen. Toch is de huidige beoordeling sterk objectgericht. Daardoor raakt uit beeld hoeveel mensen zich daadwerkelijk in het invloedsgebied bevinden.

DGMR heeft gewezen op de populatiedichtheid bij de beperkt kwetsbare gebouwen binnen de risicocontour. De aanname dat het aantal aanwezige personen beperkt is, moet expliciet en controleerbaar worden onderbouwd. Dat is van belang omdat de gebouwen, openbare wegen, fietspaden, recreatieve routes en RWZI gezamenlijk tot een grotere feitelijke blootstelling kunnen leiden dan uit een objectgerichte benadering blijkt.

Binnen en rond de gebouwen bevinden zich werknemers, bezoekers, leveranciers, monteurs en klanten. In de openbare ruimte bevinden zich fietsers, wandelaars, vissers, recreanten, roeiers en passanten. Deze groepen kiezen niet bewust voor een verhoogd turbine-risico en kunnen dat risico niet beheersen.

Daarbij ontbreekt een afzonderlijke beoordeling van het gebied direct rond de mast en binnen het bereik van vallende of losrakende turbineonderdelen. Uit de stukken blijkt niet dat een beschermingsgebied of uitsluitingszone rond de turbine is afgebakend, berekend of als zodanig in de vergunningaanvraag is betrokken.
Dat is niet alleen een veiligheidsvraag, maar ook een ruimtelijke vraag. Als een dergelijk beschermingsgebied nodig is, kan dat gevolgen hebben voor de toegankelijkheid van wegen, paden, oevers, parkeerplaatsen, bedrijfspercelen of andere delen van de openbare of semi-openbare ruimte. Die gevolgen mogen niet pas na vergunningverlening blijken en vervolgens feitelijk aan de omgeving worden opgelegd. Het bevoegd gezag dient daarom vooraf expliciet te beoordelen of beschermingsgebieden, toegangsbeperkingen, markering, toezicht of andere fysieke beheersmaatregelen noodzakelijk zijn, en hoe deze juridisch en praktisch worden geborgd.
Zelfredzaamheid speelt bij windturbine falen slechts een beperkte rol. Een afbrekend blad, vallende gondel, ijs afworp of fragmentatie verloopt zodanig snel dat aanwezigen daartegen niet realistisch kunnen handelen.
De motivering dat op een industrieterrein een lager beschermingsniveau kan worden gehanteerd omdat aanwezige personen zelfredzaam zouden zijn, overtuigt niet. Werknemers worden binnen hun bedrijf getraind voor bedrijfsgebonden risico's en noodsituaties die voortvloeien uit de eigen bedrijfsvoering. Zij worden niet getraind voor het plotseling falen van een windturbine, noch voor de omgang met de gevolgen daarvan voor hun werkomgeving na scenario's zoals ijsvorming, bladbreuk, gondelval of fragmentatie van turbineonderdelen.
Juist bij dergelijke gebeurtenissen zijn de beschikbare reactietijden zeer beperkt en zijn realistische handelingsperspectieven voor aanwezigen vaak afwezig. De enkele verwijzing naar zelfredzaamheid vormt daarom geen overtuigende onderbouwing voor een lager beschermingsniveau.

Daarom is de redenering "bedrijventerrein, dus lagere bescherming" ontoereikend wanneer zij niet wordt gekoppeld aan de feitelijke aanwezigheid van personen en de beperkte handelingsmogelijkheden bij turbinefalen.”

Antwoord:
Het college heeft het initiatief getoetst aan de geldende regelgeving voor externe veiligheid en aanvullend aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. De wettelijke systematiek voor het plaatsgebonden risico gaat uit van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en locaties. Passanten e.d maken hier geen onderdeel vanuit, hoewel hiervoor ook een beoordeling heeft plaatsgevonden. Zie voor meer informatie paragraaf 2.7.1. Ook kent de wettelijke systematiek geen algemene uitsluitingszone of beschermingszone voor bijvoorbeeld passanten of gebruikers van terreinen. De aanwezige personen worden toegedeeld aan gebouwen en die worden getoetst.
Voor beperkt kwetsbare gebouwen wordt voldaan aan de huidige grenswaarde van PR 10^{-5} per jaar, zoals toegelicht in paragraaf 2.7.5.
Bij deze beoordeling is ook gekeken naar het aantal aanwezige personen. Binnen circa 9 hectare bevinden zich maximaal 284 personen gelijktijdig. Dit komt overeen met circa 32 personen per hectare en ligt onder het kengetal van 40 personen per hectare voor industriegebieden. Deze berekening is conservatief uitgevoerd, doordat het oppervlak binnen de 10-5 PR-contour niet is meegenomen en daarnaast de aanwezige personen van gebouwen die deels in de PR 10-6-contour liggen volledig is meegenomen.
Daarnaast gelden technische veiligheidseisen voor windturbines op basis van de wetgeving, waarbij de windturbine moet voldoen aan de eisen die in de NEN-EN-IEC 61400-1 zijn gesteld. Deze eisen zijn er onder andere op gericht de kans op falen en het losraken van onderdelen te beperken.
Aanvullend is een communicatieplan voorgeschreven waarin wordt vastgelegd hoe problemen met een turbine worden gesignaleerd, wie wordt geïnformeerd en welk handelingsperspectief wordt geboden. Want incidenten met een windturbine kunnen in sommige gevallen voorzienbaar zijn. In die gevallen kan de omgeving gewaarschuwd worden. Het communicatieplan geeft invulling aan wie en wanneer wordt geïnformeerd.

Zienswijze:
“Het RIVM heeft in 2024 de rekenmethode voor omgevingsveiligheid van windturbines geactualiseerd. Deze nieuwe rekenmethode wordt waarschijnlijk in 2027 ingevoerd. Het RIVM geeft aan dat de oude methode niet meer goed aansluit bij de technische ontwikkeling van moderne windturbines, onder meer omdat turbines groter zijn geworden en gevolgen van incidenten soms groter kunnen zijn, bijvoorbeeld doordat afgebroken bladen groter zijn.
Belangrijk is dat het scenario bladbreuk in delen is toegevoegd. Volgens het RIVM zijn de effectafstanden van dit nieuwe scenario groter dan die van overtoeren en verspreiden blad fragmenten zich over een groter oppervlak. Het RIVM geeft daarbij aan dat dit naar verwachting geen effect heeft op de PRIO [5]- en PRI 0-6-contour van de windturbine zelf, maar dat de onderzoek last voor domino-effecten groter wordt. Voor de Isselt heeft dit een concrete betekenis. Door de hoge objectdichtheid en de nabijheid van de RWZI, Smit & Zoon, waterkering, Eem en openbare ruimte kan bladbreuk in delen leiden tot grotere effectgebieden, domino-effecten of meervoudige schade. Juist dat aspect past niet goed in een beoordeling die vooral uitgaat van één object of één scenario.
DGMR noemt eveneens dat de nieuwe rekenmethodiek en bladbreuk in delen relevant zijn voor het invloedsgebied en de ETFAL-onderbouwing. Het is daarom onvoldoende om dit punt terzijde te schuiven met de mededeling dat de nieuwe methode nog niet verplicht is voor de wettelijke toetsing. Voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging is het wel degelijk relevant.”

Antwoord:
Voor de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario ‘bladbreuk in delen’ maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Dit scenario is echter wel aanvullend bij de beoordeling betrokken. In de QRA voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels doorgerekend. Daarbij is het scenario ‘bladbreuk in delen’ meegenomen en is opnieuw beoordeeld welke installaties van Smit & Zoon door de windturbine kunnen worden getroffen en welke domino-effecten daardoor kunnen ontstaan. Ook het plaatsgebonden risico van Smit & Zoon is met de nieuwe rekenregels berekend. Hieruit volgt dat aan de daarvoor geldende normwaarden wordt voldaan.
Daarnaast is gekeken naar het grotere bereik van bladfragmenten. Onder de nieuwe rekenregels bedraagt de maximale werpafstand 627 meter. Deze afstand is niet hetzelfde als de plaatsgebonden-risicocontour. De nieuwe methodiek leidt door gewijzigde faalfrequenties juist tot kleinere PR-contouren. Ook met toepassing van de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de geldende norm voor het plaatsgebonden risico. Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 benoemt deze ontwikkeling eveneens.
Het college heeft daarmee niet alleen aan de huidige regels getoetst, maar de voor deze locatie relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels ook bij de beoordeling betrokken.

Zienswijze:
“Inmiddels zijn belangrijke vervolgstukken beschikbaar, waaronder de QRA voor Smit & Zoon en de trefkansanalyse voor de RWZI. Daarmee is de eerdere constatering dat deze stukken ontbraken deels achterhaald. Dat betekent echter niet dat de integrale veiligheidsvraag is opgelost.
De beschikbare stukken blijven grotendeels per object, per inrichting of per scenario redeneren. Een opvallende beperking is dat het accent ligt op overlijden, PR-contouren en formele toetswaarden. Nietdodelijke gevolgen blijven onderbelicht, terwijl zij in dit gebied groot kunnen zijn.
Relevante niet-dodelijke gevolgen zijn onder meer:

- langdurige uitval van de RWZI;
- milieuschade of noodlozingen;
- stremming van de Eem;
- economische schade bij bedrijven;

- schade aan infrastructuur;
- calamiteitenbestrijding bij gelijktijdige turbine- en chemische incidenten;
- opruiming van composiet, olie, metaal en mogelijk chemische stoffen;
- hinder en veiligheidsrisico's bij onderhoud of herstel.

De QRA van Smit & Zoon en de trefkansanalyse voor de RWZI zijn daarom niet het eindpunt van de veiligheidsafweging. Zij moeten onderdeel zijn van één integrale gebiedsbeoordeling waarin ook personen, hulpverlening, restrisico's, gevolgbeperking en maatschappelijke schade worden meegewogen.
Ook moet worden voorkomen dat termen als "conservatief gemodelleerd" als algemene geruststelling wordt gebruikt. Conservatieve aannames in één toxisch scenario zeggen nog niet dat alle relevante turbine-, personeel-, RWZI-, verkeers-, waterveiligheid- en hulpverleningsscenario's volledig zijn beoordeeld."

Antwoord:
We onderschrijven dat de gevolgen van een incident niet uitsluitend kunnen worden beoordeeld aan de hand van het aantal mogelijke dodelijke slachtoffers. Een incident met een windturbine kan, afhankelijk van het faalscenario en de locatie, ook leiden tot letsel, materiële schade, schade aan installaties, bedrijfsuitval en andere maatschappelijke of milieugevolgen.
Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de wettelijke vanuit het oogpunt van externe veiligheid en anderzijds de bredere beoordeling van de gevolgen van een ontwikkeling.
Het plaatsgebonden risico is specifiek gericht op de kans op overlijden van een persoon op een bepaalde locatie. Het PR is daarom geen maat voor alle mogelijke gevolgen van een incident. Het ontbreken van een effect in de PR-berekening betekent dan ook niet dat andere effecten van een incident niet relevant zouden kunnen zijn.
Het bevoegd gezag is van oordeel dat de beoordeling van de externe veiligheid niet uitsluitend mag worden gereduceerd tot de vraag of wordt voldaan aan de norm voor het PR.
Daarom zijn naast het plaatsgebonden risico ook de relevante faalscenario's, de mogelijke gevolgen voor omliggende gebouwen en installaties, het mogelijke domino-effect bij de Seveso-inrichting en de mogelijke gevolgen voor de RWZI betrokken bij de besluitvorming.
Niet iedere theoretisch denkbare vorm van schade kan daarbij afzonderlijk worden gekwantificeerd. Met name economische gevolgschade is sterk afhankelijk van de omstandigheden van een daadwerkelijk incident en vormt geen afzonderlijke parameter binnen de PR-berekening.
Dit neemt niet weg dat de aard en functie van de aanwezige bedrijven en voorzieningen onderdeel zijn geweest van de integrale belangenafweging.
Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en adviezen is niet gebleken dat de mogelijke niet-dodelijke gevolgen van de voorgenomen windturbine zodanig zijn dat sprake is van een onaanvaardbare situatie.

Zienswijze:
"Een belangrijk aandachtspunt is dat in de huidige stukken uitgebreid wordt ingegaan op de kans op incidenten, maar veel minder op de vraag wie verantwoordelijk is voor de gevolgen wanneer een incident zich daadwerkelijk voordoet.
Dit geldt onder meer voor:

- langdurige uitval van de RWZI;
- schade aan bedrijven;
- milieuschade;
- stremming van de Eem;
- domino-effecten bij Smit & Zoon;
- schade aan derden.

Wanneer de risico's uiteindelijk als aanvaardbaar worden beoordeeld en vergunningverlening plaatsvindt, blijft de vraag bestaan welke partijen verantwoordelijk zijn voor het treffen van aanvullende veiligheidsmaatregelen, het beperken van de gevolgen van een incident en het dragen van de maatschappelijke- en financiële schade.

Voor zover aanvullende maatregelen, sectormanagement, verzekering of schadebeperkende afspraken niet of onvoldoende zijn vastgelegd, verdient dit een expliciete plaats in de bestuurlijke afweging.
Een integrale veiligheidsafweging dient daarom niet alleen de kans op een incident te beoordelen, maar ook inzicht te geven in de verdeling van verantwoordelijkheden, beheersmaatregelen en restrisico's.
Bij een uitzonderlijke locatie mag niet alleen worden gevraagd of risico's juridisch nog net te motiveren zijn. Het bevoegd gezag moet ook beoordelen of redelijk beschikbare risicobeperkende maatregelen zijn onderzocht, gewogen en zo nodig als vergunningvoorschrift zijn verbonden aan de vergunning.
Die risicobeperkende maatregelen moeten niet als losse termen worden genoemd, maar op verschillende niveaus worden beoordeeld:
• maatregelen die de kans op falen van een turbine verkleinen, zoals aanvullende controle op ontwerp, bouw, onderhoud en inspectie van de turbines; • maatregelen die de gevolgen van falen beperken, zoals lagere turbines, sectormanagement, aanvullende stilstandregimes en beperking van risicovolle draairichtingen; • schadebeperkende maatregelen die bedrijven, omwonenden, werknemers en andere betrokkenen redelijkerwijs moeten of kunnen treffen om zich tegen gevolgen te beschermen; • afspraken over verantwoordelijkheid voor beperking van schade, herstel en eventuele schadevergoeding aan omwonenden, bedrijven en andere inwoners van Amersfoort bij een incident of langdurige overlast; • het afsluiten van een verzekering tegen directe schade en gevolgschade, zodat hoge kosten van een incident niet op derden of de samenleving worden afgewenteld.
Daarbij hoort ook de vraag of een kleinere turbine, een lagere tiphoogte of een andere turbineconfiguratie als risicobeperkende maatregel had moeten worden onderzocht. Wanneer maatregelen zoals lagere turbines, sectormanagement of aanvullende stilstandregimes hoofdzakelijk worden afgewezen omdat zij de opbrengst of financiële haalbaarheid van het project verminderen, moet het bevoegd gezag expliciet motiveren waarom dat economische belang zwaarder zou mogen wegen dan de bescherming van de omgeving. Rendementsmaximalisatie door de ontwikkelaar kan in een integrale afweging van maatschappelijke en economische belangen niet zonder meer voorgaan op veiligheid, zeker niet op een locatie waar op meerdere punten van standaardbescherming wordt afgeweken."

Antwoord:
De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het aanleveren van de benodigde technische en veiligheidskundige onderzoeken en de onderbouwing van de gekozen configuratie van de referentieturbines. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de beoordeling van de volledigheid en aanvaardbaarheid van deze informatie en voor de uiteindelijke integrale belangenafweging.
Bij deze beoordeling is ook bezien of aanvullende maatregelen of een andere turbineconfiguratie noodzakelijk zijn om de veiligheidsrisico's voldoende te beperken. Het bevoegd gezag heeft daarbij niet uitsluitend het economische rendement van de initiatiefnemer als uitgangspunt genomen. Een technisch mogelijke maatregel is echter niet automatisch noodzakelijk; relevant is of deze in de concrete situatie een substantiële veiligheidswinst oplevert en redelijkerwijs kan worden verlangd.
Gelet op de uitgevoerde veiligheidsbeoordeling en de specifieke kenmerken van de locatie, waaronder de aanwezigheid van meerdere risico-ontvangers, de Seveso-inrichting en de RWZI, wordt de gekozen turbineconfiguratie vanuit externe veiligheid aanvaardbaar geacht.
De zienswijze geeft daarom geen aanleiding tot het verplicht stellen van een kleinere of lagere turbine of aanvullende maatregelen zoals sectormanagement.

Zienswijze:
"Het is gebruikelijk en legitiem dat de initiatiefnemer onderzoeken laat uitvoeren ter onderbouwing van een vergunningaanvraag. Dat betekent niet dat deze onderzoeken onjuist zijn. Het betekent wel dat hun primaire functie is om de aanvraag te onderbouwen.
Daarom rust op het bevoegd gezag een zelfstandige verantwoordelijkheid. Het bevoegd gezag moet niet alleen toetsen of de aanvraag verdedigbaar is gemaakt, maar moet zelfstandig beoordelen of de locatie vanuit veiligheidsoogpunt geschikt is en of de bescherming van mens, milieu en vitale infrastructuur voldoende is gewaarborgd.

Juist omdat de rapportages op veel punten zoeken naar de vraag of afzonderlijke risico's nog gemotiveerd kunnen worden, moet het bevoegd gezag de omgekeerde vraag expliciet beantwoorden: is de optelsom van alle risico's en afwijkingen nog verenigbaar met ETFAL?"

Antwoord:
Het college onderschrijft dat het een zelfstandige verantwoordelijkheid heeft om de externe veiligheid te beoordelen. Juist daarom is, naast de onderzoeken bij de aanvraag, aanvullend advies gevraagd aan Haskoning om dieper inzicht te krijgen in de berekende risico's en mogelijke risicobeperkende maatregelen. Dit heeft tot aanvullende inzichten geleid die in de uiteindelijke beoordeling zijn betrokken. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.7.10.
Daarnaast zijn de adviezen van de Veiligheidsregio Utrecht, de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied betrokken. Het college heeft deze informatie in samenhang beoordeeld. In het ontwerpbesluit is op basis daarvan geconcludeerd dat het toelaten van de twee windturbines vanuit externe veiligheid aanvaardbaar is. Daarbij zijn zowel de domino-effecten bij Smit & Zoon als de gevolgen voor onder meer wegen, de Eem, hoogspanningsinfrastructuur en de RWZI betrokken.
Daarmee is de beoordeling niet beperkt gebleven tot de vraag of de aanvraag afzonderlijke normen haalt, maar heeft het college zelfstandig beoordeeld of de ontwikkeling vanuit externe veiligheid als geheel aanvaardbaar is.

B 2 Zaaknummer 576278 Vereniging Dorpsbelangen Hoogland

Landschap
Zienswijze:
"De VDH vindt het belangrijk dat de landschappelijke kwaliteit en het open karakter van Hoogland-West behouden blijven. De plaatsing van twee zeer hoge windturbines direct aan de rand van dit gebied past daar naar onze mening niet bij." In de paragraaf "Aantasting landschap" uit de zienswijze gaat VDH hier uitgebreider op in.

Antwoord:
Zowel in de Landschappelijke Analyse als in de Hoogbouw Effectenrapportage (HER) wordt stilgestaan bij de zichtbaarheid van de windturbines. In de betreffende documenten wordt geconcludeerd dat de installaties zichtbaar zullen zijn, maar dat de turbines het landschapsbeeld en het zicht op het stadsilhouet in mindere mate zullen beïnvloeden. Het groene karakter van Hoogland-West zelf tasten de turbines niet aan.
Met betrekking tot de als kernkwaliteit van Eemland en Hoogland-West beschreven 'extreme openheid' van het landschap is in het Gebiedskatern Eemland (Provincie Utrecht, provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/kwaliteitsgids_eemland_12-07-2011.pdf) het gebied waarop deze kernkwaliteit betrekking heeft op pagina 8 afgebakend. De voorgestelde locaties liggen (net) buiten de vastgelegde contour. Dat neemt niet weg, dat de turbines vanuit het Eemland (door de extreme openheid) zichtbaar zullen zijn, echter beïnvloeden zij het extreem open landschap van het Eemland zelf niet.

Schade
Zienswijze:
"De VDH maakt zich zorgen over mogelijke waardedaling van woningen door de komst van twee zeer hoge windturbines aan de rand van Hoogland-West. Dit is niet alleen een individueel financieel belang van afzonderlijke woningeigenaren. Wanneer een ruimtelijk besluit mogelijk financiële gevolgen heeft voor een grote groep inwoners, moet vooraf duidelijk zijn welke gevolgen redelijkerwijs kunnen optreden en hoe deze worden meegewogen."

“Ook spelen de afstand tot de turbines en de hoogte van de turbines een rol. Juist bij Wind op Isselt gaat het om twee zeer hoge windturbines, met een tiphoogte tot 242,5 meter, nabij woongebieden, open landschap en recreatief buitengebied. Een mogelijke daling van de waarde van woningen is daarom een voorzienbaar gevolg dat vooraf serieus moet worden meegewogen.”

"Uit onderzoek van TNO blijkt dat windturbines in de nabijheid van woningen een negatief effect kunnen hebben op de waarde van woningen. TNO hanteert daarbij een afstand van 2,5 kilometer rond windturbines als relevante invloedssfeer. Een groot deel van Hoogland ligt binnen deze afstand tot de beoogde windturbines op De Isselt. Daarmee is dit voor veel inwoners van Hoogland geen theoretisch punt, maar een concreet aandachtspunt."

Antwoord:
Wij kennen het onderzoek van TNO. Hierover zijn ook kamervragen gesteld met betrekken tot het project in de gemeente Stichtse Vecht. De minister heeft aangegeven vast te houden aan de huidige compensatieregeling voor woningwaardedaling door windturbines. Dit betekent dat de schade wordt beoordeeld door onafhankelijke deskundige taxateurs die de situatie vóór en na de realisatie van windturbines vergelijken. Dit systeem van nadeelcompensatie geldt niet alleen voor windturbines, maar voor alle omgevingsrechtelijke besluiten die invloed hebben op woningwaarden. Voor meer informatie over dit thema verwijzen we naar paragraaf 2.17.1.

Zienswijze:
“Nadeelcompensatie betekent bovendien niet automatisch dat bewoners volledig worden gecompenseerd. Een deel van eventuele waardedaling kan voor rekening van bewoners blijven. Bewoners kunnen dus financieel nadeel ondervinden van de planologische keuze om windturbines mogelijk te maken, zonder dat dit nadeel volledig wordt vergoed. 2 De VDH vindt het daarom onvoldoende wanneer de gemeente alleen verwijst naar individuele nadeelcompensatieprocedures achteraf. Bij een besluit van deze omvang moet vooraf inzichtelijk worden gemaakt welke financiële gevolgen redelijkerwijs voor omwonenden kunnen optreden. Dat is nodig om het belang van bewoners volwaardig te kunnen meewegen bij de vraag of dit project ruimtelijk aanvaardbaar is. Wij verzoeken uw college daarom om voorafgaand aan definitieve besluitvorming een indicatieve planschade- dan wel nadeelcompensatierisicoanalyse op te stellen op adres- of woningobjectniveau. Daarbij vragen wij niet om een definitieve individuele schadevaststelling, maar wel om per adres of woningobject inzichtelijk te maken welke woningen binnen relevante afstandscategorieën van de windturbines liggen, welke bandbreedte aan waardedaling op basis van bestaand onderzoek redelijkerwijs voorzienbaar is, en welk deel van die waardedaling mogelijk voor rekening van bewoners blijft.”

Antwoord:
Wij begrijpen de vrees voor waardedaling mede gezien bepaalde onderzoeken van TNO. Het is echter niet mogelijk en ook geen onderdeel van deze bopa vergunningprocedure om per adres of woningobject vooraf inzichtelijk te maken welke bandbreedte aan waardedaling op basis van bestaand onderzoek redelijkerwijs voorzienbaar is, en welk deel van die waardedaling mogelijk voor rekening van bewoners blijft. De rechtbank heeft met betrekking tot de situatie rond Windplan Groen ook geoordeeld dat de methode van TNO te algemeen is en niet gebruikt kan worden voor een specifiek project. Hiervoor bestaat een aparte wettelijke nadeelcompensatieprocedure. Meer informatie is opgenomen in paragraaf 2.17.1.

Zienswijze:
“Voor zover openbaarmaking op adresniveau uit privacyoverwegingen niet wenselijk wordt geacht, kan de analyse openbaar worden gemaakt in geanonimiseerde vorm of per categorie. Dat laat onverlet dat het college, de gemeenteraad en de omgeving voorafgaand aan besluitvorming over voldoende concreet inzicht moeten beschikken in de omvang en verdeling van het mogelijke financiële nadeel voor omwonenden. Een enkele verwijzing naar individuele nadeelcompensatieprocedures achteraf achten

wij onvoldoende. Die procedures nemen immers niet weg dat waardedaling voorzienbaar kan zijn, dat een deel daarvan voor rekening van bewoners kan blijven, en dat dit financiële nadeel vooraf moet worden meegewogen bij de beoordeling of sprake is van een ruimtelijk aanvaardbaar besluit. Wij verzoeken uw college dan ook om de omgevingsvergunning niet te verlenen zolang deze financiële gevolgen voor omwonenden niet concreet, navolgbaar en controleerbaar in beeld zijn gebracht en niet kenbaar zijn meegewogen in de belangenafweging."

Antwoord:
Het is niet mogelijk en ook geen onderdeel van deze bopa vergunningprocedure om vooraf over voldoende concreet inzicht te beschikken in de omvang en verdeling van het mogelijke financiële nadeel voor omwonenden en dit mee te wegen bij de beoordeling of sprake is van een ruimtelijk aanvaardbaar besluit.
Tegen eventuele waardedaling aan uw pand of economische schade vanwege de komst van de windmolens bestaat een aparte wettelijke procedure, de nadeelcompensatieregeling, die los staat van deze bopa procedure. Via de nadeelcompensatieregeling wordt door externe deskundige taxateurs onderzocht of en wat de waardedaling is door de komst van de windmolens. Hierbij wordt de situatie voor en na de komst van de windmolens met elkaar vergeleken en de taxaties op de verschillende momenten met elkaar vergeleken. Als hieruit volgt dat de waardedaling van de woning uitstijgt boven het normaal maatschappelijk risico van 4 procent en er geen sprake is van voorzienbaarheid, heeft u recht op vergoeding van de geconstateerde waardedaling. Meer informatie over dit thema is opgenomen in paragraaf 2.17.1.

Geluid
Zienswijze:
"Geluid van windturbines wordt door omwonenden vaak anders ervaren dan andere vormen van omgevingsgeluid. Het gaat niet alleen om het gemiddelde aantal decibellen, maar ook om het karakter van het geluid, de voortdurende aanwezigheid daarvan, de nachtelijke situatie, hinderbeleving, slaapverstoring, laagfrequent geluid, tonaliteit en amplitudemodulatie"

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en informatie over laagfrequent geluid en overige geluidkarakteristieken is te vinden paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
"Niet alle inwoners ervaren geluid op dezelfde manier. (…) Een L_{den}- of L_{night}-norm geeft een gemiddelde geluidbelasting weer, maar zegt minder over de wijze waarop omwonenden het geluid in de praktijk ervaren, bijvoorbeeld bij bepaalde windrichtingen, in de nacht, bij laag achtergrondgeluid of bij specifieke geluidkarakters."

Antwoord:
De L_{den} en L_{night} geluidsnormen die Nederland hanteert voor omgevingsgeluid zijn in principe gerelateerd aan de hinderlijkheid van het type geluid. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Verder houdt de rekenmethode voor windturbinegeluid houdt rekening met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Zienswijze:
“Uit het akoestisch onderzoek blijkt bovendien dat de geluidssituatie voor omwonenden daadwerkelijk verandert. De cumulatieve geluidbelasting neemt bij een aanzienlijk aantal geluidgevoelige gebouwen toe en een deel daarvan verschuift naar een slechtere geluidklasse. “

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11.

Zienswijze:
“Ook blijkt dat geluidreducerende maatregelen nodig zijn om aan de bovenwettelijke geluidnorm te kunnen voldoen. De geluidbelasting ligt dus niet vanzelfsprekend ruim onder de norm, maar is afhankelijk van actieve terugregeling van de turbines. Juist daarom moet niet alleen worden beoordeeld óf de turbines gemiddeld aan de geluidnorm kunnen voldoen, maar ook hoe zij zich in de praktijk gedragen in verschillende bedrijfsmodi, waaronder geluidreducerende modus, opstarten, afschakelen en wisselingen tussen modi. Daarbij moet expliciet worden gekeken naar het karakter van het geluid. Dat onderstreept dat de werking, controle en handhaafbaarheid van de maatregelen vooraf hard moeten zijn geborgd.”

Antwoord:
Over de bedrijfsvoering en hoe deze rekening houdt met de geluidsnormen is meer informatie te lezen in paragraaf 2.5.5 en 2.5.7

Zienswijze:
“De VDH vindt het onvoldoende wanneer de beoordeling vooral wordt gebaseerd op de conclusie dat aan de voorgestelde normen kan worden voldaan. (...) Het feit dat in de stukken wordt geconcludeerd dat geen onaanvaardbare hinder wordt verwacht, betekent niet dat hinder in de praktijk is uitgesloten.”

Antwoord:
Het is helaas niet mogelijk om hinder in de praktijk uit te sluiten, omdat mensen nu eenmaal verschillend reageren op geluid en één persoon eerder gehinderd is dan een ander. Onderzoek door TNO heeft uitgewezen dat bij een geluidbelasting door windturbines van 47 dB L_{den} 8-9 % van de omwonenden binnenshuis ernstige hinder ervaart van windturbines. Door voor deze situatie een strengere norm van 45 dB L_{den} te hanteren kan dit percentage al worden verlaagd naar 5%. De gemeente is ook niet van mening dat er geen onaanvaardbare hinder wordt verwacht, maar dat aan de hand van de geluidsnormen en de handhavingsstrategie er alles aan gedaan wordt om onaanvaardbare hinder te voorkomen en zodra er wel sprake van is op te lossen.

Zienswijze:
“Daarnaast verzoeken wij uw college om de omgevingsvergunning niet te verlenen zolang niet concreet, navolgbaar en handhaafbaar is geborgd dat geluidsoverlast voor omwonenden zoveel mogelijk wordt voorkomen, dat klachten snel en onafhankelijk worden onderzocht, en dat bij hinderlijke situaties daadwerkelijk kan worden ingegrepen door middel van afdwingbare maatregelen, waaronder zo nodig verdere terugregeling of stilstand van de windturbines.”

Antwoord:
De gemeente heeft concrete voorschriften laten opnemen in de vergunning waarmee we geluidsoverlast zoveel mogelijk hopen te voorkomen, en in geval van klachten maatregelen te nemen. Meer informatie hierover kunt u lezen in paragraaf 2.5.4, 2.5.7 en 2.5.8

Veiligheid

Zienswijze:
“De VDH maakt zich zorgen over de externe veiligheid van de voorgenomen windturbines op deze locatie. De turbines worden niet geplaatst in een leeg of geïsoleerd gebied, maar op en nabij een bedrijventerrein met bedrijfsgebouwen, de RWZI, de Eem, infrastructuur en een Seveso-inrichting. Juist deze combinatie vraagt om een zeer zorgvuldige en terughoudende veiligheidsafweging. Uit de stukken blijkt dat zich binnen de risicocontouren van de windturbines een aanzienlijk aantal gebouwen bevindt. In de onderzoeken wordt gesproken over 29 gebouwen die zijn getoetst aan het plaatsgebonden risico. Voor een deel van deze gebouwen is een nadere motivering nodig waarom de aanwezigheid daarvan binnen de risicocontour aanvaardbaar wordt geacht. Dat het om een bedrijventerrein gaat, betekent naar onze mening niet dat de aanwezigheid van werknemers en andere aanwezigen lichtvaardig kan worden behandeld. Ook mensen die werken in bedrijfsgebouwen en bedrijfsverzamelgebouwen verdienen een zorgvuldig beschermingsniveau."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorg over het beschermingsniveau van de beperkt kwetsbare gebouwen. De huidige regelgeving vraagt voor deze gebouwen slechts dat wordt voldaan aan de grenswaarde van PR 10^{-5} per jaar. Deze beoordeling vergt geen motivering.
In het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties heeft de gemeente echter ook gekeken naar het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Daarin geldt voor beperkt kwetsbare gebouwen een standaardwaarde van PR 10^{-6}. Voor 17 gebouwen kan daaraan niet worden voldaan. Afwijken van die standaardwaarde is mogelijk, maar vraagt wel om een gemotiveerde afweging. Die afweging heeft de gemeente gemaakt, waarbij naast veiligheid ook ruimtelijke en maatschappelijke belangen zijn betrokken. Op basis daarvan acht de gemeente de situatie aanvaardbaar.
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.7.5.

Zienswijze:
“De zorgen worden versterkt doordat de windturbines worden voorzien nabij Smit & Zoon, een Seveso-inrichting waar met gevaarlijke sto en wordt gewerkt. In de stukken wordt onderkend dat de windturbines nieuwe risico’s toevoegen aan de omgeving en invloed kunnen hebben op de risicosituatie rond Smit & Zoon. Daarbij gaat het niet alleen om het risico van een falende windturbine zelf, maar ook om mogelijke domino effecten bij installaties en activiteiten met gevaarlijke stoff en. Juist zulke dominoeffecten vragen om een terughoudende beoordeling, omdat de gevolgen van een incident verder kunnen reiken dan de directe omgeving van de turbine.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt deze zorg. Juist vanwege de aanwezigheid van Smit & Zoon zijn de mogelijke domino-effecten uitgebreid onderzocht. Daarbij is niet alleen gekeken naar de kans dat een windturbine faalt, maar ook naar de gevolgen wanneer daardoor installaties met gevaarlijke stoffen worden geraakt. De QRA is hiervoor nader beoordeeld door Haskoning en voorgelegd aan de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
Deze onderzoeken en adviezen zijn in samenhang gewogen en hebben ook geleid tot aanvullende maatregelen in de vergunning. Alles afwegende acht de gemeente de risico’s aanvaardbaar. Voor de samenhang van risico’s wordt verwezen naar paragraaf 2.7.7.

Zienswijze:
“De VDH vindt het zorgelijk dat aanvullende veiligheidsmaatregelen, zoals sectormanagement of andere vormen van verdere risicoreductie, kennelijk niet of slechts beperkt worden toegepast omdat dit leidt tot productieverlies en de economische haalbaarheid van het project zou raken. Veiligheidsmaatregelen die technisch mogelijk zijn en risico’s kunnen beperken, zouden niet te snel terzijde mogen worden geschoven omdat zij de exploitatie van het windpark minder rendabel maken. Bij een locatie met een

Seveso-inrichting, bedrijfsgebouwen binnen risicocontouren en mogelijke domino-e ecten moet veiligheid voorop staan."

Antwoord:
De gemeente begrijpt deze zorg. Bij de beoordeling is gekeken welke maatregelen daadwerkelijk bijdragen aan verdere risicoreductie. Sectormanagement kan het risico op bladafworp in bepaalde windrichtingen verminderen, maar neemt andere faalscenario's, zoals mastbreuk en gondelfalen, niet weg. Bovendien blijkt uit Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 dat vergaand sectormanagement tot een zodanige productiebeperking leidt dat dit geen haalbare maatregel is.
De gemeente heeft daarom afgewogen welke maatregelen noodzakelijk en doelmatig zijn om tot een aanvaardbaar veiligheidsniveau te komen. In de vergunning zijn onder meer maximale trefkansen, ijsdetectie en een communicatieplan voor het waarschuwen van de omgeving en het bieden van handelingsperspectief geborgd. Voor het restrisico wordt verwezen naar paragraaf 2.7.9.

Zienswijze:
"Daarbij valt op dat de redenering in deze situatie sterk projectgericht lijkt te zijn. Omdat het windpark gewenst is, wordt gemotiveerd waarom de bestaande risicosituatie, de nabijheid van het chemisch bedrijf en de aanwezigheid van bedrijfsgebouwen binnen risicocontouren toch aanvaardbaar zouden zijn. De VDH vraagt zich af of dezelfde ruimtelijke afweging ook andersom zou worden gemaakt. Het is moeilijk voorstelbaar dat een nieuw chemisch bedrijf of nieuwe bedrijfsgebouwen zonder meer aanvaardbaar zouden worden geacht indien zij naast reeds bestaande windturbines binnen vergelijkbare risicocontouren zouden worden geprojecteerd. Dat roept de vraag op of hier niet te veel wordt geredeneerd vanuit het mogelijk maken van het windproject, in plaats van vanuit een onafhankelijke beoordeling van de beste en veiligste ruimtelijke ordening."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de vraag of de ontwikkeling voldoende onafhankelijk is beoordeeld. Uitgangspunt voor de beoordeling is de bestaande en vergunde situatie in de omgeving, waaronder Smit & Zoon en de aanwezige bedrijfsgebouwen. Vervolgens is beoordeeld welke veiligheidsrisico's de windturbines daaraan toevoegen en of die situatie als geheel aanvaardbaar is.
Daarbij is niet alleen aan de geldende grenswaarden getoetst, maar in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties ook aan het strengere Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Voor deze afweging wordt verwezen naar paragraaf 2.7.9.

Zienswijze:
"De VDH vindt het onvoldoende wanneer de beoordeling vooral wordt gebaseerd op de conclusie dat binnen de gekozen systematiek aan grenswaarden kan worden voldaan of dat gemotiveerd van standaardwaarden kan worden afgeweken. Juist bij een BOPA moet de gemeente zelfstandig beoordelen of de totale veiligheidssituatie op deze specifieke locatie aanvaardbaar is. Daarbij moet niet alleen worden gekeken naar afzonderlijke rekenregels en contouren, maar ook naar de stapeling van risico's, de nabijheid van een 5 chemisch bedrijf, de aanwezigheid van bedrijfsgebouwen binnen risicocontouren, mogelijke domino-effecten, bereikbaarheid voor hulpdiensten, noodscenario's, ijsval, brand, bladworp, mastfalen en de praktische handhaafbaarheid van veiligheidsmaatregelen."

Antwoord:
De gemeente onderschrijft dat de beoordeling verder moet gaan dan alleen het toetsen aan grens- en standaardwaarden. Daarom zijn de verschillende risico's afzonderlijk onderzocht en vervolgens in samenhang betrokken bij de bestuurlijke afweging.
Ook het Besluit kwaliteit leefomgeving verlangt binnen een aandachtsgebied een bredere afweging over de bescherming van personen en de mogelijke aanvullende maatregelen. Uit de nadere effectbeoordeling blijkt dat voor de windturbine gerelateerde toxische scenario's vooral het gebied tot circa 371 meter relevant is. De gemeente heeft voor deze situatie afgewogen welke maatregelen nodig

zijn. Dit heeft onder meer geleid tot maximale trefkansen en een communicatieplan in de omgevingsvergunning.
Daarmee is de beoordeling niet beperkt gebleven tot het voldoen aan wettelijke normen. Voor de samenloop van risico's wordt verwezen naar paragraaf 2.7.7 en voor het restrisico naar paragraaf 2.7.9.

Zienswijze:
"Ook moet duidelijk zijn welke personen zich redelijkerwijs binnen de relevante risicogebieden kunnen bevinden. De beoordeling mag niet uitsluitend uitgaan van abstracte gebouwcategorieën, maar moet ook inzicht geven in de feitelijke aanwezigheid van werknemers, bezoekers, onderhoudspersoneel, hulpdiensten en andere personen. Zeker bij bedrijfsverzamelgebouwen of gebouwen met wisselend gebruik is van belang dat de feitelijke bezetting en het feitelijke gebruik voldoende concreet in beeld zijn gebracht."

Antwoord:
De gemeente begrijpt dat de indiener inzicht wil hebben in de totale veiligheidsafweging. De genoemde onderwerpen zijn onderzocht: de gebouwen binnen de risicocontouren en hun gebruik, de aanwezigheid van personen, de afwijking van de standaardwaarde, de mogelijke domino-effecten en de benodigde risicobeperkende maatregelen. Deze onderzoeken en de adviezen van de betrokken deskundigen zijn in samenhang gewogen en hebben mede geleid tot aanvullende vergunningvoorschriften.
Voor de belangrijkste onderdelen wordt verwezen naar paragraaf 2.7.5 over de standaardwaarde, 2.7.7 over cumulatie en 2.7.9 over het restrisico. De gemeente acht de externe veiligheid op basis van deze integrale beoordeling aanvaardbaar.

Zienswijze:
" Wij verzoeken uw college daarom om de omgevingsvergunning niet te verlenen zolang niet concreet, navolgbaar en onafhankelijk is onderbouwd dat de externe veiligheid op deze locatie als geheel aanvaardbaar is. Daarbij verzoeken wij u in ieder geval inzichtelijk te maken welke gebouwen binnen de relevante risicocontouren liggen, hoeveel personen daar redelijkerwijs aanwezig kunnen zijn, op welke punten van standaardwaarden wordt afgeweken, waarom die afwijkingen aanvaardbaar worden geacht, welke domino-effecten kunnen optreden, welke gevolgen dit kan hebben voor werknemers, omwonenden en hulpdiensten, en welke aanvullende veiligheidsmaatregelen mogelijk zijn."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorg dat de beoordeling recht moet doen aan de aanwezigheid van mensen in het gebied. De inventarisatie is uitgevoerd volgens de daarvoor geldende beoordelingssystematiek. Daarbij is uitgegaan van de maximale planologische mogelijkheden van gebouwen en locaties. De bestaande feitelijke situatie valt binnen deze planologische mogelijkheden en is daarmee in de beoordeling begrepen.

Zienswijze:
"Daarnaast verzoeken wij uw college om expliciet te motiveren waarom maatregelen zoals sectormanagement, verdere risicoreductie, aanvullende stilstandvoorzieningen of andere veiligheidsmaatregelen wel of niet als vergunningvoorschrift worden opgelegd. Een verwijzing naar productieverlies of verminderde rendabiliteit van het windpark mag naar onze mening niet doorslaggevend zijn bij de vraag welke veiligheidsmaatregelen noodzakelijk en redelijk zijn."

Antwoord:
De gemeente onderschrijft dat duidelijk moet worden gemotiveerd welke aanvullende veiligheidsmaatregelen wel en niet aan de vergunning worden verbonden. Daarbij wordt per maatregel beoordeeld of deze technisch effectief, noodzakelijk, uitvoerbaar, proportioneel en juridisch handhaafbaar is.

Maatregelen zoals sectormanagement, aanvullende stilstandvoorzieningen of operationele beperkingen komen alleen voor opname als vergunningvoorschrift in aanmerking wanneer aannemelijk is dat zij een relevante vermindering opleveren van de maatgevende trefkansen of dominoscenario's. Ook moet voldoende duidelijk zijn onder welke omstandigheden de maatregel moet worden toegepast, hoe de werking kan worden gecontroleerd en of naleving door het bevoegd gezag kan worden gehandhaafd. Een algemene mogelijkheid tot risicoreductie is daarvoor op zichzelf onvoldoende.
De beoordeling richt zich in de eerste plaats op het bereiken van een aanvaardbaar veiligheidsniveau. Productieverlies of een afname van de rendabiliteit is daarbij niet op zichzelf doorslaggevend. De gevolgen voor de energieopbrengst maar ook de gevolgen voor netstabiliteit kunnen wel worden betrokken bij de proportionaliteitsafweging, nadat is vastgesteld welk veiligheidsniveau noodzakelijk is en welke maatregelen daarvoor daadwerkelijk effectief zijn. Een maatregel die noodzakelijk is om aan een wettelijke norm of een voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid essentiële voorwaarde te voldoen, kan niet uitsluitend vanwege economische gevolgen achterwege blijven.
Omgekeerd bestaat geen verplichting om iedere denkbare aanvullende maatregel voor te schrijven wanneer de risico's reeds voldoende zijn beperkt en de maatregel slechts een geringe aanvullende veiligheidswinst oplevert ten opzichte van de operationele en maatschappelijke gevolgen. Het uitgangspunt is dat maatregelen niet verder gaan dan nodig, maar ook niet achterwege blijven wanneer zij noodzakelijk zijn voor een aanvaardbare situatie.
Daarmee wordt de keuze voor de uiteindelijke veiligheidsvoorwaarden niet uitsluitend gebaseerd op economische belangen, maar op een navolgbare afweging van noodzakelijkheid, effectiviteit en proportionaliteit.

Cumulatie
Zienswijze:
"De mogelijke komst van aanvullende windturbines aan de Soester zijde kan daarbij naar onze mening niet zonder meer buiten beschouwing blijven. De VDH erkent dat de voorliggende aanvraag formeel ziet op twee windturbines op De Isselt. Dat neemt echter niet weg dat mogelijke aanvullende windturbines in de directe nabijheid relevant kunnen zijn voor de cumulatieve effecten op landschap, geluid, slagschaduw, veiligheid, natuur en woningwaarde. Wij verzoeken uw college daarom om de mogelijke aanvullende windturbines aan de Soester zijde ten minste als voorzienbaar cumulatief scenario te betrekken bij de integrale belangenafweging. Indien de gemeente meent dat deze ontwikkeling nog onvoldoende concreet is om volledig door te rekenen, verzoeken wij om dat uitdrukkelijk en inhoudelijk te motiveren. Meer in het algemeen verzoeken wij uw college om de omgevingsvergunning niet te verlenen zolang de cumulatieve effecten van het project onvoldoende concreet, navolgbaar en integraal in beeld zijn gebracht en niet kenbaar zijn meegewogen in de belangenafweging."

Antwoord:
Informatie over dit thema vindt u in paragraaf 2.11.5 van deze zienswijzennota.

B 3 Zaaknummer 577034 (online) / 578357 (post) / 577468 (post) Stichting Stop Windplan Isselt

Veiligheid
Zienswijze:
"De externe veiligheid is onvoldoende onderzocht en onvoldoende geborgd. Uw raad wordt daarom met klem verzocht geen risico's te nemen op het gebied van externe veiligheid."

Antwoord:
In de aanvraag is de externe veiligheidssituatie als gevolg van de windturbines inzichtelijk gemaakt. Aanvullend hierop heeft de gemeente haar adviseurs (Veiligheidsrisico Utrecht, Omgevingsdienst Utrecht) en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied om advies gevraagd. Daarnaast heeft de

gemeente Haskoning gevraagd om te adviseren over de externe veiligheidssituatie op basis van de aanvraag. Deze adviezen heeft de gemeente betrokken bij haar afweging. Mede naar aanleiding van deze zienswijze is aanvullend gekeken naar de externe veiligheidssituatie bij Smit & Zoon. Hierbij is onder andere de eerder geconstateerde fout meegenomen. De nieuwe analyse leidt niet tot een ander inzicht. De gemeente is daarmee van mening dat externe veiligheid voldoende onderzocht is en dat voldoende maatregelen zijn genomen om te komen tot een aanvaardbare situatie op het gebied van externe veiligheid.

Zienswijze:
“Voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en locaties geldt een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico van 1 op 1.000.000 per jaar (PR 10 -6).[2]Volgens SWI moet deze norm in dit geval ook worden betrokken bij de beoordeling van beperkt kwetsbare gebouwen, omdat de gemeente van burgemeester en wethouders en uw raad eerder hebben aangegeven dat dit project wordt beoordeeld aan de hand van de strengere uitgangspunten uit het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving.”

Antwoord:
De gemeente heeft het initiatief getoetst aan de geldende wetgeving en aan het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Aan de huidige regelgeving wordt voor beperkt kwetsbare gebouwen voldaan omdat de huidige regelgeving alleen een grenswaarde van 10-5 per jaar voor het plaatsgebonden risico kent. Het ontwerpbesluit stelt dat voor beperkt kwetsbare gebouwen rekening gehouden moet worden met een norm van 10-6 per jaar. Uit deze formulering en uit de toelichting bij het ontwerpbesluit blijkt dat van deze waarde kan worden afgeweken. Dat afwijken kan alleen als dit wordt gemotiveerd. De motivering is op vergelijkbare wijze als dat onder het huidige recht wordt gedaan voor andere risicobronnen dan windturbines. In het ontwerpbesluit heeft de gemeente gemotiveerd waarom het aanvaardbaar is om af te wijken van de 10-6 per jaar plaatsgebonden risico contour. Hiermee is zoals u vraagt rekening gehouden met het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving.

Zienswijze:
“Een eventuele afwijking van de PR 10-6-benadering moet uitdrukkelijk, concreet en objectief worden gemotiveerd. Een beroep op zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen kan die afwijking niet dragen. Die afwijkingsmogelijkheid ziet op de afstandsnorm van twee keer de tiphoogte, niet op het beschermingsniveau binnen de PR 10-6-contour.”

Antwoord:
In paragraaf 5.6 Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving nota van toelichting staat het volgende over de standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen:
“…ten opzichte van de eerdere windturbinebepalingen alleen in relatie tot beperkt kwetsbare gebouwen en locaties een aangescherpte risiconorm van 10-6 geldt, maar deze in de vorm van een standaardwaarde is gesteld, die de mogelijkheid biedt dat het bevoegd gezag besluit om als grenswaarde de eerdere toepasselijke risiconorm van 10-5 te blijven hanteren.”

Verderop in die paragraaf staat het volgende:
“Dit betekent dat er bij de te verrichten belangenafweging in concrete gevallen nog enige ruimte blijft voor afstemming op de lokale situatie. Daarbij kunnen het veiligheidsbelang en het belang van een duurzame energievoorziening op een evenwichtige manier worden gewogen. Weliswaar is het de bedoeling om de standaardwaarde te realiseren, maar niet tot elke prijs, ten koste van de andere belangen die in het geding zijn.”

Uit de toelichting blijkt dat bredere belangen mogen worden meegewogen dan alleen het veiligheidsbelang. Hier is in het ontwerpbesluit van de gemeente invulling aan gegeven.

Zienswijze:

“In de 'Onderbouwing Fysieke leefomgeving Wind op Isselt' wordt erkend dat binnen de PR 10 -6-contour beperkt kwetsbare gebouwen aanwezig zijn. Het wordt niet duidelijk vermeld dat het gaat om 17 beperkt kwetsbare gebouwen. Vervolgens wordt gesteld dat dit mag met een afwijking van de standaardwaarden en wordt kort toegelicht waarom afwijking van de standaardwaarde aanvaardbaar zou zijn. Die motivering is onvoldoende.”

Antwoord:
In het ontwerpbesluit heeft de gemeente dit gemotiveerd en is de volgende tekst opgenomen:
“Dit betekent dat er bij de te verrichten belangenafweging in concrete gevallen nog enige ruimte blijft voor afstemming op de lokale situatie. Daarbij kunnen het veiligheidsbelang en het belang van een duurzame energievoorziening op een evenwichtige manier worden gewogen. Weliswaar is het de bedoeling om de standaardwaarde te realiseren, maar niet tot elke prijs, ten koste van de andere belangen die in het geding zijn.”

Zienswijze:
“De stelling dat de personendichtheid binnen de PR 10-6-contour laag is, is niet inzichtelijk onderbouwd. Niet duidelijk is op welke gegevens die aanname berust, hoeveel personen in de betrokken gebouwen aanwezig kunnen zijn, op welke momenten dat het geval is en welke betekenis dit heeft voor het veiligheidsniveau.”

Antwoord:
In het kader van externe veiligheid wordt voor aanwezigheidsgegevens gekeken naar de Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS) 1, deel 6. In paragraaf 3.1 van deze PGS wordt de aanwezigheid voor industriegebieden omschreven. Voor de bedrijfstak industrie wordt uitgegaan van een personeelsdichtheid van 40 personen per hectare.
Voor beide windturbines is het aantal aanwezige personen bepaald, zoals opgenomen in hoofdstuk van het rapport van Haskoning. Dit is gebruikt bij het bepalen van de dichtheid van personen. Hierbij zijn we conservatief te werk gegaan door het oppervlak binnen de 10-5 contour niet mee te nemen omdat op basis van de wet daar geen personen aanwezig mogen zijn. Ook hebben we alle aanwezigen in een gebouw betrokken, ook als een gebouw slechts gedeeltelijk binnen de 10-6 per jaar plaatsgebonden risicocontour valt. Uit de analyse blijkt dat het oppervlak binnen de risicocontour 9 hectare bedraagt. Dit is dus exclusief het oppervlak binnen de 10-5 contour. In de gebouwen die zich geheel of deels binnen deze contour bevinden zijn maximaal 284 personen gelijktijdig aanwezig. Dit komt overeen met een dichtheid van circa 32 personen per hectare en ligt dus onder het gemiddelde voor industrieterreinen (gemiddeld 40 personen per hectare bron: PGS1 deel 6). Voor een aantal gebouwen geldt dat deze zich slechts gedeeltelijk binnen deze contour bevinden.
Omdat het om een conservatieve benadering gaat, kan gesteld worden dat de dichtheid laag is ten opzichte van de gemiddelde personendichtheid op een industrieterrein.

Zienswijze:
“Ook de stelling dat op een bedrijventerrein een lager beschermingsniveau kan worden aanvaard, is onvoldoende gemotiveerd. Sterker nog, een aantal bedrijven ligt momenteel in geen enkel 'aandachtsgebied externe veiligheid'. Dit betreffen bedrijven zoals een administratiekantoor, taxicentrale en kledingbank. Voor dergelijke bedrijven is een risico niet logisch. Het enkele feit dat een gebouw op een bedrijventerrein ligt, betekent niet dat de daar aanwezige personen minder bescherming verdienen.”

Antwoord:
Op industrieterrein zijn veelal beperkt kwetsbare gebouwen aanwezig. Deze hebben vanuit de wetgeving al een lager beschermingsniveau gekregen. Dit sluit ook aan dat op een industrieterrein vooral beroepsmatige gebruikers aanwezig zijn die zelfredzamer zijn dan bijvoorbeeld kinderen en zieken. Het is

daarbij onjuist dat de bedrijven niet binnen een aandachtsgebied bevinden. Het bedrijf Smit & Zoon heeft een gifwolkaandachtsgebied van 490 meter op basis van de Atlas Veiligheid. Alle gebouwen binnen de 10-6 contour van de windturbines vallen ook binnen dit aandachtsgebied.

Zienswijze:
“Als het bevoegd gezag een hogere risico wil toestaan, moet dat berusten op concrete en objectieve gegevens. Ook moeten er mitigerende maatregelen worden genomen. Die ontbreken. De ontwerp-omgevingsvergunning borgt daarom onvoldoende dat het plaatsgebonden risico voor beperkt kwetsbare gebouwen aanvaardbaar is. De enkele verwijzing naar een bedrijventerrein en een veronderstelde lage personendichtheid kan de afwijking van de PR 10 -6-benadering niet dragen.”

Antwoord:
De gemeente heeft getoetst aan de geldende regelgeving en aanvullend aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Hierbij is gebruik gemaakt van de bij de aanvraag aangeleverde stukken en de gevraagde adviezen van de Omgevingsdienst Utrecht, Omgevingsdienst Noorzeekanaalgebied en de Veiligheidsregio Utrecht. Aanvullend is advies opgevraagd bij Haskoning. Al deze stukken samen geven de inzichten die nodig zijn om te toetsen aan de wetgeving en het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. De gemeente is van mening dat ze op basis van deze stukken tot haar besluit kon komen.

Zienswijze:
“Het externeveiligheidsonderzoek is bovendien gebaseerd op een bandbreedte van mogelijke windturbinetypen. Het concrete type, merk en model staan nog niet vast. Dat is wezenlijk, om vooraf te weten, omdat het turbinetype invloed heeft op onder meer ashoogte, rotordiameter, tiphoogte, massa van onderdelen, toerental, faalfrequenties, werpafstanden en risicocontouren.”

Antwoord:
Zie hiervoor reactie onder paragraaf 2.1.7.

Zienswijze:
“Juist op een locatie met meerdere risicobronnen, waaronder een Seveso-inrichting, zou het controleerbaar moeten zijn dat de berekende risicocontouren representatief zijn voor een specifieke windturbine."

Antwoord:
1.11: De gemeente onderschrijft dat op een locatie met meerdere risicobronnen, waaronder een Seveso-inrichting, controleerbaar moet zijn dat de beoordeling van de externe veiligheid aansluit bij het turbinetype dat uiteindelijk wordt gerealiseerd.

Daarvoor is het echter niet noodzakelijk dat het merk en type windturbine al bij de vergunningverlening definitief vaststaan. Een vergunning kan worden gebaseerd op een begrensde turbinebandbreedte, mits de risicoanalyse uitgaat van technisch navolgbare en voldoende conservatieve uitgangspunten en in de vergunning wordt geborgd dat het definitieve turbinetype binnen de onderzochte veiligheidsruimte blijft.

De berekende risicocontouren en trefkansen hebben daarom niet tot doel het risico van één vooraf geselecteerde turbine exact te voorspellen. De contouren geven een marge aan welke binnen de vergunning maximaal aanvaardbaar wordt geacht. Bij de keuze van het definitieve turbinetype moet vervolgens met type specifieke gegevens worden aangetoond dat:

- de berekende plaatsgebonden-risicocontouren niet groter zijn dan de contouren waarop de besluitvorming is gebaseerd;
- de vastgelegde maximale trefkansen voor de installaties van Royal Smit & Zoon niet worden overschreden;

- het turbinetype binnen de onderzochte maatvoering en technische uitgangspunten blijft.

Wanneer het gekozen type niet aan deze voorwaarden voldoet, kan het niet op grond van de vergunning worden gerealiseerd. Daarmee wordt voorkomen dat na vergunningverlening een turbinetype wordt geplaatst met een ongunstiger risicoprofiel dan in de onderzoeken is beoordeeld.

De gemeente deelt daarom het uitgangspunt dat de berekeningen representatief en controleerbaar moeten zijn. De gemeente volgt echter niet de conclusie dat dit uitsluitend mogelijk is wanneer vooraf één specifiek turbinetype wordt vastgelegd. Een controleerbare bandbreedtebenadering, gecombineerd met een eindtoets, biedt eveneens een navolgbare borging. Gelet op de nabijheid van de Seveso-inrichting moet deze eindtoets uitdrukkelijk ook de indirecte risico's, waaronder de trefkansen voor relevante installaties, omvatten.

Zienswijze:
"Antea Group heeft een QRA opgesteld over domino-effecten door windturbines.11 Daarin is onder meer beschreven dat mastbreuk en bladbreuk ertoe kunnen leiden dat gevaarlijke installaties van de Seveso-inrichting Smit & Zoon B.V. worden geraakt. Dat kan vervolgens leiden tot het falen van opslagtanks, het mengen van gevaarlijke stoffen, brand in de PGS 15-opslagvoorziening en het ontstaan van gifwolken of andere ernstige incidenten. Antea concludeert dat plaatsing van de windturbines leidt tot een aanzienlijke toename van het groepsrisico voor Smit & Zoon ten opzichte van de huidige vergunde situatie. Een verantwoording voor deze toename – kans op 10 of meer dodelijke slachtoffers – ontbreekt. Dit terwijl de risico's voor Smit en Zoon tot een factor 10 hoger worden door dit domino-effect."

Antwoord:
1.12 De gemeente erkent dat de QRA van Antea laat zien dat mast- of bladbreuk kan leiden tot beschadiging van installaties van Royal Smit & Zoon en daarmee tot aanvullende ongevalsscenario's, waaronder brand, het vrijkomen van gevaarlijke stoffen en de vorming van een toxische wolk.

Uit de QRA volgt dat het berekende groepsrisico toeneemt. Daarnaast berusten de dominoscenario's op conservatieve aannames en is voor het maatgevende toxische scenario een nuancering noodzakelijk gebleken.

De resultaten worden daarom niet buiten beschouwing gelaten, maar moeten in samenhang met de modelaannames en onzekerheden worden beoordeeld. Onder de Omgevingswet vormt de voormalige oriëntatiewaarde geen zelfstandig criterium. De toename van het groepsrisico blijft wel relevante informatie voor de ruimtelijke afweging.

In het definitieve besluit wordt deze toename expliciet verantwoord, mede aan de hand van de aandachtsgebieden, de aanwezige personen, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de borging van maximale trefkansen voor het definitieve turbinetype.

Zienswijze:
"Haskoning heeft de QRA van Antea vervolgens beoordeeld en op meerdere onderdelen genuanceerd.12 Die nuanceringen nemen de door Antea gesignaleerde risico's echter niet weg. Haskoning constateert geen onjuistheden, het plaatst slechts kwalitatieve kanttekeningen, maar presenteert geen volledig gecorrigeerde en controleerbare risicoanalyse waaruit blijkt wat de risico's volgens hen moeten zijn."

Antwoord 1.13:
De stelling is slechts gedeeltelijk juist. Haskoning heeft geen nieuwe integrale QRA opgesteld, maar de uitgangspunten, aannames en betekenis van de resultaten van Antea beoordeeld. Daarbij is vastgesteld dat de QRA op onderdelen conservatieve aannames bevat en dat een nadere technische duiding daarvan leidt tot kleinere berekende effectafstanden.

Conservatieve uitgangspunten zijn bij risicoanalyses gebruikelijk om onderschatting van risico's te voorkomen. Wanneer meerdere behoudende aannames worden gestapeld en de uitkomst bepalend is voor de besluitvorming, moet echter worden beoordeeld of die combinatie technisch representatief is. Een conservatieve bovengrens mag niet zonder nadere duiding als het meest waarschijnlijke scenario of als automatische uitsluitingsgrond worden gehanteerd. Omgekeerd mogen ongunstige uitkomsten niet uitsluitend vanwege hun conservatieve karakter terzijde worden geschoven.

De door Antea geïdentificeerde risico's zijn relevant. De conclusie van Haskoning is daarom niet dat deze risico's kunnen worden genegeerd, maar dat de omvang van de risicotoename niet uitsluitend uit de QRA van Antea kan worden afgeleid.

Zienswijze:
"Daarbij is van belang dat Haskoning zelf erkent dat sprake is van risicoverhogende effecten voor Smit & Zoon. Ook beschrijft Haskoning dat mastfalen ernstige gevolgen kan hebben en dat bij bepaalde scenario's installaties van Smit & Zoon kunnen worden geraakt. De kernvraag is daarom niet of er risico's zijn, maar of die risico's voldoende zijn onderzocht, gekwantificeerd, gemitigeerd en juridisch geborgd. Dat is niet het geval."

Antwoord 1.14:
De gemeente onderschrijft dat de windturbines risico verhogende effecten kunnen hebben voor Royal Smit & Zoon. De relevante vraag is of deze effecten voldoende zijn onderzocht, gekwantificeerd, beperkt en geborgd. De conclusie dat dit niet is gebeurd, wordt echter niet gevolgd.

De mogelijke gevolgen zijn onderzocht in de QRA van Antea en vervolgens inhoudelijk beoordeeld door Haskoning, de omgevingsdiensten en de veiligheidsregio. Daarbij zijn trefkansen, dominoscenario's, plaatsgebonden risico, effectafstanden en groepsrisico beschouwd. Haskoning heeft daarbij niet geconcludeerd dat de risico's afwezig zijn, maar dat de omvang van de gevolgen mede wordt bepaald door conservatieve aannames en daarom genuanceerd moet worden geïnterpreteerd.

In de ontwerpvergunning zijn daarnaast maximale trefkansen voor installaties van Royal Smit & Zoon opgenomen en moet voor het definitieve turbinetype worden aangetoond dat deze waarden en de beoordeelde risicocontouren niet worden overschreden. Daarmee zijn relevante veiligheidsvoorwaarden juridisch begrensd.

Zienswijze:
"Het uitwerkingsrapport van Haskoning vermeldt dat er geen kwetsbare gebouwen tussen de PR10-5 en PR10-6 cirkel bevinden. Uit dezelfde paragraaf blijkt dat er wel beperkt kwetsbare gebouwen binnen de PR10-6 cirkel staan.13 Er staan 17 beperkt kwetsbare gebouwen binnen de cirkel, zonder een valide onderbouwing hiervoor. Binnen de PR10-6 mogen geen beperkt kwetsbare gebouwen staan. Er is dus een overschrijding van de standaardwaarde zónder een goede onderbouwing."

Antwoord 1.15:
In de OFLO is onderkend dat beperkt kwetsbare gebouwen binnen de PR10^{-6}-contour liggen. De afwijking van de ontwerpstandaard is gemotiveerd met de lage personendichtheid, het bedrijfsmatige gebruik van de gebouwen, de ligging op een bedrijventerrein en de ruimtelijke wenselijkheid van de combinatie van windenergie en bedrijfsactiviteiten.

Daarnaast zijn niet alle gebouwen binnen de contour te beoordelen als beperkt kwetsbaar gebouw. Voor gebouwen die functioneel zijn verbonden met de Seveso-inrichting gelden de regels voor het

plaatsgebonden risico van de windturbine niet op dezelfde wijze. Ook vallen bepaalde proces- en installatiegebouwen niet onder een beschermde gebouwcategorie van bijlage VI van het Bkl.

De conclusie dat de overschrijding van de standaardwaarde plaatsvindt zonder goede onderbouwing wordt daarom niet onderschreven.

Zienswijze:
“De door Haskoning genoemde mogelijkheid dat tankwagens tijdig kunnen worden verplaatst wanneer een mastfaalscenario zich aandient, is onvoldoende onderbouwd.14 Niet inzichtelijk is gemaakt hoe een dergelijk scenario tijdig wordt gedetecteerd, hoe snel de betrokken bedrijven en omgeving worden geïnformeerd, hoeveel tijd nodig is om tankwagens veilig te verplaatsen en welke routes daarvoor beschikbaar zijn. Evenmin blijkt dat deze handelwijze juridisch is geborgd in vergunningvoorschriften of bedrijfsprocedures."

Antwoord 1.16:
De door Haskoning genoemde mogelijkheid om een tankwagen tijdig te verplaatsen bij signalen van een afwijkende turbineconditie is in het rapport opgenomen als een mogelijke aanvullende beheersmaatregel. Deze mogelijkheid is niet als uitgangspunt gebruikt voor de risicoberekeningen en vormt geen dragende onderbouwing voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het plan.

De beoordeling gaat er daarom niet van uit dat een tankwagen in alle gevallen tijdig kan worden verplaatst. Aan deze suggestie is in de huidige veiligheidsbeoordeling geen gekwantificeerde risicoreductie toegekend.

Indien deze maatregel in een latere fase alsnog noodzakelijk wordt geacht voor de verantwoording of aanvaardbaarheid van het project, moet zij nader worden uitgewerkt. Daarbij moet ten minste inzichtelijk worden gemaakt hoe dreigend mastfalen wordt gedetecteerd, welke waarschuwingstijd beschikbaar is, wie verantwoordelijk is voor het besluit tot verplaatsing, welke veilige route wordt gebruikt en hoe de maatregel organisatorisch en juridisch wordt geborgd.

De zienswijze is daarmee terecht voor zover zij stelt dat de maatregel in de huidige vorm onvoldoende is uitgewerkt om als zekere risicoreductie te worden beschouwd. Dit leidt echter niet tot de conclusie dat de onderbouwing van het plan op deze maatregel berust. De suggestie heeft uitsluitend het karakter van een mogelijke aanvullende maatregel die, indien noodzakelijk, nog nader moet worden onderzocht en vastgelegd.

Zienswijze:
“Ook de kanttekeningen van Haskoning bij mengscenario’s, uitstroomtijd en gedeeltelijke bladbreuk in de paragrafen 4.3.3 – 4.3.4 zijn onvoldoende om de QRA van Antea te ontkrachten. Uit het rapport van Haskoning blijkt niet dat hun conclusie is gebaseerd op een projectspecifieke berekening of een volledig uitgewerkte risicobeoordeling voor de installaties van Smit & Zoon."

Antwoord 1.17:
De stelling is slechts gedeeltelijk juist. Haskoning heeft geen nieuwe integrale QRA opgesteld en had ook niet tot doel de QRA van Antea volledig te vervangen. De beoordeling richtte zich op de uitgangspunten, aannames en betekenis van de door Antea berekende resultaten.

Daarbij is vastgesteld dat de QRA op onderdelen conservatieve aannames bevat, onder meer ten aanzien van mengscenario’s, uitstroomduur en de gevolgen van gedeeltelijke bladbreuk. Een nadere technische duiding van deze aannames leidt tot kleinere berekende effectafstanden. Dat betekent niet dat de door Antea geïdentificeerde scenario’s als onmogelijk zijn aangemerkt, maar wel dat de

oorspronkelijke uitkomsten niet zonder nadere beoordeling als volledig representatief kunnen worden beschouwd.

Conservatieve uitgangspunten zijn bij risicoanalyses gebruikelijk en dienen om onderschatting van risico's te voorkomen. Wanneer meerdere behoudende aannames worden gestapeld en de uitkomst bepalend is voor de besluitvorming, moet echter worden beoordeeld of die combinatie technisch aannemelijk is. Een conservatieve bovengrens mag niet zonder verdere duiding als het meest waarschijnlijke scenario of als automatische uitsluitingsgrond worden gehanteerd. Omgekeerd mogen ongunstige uitkomsten niet uitsluitend vanwege hun conservatieve karakter terzijde worden geschoven.

De door Antea geïdentificeerde risico's blijven daarom relevant. De conclusie van Haskoning is niet dat deze risico's kunnen worden genegeerd, maar dat de omvang van de risicotoename niet uitsluitend uit de QRA van Antea kan worden afgeleid. Voor de uiteindelijke besluitvorming moet duidelijk worden vastgelegd welke gecorrigeerde uitgangspunten en berekeningen als grondslag worden gehanteerd en welke onzekerheden daarbij resteren.

Zienswijze:
"Tevens blijkt niet dat Haskoning de sterkte van gebouwen, opslagen en installaties projectspecifiek heeft berekend of dat zij heeft onderzocht of deze bestand zijn tegen de impact van mastfalen, bladworp of andere turbineonderdelen. Als Haskoning meent dat de door Antea gehanteerde uitgangspunten te conservatief zijn, had een volledig gecorrigeerde berekening moeten worden overgelegd. Een kwalitatieve nuancering volstaat niet."

Antwoord 1.18:
Het is juist dat Haskoning geen nieuwe integrale QRA of projectspecifieke constructieve sterkteberekeningen heeft opgesteld. Wel bevat het rapport een locatiespecifieke beschouwing van het mastfaalscenario en van de aanname 'raken is falen'.

Voor de mast en de gondel wordt deze aanname onderschreven, omdat een directe treffer op nabijgelegen opslagtanks tot catastrofaal falen kan leiden. Voor verder gelegen installaties, zoals de tankwagen en het gebouw met de reactoren en PGS 15-opslagen, is volledig en gelijktijdig falen minder vanzelfsprekend. Door de ligging achter andere objecten kunnen meerdere opeenvolgende impacts nodig zijn, waardoor de beschikbare impactenergie afneemt. Evenmin is zonder meer aannemelijk dat beide reactoren bij iedere treffer volledig leeglopen en het volledige mengscenario ontstaat.

Deze beschouwing ontkracht de QRA van Antea niet, maar onderstreept dat daarin op onderdelen een conservatieve bovengrens is gehanteerd. Dat conservatieve karakter wordt als zodanig betrokken bij de beoordeling van de omvang en betekenis van de berekende risico's. De door Antea beschreven scenario's blijven relevant, maar worden niet zonder nadere duiding als het meest representatieve ongevalsverloop beschouwd.

Zienswijze:
"Ook in het omgevingsconvenant — voor zover daaraan betekenis kan worden toegekend — wordt vanaf pagina 14 kritisch ingegaan op de externe veiligheid. De betrokken partijen, die zich daarbij hebben laten adviseren door DCMR, wijzen met name op de locatiekeuze. In de directe omgeving van de beoogde windturbines bevinden zich meerdere objecten en activiteiten die de veiligheidsrisico's kunnen vergroten.
Het verloop van het onderzoek onderstreept bovendien dat de externe veiligheid niet eenvoudig of eenduidig kon worden vastgesteld. De ontwikkelaar heeft vijf versies van de veiligheidsrapportage laten opstellen. De meest recente beoordeling van Haskoning is niet meer aan de OAR voorgelegd. De OAR heeft deze beoordeling daardoor niet kunnen bestuderen en evenmin inhoudelijk kunnen bespreken.

Ook bleek de ontwikkelaar niet bereid om binnen het convenant concrete afspraken te maken over maatregelen ter beperking van de externe veiligheidsrisico's.
Voor SWI vormt dit een fundamenteel knelpunt. Gelet op de aard en de mogelijke ernst van de risico's kon van SWI niet worden verlangd dat zij een convenant ondertekende waarin geen concrete, controleerbare en afdwingbare veiligheidsmaatregelen waren opgenomen. Ernstige industriële ongevallen uit het verleden - zoals de vuurwerkramp in Enschede - laten juist zien dat onzekerheden over externe veiligheid niet mogen worden onderschat.
Verder is in de door de ontwikkelaar aangeleverde stukken onvoldoende aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van incidenten met de windturbines. Zo ontbreekt een toereikende kwalitatieve risicoanalyse van loskomende turbineonderdelen die personen in de omgeving kunnen treffen. Ook de risico's van ijsafworp zijn onvoldoende onderzocht en beoordeeld. Bovendien gaat het om een groot effectgebied, zie figuur 5.3 van het Antea-rapport. “

Antwoord:
Het plaatsen van windturbines op Isselt brengt externe veiligheidsrisico’s met zich mee. De aanwezigheid van Smit & Zoon, een zogenaamde Seveso-inrichting die op zichzelf al risico’s voor de omgeving met zich meebrengt, vraagt om een zorgvuldige afweging. De initiatiefnemer heeft hiervoor een rapport externe veiligheid bij de aanvraag aangeleverd. Dit rapport is door het college beoordeeld en voorgelegd aan haar adviseurs (Veiligheidsregio Utrecht en Omgevingsdienst Utrecht) en aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Daarnaast heeft de gemeente aanvullend advies gevraagd aan Haskoning.
De beoordeling van de gemeente is gestoeld op deze adviezen en voldoet aan de wet- en regelgeving en aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. De gemeente onderschrijft dat risico’s hiermee niet volledig kunnen worden uitgesloten. Het doel van het beoordelingskader voor externe veiligheid is ook niet om risico’s volledig uit te sluiten, maar om ze terug te brengen naar een aanvaardbaar niveau. De gemeente is van mening dat dit het geval is. Hierbij zijn ook aanvullende maatregelen voorgeschreven. Zo moet de initiatiefnemer voldoen aan het ijsprotocol om het afwerpen van ijs te voorkomen. Dit is een mitigerende maatregel. In het advies van Haskoning is daarnaast ingegaan op het risico van afvallende onderdelen. Dit was nog niet opgenomen in de motivering; de motivering zal op dit punt worden aangevuld.

Afstandsnorm
Zienswijze:
"Het project voldoet niet aan de afstandsnorm van twee keer de tiphoogte zoals opgenomen in het door de gemeente gehanteerde beoordelingskader. Omdat woningen binnen deze afstand liggen en een deugdelijke motivering voor afwijking ontbreekt, is onvoldoende onderbouwd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties."

Antwoord:
In de huidige regelgeving geldt geen afstandsnorm voor windturbines. In het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (concept normen) is een dergelijke norm wel voorzien. Deze norm komt aanvullend op de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid. De voorgestelde norm is minimaal 2 x tiphoogte tussen de windturbine en een windturbinegevoelig gebouw (= woonfunctie, zorgfunctie met bedden, onderwijsfunctie, kinderopvangfunctie met bedden). Hiervan mag worden afgeweken bij zwaarwegende economische belangen of zwaarwegend ander maatschappelijk belang. Bij windturbines spelen meerdere aspecten die invloed kunnen hebben op de omgeving. Voor al deze aspecten heeft de gemeente een afweging gemaakt hoe kan worden voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor verschillende aspecten zijn aanvullende bovenwettelijke afspraken gemaakt via het omgevingsconvenant om de negatieve effecten voor de omgeving te verminderen. Uit de bij het ontwerpbesluit behorende onderbouwing blijkt dat wordt voldaan aan de vereisten op de verschillende aspecten.

Gezien de uitkomsten van de diverse uitgevoerde onderzoeken, en de conclusies zoals getrokken in de onderbouwing bij het ontwerpbesluit, zijn wij tot de afweging gekomen dat het verantwoord is om de windturbines te plaatsen op de voorgestelde locatie. Er zal daarbij een impact zijn op de fysieke leefomgeving, maar deze impact achten wij verantwoord en voldoet aan een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ (ETFAL).

Gezondheid

Zienswijze:

De gezondheidseffecten van de beoogde windturbines zijn onvoldoende zorgvuldig en onvoldoende projectspecifiek onderzocht. Zolang het concrete turbinetype, de gebruikte materialen, de coating en de slijtagebeperkende technieken niet bekend zijn, kan niet worden vastgesteld dat de gezondheidsrisico's aanvaardbaar zijn. De ontwerpomgevingsvergunning is op dit punt daarom onvoldoende zorgvuldig voorbereid en onvoldoende gemotiveerd.

Antwoord:

In de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, aandacht gegeven aan de verschillende gezondheidsaspecten. De nog te kiezen windturbines moeten passen binnen de normen zoals opgenomen in de huidige omgevingsvergunning, waar de OFLO onderdeel van is. Bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor het bouwen zal getoetst worden of hiervan sprake is. Daarmee is het aspect gezondheid voor ons voldoende gewaarborgd.

Geluid

Zienswijze

4.1 "De ontwerp-omgevingsvergunning en het omgevingsconvenant bevatten weliswaar concrete geluidsvoorschriften , maar daarmee is de gezondheid van omwonenden onvoldoende gewaarborgd. Bij de beoordeling van windturbinegeluid kan niet worden volstaan met grenswaarden voor regulier geluid. Ook tonaal geluid , laagfrequent geluid en infrageluid dienen daarbij te worden betrokken. Deze geluidscomponenten zijn in de ontwerp-omgevingsvergunning niet of onvoldoende beoordeeld , terwijl zij hinder, slaapverstoring en andere gezondheidsklachten kunnen veroorzaken."

4.3" De rechtsregel over het waarborgen van de gezondheid is hiervoor al uiteengezet. Kortheidshalve verwijst SWI daarnaar. In aanvulling daarop is van belang dat bij de beoordeling van windturbinegeluid ook gekeken moet worden naar tonaalgeluid , laagfrequent geluid en infrageluid. De Franse uitspraak van 13 november 2025 bevestigt de directe gevolgen van windturbines op de gezondheid van mensen."

4.4 "Uit de factsheet van het RIVM over windturbinegeluid – zie Bijlage 2 - volgt dat windturbinegeluid wordt ervaren als onder meer zwiepend , zoevend of stampend. Het RIVM beschrijft een relatie tussen het geluidniveau van windturbines en hinder. Die hinder kan op langere termijn bijdragen aan gezondheidsklachten of bestaande klachten verergeren , waaronder slaapverstoring , stressklachten en klachten die samenhangen met hoge bloeddruk of hart- en vaatziekten."

4.5 "Het RIVM benadrukt bovendien dat hinder door windturbinegeluid niet zonder meer vergelijkbaar is met hinder door andere geluidbronnen. Windturbinegeluid kan juist aanwezig blijven op momenten waarop andere omgevingsgeluiden afnemen. Daarnaast kan geluidhinder samengaan met andere effecten , zoals slagschaduw en knipperende verlichting. Ook laagfrequent geluid verdient afzonderlijke aandacht , omdat dit op grotere afstand waarneembaar kan blijven en mogelijk kan bijdragen aan slaapverstoring."

4.6 "Ook de TU Delft heeft onderzoek gedaan naar het effect van laagfrequent geluid op de gezondheid van mensen , zie Bijlage 3. Uit het onderzoek blijkt dat laagfrequent geluid het evenwichtsorgaan in de

war brengt. Het evenwichtsorgaan denkt dat het lichaam beweegt , waardoor misselijkheid , duizeligheid , gehoorverlies , darmklachten en hoofdpijn kunnen optreden. Ook het limbisch systeem wordt gedereguleerd."

4.7 "De onderzoeksresultaten van de TU Delft worden ook onderschreven door klinisch-fysicus en audioloog J. de Laat (verbonden aan het LUMC)."

(...)

4.18 "Voor laagfrequent geluid ontbreekt iedere specifieke waarborg en onderzoek. Dat is onzorgvuldig , omdat het RIVM juist benoemt dat laagfrequent geluid op grotere afstand 33 waarneembaar kan blijven en mogelijk kan bijdragen aan slaapverstoring. De TU Delft en klinisch-fysicus J. de Laat gaan zelfs verder in hun conclusies: laagfrequent geluid heeft zeer impactvolle gevolgen voor de gezondheid. Gelet daarop had laagfrequent geluid afzonderlijk moeten worden onderzocht, althans had daarvoor een duidelijk en handhaafbaar vergunningvoorschrift moeten worden opgenomen."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en informatie over laagfrequent geluid en overige geluidkarakteristieken is te vinden paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
4.2 "Daar komt bij dat het akoestisch onderzoek is gebaseerd op uitgangspunten die nog niet vaststaan. Het concrete turbinetype is nog niet gekozen , terwijl de geluidproductie volgens het RIVM vooral samenhangt met het type windturbine. Ook het gebruikte rekenmodel , GeoMilieu V2024.0 , is afhankelijk van juiste en volledige invoergegevens. Zonder duidelijkheid over het turbinetype , de exacte posities en de relevante
omgevingsvariabelen kan niet worden vastgesteld dat het onderzoek representatief is voor de uiteindelijk te realiseren situatie."

4.9 "Het RIVM benoemt daarnaast dat de hinderbeleving mede afhankelijk is van onder meer het type turbine , de opstelling , de windrichting en de aard van het geluid. Het RIVM werkt aan een actualisatie van de blootstelling-responsrelatie voor windturbinegeluid. Deze bevindingen onderstrepen dat een algemene of abstracte beoordeling niet volstaat , maar dat een projectspecifieke beoordeling nodig is."

4. 10 "Uit het akoestisch onderzoek van Bosch & Van Rijn blijkt dat het onderzoek is gebaseerd op turbineposities met de coördinaten ‘152.630 , 465. 136’ en ‘152.289 , 464. 778’. Deze coördinaten wijken af van de posities die eerder , in 2024 , in het raadsvoorstel zijn genoemd. Zonder nadere toelichting is niet controleerbaar op welke positie van de windturbines het akoestisch onderzoek precies ziet: de coördinaten die in 2024 met uw raad zijn gedeeld , of de coördinaten uit het akoestisch onderzoeksrapport."

4.11 "Dat gebrek is wezenlijk. De exacte locatie van een geluidbron is bepalend voor de 30 uitkomst van akoestische berekeningen. Alleen wanneer vaststaat waar de windturbines precies worden geplaatst , kan betrouwbaar worden berekend welke geluidbelasting op de omgeving zal optreden. Een onderzoek waarvan de ruimtelijke uitgangspunten niet controleerbaar zijn , kan de vergunning niet dragen."

(...)

4.13 "Verder was ten tijde van het akoestisch onderzoek nog niet bekend welk type windturbine zal worden geplaatst. Het RIVM heeft juist benadrukt dat de geluidproductie vooral samenhangt met het type windturbine. Met een onderzoek waarin deze essentiële keuze nog openstaat, kan niet zonder meer worden aangenomen dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

> *'Deze normen (lees: geluidsnormen Bkl) gelden voor alle windturbines , dus ook voor turbines met een hogere ashoogte. Grotere windturbines met meer vermogen maken niet noodzakelijkerwijs meer geluid dan kleinere. Er zijn kleinere windturbines met minder vermogen die juist meer geluid maken dan grotere windturbines met groter vermogen.* ***De geluidproductie hangt dus vooral samen met het type windturbine. ´"***

4.14 "Met het verricht akoestisch onderzoek kan dus niet in redelijkheid worden aangenomen dat de uitvoering zal kunnen voldoen aan de vergunningvoorschriften."

4.15 "De ontwerp-omgevingsvergunning bevat volgens SWI onvoldoende waarborgen dat de windturbines daadwerkelijk worden geplaatst op de posities waarvan in het geluidsonderzoek is uitgegaan. De uitgangspunten van het onderzoek moeten overeenkomen met hetgeen wordt vergund. Als dat niet juridisch is geborgd, kan het onderzoek de vergunning niet dragen."

Antwoord:
In paragraaf 2.5.5 is beschreven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd en dat deze worden geüpdatet als het definitieve windturbinetype gekozen is. De definitieve coördinaten zullen dan ook in de vergunning worden vastgelegd.

Zienswijze:
4.8 "Tevens blijkt uit onderzoek dat windturbines infrageluid (geluid tot 20hz) veroorzaken , zie Bijlage 4. Dit infrageluid neemt toe bij grotere windturbines. De gevolgen van infrageluid komen overeen met die van laagfrequent geluid , maar reiken tot verdere afstanden. De symptomen die ontstaan door windturbines (misselijkheid , slapeloosheid en hoofdpijn) kunnen leiden tot hevige stress. Zoals uit Bijlage 1 blijkt , heeft stress invloed op de gezondheid."

(...)

4.19 "Ook infrageluid is niet zorgvuldig betrokken bij het geluidsonderzoek. Ook dit geluid had afzonderlijk moeten worden onderzocht."

Antwoord:
Er wordt door de indiener in relatie tot infrasoon geluid verwezen naar een onderzoek van Mattson. Dat onderzoek geeft aan dat er meer infrasoon geluid van nieuwe windturbines komt t.o.v. oude en dat geluidsmodellering dit niet goed berekent. Het onderzoek wordt erkend als relevante nieuwe kennis over de emissie en verspreiding van infrageluid, maar de conclusies van het onderzoek worden niet gelijkgesteld aan bewijs voor gezondheidseffecten of een overschrijding van een gezondheidskundige grenswaarde. Er is hierom naar onze mening geen duidelijke wetenschappelijke basis om aparte normen voor infrageluid in te stellen.

Zienswijze:
4.12 "Uit het onderzoek blijkt bovendien onvoldoende of rekening is gehouden met de windrichting op de locatie en met de positionering van de windturbines. Volgens het RIVM kunnen deze variabelen invloed hebben op de aard en de mate van geluidhinder. Dat geldt temeer omdat in het akoestisch onderzoek gebruik is gemaakt van het rekenmodel GeoMilieu V2024.0, waarbij de betrouwbaarheid van de uitkomst afhankelijk is van de juistheid en volledigheid van de ingevoerde gegevens."

Antwoord:
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10

Zienswijze:
4.16 "Ook het voorschrift over tonaliteit is onvoldoende duidelijk en onvoldoende handhaafbaar. Uit voorschrift 4 van de ontwerp-omgevingsvergunning blijkt dat ervan wordt uitgegaan dat vermoedelijk geen sprake zal zijn van tonaliteit. In dat voorschrift staat immers dat pas onderzoek nodig is wanneer later een vermoeden van tonaliteit ontstaat. Terwijl juist vooraf moet worden onderzocht of sprake kan zijn van tonaliteit. Een dergelijk onderzoek blijkt niet uit de stukken. Dit betekent dat zonder enig onderzoek wordt aangenomen dat geen sprake zal zijn van tonaliteit. Dat is onzorgvuldig."

4.17 "Zelfs als dit voorschrift zou kunnen worden gehandhaafd, is het onduidelijk. Het voorschrift bepaalt dat onderzoek plaatsvindt wanneer tonaliteit, zoals een fluittoon of zoemtoon, wordt vermoed. Onduidelijk is echter wanneer van een dergelijk vermoeden sprake is, wie dat vaststelt en op basis van welke criteria onderzoek moet worden verricht. Ook is onduidelijk op welke geluidnorm de bepaling over tonaliteit precies ziet. Niet duidelijk is of wordt aangesloten bij een toeslag van 5 dB , bij de normen uit voorschrift 3, of bij een andere beoordelingsmaatstaf. Daardoor is het voorschrift onvoldoende concreet en onvoldoende handhaafbaar."

Antwoord:
Wij kunnen ons niet vinden in de interpretatie van de indiener dat er vermoedelijk geen sprake zal zijn van tonaliteit. Bij windturbines die in Nederland gebruikt worden is niet aangetoond dat het geluid wat onder normale bedrijfsomstandigheden wordt geproduceerd een tonaal component heeft. Als er wel een tonaal component wordt geconstateerd dan duidt dat op een storing of een gebrek bij de installatie van de turbine, welke verholpen kunnen worden. In paragraaf 2.5.3 en 2.5.4 is verder toegelicht hoe met tonaal geluid wordt omgegaan. De toeslag wordt opgeteld bij de L_{den} en L_{night} waarden.

Zienswijze:
4.20 "Tot slot is van belang dat het RIVM naar verwachting eind 2026 met een actualisatie komt over de gevolgen van windturbinegeluid voor de gezondheid. Als de raad de besluitvorming uitstelt tot na publicatie daarvan , kan een beter geïnformeerd besluit worden genomen over de gezondheidseffecten van windturbinegeluid. Als de raad niet wil wachten , moet ten minste worden geborgd dat de uiteindelijke turbinekeuze en exploitatie in overeenstemming zijn met de meest actuele inzichten over windturbinegeluid en gezondheid."

Antwoord:
De factsheet van het RIVM is in juni 2026 geüpdatet, en in relatie tot de hierboven behandelde geluidsaspecten zijn er geen nieuwe inzichten die aanleiding geven tot een herziening van de geluidnormen en voorschriften.

Participatie
Zienswijze:
De indiener heeft een aantal reacties gegeven op het thema participatie. De kern van deze zienswijze is dat het participatieproces volgens indiener niet zorgvuldig en conform de door de gemeenteraad gestelde voorwaarden is afgerond, omdat op belangrijke onderwerpen zoals externe veiligheid, gezondheid en hinder geen overeenstemming of draagvlak is bereikt en dit onvoldoende transparant aan de raad is voorgelegd. Daarnaast wordt gesteld dat het omgevingsconvenant geen breed gedragen uitkomst van participatie is, omdat veel betrokken

partijen het niet hebben ondertekend, waardoor de raad volgens indiener niet beschikt over een volledig en betrouwbaar dossier voor besluitvorming.

Antwoord:
Wij begrijpen uw zorg dat op een aantal voor de omgeving belangrijke onderwerpen, waaronder externe veiligheid en gezondheid, geen overeenstemming is bereikt binnen de Omgevingsadviesraad (OAR). Ook begrijpen wij dat u hieruit de conclusie trekt dat het participatieproces onvoldoende zorgvuldig is afgerond en dat de raad niet over alle benodigde informatie zou beschikken voor haar besluitvorming.
De gemeente hecht veel waarde aan een zorgvuldig participatieproces en heeft daarom bij Wind op Isselt bewust gekozen voor een uitgebreid traject met een Omgevingsadviesraad, een bewonersplatform en diverse inloopbijeenkomsten voor bewoners, organisaties en andere belanghebbenden. Daarbij was vooraf duidelijk dat het doel van participatie was om belangen, zorgen, aandachtspunten en mogelijke oplossingen in beeld te brengen, kennis te delen en daar waar mogelijk tot afspraken te komen. Het bereiken van volledige consensus zou heel mooi zijn geweest maar geen voorwaarde.
Dat over een aantal onderwerpen geen overeenstemming is bereikt, betekent daarom niet dat het participatieproces onzorgvuldig is verlopen. Juist de onderwerpen waarover verschil van inzicht bestond, zijn gedurende het proces expliciet benoemd, besproken en vastgelegd. De raad is hierover geïnformeerd via de verslagen van de OAR, het convenant, de aanvullende stukken bij de vergunningprocedure en de verschillende momenten waarop de voortgang van het project met de raad is gedeeld. Wij herkennen ons daarom niet in het beeld dat voor de raad onvoldoende duidelijk zou zijn geweest op welke onderwerpen geen overeenstemming bestond en waarom.
Ook herkennen wij ons niet in de opvatting dat het convenant deze verschillen zou verhullen. Het convenant heeft juist als doel inzichtelijk te maken op welke onderwerpen afspraken zijn gemaakt en op welke onderwerpen geen overeenstemming is bereikt. Daarmee vormt het convenant geen vervanging van de discussie die binnen de OAR is gevoerd, maar een weerslag van de uitkomsten daarvan.
Het feit dat niet alle deelnemende partijen het convenant hebben ondertekend, betekent niet dat het participatieproces onzorgvuldig is geweest. De gemeente beseft dat er partijen zijn die het niet eens zijn met de uitkomsten van het proces of met de komst van twee windturbines. Dat standpunt is bekend en is ook kenbaar gemaakt in de verschillende overleggen en gesprekken in de raad. Overigens het doel van de OAR was niet om te komen met het advies of de windturbines op deze locatie wel of niet gewenst zijn.
Ten aanzien van de zorgen over externe veiligheid, gezondheid en leefomgeving geldt dat deze niet alleen binnen de OAR zijn besproken, maar ook inhoudelijk zijn beoordeeld in het kader van de vergunningaanvraag. De gemeente heeft de relevante onderzoeken en onderbouwingen laten toetsen door onafhankelijke deskundigen, waaronder de Omgevingsdienst en Haskoning. De resultaten zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag door de gemeente en krijgen een plek in de uiteindelijke belangenafweging door de raad.
De gemeente is daarom van oordeel dat het participatieproces overeenkomstig de uitgangspunten uit het uitwerkingsvoorstel is doorlopen, dat de raad inzicht heeft gekregen in zowel de bereikte overeenstemming als de verschillen van inzicht en dat deze informatieonderdeel is van een zorgvuldige besluitvorming.
Meer informatie vindt u in 2.2.4.

Wetgeving
Zienswijze:
"Het project voldoet niet aan de afstandsnorm van twee keer de tiphoogte zoals opgenomen in het door de gemeente gehanteerde beoordelingskader. Omdat woningen binnen deze afstand liggen en een

deugdelijke motivering voor afwijking ontbreekt, is onvoldoende onderbouwd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties."

Antwoord:
In de huidige regelgeving geldt geen afstandsnorm voor windturbines. In het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (concept normen) is een dergelijke norm wel voorzien. Deze norm komt aanvullend op de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid. De voorgestelde norm is minimaal 2 x tiphoogte tussen de windturbine en een windturbinegevoelig gebouw (= woonfunctie, zorgfunctie met bedden, onderwijsfunctie, kinderopvangfunctie met bedden). Hiervan mag worden afgeweken bij zwaarwegende economische belangen of zwaarwegend ander maatschappelijk belang. Bij windturbines spelen meerdere aspecten die invloed kunnen hebben op de omgeving. Voor al deze aspecten heeft de gemeente een afweging gemaakt hoe kan worden voldaan aan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Voor verschillende aspecten zijn aanvullende bovenwettelijke afspraken gemaakt via het omgevingsconvenant om de negatieve effecten voor de omgeving te verminderen. Uit de bij het ontwerpbesluit behorende onderbouwing blijkt dat wordt voldaan aan de vereisten op de verschillende aspecten.
Gezien de uitkomsten van de diverse uitgevoerde onderzoeken, en de conclusies zoals getrokken in de onderbouwing bij het ontwerpbesluit, zijn wij tot de afweging gekomen dat het verantwoord is om de windturbines te plaatsen op de voorgestelde locatie. Er zal daarbij een impact zijn op de fysieke leefomgeving, maar deze impact achten wij verantwoord en voldoet aan een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ (ETFAL).

Zienswijze:
6.1 "Artikel 5. 4 van de Omgevingsverordening provincie Utrecht bepaalt dat windenergie alleen op aangewezen locaties mag worden opgewekt. De huidige locaties voor Wind op Isselt vallen buiten het ‘Gebied windenergie’. Wind op Isselt is daarom in strijd met de provinciale instructieregels.
6.2 Het argument dat sprake is van toegestane ‘verstedelijking’ binnen ‘stedelijk gebied’ biedt geen uitweg. Artikel 9. 17 van de omgevingsverordening bevat immers algemene regels.
Artikel 5. 4 bevat daarentegen een specifieke regel voor het plaatsen van onder meer windturbines. Specifieke regels gaan voor op algemene regels."

Antwoord:
De provincie heeft ook een zienswijze over ons ontwerpbesluit ingediend (zie zienswijze A1). Daarin wordt waardering voor het plan uitgesproken, en geen strijdigheid met de Omgevingsverordening benoemd. Daarmee gaan wij ervan uit dat de conclusie in paragraaf 4.2 uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, dat deze ontwikkeling past binnen de regels van de provinciale verordening, juist is.

Zienswijze:
7 (1-8)"Gelet op de onzekerheden over de netaansluiting is de uitvoerbaarheid van het project onvoldoende aangetoond. Het bevoegd gezag kan daarom niet zonder nadere motivering aannemen dat de aangevraagde windturbines daadwerkelijk en op aanvaardbare wijze kunnen worden gerealiseerd en geëxploiteerd."

Antwoord:
Informatie over dit thema vindt u in paragraaf 2.16.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Omdat het concrete type windturbine nog niet vaststaat, zijn de onderliggende onderzoeken voor externe veiligheid, gezondheid en ETFAL-beoordeling onvoldoende controleerbaar en onvoldoende representatief voor de uiteindelijk te vergunnen situatie. Daarmee kan niet in redelijkheid worden geconcludeerd dat het project voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.”

Antwoord:
In de verschillende onderzoeken is aan de hand van referentieturbines en (worst case) berekeningen binnen de voorgestelde bandbreedte, voldoende onderbouwd wat de effecten binnen de voorgestelde vermogensgrens zijn. Wanneer de BOPA verleend wordt binnen de voorgestelde bandbreedte, zijn dit de kaders om de volgende vergunningen voor de definitieve turbinetypes te kunnen aanvragen. Daar vindt de toets plaats of de uiteindelijk te bouwen windturbines passen binnen de onderzochte en getoetste effecten binnen deze bandbreedte.

Zienswijze:
10.6. In de ontwerp-omgevingsvergunning wordt geen concreet type windturbine met een vaste hoogte, een daarbij behorende technische specificaties en een bepaald opwekkingsvermogen vergund. De vergunning bevat slechts bandbreedten waarbinnen de uiteindelijk te plaatsen windturbines moeten vallen.
10.7. Daarmee wordt niet één concreet project toegestaan, maar wordt een kader gecreëerd waarbinnen verschillende typen windturbines kunnen worden geselecteerd en gerealiseerd. Een dergelijke regeling heeft materieel het karakter van een regeling in het omgevingsplan.
10.8. De gemeente gebruikt de BOPA daarmee voor een regeling die vanwege haar generieke karakter en de geboden ontwikkelingsruimte via een wijziging van het omgevingsplan had moeten worden vastgesteld. Voor een dergelijke wijziging geldt een andere procedure en ligt de beslissingsbevoegdheid bij de gemeenteraad.
10.9. Indien de ontwerp-omgevingsvergunning wordt verleend, is dit in strijd met de wettelijke procedureregels.

Antwoord:
In de overgangsfase van het omgevingsplan (tot 1 januari 2032) is het mogelijk om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) gefaseerd, met afzonderlijke aanvragen, aan te vragen. Voor de overgangsfase voor het omgevingsplan bevat artikel 12.27a Bkl een beoordelingsregel voor opvolgende BOPA-vergunningverlening. Dit artikel bepaalt dat bij het toepassen van artikel 8.0a, lid 2 Bkl, in ieder geval sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties voor zover de activiteit niet in strijd is met een eerder verleende omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Dit maakt het mogelijk om eerst een 'planologisch' basisbesluit te nemen in de vorm van een omgevingsvergunning voor een BOPA.
Het verlenen van een omgevingsvergunning voor de BOPA is inderdaad een collegebevoegdheid. In Amersfoort heeft de gemeenteraad echter besloten dat de gemeente voor diverse activiteiten, zoals het realiseren van 1 of meer windmolens, eerst een bindend advies dient te vragen voordat de vergunning kan worden verleend. Daarmee behoudt de gemeenteraad een rol in deze procedure.

Zienswijze:
11.1. Indien een ruimtelijke ontwikkeling vele negatieve gevolgen heeft, en er wordt een concreet alternatief plan voorgesteld waartegen minder weerstand zal zijn, dient het bevoegd gezag het alternatieve plan serieus te onderzoeken. Als het alternatieve plan wordt afgewezen, dient het bevoegd gezag te onderbouwen waarom het alternatieve plan niet wordt overgenomen. [34]

Antwoord:
1 1.2. Aan het begin van deze zienswijze is het Solar Energy Farm Amersfoort al kort toegelicht. Dit plan is ook al uitgewerkt. De gemeente heeft niet onderbouwd waarom dit alternatieve plan niet wordt overgenomen.

Natuur
Zienswijze:

9.1. De omgevingsvergunning bevat geen voorschriften waaruit blijkt dat de windturbines moeten zijn voorzien van state-of-the-art technologie waardoor vleermuizen en vogels beschermd worden.
9.2. Hiermee is niet voldaan aan amendement 2024-042A en het uitwerkingsvoorstel. Alleen al hierdoor zou uw Raad niet moeten instemmen met de concept-omgevingsvergunning c.q. hierop geen positief advies moeten afgeven.

Antwoord:
De raad heeft in mei 2024 het uitwerkingsvoorstel vastgesteld voor Wind op Isselt, met daarin de kaders en uitgangspunten voor Wind op Isselt. De uitgangspunten van het amendement 2024-042A 'Voor groene en diervriendelijke energie' zijn net als andere beslispunten bij uitwerkingsvoorstel, kaders voor het plan voor Wind op Isselt. Formeel heeft de gemeente geen bevoegdheid om (lokale) regels over ecologie op te stellen of ruimte om hier (privaatrechtelijke) afspraken over te maken. De gemeente onderschrijft het belang van goede waarborgen voor natuur.

De gemeente heeft de vergunningaanvraag getoetst aan de kaders en uitgangspunten van het uitwerkingsvoorstel en dus ook de uitgangspunten van dit amendement. Initiatiefnemer heeft bij zijn vergunningaanvraag in het omgevingsconvenant laten zien op welke manier hij invulling geeft aan de maatregelen in het amendement (stilstandvoorziening voor vogels en vleermuizen, monitoring).

B 4 Zaaknummer 576509 Vereniging Vrij Polderland (VVP)

Landschap
Zienswijze:
In de zienswijze constateert VVP dat de beoordeling uit de Landschappelijke Analyse op vrijwel alle relevante landschapstypen negatief uitvalt. "Indien een ontwikkeling volgens het eigen beoordelingskader in vrijwel alle aanwezige landschapstypen minder goed past of niet past, mag worden verwacht dat de uiteindelijke conclusie uitvoerig wordt gemotiveerd. Die motivering ontbreekt."

Antwoord:
Er hoort een onderscheid gemaakt te worden tussen de invloed op een aantal landschappelijke kernwaarden van de naastgelegen landschapstypen (vooral de openheid en het groene karakter van Eemland) en de directe (fysieke) invloed. De voorgestelde locaties liggen op het gezoneerde industrieterrein Isselt. Door de (ook in de Landschappelijke Analyse en de Hoogbouw Effectenrapportage (HER) verkende) zichtbaarheid van de installaties hebben de turbines op dat gebied (zicht) invloed op het landschap(sbeeld), echter betreft dit geen fysieke negatieve impact op landschapselementen. Vandaar dat de studies tot de conclusie komen, dat er sprake is van een matig negatieve invloed.

Zienswijze:
VVP mist een overtuigende motivering voor de conclusie in de Landschappelijke Analyse waarin geen sprake zou zijn van een zwaarwegende aantasting van cultuurhistorische waarden.

Antwoord:
De twee windturbines dienen hier in de context beoordeeld te worden. Het betreft een plaatsing op het gezoneerde industrieterrein Isselt. Door hun schaal zullen de installaties altijd zichtbaar zijn vanuit het aangrenzend landschap, maar de installaties hebben verder geen directe, fysieke negatieve invloed op de cultuurhistorische waarde van het landschap. Vandaar dat de studies tot de conclusie komen, dat de negatieve invloed (door zichtbaarheid) beperkt is.

Zienswijze:

“Naar het oordeel van VVP ontbreekt daarom een overtuigende motivering waarom de windturbines daadwerkelijk bijdragen aan, aansluiten bij of verenigbaar zijn met de bestaande landschappelijke kwaliteiten van het Eemland, de Grebbelinie en de natuurontwikkeling Melksteeg.”

Antwoord:
In de studies wordt juist aangegeven, dat de turbines door hun schaal altijd vanuit de omgeving onder bepaalde hoeken zichtbaar zullen zijn. Alleen concluderen de studies, dat de invloed matig negatief is, omdat de invloed alleen maar op de zichtbaarheid berust, maar dat de installaties juist wel passen in hun directe omgeving (industrieterrein Isselt). Daarnaast gaan de studies er wel op in, dat de locaties zo gekozen zijn, dat door het opgaande groen van de recent aangeplante ecologische verbinding Melksteeg in ieder geval de voeten van de installaties aan het zicht (vanuit het landschap) onttrokken worden, wat binnen de mogelijkheden tot enige verzachting van de invloed op het aanzicht zal hebben.

Zienswijze:
“VVP constateert dat de beoogde windturbines met een tiphoogte van circa 242,5 meter qua schaal, hoogte en verschijningsvorm fundamenteel verschillen van de bestaande landschappelijke structuren. VVP acht onvoldoende gemotiveerd waarom deze verstoring van bestaande structuren en patronen aanvaardbaar wordt geacht.”

Antwoord:
De studies geven aan, dat de zichtbaarheid van de installaties niet door (aanwezige) landschappelijke structuren gecamoufleerd kan worden. Doordat de windturbines echter in de context van industrieterrein Isselt geplaatst worden, hebben ze alleen een zichtrelatie met het aanliggend gebied. De studies geven aan, dat er door de zichtbaarheid een matig negatieve invloed op het aanliggend gebied zal zijn, de landschappelijke kwaliteiten van het aanliggend gebied worden echter niet fysiek aangetast.

Zienswijze:
“Naar het oordeel van VVP kan de invloed van windturbines op een cultuurhistorisch waardevol landschap niet uitsluitend worden beoordeeld op basis van fysieke zichtbaarheid.”

Antwoord:
De windturbines worden in de context van het stadslandschap van Amersfoort, concreet het industrieterrein Isselt, geplaatst. Dat zij door zichtbaarheid een matig negatieve invloed op het aanliggend landschap zullen hebben, wordt niet ontkent. Echter verstoren de installaties de functionele en landschappelijke samenhang van het aanliggend gebied niet fysiek.

Zienswijze:
VVP reageert op de zichtbaarheid van de windturbines door verlichting als volgt: “Daarmee wordt niet alleen de openheid van het landschap beïnvloed, maar ook de ervaring van rust, duisternis en ruimtelijke kwaliteit.”

Antwoord:
Zie voor meer informatie paragraaf 2.9.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
1.3 (p. 1) Reclamant stelt dat in het ontwerpbesluit onvoldoende wordt gemotiveerd waarom de plaatsing van twee windturbines met een tiphoogte van circa 242,5 meter direct naast de Eem en natuurontwikkeling Melksteeg met deze uitgangspunten verenigbaar zou zijn.

Antwoord:
Informatie over dit thema vindt u in 2.8.17, 2.8.19 en 2.8.13 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
4.1 (p. 12) Reclamant stelt dat de ontwikkeling van de Melksteeg onvoldoende is meegenomen in de beoordeling.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.17 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
6 (p. 13) Reclamant verzoekt het bevoegd gezag nader te motiveren waarom de verwachte toename van vogelactiviteiten gedurende de levensduur van het project niet leidt tot een andere beoordeling van de ecologische effecten.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.9, 2.8.11 en 2.8.17 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
7 (p. 14) Reclamant verzoekt het bevoegd gezag nader te motiveren waarom de verwachte versterking van natuurwaarden in en rondom Melksteeg niet leidt tot een andere beoordeling van de effecten op vleermuizen gedurende de volledige levensduur van het project.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.17 en 2.8.19 en 2.8.13 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
6.1 (p. 15) Reclamant verzoekt het bevoegd gezag nader te motiveren waarom de huidige onderzoeksbasis voldoende wordt geacht om de gevolgen voor jaarrond beschermde nesten gedurende de volledige levensduur van het project te beoordelen.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.11 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
15 (p. 16) Reclamant verzoekt het bevoegd gezag nader te motiveren hoe de toekomstige ontwikkeling van natuurwaarden en ecologische functies is betrokken bij de beoordeling van de gevolgen voor het Natuurnetwerk Nederland.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.14, en 2.8.17 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
16 (p. 17) Reclamant acht onvoldoende gemotiveerd waarom de gezamenlijke en cumulatieve effecten van het project niet leiden tot een zwaardere beoordeling van de ecologische gevolgen.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.16, 2.8.17 en 2.8.14 van deze zienswijzenota.

B 5 Zaaknummer 577634 Duurzaamheidscoalitie Amersfoort (DCA)

Energieopbrengst
Zienswijze:
"De DCA is van oordeel dat het initiatief Wind op Isselt in belangrijke mate aansluit bij de ambities van Amersfoort op het gebied van klimaat, energie, brede welvaart, bewonersparticipatie en lokaal eigenaarschap."

"De DCA vindt het van belang dat Amersfoort niet alleen duurzaamheidsdoelen formuleert, maar deze ook daadwerkelijk vertaalt naar concrete projecten. In de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma Energie, de Regionale Energiestrategie en het coalitieakkoord heeft de gemeente uitgesproken te streven naar een klimaatneutrale en toekomstbestendige stad. De energietransitie vraagt om daadwerkelijke keuzes en investeringen. Windenergie vormt daarbij een noodzakelijke aanvulling op andere duurzame bronnen zoals zonne-energie en energiebesparing."

"Daarnaast acht de DCA het belangrijk dat Amersfoort verantwoordelijkheid neemt voor een deel van haar eigen energievoorziening. Een stad die dagelijks gebruik maakt van grote hoeveelheden energie kan de opgave voor duurzame opwekking niet uitsluitend buiten de eigen gemeentegrenzen neerleggen. Wind op Isselt levert een concrete bijdrage aan het lokaal opwekken van duurzame energie en aan het verkleinen van de afhankelijkheid van fossiele energiebronnen."

Antwoord:
Uit uw zienswijze begrijpt de gemeente dat windenergie, op deze plek en de manier waarop we lokaal eigendom hebben georganiseerd uw steun heeft. Meer informatie is te lezen in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"De DCA is van oordeel dat het initiatief Wind op Isselt in belangrijke mate aansluit bij de ambities van Amersfoort op het gebied van klimaat, energie, brede welvaart, bewonersparticipatie en lokaal eigenaarschap. Daarnaast zijn diverse vormen van participatie georganiseerd en zijn inwoners betrokken via onder andere een bewonersplatform en omgevingsadviesraad. Daarmee is zichtbaar geprobeerd om verschillende belangen zorgvuldig af te wegen.
Tegelijkertijd wil de DCA enkele aandachtspunten meegeven. De coalitie acht het van groot belang dat de ambities rond lokaal eigendom, bewonersparticipatie en bewonersprofijt daadwerkelijk worden gerealiseerd en toegankelijk zijn voor een brede groep inwoners. Het succes van dit project zal niet alleen worden bepaald door de hoeveelheid opgewekte energie, maar ook door de mate waarin inwoners daadwerkelijk kunnen deelnemen, meeprofiteren en invloed kunnen uitoefenen."

Antwoord:
In uw zienswijze waardeert u de wijze waarop de gemeente, de ontwikkelaar en betrokken partijen het participatieproces hebben ingericht. En benoemt u het belang van de inzet van verschillende kanalen en middelen om inwoners te bereiken. De gemeente waardeert het feit dat u onderschrijft dat de gemeente zich heeft ingespannen om een zorgvuldig proces te lopen en de omgeving en maatschappelijke organisaties goed te betrekken.
Voor de beantwoording van deze zienswijze verwijzen we ook naar paragraaf 2.2.5.

Wetgeving
Zienswijze:

“Allereerst waardeert de DCA het zorgvuldige proces dat aan dit initiatief vooraf is gegaan. Gedurende een lange periode hebben onderzoeken plaatsgevonden naar milieu, gezondheid, geluid, slagschaduw, natuur en ruimtelijke inpassing.”

Antwoord:
Wij waarderen het dat u uw waardering uitspreekt voor het zorgvuldige proces dat wij hebben doorlopen. Over dit thema hebben wij meer informatie opgenomen in paragraaf 2.1.10 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De DCA is zich ervan bewust dat windturbines zichtbare ingrepen zijn in de leefomgeving en dat hierover verschillende opvattingen bestaan. Juist daarom is het van belang dat besluitvorming plaatsvindt op basis van een zorgvuldige afweging van belangen en op basis van feiten, onderzoek en maatschappelijke meerwaarde.”

Antwoord:
Wij zijn het eens met uw opvatting. Wij zijn van mening dat wij door de verschillende onderzoeken die zijn uitgevoerd naar de gevolgen van de windmolens op de fysieke leefomgeving en de maatschappelijke meerwaarde van duurzame energie wij een zorgvuldige afweging van belangen hebben gedaan.

Aansluiting

Zienswijze:
“De windmolens produceren niet alleen duurzame stroom zij versnellen ook de energietransitie doordat ze de stroom lokaal invoeden, waarmee ze een probaat middel zijn tegen netcongestie. De molens maken zo verduurzaming van huishoudens en bedrijven mogelijk én ze openen kansen voor nieuwe woningen”

Antwoord:
Dank voor uw analyse. Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.16.4 van deze zienswijzennota.

Eigendom

Zienswijze:
"De DCA is van oordeel dat het initiatief Wind op Isselt in belangrijke mate aansluit bij de ambities van “Amersfoort op het gebied van klimaat, energie, brede welvaart, bewonersparticipatie en lokaal eigenaarschap.”

Vanuit het perspectief van de DCA is vooral de nadruk op lokaal eigenaarschap een belangrijke kwaliteit van dit project. Het streven naar substantieel lokaal eigendom via een energiecoöperatie sluit aan bij de wens om inwoners niet alleen gebruiker, maar ook mede- eigenaar van de energietransitie te laten zijn. Dat vergroot betrokkenheid, versterkt gemeenschapsvorming en zorgt ervoor dat maatschappelijke en economische waarde zoveel mogelijk in de stad behouden blijft.

Tegelijkertijd wil de DCA enkele aandachtspunten meegeven. De coalitie acht het van groot belang dat de ambities rond lokaal eigendom, bewonersparticipatie en bewonersprofijt daadwerkelijk worden gerealiseerd en toegankelijk zijn voor een brede groep inwoners. Het succes van dit project zal niet alleen worden bepaald door de hoeveelheid opgewekte energie, maar ook door de mate waarin inwoners daadwerkelijk kunnen deelnemen, meeprofiteren en invloed kunnen uitoefenen."

Antwoord:
In uw zienswijze benadrukt u het belang dat het niet alleen om de energieopbrengst gaat maar ook om het lokaal eigendom. U bent van mening dat het lokaal eigendom voor de twee windturbines goed is georganiseerd met de samenwerking tussen REF en SEA en het profijtplan. Wij zijn het eens met uw

standpunt. Wij zijn nader op dit thema ingegaan Voor de verdere reactie op uw zienswijze zie paragraaf 2.2.5

Monitoring
Zienswijze:
“Daarnaast blijft zorgvuldige monitoring van gezondheidseffecten, geluid, natuurwaarden, externe veiligheid en ervaren hinder noodzakelijk. Transparantie over de resultaten en een laagdrempelige klachten- en evaluatiestructuur dragen bij aan vertrouwen en maatschappelijk draagvlak.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragrafen, 2.12.6, en 2.12.8 van deze zienswijzennota.

B 6 Zaaknummer 577780 particulier namens bedrijfsverzamelgebouw (30 mede-indieners)

Veiligheid
Zienswijze:
“Het in de OFLO genoemde aantal beperkt kwetsbare gebouwen is in alle rapporten en de verleende vergunning onjuist. Het gestelde, dat er kleine aantallen personen aanwezig zijn is eveneens onjuist.
Een realistische inventarisatie:
Minimaal 40 beperkt kwetsbare gebouwen binnen de pr 10-6:
Veel gebouwen 2 tot 23 resp. 25 gebruikers op een dag
1 gebouw met 44 gebruikers op een dag
1 gebouw met max 75 gebruikers op een dag
Aanwezigheid van een bedrijfsverzamelgebouw (322 tot 350 personen) is niet onderkend.
Aantal beperkt kwetsbare gebouwen is véél hoger dan op andere bedrijfsterreinen. (zie rapport DGMR).
De diverse onderzoeken zijn foutief/onvolledig en onjuist wat betreft aantallen gebouwen.”

Antwoord:
Voor de beoordeling is het belangrijk om vast te stellen of er sprake is van een gebouw dat relevant is vanuit het oogpunt van externe veiligheid. Hierbij houden we er rekening mee dat een gebouw meerdere functies kan hebben. Voor de gebouwen die relevant zijn moet worden vastgesteld of dit een beperkt kwetsbaar gebouw, een kwetsbaar gebouw of een zeer kwetsbaar gebouw betreft. Daarbij gaan we uit van de planologische situatie omdat de feitelijke situatie hierin moet passen. Gebouw 27 kan uit verschillende afzonderlijke functies/bedrijven bestaan, maar het wordt alsnog beschouwd als één gebouw. Net zoals dat ook voor een bedrijfsverzamelgebouw wordt gedaan. Deze zienswijze leidt daarmee niet tot een aanpassing van motivering of het besluit.

Zienswijze:
“Motivatie om af te wijken voor beperkt kwetsbare gebouwen binnen de prl0-6
1) Dichtheid van personen
Er dient gemotiveerd te worden waarom er afgeweken wordt van de standaardnorm van géén beperkt kwetsbare gebouwen binnen de prl0-6 contour. De motivering weinig aanwezige personen is onjuist. Bij inventarisatie blijken er behoorlijke aantallen personen aanwezig te zijn.
Hoge populatiedichtheid zowel ten zuidoosten als ten noordoosten van de zuidelijke turbine.
Term laag aantal personen voorbehouden aan buitengebied (in schuren en opslagruimten).
Afwijken van de standaardwaarde voor 40 beperkt kwetsbare gebouwen kan niet als terughoudend gezien worden. Dit is wél de instructie aan het bevoegd gezag.
2) Te verwachte beschermingsniveau

Er wordt niet gemotiveerd waarom bedrijven als administratiekantoren en tandtechniekers etc. aan een verhoogd risico moeten worden blootgesteld. Dit is ook zeer onwenselijk.
3) Functiecombinatie turbines en bedrijfsactiviteiten
De gemeente had moeten onderkennen dat vanuit ruimtelijk oogpunt de combinatie mega turbines en bedrijfsactiviteiten juist onwenselijk is als deze activiteiten binnen de prlo-6 van de turbine aanwezig zijn.
4) Afstand tot woningen
Plaatsing op een bedrijventerrein heeft als voordeel dat de afstand tot woningen relatief groot is. Hierdoor blijven de milieueffecten op woningen beperkt. Irrelevant bij motivatie. Het zou moeten gaan om een motivatie waarom turbines goed passen op een industrieterrein."

Antwoord:
De gemeente heeft het initiatief getoetst aan zowel de huidige wetgeving als het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Onder de huidige regelgeving wordt aan de veiligheidseisen voor beperkt kwetsbare gebouwen voldaan, aangezien deze alleen een grenswaarde van 10^{-5} per jaar kent. Hoewel het nieuwe ontwerpbesluit een aangescherpte standaardwaarde van 10^{-6} per jaar introduceert, biedt deze expliciet de ruimte om gemotiveerd af te wijken en de eerdere norm van 10^{-5} te blijven hanteren. De gemeente heeft deze afwijking in het besluit onderbouwd op een vergelijkbare wijze als dat onder het huidige recht voor andere risicobronnen wordt gedaan.

Uit de nota van toelichting bij paragraaf 5.6 van het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving blijkt dat de aangescherpte norm nadrukkelijk is geformuleerd als een standaardwaarde en niet als een harde grenswaarde. Dit is bewust gedaan om het bevoegd gezag de ruimte te geven voor een lokale belangenafweging. Hierbij moeten het veiligheidsbelang en het maatschappelijke belang van een duurzame energievoorziening op een evenwichtige manier worden gewogen. Het realiseren van de standaardwaarde is het uitgangspunt, maar dit hoeft volgens de toelichting niet tot elke prijs ten koste te gaan van andere zwaarwegende belangen. Bij deze afweging speelt mee dat op het betreffende industrieterrein veelal beperkt kwetsbare gebouwen aanwezig zijn. Deze gebouwen hebben vanuit de wetgeving al een lager beschermingsniveau gekregen. Dit sluit aan bij het feit dat er op een industrieterrein vooral beroepsmatige gebruikers aanwezig zijn, die een hogere mate van zelfredzaamheid hebben dan kwetsbare groepen zoals kinderen en zieken.

Daarnaast is er in de lokale situatie geen sprake van een hoge dichtheid van personen. Om dit aan te tonen is een conservatieve berekening uitgevoerd op basis van het Haskoning-rapport en de landelijke richtlijn voor industriegebieden (PGS 1, deel 6), die uitgaat van gemiddeld 40 personen per hectare. Binnen de risicocontour van 9 hectare (waarbij het oppervlak binnen de 10^{-5} contour wegens wetgeving is weggelaten) zijn in de gebouwen maximaal 284 personen gelijktijdig aanwezig. Dit komt neer op een dichtheid van circa 32 personen per hectare. Omdat hierbij ook gebouwen zijn meegeteld die slechts gedeeltelijk in de zone liggen, is de feitelijke personendichtheid in werkelijkheid nog lager en blijft deze ruim onder het gemiddelde.

Zienswijze:
"Geen aandacht voor het RWZI in het ontwerp omgevingsvergunning.
Meer kwantitatief onderzoek is noodzakelijk. Besluit tot plaatsing windturbines is prematuur. Eerst aanpassingen op de waterzuivering. Gemeente moet zich, na aanpassingen, opnieuw uitspreken of ze die lage risico's wel wil accepteren. Bij plaatsing turbines Pr10-5 situatie op de inrichting.
Onderschatten risico's: PR10-5 situatie aangemerkt als gemiddeld.
Kans op meerdere doden dient verduidelijkt worden."

Antwoord:
Opslag van gevaarlijke stoffen is niet zonder risico's en moet voldoen aan (strenge) regelgeving. Bij de beoordeling van de risico's wordt een onderscheid gemaakt tussen risico's voor werknemers en risico's

voor de omgeving. Het laatste valt onder externe veiligheid. Omdat een incident bij de gashouder niet leidt tot dodelijke slachtoffers in de omgeving, wordt niet getoetst aan de regels over externe veiligheid, waarnaar in de zienswijze wordt verwezen. De risico's voor de werknemers en de risico's voor de continuïteit van de RWZI zijn beoordeeld in het rapport van Delta Pi dat in opdracht van het Waterschap is uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er geen onaanvaardbaar risico ontstaat voor de continuïteit voor de RWZI. Deze conclusie heeft de gemeente betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Mede omdat wordt gesproken van een conservatieve benadering, ziet de gemeente geen aanleiding voor aanvullend onderzoek in het kader van de aangevraagde vergunning.

Zienswijze:
"Onjuiste interpretatie van Haskoning t.a.v. waarschuwing Save-W : 'resultaten boven de 5MW zijn indicatief'. De berekening, per instructie van het RIVM, kan gebruikt worden voor hogere vermogens (volgens het analogon principe), maar de resultaten zijn dan wel indicatief.
Dat de SAVE-W berekening bij het invoeren van vermogens > 5MW aangeeft dat de resultaten slechts 'indicatief' zijn, is dan ook volledig correct.
Daarnaast valt te begrijpen dat we eigenlijk niets weten over de faalkansen van deze nieuwe mega windturbines. Ze zijn gewoon experimenteel.
Bij dit soort experimentele mega machines hoort dan ook een ruim genomen veiligheidszone ter separatie met een bebouwde omgeving.
Waar inputgegevens onzeker zijn, dienen uitkomsten in bandbreedtes aangegeven worden, niet in de vorm van een pr10-6 contour met een straal van exact 193 meter. Dus als bijvoorbeeld een bandbreedte van 100 tot 300 meter. "

Antwoord:
De gemeente onderschrijft dat risicoberekeningen voor windturbines geen absolute zekerheid bieden. Faalfrequenties worden afgeleid uit historische incidentgegevens en bevatten daardoor statistische onzekerheden. Dit geldt in het bijzonder wanneer een rekenmethode die oorspronkelijk is gebaseerd op turbines van 1 tot 5 MW wordt toegepast op turbines met een hoger vermogen.

Voor het externe veiligheidsonderzoek voor Wind op Isselt is de voorgeschreven versie van het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid Module IV van januari 2025 toegepast. Deze versie is sinds 1 januari 2025 aangewezen als de wettelijk te gebruiken rekenmethode.

In de toelichting op de versie van januari 2025 staat dat de faalfrequenties zijn afgeleid uit incidentgegevens uit de periode 2001–2010 en in beginsel betrekking hebben op turbines van 1 tot 5 MW. Volgens het daarin opgenomen analogonprincipe mogen deze faalfrequenties ook worden toegepast op turbines met een hoger geïnstalleerd vermogen.

Het indicatieve karakter bij turbines boven 5 MW betekent dat rekening moet worden gehouden met een niet nader gekwantificeerde onzekerheid. Het betekent niet dat de rekenmethode volgens het RIVM ongeschikt of niet toepasbaar is. Evenmin verandert daardoor de wettelijke norm waaraan de berekende PR-contour wordt getoetst. Wel moet worden voorkomen dat een berekende afstand, wordt gepresenteerd als een fysiek exacte grens zonder onzekerheidsmarge.

De zienswijze wijst terecht op de beperkingen van de beschikbare incidentendata. Het RIVM erkent dat de Caithness-database voornamelijk is gebaseerd op openbare meldingen en mediaberichten, waardoor incidenten kunnen ontbreken en de validiteit van de bron beperkt is. Andere informatiebronnen, waaronder gegevens van fabrikanten, leverden echter onvoldoende bruikbare data op. Het RIVM heeft daarom de beschikbare gegevens gecontroleerd, dubbele en onjuist geclassificeerde incidenten gecorrigeerd en geen kwantitatieve faalfrequenties afgeleid voor scenario's waarvoor de gegevens onvoldoende betrouwbaar werden geacht. Voor de wel gekwantificeerde scenario's is het 95%-betrouwbaarheidspercentiel gebruikt om rekening te houden met onzekerheden.

Uit deze beperkingen volgt niet dat de faalgegevens geheel onbruikbaar zijn of dat over moderne turbines niets bekend is. Op 1 juli 2025 zijn nieuwe rekenregels gepubliceerd voor windturbines. Deze rekenregels zijn geactualiseerd maar zijn nog niet formeel vastgesteld. Deze rekenregels gelden ook voor windturbines groter dan 5 MW. In de nieuwe methodiek wordt uitgegaan van lagere faalkansen. Dit kan omdat de moderne generatie windturbines bewezen veiliger is dan de generatie waarvoor de bestaande rekenregels waren bedoeld.

Het RIVM kwalificeert de geactualiseerde faalfrequenties in de versie van juli 2025, ondanks de beperkingen van de brondata, als een statistisch onderbouwde actualisatie. De actualisatie is gebaseerd op incidenten uit vijf technisch en klimatologisch vergelijkbare landen over de periode 2001–2020, in combinatie met gegevens over aantallen turbines en bedrijfsjaren.

De stelling dat 64%, 86% of 100% van de historische gegevens niet valide zou zijn omdat de betrokken turbines een lager vermogen hadden, wordt niet gevolgd. Vermogen alleen bepaalt niet of een incident statistisch relevant is. Ook het ontwerp, het faalmechanisme, de technische generatie, de toegepaste beveiligingen en het aantal bedrijfsjaren zijn van belang. Het zonder nadere statistische analyse verwijderen van alle incidenten met turbines onder een bepaalde vermogensgrens levert daarom geen betrouwbare alternatieve faalfrequentie op.

De zienswijze is terecht voor zover zij aandacht vraagt voor:
- de beperkte beschikbaarheid van volledig gecontroleerde incidentgegevens;
- het indicatieve karakter van berekeningen voor turbines boven 5 MW;
- de voortdurende technische ontwikkeling van windturbines;
- en het voorkomen van schijnnauwkeurigheid bij de presentatie van berekende contouren.

De zienswijze wordt echter niet gevolgd voor zover wordt geconcludeerd dat de voorgeschreven rekenmethode daardoor onbruikbaar is, dat de historische gegevens volledig ongeldig zijn of dat moderne turbines van circa 7 MW als experimentele installaties moeten worden beschouwd.

Met andere woorden ondanks de zorgen over de grootte van de PR 10^{-6} per jaar contour is de berekende contour een worstcase situatie en is het een overschatting van de werkelijkheid. In het nieuwe rekenmodel zijn de faalkansen kleiner. Dit betekent dat daarmee de PR10^{-6} per jaar contour kleiner wordt dan in de berekende situatie. Wel geldt dat er meer scenario's worden meegenomen met grotere afstanden waarbinnen dominoscenario's kunnen voorkomen. Dit betreffen de scenario's voor gedeeltelijke bladafworp.

Zienswijze:
"Faalkansen. We weten eigenlijk niets over de faalkansen van deze nieuwe mega windturbines. Ze zijn experimenteel. Bij dit soort experimentele megamachines hoort dan ook een ruim genomen veiligheidszone ter separatie met een bebouwde omgeving."

Antwoord:
Zoals ook in het bovenstaande antwoord is aangegeven heeft er een uitgebreide analyse plaatsgevonden naar het falen van windturbines. Op basis hiervan heeft het RIVM geconcludeerd dat de gehanteerde faalfrequenties ook toepasbaar zijn voor windturbines met een vermogen groter dan 5 MW.

Zienswijze:
"Sectormanagement is noodzakelijk in de richting van het bedrijfsverzamelgebouw. Geldgebrek is geen argument om af te zien van wenselijke veiligheidsmaatregelen. Exploitant is cutting corners op gebied van veiligheid. Zonder toepassing sectormanagement is het voor de zuidelijke turbine geen geschikte locatie. Dat is het sowieso al niet gezien de 40 beperkt kwetsbare gebouwen binnen de prl0-6 contour."

Antwoord:
De realisatie van een windturbine brengt externe veiligheidsrisico's met zich mee. Bij de beoordeling hiervan weegt de gemeente zorgvuldig af welke beheersmaatregelen effectief, proportioneel en financieel haalbaar zijn. Hoewel sectormanagement de kans op een bladafworpscenario verkleint door de turbine bij specifieke windcondities stil te zetten, lost deze maatregel andere risico's zoals mast- of gondelfalen niet op. Daarnaast bevindt de zuidelijke turbine zich in de voor Nederland dominante zuidwestelijke windrichting. Het toepassen van sectormanagement in deze dominante windrichting leidt tot een dusdanig groot productieverlies dat een gezonde exploitatie van de turbine onmogelijk wordt. Het beschermen van omliggende bedrijven en hun medewerkers blijft desondanks een belangrijk uitgangspunt. Veiligheidswinst kan ook worden behaald met maatregelen die niet direct zichtbaar worden in de cijfers van de kwantitatieve risicoanalyse (QRA), maar in de praktijk wel substantieel bijdragen aan het voorkomen van slachtoffers. Daarom is er bewust voor gekozen om de initiatiefnemer de harde eis op te leggen dat omliggende bedrijven bij geconstateerde problemen met de windturbine direct en actief gewaarschuwd moeten worden. Op deze manier wordt de veiligheid op het industrieterrein effectief geborgd zonder de haalbaarheid van het duurzame energieproject in gevaar te brengen.

Zienswijze:
“Er is door de gemeente continu op gewezen dat wind op lsselt doorgang door moet gaan. Dit omdat anders de provincie misschien in Amersfoort het heft in handen zou nemen met vervelende gevolgen. Dit drukmiddel is in het onderhavige project onjuist en bevoegd gezag onwaardig. Hier is immers een zuivere beoordeling nodig. Het gaat om veiligheid.”

Antwoord:
Het is juist dat deze twee zaken los van elkaar staan. Er moet worden voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit geldt als de gemeente bevoegd gezag blijft en ook als de provincie het project over zou nemen. Dus er moet in alle gevallen aan de geldende normen worden voldaan.
Echter heeft de gemeenteraad in het uitwerkingsvoorstel vastgesteld dat boven op de wettelijke vereisten, ook al aan de nog niet vastgestelde conceptnormen moet worden voldaan. Bovendien zijn in de door de gemeenteraad ingestelde Omgevingsadviesraad (OAR) aanvullende (bovenwettelijke) afspraken gemaakt met de initiatiefnemer. Zolang de gemeente bevoegd gezag is, zal de aanvraag omgevingsvergunning niet alleen aan de wettelijke eisen worden getoetst, maar ook aan de kaders zoals opgenomen in het uitwerkingsvoorstel. De provincie is echter alleen gehouden aan de wettelijke normen, niet aan door de gemeenteraad vastgestelde aanvullende kaders.

Participatie
Zienswijze:
“Ten tijde van het aannemen van de ontwerpvergunning was er geen meerderheid meer voor wind op Isselt in de gemeenteraad. De vergunning is toch verleend mede onder druk van mogelijke schadeclaims van de exploitant. Ook het niet tekenen van alle lokale deelnemers van de OAR van het omgevingsconvenant is niet meegenomen bij het besluit.”

Antwoord:
Deze zienswijze vermeldt dat de vergunning wordt verleend onder druk van een mogelijke schadeclaim van de exploitant en ondanks het feit dat het convenant niet is ondertekend.
De gemeente wil benadrukken dat er geen vergunning is verleend. Uiteindelijk zal de raad een bindend advies geven waarin alle zienswijzen en eerder opgehaalde belangen en zorgen worden meegewogen. Ook de reflecties en het niet tekenen door lokale deelnemers van de OAR krijgt daarin een plek.

In deze belangenafweging speelt een mogelijke schadeclaims op dit moment geen rol. We denken overigens dat u in deze zienswijze refereert aan het feit dat als de gemeente niet binnen de wettelijke termijn (inclusief verzoek uitstel) beslist dat er dan een bestuurlijke boete volgt. Wat ons betreft is de boete qua geldbedrag niet direct een bedreiging omdat we een zorgvuldig proces moeten en willen lopen. We vinden het belangrijker om als gemeente betrouwbaar te willen zijn naar een initiatief en wettelijke termijnen respecteren.
Ondanks het ontbreken van consensus binnen de OAR en het niet ondertekenen door lokale deelnemers zoals u aangeeft in uw zienswijze, is de gemeente van mening dat er een zorgvuldig participatieproces is gelopen. Het niet tekenen is wel een belangrijk signaal dat er blijvende zorgen leven bij een deel van de betrokken partijen. Deze zorgen zijn onderkend en betrokken bij de belangenafweging. Participatie heeft als doel om belangen, zorgen en inzichten zichtbaar te maken en mee te nemen in de afweging, maar biedt geen garantie dat op alle onderwerpen overeenstemming ontstaat of dat alle ingebrachte voorstellen worden overgenomen. Voor meer informatie over de ondertekening verwijzen we naar 2.2.4.

Wetgeving
Zienswijze:
“Op de lsselt ontstaan erg veel knelpunten bij plaatsing van 2 windturbines. Dat is voor alle betrokkenen (inclusief exploitant) overduidelijk. Echter, dit is In geen enkel rapport in overweging genomen. Maar dit hoort natuurlijk wél door een bevoegd gezag te worden meegenomen in het kader van een evenwichtige besluitvorming.”

Antwoord:
In de gemeentelijke omgevingsvisie wordt het belang van de Amersfoortse bedrijventerreinen onderstreept. Het is alleen daarom al van belang dat de bedrijvigheid op Isselt kan blijven functioneren met het toevoegen van de 2 windturbines. Daarom is er in de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, onderzoek gedaan naar de verschillende (milieu) aspecten. Daaruit blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, en dat het toevoegen van de 2 windturbines te verenigen is met de bestaande overige functies in het gebied.

Zienswijze:
“De eerste plannen voor Wind op lsselt dateren van 2012. Op dat moment waren windturbines ongeveer minder dan half zo groot dan de nu geplande mega windturbines. Met bijbehorende, zeer kleine risicocontouren. Dat paste prima op de Isselt. Het huidige plan is op hoofdpunten eigenlijk ongewijzigd. Maar nu wel met een enorme hoeveelheid knelpunten, waaronder het grote aantal beperkt kwetsbare gebouwen binnen de pr10-6 contour. En een aangescherpt beleid t.a.v. veiligheid. (standaard waarde pr10-6). (Vuurwerkramp Enschede)”

Antwoord:
Elk initiatief, of het nu gaat om het toestaan van 'kleine' of 'grote' windturbines, moet getoetst worden aan de wettelijke kaders voor externe veiligheid. Ook dit plan is getoetst aan deze regels en voldoet. Dat neemt niet weg dat de windturbines leiden tot externe veiligheidsrisico’s voor de omgeving.Het landelijke externe veiligheidsbeleid en de bijbehorende wet- en regelgeving zijn er echter niet op gericht om risico’s volledig te voorkomen. Het primaire doel van dit beleid is om risico's te beheersen en terug te brengen tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau. Indien een initiatief aan de geldende wet- en regelgeving voldoet, wordt er wettelijk van uitgegaan dat er sprake is van een aanvaardbaar risico. Dit neemt niet weg dat de gemeente in de vergunning aanvullende voorschriften heeft gesteld om de risico's voor de omgeving nog verder te beperken.

C Particulieren (geanonimiseerd)

C 1 Zaaknummer 557406

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“De provincie Utrecht heeft een groot probleem met netcongestie. Dit zorgt ervoor dat er minder huizen en andere bouwprojecten gerealiseerd kunnen worden. Utrecht is tevens de provincie met de minste windmolens in Nederland. De voorgestelde windmolens komen m. i. op een daarvoor geschikte locatie, waar zij beperkt hinder en niet meer milieuschade dan nodig veroorzaken. Daarom sta ik achter deze windmolens.”

Antwoord:
Uw zienswijze gaat over netcongestie en over de gekozen locatie. Informatie over deze thema’s kunt u vinden in paragraaf 2.19.3 en 7.1 van deze zienswijzennota.

Overige vragen
Zienswijze:
“Het zou zonde zijn als de opgewekte energie opgeslokt wordt door een hongerig datacenter. Ik hoop dat de gemeente alles in het werk stelt om de bouw van zulke energievreters op haar grondgebied te voorkomen en vergunningen voor bestaande datacentra zo snel als mogelijk in te trekken dan/ wel niet te verlengen.”

Antwoord:
De onderliggende vergunning gaat niet over de plaatsing van een eventueel datacenter en daar zijn op dit moment ook geen plannen voor. Wij nemen dit voor kennisgeving aan.

C 2 Zaaknummer 558999

Natuur
Zienswijze:
“De schade aan de natuur door de vele vogels, met name de beschermde soorten zoals vleermuizen welke in de schemering op zoek gaan naar voedsel dat die voor een belangrijk deel het niet overleven.”

Antwoord:
Informatie over effecten op natuur en biodiversiteit is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Verdere verstoring van de herten populatie uit het landgoed Coelhorst. Deze is reeds behoorlijk verstoord door de dijkverbetering, fietsers, wandelaars en nu dreigt het laatste deel ook nog te verdwijnen.”

Antwoord:
Informatie over effecten op de herten in en rond Landgoed Coelhorst is te vinden in paragraaf 2.8.15 van deze zienswijzennota.

Gezondheid

Zienswijze:
“De lage frequenties die vrijkomen met de opwekking van elektriciteit en zorgen bij bepaalde personen voor ernstige gezondheidsproblemen wat na ingebruikname pas zal komen.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor de zorgen over gezondheidseffecten van windturbines. Zie voor meer informatie over gezondheid paragraaf 2.4.

Geluid
Zienswijze:
“De lage frequenties die vrijkomen met de opwekking van elektriciteit en zorgen bij bepaalde personen voor ernstige gezondheidsproblemen wat na ingebruikname pas zal komen.
Het monotone doordringende brommende geluid dat deze turbines 24 uur per dag produceren als gevolg van het magnetische veld wat zich rond de draaiende molen ontwikkeld, daartegen is niets te doen.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over geluid paragraaf 2.5.1 t/m 2.5.4.

Veiligheid
Zienswijze:
“Veiligheidsrisico's door afbrekende delen van de molens is een groot gevaar. Door een afbrekende wiek wat een slachting kan veroorzaken in een grote oppervlakte op de grond rondom de turbine (menselijk letsel) + materiele schade gebouwen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De chemische fabriek van Sevezo welke zich dicht naast een turbine bevindt is een hoog risico. Explosiegevaar vanwege grote opslagtanks bij een calamiteit, evacuatie van een groot gebied.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Slagschaduw: bron van zorg, zoals de ontwikkelaar aangeeft is dit maximaal 1 uur per jaar. Dit lijkt totaal niet haalbaar in praktijk. Ik wil een boetebedrag van € 10.000-, per overtreding in het betreffende jaar en melding van iedere overtreding naar mij.”

Antwoord:
In de normen voor windprojecten met maximaal twee windturbines geldt dat windturbines gedurende 17 dagen per jaar maximaal 20 minuten slagschaduw mogen geven op gevoelige gebouwen (woningen en andere objecten voor langdurig verblijf); ca. 6 uur per jaar. In het geval van Wind op Isselt wordt maximaal 1 uur per jaar, maximaal 3 minuten per dag gehanteerd.

De norm van 1 uur slagschaduw is haalbaar met een stilstandsvoorziening. Dit gaat ten koste van de opbrengst. In het onderzoek naar slagschaduw (bijlage D van de OFLO Wind op Isselt) is de opbrengstvermindering berekend. Door de gestelde norm van hooguit 1 uur is men verplicht een stilstandsvoorziening op te nemen.

Schade
Zienswijze:
“Tot slot wil ik een planschadevergoeding van €400.000-, voor de waardedaling van woningen en ernstige aantasting van woongenot op de locatie.”

Antwoord:
Informatie over nadeelcompensatie (voorheen planschade) kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Door de komst van de 2 turbines wordt het beoogde woonklimaat voor mijn woning Weerhorsterweg (uniek ruimtelijk vergezicht) te Hoogland ernstig aangetast. Slagschade recht in beeld vanuit de woning. Hoogst verstorend effect op uitzicht door draaiende wieken tiphoogte 240 meter (horizonvervuiling)”

Antwoord:
Informatie over landschappelijke inpassing kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

C 3 Zaaknummer 559098

Participatie
Zienswijze:
"De indiener vraagt zich af waarom de gemeente tijdens het proces niet zichtbaar of aanwezig is geweest."

Antwoord:
Wij begrijpen dat u dit zo kunt ervaren. Tegelijkertijd is er de afgelopen jaren op verschillende momenten en via diverse kanalen contact gezocht met de omgeving. Dat betekent niet automatisch dat iedere inwoner persoonlijk is bereikt of deelgenomen heeft aan een van de bijeenkomsten, maar de gelegenheid om kennis te nemen van het project en hierover in gesprek te gaan was wel aanwezig.
De gemeente heeft, samen met energiecoöperatie SoesterwijkWiek en later met ontwikkelaar Isselt BV, in de afgelopen tien jaar verschillende informatie- en participatiebijeenkomsten georganiseerd (zie ook paragraaf 2.2 van het algemene deel). Bewoners en organisaties binnen een straal van circa 1,5 kilometer zijn hiervoor persoonlijk per brief uitgenodigd. Daarnaast is de stad breed geïnformeerd via de Stadsberichten en de e-nieuwsbrief.
Sinds 2023 heeft de ontwikkelaar intensief overleg gevoerd met de Omgevingsadviesraad, het Bewonersplatform en diverse direct omwonenden. Ook zijn gesprekken gevoerd met ondernemers en instellingen in de directe omgeving van het projectgebied.
Het is mogelijk dat ondanks deze inspanningen niet iedereen zich betrokken heeft gevoeld of daadwerkelijk is bereikt. Dat betreuren wij. De gemeente en initiatiefnemers hebben zich gedurende het proces echter aantoonbaar ingespannen om de omgeving zorgvuldig te informeren en waar mogelijk in gesprek te gaan met belanghebbenden.

Geluid en gezondheid
Zienswijze:
“Resonantie van de wieken geluid overlast, wat doet met ons gezondheid op lange duur (is nog geen onderzoek naar gedaan). Leefgenot wat wij nu beleven en nu hebben, valt dan aardig weg.”
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.
Windmolens komen te dicht op ons huis te staan, resonantie van de wieken geluid overlast, wat doet met ons gezondheid op lange duur (is nog geen onderzoek naar gedaan).”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1. We gaan ervan uit dat u met “Resonantie van de wieken” het zwiepende geluid van de wieken langs de mast bedoelt. Dit is toegelicht in het kopje “amplitudemodulatie” in paragraaf 2.5.2. Meer informatie over het thema gezondheid kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Waarde woning valt dan aardig naar beneden”

Antwoord:
Informatie over thema nadeelcompensatie (planschade) kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Windmolens komen te dicht op ons huis te staan”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

C 4 Zaaknummer 559114

Gezondheid
Zienswijze:
“Ik vind het onbegrijpelijk dat dat Amersfoort, na alle onderzoeken van Stichting Stop Windplan Isselt die schade voor mens en natuur aantonen, toch deze turbines wil doorduwen.”

Antwoord:
Informatie over de thema’s gezondheid en natuur kunt u vinden in paragraaf 2.4 en 2.8 van deze zienswijzennota. Ook verwijzen wij naar paragraaf 2.2.2 over participatie.

Natuur
Zienswijze:
"Ik vind het onbegrijpelijk dat Amersfoort, na alle onderzoeken van Stichting Stop Windplan Isselt die schade voor mens en natuur aantonen, toch deze turbines wil doorduwen."

Antwoord:
De onderzoeken die zijn uitgevoerd door Waardenburg Ecology zijn voldoende. In 2.8.11 worden deze onderzoeken beschreven. Er is geen sprake van onaanvaardbare aantasting van natuur, zoals beschreven in 2.8.16.

Participatie
Zienswijze:
“Er wordt, wederom, niet geluisterd naar deskundigen en inwoners.”

Antwoord:
De gemeente herkent zich niet in het beeld dat zorgen van inwoners onvoldoende worden betrokken bij de besluitvorming. In het kader van dit project zijn inwoners en andere belanghebbenden op verschillende momenten in de gelegenheid gesteld hun aandachtspunten, zorgen en opvattingen naar voren te brengen. Deze reacties zijn zorgvuldig beoordeeld en betrokken bij de besluitvorming. Daarbij vindt een integrale afweging plaats van alle betrokken belangen.
Voor meer informatie over participatie wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Zet ze op zee en niemand zal bezwaar hebben.”

Antwoord:
De energietransitie kan niet uitsluitend worden gerealiseerd met windenergie op zee. Voor een betrouwbare en toekomstbestendige energievoorziening is een combinatie van verschillende duurzame energiebronnen nodig, waaronder windenergie op land, windenergie op zee en zonne-energie. Ook speelt netcongestie een belangrijke rol. Door energie zoveel mogelijk op te wekken in de nabijheid van de plek waar deze wordt gebruikt, wordt het elektriciteitsnet minder belast en kan beschikbare netcapaciteit efficiënter worden benut.
Meer informatie over de thema’s Energieopbrengst, alternatieven en vermeden emissies kunt u vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

C 5 Zaaknummer 559119

Gezondheid
Zienswijze:
“Ik ben absoluut tegen die idiote hoge windmolens zowel de medische risico's niet worden erkend en gebagatelliseerd. Met name de geluidsfactor kan veel schade veroorzaken. De medici zijn het hierover nog niet eens.”

Antwoord:
Informatie over het thema gezondheid kunt u vinden in paragraaf 2.4 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“Ook veel gevaar voor de omgeving bij bijv. een breuk.”

Antwoord:

Informatie over het thema veiligheid is te vinden in paragraaf 2.7 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Geen gehakmolen voor de vogels”

Antwoord:
Informatie over het thema natuur is te vinden in paragraaf 2.8 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
“Langdurig procederen wordt het gevolg, omdat de Gemeente Amersfoort weer eens niet naar de bevolking luistert. Of het nu om een AZC gaat, parkeren of windmolens. De Gemeente presteert het weer om dit onzinnige plan door te drukken.”
“Hou een beslissend referendum”

Antwoord:
Voor uw zienswijze dat de gemeente niet luistert naar haar inwoners verwijzen we naar paragraaf 2.2.2.
In uw zienswijze verzoekt u ook om een beslissend referendum over de plannen voor windenergie op Isselt.
Wij begrijpen dat de impact van dit project voor sommige inwoners groot voelt en dat er behoefte is aan directe invloed op de besluitvorming. Tegelijkertijd geldt dat alle RES-regio’s in Nederland de opgave hebben om voor een groter deel zelf duurzame energie op te wekken, onder meer met zonne- en windenergie.
In 2017 is technisch onderzoek gedaan naar mogelijke locaties voor zonneweides en windturbines. Daaruit bleek dat er voor wind niet veel mogelijkheden zijn en dat industrieterrein Isselt als meest kansrijke locatie naar voren kwam. Uit een publieksenquête in dezelfde periode bleek dat een meerderheid van de respondenten positief stond tegenover uitbreiding van zonne- en windenergie. Ook toen kwam het industrieterrein Isselt naar voren als de voorkeurslocatie voor windenergie. Deze resultaten zijn betrokken bij de verdere uitwerking van het gemeentelijke beleid en de keuze voor de locatie Isselt.
De gemeente Amersfoort kent geen mogelijkheid voor een beslissend referendum. Wel kunnen inwoners onder bepaalde voorwaarden een raadgevend referendum aanvragen over gemeentelijke besluiten, waaronder besluiten over windenergie. Bij een raadgevend referendum kunnen inwoners hun mening geven over een voorgenomen besluit. De gemeenteraad weegt de uitslag vervolgens mee, maar blijft verantwoordelijk voor het uiteindelijke besluit.
Daarnaast biedt de zienswijzeprocedure iedereen de mogelijkheid om een reactie te geven op de ontwerp-omgevingsvergunning en het voorgenomen plan. Alle ingediende zienswijzen worden zorgvuldig beoordeeld en betrokken bij de verdere besluitvorming. De gemeenteraad neemt deze zienswijzen mee bij het opstellen van zijn bindend advies

C 6 Zaaknummer 559818

Overige vragen
Zienswijze:
"Ik hoop van harte dat de gemeenteraad haar goedkeuring geeft aan het plan voor windturbines op het industrieterrein Isselt. In hoop dat in de toekomst gekeken kan worden naar nog meer turbines langs de Eem. Windenergie is essentieel in geopolitiek onzekere tijden en essentieel in de strijd tegen klimaatverandering." En Amersfoort moet daaraan bijdragen."

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Informatie over nut en noodzaak van windenergie is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 7 Zaaknummer 560203

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Ik ben het eens met de bouw van twee windmolens bij het industrieterrein Isselt. Ook Amersfoort moet zich inspannen om onze CO2 uitstoot zover mogelijk terug te brengen. Ik neem aan dat na zo lange tijd van onderzoek en discussies geen betere locaties gevonden konden worden in Amersfoort dan deze.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Informatie over nut en noodzaak van windenergie is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 8 Zaaknummer 560155

Veiligheid
Zienswijze:
“Eén van de beoogde megawindturbines (met een tiphoogte tot wel 242,5 meter) is gepland in de directe nabijheid (ruim 100 meter) van het chemische bedrijf Royal Smit & Zoon aan de Neonweg. Dit bedrijf produceert en slaat op grote schaal chemische specialiteiten op.
Bladafbraak of mastbreuk: Bij een calamiteit, zoals het afbreken van een turbineblad of het bezwijken van de mast (faalkans), is de kans reëel dat de windturbine op de opslagplaatsen van dit chemische bedrijf stort.”

Antwoord:
Informatie over deze thema’s is te vinden in paragraaf 2.7.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Domino-effect: Het risico dat diverse chemische stoffen door een fysieke impact met elkaar gaan mengen en reageren (zogenaamd domino-effect), brengt onacceptabele risico's met zich mee voor de wijde omgeving. Dit leidt tot een directe bedreiging voor de volksgezondheid door toxische wolk- of brandvorming. De uitgevoerde risico-analyses (QRA) bagatelliseren dit risico ten onrechte als ‘nihil’. Ik eis dat het voorzorgsbeginsel hier strikt wordt toegepast.”

Antwoord:
Informatie over veiligheidsafstanden gelden tot bebouwing, wegen, watergangen en RWZI-terrein is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Gezien de opeenhoping van risicofactoren op deze specifieke locatie (chemische industrie, vitale waterinfrastructuur en de kwetsbare rivier de Eem) is de keuze voor deze locatie onverantwoord. Ik verzoek de gemeente en de gemeenteraad om de ontwerpvergunning te weigeren en op zoek te gaan naar veiligere alternatieven buiten deze risicozones.”

Antwoord:
Informatie over het thema (externe) veiligheid is te vinden in paragraaf 2.7 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Infrasound en gezondheid: De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden. De volksgezondheid dient zwaarder te wegen dan de lokale energieopbrengst.”

Antwoord:
Informatie over het thema gezondheid kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Schade
Zienswijze:
“Fysieke schade: Schade aan de zuiveringsbekkens door ijsval (werpschade) of turbine-onderdelen kan de vitale infrastructuur van de waterzuivering platleggen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.17.4 van deze zienswijzennota.

Water
Zienswijze:
“De geplande locatie ligt pal aan de rand van de rivier de Eem en de kwetsbare Eempolder. Verontreiniging oppervlaktewater: Bij een calamiteit bij het chemische bedrijf (veroorzaakt door de windturbine) of bij een olielekkage/ brand in de windturbine zelf, zullen giftige stoffen en bluswater rechtstreeks in de rivier de Eem stromen. Dit heeft rampzalige gevolgen voor de waterkwaliteit, de ecologie van de rivier en de natuur in de Soester- en Eempolder.”

Antwoord:
De veiligheidsaspecten voor het water in de Eem zijn onderzocht. Informatie over het thema Water is te vinden in paragraaf 2.10 van deze zienswijzennota en informatie over (externe) veiligheid in paragraaf 2.7.

Natuur
Zienswijze:
“Natuurbescherming: De Eemzone fungeert als een belangrijke vliegroute en leefgebied voor beschermde vogel- en vleermuissoorten. De plaatsing van deze kolossale turbines veroorzaakt onaanvaardbare sterfte onder deze fauna.”

Antwoord:
Informatie over het thema natuur is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

C 9 Zaaknummer 557519

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Ik vind het heel belangrijk dat de molen er komen, minder fossiele brandstoffen, meer windenergie.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

C 10 Zaaknummer 557687

Wetgeving
Zienswijze:
“Ik steun deze voorgestelde wijziging en ben het eens met de ontwerp-omgevingsvergunning. Ik vind het heel goed en doortastend dat de gemeente het initiatief faciliteert om meer hernieuwbare energie op te wekken binnen de gemeente. De reden: De omgevingseffecten zijn zeer gedetailleerd onderzocht en in mijn optiek volgen hieruit geen bezwaren die opwegen tegen de belangen van meer lokale en hernieuwbare energie-opwek.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.10 van deze zienswijzennota.

C 11 Zaaknummer 557753

Overige vragen
Zienswijze:
“Ik heb geen problemen met windmolens en ook geen last vind het juist goed dat ze er komen.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

C 12 Zaaknummer 557807

Geluid
Zienswijze:
“Veel omwonenden maken zich zorgen over geluidsoverlast, slagschaduw, aantasting van het landschap, gezondheidseffecten en waardedaling van woningen.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en 2.5.2.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Veel omwonenden maken zich zorgen over geluidsoverlast, slagschaduw, aantasting van het landschap, gezondheidseffecten en waardedaling van woningen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Veel omwonenden maken zich zorgen over geluidsoverlast, slagschaduw, aantasting van het landschap, gezondheidseffecten en waardedaling van woningen. Ook blijkt uit gemeentelijke stukken dat sprake is van een “gematigd negatieve” invloed op landschap en mogelijke planschade.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Veel omwonenden maken zich zorgen over geluidsoverlast, slagschaduw, aantasting van het landschap, gezondheidseffecten en waardedaling van woningen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Veel omwonenden maken zich zorgen over geluidsoverlast, slagschaduw, aantasting van het landschap, gezondheidseffecten en waardedaling van woningen. Ook blijkt uit gemeentelijke stukken dat sprake is van een “gematigd negatieve” invloed op landschap en mogelijke planschade.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
“Ondanks het tegengeluid vanuit bewoners en ondernemers zet de gemeente dit plan toch door.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat indiener het gevoel heeft dat het tegengeluid vanuit bewoners en ondernemers onvoldoende is meegewogen. Een antwoord op deze zienswijze kunt u vinden onder 2.2.2 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
“Ik heb onvoldoende vertrouwen dat de belangen van omwonenden daadwerkelijk zwaarder wegen dan de politieke wens om deze windturbines te realiseren. De participatie voelt hierdoor als een formaliteit in plaats van echte inspraak.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat indiener het gevoel heeft dat de belangen van omwonenden onvoldoende gewicht krijgen in de besluitvorming. De gemeente hecht waarde aan de inbreng uit het participatieproces en betrekt de opgehaalde zorgen, belangen en aandachtspunten nadrukkelijk bij de afweging voor deze omgevingsvergunning. Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.2.1 en 2.2.2 van deze zienswijzennota.

C 13 Zaaknummer 558005

Participatie
Zienswijze:
“Stoppen met doordrukken windturbines Isselt.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat indiener zich zorgen maakt over de mogelijke komst van twee windturbines op industrieterrein Isselt. We herkennen ons niet in het beeld van doordrukken omdat we in onze ogen een zorgvuldig participatieproces hebben gelopen waarin rekening is gehouden met zorgen en wensen van de omgeving. Voor een volledig antwoord verwijzen we u graag naar 2.2.2 en 2.2.4.

C 14 Zaaknummer 558019

Cumulatie/Ruimtelijk
Zienswijze:
“De wijk De Isselt zal geleidelijk steeds meer deel worden van het uitgebreide centrum van Amersfoort. Daarmee zal ook het niveau van de gele wijk toenemen. Het lijkt me dat het dan lastig wordt dat niveau te handhaven als er midden in dat nieuwe centrum zulke grote windturbines staan.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.11.1 van deze zienswijzennota. De locatie waar de windturbines zijn beoogd vallen binnen het deel van het industrieterrein waar de bedrijven met de zwaarste milieu-impact zijn toegestaan. Voor dit deel van het industrieterrein zijn geen plannen voor woningbouw: de bestaande bedrijvigheid is niet verenigbaar met de realisatie van nieuwe woningen.

C 15 Zaaknummer 558025

Overige vragen
Zienswijze:
“Er zijn betere alternatieven zoals kernenergie dan twee grote windmolens die het uitzicht en de horizon van Amersfoort minder mooi maken.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Er zijn betere alternatieven zoals kernenergie dan twee grote windmolens die het uitzicht en de horizon van Amersfoort minder mooi maken.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

C 16 Zaaknummer 558067

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Ik vind het niet correct dat twee zulke enorme windturbines naast een woonwijk worden gezet. Waarom worden de windturbines niet meer in de weilanden geplaatst daar is veel meer ruimte. Ik ben voor windmolens maar wel in de randmeren, weilanden of zee, deze plek vind ik niet geschikt. Ik hoop dat er nog overwogen wordt om een andere plek te zoeken voor deze enorme gevaartes.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“Wat als er een wiel vanaf waait? Lijkt me levensgevaarlijk.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“We hebben nu een uitzicht op onze groenstrook daar komen 2 molens in zicht.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

C 17 Zaaknummer 558277

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Ik ben voor het voornemen tot het verlenen van een BOPA t.b.v. de ontwikkeling van twee windturbines op bedrijventerrein Isselt. Het is een mooie manier om ook als stad Amersfoort een substantiële bijdrage te leveren aan de energietransitie. De locatie op de Isselt is een locatie waarmee de hinder voor bewoners zo beperkt mogelijk blijft.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.6 en 2.19.3 van deze zienswijzennota.

C 18 Zaaknummer 560222

Veiligheid
Zienswijze:

“Eén van de beoogde megawindturbines (met een tiphoogte tot wel 242,5 meter) is gepland in de directe nabijheid (ruim 100 meter) van het chemische bedrijf Royal Smit & Zoon aan de Neonweg. Dit bedrijf produceert en slaat op grote schaal chemische specialiteiten op.

Bladafbraak of mastbreuk: Bij een calamiteit, zoals het afbreken van een turbineblad of het bezwijken van de mast (faalkans), is de kans reëel dat de windturbine op de opslagplaatsen van dit chemische bedrijf stort.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Domino-effect: Het risico dat diverse chemische stoffen door een fysieke impact met elkaar gaan mengen en reageren (zogenaamd domino-effect), brengt onacceptabele risico's met zich mee voor de wijde omgeving. Dit leidt tot een directe bedreiging voor de volksgezondheid door toxische wolk- of brandvorming. De uitgevoerde risico-analyses (QRA) bagatelliseren dit risico ten onrechte als ‘nihil’. Ik eis dat het voorzorgsbeginsel hier strikt wordt toegepast.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Gezien de opeenhoping van risicofactoren op deze specifieke locatie (chemische industrie, vitale waterinfrastructuur en de kwetsbare rivier de Eem) is de keuze voor deze locatie onverantwoord. Ik verzoek de gemeente en de gemeenteraad om de ontwerpvergunning te weigeren en op zoek te gaan naar veiligere alternatieven buiten deze risicozones.”

Antwoord:
Informatie over het thema (externe) veiligheid is te vinden in paragraaf 2.7 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Infrasound en gezondheid: De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden. De volksgezondheid dient zwaarder te wegen dan de lokale energieopbrengst.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Schade
Zienswijze:
“Fysieke schade: Schade aan de zuiveringsbekkens door ijsval (werpschade) of turbine-onderdelen kan de vitale infrastructuur van de waterzuivering platleggen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.17.4 van deze zienswijzennota.

Water
Zienswijze:
“De geplande locatie ligt pal aan de rand van de rivier de Eem en de kwetsbare Eempolder. Verontreiniging oppervlaktewater: Bij een calamiteit bij het chemische bedrijf (veroorzaakt door de windturbine) of bij een olielekkage/ brand in de windturbine zelf, zullen giftige stoffen en bluswater rechtstreeks in de rivier de Eem stromen. Dit heeft rampzalige gevolgen voor de waterkwaliteit, de ecologie van de rivier en de natuur in de Soester- en Eempolder.”

Antwoord:
De veiligheidsaspecten voor het water in de Eem zijn onderzocht. Informatie over het thema Water is te vinden in paragraaf 2.10 van deze zienswijzennota en informatie over (externe) veiligheid in paragraaf 2.7.

Natuur
Zienswijze:
“Natuurbescherming: De Eemzone fungeert als een belangrijke vliegroute en leefgebied voor beschermde vogel- en vleermuissoorten. De plaatsing van deze kolossale turbines veroorzaakt onaanvaardbare sterfte onder deze fauna.”

Antwoord:
Informatie over het thema natuur is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

C 19 Zaaknummer 561921

Geluid
Zienswijze:
“Geluidscontouren zijn symmetrisch, hetgeen duidt op het niet correct meenemen van de heersende winden. Geluid draagt enorm ver met de wind mee, daar een windmolen draait met wind is aan de benedenwindse zijde op grote afstand Geluidsoverlast te verwachten (meer dan nu, omdat er nu geen geluid wordt geproduceerd).”

Antwoord:
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Zienswijze:
“Het bewegen van de molens maakt zeer veel geluid, de maximale geluidsbelasting ligt vele malen hoger dan het jaar gemiddelde, deze industriële apparatuur zal statistisch voldoen aan de regelgeving, in de praktijk gaat het zeer veel overlast veroorzaken.”

Antwoord:

De reden waarom er voor de maximale geluidsbelasting geen aanvullende norm is opgenomen is toegelicht in paragraaf 2.5.6

Slagschaduw
Zienswijze:
“Slagschaduw: De nieuw te bouwen wijk " Kop van Isselt " is niet zichtbaar in de berekening. Bij inloop avonden werd dit benoemd als onnodig, omdat het slechts plannen zijn. Daar de gemeente deze wijk zal gaan bouwen dient ook deze wijk te worden meegenomen in de besluitvorming.”

Antwoord:
Het plan Kop van Isselt bevindt zich buiten de 6 uur contour waarmee slagschaduw in principe al als acceptabel kan worden beschouwd. Daarnaast bevinden zich andere woningen rondom dit plan waar de 1 uur regel is getoetst in het onderzoek. Hieruit kan worden afgeleid dat met een stilstandvoorziening ook bij de Kop van Isselt kan worden voldaan. In de omgevingsvergunning wordt de 1 uur norm gesteld voor alle gevoelige objecten. De verdere relatie tussen de windturbines en het (toekomstige) “Kop van Isselt” worden besproken in paragraaf 2.11.1 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“In de diverse stukken staan verschillende waardes voor mitigerende afschakelen van de windmolens. 429 uur in het laatste rapport. De afweging dient nu te zijn of deze [...] nog efficiënt zijn, of dat we enkel proberen vast te houden aan opgelegde (zelfbedachte) regels vwb energieopwekking op lokaal niveau. Participeren in een windproject op zee is en efficiënter en effectiever waarbij mens en milieu minder overlast ervaren.”

Antwoord:
Informatie over de energieopbrengst en het effect van stilstandmaatregelen worden besproken in paragraaf 2.13 en 2.14.2 van deze zienswijzennota. Ook wordt daar ingegaan op alternatieven voor de voorgenomen windturbines.

Wetgeving
Zienswijze:
“Zorg voor uw burgers, pas regelgeving aan zodat mensen niet in het spoor, snelweg of windmolenpark hoeven te wonen.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat u aandacht vraagt voor een goede bescherming van inwoners bij ruimtelijke ontwikkelingen. De Omgevingswet schrijft voor dat bij besluiten over projecten zoals windturbines beoordeeld moet worden of sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarbij worden onder meer aspecten als geluid, gezondheid, veiligheid en andere mogelijke effecten op de leefomgeving betrokken. Uit de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de OFLO en de vergunningaanvraag blijkt dat de voorgenomen windturbines voldoen aan de hiervoor geldende normen en beoordelingskaders. Op basis daarvan heeft de gemeente beoordeeld dat sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Overige vragen
Zienswijze:

“Pas doelstellingen aan en kijk naar logische (niet regelgebonden) alternatieven. Met elkaar kunnen we zorgen voor een fijne leefomgeving.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 20 Zaaknummer 560631

Overige vragen
Zienswijze:
“Ik vind het essentieel dat ook Amersfoort qua energie zelfvoorzienend wordt. Olie oppompen of gas laten opstijgen zijn geen opties en de zon schijnt voorlopig ook ‘s nachts niet. Wind is de enige optie, had al 20 jaar tot verdiensten kunnen leiden, maar beter laat dan nooit. Door plaatsing van twee turbines - onder al heldere voorwaarden en afspraken - wordt onze onafhankelijkheid in globaal perspectief groter. Kortom ik ga akkoord met plaatsing.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 21 Zaaknummer 560638

Veiligheid
Zienswijze:
“ONEENS! Windmolens plaatsen naast een chemiebedrijf is onverantwoord. Recentelijk vond er in november 2025 een grote brand plaats in een windmolen aan de Ebbenweg in het Overijsselse Nieuwleusen. Doordat de brand op grote hoogte woedde, kon de brandweer niet blussen en brandde de turbine grotendeels uit. De omgeving kwam hierbij bezaaid te liggen met verbrand materiaal.
Nieuwleusen 2025.
Zeewolde 2017.
Bovenstaand voorbeelden van windmolens die wel degelijk in brand kunnen vliegen.

Als dit boven een chemiebedrijf gebeurd en het bedrijf vat vlam zijn de gevolgen vreselijk! Denk aan de brand onlangs (mei 2026) in Garden Grove, Californië maar denk ook aan Chemie Pack Moerdijk in 2011!! Het is onverteerbaar dat de gemeente zo roekeloos is.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“De windmolens kun je beter aan het water in Bunschoten of Eemdijk zetten.”

Antwoord:
Amersfoort heeft samen met partners uit de regio een Regionale Energiestrategie (de RES) opgesteld. In de RES staat hoeveel duurzame elektriciteit we willen opwekken, waar we windmolens of zonnevelden willen neerzetten en hoe we dat gaan doen. De regio Amersfoort heeft aan het Rijk een aanbod gedaan om in 2030 0,5 tera-wattuur duurzame elektriciteit op te wekken. Op dit moment is 20 procent van deze regionale energiedoelen gehaald. De RES regio Amersfoort bestaat uit:

- de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg
- provincie Utrecht
- Waterschap Vallei en Veluwe
- netbeheerder Stedin

Op de website van RES is meer te lezen over de regionale energiedoelen.

Om de doelen te kunnen halen, is inzet vanuit alle deelnemers nodig. Dus ook in Amersfoort moet gezocht worden naar geschikte mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie.
In 2017 is onderzocht waar windturbines in Amersfoort kunnen komen. Daaruit kwamen De Hoef en Isselt. Op De Hoef bleek geen ruimte. Op Isselt wel. Ook is er in dat jaar een draagvlakmeting geweest naar mogelijke plekken voor wind- en zonne-energie.

Industrieterrein Isselt is geschikt omdat:

- het een industrieterrein is waar al zware bedrijven zitten. Deze bedrijven maken meer lawaai en hebben meer uitstoot dan op andere plekken in Amersfoort;
- er relatief weinig woningen in de directe omgeving zijn (de regio is dichtbevolkt); en
- het aan de rand van de stad ligt.

Dat neemt niet weg dat er ook binnen de andere RES-gemeenten gekeken wordt naar de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines. Het gaat echter niet om ‘of - of’ maar om ‘en - en'.

C 22 Zaaknummer 561012

Participatie
Zienswijze:
“Indiener heeft meerdere zienswijze die betrekking hebben op de participatie en het proces. U geeft aan dat de politieke doelen en bestuurlijke afspraken belangrijker zijn dan de bescherming van inwoners en de natuur. En dat hierdoor veel wantrouwen ontstaat.”

Antwoord:
Voor de reactie op dit onderdeel van uw zienswijze verwijzen we graag naar 2.2.1 en 2.2.2 in het algemene deel.
Ook geeft u in uw zienswijze aan dat naar uw mening de voordelen van het project vooral terechtkomen bij exploitanten en bestuurders, terwijl omwonenden de nadelige effecten ondervinden.
Wij begrijpen deze zorg. Juist daarom is bij de ontwikkeling van het project aandacht besteed aan een zo eerlijk mogelijke verdeling van lusten en lasten. Daarover zijn afspraken vastgelegd in het omgevingsconvenant en in het profijtplan van Samen Energie Amersfoort (SEA), die voor 50% mede-eigenaar wordt van het windpark.
Om de hinder voor de omgeving te beperken en omwonenden mee te laten profiteren van het project, zijn onder meer de volgende afspraken gemaakt:
Direct omwonenden kunnen via een burenregeling jaarlijks delen in de opbrengsten van de windturbines. Daarnaast krijgen zij voorrang bij de aankoop van windaandelen en zijn er mogelijkheden om te profiteren van lokaal opgewekte energie.
Voor woningen van direct omwonenden gelden aanvullende afspraken over geluid in de woning. Wanneer niet aan deze afspraken wordt voldaan, worden passende maatregelen gezocht, zoals extra isolatie.
Omwonenden binnen een bepaalde afstand van de windturbines krijgen een financiële bijdrage voor beplanting om het zicht op de turbines te verzachten.

De gemeente is van mening dat met deze afspraken een belangrijke stap wordt gezet om de omgeving niet alleen de lasten, maar ook een deel van de baten van het project te laten ervaren. Uiteraard kan dit niet wegnemen dat sommige omwonenden het project als ingrijpend ervaren. Die zorg begrijpen en respecteren wij.

Landschap
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
aantasting van het woon- en leefklimaat ;
[...] “

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
[...]
geluidsoverlast ;
[...]”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
[...]
slagschaduw ;
[...]”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
[...]
gezondheidszorgen ;
[...]”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
[…]
aantasting van natuur en biodiversiteit ;
[…]”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Bij dit project lijken de voordelen vooral terecht te komen bij exploitanten en bestuurlijke afspraken terwijl de lasten juist bij omwonenden terechtkomen:
[…]
mogelijke waardevermindering van woningen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Wetgeving
Zienswijze:
“Juist onder de Omgevingswet rust op de overheid een zware verantwoordelijkheid om te zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Naar mijn mening is daarvan in dit dossier onvoldoende sprake.”

Antwoord:
De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht, die inhoudt dat overheden, bedrijven en burgers gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor een veilige en gezonde leefomgeving. Uit de onderzoeken die voor dit project zijn uitgevoerd, blijkt dat de voorgenomen windturbines op deze locatie kunnen worden ingepast met behoud van een veilige en gezonde leefomgeving. Tegelijkertijd staat vast dat het gebruik van fossiele brandstoffen negatieve gevolgen heeft voor de volksgezondheid, het klimaat en de leefomgeving, zowel lokaal als wereldwijd. De zorgplicht en het voorzorgsbeginsel brengen daarom niet alleen met zich mee dat mogelijke effecten van nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig moeten worden beoordeeld, maar ook dat de overheid zich inzet om gezondheidsschade, klimaatverandering en verlies aan leefgebied in de toekomst te voorkomen. Het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en het bevorderen van duurzame energieopwekking vormen daarbij belangrijke instrumenten. Dit uitgangspunt is onder meer bevestigd in het Urgenda-arrest van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2019:2006-Rechtspraak.nl).

C 23 Zaaknummer 561401

Landschap
Zienswijze:

“Het plaatsen van twee windmolens met een absurde hoogte is pure horizonvervuiling.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Daarnaast werpen (...) geluidsoverlast consequenties op voor ons als omwonenden.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Daarnaast werpen slagschaduw [...] consequenties op voor ons als omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12.

Natuur
Zienswijze:
“De huidige omgeving is een zeer belangrijk natuurgebied met een landelijke uitstraling.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.14 van deze zienswijzennota.

Aansluiting
Zienswijze:
“De opgewekte zogenaamd groene stroom kan mogelijk nog geen eens op het bestaande netwerk worden aangeleverd.”

Antwoord:
Informatie over het thema Aansluiting is te vinden in paragraaf 2.16.1 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“De waarde daling van ons huis, zullen wij direct verhalen op de gemeente Amersfoort of de exploitant bij plaatsing van een of beide windmolens.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

C 24 Zaaknummer 561435

Geluid
Zienswijze:
“In algemene zin vind ik dat er in de directe omgeving van bebouwing geen mechanische windturbines geplaatst moeten worden i.v.m. de overlast van geluid, slagschaduw, uitzicht en bovenal veiligheid.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Slagschaduw
Zienswijze:
“In algemene zin vind ik dat er in de directe omgeving van bebouwing geen mechanische windturbines geplaatst moeten worden i.v.m. de overlast van geluid, slagschaduw, uitzicht en bovenal veiligheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“In algemene zin vind ik dat er in de directe omgeving van bebouwing geen mechanische windturbines geplaatst moeten worden i.v.m. de overlast van geluid, slagschaduw, uitzicht en bovenal veiligheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“In algemene zin vind ik dat er in de directe omgeving van bebouwing geen mechanische windturbines geplaatst moeten worden i.v.m. de overlast van geluid, slagschaduw, uitzicht en bovenal veiligheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Op de Noordzee is nog genoeg plaats voor grote windturbines.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 25 Zaaknummer 561469

Energieopbrengst
Zienswijze:

“Ik ben voorstander van windmolens op Isselt. Hoe meer groene energie, hoe beter.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.13.6 van deze zienswijzennota.

C 26 Zaaknummer 575364

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Het uitgangspunt van dit initiatief - een bijdrage leveren aan de productie van duurzame energie - is iets dat we als maatschappij moeten ondersteunen. Juist ook als aanvulling op de capaciteit zonne-energie.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.6 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Het is makkelijk te roepen dat er elders in het land geschiktere locaties zijn om windenergie , maar laten we dan vooral die andere locaties *en* hier in Amersfoort turbines realiseren. Dat daarbij enige overlast of restrisico's ontstaan lijkt mij daarbij acceptabel om op de langere termijn een betere toekomst te waarborgen.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.6 en 2.19.3 van deze zienswijzennota.

Wetgeving
Zienswijze:
“Over het geheel genomen lijkt de onderbouwing van de aanvraag en het vergunningsbesluit mij in orde. Risico's en overlast worden uitgebreid besproken en voorname zorgen worden met bovenwettelijke normen gereduceerd.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.10 van deze zienswijzennota.

Lokaal eigendom
Zienswijze:
“Ook de lokale eigendomsconstructie en de betrokkenheid van een lokale en landelijke coöperatie lijkt een goede manier om zowel lokale opbrengst als inspraak te borgen.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.3.2 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat u begrijpt dat niet alle wensen en afspraken kunnen worden overgenomen, maar dat de reflectie op de veiligheidsafwegingen bij u vragen oproept.

Antwoord:
Dank voor uw reactie. Wij begrijpen dat de wijze waarop over veiligheid is gesproken en door de OAR en Smit en Zoon is gerapporteerd en beschreven, vragen kan oproepen. Veiligheid is een essentieel onderdeel van de beoordeling van dit project en het is begrijpelijk dat inwoners hier kritisch naar kijken. Juist daarom heeft de gemeente de veiligheidsaspecten zorgvuldig laten onderzoeken. Hierbij is gebruikgemaakt van onafhankelijke onderzoeken en externe deskundigheid. De resultaten van deze onderzoeken en de daarbij benoemde aandachtspunten zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag en verwerkt in de ontwerp-omgevingsvergunning.
Bij de verdere besluitvorming worden de veiligheidsbelangen opnieuw meegewogen, samen met de andere relevante belangen en ontvangen zienswijzen.

Veiligheid
Zienswijze:
“Ik begrijp dat niet alle wensen ingewilligd kunnen worden, maar de reflectie op het proces en met name de veiligheidsafweging roept wel vragen op. Uit berichtgeving in de media begrijp ik ook dat detailoverwegingen rondom de veiligheid in latere vergunningaanvragen nog beoordeeld moeten worden, ik hoop dat in die beoordeling de zorgen van de OAR nog geadresseerd kunnen worden.”

Antwoord:
Als de vergunning wordt verleend dan zal de initiatiefnemer aanvullend onder andere nog een omgevingsvergunning voor het bouwen moeten aanvragen en bij de provincie volgt de natuurtoets voor de flora en fauna vergunning. Ook zal, als helder is welk type windturbine en de exacte hoogte, nog een toets plaats vinden vanuit de afdeling vergunningen of initiatiefnemer dan binnen de afgesproken kaders en afspraken met de OAR blijft. Initiatiefnemer kent de zorgen van de OAR en het is aan de gemeente om te toetsen of dit weer zorgvuldig wordt meegewogen. Ook hier geldt wel dat niet alle wensen gehonoreerd kunnen worden.

C 27 Zaaknummer 564037

Participatie
Zienswijze:
"In uw zienswijze geeft u aan dat de gemeente een gekleurd beeld schetst van het participatieproces, adviezen van de Omgevingsadviesraad (OAR) niet volledig weergeeft en onvoldoende erkenning toont voor de inzet van de deelnemers aan de OAR."

Antwoord:
Wij vinden het jammer dat dit beeld bij u is ontstaan. De intentie van de gemeente is steeds geweest om het participatieproces en de ondersteuning van de Omgevingsadviesraad zo zorgvuldig, transparant en volledig mogelijk vorm te geven.
De gemeente heeft veel waardering voor de inzet van de leden van de OAR. Wij realiseren ons dat deelname aan de OAR een grote investering in tijd, energie en betrokkenheid heeft gevraagd. Die inzet is gedurende het proces regelmatig uitgesproken en wordt door zowel het college als de raad zeer gewaardeerd.

Om de OAR in haar werkzaamheden te ondersteunen, zijn vragen beantwoord, kennissessies georganiseerd en is onafhankelijke deskundige ondersteuning beschikbaar gesteld, onder andere op het gebied van externe veiligheid en natuur. Dankzij de inzet van de OAR zijn diverse aandachtspunten vanuit de omgeving ingebracht en besproken. Dit heeft mede geleid tot een omgevingsconvenant met aanvullende afspraken die verder gaan dan de wettelijke minimumeisen en die zijn betrokken bij de ontwerp-omgevingsvergunning.
De gemeente heeft zich ingespannen om de werkzaamheden, adviezen en bevindingen van de OAR zo transparant mogelijk vast te leggen en openbaar te maken. Via de projectwebsite zijn verslagen, documenten en andere relevante stukken voor iedereen beschikbaar. Ook het convenant, inclusief de reflecties van de OAR-leden, is openbaar toegankelijk. Hierin zijn niet alleen de onderwerpen opgenomen waarover overeenstemming is bereikt, maar ook de thema's waarover verschillende opvattingen bleven bestaan. Daarbij wordt onder meer ingegaan op het onderwerp veiligheid en de reflecties die hierover vanuit de betreffende werkgroep zijn gegeven.
Daarnaast hebben de voorzitter en leden van de OAR op verschillende momenten hun bevindingen rechtstreeks gedeeld met de gemeenteraad. Daarmee zijn hun inzichten en ervaringen actief betrokken bij de publieke en politieke afweging.
Wij herkennen ons daarom niet in het beeld dat adviezen bewust zijn achtergehouden of onvolledig zijn weergegeven. Wel begrijpen wij dat verschillen in interpretatie kunnen leiden tot een andere beleving van het proces. De bijdrage van de OAR is voor de gemeente van grote waarde geweest en vormt een belangrijk onderdeel van de totstandkoming van het uiteindelijke besluit.
Zie voor meer informatie ook paragraaf 2.2.4 van deze zienswijzennota.

C 28 Zaaknummer 563722

Gezondheid
Zienswijze:
“Als omwonende van de beoogde locatie ben ik zeer bezorgd over de impact die dit project zal hebben op mijn directe leefomgeving en de volksgezondheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Mijn bezwaren richten zich met name op de volgende punten:
Geluidsoverlast**”**

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Mijn bezwaren richten zich met name op de volgende punten:
[...]
Slagschaduw”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Mijn bezwaren richten zich met name op de volgende punten:
[...]
Natuur [...]”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Mijn bezwaren richten zich met name op de volgende punten:
[...]
Natuur [...]”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze reactienota.

Schade
Zienswijze:
“Mijn bezwaren richten zich met name op de volgende punten:
[...]
Waardedaling van onze woning”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“De plannen wegen niet op tegen de zware inbreuk die zij maken op het woonklimaat, de gezondheid en het leefmilieu van omwonenden op korte afstand, zoals ikzelf.
Ik verzoek het college dan ook dringend om de vergunning niet te verlenen en te zoeken naar alternatieve locaties of andere vormen van duurzame energieopwekking buiten de directe leefomgeving van omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

C 29 Zaaknummer 565426

Veiligheid
Zienswijze:

“Eén van de beoogde megawindturbines (met een tiphoogte tot wel 242,5 meter) is gepland in de directe nabijheid (ruim 100 meter) van het chemische bedrijf Royal Smit & Zoon aan de Neonweg. Dit bedrijf produceert en slaat op grote schaal chemische specialiteiten op.
Bladafbraak of mastbreuk: Bij een calamiteit, zoals het afbreken van een turbineblad of het bezwijken van de mast (faalkans), is de kans reëel dat de windturbine op de opslagplaatsen van dit chemische bedrijf stort.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Domino-effect: Het risico dat diverse chemische stoffen door een fysieke impact met elkaar gaan mengen en reageren (zogenaamd domino-effect), brengt onacceptabele risico's met zich mee voor de wijde omgeving. Dit leidt tot een directe bedreiging voor de volksgezondheid door toxische wolk- of brandvorming. De uitgevoerde risico-analyses (QRA) bagatelliseren dit risico ten onrechte als ‘nihil’. Ik eis dat het voorzorgsbeginsel hier strikt wordt toegepast.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Gezien de opeenhoping van risicofactoren op deze specifieke locatie (chemische industrie, vitale waterinfrastructuur en de kwetsbare rivier de Eem) is de keuze voor deze locatie onverantwoord. Ik verzoek het college en de gemeenteraad om de ontwerpvergunning te weigeren en op zoek te gaan naar veiligere alternatieven buiten deze risicozones.”

Antwoord:
Informatie over het thema (externe) veiligheid is te vinden in paragraaf 2.7 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Infrasound en gezondheid: De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden. De volksgezondheid dient zwaarder te wegen dan de lokale energieopbrengst.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
"De cumulatieve effecten van laagfrequent geluid (infrasound) en hoorbaar geluid zo dicht op de omliggende woonwijken (zoals het Soesterkwartier en HooglandWest) zijn onvoldoende onderzocht in relatie tot chronische slaapproblemen, stress en hart- en vaatziekten bij omwonenden."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Schade

Zienswijze:
“Fysieke schade: Schade aan de zuiveringsbekkens door ijsval (werpschade) of turbine-onderdelen kan de vitale infrastructuur van de waterzuivering platleggen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.17.4 van deze zienswijzennota.

Water
Zienswijze:
“De geplande locatie ligt pal aan de rand van de rivier de Eem en de kwetsbare Eempolder.
Verontreiniging oppervlaktewater: Bij een calamiteit bij het chemische bedrijf (veroorzaakt door de windturbine) of bij een olielekkage/ brand in de windturbine zelf, zullen giftige stoffen en bluswater rechtstreeks in de rivier de Eem stromen. Dit heeft rampzalige gevolgen voor de waterkwaliteit, de ecologie van de rivier en de natuur in de Soester- en Eempolder.”

Antwoord:
De veiligheidsaspecten voor het water in de Eem zijn onderzocht. Informatie over het thema Water is te vinden in paragraaf 2.10 van deze zienswijzennota en informatie over (externe) veiligheid in paragraaf 2.7.

Natuur
Zienswijze:
“Natuurbescherming: De Eemzone fungeert als een belangrijke vliegroute en leefgebied voor beschermde vogel- en vleermuissoorten. De plaatsing van deze kolossale turbines veroorzaakt onaanvaardbare sterfte onder deze fauna.”

Antwoord:
Informatie over het thema natuur is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

C 30 Zaaknummer 565523

Landschap
Zienswijze:
“Mijn woning bevindt zich op een hemelsbrede afstand van circa 1,5 kilometer van de geplande bedrijfslocatie.
Aantasting woon- en leefklimaat (Uitzicht): De voorgestelde bouwhoogte van 240 meter is buitenproportioneel voor een locatie zo dicht op de woonwijken van Hoogland. Dit leidt tot een onacceptabele visuele dominantie en horizonvervuiling vanuit mijn woning en tuin.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Mijn woning bevindt zich op een hemelsbrede afstand van circa 1,5 kilometer van de geplande bedrijfslocatie.
Slagschaduw en hinder: gezien de schuine geografische ligging ten opzichte van het plangebied vrees ik voor de impact van slagschaduw, wat de leefbaarheid in en rondom mijn huis ernstig zal aantasten.”

Antwoord:

Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

C 31 Zaaknummer 566205

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Energieonafhankelijkheid vraagt om lokale actie. Wind op Isselt, samen met de zonneweide aan de Maatweg, geeft Amersfoort een eigen energiemix en minder afhankelijkheid van fossiel.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Aansluiting
Zienswijze:
“Het verlicht de netwerkcongestie. Lokaal opgewekte energie is ook gewoon praktisch: het net in Utrecht staat onder enorme druk, en decentrale opwek helpt dat te verlichten.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.16.4 van deze zienswijzennota.

Overige vragen
Zienswijze:
“En misschien wel het belangrijkste: je eigen broek ophouden. De provincie heeft de regie bewust bij de gemeente neergelegd. Als Isselt ook niet doorgaat, na de al gesneuvelde plannen voor Leusderheide en Vlasakkers, neemt Den Haag het stuur over. Dan praat Amersfoort niet meer mee over locaties en voorwaarden. Verantwoordelijkheid nemen nu is beter dan straks toekijken.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor aanvullende informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 2.13.6 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“In dit debat zijn de luidste stemmen niet altijd de belangrijkste. Omwonenden hebben begrijpelijke bezwaren en die verdienen serieuze aandacht. Maar de echte belanghebbenden bij dit besluit hebben nu geen stem: onze kinderen en kleinkinderen. Zij erven de gevolgen van wat wij vandaag wel of niet doen. Dat besef mag zwaarder wegen dan de weerstand van het moment.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor aanvullende informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 2.1.10 van deze zienswijzennota.

C 32 Zaaknummer 566203

Energieopbrengst
Zienswijze:

“Ik ben het wel eens met ontwerp wijziging omgevingsvergunning - bopa. De gemeente en partijen hebben een respectvol en gedegen traject doorlopen en nu is het tijd dat Amersfoort , net als soortgelijke gemeenten in Nederland, haar verantwoordelijkheid neemt en voldoende windcapaciteit op land realiseert , zodat deze -tezamen met mn zon- voor voldoende duurzame energieopwekking in en voor onze mooie gemeente leidt.”

Antwoord:
De zienswijze onderschrijft het belang van windenergie als onderdeel van de lokale duurzame energievoorziening en wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor aanvullende informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 2.13.6 van deze zienswijzennota.

C 33 Zaaknummer 565818

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Het ontwerp van de wijziging is terecht omdat de turbines een essentiële bijdrage zullen leveren aan de toekomstige energievoorziening. Dat de plaatsing van de turbines ook nadelen voor de omgeving met zich meebrengen is -zoals dat bij elke beslissing onvermijdelijk is. In het ontwerp is daar zo zorgvuldig mogelijk rekening mee gehouden.”

Antwoord:
Hartelijk dank voor de ondersteuning. Extra informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.6 en 2.1.10 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Alleen lopen de bewoners in de nabijheid -met name die van de woonboten- een risico van ernstige hinder. Het is daarom redelijk dat zij alle medewerking krijgen bij een eventueel gewenste verplaatsing van de boten naar een andere omgeving.”

Antwoord:
Uit de OFLO blijkt dat de hinder voor de woonboten binnen de daarvoor geldende normen blijft. Daarom bestaat er geen aanleiding om over te gaan tot uitkoop of verplaatsing van woonboten. Voor zover sprake is van waardedaling of andere schade als gevolg van het project, kan een beroep worden gedaan op de wettelijke regeling voor nadeelcompensatie. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Alleen lopen de bewoners in de nabijheid -met name die van de woonboten- een risico van ernstige hinder. Het is daarom redelijk dat zij alle medewerking krijgen bij een eventueel gewenste verplaatsing van de boten naar een andere omgeving. En compensatie krijgen van de daarvoor gemaakte kosten. Het gerechtvaardigd algemeen belang dient gepaard te gaan met een open oog voor de specifieke benadeling van direct betrokkenen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

C 34 Zaaknummer 566841

Veiligheid
Zienswijze:
“Veiligheid: de turbines worden geplaatst naast een opslag voor gevaarlijke stoffen. De veiligheidsnormen moeten worden opgerekt om de turbines op die locatie mogelijk te maken. Amersfoort vindt de opwek van groene stroom maatschappelijk en economisch gezien belangrijker dan het strikt handhaven van de veiligheidsnormen. Ik ben van mening dat deze afweging, die ten koste gaat van de veiligheid van omwonenden, niet op deze manier gemaakt mag worden. Hoe kan groene stroom belangrijker zijn dan de veiligheid van burgers?”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

C 35 Zaaknummer 568760

Slagschaduw
Zienswijze:
“Niet eens vanwege slagschaduw, in ieder geval in tuin; Uit een model is gebleken dat ik hinder ga ondervinden van slagschaduw enkele uren later op de dag van mei tot en met augustus.”

Antwoord:
Uit onderzoek blijkt dat 20 minuten slagschaduw per dag op een gevoelig object (zoals een woning of een school) aanvaardbaar is. In de regelgeving is aangegeven dat dit maximaal 17 dagen per jaar mag. In de praktijk is dit vertaald dat er maximaal 17x20 minuten slagschaduw mag zijn op een gevoelig object. Dat is afgerond 6 uur per jaar (ook wel 6 uurs slagschaduwcontour genoemd). In het geval van Wind op Isselt wordt maximaal 1 uur per jaar, maximaal 3 minuten per dag gehanteerd.
Het streven van initiatiefnemer is om geen slagschaduw op ramen van woningen, woonwagens, woonboten te veroorzaken. Echter, tijdens dagen met veel bewolking kan er gedurende korte tijd sprake zijn van slagschaduw als het wolkendek openbreekt. Er is dan een paar minuten nodig om de windturbine uit te schakelen indien slagschaduw optreedt. Voor Wind op Isselt is daarom de afspraak van maximaal 1 uur per jaar, maximaal 3 minuten per dag gehanteerd. De afspraak gaat verder dan in de landelijke conceptnormen die een slagschaduwbelasting van circa 6 uur per jaar toestaan.
Meer informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.11 en 2.6.13 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Uit een model is gebleken dat ik hinder ga ondervinden van slagschaduw enkele uren later op de dag van mei tot en met augustus. Dit lijkt mij van negatieve invloed op de **mentale gezondheid**. Het valt het best te vergelijken met steeds een druppel op iemands hoofd laten vallen, dat in de middeleeuwen een martelmethode was.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragrafen 2.4.1, 2.4.3 en 2.6.13 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:

“De windturbines zijn veel te hoog om in de buurt van woonwijken te plaatsen, met tip-hoogte 2 ½ keer zo hoog als de Onze Lieve Vrouwetoren! Ze langs bijvoorbeeld snelwegen plaatsen lijkt mij een betere optie. Of veel kleinere windmolens plaatsen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Door de slagschaduw en horizonvervuiling zal er ook sprake zijn van een waardevermindering van de woning, aangezien bij verhuizing mensen minder snel geneigd zijn een woning te kopen met hinder van slagschaduw en zicht op windturbines. Daar zou voor gecompenseerd moeten worden. Het wettelijke eigen risico van 4% handhaven is daarbij niet realistisch. Normaal gesproken zou er geen sprake zijn van waardevermindering gezien de jarenlange fors toenemende prijzen van woningen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

C 36 Zaaknummer 569278

Overige vragen
Zienswijze:
“Ik ben het wel eens met de ontwerpvergunning. Alle onderzoeken zijn zorgvuldig uitgevoerd en ik ben het eens met alle adviezen die geleid hebben tot de vergunningverlening van de Amersfoortse raad.”

Antwoord:
De zienswijze onderschrijft de bijdrage van windenergie aan de energietransitie en wordt voor kennisgeving aangenomen. Voor aanvullende informatie wordt verwezen naar paragraaf 2.1.10 van deze zienswijzennota.

C 37 Zaaknummer 569539

Landschap
Zienswijze:
“het open landschap rond Hoogland moet beschermd blijven.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze reactienota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“zulke hoge turbines horen niet dicht bij woongebieden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Gezondheid

Zienswijze:
“gezondheidseffecten zijn nog te onzeker.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4 van deze zienswijzennota.

C 38 Zaaknummer 572163

Veiligheid
Zienswijze:
“Veiligheid, de windmolens staan binnen de gevarenzone van zowel de chemische fabriek als de waterwinning van de RWZI. In het geval van een calamiteit kan de impact zeer ernstig zijn. De VRU (Veiligheidsregio Utrecht) heeft na uitgebreid onderzoek een negatief advies afgegeven voor dit plan. Zij bestempelen de locatie vanwege de veiligheidsrisico's officieel als " ongewenst." Ik ben het met hun eens.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Millieu, de isselt ligt vlak langs de Eem waar belangrijke vliegroutes van vogels liggen. Hierdoor is de impact op de vogelpopulatie aanzienlijk, er zullen veel vogels overlijden door de windmolens. Ook zullen er veel slachtoffers vallen onder de vleermuis populatie.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Wetgeving
Zienswijze:
“Het vrijwillige m.e.r.- onderzoek is uitgevoerd en gefinancierd door de beoogde ontwikkelaar zelf. Hierdoor kan niet gegarandeerd worden dat het onderzoek onafhankelijk is geweest. Dit onderzoek is ontoereikend om de echte natuurschade in kaart te brengen. Ik ben het eens met dit standpunt.”

Antwoord:
Meer informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.5 en 2.8.11 van deze zienswijzennota.

C 39 Zaaknummer 571641

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Ik ben het eens met de bopa. Ik vind dat de 2 windmolens er moeten komen op die plek. Ik ben voor windenergie. We moeten snel overstappen van fossiele naar duurzame energie. Het klimaat verandert snel. Ook vandaag wordt weer een bloedhete dag. Alleen zonne-energie is niet voldoende, dat is er vooral in de zomer, midden op de dag. Windenergie is er ook in de winter en ook 's nachts.”

Antwoord:

Wij hebben kennisgenomen van deze zienswijze. Voor aanvullende informatie over de energieopbrengst wordt verwezen naar paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Aansluiting
Zienswijze:
“Windenergie vermindert netcongestie.”

Antwoord:
Wij nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan. Voor aanvullende informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar paragraaf 2.16.4 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Windenergie moet niet alleen op zee worden opgewekt, maar juist ook op de plekken waar de energie nodig is, dus vlak bij de stad. Dat scheelt lange kabels naar zee. De locatie voor de windmolens is prima, er wonen niet veel mensen in de buurt, het is aan de rand van de stad en op een bedrijventerrein.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 en 2.19.3 van deze zienswijzennota.

Lokaal Eigendom
Zienswijze:
“Lokaal eigendom vind ik ook erg belangrijk bij het opwekken van duurzame energie. Soesterwijkwiek is al 14 jaar bezig met deze plannen. Zij hebben hier zoveel tijd in gestoken, allemaal vrijwillig. Juist om te zorgen dat bewoners kunnen profiteren van de opgewekte windenergie. We willen niet meer afhankelijk zijn van gas uit Rusland of de VS. We willen onze eigen duurzame energie opwekken. Veel bewoners weten niet of snappen niet dat ze kunnen profiteren van de opgewekte energie en dat het beter is voor hun energierekening en voor het klimaat. En dat het beter is om zelf de regie te hebben over je energievoorziening. We kunnen straks de opgewekte energie delen, met mensen zonder zonnepanelen, met bedrijven die nu geen stroomaansluiting krijgen, met scholen, ziekenhuizen en het nieuwe stadhuis. Windenergie lost veel problemen op. En er staan nog heel weinig windmolens hier in de buurt. Kortom, ik hoop dat ze er gauw komen en dat er nog meer windmolens komen in de omgeving!”

Antwoord:
Wij nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan. De indiener spreekt steun uit voor lokale duurzame energieopwekking, lokaal eigendom en de betrokkenheid van bewoners bij de ontwikkeling van windenergie. Voor meer informatie over lokaal eigendom wordt verwezen naar paragraaf 2.3.2 van deze zienswijzennota.

C 40 Zaaknummer 571629

Natuur
Zienswijze:
“Gemeente Amersfoort vergeet dat de natuur vernietigd wordt, ook door 'groene' energie. De bedoeling is behouden en beschermen van natuur, niet nog meer energie genereren.”

Antwoord:

Gemeente Amersfoort begrijpt de zorg van reclamant dat de ontwikkeling van duurzame energie gevolgen kan hebben voor natuur en biodiversiteit. Om die reden zijn de mogelijke effecten van het project op natuurwaarden, beschermde soorten en natuurgebieden onderzocht en betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Eigendom
Zienswijze:
“Dat er commerciële partijen zijn en ook bewoners zich kunnen inkopen om onze stad op de kaart te zetten als greenwasher moet het college niet toestaan.”

Antwoord:
Gemeente Amersfoort begrijpt dat reclamant vragen heeft bij de betrokkenheid van commerciële partijen en de wijze waarop het eigendom van het project is georganiseerd. De gemeente heeft voor Wind op Isselt uitgangspunten vastgesteld voor lokaal eigendom en deze geborgd in de openbare inschrijvingsprocedure. De initiatiefnemer heeft toegelicht op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze uitgangspunten en hoe lokaal eigendom binnen het project wordt vormgegeven. Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.3 en paragraaf 2.3.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat de website over Wind op Isselt voor veel inwoners moeilijk toegankelijk is en daardoor een extra drempel vormt om informatie te vinden en een zienswijze in te dienen.

Antwoord:
Dank voor uw reactie. Wij begrijpen dat de hoeveelheid informatie en de technische aard ervan als complex kan worden ervaren. Een project als Wind op Isselt bevat uitgebreide onderzoeken, vergunningstukken en wettelijke documenten, die lang niet voor iedereen eenvoudig leesbaar zijn.
Om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen, zijn alle documenten die nodig waren om een zienswijze in te dienen beschikbaar gesteld via de gemeentelijke website. Daarnaast konden deze documenten worden ingezien op het stadhuis en tijdens de inloopbijeenkomsten.
Naast de formele vergunningstukken is op de website een aparte projectpagina ingericht met veelgestelde vragen, toelichtingen en twee infographics waarin informatie op een meer toegankelijke en visuele manier wordt uitgelegd. Daarbij is geprobeerd de verschillende thema's zo begrijpelijk mogelijk toe te lichten.
De informatievoorziening beperkte zich niet tot de website. Inwoners zijn ook geïnformeerd via een artikel van twee pagina's in Stad Amersfoort en via een digitale nieuwsbrief die is verzonden aan ruim 800 abonnees. Daarnaast was het mogelijk om telefonisch of persoonlijk vragen te stellen via het Klant Contact Centrum (KCC) en om mondeling een reactie te geven.
Tijdens de zienswijzeperiode zijn bovendien vier inloopbijeenkomsten georganiseerd, waar medewerkers van de gemeente en de initiatiefnemer aanwezig waren om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de plannen en onderzoeken. Het doel hiervan was om inwoners in staat te stellen zich zo goed mogelijk te informeren en een afgewogen zienswijze in te dienen. Hier hebben slechts 13 inwoners en ondernemers gebruik van gemaakt.
Tegelijkertijd erkennen wij dat de manier waarop informatie is aangeboden niet voor iedereen even toegankelijk is. Wij nemen deze reactie daarom mee als aandachtspunt voor toekomstige participatie- en informatieprocessen.

C 41 Zaaknummer 571569

Participatie
Zienswijze:
“Ik maak mijn zeer grote zorgen over dit ontwerp. Het is te veel politiek ingegeven en houd totaal geen rekening met de wensen van de omwonenden met name in Hoogland.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat de mogelijke komst van twee windturbines veel vragen en zorgen oproept, zeker voor inwoners die de gevolgen van het project in hun leefomgeving kunnen ervaren. Het is daarom begrijpelijk dat kritisch wordt gekeken naar de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de planvorming en besluitvorming.
Het college is van mening dat gedurende het proces op verschillende manieren ruimte is geboden voor participatie en invloed vanuit de omgeving. Zo hebben onder meer de Omgevingsadviesraad, het Bewonersplatform belangenorganisaties en andere betrokkenen hun aandachtspunten, zorgen en voorstellen kunnen inbrengen. Dit heeft geleid tot aanvullende afspraken die zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en die grotendeels zijn verwerkt in de aanvraag voor de omgevingsvergunning. Daarbij gaat het onder meer om afspraken over geluid, slagschaduw, ecologie en financiële participatie.
Tegelijkertijd erkennen wij dat invloed kunnen uitoefenen niet betekent dat alle wensen, standpunten of voorstellen volledig kunnen worden overgenomen. Bij de uiteindelijke besluitvorming worden verschillende belangen tegen elkaar afgewogen. Dat niet alle wensen zijn gehonoreerd, kan bijdragen aan het gevoel dat de invloed beperkt is geweest.
Wij herkennen ons daarom niet in het beeld dat inwoners geen invloed hebben gehad op het proces. Wel begrijpen wij dat er verschillen kunnen bestaan tussen de invloed die inwoners hebben kunnen uitoefenen en de uitkomst die zij hadden gewenst. Wij nemen deze zorg serieus en betrekken deze zienswijze bij de verdere besluitvorming.
Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.2.2 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Hoe langer hoe meer wordt bekend dat turbines veel problemen veroorzaken, veel geluidsoverlast…”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen van reclamant over mogelijke geluidsoverlast als gevolg van windturbines. De mogelijke geluidseffecten van het project zijn onderzocht en betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarnaast zijn voor het project geluidsvoorschriften opgenomen om hinder voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.
Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“Hoe langer hoe meer wordt bekend dat turbines veel problemen veroorzaken, veel geluidsoverlast en in dit geval ook een direct gevaar zijn voor het industriegebied met als directe buurman een chemisch bedrijf waarbij duidelijk is geworden na onderzoek, als daar iets mee fout gaat er hele grote gevolgen zijn voor mens en natuur.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de veiligheid van de voorgenomen windturbines in relatie tot de nabijgelegen bedrijven. Daarom zijn de mogelijke risico's voor de omgeving en de gevolgen voor de externe veiligheid onderzocht en betrokken bij de beoordeling van de aanvraag.
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
"Het aangrenzende weide-, natuur- & recreatiegebied Hoogland-West zal worden aangetast..."

Antwoord:
Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen van het project voor natuurgebieden in de omgeving. Daarom zijn de effecten van het project op natuurwaarden, beschermde gebieden en vogels onderzocht en betrokken bij de beoordeling van de aanvraag.
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.14 en paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"...de turbines zullen een zeer negatief effect hebben op vele vogels."

Antwoord:
Meer informatie over de beoordeling van de effecten op vogels kunt u vinden in paragraaf 2.8.3 van deze zienswijzennota.

C42 Zaaknummer 573424

Wetgeving
Zienswijze:
“De gevolgen voor de leefbaarheid van de woonomgeving, de aantasting van het woon- en leefklimaat, het ontbreken van onderzoek naar woningwaarde, de onzekerheid over het uiteindelijke turbinetype en de vragen over de actualiteit van onderliggende onderzoeken maken dat ik ernstige twijfels hebt over de zorgvuldigheid en volledigheid van deze besluitvorming.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat wanneer onderzoeken voornamelijk technisch, juridisch en milieukundig van aard zijn, de indruk kan ontstaan dat vooral wordt gekeken naar de vraag of een project binnen wet- en regelgeving past, terwijl de gevolgen voor omwonenden minder aandacht krijgen. Meer hierover leest u in paragraaf 2.2.3 van deze reactienota. De aanvraag en de daarbij behorende documenten zijn getoetst aan de geldende wet- en regelgeving en de kaders en uitgangspunten uit het door de raad vastgestelde uitwerkingsvoorstel. Er is overeenkomstig artikel 8.0a, lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving, gemotiveerd dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
Zoals ook in paragraaf 2.1.7 van deze reactienota te lezen is, maakt het bouwen van de windturbines nog geen onderdeel uit van deze vergunning; de initiatiefnemer moet hier nog een keuze in maken. Dat is heel gebruikelijk. Er worden met de huidige omgevingsvergunning wel kaders aangegeven voor de windturbines. Bij het aanvragen van de omgevingsvergunning voor het bouwen van de windturbines en de benodigde voorzieningen zal het turbinetype wel bekend zijn en zal dit beoordeeld worden op de in de omgevingsvergunning getoetste kaders.
Er is op in 2023 en 2024 onderzoek gedaan naar de mogelijke omvang van nadeelcompensatie van dit project – de schade die in deze zienswijze wordt benoemd. Meer over nadeelcompensatie is te lezen in paragraaf 2.17.1.

Zienswijze:
“Ik ben het niet eens met de ontwerpwijziging omgevingsvergunning (BOPA), omdat uit de beschikbare stukken onvoldoende blijkt dat deze locatie geschikt is voor twee windturbines van de omvang die met de vergunning mogelijk worden gemaakt.

Daarnaast bestaat onzekerheid over de daadwerkelijke effecten van het project doordat het definitieve turbinetype nog niet vaststaat. Uit de stukken blijkt dat het definitieve turbinetype nog niet vaststaat. De vergunning wordt verleend op basis van een bandbreedte voor hoogte, rotordiameter en technische uitvoering. Daardoor blijft onzeker welke turbines uiteindelijk worden geplaatst en welke effecten daadwerkelijk zullen optreden."

Antwoord:
Meer informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.7 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"Dat er een participatieproces heeft plaatsgevonden betekent naar mijn mening niet automatisch dat er voldoende draagvlak bestaat voor de gekozen locatie of dat alle belangen van omwonenden voldoende zijn meegewogen. Juist omdat er gedurende het traject blijvend zorgen zijn geuit door omwonenden en andere betrokkenen, vind ik dat het college extra zorgvuldig moet motiveren waarom de belangen van direct omwonenden uiteindelijk ondergeschikt worden geacht aan dit project."

Antwoord:
In uw zienswijze spreekt u waardering uit voor het participatietraject met de omgeving. Tegelijkertijd geeft u aan dat dit traject volgens u niet heeft geleid dat zorgen van omwonenden onvoldoende zijn weggenomen. U bent daarom van mening dat beter moet worden gemotiveerd waarom de belangen van omwonenden volgens u in dit geval ondergeschikt zijn aan het belang van duurzame energieopwekking. Wij begrijpen dat u, als bewoner in de directe omgeving, vragen heeft bij de afweging van belangen en dat niet alle zorgen die tijdens het participatieproces zijn ingebracht voor u zijn weggenomen. Wij waarderen het dat u daarbij ook oog heeft voor de inspanningen die zijn verricht om de omgeving bij het project te betrekken.
Het doel van participatie is om belangen, zorgen, kennis en ideeën uit de omgeving op te halen en deze te betrekken bij de verdere planvorming en besluitvorming. Daarnaast is het participatieproces gebruikt om met de initiatiefnemer afspraken te maken over onderwerpen zoals geluid, slagschaduw, ecologie en financiële participatie. Deze afspraken zijn opgenomen hebben hun weerslag gekregen in het omgevingsconvenant en verwerkt in de aanvraag voor de omgevingsvergunning.
Tegelijkertijd leidt participatie niet altijd tot volledige overeenstemming of draagvlak voor de uiteindelijke uitkomst. Dat verschillende belangen en opvattingen naast elkaar blijven bestaan, is bij ingrijpende ruimtelijke ontwikkelingen niet ongebruikelijk.
Bij de verdere besluitvorming zal de gemeenteraad alle betrokken belangen zorgvuldig afwegen. Daarbij worden zowel de belangen van omwonenden als de belangen die samenhangen met de opgave voor duurzame energieopwekking en de toekomst van onze stad betrokken. De gemeenteraad zal deze afweging en de motivering daarvan betrekken bij zijn uiteindelijke besluit.
Meer informatie over het participatieproces en de wijze waarop de inbreng vanuit de omgeving is betrokken bij de besluitvorming, is opgenomen in paragraaf 2.2.4 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Juist de combinatie van zichtbaarheid, geluid, beweging en de blijvende aanwezigheid van de turbines heeft invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. Naar mijn mening is onvoldoende inzichtelijk gemaakt wat deze gevolgen betekenen voor bewoners op relatief korte afstand van het project."

Antwoord:
Informatie over de door u genoemde effecten op de leefomgeving kunt u vinden in paragrafen 2.4, t/m 2,8 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Dat volgens berekeningen aan normen kan worden voldaan betekent niet automatisch dat er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. De turbines zullen gedurende tientallen jaren een permanente bron van geluid vormen in de omgeving.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt dat het voldoen aan berekende geluidnormen niet automatisch betekent dat sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Bij de beoordeling van de aanvraag is daarom niet uitsluitend gekeken naar de uitkomsten van de geluidberekeningen, maar ook naar de vraag of de geluidhinder voor omwonenden voldoende wordt beperkt en geborgd.
Of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat berust op het totale pakket aan voorschriften en de wijze waarop de naleving daarvan is geborgd. Naast de reguliere geluidnormen voor de gemiddelde geluidbelasting (L_{den} en L_{night}) zijn aanvullende voorschriften opgenomen die specifiek zijn gericht op geluidaspecten die door een jaargemiddelde beoordelingsmaat minder goed worden beschreven, zoals tonaal geluid en de controle van de daadwerkelijke geluidemissie van de turbines. Ook zijn voorschriften opgenomen over monitoring, verificatie en handhaving, zodat kan worden gecontroleerd of de turbines in de praktijk voldoen aan de gestelde eisen. Indien niet aan de voorschriften wordt voldaan, kunnen handhavende maatregelen worden getroffen.
Het bevoegd gezag heeft deze aanvullende voorschriften betrokken bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat. Daarmee is niet alleen gekeken naar de situatie voorafgaand aan de vergunningverlening, maar ook naar de borging van de geluidhinder gedurende de gebruiksfase van het windpark.
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.5.1 tot en met 2.5.4 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“De ontwerpvergunning maakt de plaatsing mogelijk van twee windturbines met een tiphoogte tot 242,5 meter. Hoewel nog niet vaststaat welk type uiteindelijk wordt gerealiseerd, moet bij de beoordeling worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden die de vergunning toestaat. Windturbines van deze omvang zullen een zeer nadrukkelijke aanwezigheid hebben in de omgeving. Op een afstand van ongeveer 980 meter zullen zij permanent zichtbaar zijn vanuit de woonomgeving. (...) Ik heb bewust gekozen om in deze omgeving te wonen vanwege de kwaliteit van de woonomgeving en de relatief open ruimtelijke structuur. De plaatsing van twee windturbines van deze omvang op ongeveer 980 meter afstand zal naar mijn verwachting een blijvende negatieve invloed hebben op deze woonkwaliteit.”

Antwoord:
Bij de beoordeling van de aanvraag zijn de effecten van de windturbines op het landschap, de beleving van het gebied en de ruimtelijke kwaliteit onderzocht. Daarbij is ook rekening gehouden met de maximale afmetingen die de vergunning mogelijk maakt. In de beoordeling is onderkend dat de windturbines een zichtbaar en beeldbepalend element in het landschap zullen vormen en dat dit voor verschillende mensen verschillend kan worden ervaren. Deze effecten zijn betrokken bij de afweging of de windturbines ruimtelijk aanvaardbaar zijn op deze locatie. Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.1 en 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Monitoring
Zienswijze:

“Daarnaast valt op dat verschillende aspecten pas na vergunningverlening of zelfs na ingebruikname worden gecontroleerd of gemonitord. Hierdoor wordt een belangrijk deel van de zekerheid voor omwonenden doorgeschoven naar een later moment, terwijl de vergunningverlening en locatiekeuze nu al worden vastgelegd.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat u behoefte heeft aan zoveel mogelijk duidelijkheid voorafgaand aan de vergunningverlening en dat monitoring en controle na ingebruikname van de windturbines voor u geen volledige zekerheid vooraf bieden.
De gemeente heeft de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van de wettelijke beoordelingskaders en de door de gemeenteraad vastgestelde normen en beleidsuitgangspunten. Daarbij is de aanvaardbaarheid van het project beoordeeld op basis van onderzoeken naar onder meer geluid, slagschaduw, veiligheid, natuur en leefomgeving. Deze onderzoeken vormen de basis voor de vergunningverlening en de daarbij behorende voorschriften.
Monitoring en handhaving kunnen naar hun aard pas plaatsvinden nadat een activiteit is gerealiseerd en in gebruik is genomen. Om die reden zijn in de vergunningvoorschriften opgenomen waarmee kan worden gecontroleerd of in de praktijk wordt voldaan aan de gestelde eisen. Daarnaast heeft de initiatiefnemer in het omgevingsconvenant afspraken gemaakt over communicatie met de omgeving en de behandeling van klachten tijdens de exploitatie van het windpark. Ook heeft de initiatiefnemer afgesproken een nulmeting voor geluid uit te voeren. Verder zullen vóór ingebruikname van de windturbines nadere afspraken worden gemaakt met de gemeente over de gezamenlijke afhandeling van eventuele klachten.
Met deze onderzoeken, voorschriften en afspraken heeft de gemeente beoordeeld dat de effecten van het project voldoende inzichtelijk zijn gemaakt en dat de naleving van de gestelde voorwaarden gedurende de exploitatiefase adequaat kan worden gecontroleerd en gehandhaafd.

Schade
Zienswijze:
“Een onderzoek naar de gevolgen voor woningwaarde en verkoopbaarheid van woningen ontbreekt echter. Dat vind ik opmerkelijk. Voor veel bewoners vormt hun woning het belangrijkste financiële bezit. Het is aannemelijk dat twee windturbines van maximaal 2425 meter hoog invloed kunnen hebben op de, aantrekkelijkheid en daarmee op de marktwaarde van woningen in de omgeving. Het ontbreken van onderzoek naar de gevolgen voor woningwaarde en verkoopbaarheid maakt dat niet inzichtelijk is of de financiële belangen van omwonenden zorgvuldig zijn meegewogen. Naar mijn mening is dit een wezenlijk onderdeel van de belangenafweging dat onvoldoende aandacht heeft gekregen.”

Antwoord:
Wij erkennen dat mogelijke gevolgen voor de woningwaarde voor omwonenden een belangrijke zorg kunnen zijn. De vraag of sprake is van voor vergoeding in aanmerking komende schade wordt echter beoordeeld in het kader van nadeelcompensatie en niet bij de ruimtelijke beoordeling van de vergunningaanvraag.
Meer informatie hierover kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

C 43 Zaaknummer 573419

Wetgeving
Zienswijze:
“Naar mijn mening staan de voordelen van dit plan niet in verhouding tot de negatieve gevolgen voor het wooncomfort, de gezondheid en de leefomgeving van bewoners die op korte afstand van de beoogde windturbines wonen, waaronder ikzelf.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Als bewoner in de directe omgeving van de geplande locatie maak ik mij ernstige zorgen over de gevolgen die deze ontwikkeling zal hebben [...] voor de gezondheid van omwonenden.”

Antwoord:
Wij nemen kennis van uw zorgen over de mogelijke gevolgen van de windturbines voor de gezondheid van omwonenden. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines onderzocht en meegewogen.
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Mijn bezwaren hebben betrekking op onder meer de verwachte geluidshinder, [...].”

Antwoord:
U uit zorgen over mogelijke geluidshinder als gevolg van de voorgenomen windturbines. Bij de beoordeling van de aanvraag is uitgebreid onderzocht welke geluidseffecten kunnen optreden en welke maatregelen nodig zijn om hinder voor omwonenden te beperken. Daarom zijn in de vergunning aanvullende geluidvoorschriften opgenomen.
Informatie over dit thema en de opgenomen geluidvoorschriften kunt u vinden in paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Mijn bezwaren hebben betrekking op [...] de effecten van slagschaduw, [...].”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen van reclamant over de mogelijke effecten van slagschaduw als gevolg van de windturbines. De mogelijke hinder door slagschaduw is onderzocht en betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Meer informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Mijn bezwaren hebben betrekking op [...] de aantasting van natuur [...].”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Mijn bezwaren hebben betrekking op [...] landschap **[...].”**

Antwoord:
Vragen en opmerkingen over het landschap worden besproken in paragraaf 2.9 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Mijn bezwaren hebben betrekking op [...] de mogelijke waardevermindering van onze woning.”

Antwoord:
Vragen en opmerkingen over mogelijke waardevermindering van woningen en nadeelcompensatie worden besproken in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Ik verzoek het college daarom dringend om geen vergunning voor dit project te verlenen en te onderzoeken of er **alternatieve locaties** of andere vormen van duurzame energieopwekking mogelijk zijn die minder belastend zijn voor de directe woonomgeving van omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze**:**
“Mogelijke waardevermindering van onze woning”

Antwoord:
Vragen en opmerkingen over mogelijke waardevermindering van woningen en nadeelcompensatie worden besproken in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Overige vragen
Zienswijze:
“Ik verzoek het college daarom dringend om geen vergunning voor dit project te verlenen en te onderzoeken of er alternatieve locaties of andere vormen van duurzame energieopwekking mogelijk zijn die minder belastend zijn voor de directe woonomgeving van omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 44 Zaaknummer 574270

Veiligheid
Zienswijze:
“Mijn woonhuis ligt op ca 600 meter vanaf de locatie waarop de zuidelijke windmolen is gepland en ben derhalve als belanghebbende aan te merken. Om reden van het feit dat de geldende afstandsnormen tot woningen (3x tiphoogte) niet worden gerespecteerd en om de hieronder genoemde redenen ben ik

tegenstander van de voorgenomen plannen, dien ik deze zienswijze in en verzoek ik het college van B&W deze plannen te heroverwegen en de betreffende omgevingsvergunning NIET te verlenen."

Antwoord:
Het college heeft de aanvraag getoetst op geldende wet- en regelgeving en de landelijke conceptnormen. U doelt hier op de afstandsnorm die daarin is voorgesteld van 2x de tiphoogte. In uw geval is dus geen sprake van ligging binnen dit gebied. Meer informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De turbines dreigen geplaatst te worden in de directe omgeving van een opslaglocatie voor gevaarlijke stoffen."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De turbines dreigen geplaatst te worden boven de rioolwaterzuivering."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De wettelijke afstandsnormen welke om veiligheidsredenen terecht zijn gesteld worden bij het plaatsen van de windmolens op de voorgenomen locaties overschreden. Het is m.i. daar waar burgers en bedrijven gebonden zijn zich aan veiligheidsvoorschriften te houden ontoelaatbaar dat een overheidsinstantie als de gemeente Amersfoort deze normen meent te mogen overschrijden. Er wordt dus ten onrechte voorbijgegaan aan de veiligheidsrisico's of deze worden op z'n minst gebagatelliseerd."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
"Ik woon tot op dit moment met veel plezier in de Eemlandpolder in Soest en geniet van de rustige, natuurlijke omgeving met uitzicht op het groene weidelandschap. Dit uitzicht en het woongenot dreigt met de plaatsing van windmolens (van maar liefst 240 meter hoog) ernstig aangetast te worden."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
"De afgelopen jaren heeft de gemeente Amersfoort veel geld geïnvesteerd in de aanleg van natuurgebied en wandelgebied de Melksteeg met als doel natuurbehoud en recreatie… het verlenen van een omgevingsvergunning zou derhalve in strijd zijn met deze opzet… het grote belang van dit natuurgebied wordt tenietgedaan of op z'n minst ernstige schade toegebracht bij plaatsing van de hoge windmolens waarvan de wieken reiken tot boven dit terrein."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“In genoemd natuurgebied de Melksteeg is een plek/poel gecreëerd voor met name weidevogels (broedplaats) en dus een zeer kwetsbaar gebied. Het voorgenomen besluit om windmolens te plaatsen waarvan de wieken draaien boven deze als broedplaats ingerichte poet is derhalve in strijd met de bestemming en het doe waarvoor deze broedplaats is gecreëerd, namelijk het inrichten, bevorderen en in stand houden van een habitat voor (zeldzame/beschermde) vogelsoorten, vleermuizen... enz.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.9 & 2.8.10 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het is bewezen dat windmolens de dood van heel veel vogels, vleermuizen maar ook tienduizenden insecten tot gevolg hebben. Er zou dus bij plaatsing van de windmolens grote schade aan flora en fauna worden toegebracht.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.12 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Naast verstoring van het uitzicht, de veiligheids- en gezondheids-risicos, de aantasting van flora en fauna door extra vogel- en vleermuissterfte, verstoring van het natuurgebied de Melksteeg wijs ik ook nog op het feit dat betreffend gebied onlangs onderdeel is geworden van de Utrechtse Heuvelrug hetgeen ook een bijzondere status met zich meebrengt en tot heroverweging van het ontwerpbesluit zou moeten leiden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.14 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Naast het vreselijke uitzicht wijs ik er ook op dat slagschaduw, nachtverlichting en het geluid dat de windmolens veroorzaken de natuur en habitat van niet alleen weidevogels maar van meerdere (beschermde) diersoorten verstoren. Bovendien zijn de windmolens zijn ook nog eens gepland direct naast landgoed Coelhorst.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.14 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Met name het laagfrequente geluid wordt als zeer hinderlijk ervaren en leidt in veel gevallen tot slapeloosheid welke op haar beurt weer tot gezondheidsklachten kan leiden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De gemeente Amersfoort dient de gezondheid van burgers serieus te nemen en mag mijns inziens niet voorbijgaan aan de risico’s welke de windmolens op dit vlak zouden veroorzaken. Om deze redenen heeft de landelijke overheid ook afstandsnormen gesteld tussen windmolens en woningen. Bij de

aangewezen locaties voor de windmolens worden deze afstandsnormen met voeten getreden oftewel worden de gestelde normen genegeerd. Ook dit negeren van gestelde normen acht ik ontoelaatbaar."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.1.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Om genoemde redenen onder de eerste 7 punten van deze zienswijze dreigt mijn leefgenot (en dat van vele andere omwonenden) bij plaatsing van de windmolens ernstig aangetast te worden."

Antwoord:
Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de mogelijke gevolgen van dit project. Bij de besluitvorming moet de gemeente echter verschillende belangen tegen elkaar afwegen. Daarbij kan niet worden uitgesloten dat de uitkomst niet voor iedereen overeenkomt met de persoonlijke voorkeur of verwachting. De betrokken belangen zijn zorgvuldig afgewogen bij de beoordeling van de aanvraag.

Geluid
Zienswijze:
"Het is algemeen bekend en aangetoond dat windmolens geluidhinder veroorzaken. Met name het laagfrequente geluid wordt als zeer hinderlijk ervaren en leidt in veel gevallen tot slapeloosheid welke op haar beurt weer tot gezondheidsklachten kan leiden."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Schade
Zienswijze:
"Dat heeft ook een enorme waardedaling van mijn woning (en de woningen van overige omwonenden) tot gevolg. Een waardedaling welke behoorlijk fors zat zijn. Als ondanks de genoemde bezwaren toch een omgevingsvergunning tot plaatsing van de windmolens zou worden afgegeven dan zal deze planschade verhaald gaan worden op de gemeente Amersfoort."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"In uw zienswijze vraagt u aandacht voor het volgens u beperkte draagvlak voor het project. Daarbij wijst u erop dat een meerderheid van de deelnemers aan de Omgevingsadviesraad (OAR) het convenant niet heeft ondertekend. Daarnaast geeft u aan dat naar uw mening ook binnen de gemeenteraad geen duidelijke meerderheid voor het project bestaat op basis van de verkiezingsuitslag."

Antwoord:
Wij begrijpen dat u vragen heeft over het draagvlak voor het project en de wijze waarop dit wordt meegewogen in de besluitvorming. Zeker bij een ontwikkeling die gevolgen kan hebben voor de leefomgeving van omwonenden is het begrijpelijk dat hier kritisch naar wordt gekeken.

Ten aanzien van de besluitvorming geldt dat de (nieuwe) gemeenteraad een bindend advies uitbrengt over de ontwerp omgevingsvergunning. Daarbij worden de ingediende zienswijzen, de resultaten van onderzoeken, de afspraken uit het participatieproces en alle overige relevante belangen betrokken. De gemeenteraad bespreekt deze onderwerpen openbaar en neemt uiteindelijk op democratische wijze een besluit.
Wij begrijpen ook uw verwijzing naar het convenant en het feit dat niet alle deelnemers aan de Omgevingsadviesraad dit hebben ondertekend. Het doel van de Omgevingsadviesraad was echter niet om draagvlak te meten of volledige overeenstemming te bereiken, maar om belangen, zorgen en aandachtspunten uit de omgeving in beeld te brengen en waar mogelijk te komen tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer. Om invloed uit te oefenen op het functioneren van de windturbines als ze er komen.
Het uitblijven van overeenstemming over alle onderwerpen betekent niet dat de inbreng van deelnemers geen invloed heeft gehad. Door de inzet van de Omgevingsadviesraad zijn op diverse thema's, waaronder geluid, slagschaduw, ecologie en financiële participatie, aanvullende afspraken gemaakt die zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en betrokken zijn bij de ontwerp omgevingsvergunning.
Tegelijkertijd erkennen wij dat het participatieproces niet alle zorgen heeft weggenomen en niet heeft geleid tot overeenstemming tussen alle betrokkenen. Dat is ook niet ongebruikelijk bij complexe ruimtelijke projecten waarbij verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen.
Voor een nadere toelichting op de OAR en de ondertekening verwijzen wij naar paragraaf 2.2.4 van deze zienswijzennota.

C 45 Zaaknummer 575192

Landschap
Zienswijze:
“Het zal het aanzicht van ons polderlandschap aantasten.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Het zal de natuur verstoren.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Vogels zullen wegtrekken en/of sterven.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Vleermuizen zullen wegtrekken.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De herten zullen zich verplaatsen, maar waarheen? Er is voor de natuur steeds minder ruimte.”

Antwoord:
Informatie over effecten op de herten in en rond Landgoed Coelhorst is te vinden in paragraaf 2.8.15 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Het geluid van de windmolens is een trigger voor onrust in het hoofd.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 en 2.4.6 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Het geluid van de windmolens verstoord de rust.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

C 46 Zaaknummer 574935

Economisch
Zienswijze:
“Allereerst valt op dat de financiële onderbouwing van het project uiterst mager is. In het dossier wordt gesproken over een opgesteld vermogen van circa 6 tot 14 MW , maar een transparante en controleerbare exploitatieberekening ontbreekt. Wat kost de voorbereiding inmiddels aan onderzoeken , procedures , advies , participatie , juridische afstemming en bestuurlijke inzet? Wat blijft er netto over aan opbrengst , en op welke aannames is dat gebaseerd? Zonder een volledige en openbare financiële onderbouwing blijft de economische rechtvaardiging van dit project speculatief. Een project van deze omvang en impact mag niet op vermoedens of optimistische ramingen worden gebaseerd.”

Antwoord:
U maakt zich zorgen over de economische uitvoerbaarheid van het project. De initiatiefnemer heeft in hoofdstuk 6 van de OFLO onderbouwd hoe de financiering gedekt wordt en geeft daarbij ook aan hoe hij omgaat met opbrengstderving door mitigerende maatregelen, het kostenverhaal dat in de anterieure overeenkomst is afgesproken met de gemeente, de grondexploitatiekosten en inkomsten vanuit landelijke subsidies. Een volledige businesscase van het project hoeft niet te worden gedeeld; de initiatiefnemer draagt uiteindelijk de financiële en operationele risico's.

Overige vragen
Zienswijze:
“Daar komt bij dat de maatschappelijke kosten en risico’s nu al zichtbaar zijn. De windturbines hebben een extreme schaal, met een tiphoogte tot 242,5 meter, en worden geplaatst in een omgeving waar

bedrijven, omwonenden, infrastructuur en veiligheidsbelangen direct worden geraakt. In het dossier wordt uitgebreid aandacht besteed aan geluid, slagschaduw, ijsafzetting, radarverstoring en externe veiligheid. Dat is geen bijkomstigheid, maar een aanwijzing dat het project vanaf de basis omstreden is en alleen met een groot aantal beperkende voorwaarden acceptabel wordt geacht. Een plan dat zoveel corrigerende maatregelen nodig heeft, wekt niet de indruk van een zorgvuldig en evenwichtig ruimtelijk besluit."

Antwoord:
De plaatsing van 2 windturbines zal inderdaad een impact op de omgeving hebben. Daarom is juist nu al onderzocht welke impact dit zal hebben, en hoe die impact beheerst kan worden. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, en de daarbij behorende onderzoeken blijkt dat, met het treffen van bepaalde maatregelen, zoals stilstandvoorzieningen op bepaalde momenten, het plaatsen van de 2 windturbines voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Zienswijze:
"Daarnaast roept het dossier vragen op over de bestuurlijke zorgvuldigheid. Er zijn meerdere vergunningen, meldingen, aanvullende onderzoeken, overlegmomenten en voorschriften nodig om dit project überhaupt uitvoerbaar te maken. Dat wijst niet op een robuust plan, maar op een project dat voortdurend op het randje van toelaatbaarheid balanceert. De noodzaak van een uitgebreid communicatieschema, stilstandsvoorzieningen, geluidsmonitoring, opruimplicht en aanvullende veiligheidsbeoordelingen laat zien dat de risico's en bezwaren niet incidenteel zijn, maar structureel onderdeel van het plan.
Het project lijkt meer te zijn ingegeven door beleidsdruk en bestuurlijke wenselijkheid dan door een overtuigende ruimtelijke, financiële en maatschappelijke afweging."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.11 van deze zienswijzennota

Veiligheid
Zienswijze:
"Met name de externe veiligheidsrisico's verdienen veel zwaardere weging dan nu lijkt te gebeuren. Er wordt gesproken over mogelijke bladafworp, mastbreuk en domino-effecten richting omliggende bedrijven. Hoewel in het dossier wordt gesteld dat sommige risico's mogelijk te zwaar zijn gemodelleerd, neemt dat niet weg dat de aanwezigheid van deze scenario's op zichzelf al ernstig is. Voor bedrijven en omwonenden gaat het niet om theoretische modellen, maar om reële gevolgen bij een incident. Het is onaanvaardbaar om zulke risico's af te doen als verwaarloosbaar, zeker wanneer zelfs aanvullende waarschuwing, monitoring, ijsdetectie en communicatieplannen noodzakelijk worden geacht."

Antwoord:
Het college begrijpt deze zorg en beschouwt deze risico's niet als verwaarloosbaar. Bladbreuk, mastbreuk, gondelfalen, ijsval en mogelijke domino-effecten zijn expliciet onderzocht. Dat voor enkele scenario's uit nadere analyse volgt dat de effecten in de oorspronkelijke berekeningen te zwaar zijn ingeschat, betekent niet dat deze scenario's buiten beschouwing zijn gelaten.
Zoals toegelicht in paragraaf 2.7.9 kunnen risico's nooit volledig worden uitgesloten. Beoordeeld wordt of het resterende risico aanvaardbaar is. De aanvullende maatregelen, zoals ijsdetectie en het communicatieplan, zijn juist bedoeld om de risico's verder te beperken. Voor de onderzochte faalscenario's wordt verwezen naar paragraaf 2.7.1 en voor cumulatie van risico's naar paragraaf 2.7.7.

Landschap
Zienswijze:

"Ook de hinder voor de leefomgeving is onvoldoende serieus meegewogen. Geluid en slagschaduw worden weliswaar normatief ingekaderd, maar dat verandert niets aan het feit dat omwonenden langdurig met een groot en bewegend industrieel object in hun omgeving worden geconfronteerd. De visuele impact, de aantasting van rust en landschap en de permanente aanwezigheid van een installatie van deze schaal zijn niet weg te redeneren met verwijzing naar normen alleen. Dat geldt temeer nu zelfs de eigen motivering aangeeft dat de landschappelijke impact gematigd negatief is."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze reactienota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
"Daarbij komt een wrange dagelijkse realiteit. Inwoners worden via de stookwijzer bij geringe windsnelheid vrijwel dagelijks afgeraden of feitelijk ontmoedigd om te stoken, omdat rook dan onvoldoende wegtrekt. Juist diezelfde geringe windsnelheid laat ook zien hoe onzeker de energieopbrengst van windturbines is. Op de momenten dat de wind wegvalt, valt de productie eveneens terug. De omgeving wordt dus wel geconfronteerd met beperkingen, risico's en hinder, maar de beoogde opbrengst blijft afhankelijk van een factor die niet gegarandeerd kan worden. Daarmee ontstaat een structureel scheve verhouding tussen lasten en baten."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

C 47 Zaaknummer 575003
Deze zienswijze behandelt op een uitgebreide wijze veel verschillende thema's. Hieronder gaan wij per thema in op de verschillende opmerkingen en vragen die worden genoemd. Het veelomvattende karakter van deze zienswijze kan ertoe hebben geleid dat niet ieder aspect afzonderlijk is behandeld.

Overige vragen
Zienswijze:
U geeft aan dat in het ontwerpbesluit geen aandacht is besteed aan de gevolgen van de voorgenomen windturbines voor de luchtballonvaart en andere vormen van niet-gemotoriseerde luchtvaart. Volgens u is dit een ernstige omissie, omdat luchtballonnen niet zelfstandig van koers kunnen veranderen en daardoor extra kwetsbaar zijn voor verstoringen van het windpatroon.
U wijst erop dat de windturbines turbulentie, windschering en verstoring van thermische luchtlagen kunnen veroorzaken. Daarnaast vormen de turbines met een hoogte van 242,5 meter een aanzienlijk obstakel voor de luchtvaart en beperken zij de beschikbaarheid van veilige start- en landingslocaties. Volgens u kunnen deze effecten de veiligheid en uitvoerbaarheid van ballonvaarten in de regio Amersfoort en Soest aanzienlijk beperken. Ook voor paragliding en zweefvliegen verwacht u negatieve gevolgen.
Verder stelt u dat luchtballonvaart een gereguleerde en gecertificeerde luchtvaartactiviteit is waarvan de belangen in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten worden meegewogen. Naar uw mening is dit in de besluitvorming onvoldoende gebeurd.
U vreest dat de plaatsing van de windturbines het operationele gebied van Wiegers Ballonvaarten zodanig beperkt dat het voortbestaan van het bedrijf in gevaar komt. Daarom verzoekt u het college om onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten op de luchtballonvaart, paragliding en zweefvliegen, hierover advies in te winnen bij relevante luchtvaartorganisaties en toezichthouders, en te motiveren hoe eventuele financiële schade voor Wiegers Ballonvaarten wordt ondervangen of gecompenseerd.

Antwoord:

Het is juist dat opstijgen richting de windturbines niet meer mogelijk is vanwege het risico op een aanvaring. Dat levert dan een operationele beperking. Er kan niet meer opgestegen worden bij windrichtingen uit een bepaalde sector.
Planologisch is er echter geen specifieke opstijgplaats in Soest aangeduid. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het slechts om incidentele opstijgingen gaat. Wij zijn daarom van mening, dat het belang van het opwekken van duurzame energie door de beoogde 2 windturbines zwaarder weegt dan het belang van een incidentele opstijging van een luchtballon bij een bepaalde windrichting.
Het is inderdaad denkbaar dat er gebieden zijn waarbinnen men last kunt krijgen van zogeffecten (turbulentie, windschering en tipwervels). Het zog wordt doorkruist wanneer de windrichting (en daarmee het zog achter de turbine) is opgelijnd met de lijn tussen turbine en opstijglocatie. De ernst van het doorkruisen van het zog met een luchtballon lijkt ons erg moeilijk te bepalen. Er zijn o.a. door het NLR wel studies gedaan naar zogeffecten voor vliegtuigen en helikopters maar nooit voor luchtballonnen. Mogelijk omdat daar de benodigde gegevens over vliegbewegingen voor ontbreken. Maar wellicht kan in overleg met de initiatiefnemers een stilstandregeling worden overwogen. Wanneer het aantal vliegbewegingen beperkt is zal ook het verlies in opbrengst voor de initiatiefnemers beperkt zijn.
Verder wijst u op het gevaar dat de ballon door windschering naar de turbine toe wordt getrokken. Dat gevaar zien wij niet. In het zog achter de turbine is de windsnelheid lager en de turbulentie hoger maar de lucht blijft altijd van de turbine af stromen. Het zog achter de turbine zuigt je dus niet aan.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat het participatieproces volgens u onvoldoende zorgvuldig is verlopen, dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het project en dat het advies van de subcommissie Externe Veiligheid om geen windturbines te plaatsen niet wordt gevolgd.

Antwoord:
Wij begrijpen dat u vragen heeft bij zowel het verloop van het participatieproces als de wijze waarop de veiligheidsafwegingen worden betrokken bij de besluitvorming. Gezien de mogelijke impact van het project op de omgeving is het begrijpelijk dat deze onderwerpen aandacht vragen.
De gemeente heeft zich ingespannen om het participatieproces zorgvuldig vorm te geven. Binnen de Omgevingsadviesraad (OAR) en het Bewonersplatform is ruimte geboden om zorgen, kennis en aandachtspunten vanuit de omgeving in te brengen. De deelnemers zijn daarbij ondersteund met informatie, kennissessies en onafhankelijke deskundigheid. Het doel van dit proces was om belangen en zorgen inzichtelijk te maken en waar mogelijk te komen tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer over onder meer geluid, slagschaduw, ecologie, veiligheid en financiële participatie.
Het participatieproces is niet bedoeld om vast te stellen of de windturbines al dan niet gerealiseerd kunnen worden, noch om draagvlak voor het project te meten. Ook was het niet een voorwaarde om op alle onderwerpen tot consensus te komen. Dat er binnen de OAR verschillende standpunten zijn blijven bestaan, betekent daarom niet automatisch dat het proces onvoldoende zorgvuldig is verlopen.
Tegelijkertijd erkennen wij dat het uitblijven van overeenstemming een belangrijk signaal is. Het laat zien dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen bestaan over het project. Deze zorgen zijn zichtbaar gemaakt gedurende het participatieproces en betrokken bij de verdere beoordeling en belangenafweging.
Ten aanzien van de externe veiligheid geldt dat de bevindingen en reflecties van de subcommissie Externe Veiligheid, evenals de uitgevoerde onderzoeken en toetsingen, zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarvoor heeft de gemeente externe expertise ingehuurd. De verschillende adviezen en inzichten maken onderdeel uit van de integrale afweging die wordt gemaakt.
Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om, op basis van alle beschikbare informatie, de ingediende zienswijzen, de resultaten van onderzoeken, de afspraken uit het participatieproces en de verschillende adviezen, een zorgvuldige belangenafweging te maken en hierover een besluit te nemen. Zie voor een

volledige beantwoording ook 2.2.4.

Wetgeving

Zienswijze:

In uw zienswijze geeft u aan dat de MER-beoordeling uit 2022 achterhaald is omdat het beeld van de situatie sinds 2022 is veranderd.

Antwoord:

Wij delen deze opvatting niet. Voor het project bestaat op grond van de geldende wet- en regelgeving geen MER-beoordelingsplicht. Hoewel in het verleden een MER-beoordeling is uitgevoerd en sinds 2022 meer duidelijkheid is verkregen over onder meer de externe veiligheidssituatie, leidt dit niet tot een wijziging van die conclusie. Er is geen sprake van een wezenlijke wijziging van het plan die aanleiding geeft tot het alsnog uitvoeren of actualiseren van een MER-beoordeling. Daarbij merken wij op dat de aanmeldnotitie MER-beoordeling uit 2022 weliswaar onderdeel uitmaakt van de onderbouwing van het besluit, maar niet de enige basis vormt. Ook de onderzoeken en gegevens die ten grondslag liggen aan het ontwerpbesluit zijn betrokken bij de besluitvorming. De nieuwe inzichten, waaronder die ten aanzien van externe veiligheid, zijn daarbij volwaardig meegewogen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het doel van de MER-regelgeving om milieubelangen zorgvuldig te betrekken bij de besluitvorming.

Veiligheid

Zienswijze:

In hoofdstuk 4 van uw zienswijze gaat u in op het thema externe veiligheid. U heeft het over afwijking standaardwaarde en onbetrouwbare rekenmodellen (4.1), over domino-effecten Smit & Zoon (4.2) en dat de gemeente haar eigen veiligheidsonderzoek ondeugdelijk zou verklaren (4.3). Ook gaat u in op kwetsbare mensen zonder bescherming binnen het gifwolkaandachtsgebied (4.4), de veiligheidsmarge afhankelijk van een nog niet gekozen turbine (4.5), het scenario bladbreuk in delen (4.6), brand en calamiteiten (4.7) en de kans op het instorten of falen van een windturbine (4.8).

Antwoord:

Beantwoording 4.1

Het college begrijpt de zorg over de betrouwbaarheid van de berekeningen. Voor de beoordeling is echter de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek toegepast. De gebruikte faalfrequenties zijn gebaseerd op onderzoek van DNV KEMA en verschillende gegevensbronnen, waaronder internationale incidentgegevens en Nederlandse casuïstiek. De Nederlandse gegevens uit de Caithness-database zijn daarbij door DNV KEMA gecontroleerd. Voor grotere moderne turbines is bovendien geen veiligheidswinst in de historische faalfrequenties verwerkt, waardoor voor deze turbines conservatief wordt gerekend. Het college ziet daarom geen aanleiding om de gebruikte faalfrequenties als onbruikbaar te beschouwen.

Dat 29 gebouwen binnen de PR 10^{-6}-contour liggen, is bij de beoordeling betrokken. Voor 17 daarvan is de afwijking van de standaardwaarde gemotiveerd. De wettelijke grenswaarde wordt niet overschreden. Het betreft daarmee geen afwijking van het vereiste basisbeschermingsniveau.

Beantwoording 4.2

Het college erkent dat de dominoscenario's kunnen leiden tot een groter berekend invloeds- en gifwolkaandachtsgebied en dat deze gevolgen nadrukkelijk moeten worden betrokken bij de beoordeling van het groepsrisico en de ruimtelijke aanvaardbaarheid.

De maximale afstanden uit de QRA worden in belangrijke mate bepaald door zeer lage windsnelheden. Haskoning heeft daarom aanvullend onderzocht wat de gevolgen zijn wanneer de weersklassen F1,5 en D1,5 voor de dominoscenario's buiten beschouwing worden gelaten. Het berekende aandachtsgebied van deze scenario's bedraagt dan circa 371 meter. Het bestaande

gifwolkaandachtsgebied van Royal Smit & Zoon van circa 490 meter blijft daarmee maatgevend. Deze analyse vervangt de formele berekening niet, maar geeft wel inzicht in de representativiteit van de maximale effectafstanden.
De aanvaardbaarheid is niet uitsluitend gebaseerd op het maatschappelijke belang van duurzame energie. Het college heeft ook de wettelijke risiconormen, de mogelijke domino-effecten, de aanwezige personen, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van deskundige instanties betrokken. Op basis van deze integrale beoordeling wordt geconcludeerd dat de resterende effecten niet wezenlijk afwijken van de effecten die reeds bij een incident bij Royal Smit & Zoon kunnen optreden en ruimtelijk aanvaardbaar zijn.
De zienswijze wordt daarom niet gevolgd en geeft op dit punt geen aanleiding het besluit aan te passen.

Beantwoording 4.3
Het college deelt niet de conclusie dat de gehele veiligheidsonderbouwing ondeugdelijk is. De QRA is opgesteld door Antea in samenwerking met Smit & Zoon; het externe veiligheidsonderzoek van Bosch & van Rijn is een afzonderlijk onderzoek, waarin de resultaten van de QRA zijn verwerkt. De geconstateerde onjuistheid betreft specifiek de modellering van bepaalde mengscenario's en de daaruit berekende effectafstanden. Zowel Haskoning als de betrokken omgevingsdiensten hebben juist dit onderdeel nader beoordeeld.
Voor het plaatsgebonden risico volgt uit de QRA dat aan de normwaarden wordt voldaan. Voor de beoordeling van de effecten en het groepsrisico zijn de uitkomsten niet zonder meer overgenomen, maar zijn de aanvullende inzichten van Haskoning en de omgevingsdiensten betrokken. Daaruit volgt dat de oorspronkelijke modellering de effectafstanden overschat en dat de effecten kleiner zijn dan de oorspronkelijke QRA suggereert.
Deze informatie is betrokken bij de besluitvorming.

Beantwoording 4.4
Het college begrijpt de zorg over minder zelfredzame personen bij een toxisch scenario. De oorspronkelijke QRA berekende grote effectafstanden, maar uit de nadere beoordeling door Haskoning, onderschreven door de betrokken omgevingsdiensten, volgt dat deze afstanden zijn overschat. Zonder het niet-realistische windstille scenario bedraagt het gebied waar effecten van het door de windturbine veroorzaakte mengscenario kunnen optreden 371 meter. Dit is kleiner dan het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Smit & Zoon van 490 meter. Meander, het Soesterkwartier en Hoogland liggen buiten dit effectgebied.
Daarnaast is de informatievoorziening niet uitsluitend afhankelijk van WAS en NL-Alert. In voorschrift 11 van het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning is vastgelegd dat voor de bouw een communicatieplan moet worden goedgekeurd waarin wordt geregeld hoe personen en bedrijven binnen de maximale werpafstand worden gewaarschuwd en welk handelingsperspectief zij krijgen.
De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om te concluderen dat zeer kwetsbare functies door het windturbinescenario binnen het relevante effectgebied komen te liggen.

Beantwoording 4.5
Het definitieve turbinetype hoeft op dit moment nog niet vast te staan om te kunnen beoordelen of de aangevraagde bandbreedte inpasbaar is. Voor het onderzoek zijn gangbare windturbinetypen geselecteerd die binnen de aangevraagde afmetingen passen. Vervolgens is een referentieturbine doorgerekend waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de onderzochte typen. Daarmee is voor de planologische beoordeling een conservatieve bovengrens gehanteerd.
Daarnaast legt de ontwerpvergunning niet een specifiek turbinetype vast, maar maximale trefkansen voor de bedrijfsactiviteiten van Smit & Zoon. Uiterlijk drie maanden voor de bouw moet het definitieve type worden gemeld en moet met een rapport worden aangetoond dat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, inclusief de plaatsgebonden risicocontouren.

Daarmee kan niet ieder willekeurig turbinetype worden geplaatst: het uiteindelijk gekozen type moet binnen de vergunde veiligheidsvoorwaarden passen.

Beantwoording 4.6
Voor de beoordeling van de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario 'bladbreuk in delen' maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Het scenario is daarmee echter niet buiten beschouwing gebleven. In de QRA voor de gevolgen van de windturbines voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels van juli 2025 doorgerekend. Daarin is 'bladbreuk in delen' wel opgenomen en neemt de maximale werpafstand toe tot 627 meter. Uit deze berekeningen volgt dat ook met de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de normwaarden. Het college heeft daarmee zowel de geldende regels als de relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels bij de beoordeling kunnen betrekken.

Beantwoording 4.7
Het college erkent dat een gondelbrand een relevant incidentscenario is en dat een brand op grote hoogte niet met conventionele brandweermiddelen kan worden bestreden. De inzet richt zich daarom primair op het afzetten en ontruimen van het mogelijke effectgebied, het voorkomen van uitbreiding en het voorbereiden op het eventueel neerkomen van brandende turbineonderdelen.
Volgens de uitgevoerde analyse ligt Royal Smit & Zoon niet binnen het gebied waar bij dit scenario directe effecten van een vallende gondel worden verwacht. Voor de RWZI is dit scenario wel betrokken bij de veiligheidsafweging. Een blussysteem in de gondel wordt niet verplicht, omdat daarmee niet iedere brand kan worden beheerst, het aanvullende risico's kan opleveren bij onderhoud en het niet bijdraagt aan het beperken van de onderzochte domino-effecten bij Royal Smit & Zoon. Wel wordt geborgd dat afwijkingen tijdig worden gesignaleerd en dat de omgeving en hulpdiensten worden gewaarschuwd, zodat het relevante gebied kan worden afgezet of ontruimd.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover zij vraagt om een expliciete beschrijving van de incidentbestrijding en de rolverdeling bij gondelbrand. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat dit scenario onvoldoende is beschouwd of dat een gondel blussysteem noodzakelijk als vergunningvoorschrift moet worden opgelegd.

Beantwoording 4.8
Het college betwist niet dat een windturbine kan falen en begrijpt dat incidenten met windturbines zorgen kunnen oproepen. Juist omdat falen niet volledig kan worden uitgesloten, worden bij externe veiligheid zowel de kans op een incident als de mogelijke gevolgen daarvan beoordeeld. In het onderzoek voor Wind op Isselt zijn daarom onder meer bladbreuk, mastbreuk en het vallen van gondel en rotor expliciet onderzocht.
De beoordeling gaat dus niet uit van de veronderstelling dat een ongeval onmogelijk is. De gebruikte faalfrequenties volgen uit de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek. Voor moderne grote turbines wordt daarbij conservatief gerekend, omdat mogelijke veiligheidsverbeteringen nog niet als verlaging in de historische faalfrequenties zijn verwerkt.
Daarnaast zijn de gevolgen voor de specifieke omgeving van Isselt, waaronder Smit & Zoon, de RWZI, wegen en andere objecten, afzonderlijk onderzocht en in de totale veiligheidsafweging betrokken. Het gegeven dat elders incidenten zijn opgetreden, maakt daarom op zichzelf niet dat de risico's op Isselt onaanvaardbaar zijn.

Geluid
Zienswijze:
"De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein liggen op circa 410 en 435 meter. Er zijn woningen op het industrieterrein op minder dan 200 meter. Het project stelt te voldoen aan de WHO-richtlijn van 45 dB Lden voor windturbinegeluid. Daarbij past echter een belangrijke

kanttekening. De WHO-aanbeveling van 45 dB Lden uit 2018 is een voorwaardelijke aanbeveling (conditional recommendation), gebaseerd op een beperkt aantal kwalitatief hoogwaardige studies. De WHO erkent zelf dat windturbinegeluid andere kenmerken heeft dan ander geluid, met name door de constante rotatie, amplitudemodulatie en laagfrequente componenten die door standaard A-weging niet goed worden gemeten.
Daarnaast wijst de OAR erop dat Nederland een afstandsnorm hanteert van twee maal de tiphoogte (circa 486 meter), terwijl de OAR met verwijzing naar het voorzorgsbeginsel voorstelt geen woningen toe te staan binnen vier maal de tiphoogte (circa 972 meter). De OAR benoemt expliciet: "Nederland kent veel minder strikte afstandsnormen dan de WHO." De Exploitanten erkennen dat het hanteren van een afstandscriterium van viermaal de tiphoogte “de realisatie van dit project onmogelijk zou maken omdat het beschikbare plangebied daarvoor te klein is.” Dit is een veelzeggende erkenning: het project past alleen op deze locatie omdat de meest beschermende afstandsnorm bewust niet wordt toegepast. De woningen op het industrieterrein liggen op minder dan 200 meter, ruim binnen elke voorzorgsafstand.”

Antwoord:
Een afstandsnorm voor windturbines op land hangt altijd samen met andere ruimtelijke uitdagingen, zoals de duurzame energielevering voor woningbouw, mobiliteit en bedrijventerreinen. Of met het halen van de doelen voor het opwekken van duurzame energie op land als belangrijk onderdeel van het toekomstig energiesysteem. Bij een afstandsnorm van 3 of 4 keer de tiphoogte ten opzichte van alle woningen, neemt het theoretisch plaatsingspotentieel voor windenergie sterk af, en zou de plaatsing van windturbines niet mogelijk zijn; niet op deze locatie of elders in de gemeente. Een geluidsnorm die wel overeenkomt met de aanbeveling van de WHO kan hierom worden beschouwd als een voldoende voorwaarde. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1. Meer informatie over de afstandsnorm kunt u verder teruglezen in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het akoestisch onderzoek (Bijlage C, opgesteld door LBP/Sight) beoordeelt niet alleen het windturbinegeluid op zichzelf, maar ook de cumulatie met bestaande bronnen (verkeer, spoor, industrie) volgens de Methode Miedema. Daaruit blijkt dat voor drie woningen op het gezoneerde bedrijventerrein de windturbines een toename veroorzaken waardoor de cumulatieve geluidbelasting uitkomt op 65 dB Lden of 66 dB Lden. Dat is een hoog niveau, vergelijkbaar met de geluidbelasting waarbij voor wegen railverkeer al circa 9 tot 11 procent ernstig gehinderden wordt verwacht.
Daarnaast laat het onderzoek zien dat de grootste relatieve toename optreedt bij woningen in het buitengebied, met een toename tot 3 dB. De reden die het onderzoek zelf geeft is veelzeggend: juist omdat het achtergrondgeluid daar laag is, valt het windturbinegeluid daar het sterkst op. Dit is precies de omgeving van mijn ouders aan de rand van Hoogland: relatief stil, waardoor het nieuwe geluid het meest hinderlijk is. Het onderzoek erkent verder dat windturbinegeluid door de amplitudemodulatie, het ritmische zoeven van de wieken langs de mast, als hinderlijker wordt ervaren dan ander geluid bij hetzelfde aantal decibellen.”

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11. De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein zijn officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten (artikel 22.56 lid 2 onder a van het omgevingsplan). Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:

“Over laagfrequent geluid zijn geen afdwingbare afspraken gemaakt. Het resultaat is een inspanningsverplichting, geen harde norm. De subgroep Gezondheid schrijft: afspraken over geluid zijn “niet afdwingbaar geformuleerd vanwege de afhankelijkheid van de turbineleveranciers.” De bescherming van omwonenden is dus afhankelijk van de welwillendheid van een commerciële leverancier. Dat is geen bescherming, dat is een loze belofte.”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan laagfrequent geluid en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Het geluid van windturbines stopt niet 's nachts. Het is juist 's nachts het meest storend, wanneer het omgevingsgeluid lager is en het karakteristieke “swoosh"-geluid van de wieken hoorbaar wordt in de slaapkamer. Mijn ouders zullen moeten slapen met gesloten ramen in de zomer, of wakker liggen van laagfrequent geluid dat ze niet kunnen benoemen maar wel voelen.”

Antwoord:
Bij de exploitatie van de windturbines wordt er rekening gehouden om ’s nachts minder geluid te produceren. Dit is verder toegelicht in paragraaf 5.2.7.

Zienswijze:
“Onderzoek van het RIVM bevestigt dat windturbinegeluid bij een gelijke geluidbelasting als hinderlijker wordt ervaren dan geluid van industrie, wegof railverkeer. Langdurige hinder kan leiden tot hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten.”

Antwoord:
Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in L_{den}) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Schade
Zienswijze:
In Hoofdstuk 7 van uw zienswijze gaat u in op waardedaling en compensatie. U vraagt zich af of de waardedaling van woningen in Hoogland en het Soesterkwartier vooraf is meegerekend in de kosten-batenanalyse van dit project en of de gemeente Amersfoort verantwoordelijk wordt gehouden voor de schade.

Antwoord:
Schade kan geclaimd en toegekend worden via de wettelijke nadeelcompensatieregeling. De waardevermindering moet daarbij aangetoond zijn. In Nederland zijn veel windturbines gerealiseerd en diverse nadeelcompensatieclaims geweest. Mede op basis van deze landelijke ervaring en juridische uitspraken over de toekenning van nadeelcompensatie is een inschatting gemaakt van de maximaal te

betalen nadeelcompensatie. Hieruit blijkt dat het project uitvoerbaar is. Meer informatie over dit thema is te lezen in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het ontwerpbesluit besteedt geen aandacht aan de milieukosten van het bouwen, onderhouden en ontmantelen van twee windturbines van deze omvang. Dit is een fundamentele omissie in een project dat wordt gepresenteerd als bijdrage aan duurzaamheid.”

Antwoord:
Bij de productie, transport, installatie, exploitatie en ontmanteling van windturbines komen inderdaad broeikasgassen vrij. Het klopt dat windenergie relatief materiaalintensief is. Daar staat tegenover dat er geen brandstof (olie, gas of kolen) wordt verbruikt. U vraagt zich af *“welke milieueffecten worden veroorzaakt door elektriciteitsopwekking uit wind gedurende de gehele levenscyclus van een windturbine en hoe verhouden deze zich tot andere vormen van energieopwekking”* Hier is internationaal onderzoek naar gedaan; daarvoor wordt de zogenaamde levenscyclusanalyse (LCA) methode gebruikt. Deze procedure brengt de milieueffecten van een product gedurende de gehele levenscyclus in kaart, van de winning van grondstoffen tot het einde van de levensduur. In vergelijking met de milieueffecten van fossiele brandstoffen zijn de milieueffecten van windenergie een factor 50 tot 100 kleiner. Energie opwekken met windturbines is dus vele malen duurzamer dan vanuit fossiele brandstoffen.
Uit onderzoek blijkt dat een windturbine al binnen ongeveer een half jaar zoveel schone energie heeft opgewekt, dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden gecompenseerd is. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de windenergie elektriciteit vervangt die anders zou worden opgewekt via een gascentrale. Kijk je naar de benodigde elektriciteit om een windturbine te maken, te plaatsen en te produceren, dan levert een windturbine al binnen één jaar winst op.
Daarnaast vraagt u zich af of de wegen wel geschikt zijn voor het zware transport in de bouwfase.
Er zijn meerdere varianten transportroutes in beeld. Voor bouwverkeer en klein transport zoals heistelling, heipalen en grond) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen.
Uit Bijlage G bij de OFLO blijkt dat de transportroutes bruikbaar zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in het BLVC plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie).

Slagschaduw
Zienswijze:
“Zelfs met de bovenwettelijke norm van 1 uur per jaar en 3 minuten per dag is het effect reëel. Daarnaast zijn er 23 kantoorpanden waar slagschaduw wordt verwacht, in het slechtste geval 105 uur per jaar. Het college noemt dit “slechts 5,3% van de kantooruren.” Een dergelijke bagatellisering doet geen recht aan de werkelijke hinder van 105 uur flikkerende schaduw per jaar op een werkplek.”

Antwoord:
Met betrekking tot de aanvaardbaarheid van slagschaduw op woningen vindt u meer informatie in paragraaf 2.6.12. Kantoren worden niet aangemerkt als gevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Het Meander Medisch Centrum ligt op circa 1.080 meter. Dit is het enige ziekenhuis in Amersfoort en omgeving. Patiënten die herstellen van operaties, in kritieke toestand verkeren of terminaal zijn, worden

blootgesteld aan geluid, slagschaduw en visuele verstoring. De geluidsgevoeligheid van zieken is fundamenteel anders dan die van gezonde personen op een bedrijventerrein. Mensen die hier komen te overlijden, verdienen rust, geen wieken op de achtergrond. Het ontwerpbesluit gaat hier niet op in."

Antwoord:
Ook voor het Meander medisch Centrum gelden voor de diverse milieuaspecten normen. Aan deze normen is het plan getoetst. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Natuur
Zienswijze:
"In Hoofdstuk 11 van uw zienswijze gaat u in op de thema's Natuur en Ecologie. U stelt dat de natuurtoets aantoonbaar incompleet is en dat de mitigatie voorwaardelijk en nog niet bestaand is. U verzoekt het college geen vergunning te verlenen voordat het verplichte soortenonderzoek volledig is uitgevoerd (inclusief FCM, voldoende wintertellingen en vleermuisonderzoek op het RWZI-terrein) en voordat vaststaat dat de mitigerende maatregelen daadwerkelijk bestaan en werken."

Antwoord:
De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico's door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied. De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Voor de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit wordt de beoordeling waar nodig verder uitgewerkt, onder meer voor soorten waarvoor aanvaringsslachtoffers worden verwacht en voor nesten die door de definitieve werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Dat betekent niet dat de natuurtoets voor de beoordeling van de BOPA onvoldoende is. Meer informatie over deze thema's is te vinden in
2.8.3, 2.8.8, 2.8.11, 2.8.13, 2.8.14, 2.8.16, 2.8.17, 2.8.18, 2.8.19 en 2.8.22 van deze zienswijzenota.

Landschap
Zienswijze:
"De landschappelijke analyse van Bosch & van Rijn (Bijlage E, "Landschappelijke analyse") concludeert zelf een "gematigd negatief" effect. Het Landschap Eemland kent als kernkwaliteit "extreme openheid." Twee constructies van 242,5 meter hoogte in een open polderlandschap zijn per definitie onverenigbaar met die kernkwaliteit. De nachtverlichting zal op bewolkte nachten, die in Nederland het merendeel van het jaar voorkomen, op volle sterkte branden. De visuele impact op omwonenden is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar."

Antwoord:
Inderdaad heeft de veiligheidsverlichting van de twee windturbines effect op het landschapsbeeld 's nachts. Dit betreft echter een klein segment van de nachthemel, van 24 uur per dag is er geen sprake. Daarnaast verschilt de verlichting weinig van vergelijkbare installaties op schoorstenen, hoge gebouwen en zendmasten en valt in het niet vergeleken met het effect dat reguliere straatverlichting op het nachtelijk landschapsbeeld en flora en fauna heeft.

C 48 Zaaknummer 575005

Deze zienswijze behandelt op een uitgebreide wijze veel verschillende thema's. Hieronder gaan wij per thema in op de verschillende opmerkingen en vragen die worden genoemd. Het veelomvattende karakter van deze zienswijze kan ertoe hebben geleid dat niet ieder aspect afzonderlijk is behandeld.

Overige vragen

Zienswijze:

U geeft aan dat in het ontwerpbesluit geen aandacht is besteed aan de gevolgen van de voorgenomen windturbines voor de luchtballonvaart en andere vormen van niet-gemotoriseerde luchtvaart. Volgens u is dit een ernstige omissie, omdat luchtballonnen niet zelfstandig van koers kunnen veranderen en daardoor extra kwetsbaar zijn voor verstoringen van het windpatroon.

U wijst erop dat de windturbines turbulentie, windschering en verstoring van thermische luchtlagen kunnen veroorzaken. Daarnaast vormen de turbines met een hoogte van 242,5 meter een aanzienlijk obstakel voor de luchtvaart en beperken zij de beschikbaarheid van veilige start- en landingslocaties. Volgens u kunnen deze effecten de veiligheid en uitvoerbaarheid van ballonvaarten in de regio Amersfoort en Soest aanzienlijk beperken. Ook voor paragliding en zweefvliegen verwacht u negatieve gevolgen.

Verder stelt u dat luchtballonvaart een gereguleerde en gecertificeerde luchtvaartactiviteit is waarvan de belangen in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten worden meegewogen. Naar uw mening is dit in de besluitvorming onvoldoende gebeurd.

U vreest dat de plaatsing van de windturbines het operationele gebied van Wiegers Ballonvaarten zodanig beperkt dat het voortbestaan van het bedrijf in gevaar komt. Daarom verzoekt u het college om onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten op de luchtballonvaart, paragliding en zweefvliegen, hierover advies in te winnen bij relevante luchtvaartorganisaties en toezichthouders, en te motiveren hoe eventuele financiële schade voor Wiegers Ballonvaarten wordt ondervangen of gecompenseerd.

Antwoord:

Het is juist dat opstijgen richting de windturbines niet meer mogelijk is vanwege het risico op een aanvaring. Dat levert dan een operationele beperking. Er kan niet meer opgestegen worden bij windrichtingen uit een bepaalde sector.

Planologisch is er echter geen specifieke opstijgplaats in Soest aangeduid. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het slechts om incidentele opstijgingen gaat. Wij zijn daarom van mening, dat het belang van het opwekken van duurzame energie door de beoogde 2 windturbines zwaarder weegt dan het belang van een incidentele opstijging van een luchtballon bij een bepaalde windrichting.

Het is inderdaad denkbaar dat er gebieden zijn waarbinnen men last kunt krijgen van zogeffecten (turbulentie, windschering en tipwervels). Het zog wordt doorkruist wanneer de windrichting (en daarmee het zog achter de turbine) is opgelijnd met de lijn tussen turbine en opstijglocatie. De ernst van het doorkruisen van het zog met een luchtballon lijkt ons erg moeilijk te bepalen. Er zijn o.a. door het NLR wel studies gedaan naar zogeffecten voor vliegtuigen en helikopters maar nooit voor luchtballonnen. Mogelijk omdat daar de benodigde gegevens over vliegbewegingen voor ontbreken. Maar wellicht kan in overleg met de initiatiefnemers een stilstandregeling worden overwogen. Wanneer het aantal vliegbewegingen beperkt is zal ook het verlies in opbrengst voor de initiatiefnemers beperkt zijn.

Verder wijst u op het gevaar dat de ballon door windschering naar de turbine toe wordt getrokken. Dat gevaar zien wij niet. In het zog achter de turbine is de windsnelheid lager en de turbulentie hoger maar de lucht blijft altijd van de turbine af stromen. Het zog achter de turbine zuigt je dus niet aan.

Participatie

Zienswijze:

In uw zienswijze geeft u aan dat het participatieproces volgens u onvoldoende zorgvuldig is verlopen, dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het project en dat het advies van de subcommissie Externe Veiligheid om geen windturbines te plaatsen niet wordt gevolgd.

Antwoord:
Wij begrijpen dat u vragen heeft bij zowel het verloop van het participatieproces als de wijze waarop de veiligheidsafwegingen worden betrokken bij de besluitvorming. Gezien de mogelijke impact van het project op de omgeving is het begrijpelijk dat deze onderwerpen aandacht vragen.
De gemeente heeft zich ingespannen om het participatieproces zorgvuldig vorm te geven. Binnen de Omgevingsadviesraad (OAR) en het Bewonersplatform is ruimte geboden om zorgen, kennis en aandachtspunten vanuit de omgeving in te brengen. De deelnemers zijn daarbij ondersteund met informatie, kennissessies en onafhankelijke deskundigheid. Het doel van dit proces was om belangen en zorgen inzichtelijk te maken en waar mogelijk te komen tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer over onder meer geluid, slagschaduw, ecologie, veiligheid en financiële participatie.
Het participatieproces is niet bedoeld om vast te stellen of de windturbines al dan niet gerealiseerd kunnen worden, noch om draagvlak voor het project te meten. Ook was het niet een voorwaarde om op alle onderwerpen tot consensus te komen. Dat er binnen de OAR verschillende standpunten zijn blijven bestaan, betekent daarom niet automatisch dat het proces onvoldoende zorgvuldig is verlopen.
Tegelijkertijd erkennen wij dat het uitblijven van overeenstemming een belangrijk signaal is. Het laat zien dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen bestaan over het project. Deze zorgen zijn zichtbaar gemaakt gedurende het participatieproces en betrokken bij de verdere beoordeling en belangenafweging.
Ten aanzien van de externe veiligheid geldt dat de bevindingen en reflecties van de subcommissie Externe Veiligheid, evenals de uitgevoerde onderzoeken en toetsingen, zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarvoor heeft de gemeente externe expertise ingehuurd. De verschillende adviezen en inzichten maken onderdeel uit van de integrale afweging die wordt gemaakt.
Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om, op basis van alle beschikbare informatie, de ingediende zienswijzen, de resultaten van onderzoeken, de afspraken uit het participatieproces en de verschillende adviezen, een zorgvuldige belangenafweging te maken en hierover een besluit te nemen. Zie voor een volledige beantwoording ook 2.2.4.

Wetgeving
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat de MER-beoordeling uit 2022 achterhaald is omdat het beeld van de situatie sinds 2022 is veranderd.

Antwoord:
Wij delen deze opvatting niet. Voor het project bestaat op grond van de geldende wet- en regelgeving geen MER-beoordelingsplicht. Hoewel in het verleden een MER-beoordeling is uitgevoerd en sinds 2022 meer duidelijkheid is verkregen over onder meer de externe veiligheidssituatie, leidt dit niet tot een wijziging van die conclusie. Er is geen sprake van een wezenlijke wijziging van het plan die aanleiding geeft tot het alsnog uitvoeren of actualiseren van een MER-beoordeling. Daarbij merken wij op dat de aanmeldnotitie MER-beoordeling uit 2022 weliswaar onderdeel uitmaakt van de onderbouwing van het besluit, maar niet de enige basis vormt. Ook de onderzoeken en gegevens die ten grondslag liggen aan het ontwerpbesluit zijn betrokken bij de besluitvorming. De nieuwe inzichten, waaronder die ten aanzien van externe veiligheid, zijn daarbij volwaardig meegewogen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het doel van de MER-regelgeving om milieubelangen zorgvuldig te betrekken bij de besluitvorming.

Veiligheid
Zienswijze:
In hoofdstuk 4 van uw zienswijze gaat u in op het thema externe veiligheid. U heeft het over afwijking standaardwaarde en onbetrouwbare rekenmodellen (4.1), over domino-effecten Smit & Zoon (4.2) en dat de gemeente haar eigen veiligheidsonderzoek ondeugdelijk zou verklaren (4.3). Ook gaat u in op

kwetsbare mensen zonder bescherming binnen het gifwolkaandachtsgebied (4.4), de veiligheidsmarge afhankelijk van een nog niet gekozen turbine (4.5), het scenario bladbreuk in delen (4.6), brand en calamiteiten (4.7) en de kans op het instorten of falen van een windturbine (4.8).

Antwoord:
Beantwoording 4.1
Het college begrijpt de zorg over de betrouwbaarheid van de berekeningen. Voor de beoordeling is echter de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek toegepast. De gebruikte faalfrequenties zijn gebaseerd op onderzoek van DNV KEMA en verschillende gegevensbronnen, waaronder internationale incidentgegevens en Nederlandse casuïstiek. De Nederlandse gegevens uit de Caithness-database zijn daarbij door DNV KEMA gecontroleerd. Voor grotere moderne turbines is bovendien geen veiligheidswinst in de historische faalfrequenties verwerkt, waardoor voor deze turbines conservatief wordt gerekend. Het college ziet daarom geen aanleiding om de gebruikte faalfrequenties als onbruikbaar te beschouwen.
Dat 29 gebouwen binnen de PR 10^{-6}-contour liggen, is bij de beoordeling betrokken. Voor 17 daarvan is de afwijking van de standaardwaarde gemotiveerd. De wettelijke grenswaarde wordt niet overschreden. Het betreft daarmee geen afwijking van het vereiste basisbeschermingsniveau.

Beantwoording 4.2
Het college erkent dat de dominoscenario's kunnen leiden tot een groter berekend invloeds- en gifwolkaandachtsgebied en dat deze gevolgen nadrukkelijk moeten worden betrokken bij de beoordeling van het groepsrisico en de ruimtelijke aanvaardbaarheid.
De maximale afstanden uit de QRA worden in belangrijke mate bepaald door zeer lage windsnelheden. Haskoning heeft daarom aanvullend onderzocht wat de gevolgen zijn wanneer de weersklassen F1,5 en D1,5 voor de dominoscenario's buiten beschouwing worden gelaten. Het berekende aandachtsgebied van deze scenario's bedraagt dan circa 371 meter. Het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Royal Smit & Zoon van circa 490 meter blijft daarmee maatgevend. Deze analyse vervangt de formele berekening niet, maar geeft wel inzicht in de representativiteit van de maximale effectafstanden.
De aanvaardbaarheid is niet uitsluitend gebaseerd op het maatschappelijke belang van duurzame energie. Het college heeft ook de wettelijke risiconormen, de mogelijke domino-effecten, de aanwezige personen, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van deskundige instanties betrokken. Op basis van deze integrale beoordeling wordt geconcludeerd dat de resterende effecten niet wezenlijk afwijken van de effecten die reeds bij een incident bij Royal Smit & Zoon kunnen optreden en ruimtelijk aanvaardbaar zijn.
De zienswijze wordt daarom niet gevolgd en geeft op dit punt geen aanleiding het besluit aan te passen.

Beantwoording 4.3
Het college deelt niet de conclusie dat de gehele veiligheidsonderbouwing ondeugdelijk is. De QRA is opgesteld door Antea in samenwerking met Smit & Zoon; het externe veiligheidsonderzoek van Bosch & van Rijn is een afzonderlijk onderzoek, waarin de resultaten van de QRA zijn verwerkt. De geconstateerde onjuistheid betreft specifiek de modellering van bepaalde mengscenario's en de daaruit berekende effectafstanden. Zowel Haskoning als de betrokken omgevingsdiensten hebben juist dit onderdeel nader beoordeeld.
Voor het plaatsgebonden risico volgt uit de QRA dat aan de normwaarden wordt voldaan. Voor de beoordeling van de effecten en het groepsrisico zijn de uitkomsten niet zonder meer overgenomen, maar zijn de aanvullende inzichten van Haskoning en de omgevingsdiensten betrokken. Daaruit volgt dat de oorspronkelijke modellering de effectafstanden overschat en dat de effecten kleiner zijn dan de oorspronkelijke QRA suggereert.
Deze informatie is betrokken bij de besluitvorming.

Beantwoording 4.4

Het college begrijpt de zorg over minder zelfredzame personen bij een toxisch scenario. De oorspronkelijke QRA berekende grote effectafstanden, maar uit de nadere beoordeling door Haskoning, onderschreven door de betrokken omgevingsdiensten, volgt dat deze afstanden zijn overschat. Zonder het niet-realistische windstille scenario bedraagt het gebied waar effecten van het door de windturbine veroorzaakte mengscenario kunnen optreden 371 meter. Dit is kleiner dan het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Smit & Zoon van 490 meter. Meander, het Soesterkwartier en Hoogland liggen buiten dit effectgebied.
Daarnaast is de informatievoorziening niet uitsluitend afhankelijk van WAS en NL-Alert. In voorschrift 11 van het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning is vastgelegd dat voor de bouw een communicatieplan moet worden goedgekeurd waarin wordt geregeld hoe personen en bedrijven binnen de maximale werpafstand worden gewaarschuwd en welk handelingsperspectief zij krijgen.
De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om te concluderen dat zeer kwetsbare functies door het windturbinescenario binnen het relevante effectgebied komen te liggen.

Beantwoording 4.5
Het definitieve turbinetype hoeft op dit moment nog niet vast te staan om te kunnen beoordelen of de aangevraagde bandbreedte inpasbaar is. Voor het onderzoek zijn gangbare windturbinetypen geselecteerd die binnen de aangevraagde afmetingen passen. Vervolgens is een referentieturbine doorgerekend waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de onderzochte typen. Daarmee is voor de planologische beoordeling een conservatieve bovengrens gehanteerd.
Daarnaast legt de ontwerpvergunning niet een specifiek turbinetype vast, maar maximale trefkansen voor de bedrijfsactiviteiten van Smit & Zoon. Uiterlijk drie maanden voor de bouw moet het definitieve type worden gemeld en moet met een rapport worden aangetoond dat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, inclusief de plaatsgebonden risicocontouren.
Daarmee kan niet ieder willekeurig turbinetype worden geplaatst: het uiteindelijk gekozen type moet binnen de vergunde veiligheidsvoorwaarden passen.

Beantwoording 4.6
Voor de beoordeling van de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario ‘bladbreuk in delen’ maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Het scenario is daarmee echter niet buiten beschouwing gebleven. In de QRA voor de gevolgen van de windturbines voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels van juli 2025 doorgerekend. Daarin is ‘bladbreuk in delen’ wel opgenomen en neemt de maximale werpafstand toe tot 627 meter. Uit deze berekeningen volgt dat ook met de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de normwaarden. Het college heeft daarmee zowel de geldende regels als de relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels bij de beoordeling kunnen betrekken.

Beantwoording 4.7
Het college erkent dat een gondelbrand een relevant incidentscenario is en dat een brand op grote hoogte niet met conventionele brandweermiddelen kan worden bestreden. De inzet richt zich daarom primair op het afzetten en ontruimen van het mogelijke effectgebied, het voorkomen van uitbreiding en het voorbereiden op het eventueel neerkomen van brandende turbineonderdelen.
Volgens de uitgevoerde analyse ligt Royal Smit & Zoon niet binnen het gebied waar bij dit scenario directe effecten van een vallende gondel worden verwacht. Voor de RWZI is dit scenario wel betrokken bij de veiligheidsafweging. Een blussysteem in de gondel wordt niet verplicht, omdat daarmee niet iedere brand kan worden beheerst, het aanvullende risico’s kan opleveren bij onderhoud en het niet bijdraagt aan het beperken van de onderzochte domino-effecten bij Royal Smit & Zoon. Wel wordt geborgd dat afwijkingen tijdig worden gesignaleerd en dat de omgeving en hulpdiensten worden gewaarschuwd, zodat het relevante gebied kan worden afgezet of ontruimd.

De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover zij vraagt om een expliciete beschrijving van de incidentbestrijding en de rolverdeling bij gondelbrand. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat dit scenario onvoldoende is beschouwd of dat een gondel blussysteem noodzakelijk als vergunningvoorschrift moet worden opgelegd.

Beantwoording 4.8
Het college betwist niet dat een windturbine kan falen en begrijpt dat incidenten met windturbines zorgen kunnen oproepen. Juist omdat falen niet volledig kan worden uitgesloten, worden bij externe veiligheid zowel de kans op een incident als de mogelijke gevolgen daarvan beoordeeld. In het onderzoek voor Wind op Isselt zijn daarom onder meer bladbreuk, mastbreuk en het vallen van gondel en rotor expliciet onderzocht.
De beoordeling gaat dus niet uit van de veronderstelling dat een ongeval onmogelijk is. De gebruikte faalfrequenties volgen uit de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek. Voor moderne grote turbines wordt daarbij conservatief gerekend, omdat mogelijke veiligheidsverbeteringen nog niet als verlaging in de historische faalfrequenties zijn verwerkt.
Daarnaast zijn de gevolgen voor de specifieke omgeving van Isselt, waaronder Smit & Zoon, de RWZI, wegen en andere objecten, afzonderlijk onderzocht en in de totale veiligheidsafweging betrokken. Het gegeven dat elders incidenten zijn opgetreden, maakt daarom op zichzelf niet dat de risico's op Isselt onaanvaardbaar zijn.

Geluid
Zienswijze:
"De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein liggen op circa 410 en 435 meter. Er zijn woningen op het industrieterrein op minder dan 200 meter. Het project stelt te voldoen aan de WHO-richtlijn van 45 dB Lden voor windturbinegeluid. Daarbij past echter een belangrijke kanttekening. De WHO-aanbeveling van 45 dB Lden uit 2018 is een voorwaardelijke aanbeveling (conditional recommendation), gebaseerd op een beperkt aantal kwalitatief hoogwaardige studies. De WHO erkent zelf dat windturbinegeluid andere kenmerken heeft dan ander geluid, met name door de constante rotatie, amplitudemodulatie en laagfrequente componenten die door standaard A-weging niet goed worden gemeten.
Daarnaast wijst de OAR erop dat Nederland een afstandsnorm hanteert van twee maal de tiphoogte (circa 486 meter), terwijl de OAR met verwijzing naar het voorzorgsbeginsel voorstelt geen woningen toe te staan binnen vier maal de tiphoogte (circa 972 meter). De OAR benoemt expliciet: "Nederland kent veel minder strikte afstandsnormen dan de WHO." De Exploitanten erkennen dat het hanteren van een afstandscriterium van viermaal de tiphoogte "de realisatie van dit project onmogelijk zou maken omdat het beschikbare plangebied daarvoor te klein is." Dit is een veelzeggende erkenning: het project past alleen op deze locatie omdat de meest beschermende afstandsnorm bewust niet wordt toegepast. De woningen op het industrieterrein liggen op minder dan 200 meter, ruim binnen elke voorzorgsafstand."

Antwoord:
Een afstandsnorm voor windturbines op land hangt altijd samen met andere ruimtelijke uitdagingen, zoals de duurzame energielevering voor woningbouw, mobiliteit en bedrijventerreinen. Of met het halen van de doelen voor het opwekken van duurzame energie op land als belangrijk onderdeel van het toekomstig energiesysteem. Bij een afstandsnorm van 3 of 4 keer de tiphoogte ten opzichte van alle woningen, neemt het theoretisch plaatsingspotentieel voor windenergie sterk af, en zou de plaatsing van windturbines niet mogelijk zijn; niet op deze locatie of elders in de gemeente. Een geluidsnorm die wel overeenkomt met de aanbeveling van de WHO kan hierom worden beschouwd als een voldoende voorwaarde. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1. Meer informatie over de afstandsnorm kunt u verder teruglezen in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het akoestisch onderzoek (Bijlage C, opgesteld door LBP/Sight) beoordeelt niet alleen het windturbinegeluid op zichzelf, maar ook de cumulatie met bestaande bronnen (verkeer, spoor, industrie) volgens de Methode Miedema. Daaruit blijkt dat voor drie woningen op het gezoneerde bedrijventerrein de windturbines een toename veroorzaken waardoor de cumulatieve geluidbelasting uitkomt op 65 dB Lden of 66 dB Lden. Dat is een hoog niveau, vergelijkbaar met de geluidbelasting waarbij voor wegen railverkeer al circa 9 tot 11 procent ernstig gehinderden wordt verwacht.
Daarnaast laat het onderzoek zien dat de grootste relatieve toename optreedt bij woningen in het buitengebied, met een toename tot 3 dB. De reden die het onderzoek zelf geeft is veelzeggend: juist omdat het achtergrondgeluid daar laag is, valt het windturbinegeluid daar het sterkst op. Dit is precies de omgeving van mijn ouders aan de rand van Hoogland: relatief stil, waardoor het nieuwe geluid het meest hinderlijk is. Het onderzoek erkent verder dat windturbinegeluid door de amplitudemodulatie, het ritmische zoeven van de wieken langs de mast, als hinderlijker wordt ervaren dan ander geluid bij hetzelfde aantal decibellen.”

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11. De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein zijn officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten (artikel 22.56 lid 2 onder a van het omgevingsplan). Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:
“Over laagfrequent geluid zijn geen afdwingbare afspraken gemaakt. Het resultaat is een inspanningsverplichting, geen harde norm. De subgroep Gezondheid schrijft: afspraken over geluid zijn “niet afdwingbaar geformuleerd vanwege de afhankelijkheid van de turbineleveranciers.” De bescherming van omwonenden is dus afhankelijk van de welwillendheid van een commerciële leverancier. Dat is geen bescherming, dat is een loze belofte.”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan laagfrequent geluid en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Het geluid van windturbines stopt niet 's nachts. Het is juist 's nachts het meest storend, wanneer het omgevingsgeluid lager is en het karakteristieke “swoosh"-geluid van de wieken hoorbaar wordt in de slaapkamer. Mijn ouders zullen moeten slapen met gesloten ramen in de zomer, of wakker liggen van laagfrequent geluid dat ze niet kunnen benoemen maar wel voelen.”

Antwoord:
Bij de exploitatie van de windturbines wordt er rekening gehouden om ’s nachts minder geluid te produceren. Dit is verder toegelicht in paragraaf 5.2.7.

Zienswijze:
“Onderzoek van het RIVM bevestigt dat windturbinegeluid bij een gelijke geluidbelasting als hinderlijker wordt ervaren dan geluid van industrie, wegof railverkeer. Langdurige hinder kan leiden tot hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten.”

Antwoord:

Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in L_{den}) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Schade

Zienswijze:
In Hoofdstuk 7 van uw zienswijze gaat u in op waardedaling en compensatie. U vraagt zich af of de waardedaling van woningen in Hoogland en het Soesterkwartier vooraf is meegerekend in de kosten-batenanalyse van dit project en of de gemeente Amersfoort verantwoordelijk wordt gehouden voor de schade.

Antwoord:
Schade kan geclaimd en toegekend worden via de wettelijke nadeelcompensatieregeling. De waardevermindering moet daarbij aangetoond zijn. In Nederland zijn veel windturbines gerealiseerd en diverse nadeelcompensatieclaims geweest. Mede op basis van deze landelijke ervaring en juridische uitspraken over de toekenning van nadeelcompensatie is een inschatting gemaakt van de maximaal te betalen nadeelcompensatie. Hieruit blijkt dat het project uitvoerbaar is. Meer informatie over dit thema is te lezen in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het ontwerpbesluit besteedt geen aandacht aan de milieukosten van het bouwen, onderhouden en ontmantelen van twee windturbines van deze omvang. Dit is een fundamentele omissie in een project dat wordt gepresenteerd als bijdrage aan duurzaamheid.”

Antwoord:
Bij de productie, transport, installatie, exploitatie en ontmanteling van windturbines komen inderdaad broeikasgassen vrij. Het klopt dat windenergie relatief materiaalintensief is. Daar staat tegenover dat er geen brandstof (olie, gas of kolen) wordt verbruikt. U vraagt zich af *“welke milieueffecten worden veroorzaakt door elektriciteitsopwekking uit wind gedurende de gehele levenscyclus van een windturbine en hoe verhouden deze zich tot andere vormen van energieopwekking”* Hier is internationaal onderzoek naar gedaan; daarvoor wordt de zogenaamde levenscyclusanalyse (LCA) methode gebruikt. Deze procedure brengt de milieueffecten van een product gedurende de gehele levenscyclus in kaart, van de winning van grondstoffen tot het einde van de levensduur. In vergelijking met de milieueffecten van fossiele brandstoffen zijn de milieueffecten van windenergie een factor 50 tot 100 kleiner. Energie opwekken met windturbines is dus vele malen duurzamer dan vanuit fossiele brandstoffen.
Uit onderzoek blijkt dat een windturbine al binnen ongeveer een half jaar zoveel schone energie heeft opgewekt, dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden gecompenseerd is. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de windenergie elektriciteit vervangt die anders zou worden opgewekt via een gascentrale. Kijk je naar de benodigde elektriciteit om een windturbine te maken, te plaatsen en te produceren, dan levert een windturbine al binnen één jaar winst op.

Daarnaast vraagt u zich af of de wegen wel geschikt zijn voor het zware transport in de bouwfase. Er zijn meerdere varianten transportroutes in beeld. Voor bouwverkeer en klein transport zoals heistelling, heipalen en grond) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen. Uit Bijlage G bij de OFLO blijkt dat de transportroutes bruikbaar zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in het BLVC plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie).

Slagschaduw

Zienswijze:

"Zelfs met de bovenwettelijke norm van 1 uur per jaar en 3 minuten per dag is het effect reëel. Daarnaast zijn er 23 kantoorpanden waar slagschaduw wordt verwacht, in het slechtste geval 105 uur per jaar. Het college noemt dit "slechts 5,3% van de kantooruren." Een dergelijke bagatellisering doet geen recht aan de werkelijke hinder van 105 uur flikkerende schaduw per jaar op een werkplek."

Antwoord:

Met betrekking tot de aanvaardbaarheid van slagschaduw op woningen vindt u meer informatie in paragraaf 2.6.12. Kantoren worden niet aangemerkt als gevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder.

Locatiespecifiek

Zienswijze:

"Het Meander Medisch Centrum ligt op circa 1.080 meter. Dit is het enige ziekenhuis in Amersfoort en omgeving. Patiënten die herstellen van operaties, in kritieke toestand verkeren of terminaal zijn, worden blootgesteld aan geluid, slagschaduw en visuele verstoring. De geluidsgevoeligheid van zieken is fundamenteel anders dan die van gezonde personen op een bedrijventerrein. Mensen die hier komen te overlijden, verdienen rust, geen wieken op de achtergrond. Het ontwerpbesluit gaat hier niet op in."

Antwoord:

Ook voor het Meander medisch Centrum gelden voor de diverse milieuaspecten normen. Aan deze normen is het plan getoetst. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Natuur

Zienswijze:

"In Hoofdstuk 11 van uw zienswijze gaat u in op de thema's Natuur en Ecologie. U stelt dat de natuurtoets aantoonbaar incompleet is en dat de mitigatie voorwaardelijk en nog niet bestaand is. U verzoekt het college geen vergunning te verlenen voordat het verplichte soortenonderzoek volledig is uitgevoerd (inclusief FCM, voldoende wintertellingen en vleermuisonderzoek op het RWZI-terrein) en voordat vaststaat dat de mitigerende maatregelen daadwerkelijk bestaan en werken."

Antwoord:

De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico's

door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied. De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Voor de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit wordt de beoordeling waar nodig verder uitgewerkt, onder meer voor soorten waarvoor aanvaringsslachtoffers worden verwacht en voor nesten die door de definitieve werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Dat betekent niet dat de natuurtoets voor de beoordeling van de BOPA onvoldoende is. Meer informatie over deze thema's is te vinden in
2.8.3, 2.8.8, 2.8.11, 2.8.13, 2.8.14, 2.8.16, 2.8.17, 2.8.18, 2.8.19 en 2.8.22 van deze zienswijzenota.

Landschap
Zienswijze:
“De landschappelijke analyse van Bosch & van Rijn (Bijlage E, “Landschappelijke analyse”) concludeert zelf een “gematigd negatief" effect. Het Landschap Eemland kent als kernkwaliteit “extreme openheid.” Twee constructies van 242,5 meter hoogte in een open polderlandschap zijn per definitie onverenigbaar met die kernkwaliteit. De nachtverlichting zal op bewolkte nachten, die in Nederland het merendeel van het jaar voorkomen, op volle sterkte branden. De visuele impact op omwonenden is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar.”

Antwoord:
Inderdaad heeft de veiligheidsverlichting van de twee windturbines effect op het landschapsbeeld ’s nachts. Dit betreft echter een klein segment van de nachthemel, van 24 uur per dag is er geen sprake. Daarnaast verschilt de verlichting weinig van vergelijkbare installaties op schoorstenen, hoge gebouwen en zendmasten en valt in het niet vergeleken met het effect dat reguliere straatverlichting op het nachtelijk landschapsbeeld en flora en fauna heeft.

C 49 Zaaknummer 575031

Landschap
Zienswijze:
"Dit verontrust mij, omdat ten eerste het mooie polderlandschap verstoord"

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“Dit verontrust mij, omdat de geplande windmolens staan op een voor de omgeving op een hele gevaarlijke plek (ontploffingsgevaar bij een calamiteit) dat vind ik onacceptabel.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
"Ten derde denk ik aan het wild en gevogelte dat tegen deze extreem hoge molenwieken aan kunnen vliegen met alle gevolgen vandien"

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“[...] en niet te vergeten het brommende geluid dat deze wieken produceren.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over brommen geluid paragraaf 2.5.2.

C 50 Zaaknummer 575613

Wetgeving
Zienswijze:
“Hoewel het belang van duurzame energie door mij wordt onderschreven, ben ik van mening dat de huidige vergunningaanvraag onvoldoende waarborgen biedt voor een aanvaardbare en gezonde leefomgeving, zoals vereist onder de Omgevingswet en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).”

Antwoord:
De Omgevingswet vereist dat bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een Bopa, zoals in dit geval, wordt aangetoond dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Zienswijze:
“Onzekerheden in de onderbouwing. Belangrijke elementen zijn nog niet definitief:
- Turbinetype
- Definitieve bronsterkte
- Operationele instellingen
- Daadwerkelijke hinderbeleving

Daarnaast is een deel van de maatregelen:
- Afhankelijk van toekomstige keuzes
- Of gebaseerd op aannames

Dit leidt tot besluitvorming op basis van onvolledige zekerheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.7 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving moet het bevoegd gezag aantonen:
• dat hinder en gezondheidsrisico’s aanvaardbaar zijn
• op basis van een integrale beoordeling
In dit geval:
• wordt hinder deels gemitigeerd, maar niet voorkomen
• ontbreekt een integrale beoordeling van de totale leefkwaliteit
• zijn onzekerheden niet vooraf weggenomen Conclusie: Daarmee is niet overtuigend aangetoond dat wordt voldaan aan het vereiste van een gezonde leefomgeving”

Antwoord:
Wij nemen kennis van uw zorgen over de mogelijke gevolgen van de windturbines voor de gezondheid van omwonenden. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines onderzocht en meegewogen.
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
"Ik maak mij ernstig zorgen over gezondheid en hinder, aangezien wij wonen op ca 1000m van de dichtstbijzijnde windturbine."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Kernbezwaar: hinder en gezondheid onvoldoende geborgd (voor de inhoudelijke onderbouwing wordt verwezen naar hoofdstuk 2 van de zienswijze (blz. 1)"

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 en 2.4.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Specifieke hinderaspecten: laagfrequent en tonaal geluid
• Wetenschappelijk is niet aangetoond wat de gevolgen zijn voor hinder en gezondheid van laagfrequent en tonaal geluid."

Antwoord:
Meer informatie over de invloed van laagfrequent en tonaal geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4. Voor de gezondheidseffecten van laagfrequent geluid van windturbines sluiten we aan bij het RIVM, wat in hun factsheet (uitgave juli 2026), wat meldt dat er nog altijd geen aanwijzingen dat laagfrequent geluid andere effecten hebben op omwonenden dan gewoon geluid.

Zienswijze:
"Gezondheidseffecten: erkende relatie tussen hinder en gezondheid
Bekend is dat langdurige hinder kan leiden tot
o slaapverstoring
o stress
o verminderd welzijn
Deze relatie wordt ook in beleidskaders en GGD-adviezen erkend. Welke belangen zijn zo groot dat ik als burger willens en wetens moet worden blootgesteld aan mogelijke slaapverstoring?"

Antwoord:
Wij begrijpen de zorgen van indiener over mogelijke gezondheidseffecten, zoals slaapverstoring, stress en verminderd welzijn. Deze aspecten zijn betrokken bij de beoordeling van het project. Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat, met inachtneming van de gestelde voorwaarden en normen, sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarbij is een afweging gemaakt tussen enerzijds de mogelijke effecten op de omgeving en anderzijds het publieke belang van de opwek van duurzame energie, de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en het behalen van de klimaat- en energiedoelstellingen. Voor meer informatie over gezondheidseffecten wordt verwezen naar paragraaf 2.4.3 en 2.4.5 van deze zienswijzennota. Met betrekking tot slaapverstoring zijn de geluidnormen zodanig vastgesteld dat het geluid van de windturbines binnen woningen niet hoorbaar mag zijn. De

geluidnormen zijn toegelicht in paragraaf 2.5.1; de handhaving van (laagfrequent) geluid wordt behandeld in paragraaf 2.5.4 en 2.5.8 van deze zienswijzennota.

Geluid

Zienswijze:

"Normstelling is bovengemiddeld, maar niet doorslaggevend
In de vergunning zijn strengere normen opgenomen:

- 45 dB L_{den}
- 43 dB L_{Aeq}
- 39 dB L_{night}

Dit is positief, maar onvoldoende om hinder uit te sluiten. De WHO norm gaat bijvoorbeeld uit van een afstand tot de eerste woningen van 4 keer tiphoogte. Omliggende landen ergens tussen de 4 en 10 keer de tiphoogte. Het adviseren van deze afstand heeft in belangrijke mate te maken met geluidshinder en dus gezondheid."

Antwoord:

De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in L_{den}) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Zienswijze:

"Praktische beperkingen

- Geluidsbelasting wordt grotendeels berekend en niet structureel gemeten op woningniveau
- Het definitieve turbinetype (en dus het werkelijke geluidsprofiel) is nog onbekend
- Bij afwijkingen wordt pas achteraf ingegrepen

Conclusie: Hierdoor ontbreekt zekerheid over de feitelijke geluidsbelasting en geluidsbeleving in de praktijk."

Antwoord:

In paragraaf 2.5.5 is beschreven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd en dat deze worden geüpdatet als het definitieve windturbinetype gekozen is. Na plaatsing van de zal er ook een bronsterktemeting plaatsvinden (voorschrift 5 van de vergunning). Meer informatie over de monitoring en handhaving van het windturbinegeluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.8.

Zienswijze:

"Laagfrequent en tonaal geluid:

- Er zijn geen eisen gesteld voor laagfrequent geluid door de Gemeente in de aanbesteding en ik mis ze ook in de ontwerpvergunning.
- Wetenschappelijk is niet aangetoond wat de gevolgen zijn voor hinder en gezondheid van laagfrequent en tonaal geluid.

- Tonaliteit wordt pas gecorrigeerd bij meting achteraf.

Conclusie: Risico op hinder blijft aanwezig zonder voorafgaande garantie.
Waarom worden bewoners niet beter beschermd tegen tonaal en laagfrequent geluid? Het voorzorgsbeginsel zou moeten gelden voor mogelijke gezondheidsproblemen door laag frequent en tonaal geluid."

Antwoord:
Meer informatie over de invloed van laagfrequent en tonaal geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4. Voor de gezondheidseffecten van laagfrequent geluid van windturbines sluiten we aan bij het RIVM, wat in hun factsheet (uitgave juli 2026), wat meldt dat er nog altijd geen aanwijzingen dat laagfrequent geluid andere effecten hebben op omwonenden dan gewoon geluid.

Slagschaduw
Zienswijze:
"Hoewel de norm is aangescherpt (max. 1 uur per jaar) op de gevel, geldt: bescherming richt zich alleen op verblijfsruimten en niet bijvoorbeeld op tuinen en terrassen van bewoners. Mijn terras ligt voor het huis en heeft dus naar verwachting meer slagschaduw dan de verblijfsruimtes. Waarom moet ik slagschaduw ervaren op mijn eigen terrein en dan wonen wij nog ongeveer 1000m weg van de windturbines? Dit staat haaks op een brede benadering van leefkwaliteit."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.11 en 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Monitoring
Zienswijze:
"Onzekerheden worden niet preventief opgelost
De ontwerpvergunning gaat uit van:
• monitoring
• evaluaties
• klachtafhandeling
Maar:
• gezondheidsmonitoring vindt pas na ingebruikname plaats
• er is geen directe koppeling met maatregelen (bijv. stilstand). Dit betekent dat risico's eerst optreden en daarna pas worden beoordeeld."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraf 2.12 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"De windturbines worden gerealiseerd op relatief korte afstand van woningen (circa 400–450 meter). Wat ik niet begrijp waarom de gemeente niet vasthoudt aan de WHO norm van minimaal 4 keer tiphoogte of zelfs aan de Nederlandse conceptnorm van 2 keer tiphoogte. Deze laatste is alleen als 2 keer vastgesteld omdat anders nergens in Nederland een windmolen kan worden geplaatst op land. Onderbouwing van deze conceptnorm ontbreekt. Buurlanden hebben zelfs nog striktere normen van 4 a 10 keer de tiphoogte. De gemeente bouwt de windturbine binnen 2 keer de afstand tot de dichtstbijzijnde huizen (industriegebied 190m tot dichtstbijzijnde huizen)? Dit leidt tot verhoogde blootstelling aan:
o geluid

o slagschaduw
o visuele impact
Uit reflecties en participatie blijkt dat dit ook als belangrijk zorgpunt wordt gezien. De locatiekeuze blijft daarmee de dominante risicofactor voor hinder en gezondheid. "

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.1 en 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
“Uit het participatieproces en publieke discussie blijkt dat:

- er aanzienlijke zorgen bestaan over hinder en gezondheid
- niet alle betrokken partijen het convenant hebben onderschreven

Daarnaast laat publieke berichtgeving zien dat het project onderwerp is van discussie en zorgen over impact op de leefomgeving. Deze signalen vragen om een zwaardere motivering dan nu is gegeven.”

Antwoord:
In uw zienswijze geeft u aan dat uit het participatieproces en de publieke discussie blijkt dat er veel zorgen bestaan over hinder en gezondheid. Ook wijst u erop dat niet alle partijen het omgevingsconvenant hebben ondertekend. Volgens u vragen deze signalen om een zwaardere motivering van het voorgenomen besluit dan nu is gegeven.
Wij begrijpen dat de zorgen over hinder en gezondheid, evenals het ontbreken van volledige overeenstemming binnen de Omgevingsadviesraad, bij u vragen oproepen over de onderbouwing van het voorgenomen besluit.
De gemeente is zich ervan bewust dat het project bij een deel van de omwonenden en betrokkenen zorgen oproept. Deze zorgen zijn gedurende het participatieproces, binnen de Omgevingsadviesraad, het Bewonersplatform, tijdens informatiebijeenkomsten en via ingediende reacties naar voren gebracht. De gemeente neemt deze signalen serieus en heeft deze betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Tegelijkertijd is het doel van het participatieproces niet geweest om draagvlak te meten of volledige overeenstemming te bereiken. Het proces was bedoeld om belangen, zorgen en aandachtspunten vanuit de omgeving inzichtelijk te maken en waar mogelijk te vertalen naar aanvullende afspraken. Dit heeft onder meer geleid tot afspraken over geluid, slagschaduw, veiligheid, ecologie en financiële participatie, die zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en betrokken zijn bij de ontwerp-omgevingsvergunning.
Dat niet alle partijen het convenant hebben ondertekend en dat er zorgen blijven bestaan, is voor de gemeente een belangrijk signaal dat er verschillende opvattingen leven over het project. Deze signalen maken daarom onderdeel uit van de bestuurlijke afweging. De gemeenteraad zal bij zijn uiteindelijke besluit de belangen van omwonenden, de uitkomsten van onderzoeken, de ontvangen zienswijzen en de opgave voor duurzame energie zorgvuldig tegen elkaar afwegen en deze afweging motiveren.
Meer informatie over dit thema vindt u in paragraaf 2.2.22 en 2.2.4 van deze zienswijzennota.

C 51 Zaaknummer 575612

Gezondheid
Zienswijze:
"Het RIVM toonde eerder aan dat geluidsoverlast door vlieg- en wegverkeer de cognitieve ontwikkeling van kinderen significant schaadt. Harde cijfers over de impact van windturbines ontbreken echter nog door een gebrek aan specifiek onderzoek, terwijl een vergelijkbaar risico zeer aannemelijk is. Met de gezondheid van onze kinderen neem je geen risico; zolang wetenschappelijk bewijs uitblijft, moet de veiligheid van het kind altijd vooropstaan."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota. De normen voor verschillende geluidbronnen zijn gerelateerd aan mate van hinder die een bron kan veroorzaken. Aangezien windturbines bij een relatief laag geluidniveau al tot hinder kunnen leiden zijn de normen voor windturbinegeluid veel strenger dan voor bijvoorbeeld het geluid van (spoor-)wegen. De geluidsnormen voor de windturbines zijn verder toegelicht in paragraaf 2.5.1.

Geluid
Zienswijze:
"De onderzoeken die aan het ontwerpbesluit ten grondslag liggen lijken uit te gaan van reguliere woningen. Een woonwagen verschilt echter aanzienlijk van een traditionele woning wat betreft bouwmaterialen, isolatie en geluidswering. Daarnaast bestaat binnen de woonwagenlocatie een grote variatie in bouwjaar en kwaliteit. Sommige woonwagens zijn meer dan veertig jaar oud en beschikken over beperkte isolatie, terwijl andere woonwagens relatief nieuw zijn en voldoen aan moderne eisen. Hierdoor kunnen de effecten van geluid en trillingen per woonwagen sterk verschillen. Er is een algemene geluidsmeting uitgevoerd in de twee best geïsoleerde woonwagens. Hierin is in onze ogen onvoldoende onderzoek gedaan."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.
De geluidnormen zijn zodanig gedefinieerd dat windturbines binnen woningen niet hoorbaar zouden moeten zijn. Op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is het wel zo dat woonwagens minder beschermd zijn tegen specifieke geluidbronnen dan andere woonfuncties, maar er is wel sprake van een minimale geluidwering van 20 dB (artikel 4.102 Bbl). Deze eis was ook al in de voorlopers van het vastgelegd, onder meer het Bouwbesluit uit 1992 en het Besluit Geluidwering gebouwen uit 1983. Met deze geluidwering zou een geluidniveau op de gevel van 43 dB(A) verlaagd kunnen worden tot onder de 25 dB(A), wat zeer stil is. Het is echter wel mogelijk dat een woonwagen met name laagfrequent geluid minder goed dempt dan een andere woning. In het geval dat laagfrequent geluid hoorbaar is in een woning kunnen er geluidmetingen worden uitgevoerd. Dit is verder beschreven in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Oosterhout is momenteel de enige locatie in Nederland waar windturbines vlak bij een woonwagen staan. Op slechts driehonderd meter afstand draaien al zes windmolens van 165 meter hoog, en de komst van nog eens twee turbines van 235 meter dreigt. Ondanks duizenden euro’s aan extra isolatie kampen de bewoners dagelijks met ernstige geluidsoverlast en slapeloze nachten.”

Antwoord:
De situatie in Oosterhout lijkt te gaan over 6 windturbines op bedrijventerrein Oosterhout en 2 windturbines in de Oranjepolder. In de vergunning van de turbines Oranjepolder lijkt het erop dat er slechts geluidnormen voor L_{den} en L_{night} zijn opgenomen, die ook nog eens 2 dB minder streng zijn dan wat Amersfoort wil hanteren. Daarnaast lijkt er ook geen specifieke norm te zijn voor kortdurend geluid ($L_{Aeq,10min}$) en tonaal geluid. Het lijkt er op dat Oosterhout de omgeving minder goed beschermd heeft tegen het geluid van windturbines dan wat Amersfoort van plan is. Ten opzichte van de woningen aan de Kryptonweg staan de windturbines ook wat verder (minimale afstand is 500 meter), en zijn het er 2 in plaats van 8. In combinatie met de voorschriften met betrekking tot de handhaving van het geluid (zie

paragraaf 2.5.8) hoopt de gemeente er alles aan te doen om geluidhinder te voorkomen en indien nodig te mitigeren.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"In de praktijk zijn situaties bekend waarin bewoners die ernstige hinder van windturbines ervaren, ervoor kiezen te verhuizen. Voor bewoners van een woonwagenlocatie is dit in veel gevallen geen optie. Het wonen in een woonwagen vormt voor bewoners een onderdeel van hun culturele identiteit en levenswijze. Daarnaast zijn de financiële mogelijkheden om te verhuizen zeer beperkt. Een woonwagen wordt met eigen middelen gefinancierd, terwijl de standplaats wordt gehuurd en niet kan worden aangekocht. Bij verkoop komt daardoor onvoldoende vermogen vrij om elders een gelijkwaardige woonplek te realiseren. Bovendien zijn er in Amersfoort al decennialang nauwelijks nieuwe standplaatsen gerealiseerd. Hierdoor bestaan er voor bewoners feitelijk geen realistische alternatieven indien de leefbaarheid van de huidige locatie door de komst van windturbines zou verslechteren."

Antwoord:
Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat er geen sprake is van een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat. In die zin is er geen sprake van een noodzaak om te verhuizen. Wij begrijpen wel dat U zou de overlast wel als zo hinderlijk kunnen ervaren, dat u graag zou willen verhuizen. Wij begrijpen dat dit in uw situatie misschien wel nog lastiger is dan voor andere woningzoekenden (waar de zoektocht vaak ook al moeizaam verloopt). Los van de ontwikkeling van 2 windturbines op Isselt, heeft de Amersfoortse coalitie afgesproken in de komende 4 jaar 20 nieuwe standplaatsen voor woonwagens te creëren. Dit klinkt (en is wellicht) weinig, maar op een totaal van 142 woonwagens in Amersfoort, is het toch een toename van ongeveer 14 procent.

Participatie
Zienswijze:
“De bewoners van de Kryptonweg zijn pas sinds 2023 geïnformeerd over de eventuele komst van de windturbines. Hiervoor is er nooit contact geweest met het gemeentelijke orgaan of de intiatiefnemer Soesterwijkwiek. Met overige bewoners van bijvoorbeeld hoogland is sinds 2016 wel contact. Daarnaast is het woonwagenkamp in het eerste onderzoek niet in beeld geweest bij Bosch en van Rijn.”

Antwoord:
In uw zienswijze geeft u aan dat bewoners van de Kryptonweg pas laat zijn geïnformeerd over het project en dat woonwagenbewoners aanvankelijk niet waren betrokken bij het onderzoek van Bosch & Van Rijn. Wij begrijpen dat dit bij betrokken bewoners de indruk kan hebben gewekt dat zij onvoldoende zijn betrokken bij het proces. De gemeente en initiatiefnemers hebben gedurende de afgelopen jaren op verschillende manieren gecommuniceerd over de plannen voor windenergie op Isselt. In de periode voorafgaand aan 2022 gebeurde dit vooral via algemene communicatiekanalen, zoals de gemeentepagina's in Stad Amersfoort, de gemeentelijke website, nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten en een enquête onder inwoners. Ook heeft energiecoöperatie SoesterwijkWiek gedurende deze periode informatie gedeeld via bijeenkomsten en haar eigen communicatiekanalen.
In 2022 zijn bewoners van de Kryptonweg schriftelijk geïnformeerd over de resultaten van de milieueffectonderzoeken en uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst. Tegelijkertijd is gebleken dat een deel van de woonwagen- en woonbootbewoners deze brief ten onrechte niet had ontvangen. De gemeente heeft deze fout erkend nadat dit tijdens een inloopbijeenkomst aan het licht kwam.
De gemeente heeft hiervoor excuses aangeboden. Ook heeft de verantwoordelijk wethouder persoonlijk gesprekken gevoerd met verschillende woonwagenbewoners om hun ervaringen en zorgen te horen. Vervolgens zijn woonwagenbewoners uitgenodigd om deel te nemen aan de Omgevingsadviesraad en

zijn zij betrokken geweest bij het verdere participatieproces. In dat kader is ook een onderzoek uitgevoerd naar gevelwering in het kader van geluid bij enkele woonwagens.
Wij erkennen dat de communicatie richting deze groep inwoners in eerste instantie niet volledig is verlopen zoals bedoeld. Tegelijkertijd zijn maatregelen genomen om het contact te herstellen en woonwagenbewoners alsnog actief bij het proces te betrekken. Hun inbreng is zichtbaar meegewogen in het participatieproces en de afspraken over bijvoorbeeld geluid in het omgevingsconvenant.
Het klopt inderdaad zoals u aangeeft in uw zienswijze dat de woonwagens in de eerste onderzoeken van Bosch en Van Rijn ten tijde van de vormvrije m.e.r.-beoordeling niet meegenomen. Deze fout is destijds hersteld, het onderzoeksresultaat is aangepast en het is ook verder niet meer voorgekomen. We hebben onze excuses aangeboden en ervan geleerd. In volgende onderzoeken en de verdere participatie met de omgeving zijn de woonwagenbewoners volwaardig meegenomen.

Cumulatie
Zienswijze:
"Het college is in juni geïnformeerd over verouderde geluidsbelasting gegevens op industrieterrein de Isselt. Hierop hebben wij als bewoners gevraagd hoe deze gegevens zijn verwerkt in het geluidsonderzoek Wind op Isselt. Hierin geeft de gemeente aan dat zij werken met een worstcasescenario. 50 decibel op 50 meter. Als omliggende bedrijven in de praktijk (onbewust) de normen overschrijden, is de gecumuleerde berekening voor de windturbines per definitie onjuist en is er géén sprake van een veilige marge, maar van een onacceptabele overschrijding van het woon- en leefklimaat op ons kamp. De risico's worden bovendien nog eens vergroot door de ligging van twee pas gebouwde loodsen precies op de grens van het woonwagenkamp. Deze weerkaatsing van geluid is dus niet meegenomen in de berekeningen. "

Antwoord:
Het klopt dat de weerkaatsing niet meegenomen is in de geluidsberekeningen.

C 52 Zaaknummer 575605
Deze zienswijze behandelt op een uitgebreide wijze veel verschillende thema's. Hieronder gaan wij per thema in op de verschillende opmerkingen en vragen die worden genoemd. Het veelomvattende karakter van deze zienswijze kan ertoe hebben geleid dat niet ieder aspect afzonderlijk is behandeld.

Overige vragen
Zienswijze:
U geeft aan dat in het ontwerpbesluit geen aandacht is besteed aan de gevolgen van de voorgenomen windturbines voor de luchtballonvaart en andere vormen van niet-gemotoriseerde luchtvaart. Volgens u is dit een ernstige omissie, omdat luchtballonnen niet zelfstandig van koers kunnen veranderen en daardoor extra kwetsbaar zijn voor verstoringen van het windpatroon.
U wijst erop dat de windturbines turbulentie, windschering en verstoring van thermische luchtlagen kunnen veroorzaken. Daarnaast vormen de turbines met een hoogte van 242,5 meter een aanzienlijk obstakel voor de luchtvaart en beperken zij de beschikbaarheid van veilige start- en landingslocaties. Volgens u kunnen deze effecten de veiligheid en uitvoerbaarheid van ballonvaarten in de regio Amersfoort en Soest aanzienlijk beperken. Ook voor paragliding en zweefvliegen verwacht u negatieve gevolgen.
Verder stelt u dat luchtballonvaart een gereguleerde en gecertificeerde luchtvaartactiviteit is waarvan de belangen in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten worden meegewogen. Naar uw mening is dit in de besluitvorming onvoldoende gebeurd.
U vreest dat de plaatsing van de windturbines het operationele gebied van Wiegers Ballonvaarten zodanig beperkt dat het voortbestaan van het bedrijf in gevaar komt. Daarom verzoekt u het college om onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten op de luchtballonvaart, paragliding en zweefvliegen,

hierover advies in te winnen bij relevante luchtvaartorganisaties en toezichthouders, en te motiveren hoe eventuele financiële schade voor Wiegers Ballonvaarten wordt ondervangen of gecompenseerd.

Antwoord:
Het is juist dat opstijgen richting de windturbines niet meer mogelijk is vanwege het risico op een aanvaring. Dat levert dan een operationele beperking. Er kan niet meer opgestegen worden bij windrichtingen uit een bepaalde sector.
Planologisch is er echter geen specifieke opstijgplaats in Soest aangeduid. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het slechts om incidentele opstijgingen gaat. Wij zijn daarom van mening, dat het belang van het opwekken van duurzame energie door de beoogde 2 windturbines zwaarder weegt dan het belang van een incidentele opstijging van een luchtballon bij een bepaalde windrichting.
Het is inderdaad denkbaar dat er gebieden zijn waarbinnen men last kunt krijgen van zogeffecten (turbulentie, windschering en tipwervels). Het zog wordt doorkruist wanneer de windrichting (en daarmee het zog achter de turbine) is opgelijnd met de lijn tussen turbine en opstijglocatie. De ernst van het doorkruisen van het zog met een luchtballon lijkt ons erg moeilijk te bepalen. Er zijn o.a. door het NLR wel studies gedaan naar zogeffecten voor vliegtuigen en helikopters maar nooit voor luchtballonnen. Mogelijk omdat daar de benodigde gegevens over vliegbewegingen voor ontbreken. Maar wellicht kan in overleg met de initiatiefnemers een stilstandregeling worden overwogen. Wanneer het aantal vliegbewegingen beperkt is zal ook het verlies in opbrengst voor de initiatiefnemers beperkt zijn.
Verder wijst u op het gevaar dat de ballon door windschering naar de turbine toe wordt getrokken. Dat gevaar zien wij niet. In het zog achter de turbine is de windsnelheid lager en de turbulentie hoger maar de lucht blijft altijd van de turbine af stromen. Het zog achter de turbine zuigt je dus niet aan.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat het participatieproces volgens u onvoldoende zorgvuldig is verlopen, dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het project en dat het advies van de subcommissie Externe Veiligheid om geen windturbines te plaatsen niet wordt gevolgd.

Antwoord:
Wij begrijpen dat u vragen heeft bij zowel het verloop van het participatieproces als de wijze waarop de veiligheidsafwegingen worden betrokken bij de besluitvorming. Gezien de mogelijke impact van het project op de omgeving is het begrijpelijk dat deze onderwerpen aandacht vragen.
De gemeente heeft zich ingespannen om het participatieproces zorgvuldig vorm te geven. Binnen de Omgevingsadviesraad (OAR) en het Bewonersplatform is ruimte geboden om zorgen, kennis en aandachtspunten vanuit de omgeving in te brengen. De deelnemers zijn daarbij ondersteund met informatie, kennissessies en onafhankelijke deskundigheid. Het doel van dit proces was om belangen en zorgen inzichtelijk te maken en waar mogelijk te komen tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer over onder meer geluid, slagschaduw, ecologie, veiligheid en financiële participatie.
Het participatieproces is niet bedoeld om vast te stellen of de windturbines al dan niet gerealiseerd kunnen worden, noch om draagvlak voor het project te meten. Ook was het niet een voorwaarde om op alle onderwerpen tot consensus te komen. Dat er binnen de OAR verschillende standpunten zijn blijven bestaan, betekent daarom niet automatisch dat het proces onvoldoende zorgvuldig is verlopen.
Tegelijkertijd erkennen wij dat het uitblijven van overeenstemming een belangrijk signaal is. Het laat zien dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen bestaan over het project. Deze zorgen zijn zichtbaar gemaakt gedurende het participatieproces en betrokken bij de verdere beoordeling en belangenafweging.
Ten aanzien van de externe veiligheid geldt dat de bevindingen en reflecties van de subcommissie Externe Veiligheid, evenals de uitgevoerde onderzoeken en toetsingen, zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarvoor heeft de gemeente externe expertise ingehuurd. De verschillende adviezen en inzichten maken onderdeel uit van de integrale afweging die wordt gemaakt.

Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om, op basis van alle beschikbare informatie, de ingediende zienswijzen, de resultaten van onderzoeken, de afspraken uit het participatieproces en de verschillende adviezen, een zorgvuldige belangenafweging te maken en hierover een besluit te nemen. Zie voor een volledige beantwoording ook 2.2.4.

Wetgeving

Zienswijze:

In uw zienswijze geeft u aan dat de MER-beoordeling uit 2022 achterhaald is omdat het beeld van de situatie sinds 2022 is veranderd.

Antwoord:

Wij delen deze opvatting niet. Voor het project bestaat op grond van de geldende wet- en regelgeving geen MER-beoordelingsplicht. Hoewel in het verleden een MER-beoordeling is uitgevoerd en sinds 2022 meer duidelijkheid is verkregen over onder meer de externe veiligheidssituatie, leidt dit niet tot een wijziging van die conclusie. Er is geen sprake van een wezenlijke wijziging van het plan die aanleiding geeft tot het alsnog uitvoeren of actualiseren van een MER-beoordeling. Daarbij merken wij op dat de aanmeldnotitie MER-beoordeling uit 2022 weliswaar onderdeel uitmaakt van de onderbouwing van het besluit, maar niet de enige basis vormt. Ook de onderzoeken en gegevens die ten grondslag liggen aan het ontwerpbesluit zijn betrokken bij de besluitvorming. De nieuwe inzichten, waaronder die ten aanzien van externe veiligheid, zijn daarbij volwaardig meegewogen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het doel van de MER-regelgeving om milieubelangen zorgvuldig te betrekken bij de besluitvorming.

Veiligheid

Zienswijze:

In hoofdstuk 4 van uw zienswijze gaat u in op het thema externe veiligheid. U heeft het over afwijking standaardwaarde en onbetrouwbare rekenmodellen (4.1), over domino-effecten Smit & Zoon (4.2) en dat de gemeente haar eigen veiligheidsonderzoek ondeugdelijk zou verklaren (4.3). Ook gaat u in op kwetsbare mensen zonder bescherming binnen het gifwolkaandachtsgebied (4.4), de veiligheidsmarge afhankelijk van een nog niet gekozen turbine (4.5), het scenario bladbreuk in delen (4.6), brand en calamiteiten (4.7) en de kans op het instorten of falen van een windturbine (4.8).

Antwoord:

Beantwoording 4.1

Het college begrijpt de zorg over de betrouwbaarheid van de berekeningen. Voor de beoordeling is echter de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek toegepast. De gebruikte faalfrequenties zijn gebaseerd op onderzoek van DNV KEMA en verschillende gegevensbronnen, waaronder internationale incidentgegevens en Nederlandse casuïstiek. De Nederlandse gegevens uit de Caithness-database zijn daarbij door DNV KEMA gecontroleerd. Voor grotere moderne turbines is bovendien geen veiligheidswinst in de historische faalfrequenties verwerkt, waardoor voor deze turbines conservatief wordt gerekend. Het college ziet daarom geen aanleiding om de gebruikte faalfrequenties als onbruikbaar te beschouwen.

Dat 29 gebouwen binnen de PR 10^{-6}-contour liggen, is bij de beoordeling betrokken. Voor 17 daarvan is de afwijking van de standaardwaarde gemotiveerd. De wettelijke grenswaarde wordt niet overschreden. Het betreft daarmee geen afwijking van het vereiste basisbeschermingsniveau.

Beantwoording 4.2

Het college erkent dat de dominoscenario's kunnen leiden tot een groter berekend invloeds- en gifwolkaandachtsgebied en dat deze gevolgen nadrukkelijk moeten worden betrokken bij de beoordeling van het groepsrisico en de ruimtelijke aanvaardbaarheid.

De maximale afstanden uit de QRA worden in belangrijke mate bepaald door zeer lage windsnelheden. Haskoning heeft daarom aanvullend onderzocht wat de gevolgen zijn wanneer de weersklassen F1,5 en D1,5 voor de dominoscenario's buiten beschouwing worden gelaten. Het berekende aandachtsgebied van deze scenario's bedraagt dan circa 371 meter. Het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Royal Smit & Zoon van circa 490 meter blijft daarmee maatgevend. Deze analyse vervangt de formele berekening niet, maar geeft wel inzicht in de representativiteit van de maximale effectafstanden.

De aanvaardbaarheid is niet uitsluitend gebaseerd op het maatschappelijke belang van duurzame energie. Het college heeft ook de wettelijke risiconormen, de mogelijke domino-effecten, de aanwezige personen, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van deskundige instanties betrokken. Op basis van deze integrale beoordeling wordt geconcludeerd dat de resterende effecten niet wezenlijk afwijken van de effecten die reeds bij een incident bij Royal Smit & Zoon kunnen optreden en ruimtelijk aanvaardbaar zijn.

De zienswijze wordt daarom niet gevolgd en geeft op dit punt geen aanleiding het besluit aan te passen.

Beantwoording 4.3

Het college deelt niet de conclusie dat de gehele veiligheidsonderbouwing ondeugdelijk is. De QRA is opgesteld door Antea in samenwerking met Smit & Zoon; het externe veiligheidsonderzoek van Bosch & van Rijn is een afzonderlijk onderzoek, waarin de resultaten van de QRA zijn verwerkt. De geconstateerde onjuistheid betreft specifiek de modellering van bepaalde mengscenario's en de daaruit berekende effectafstanden. Zowel Haskoning als de betrokken omgevingsdiensten hebben juist dit onderdeel nader beoordeeld.

Voor het plaatsgebonden risico volgt uit de QRA dat aan de normwaarden wordt voldaan. Voor de beoordeling van de effecten en het groepsrisico zijn de uitkomsten niet zonder meer overgenomen, maar zijn de aanvullende inzichten van Haskoning en de omgevingsdiensten betrokken. Daaruit volgt dat de oorspronkelijke modellering de effectafstanden overschat en dat de effecten kleiner zijn dan de oorspronkelijke QRA suggereert.

Deze informatie is betrokken bij de besluitvorming.

Beantwoording 4.4

Het college begrijpt de zorg over minder zelfredzame personen bij een toxisch scenario. De oorspronkelijke QRA berekende grote effectafstanden, maar uit de nadere beoordeling door Haskoning, onderschreven door de betrokken omgevingsdiensten, volgt dat deze afstanden zijn overschat. Zonder het niet-realistische windstille scenario bedraagt het gebied waar effecten van het door de windturbine veroorzaakte mengscenario kunnen optreden 371 meter. Dit is kleiner dan het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Smit & Zoon van 490 meter. Meander, het Soesterkwartier en Hoogland liggen buiten dit effectgebied.

Daarnaast is de informatievoorziening niet uitsluitend afhankelijk van WAS en NL-Alert. In voorschrift 11 van het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning is vastgelegd dat voor de bouw een communicatieplan moet worden goedgekeurd waarin wordt geregeld hoe personen en bedrijven binnen de maximale werpafstand worden gewaarschuwd en welk handelingsperspectief zij krijgen.

De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om te concluderen dat zeer kwetsbare functies door het windturbinescenario binnen het relevante effectgebied komen te liggen.

Beantwoording 4.5

Het definitieve turbinetype hoeft op dit moment nog niet vast te staan om te kunnen beoordelen of de aangevraagde bandbreedte inpasbaar is. Voor het onderzoek zijn gangbare windturbinetypen geselecteerd die binnen de aangevraagde afmetingen passen. Vervolgens is een referentieturbine doorgerekend waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de onderzochte typen. Daarmee is voor de planologische beoordeling een conservatieve bovengrens gehanteerd.

Daarnaast legt de ontwerpvergunning niet een specifiek turbinetype vast, maar maximale trefkansen voor de bedrijfsactiviteiten van Smit & Zoon. Uiterlijk drie maanden voor de bouw moet het definitieve type worden gemeld en moet met een rapport worden aangetoond dat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, inclusief de plaatsgebonden risicocontouren.
Daarmee kan niet ieder willekeurig turbinetype worden geplaatst: het uiteindelijk gekozen type moet binnen de vergunde veiligheidsvoorwaarden passen.

Beantwoording 4.6
Voor de beoordeling van de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario 'bladbreuk in delen' maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Het scenario is daarmee echter niet buiten beschouwing gebleven. In de QRA voor de gevolgen van de windturbines voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels van juli 2025 doorgerekend. Daarin is 'bladbreuk in delen' wel opgenomen en neemt de maximale werpafstand toe tot 627 meter. Uit deze berekeningen volgt dat ook met de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de normwaarden. Het college heeft daarmee zowel de geldende regels als de relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels bij de beoordeling kunnen betrekken.

Beantwoording 4.7
Het college erkent dat een gondelbrand een relevant incidentscenario is en dat een brand op grote hoogte niet met conventionele brandweermiddelen kan worden bestreden. De inzet richt zich daarom primair op het afzetten en ontruimen van het mogelijke effectgebied, het voorkomen van uitbreiding en het voorbereiden op het eventueel neerkomen van brandende turbineonderdelen.
Volgens de uitgevoerde analyse ligt Royal Smit & Zoon niet binnen het gebied waar bij dit scenario directe effecten van een vallende gondel worden verwacht. Voor de RWZI is dit scenario wel betrokken bij de veiligheidsafweging. Een blussysteem in de gondel wordt niet verplicht, omdat daarmee niet iedere brand kan worden beheerst, het aanvullende risico's kan opleveren bij onderhoud en het niet bijdraagt aan het beperken van de onderzochte domino-effecten bij Royal Smit & Zoon. Wel wordt geborgd dat afwijkingen tijdig worden gesignaleerd en dat de omgeving en hulpdiensten worden gewaarschuwd, zodat het relevante gebied kan worden afgezet of ontruimd.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover zij vraagt om een expliciete beschrijving van de incidentbestrijding en de rolverdeling bij gondelbrand. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat dit scenario onvoldoende is beschouwd of dat een gondel blussysteem noodzakelijk als vergunningvoorschrift moet worden opgelegd.

Beantwoording 4.8
Het college betwist niet dat een windturbine kan falen en begrijpt dat incidenten met windturbines zorgen kunnen oproepen. Juist omdat falen niet volledig kan worden uitgesloten, worden bij externe veiligheid zowel de kans op een incident als de mogelijke gevolgen daarvan beoordeeld. In het onderzoek voor Wind op Isselt zijn daarom onder meer bladbreuk, mastbreuk en het vallen van gondel en rotor expliciet onderzocht.
De beoordeling gaat dus niet uit van de veronderstelling dat een ongeval onmogelijk is. De gebruikte faalfrequenties volgen uit de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek. Voor moderne grote turbines wordt daarbij conservatief gerekend, omdat mogelijke veiligheidsverbeteringen nog niet als verlaging in de historische faalfrequenties zijn verwerkt.
Daarnaast zijn de gevolgen voor de specifieke omgeving van Isselt, waaronder Smit & Zoon, de RWZI, wegen en andere objecten, afzonderlijk onderzocht en in de totale veiligheidsafweging betrokken. Het gegeven dat elders incidenten zijn opgetreden, maakt daarom op zichzelf niet dat de risico's op Isselt onaanvaardbaar zijn.

Geluid

Zienswijze:
“De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein liggen op circa 410 en 435 meter. Er zijn woningen op het industrieterrein op minder dan 200 meter. Het project stelt te voldoen aan de WHO-richtlijn van 45 dB Lden voor windturbinegeluid. Daarbij past echter een belangrijke kanttekening. De WHO-aanbeveling van 45 dB Lden uit 2018 is een voorwaardelijke aanbeveling (conditional recommendation), gebaseerd op een beperkt aantal kwalitatief hoogwaardige studies. De WHO erkent zelf dat windturbinegeluid andere kenmerken heeft dan ander geluid, met name door de constante rotatie, amplitudemodulatie en laagfrequente componenten die door standaard A-weging niet goed worden gemeten.
Daarnaast wijst de OAR erop dat Nederland een afstandsnorm hanteert van twee maal de tiphoogte (circa 486 meter), terwijl de OAR met verwijzing naar het voorzorgsbeginsel voorstelt geen woningen toe te staan binnen vier maal de tiphoogte (circa 972 meter). De OAR benoemt expliciet: "Nederland kent veel minder strikte afstandsnormen dan de WHO." De Exploitanten erkennen dat het hanteren van een afstandscriterium van viermaal de tiphoogte “de realisatie van dit project onmogelijk zou maken omdat het beschikbare plangebied daarvoor te klein is.” Dit is een veelzeggende erkenning: het project past alleen op deze locatie omdat de meest beschermende afstandsnorm bewust niet wordt toegepast. De woningen op het industrieterrein liggen op minder dan 200 meter, ruim binnen elke voorzorgsafstand.”

Antwoord:
Een afstandsnorm voor windturbines op land hangt altijd samen met andere ruimtelijke uitdagingen, zoals de duurzame energielevering voor woningbouw, mobiliteit en bedrijventerreinen. Of met het halen van de doelen voor het opwekken van duurzame energie op land als belangrijk onderdeel van het toekomstig energiesysteem. Bij een afstandsnorm van 3 of 4 keer de tiphoogte ten opzichte van alle woningen, neemt het theoretisch plaatsingspotentieel voor windenergie sterk af, en zou de plaatsing van windturbines niet mogelijk zijn; niet op deze locatie of elders in de gemeente. Een geluidsnorm die wel overeenkomt met de aanbeveling van de WHO kan hierom worden beschouwd als een voldoende voorwaarde. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1. Meer informatie over de afstandsnorm kunt u verder teruglezen in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het akoestisch onderzoek (Bijlage C, opgesteld door LBP/Sight) beoordeelt niet alleen het windturbinegeluid op zichzelf, maar ook de cumulatie met bestaande bronnen (verkeer, spoor, industrie) volgens de Methode Miedema. Daaruit blijkt dat voor drie woningen op het gezoneerde bedrijventerrein de windturbines een toename veroorzaken waardoor de cumulatieve geluidbelasting uitkomt op 65 dB Lden of 66 dB Lden. Dat is een hoog niveau, vergelijkbaar met de geluidbelasting waarbij voor wegen railverkeer al circa 9 tot 11 procent ernstig gehinderden wordt verwacht.
Daarnaast laat het onderzoek zien dat de grootste relatieve toename optreedt bij woningen in het buitengebied, met een toename tot 3 dB. De reden die het onderzoek zelf geeft is veelzeggend: juist omdat het achtergrondgeluid daar laag is, valt het windturbinegeluid daar het sterkst op. Dit is precies de omgeving van mijn ouders aan de rand van Hoogland: relatief stil, waardoor het nieuwe geluid het meest hinderlijk is. Het onderzoek erkent verder dat windturbinegeluid door de amplitudemodulatie, het ritmische zoeven van de wieken langs de mast, als hinderlijker wordt ervaren dan ander geluid bij hetzelfde aantal decibellen.”

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11. De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein zijn officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten (artikel 22.56 lid 2 onder a van het omgevingsplan). Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van

het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:
“Over laagfrequent geluid zijn geen afdwingbare afspraken gemaakt. Het resultaat is een inspanningsverplichting, geen harde norm. De subgroep Gezondheid schrijft: afspraken over geluid zijn “niet afdwingbaar geformuleerd vanwege de afhankelijkheid van de turbineleveranciers.” De bescherming van omwonenden is dus afhankelijk van de welwillendheid van een commerciële leverancier. Dat is geen bescherming, dat is een loze belofte.”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan laagfrequent geluid en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Het geluid van windturbines stopt niet 's nachts. Het is juist 's nachts het meest storend, wanneer het omgevingsgeluid lager is en het karakteristieke “swoosh"-geluid van de wieken hoorbaar wordt in de slaapkamer. Mijn ouders zullen moeten slapen met gesloten ramen in de zomer, of wakker liggen van laagfrequent geluid dat ze niet kunnen benoemen maar wel voelen.”

Antwoord:
Bij de exploitatie van de windturbines wordt er rekening gehouden om ’s nachts minder geluid te produceren. Dit is verder toegelicht in paragraaf 5.2.7.

Zienswijze:
“Onderzoek van het RIVM bevestigt dat windturbinegeluid bij een gelijke geluidbelasting als hinderlijker wordt ervaren dan geluid van industrie, wegof railverkeer. Langdurige hinder kan leiden tot hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten.”

Antwoord:
Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in L_{den}) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Schade
Zienswijze:
In Hoofdstuk 7 van uw zienswijze gaat u in op waardedaling en compensatie. U vraagt zich af of de waardedaling van woningen in Hoogland en het Soesterkwartier vooraf is meegerekend in de kosten-batenanalyse van dit project en of de gemeente Amersfoort verantwoordelijk wordt gehouden voor de schade.

Antwoord:

Schade kan geclaimd en toegekend worden via de wettelijke nadeelcompensatieregeling. De waardevermindering moet daarbij aangetoond zijn. In Nederland zijn veel windturbines gerealiseerd en diverse nadeelcompensatieclaims geweest. Mede op basis van deze landelijke ervaring en juridische uitspraken over de toekenning van nadeelcompensatie is een inschatting gemaakt van de maximaal te betalen nadeelcompensatie. Hieruit blijkt dat het project uitvoerbaar is. Meer informatie over dit thema is te lezen in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het ontwerpbesluit besteedt geen aandacht aan de milieukosten van het bouwen, onderhouden en ontmantelen van twee windturbines van deze omvang. Dit is een fundamentele omissie in een project dat wordt gepresenteerd als bijdrage aan duurzaamheid.”

Antwoord:
Bij de productie, transport, installatie, exploitatie en ontmanteling van windturbines komen inderdaad broeikasgassen vrij. Het klopt dat windenergie relatief materiaalintensief is. Daar staat tegenover dat er geen brandstof (olie, gas of kolen) wordt verbruikt. U vraagt zich af *“welke milieueffecten worden veroorzaakt door elektriciteitsopwekking uit wind gedurende de gehele levenscyclus van een windturbine en hoe verhouden deze zich tot andere vormen van energieopwekking”* Hier is internationaal onderzoek naar gedaan; daarvoor wordt de zogenaamde levenscyclusanalyse (LCA) methode gebruikt. Deze procedure brengt de milieueffecten van een product gedurende de gehele levenscyclus in kaart, van de winning van grondstoffen tot het einde van de levensduur. In vergelijking met de milieueffecten van fossiele brandstoffen zijn de milieueffecten van windenergie een factor 50 tot 100 kleiner. Energie opwekken met windturbines is dus vele malen duurzamer dan vanuit fossiele brandstoffen.
Uit onderzoek blijkt dat een windturbine al binnen ongeveer een half jaar zoveel schone energie heeft opgewekt, dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden gecompenseerd is. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de windenergie elektriciteit vervangt die anders zou worden opgewekt via een gascentrale. Kijk je naar de benodigde elektriciteit om een windturbine te maken, te plaatsen en te produceren, dan levert een windturbine al binnen één jaar winst op.
Daarnaast vraagt u zich af of de wegen wel geschikt zijn voor het zware transport in de bouwfase.
Er zijn meerdere varianten transportroutes in beeld. Voor bouwverkeer en klein transport zoals heistelling, heipalen en grond) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen.
Uit Bijlage G bij de OFLO blijkt dat de transportroutes bruikbaar zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in het BLVC plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie).

Slagschaduw
Zienswijze:
“Zelfs met de bovenwettelijke norm van 1 uur per jaar en 3 minuten per dag is het effect reëel. Daarnaast zijn er 23 kantoorpanden waar slagschaduw wordt verwacht, in het slechtste geval 105 uur per jaar. Het college noemt dit “slechts 5,3% van de kantooruren.” Een dergelijke bagatellisering doet geen recht aan de werkelijke hinder van 105 uur flikkerende schaduw per jaar op een werkplek.”

Antwoord:
Met betrekking tot de aanvaardbaarheid van slagschaduw op woningen vindt u meer informatie in paragraaf 2.6.12. Kantoren worden niet aangemerkt als gevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
“Het Meander Medisch Centrum ligt op circa 1.080 meter. Dit is het enige ziekenhuis in Amersfoort en omgeving. Patiënten die herstellen van operaties, in kritieke toestand verkeren of terminaal zijn, worden blootgesteld aan geluid, slagschaduw en visuele verstoring. De geluidsgevoeligheid van zieken is fundamenteel anders dan die van gezonde personen op een bedrijventerrein. Mensen die hier komen te overlijden, verdienen rust, geen wieken op de achtergrond. Het ontwerpbesluit gaat hier niet op in.”

Antwoord:
Ook voor het Meander medisch Centrum gelden voor de diverse milieuaspecten normen. Aan deze normen is het plan getoetst. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Natuur
Zienswijze:
“In Hoofdstuk 11 van uw zienswijze gaat u in op de thema’s Natuur en Ecologie. U stelt dat de natuurtoets aantoonbaar incompleet is en dat de mitigatie voorwaardelijk en nog niet bestaand is. U verzoekt het college geen vergunning te verlenen voordat het verplichte soortenonderzoek volledig is uitgevoerd (inclusief FCM, voldoende wintertellingen en vleermuisonderzoek op het RWZI-terrein) en voordat vaststaat dat de mitigerende maatregelen daadwerkelijk bestaan en werken.”

Antwoord:
De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico’s door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied. De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Voor de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit wordt de beoordeling waar nodig verder uitgewerkt, onder meer voor soorten waarvoor aanvaringsslachtoffers worden verwacht en voor nesten die door de definitieve werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Dat betekent niet dat de natuurtoets voor de beoordeling van de BOPA onvoldoende is. Meer informatie over deze thema's is te vinden in
2.8.3, 2.8.8, 2.8.11, 2.8.13, 2.8.14, 2.8.16, 2.8.17, 2.8.18, 2.8.19 en 2.8.22 van deze zienswijzenota.

Landschap
Zienswijze:
“De landschappelijke analyse van Bosch & van Rijn (Bijlage E, “Landschappelijke analyse”) concludeert zelf een “gematigd negatief" effect. Het Landschap Eemland kent als kernkwaliteit “extreme openheid.” Twee constructies van 242,5 meter hoogte in een open polderlandschap zijn per definitie onverenigbaar met die kernkwaliteit. De nachtverlichting zal op bewolkte nachten, die in Nederland het merendeel van het jaar voorkomen, op volle sterkte branden. De visuele impact op omwonenden is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar.”

Antwoord:
Inderdaad heeft de veiligheidsverlichting van de twee windturbines effect op het landschapsbeeld ’s nachts. Dit betreft echter een klein segment van de nachthemel, van 24 uur per dag is er geen sprake. Daarnaast verschilt de verlichting weinig van vergelijkbare installaties op schoorstenen, hoge gebouwen

en zendmasten en valt in het niet vergeleken met het effect dat reguliere straatverlichting op het nachtelijk landschapsbeeld en flora en fauna heeft.

C 53 Zaaknummer 576200

Energieopbrengst
Zienswijze:
"Ik heb bovendien het idee dat er nog onvoldoende serieus is gekeken naar minder ingrijpende alternatieven of een combinatie daarvan. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan andere locaties voor windenergie, meer inzet op zonne-energie, energieopslag, betere isolatie van bestaande woningen en aardwarmte. Ik verzoek u deze mogelijkheden alsnog zorgvuldig te onderzoeken."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
"Ik ben grotendeels aan huis gebonden. Mijn woning is voor mij de plek waar ik tot rust moet kunnen komen en waar ik mij veilig wil voelen. De gedachte dat er vlakbij grote windturbines worden geplaatst, geeft mij veel zorgen. Ik maak mij zorgen over geluid, laagfrequent geluid, slagschaduw, trillingen en de nachtelijke obstakelverlichting. Ik ben bang dat deze factoren mijn gezondheid negatief zullen beïnvloeden."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1, 2.5.1 t/m 2.5.4 (onderdeel laagfrequent geluid) & 2.6.13 (onderdeel slagschaduw/gezondheid) van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Naar mijn mening is onvoldoende aangetoond dat voor omwonenden sprake blijft van een goed en gezond woon- en leefklimaat. Ik verzoek u daarom om de mogelijke gezondheidsgevolgen uitgebreider te onderzoeken en hierover duidelijkheid te geven voordat een definitief besluit wordt genomen."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"Daarnaast maak ik mij ernstige zorgen over de veiligheid. Ik woon schuin tegenover het chemiebedrijf Smit & Zoon en vraag mij af wat de gevolgen kunnen zijn wanneer zich een incident voordoet met een van de windturbines. Uit de stukken begrijp ik dat de gemeente erkent dat er risico's bestaan, maar deze desondanks acceptabel acht. Dat stelt mij niet gerust."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De geplande locatie ligt bovendien in een gebied met veel bedrijvigheid, intensief verkeer en dagelijks veel werknemers en bezoekers. Naar mijn mening is onvoldoende onderbouwd dat de veiligheid van bewoners, werknemers en bezoekers onder alle omstandigheden kan worden gegarandeerd."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.9 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Mijn woning ligt op slechts een paar honderd meter van de dichtstbijzijnde geplande windturbine. Dat betekent dat ik de gevolgen hiervan dagelijks zal ervaren. Juist daarom raakt dit besluit mij persoonlijk."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Ook mis ik een overtuigende uitleg waarom juist deze locatie de beste keuze is en waarom andere, mogelijk veiligere locaties zijn afgevallen. Ik verzoek u dit alsnog zorgvuldig te motiveren."

Antwoord:
Amersfoort heeft samen met partners uit de regio een Regionale Energiestrategie (de RES) opgesteld. In de RES staat hoeveel duurzame elektriciteit we willen opwekken, waar we windmolens of zonnevelden willen neerzetten en hoe we dat gaan doen. De regio Amersfoort heeft aan het Rijk een aanbod gedaan om in 2030 0,5 tera-wattuur duurzame elektriciteit op te wekken. Op dit moment is 20 procent van deze regionale energiedoelen gehaald. De RES regio Amersfoort bestaat uit:

- de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg
- provincie Utrecht
- Waterschap Vallei en Veluwe
- netbeheerder Stedin

Op de website van RES is meer te lezen over de regionale energiedoelen.

Om de doelen te kunnen halen, is inzet vanuit alle deelnemers nodig. Dus ook in Amersfoort moet gezocht worden naar geschikte mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie.
In 2017 is onderzocht waar windturbines in Amersfoort kunnen komen. Daaruit kwamen De Hoef en Isselt. Op De Hoef bleek geen ruimte. Op Isselt wel. Ook is er in dat jaar een draagvlakmeting geweest naar mogelijke plekken voor wind- en zonne-energie.

Industrieterrein Isselt is geschikt omdat:

- het een industrieterrein is waar al zware bedrijven zitten. Deze bedrijven maken meer lawaai en hebben meer uitstoot dan op andere plekken in Amersfoort;
- er relatief weinig woningen in de directe omgeving zijn (de regio is dichtbevolkt); en
- het aan de rand van de stad ligt.

Dat neemt niet weg dat er ook binnen de andere RES-gemeenten gekeken wordt naar de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines. Het gaat echter niet om 'of - of' maar om 'en - en'.

Schade
Zienswijze:

"Verder maak ik mij zorgen over de gevolgen voor de waarde van mijn woning. Ik vraag mij af of mijn huis in de toekomst nog goed verkoopbaar zal zijn wanneer de windturbines eenmaal zijn geplaatst. Ik verzoek u inzichtelijk te maken hoe deze gevolgen zijn onderzocht en op welke manier deze zijn meegewogen in de besluitvorming."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"Wat mij teleurstelt, is dat ik mij gedurende het participatieproces persoonlijk onvoldoende gehoord heb gevoeld. Ik het gevoel dat er weinig ruimte is geweest voor de zorgen van omwonenden en dat de uitkomst van het proces grotendeels al vast leek te staan voordat de participatie was afgerond. Dat heeft mijn vertrouwen in het proces geen goed gedaan."

Antwoord:
In uw zienswijze spreekt u uw teleurstelling uit over het participatieproces. U geeft aan dat veel keuzes voor uw gevoel al vaststonden en dat dit uw vertrouwen in het proces geen goed heeft gedaan. Ook geeft u aan dat u dicht bij de beoogde locatie woont en zich zorgen maakt over uw woon- en leefklimaat en uw gevoel van veiligheid. Wij begrijpen dat dit voor u een ingrijpend onderwerp is. Juist wanneer een ontwikkeling dicht bij de eigen woonomgeving plaatsvindt, kan het gevoel ontstaan dat de gevolgen voor het dagelijks leven groot zijn en dat de ruimte voor invloed beperkt is.
De gemeente heeft zich gedurende het proces ingespannen om belangen, zorgen en aandachtspunten uit de omgeving zorgvuldig op te halen en te betrekken bij de verdere uitwerking van het project. Hiervoor zijn onder andere de Omgevingsadviesraad (OAR), het Bewonersplatform, informatiebijeenkomsten en andere participatiemomenten georganiseerd. De inbreng van deelnemers heeft geleid tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer over onder meer geluid, slagschaduw, veiligheid, financiële compensatie en ecologie.
Tegelijkertijd erkennen wij dat participatie niet betekent dat alle wensen worden overgenomen of dat alle zorgen worden weggenomen. Bij de besluitvorming worden verschillende belangen afgewogen. De inbreng vanuit de omgeving vormt daarbij een belangrijk onderdeel van die afweging, samen met de resultaten van onderzoeken, ingediende zienswijzen en andere relevante belangen zoals duurzame opwek en netcongestie.
Wij begrijpen dat dit niet voor iedereen leidt tot de gewenste uitkomst. Dat neemt niet weg dat de zorgen en aandachtspunten die tijdens het participatieproces zijn ingebracht, zijn en worden betrokken bij de beoordeling van de aanvraag en de uiteindelijke vergunningverlening.
Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij naar paragraaf 2.2.2 van deze zienswijzennota.

C 54 Zaaknummer 575935

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"De naamgeving suggereert dat de molens gepland zijn op een bedrijventerrein. De molens zijn echter gepland aan de randen van dit gebied.
De noordelijke molen zou dicht bij de Eem oever komen te staan. In de vergunning en bijlagen is niets te vinden over de gevolgen voor de beleving en gebruik van het gebied door mensen. De Eem en de oevers worden intensief gebruikt voor sport en recreatie. Zowel op het water (kanoërs, roeiers, overige watersport) als op de oevers (hardlopers, fietsers, wandelaars, enz.)
Hoe is het om als kanoër, roeier of zeeverkenner in je kleine bootje onder de wieken te varen?
Hoe zal het zijn om tijdens je hardloop of fietsrondje de windmolen op korte afstand te passeren?

Wat is het effect op de kleine recreatie vaart op de Eem en een bezoek aan de stad via de Eem?
De verwachting is dat velen dat als onprettig en beangstigend zullen ervaren en hier consequenties aan zullen verbinden.

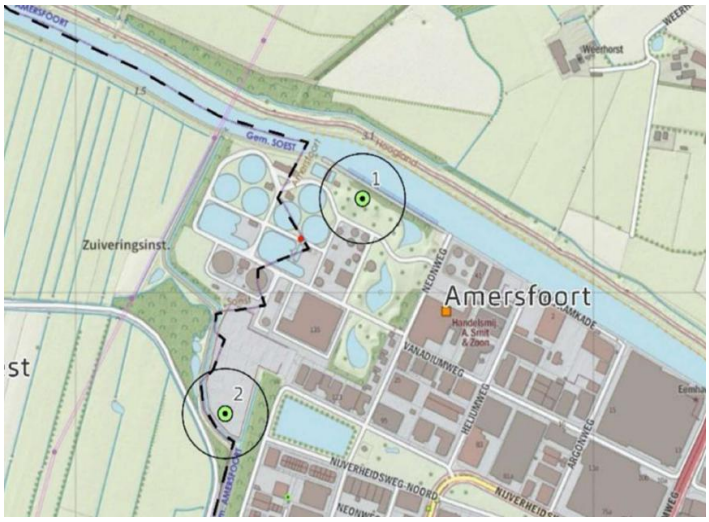

De keuze voor de locatie lijkt verengd door principiële taakstellingen van overheden waardoor betere keuzes buiten beeld lijken te zijn geraakt."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.1 van deze zienswijzennota.

Economisch
Zienswijze:
"Er is veel geïnvesteerd door overheden in de inrichting van de oevers en indirect via subsidies om de Eem en de oevers aantrekkelijk te maken als gebied voor recreatie en sportbeoefening. Daarnaast is en wordt er veel geïnvesteerd in de natuurwaarde. De gemeente heeft grond gekocht van de N199 langs de oever tbv recreatie. Er is toestemming voor de ontwikkeling van een landgoed met bebouwing aan de Boelhoefse weg. Voor de vele toekomstige bewoners van de voorgenomen nieuwbouw in Soester- en Eemkwartier zou het gebied rond de Eem een belangrijke recreatie en park functie kunnen hebben. Zelf maak ik met vele anderen naar tevredenheid intensief gebruik van de Eem en de Eem oevers voor sport en recreatie. Ieder jaar neemt het gebruik toe. Bij de keuze voor de locatie is geen rekening gehouden met het huidige en mogelijk toekomstige gebruik van dit gebied. Investeringen in de gebiedskwaliteit en sportsubsidies dreigen te worden te niet gedaan."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.1 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"In alle punten en afwegingen die in het ontwerpbesluit worden genoemd is het te verwachten effect op de beleving en daarmee het gebruik niet benoemd en meegewogen. Er wort uitgebreid ingegaan op de toetsing aan de regelgeving en gevolgen voor de fysieke veiligheid. Bij dit laatste valt op dat de kans op letsel voor passanten niet mee lijkt te zijn genomen."

Antwoord:
Het college begrijpt dat de beschreven scenario's bij omwonenden een sterk gevoel van onveiligheid kunnen oproepen en dat een verwijzing naar kleine kansen of wettelijke normen die zorgen niet vanzelf

wegneemt. Daarom is de beoordeling niet beperkt gebleven tot rekenkundige risico's. Ook de mogelijke gevolgen van een incident, de omvang van het aandachtsgebied, de zelfredzaamheid van aanwezigen en de benodigde risicobeperkende maatregelen zijn bestuurlijk afgewogen.
Ook de veiligheid van passanten is daarbij betrokken. In de OFLO en in Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 zijn de risico's voor onder meer omliggende wegen en de Eem onderzocht. Daarbij is gekeken naar het individuele passantenrisico en het maatschappelijk risico.
De bredere afweging heeft daarnaast geleid tot aanvullende voorschriften, waaronder maximale trefkansen, ijsdetectie en een communicatieplan voor het tijdig waarschuwen van de omgeving en het bieden van handelingsperspectief. Het college onderkent dat een restrisico blijft bestaan, maar acht dit, mede gelet op deze maatregelen, aanvaardbaar. Voor deze afweging wordt verwezen naar paragraaf 2.7.9.

C 55 Zaaknummer 575926

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"De directe afstand tussen onze woning en de dichtstbijzijnde geplande windturbine is 412 meter. Dit is minder dan 2x de tiphoogte terwijl 3x door de RIVM als veilig wordt beschouwd."

Antwoord:
Het RIVM hanteert geen adviezen over afstanden in de vorm van tiphoogten tot windturbines. Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"Ook zijn er in de directe omgeving van de geplande windturbines een opslag voor gevaarlijke stoffen en de rioolwaterzuivering. De veiligheids- en afstandsnormen moeten worden opgerekt om de turbines op deze locatie mogelijk te maken."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
"Wij slapen en werken aan de noordkant van ons huis. Wij hebben daardoor zorgen over de impact op onze gezondheid, met name door laagfrequent geluid, gezondheidsklachten en slaapverstoring. De effecten op onze directe woon- en leefomgeving worden door dit plan onevenredig zwaar belast."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1, 2.4.3 & 2.4.5 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
"De geplande windmolens zijn van enorme omvang. Dit zal leiden tot ernstige horizonvervuiling rondom onze woning, wat ons woongenot aantast. Zelfs met een paar bosschages zullen de turbines vanuit elke plek rondom ons huis te zien en horen zijn."

Antwoord:

Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
"Ook zal dit het zorgen voor waardedaling van onze woning. Volgens TNO kan dit op onze afstand (412 meter) leiden tot een negatief prijseffect van -15%."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
"Het gebied is waardevol voor flora en fauna. Er is recent een nieuw natuurgebied aangelegd (de Melksteeg), landgoed Coelhorst is een belangrijk vogelgebied. De bouw en exploitatie van de windturbines zullen zorgen voor negatieve gevolgen voor beschermde diersoorten (zoals vogels en vleermuizen) door aanvaringsgevaar en verstoring van leefgebieden."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

C 56 Zaaknummer 575817

Gezondheid
Zienswijze:
"Bij deze wil ik u allen vragen om goed te overwegen of deze plek wel geschikt is voor deze twee windturbines. Sinds wij hebben meegekregen dat de gemeente twee windturbines bij ons achter wil plaatsen ging er maar een ding door mijn hoofd, wat betekent dit voor mijn kinderen? Er is tot op heden geen onderzoek gedaan wat de effecten zijn van windturbines op kinderen en wat de geluiden doen met hun ontwikkeling. Wij hebben het samen vaak over dit onderwerp savonds op de bank en het bezorgt mij slapenloze nachten. Wat moeten we doen? Waar moeten we heen? Wij wonen in een woonwagen op de Kryptonweg, wij kunnen niet zomaar ergens anders heen verhuizen tenzij we onze cultuur en familie achterlaten. Onze kinderen groeien hier nu fijn op en de gedachte dat ze dit wordt ontnomen maakt mij erg verdrietig. Ik kan niet begrijpen dat een stad als Amersfoort de kinderen niet op plek 1 zet bij dit onderwerp en dat bijvoorbeeld bij het parkeren wel doet."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in Lden) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

De geluidnormen zijn zodanig gedefinieerd dat windturbines binnen woningen niet hoorbaar zouden moeten zijn. Op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is het wel zo dat woonwagens minder beschermd zijn tegen specifieke geluidbronnen dan andere woonfuncties, maar er is wel sprake van een minimale geluidwering van 20 dB (artikel 4.102 Bbl). Met deze geluidwering zou een geluidniveau op de gevel van 43 dB(A) verlaagd kunnen worden tot onder de 25 dB(A), wat zeer stil is. Het is echter wel mogelijk dat een woonwagen met name laagfrequent geluid minder goed dempt dan een andere woning. In het geval dat laagfrequent geluid hoorbaar is in een woning kunnen er geluidmetingen worden uitgevoerd. Dit is verder beschreven in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

C 57 Zaaknummer 575813

Veiligheid
Zienswijze:
Volgens de situatietekening zijn de turbineposities indicatief en zouden deze binnen een diameter van 20 meter kunnen worden verschoven. Niet duidelijk is of hiermee rekening is gehouden bij de onderzoeken naar externe veiligheid en de overige milieueffecten.

Antwoord:
In de aanvraag voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn de exacte coördinaten van beide windturbines opgenomen. De aanvraag biedt geen ruimte om de windturbines 20 meter te verschuiven. De onderzoeken en de beoordeling zijn gebaseerd op deze aangevraagde locaties: 152630/465136 en 152289/464778. Een verschuiving van 20 meter maakt daarom geen onderdeel uit van de aangevraagde situatie.

Zienswijze:
Betwijfeld wordt of de PR 10^{-6}-contour van 193 meter juist is. Volgens de zienswijze zou vanwege mastbreuk moeten worden uitgegaan van de tiphoogte van 242,5 meter. Ook wordt gesteld dat SAVE-W onvoldoende rekening houdt met mastfalen.

Antwoord:
De PR 10^{-6}-contour is berekend volgens het geldende Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid. Daarbij zijn de voorgeschreven faalscenario's bladbreuk, mastbreuk en gondel-/rotorafworp meegenomen. Uit deze berekening volgt voor de referentieturbine een PR 10^{-6}-contour van 193 meter. De nabijgelegen woningen liggen buiten deze contour.

Zienswijze:
De indiener betwijfelt of bij het bepalen van de referentieturbine voldoende conservatieve uitgangspunten zijn gehanteerd. Onder meer het nominale toerental, de ashoogte en de gebruikte windturbinetypen zouden onvoldoende zijn onderbouwd.

Antwoord:
Omdat het definitieve turbinetype nog niet bekend is, zijn verschillende gangbare turbines onderzocht die binnen de aangevraagde bandbreedte passen. Vervolgens is een referentieturbine samengesteld waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de onderzochte typen. Daarmee is voor de beoordeling conservatief gerekend. Het uiteindelijk gekozen turbinetype moet bovendien aantoonbaar aan de voorschriften van de vergunning voldoen.

Zienswijze:
Volgens de indiener is onvoldoende verzekerd dat overtoeren worden voorkomen.

Antwoord:

Bij de veiligheidsbeoordeling is niet aangenomen dat overtoeren onmogelijk zijn. Bladbreuk bij overtoeren is als afzonderlijk faalscenario doorgerekend. Voor de referentieturbine bedraagt de daarbij berekende maximale werpafstand 376 meter. Het risico van overtoeren is daarmee in de externe veiligheidsbeoordeling betrokken.

Zienswijze:
De PR 10^{-6}-contour van Smit & Zoon wordt door de dominoscenario's groter en raakt de bestemming 'tuin'. Volgens de QRA zou daar mogelijk een erker kunnen worden gerealiseerd, waardoor alsnog een kwetsbaar gebouw binnen de contour kan komen. Ook zou een eventuele verschuiving van de windturbine met 20 meter niet zijn betrokken.

Antwoord:
De PR 10^{-6}-contour van Smit & Zoon wordt groter, maar ligt niet over de bestemming wonen en voldoet daarmee voor de bestaande situatie aan de normwaarde. De in de QRA genoemde mogelijkheid om binnen de bestemming tuin een erker te realiseren is planologisch niet aanwezig. Het omgevingsplan stelt daarvoor onder meer als voorwaarde dat tussen de erker en de weg minimaal 2,5 meter tuin overblijft. Aan die voorwaarde kan op deze locatie niet worden voldaan. Een erker kan hier daarom niet worden gerealiseerd. Ook is geen verschuiving van de turbines met 20 meter aangevraagd; de beoordeling is gebaseerd op de vastgelegde mastcoördinaten.

Zienswijze:
De woningen liggen volgens de indiener binnen het gifwolkaandachtsgebied. Niet alle bestaande woningen beschikken over afsluitbare ventilatie. Daardoor zou onvoldoende zijn verzekerd dat bewoners zich bij een toxische wolk kunnen beschermen. Ook zouden maatregelen voor zelfredzaamheid onvoldoende zijn geborgd.

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg dat bestaande woningen niet altijd beschikken over dezelfde beschermende voorzieningen als nieuwbouw. Juist daarom is in de vergunning nadrukkelijk ingezet op tijdige waarschuwing en handelingsperspectief. De initiatiefnemer moet een communicatieplan opstellen waarin wordt vastgelegd hoe de omgeving bij problemen met de windturbines zo snel mogelijk wordt geïnformeerd en welk handelingsperspectief daarbij wordt geboden. Afhankelijk van de aard van de calamiteit kan dit er ook op zijn gericht dat aanwezige personen het gebied tijdig verlaten voordat mogelijke effecten hen bereiken. Daarmee wordt de zelfredzaamheid van de omgeving zoveel mogelijk ondersteund.

Zienswijze:
Volgens de zienswijze is onvoldoende geborgd dat een windturbine bij windsnelheden lager dan 3 m/s daadwerkelijk stilstaat. Juist bij lage windsnelheden zijn de berekende effecten van een toxische wolk het grootst. Daarom zou een stilstandsverplichting bij lage windsnelheden nodig zijn.

Antwoord:
Het gifwolkaandachtsgebied wordt berekend volgens de voorgeschreven rekenregels, waarbij alle voorgeschreven weersomstandigheden worden meegenomen. Bij een windsnelheid van 1,5 m/s verdunt een toxische wolk minder snel, waardoor grotere effectafstanden worden berekend. Deze situatie maakt daarom onderdeel uit van het formeel vastgestelde aandachtsgebied.
De berekening van Haskoning waarbij wordt gekeken naar windsnelheden vanaf 3 m/s geeft een nadere duiding van de effecten, maar vervangt het formele aandachtsgebied niet. Bij de beoordeling is daarmee zowel uitgegaan van het volgens het rekenvoorschrift bepaalde maximale aandachtsgebied als van de nadere analyse van de feitelijk te verwachten effecten.

Zienswijze:

Volgens de zienswijze gaat Haskoning ervan uit dat een scheidingswand wordt geplaatst om te voorkomen dat stoffen met elkaar mengen. Omdat deze wand niet in de BOPA is geborgd, zou onvoldoende zekerheid bestaan dat het mengscenario wordt voorkomen.

Antwoord:
Op het terrein van Royal Smit en Zoon is een tankpark in een tankput aanwezig met een scheidingswand tussen de tankput en de verladingsplaats. Die scheidingswand is daarom meegenomen in de uitleg over het scenario. Dit betekent dat het scenario zich enkel kan voordoen wanneer er een wiek van de turbine valt, daarmee zowel de betreffende tank als de tankauto als het muurtje dusdanig moet raken, dat door beschadiging alle stoffen bij elkaar komen om het scenario te laten plaatsvinden.

Zienswijze:
De indiener stelt dat Haskoning bij de beoordeling van enkele faalscenario's uitgaat van inspectie en continue monitoring van de windturbine. Volgens de indiener zijn deze maatregelen niet juridisch geborgd. Voor zover daarvoor wordt verwezen naar NEN-EN-IEC 61400-1, wordt aangevoerd dat artikel 4.130 Bal alleen eisen stelt aan het ontwerp van de windturbine en niet aan het gebruik en in gebruik houden daarvan.

Antwoord:
De verwijzing naar artikel 4.130 Bal wordt begrepen als een verwijzing naar artikel 4.430 Bal. Dit artikel stelt inderdaad eisen aan het ontwerp van de windturbine, waaronder de beveiligingssystemen, via NEN-EN-IEC 61400-1. De conclusie dat tijdens het gebruik geen veiligheidsverplichtingen gelden, is echter niet juist. Voor de twee windturbines geldt paragraaf 4.30 Bal rechtstreeks. Artikel 4.428 Bal verplicht tot ten minste jaarlijkse beoordeling van beveiligingen, onderhoud en reparaties en schrijft voor dat een turbine bij een geconstateerd of vermoed veiligheidsgebrek onmiddellijk buiten gebruik wordt gesteld. Deze verplichtingen gelden rechtstreeks en hoeven daarom niet afzonderlijk in de BOPA te worden opgenomen.

Zienswijze:
De indiener stelt dat ook het loslaten van kleine onderdelen een realistisch dominoscenario kan zijn en dat dit risico ten onrechte afhankelijk wordt gemaakt van inspectie en monitoring.

Antwoord:
In een externe veiligheidsbeoordeling wordt het afvallen van kleine onderdelen niet als afzonderlijk kwantitatief faalscenario meegenomen, omdat het afvallen van kleine onderdelen niet leidt tot een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het risico daarvan is daarmee in het kader van externe veiligheid beperkt. Voor de relevante scenario's bladbreuk, mastbreuk en gondel-/rotorafworp is het risico wel onderzocht.

Zienswijze:
De indiener stelt dat de adviezen van de VRU en de omgevingsdiensten niet ter inzage zijn gelegd, terwijl deze volgens de indiener mede verklaren waarom bepaalde door Haskoning genoemde maatregelen niet zijn voorgeschreven. Verzocht wordt om toezending en een aanvullende zienswijzetermijn.

Antwoord:
Het college heeft alle beschikbare onderzoeken en adviezen over externe veiligheid inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste onderzoeken betreffen bijlage F Onderzoek Externe veiligheid, zoals dat is ingediend bij de aanvraag. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op de QRA, waaronder de berekening van de trefkansen. Daarnaast heeft het college aan de Raad het volledige dossier externe veiligheid beschikbaar gesteld. Hierin zijn alle adviezen en onderzoeken die het college heeft ontvangen, in opgenomen. Hierbij de link naar het dossier externe veiligheid:
amersfoort.raadsinformatie.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt

Verdiepend antwoord:

Groepsrisico en aandachtsgebieden

In het kader van externe veiligheid bestaan er drie typen aandachtsgebieden. Een brand, explosie en gifwolkaandachtsgebied. Binnen een aandachtsgebied moet het bevoegd gezag aantonen dat personen binnen gebouwen veilig zijn. Binnen een brand- en explosieaandachtsgebied dient de gemeente een afweging te maken om een voorschriftengebied aan te wijzen in het omgevingsplan. Binnen voorschriftengebied gelden extra bouwkundige maatregelen conform het Bbl. Dit is voor dit planvoornemen niet van toepassing.

Ten aanzien van Royal Smit en Zoon is er enkel een gifwolkaandachtsgebied van toepassing die door de komst van de windturbines groter wordt ten opzichte van de bestaande situatie. Binnen een gifwolkaandachtsgebied gelden geen aanvullende bouwkundige maatregelen voor nieuwbouw. Nieuwbouw wordt conform het Bbl standaard uitgerust met afsluitbare ventilatie. Voor bestaande woningen binnen een aandachtsgebied is het niet verplicht extra bouwkundige maatregelen te treffen. Het groepsrisico wordt bepaald binnen het grootste aandachtsgebied (in dit geval het gifwolkaandachtsgebied). Dit betekent dat in een groepsrisicoberekening alle mensen in gebouwen binnen dit aandachtsgebied worden meegenomen. Het aandachtsgebied is groter dan de $PR10^{-6}$ per jaar contour.

Windsnelheid 3 meter per seconde

Het gifwolkaandachtsgebied is berekend volgens de rekenvoorschriften waarbij alle voorkomende weersomstandigheden worden meegenomen. Wanneer het niet hard waait (1,5 meter per seconde) verdunt de concentratie gif minder snel. Dit verklaart de grootte van de wolk. De kans dat deze situatie zich voordoet is klein. Dit is de reden geweest dat Haskoning nuance heeft gebracht in de benadering van het aandachtsgebied.

Het aandachtsgebied wat officieel wordt vastgesteld is het aandachtsgebied met de weersscenario's met windsnelheden van 1,5 meter per seconde zoals het rekenvoorschrift voorschrijft. Dit betekent het maximale gifwolkaandachtsgebied.

Scheidingswand

Op het terrein van Royal Smit en Zoon is een tankpark in een tankput aanwezig met een scheidingswand tussen de tankput en de verladingsplaats. Die scheidingswand is daarom meegenomen in de uitleg over het scenario. Dit betekent dat het scenario zich enkel kan voordoen wanneer er een wiek van de turbine valt, daarmee zowel de betreffende tank als de tankauto als het muurtje dusdanig moet raken, dat door beschadiging alle stoffen bij elkaar komen om het scenario te laten plaatsvinden.

Faalscenario's

In een extern veiligheidsonderzoek wordt het afvallen van kleine onderdelen niet meegenomen omdat het afvallen van kleine onderdelen niet leidt tot een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarmee is het risico in het kader van externe veiligheid beperkt.

Geluid

Zienswijze:

Ook voor het onderdeel geluid heeft te gelden dat BvR geen rekening heeft gehouden met de mogelijke verschuiving van de windturbine binnen een diameter van 20 meter. Dit kan effect hebben op de geluidsbelasting (...)

BvR heeft voor de beoordeling van het geluid, nu het windturbinetype nog niet bekend is, aangesloten bij referentietypen. BvR heeft niet afdoende onderbouwd op basis waarvan de referentietypen representatief zijn geacht en gekozen zijn. Daarbij is geen rekening gehouden met minder gangbare windturbines dte ook binnen de bandbreedte van de aanvraag (101 — 111 dB L_{den}) passen. BvR lijkt bij

het bepalen van de bronsterktes uit te zijn gegaan van een specifieke Nordex-type windturbine (106,9 dB). Dit type is niet aangevraagd. (...)
ln de omgevingsvergunning is als voorschrift bepaald dat binnen 6 maanden na ingebruikname van een windturbine een bronsterktemeting dient te worden verricht en beoordeeid moet worden of het bronvermogen overeenkomt met de door de fabrikant verstrekte gegevens. Cliënten hebben geen bezwaar tegen dat voorschrift, maar met dit voorschrift wordt niet geborgd dat getoetst wordt of de bronsterkte van de geplaatste turbine overeenkomt met hetgeen waar BvR vanuit is gegaan (106,9 dB). Een termijn van 6 maanden is daarbij veel te lang om eventuele geluidsoverlast te voorkomen.

Antwoord:
Na selectie van een definitief turbinetype zal de impact voor het geluid definitief inzichtelijk worden gemaakt in het akoestisch onderzoek, inclusief de definitieve locatie. Meer informatie hierover is terug te lezen in paragraaf 2.5.5. Als er sprake is van overlast kan er al direct gehandhaafd worden. Meer informatie hierover is terug te lezen in paragraaf 2.5.8.

Zienswijze:
BvR heeft niet toegelicht welke geluidsnorm passend is voor woningen op een industrieterrein. (...)
Onduidelijk is waarom het college de Laeq,lomin-norm niet als aanvullende norm is gesteld voor woningen op het industrieterrein.

Antwoord:
De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten, conform artikel 22.55, lid 2, onder a van het Omgevingsplan van de gemeente Amersfoort. De instructieregels in het Omgevingsplan voor geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw zijn daardoor niet van toepassing. De woning heeft daarom geen zelfstandige geluidbescherming tegen omgevingsgeluid van activiteiten, waaronder windturbines (subparagraaf 22.3.4.3). Het omgevinsgplan sluit hiermee aan bij de instructieregels voor geluid van activiteiten zoals die in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit Kwaliteit leefomgeving zijn vastgelegd. Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:
ln zijn algemeenheid komt onvoldoende naar voren of bij de beoordeling van het geluid ook rekening is gehouden met amplitudemodulatie, het ritmische geluideffect en het zwiepende, zoevende en stampende karakter van een windturbine. Het voorschrift in de omgevingsvergunning ten aanzien van tonaal geluid is daarbij onvoldoende duidelijk, rechtsonzeker en in strijd met een ETFAL. Uit het voorschrift volgt immers dat van tonaal geluid pas sprake is als het tonaal geluid een minimum dB van 5 dB oplevert. Daarna wordt pas een tonaliteitstoeslag van 5 dB toegepast. Dit komt erop neer dat het tonaal geluid met 5 dB wordt weggezuiverd, terwijl tonaliteit juist niet zou mogen optreden nu het veel hinderlijker is. Elke constatering of waarneming van tonaliteit zou tot een toeslag moeten leiden (ECLI.NL:RVS:20262289, r.o. 34.5).

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan amplitudemodulatie en tonaliteit en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4. Met betrekking tot het constateren van tonaal geluid heeft de zienswijze de gehanteerde methodiek niet correct geïnterpreteerd. De kritische bandbreedtemethode volgens ISO 1996-2:2017 bijlage J stelt tonaliteit niet vast op basis van een absolute toename van 5 dB. Het gaat om een relatieve toename van 5 dB binnen een specifiek frequentiebereik ten opzichte van de omliggende frequenties. Dit betekent dat tonaliteit

wel degelijk kan worden vastgesteld, ook wanneer de absolute geluidniveaus binnen de in het voorschrift vastgelegde geluidsnormen blijven.

Slagschaduw
Zienswijze:
"[..]BvR geen rekening heeft gehouden met de mogelijke verschuiving van de windturbine binnen een diameter van 20 meter. [...]. Dit heeft ook te gelden voor de beoordeling van slagschaduwhinder."

Antwoord:
De mogelijke effecten van slagschaduw zijn beoordeeld op basis van het aangevraagde project en de daarbij behorende bandbreedtes. Een eventuele verschuiving van maximaal 20 meter heeft slechts een zeer beperkt effect op de berekende slagschaduwhinder. Bij de verdere uitwerking en inregeling van de stilstandvoorziening kan hiermee rekening worden gehouden.
Meer informatie over het thema slagschaduw kunt u vinden in paragraaf 2.6 van deze zienswijzennota.

C 58 Zaaknummer 575799

Veiligheid
Zienswijze:
Volgens de situatietekening zijn de turbineposities indicatief en zouden deze binnen een diameter van 20 meter kunnen worden verschoven. Niet duidelijk is of hiermee rekening is gehouden bij de onderzoeken naar externe veiligheid en de overige milieueffecten.

Antwoord:
In de aanvraag voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit zijn de exacte coördinaten van beide windturbines opgenomen. De aanvraag biedt geen ruimte om de windturbines 20 meter te verschuiven. De onderzoeken en de beoordeling zijn gebaseerd op deze aangevraagde locaties: 152630/465136 en 152289/464778. Een verschuiving van 20 meter maakt daarom geen onderdeel uit van de aangevraagde situatie.

Zienswijze:
Betwijfeld wordt of de PR 10^{-6}-contour van 193 meter juist is. Volgens de zienswijze zou vanwege mastbreuk moeten worden uitgegaan van de tiphoogte van 242,5 meter. Ook wordt gesteld dat SAVE-W onvoldoende rekening houdt met mastfalen.

Antwoord:
De PR 10^{-6}-contour is berekend volgens het geldende Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid. Daarbij zijn de voorgeschreven faalscenario's bladbreuk, mastbreuk en gondel-/rotorafworp meegenomen. Uit deze berekening volgt voor de referentieturbine een PR 10^{-6}-contour van 193 meter. De nabijgelegen woningen liggen buiten deze contour.

Zienswijze:
De indiener betwijfelt of bij het bepalen van de referentieturbine voldoende conservatieve uitgangspunten zijn gehanteerd. Onder meer het nominale toerental, de ashoogte en de gebruikte windturbinetypen zouden onvoldoende zijn onderbouwd.

Antwoord:
Omdat het definitieve turbinetype nog niet bekend is, zijn verschillende gangbare turbines onderzocht die binnen de aangevraagde bandbreedte passen. Vervolgens is een referentieturbine samengesteld waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de

onderzochte typen. Daarmee is voor de beoordeling conservatief gerekend. Het uiteindelijk gekozen turbinetype moet bovendien aantoonbaar aan de voorschriften van de vergunning voldoen.

Zienswijze:
Volgens de indiener is onvoldoende verzekerd dat overtoeren worden voorkomen.

Antwoord:
Bij de veiligheidsbeoordeling is niet aangenomen dat overtoeren onmogelijk zijn. Bladbreuk bij overtoeren is als afzonderlijk faalscenario doorgerekend. Voor de referentieturbine bedraagt de daarbij berekende maximale werpafstand 376 meter. Het risico van overtoeren is daarmee in de externe veiligheidsbeoordeling betrokken.

Zienswijze:
De PR 10^{-6}-contour van Smit & Zoon wordt door de dominoscenario's groter en raakt de bestemming 'tuin'. Volgens de QRA zou daar mogelijk een erker kunnen worden gerealiseerd, waardoor alsnog een kwetsbaar gebouw binnen de contour kan komen. Ook zou een eventuele verschuiving van de windturbine met 20 meter niet zijn betrokken.

Antwoord:
De PR 10^{-6}-contour van Smit & Zoon wordt groter, maar ligt niet over de bestemming wonen en voldoet daarmee voor de bestaande situatie aan de normwaarde. De in de QRA genoemde mogelijkheid om binnen de bestemming tuin een erker te realiseren is planologisch niet aanwezig. Het omgevingsplan stelt daarvoor onder meer als voorwaarde dat tussen de erker en de weg minimaal 2,5 meter tuin overblijft. Aan die voorwaarde kan op deze locatie niet worden voldaan. Een erker kan hier daarom niet worden gerealiseerd. Ook is geen verschuiving van de turbines met 20 meter aangevraagd; de beoordeling is gebaseerd op de vastgelegde mastcoördinaten.

Zienswijze:
De woningen liggen volgens de indiener binnen het gifwolkaandachtsgebied. Niet alle bestaande woningen beschikken over afsluitbare ventilatie. Daardoor zou onvoldoende zijn verzekerd dat bewoners zich bij een toxische wolk kunnen beschermen. Ook zouden maatregelen voor zelfredzaamheid onvoldoende zijn geborgd.

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg dat bestaande woningen niet altijd beschikken over dezelfde beschermende voorzieningen als nieuwbouw. Juist daarom is in de vergunning nadrukkelijk ingezet op tijdige waarschuwing en handelingsperspectief. De initiatiefnemer moet een communicatieplan opstellen waarin wordt vastgelegd hoe de omgeving bij problemen met de windturbines zo snel mogelijk wordt geïnformeerd en welk handelingsperspectief daarbij wordt geboden. Afhankelijk van de aard van de calamiteit kan dit er ook op zijn gericht dat aanwezige personen het gebied tijdig verlaten voordat mogelijke effecten hen bereiken. Daarmee wordt de zelfredzaamheid van de omgeving zoveel mogelijk ondersteund.

Zienswijze:
Volgens de zienswijze is onvoldoende geborgd dat een windturbine bij windsnelheden lager dan 3 m/s daadwerkelijk stilstaat. Juist bij lage windsnelheden zijn de berekende effecten van een toxische wolk het grootst. Daarom zou een stilstandsverplichting bij lage windsnelheden nodig zijn.

Antwoord:
Het gifwolkaandachtsgebied wordt berekend volgens de voorgeschreven rekenregels, waarbij alle voorgeschreven weersomstandigheden worden meegenomen. Bij een windsnelheid van 1,5 m/s verdunt

een toxische wolk minder snel, waardoor grotere effectafstanden worden berekend. Deze situatie maakt daarom onderdeel uit van het formeel vastgestelde aandachtsgebied.
De berekening van Haskoning waarbij wordt gekeken naar windsnelheden vanaf 3 m/s geeft een nadere duiding van de effecten, maar vervangt het formele aandachtsgebied niet. Bij de beoordeling is daarmee zowel uitgegaan van het volgens het rekenvoorschrift bepaalde maximale aandachtsgebied als van de nadere analyse van de feitelijk te verwachten effecten.

Zienswijze:
Volgens de zienswijze gaat Haskoning ervan uit dat een scheidingswand wordt geplaatst om te voorkomen dat stoffen met elkaar mengen. Omdat deze wand niet in de BOPA is geborgd, zou onvoldoende zekerheid bestaan dat het mengscenario wordt voorkomen.

Antwoord:
Op het terrein van Royal Smit en Zoon is een tankpark in een tankput aanwezig met een scheidingswand tussen de tankput en de verladingsplaats. Die scheidingswand is daarom meegenomen in de uitleg over het scenario. Dit betekent dat het scenario zich enkel kan voordoen wanneer er een wiek van de turbine valt, daarmee zowel de betreffende tank als de tankauto als het muurtje dusdanig moet raken, dat door beschadiging alle stoffen bij elkaar komen om het scenario te laten plaatsvinden.

Zienswijze:
De indiener stelt dat Haskoning bij de beoordeling van enkele faalscenario's uitgaat van inspectie en continue monitoring van de windturbine. Volgens de indiener zijn deze maatregelen niet juridisch geborgd. Voor zover daarvoor wordt verwezen naar NEN-EN-IEC 61400-1, wordt aangevoerd dat artikel 4.130 Bal alleen eisen stelt aan het ontwerp van de windturbine en niet aan het gebruik en in gebruik houden daarvan.

Antwoord:
De verwijzing naar artikel 4.130 Bal wordt begrepen als een verwijzing naar artikel 4.430 Bal. Dit artikel stelt inderdaad eisen aan het ontwerp van de windturbine, waaronder de beveiligingssystemen, via NEN-EN-IEC 61400-1. De conclusie dat tijdens het gebruik geen veiligheidsverplichtingen gelden, is echter niet juist. Voor de twee windturbines geldt paragraaf 4.30 Bal rechtstreeks. Artikel 4.428 Bal verplicht tot ten minste jaarlijkse beoordeling van beveiligingen, onderhoud en reparaties en schrijft voor dat een turbine bij een geconstateerd of vermoed veiligheidsgebrek onmiddellijk buiten gebruik wordt gesteld. Deze verplichtingen gelden rechtstreeks en hoeven daarom niet afzonderlijk in de BOPA te worden opgenomen.

Zienswijze:
De indiener stelt dat ook het loslaten van kleine onderdelen een realistisch dominoscenario kan zijn en dat dit risico ten onrechte afhankelijk wordt gemaakt van inspectie en monitoring.

Antwoord:
In een externe veiligheidsbeoordeling wordt het afvallen van kleine onderdelen niet als afzonderlijk kwantitatief faalscenario meegenomen, omdat het afvallen van kleine onderdelen niet leidt tot een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het risico daarvan is daarmee in het kader van externe veiligheid beperkt. Voor de relevante scenario's bladbreuk, mastbreuk en gondel-/rotorafworp is het risico wel onderzocht.

Zienswijze:
De indiener stelt dat de adviezen van de VRU en de omgevingsdiensten niet ter inzage zijn gelegd, terwijl deze volgens de indiener mede verklaren waarom bepaalde door Haskoning genoemde maatregelen niet zijn voorgeschreven. Verzocht wordt om toezending en een aanvullende zienswijzetermijn.

Antwoord:
Het college heeft alle beschikbare onderzoeken en adviezen over externe veiligheid inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste onderzoeken betreffen bijlage F Onderzoek Externe veiligheid, zoals dat is ingediend bij de aanvraag. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op de QRA, waaronder de berekening van de trefkansen. Daarnaast heeft het college aan de Raad het volledige dossier externe veiligheid beschikbaar gesteld. Hierin zijn alle adviezen en onderzoeken die het college heeft ontvangen, in opgenomen. Hierbij de link naar het dossier externe veiligheid:
amersfoort.raadsinformatie.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt

Verdiepend antwoord:
Groepsrisico en aandachtsgebieden
In het kader van externe veiligheid bestaan er drie typen aandachtsgebieden. Een brand, explosie en gifwolkaandachtsgebied. Binnen een aandachtsgebied moet het bevoegd gezag aantonen dat personen binnen gebouwen veilig zijn. Binnen een brand- en explosieaandachtsgebied dient de gemeente een afweging te maken om een voorschriftengebied aan te wijzen in het omgevingsplan. Binnen voorschriftengebied gelden extra bouwkundige maatregelen conform het Bbl. Dit is voor dit planvoornemen niet van toepassing.
Ten aanzien van Royal Smit en Zoon is er enkel een gifwolkaandachtsgebied van toepassing die door de komst van de windturbines groter wordt ten opzichte van de bestaande situatie. Binnen een gifwolkaandachtsgebied gelden geen aanvullende bouwkundige maatregelen voor nieuwbouw. Nieuwbouw wordt conform het Bbl standaard uitgerust met afsluitbare ventilatie. Voor bestaande woningen binnen een aandachtsgebied is het niet verplicht extra bouwkundige maatregelen te treffen. Het groepsrisico wordt bepaald binnen het grootste aandachtsgebied (in dit geval het gifwolkaandachtsgebied). Dit betekent dat in een groepsrisicoberekening alle mensen in gebouwen binnen dit aandachtsgebied worden meegenomen. Het aandachtsgebied is groter dan de $PR10^{-6}$ per jaar contour.

Windsnelheid 3 meter per seconde
Het gifwolkaandachtsgebied is berekend volgens de rekenvoorschriften waarbij alle voorkomende weersomstandigheden worden meegenomen. Wanneer het niet hard waait (1,5 meter per seconde) verdunt de concentratie gif minder snel. Dit verklaart de grootte van de wolk. De kans dat deze situatie zich voordoet is klein. Dit is de reden geweest dat Haskoning nuance heeft gebracht in de benadering van het aandachtsgebied.
Het aandachtsgebied wat officieel wordt vastgesteld is het aandachtsgebied met de weersscenario's met windsnelheden van 1,5 meter per seconde zoals het rekenvoorschrift voorschrijft. Dit betekent het maximale gifwolkaandachtsgebied.

Scheidingswand
Op het terrein van Royal Smit en Zoon is een tankpark in een tankput aanwezig met een scheidingswand tussen de tankput en de verladingsplaats. Die scheidingswand is daarom meegenomen in de uitleg over het scenario. Dit betekent dat het scenario zich enkel kan voordoen wanneer er een wiek van de turbine valt, daarmee zowel de betreffende tank als de tankauto als het muurtje dusdanig moet raken, dat door beschadiging alle stoffen bij elkaar komen om het scenario te laten plaatsvinden.

Faalscenario's
In een extern veiligheidsonderzoek wordt het afvallen van kleine onderdelen niet meegenomen omdat het afvallen van kleine onderdelen niet leidt tot een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarmee is het risico in het kader van externe veiligheid beperkt.

Geluid
Zienswijze:

“Ook voor het onderdeel geluid heeft te gelden dat BvR geen rekening heeft gehouden met de mogelijke verschuiving van de windturbine binnen een diameter van 20 meter. Dit kan effect hebben op de geluidsbelasting (...)
BvR heeft voor de beoordeling van het geluid, nu het windturbinetype nog niet bekend is, aangesloten bij referentietypen. BvR heeft niet afdoende onderbouwd op basis waarvan de referentietypen representatief zijn geacht en gekozen zijn. Daarbij is geen rekening gehouden met minder gangbare windturbines die ook binnen de bandbreedte van de aanvraag (101 — 111 dB L_{den}) passen. BvR lijkt bij het bepalen van de bronsterktes uit te zijn gegaan van een specifieke Nordex-type windturbine (106,9 dB). Dit type is niet aangevraagd. (...)
In de omgevingsvergunning is als voorschrift bepaald dat binnen 6 maanden na ingebruikname van een windturbine een bronsterktemeting dient te worden verricht en beoordeeld moet worden of het bronvermogen overeenkomt met de door de fabrikant verstrekte gegevens. Cliënten hebben geen bezwaar tegen dat voorschrift, maar met dit voorschrift wordt niet geborgd dat getoetst wordt of de bronsterkte van de geplaatste turbine overeenkomt met hetgeen waar BvR vanuit is gegaan (106,9 dB). Een termijn van 6 maanden is daarbij veel te lang om eventuele geluidsoverlast te voorkomen.”

Antwoord:
Na selectie van een definitief turbinetype zal de impact voor het geluid definitief inzichtelijk worden gemaakt in het akoestisch onderzoek, inclusief de definitieve locatie. Meer informatie hierover is terug te lezen in paragraaf 2.5.5. Als er sprake is van overlast kan er al direct gehandhaafd worden. Meer informatie hierover is terug te lezen in paragraaf 2.5.8.

Zienswijze:
“BvR heeft niet toegelicht welke geluidsnorm passend is voor woningen op een industrieterrein. (...) Onduidelijk is waarom het college de Laeq,lomin-norm niet als aanvullende norm is gesteld voor woningen op het industrieterrein.”

Antwoord:
De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten, conform artikel 22.55, lid 2, onder a van het Omgevingsplan van de gemeente Amersfoort. De instructieregels in het Omgevingsplan voor geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw zijn daardoor niet van toepassing. De woning heeft daarom geen zelfstandige geluidbescherming tegen omgevingsgeluid van activiteiten, waaronder windturbines (subparagraaf 22.3.4.3). Het omgevinsgplan sluit hiermee aan bij de instructieregels voor geluid van activiteiten zoals die in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit Kwaliteit leefomgeving zijn vastgelegd. Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:
“In zijn algemeenheid komt onvoldoende naar voren of bij de beoordeling van het geluid ook rekening is gehouden met amplitudemodulatie, het ritmische geluideffect en het zwiepende, zoevende en stampende karakter van een windturbine. Het voorschrift in de omgevingsvergunning ten aanzien van tonaal geluid is daarbij onvoldoende duidelijk, rechtsonzeker en in strijd met een ETFAL. Uit het voorschrift volgt immers dat van tonaal geluid pas sprake is als het tonaal geluid een minimum dB van 5 dB oplevert. Daarna wordt pas een tonaliteitstoeslag van 5 dB toegepast. Dit komt erop neer dat het tonaal geluid met 5 dB wordt weggezuiverd, terwijl tonaliteit juist niet zou mogen optreden nu het veel hinderlijker is. Elke constatering of waarneming van tonaliteit zou tot een toeslag moeten leiden (ECLI.NL:RVS:20262289, r.o. 34.5).”

Antwoord:

Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan amplitudemodulatie en tonaliteit en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4. Met betrekking tot het constateren van tonaal geluid heeft de zienswijze de gehanteerde methodiek niet correct geïnterpreteerd. De kritische bandbreedtemethode volgens ISO 1996-2:2017 bijlage J stelt tonaliteit niet vast op basis van een absolute toename van 5 dB. Het gaat om een relatieve toename van 5 dB binnen een specifiek frequentiebereik ten opzichte van de omliggende frequenties. Dit betekent dat tonaliteit wel degelijk kan worden vastgesteld, ook wanneer de absolute geluidniveaus binnen de in het voorschrift vastgelegde geluidsnormen blijven.

Slagschaduw
Zienswijze:
“[..]BvR geen rekening heeft gehouden met de mogelijke verschuiving van de windturbine binnen een diameter van 20 meter. [...]. Dit heeft ook te gelden voor de beoordeling van slagschaduwhinder.”

Antwoord:
De mogelijke effecten van slagschaduw zijn beoordeeld op basis van het aangevraagde project en de daarbij behorende bandbreedtes. Een eventuele verschuiving van maximaal 20 meter heeft slechts een zeer beperkt effect op de berekende slagschaduwhinder. Bij de verdere uitwerking en inregeling van de stilstandvoorziening kan hiermee rekening worden gehouden.
Meer informatie over het thema slagschaduw kunt u vinden in paragraaf 2.6 van deze zienswijzennota.

C 59 Zaaknummer 575783

Energieopbrengst
Zienswijze:
"Amersfoort wil zich houden aan doelen (energieneutraal) die in de komende jaren niet haalbaar blijken te zijn. We zien nu al dat de elektrificatie volledig vastloopt. Als we afhankelijk worden van zonne-energie en windmolens zijn we ook weersafhankelijk. Daarnaast zijn er batterijen nodig. Deze batterijen worden zeker niet duurzaam geproduceerd. Inzetten op nieuw te bouwen kerncentrales zal veel meer zekerheid geven. Wat als we straks windmolens hebben en geen zekere energiebron om op terug te vallen? We zullen ook windluwe en zon luwe dagen hebben. Voordat we van het gas en olie af kunnen zullen we een robuust energiesysteem moeten opzetten. En wat mij betreft geeft een kerncentrale veel meer zekerheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Klopt het dat landelijk de RES doelen al gehaald zijn. Is het nog noodzakelijk qua opwekking dat deze molens er komen? En waarom laat de gemeente Amersfoort zich onder druk zetten door de gedeputeerde? Die beweert nu dat de provincie locaties gaat aanwijzen als doelen niet gehaald worden. Wat als nu blijkt dat deze regio gewoon geen geschikte plek heeft? Volgens het PBL gaat ruimtelijke ordening over een evenwichtige afweging van alle belangen. Zon plan met leiden tot een breed gedragen visie. In dit geval is het vooral een plan van D66 en PRO en zij hebben hier een prestigekwestie van gemaakt. De belangen van omwonenden of bedrijven worden continue genegeerd. Want de gemeente verschuilt zich achter de zin we doen dit in het algemeen belang we kunnen dan wel bezwaar indienen maar met deze instelling heeft dat totaal geen zin want jullie vegen daarmee alle bezwaren van tafel.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13. van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
"Ik maak me ernstig zorgen over het geluid dat de molens zullen produceren. Ten eerste vanwege de korte afstand tot onze woning. Ik weet dat daar afspraken over zijn gemaakt maar dat wil nog niet zeggen dat we de molen niet zullen horen. Ook zijn er veel gevallen bekend van klachten over laagfrequent geluid.
Ten tweede maak ik me zorgen vanwege ons bedrijf dat op dezelfde locatie staat. We runnen een boerderij dus werken meestal buiten. Dat wil zeggen dat we wel degelijk tijdens het werk de molens zullen zien en horen. We hebben vele opmerkingen gehad van mensen die betrokken zijn bij dit project via gemeente Amersfoort zoals: als de ramen dicht zijn dan hoor je ze niet in huis, terwijl we buiten werken. Of U woont ook langs een spoorbaan, die maakt meer geluid. Dit zijn opmerkingen waarbij je het gevoel krijgt niet serieus te worden genomen. Daarbij rijdt de trein 's nachts niet. De trein horen we zon 20 a 30 seconden als hij langskomt (een paar keer per uur) en de molen zal 24 uur draaien. Dat is appels met peren vergelijken. In jullie bijgevoegde stukken staat ook dat in vergelijking met andere bronnen wordt windturbine geluid bij een gelijke geluidbelasting als hinderlijker ervaren dan geluid van industrie, weg of railverkeer."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1, en met betrekking tot laagfrequent geluid paragraaf 2.5.3 en 2.5.4. De voorschriften en regelgeving met betrekking tot (windturbine-)geluid is over het algemeen gerelateerd aan de gevels van woningen, om ervoor te zorgen dat het geluid binnen woningen geen hinder veroorzaakt. Het is dus correct dat het geluidniveau in de buitenlucht niet gereguleerd is. We begrijpen dat mensen graag willen wonen en werken in een rustige omgeving. Daarom is gekeken of de windturbines die rust wezenlijk zouden aantasten. Uit de berekeningen blijkt dat het geluidniveau in de omgeving van de windturbines vanaf 400 meter afstand grotendeels onder de 45 dB L_{den}. Dit is vergelijkbaar met het geluid binnen een rustige woonwijk. Ondanks de bijdrage van het windturbinegeluid blijft de geluidbelasting in de omgeving op een laag niveau en wordt de rust in de omgeving zoveel mogelijk behouden.

Schade
Zienswijze:
"Ik maak me daarnaast ernstig zorgen over de molens en de invloed die dat zal hebben op onze tweede tak van het bedrijf, namelijk een stal met pensionpaarden. Dagelijks komen de eigenaren of verzorgers van deze paarden op ons bedrijf om te recreëren. Ze willen in hun vrije tijd en in alle rust tijd doorbrengen met hun paard. Daarnaast rijden zij ook regelmatig langs de beoogde locatie. Als de mensen de molens als hinderlijk zullen ervaren zullen ze hun paard elders gaan stallen en zijn wij een aanzienlijk deel van ons inkomen kwijt. Dat zal gecompenseerd moeten worden door de ontwikkelaar.
De plaatsing van deze molens zal van grote invloed zijn op de waarde van onze woning. 647 meter is zeer dichtbij en zeer beeldbepalend. Deze volledige waardedaling willen wij vergoed hebben."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:

"In jullie bijgevoegde stukken staat ook Langdurige hinder kan op termijn leiden tot aandoeningen zoals hoge bloeddruk of hart- en vaatziekten. Uit studies specifiek voor windturbines is op dit moment onvoldoende bewijs gevonden voor een relatie tussen het geluid van windturbines en gezondheidseffecten. Ik ben echter aanwezig geweest bij de informatieavond voor het bewonersplatform over de relatie tot gezondheid. Daarin wist 1 van de sprekers ons te vertellen dat dit namelijk ook niet gemonitord wordt. Als mensen in gebieden met windmolens met klachten bij hun huisarts komen, heeft de huisarts niet de mogelijkheid om ergens de oorzaak van de klacht vast te leggen in relatie tot windmolens. Er zijn dan ook geen gegevens van bekend. Daarnaast zijn we, op uitnodiging van gemeente Amersfoort een aantal jaren gelden wezen kijken bij de molens in Geldermalsen en de spreker daar was heel open over het feit dat er wel degelijk omwonenden waren die ernstige klachten hadden door de plaatsing van de molens. Dat je duurzame energie belangrijker vindt dan de gezondheid van je inwoners kan ik niet begrijpen."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4 van deze zienswijzennota.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Uit onderzoek is gebleken dat slechts 5 procent van het oppervlak van Nederland geschikt is om windmolens te plaatsen. Het lijkt erop dat deze 5 procent al vol staat als je alleen al kijkt naar de Flevopolder. Denemarken hanteert een afstandsnorm van 1500 meter. Afstandsnormen zijn bedoeld om overlast voor omwonenden te beperken. Nederland hanteert op dit moment in vergelijking met andere Europese landen de minst strenge norm als het gaat om afstanden tot woningen. Als je nu, anno 2026, kijkt naar de zoek-locaties voor windmolens dan zou deze locatie op de Isselt nooit in beeld komen. Deze is enkel en alleen in beeld gekomen door het initiatief van Soesterwijkwiek. En nu blijkt dat er allerlei uitzonderingen gemaakt moeten worden om deze plaatsing mogelijk te maken. Wat is de waarde van afstandsnormen nog als er uitzonderingen gemaakt mogen worden onder de noemer: het is belangrijk voor het maatschappelijk belang, of economisch belang. De norm is al enorm klein. Dan moet je concluderen dat deze locatie niet geschikt is."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De gemeente Amersfoort is samen met Baarn en Soest plannen aan het ontwikkelen voor het gebied Eemvallei. In deze plannen staat onder andere dat op en langs de Eem recreatie zal gaan plaatsvinden. De beroepsvaart moet daarvoor zelfs geheel wijken. Hoe valt recreatie en het geluid van de windmolens samen? Niemand zal in dat gebied willen recreëren als je continue het geluid van de molens hoort en zeker niet als Soest ook nog aan gaat sluiten met nog meer molens langs de Eem. Kortom, voor alle plannen die er voorliggen in Nederland is gewoon een gebrek aan ruimte. Soms moet je concluderen dat dingen ook gewoon niet kunnen op een bepaalde plek. En dat is hier het geval."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.19.1 van deze zienswijzennota.

Aansluiting
Zienswijze:
Momenteel voeren wij gesprekken met Stedin over het plaatsen van kabels. In deze gesprekken kwam de plaatsing van de windmolens ter sprake. Stedin is helemaal niet blij met projecten van 2 molens. Liever hebben zij grote windmolenparken. Deze versnippering omdat elke RES regio bepaalde doelen moet

halen is dus helemaal niet gunstig voor de stroomleveraar. Is hier contact over met partijen als Stedin ofTennet?

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragrafen 2.16.1, 2.16.2 en 2.16.3.

Cumulatie
Zienswijze:
"Ik heb als deelnemer van het bewonersplatform gezien wat dit met de mensen doet in zon gebied. En ik vind dat zeer zorgelijk. En de kans bestaat dat we straks wel in een soort molenpark komen te wonen. Dan zal de polder van Soest geen weidevogelgebied kunnen blijven en zullen we zeker geluidsoverlast gaan krijgen. Als Amersfoort besluit om deze 2 molens te plaatsen dan bestaat de kans dat Soest ook molens in dit gebied gaat plaatsen. Dat betekent voor de bewoners van de polder van Soest en van Hoogland West dat ze wederom te maken krijgen met dit soort plannen."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.11.5 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"Het onderwerp veiligheid! lnmiddels weet ik niet meer wie of wat ik moet geloven. De gemeente Amersfoort die beweert dat deze locatie aan alle normen voldoet of het bedrijf Royal Smit en zoon die beweert dat er vele doden kunnen vallen bij het afbreken van een wiek? (zie inhoudelijke argumentatie punt 8 van de zienswijze (blz. 3)"

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1, 2.7.3, 2.7.7 en 2.7.9 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Op 4 juni waren we aanwezig bij de informatiemiddag van Gemeente Amersfoort voor bedrijven op en rondom lsselt. De gemeente was daar ook om vragen te beantwoorden. Mijn vraag was wie neemt de verantwoording als het toch fout gaat, bijvoorbeeld er breekt een wiek af? Ik kan me namelijk voorstellen dat dit over l0jaar gebeurd en alle raadsleden die er nu zitten ziin dan waarschijnlijk weer vertrokken. Het antwoord van de gemeente luidde we zijn daarvoor verzekerd. Ik vind dat wel erg gemakkelijk. Stel dat de gemeenteraad nu bepaalt dat ze toch op deze locatie moeten komen ondanks alle bezwaren en gevaren waarvoor ze zijn gewaarschuwd, dan kun je je niet verschuilen achter het feit dat er een verzekering is. Je brengt de omgeving willens en wetens in gevaar. Daarnaast vraag ik me af welke verzekeringsmaatschappij gaat dit dan verzekeren?”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Volgens de gemeente Amersfoort kunnen de molen geplaatst worden. Toch lees ik in de stukken over veiligheid Samenwerking tussen de windturbine=exploitant, Smit en zoon, gemeente Amersfoort en de VRU kan bijdragen aan goede risicocommunicatie richting omwonenden. Door handelingsperspectieven (zoals ga naar binnen, sluit ramen en deuren, schakel ventilatie uit) te communiceren en duidelijke afspraken te maken over alarmering, kunnen personen in de aandachtsgebieden adequaat reageren. Daarnaast kan structurele informatie uitwisseling tussen windturbine exploitant en Smit en zoon worden vastgelegd om bij afwijkende condities tijdig actie te ondernemen. Dit stuk bewijst toch dat er wel

degelijk gevaar kan optreden. Daarmee woon ik straks met ons gezin in een risicogebied. En nu kan ik als omwonende wel in huis gaan zitten met gesloten deuren. Voor onze 100 koeien en 12 paarden zal dat niet mogelijk zijn. Hun huisvesting is een stal met open deuren en goede ventilatie. Dus bij een gifwolk zal onze veestapel ook verloren gaan. Een veestapel die niet te vervangen is. En ook paarden de hier in pension staan zijn dan in gevaar, paarden die niet ons eigendom zijn. Maar we zijn wel verantwoordelijk voor goede zorg."

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg over de mogelijke gevolgen van een toxische wolk voor het aanwezige vee. Als de locatie binnen het gebied van 371 meter ligt, kunnen daar bij een ongunstige windrichting effecten optreden. Het is daarbij aannemelijk dat ook dieren ernstige gevolgen kunnen ondervinden. De berekeningen zijn echter gebaseerd op de gevoeligheid van mensen en geven daarom geen zekerheid over de precieze gevolgen voor runderen.
Daarbij betekent de afstand van 371 meter niet dat bij een incident binnen die gehele cirkel tegelijkertijd effecten optreden. Een gifwolk verspreidt zich afhankelijk van onder meer de windrichting en heeft meer een sigaarvormige contour. De cirkel van 371 meter geeft het gebied weer waar, rekening houdend met verschillende windrichtingen, effecten kunnen optreden.

Participatie
Zienswijze:
"De omgevingsadviesraad heeft in deze kwestie, de veiligheid, geen overeenstemming gekregen. Het convenant is niet door iedereen getekend. Ook de veiligheidsregio Utrecht heeft inmiddels vraagtekens geplaatst."
"Gemeente Amersfoort heeft in de communicatie over dit ontwerp omgevingsvergunning het woordje veiligheid overal weg gelaten. In de brief die wij als omwonenden ontvingen worden allerlei punten genoemd die in het convenant staan. Maarjuis het punt waar zoveel reuring over was, veiligheid, is niet genoemd."
"Ook op de website van de gemeente staat er bijzonder weinig informatie over het onderdeel veiligheid, de punten waar overeenstemming over gemaakt zoals geluid, slagschaduw of bescherming van vogels worden bij naam genoemd. Vervolgens wordt er wel genoemd dat er punten zijn waar geen overeenstemming over was, maar die worden niet bij genoemd. Waarom wordt de veiligheid op de website van de gemeente pas ergens vermeld als je heel ver door scrolt terwijl dat het grootste struikelblok zal kunnen worden? Je moet zelf het convenant gaan opzoeken en helemaal uitpluizen en ontdekt dan onderaan dat niet iedereen getekend heeft. Het lijkt er sterk op dat de gemeente deze vorm van communiceren bewust gedaan heeft om de inwoners niet wakker te schudden. Ik vind dit zeer misleidend en de gemeente heeft hier ernstig gefaald."
"Waarom wordt er al een samenwerking rnet energie cooperatie gestart als dit hele proces en de vergunningsaanvraag nog loopt? Stel dat de plannen niet doorgaan orndat de nieuwe gemeenteraad toch tegen de plaatsing van de molens stemt, wat ziin dan de concequenties? Is er een optieovereenkomst getekend met een boeteclausule? En gaat het college dat straks als pressierniddel gebruiken omdat de plannen niet doorgaan en daarom een boete betaald moet worden aan de ontwikkelaar? Dat is dan een erg domme fout van het huidige college. Zij lopen te ver op de feiten vooruit."

Antwoord:
In uw zienwijze geeft uw meerdere opmerkingen over participatie. We vatten deze samen dat u van mening bent dat het college bewust de zorgen over veiligheid en dat daar geen overeenstemming over was, buiten de informatie heeft gehouden. De gemeente geeft geen objectieve informatie.
Wij begrijpen uw zorg dat de gemeente in haar communicatie volgens u meer aandacht heeft besteed aan de voordelen van het project dan aan de mogelijke negatieve effecten en zorgen van omwonenden. Het college onderschrijft ook de gedachte dat inwoners zich volledig en objectief geïnformeerd voelen.

Bij het informeren van inwoners zoeken we vaak naar een balans tussen een toegankelijke weergave op hoofdlijnen en de uitgebreide onderliggende onderzoeken en rapportages. Wij erkennen dat dit ertoe kan leiden dat niet alle aspecten voor iedere lezer even zichtbaar zijn. Het was echter nadrukkelijk niet de bedoeling om zorgen, risico's of negatieve effecten onderbelicht te laten. De gemeente heeft geprobeerd een zo volledig mogelijk beeld te geven van zowel de kansen als de aandachtspunten van het project, zodat een zorgvuldige afweging kan worden gemaakt door inwoners voor de zienswijze.
Dit hebben we willen doen door verschillende communicatiemiddelen, in te zetten waaronder inloopbijeenkomsten, de projectwebsite, nieuwsberichten en raadsbijeenkomsten. Daarbij is niet alleen aandacht besteed aan de doelstellingen en voordelen van duurzame energieopwekking, maar ook aan onderwerpen waarover zorgen bestaan, zoals geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap, natuur en veiligheid.
Op de projectwebsite is veiligheid als afzonderlijk thema opgenomen en tijdens de speciale raadsbijeenkomst van 10 juni is dit onderwerp met een aparte presentatie toegelicht. Tegelijkertijd begrijpen wij uw opmerking dat in sommige uitingen, waaronder de brief over de ontwerpvergunning, niet expliciet zichtbaar was welke aandacht aan het onderwerp veiligheid is besteed. Achteraf bezien had dit onderwerp in die brief nadrukkelijker benoemd mogen worden. Dat neemt niet weg dat veiligheid wel onderdeel is geweest van de beoordeling van de aanvraag en van de informatievoorziening aan inwoners.

Eigendom
Zienswijze:
“Er worden mogelijkheden geboden om financieel in het project te participeren. Er is dan sprake van mede -eigenaarschap. Door de omgeving op deze wijze te betrekken kan de hinderbeleving beperkt worden, zo valt in de stukken te lezen. Hinderbeleving afkopen of je gezondheid ruilen voor geld? Je gezondheid is toch het belangrijkste is een veel gehoorde uitspraak en niemand kan garanderen dat we geen hinder gaan ondervinden. Dus geld hoef ik niet. Ik wil een fijne en gezonde leefomgeving en die hebben we momenteel zeker maar gemeente Amersfoort zet dat op het spel.”

Antwoord:
Door het verplicht stellen van lokaal eigendom wil gemeente Amersfoort inwoners de kans geven om ook te profiteren van de opbrengsten van een windproject. Meer informatie over dit onderwerp is te vinden in paragraaf 2.3. Deelname aan de energiecoöperatie is niet verplicht.

Zienswijze:
“Waarom is er al een samenwerkingsverband met een energiecooperatie. Moet er dan boete betaald worden als het niet door gaat? Het college loopt op de feiten vooruit.”

Antwoord:
Het oorspronkelijke idee voor windenergie op Isselt komt van het lokale bewonersinitiatief Soesterwijkwiek (nu energiecoöperatie SEA). Omdat de gemeenteraad 50% lokaal eigendom eist in ieder initiatief voor windturbines, heeft de ontwikkelaar REF actief de samenwerking opgezocht met SEA en gezamenlijk hebben ze een aparte BV opgericht en de vergunning aangevraagd. Er zijn geen afspraken over boetes tussen REF en SEA gemaakt.

C 60 Zaaknummer 576274

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Ik woon samen met mijn partner in het (..) op ongeveer 980 meter van de locatie waar twee windturbines mogelijk worden gemaakt. Daarom ben ik direct betrokken bij dit besluit. Ik begrijp dat

duurzame energie belangrijk is en dat daarvoor ruimte nodig is. Toch maak ik mij grote zorgen over de gevolgen van dit project voor mijn woonomgeving. Naar mijn mening is onvoldoende aangetoond dat deze locatie geschikt is voor windturbines van de omvang die met deze vergunning mogelijk worden gemaakt."

Antwoord:
De Omgevingswet vereist dat bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een BOPA, zoals in dit geval, wordt aangetoond dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat hier sprake van is.

Landschap
Zienswijze:
"Toen wij ervoor kozen om in het (...) te wonen, deden we dat omdat we de wijk als een prettige en fijne leefomgeving ervaren. Het is de plek waar we wonen, wandelen, fietsen, boodschappen doen en tijd doorbrengen met familie en vrienden. De komst van twee windturbines met een tiphoogte tot 242,5 meter zal die leefomgeving naar mijn gevoel blijvend veranderen.
De windturbines zullen een dagelijks zichtbaar onderdeel worden van de omgeving waarin wij leven. Door hun enorme hoogte, de voortdurend draaiende wieken en de industriële uitstraling zullen zij nadrukkelijk aanwezig zijn in het straatbeeld en de omgeving. Ik maak mij zorgen dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de leefomgeving en van mijn woongenot."

Antwoord:
Informatie over de effecten op het landschap kunt u vinden in paragraaf 2.9.

Geluid
Zienswijze:
"Ook maak ik mij zorgen over geluid. Dat uit berekeningen blijkt dat aan bepaalde normen kan worden voldaan, betekent voor mij niet automatisch dat sprake blijft van een prettig woon- en leefklimaat. Ik vraag mij af hoe het is om jarenlang in de buurt van zulke grote windturbines te wonen. Juist de combinatie van geluid, beweging en de voortdurende aanwezigheid van de turbines maakt dat ik mij zorgen maak over de leefbaarheid van de omgeving."

Antwoord:
Of er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat berust op het totale pakket aan voorschriften en de wijze waarop de naleving daarvan is geborgd.
Naast de reguliere (L_{den} en L_{night}) geluidnormen zijn daarom aanvullende voorschriften opgenomen die specifiek zijn gericht op geluidaspecten die door een jaargemiddelde beoordelingsmaat minder goed worden beschreven, zie paragraaf 2.5.1 t/m 2.5.4.
Hiermee wordt dus niet uitsluitend vertrouwd op modelberekeningen vooraf, maar wordt ook voorzien in verificatie en handhaving zodra de turbines in bedrijf zijn.
Door deze aanvullende voorschriften, boven op de reguliere geluidnormering, geeft het bevoegd gezag hiermee invulling aan zijn beoordelingsruimte met betrekking tot de aanvaardbaarheid van het woon- en leefklimaat.

Wetgeving
Zienswijze:
"Daarnaast vind ik het moeilijk dat nog niet vaststaat welk type windturbines uiteindelijk wordt geplaatst. De vergunning maakt verschillende uitvoeringen mogelijk. Daardoor blijft voor mij onduidelijk hoe de uiteindelijke situatie eruit zal zien en welke gevolgen ik daadwerkelijk zal ervaren. Ik vind dat

omwonenden vooraf meer zekerheid zouden moeten krijgen over een project dat zo'n grote invloed heeft op hun woonomgeving."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.7 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Ook mis ik aandacht voor de mogelijke gevolgen voor de waarde en verkoopbaarheid van woningen. Voor veel mensen is hun woning het grootste financiële bezit. Daarom vind ik het opmerkelijk dat hierover geen duidelijk onderzoek lijkt te zijn gedaan, terwijl dit voor veel bewoners een belangrijk onderdeel van de belangenafweging is.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"Hoewel er een participatieproces is geweest, geeft mij dat niet het vertrouwen dat alle zorgen van omwonenden voldoende zijn meegenomen. Ik zie en hoor in mijn omgeving dat veel bewoners zich nog steeds zorgen maken over de gevolgen van deze plannen voor hun woonomgeving. Dat laat voor mij zien dat er nog altijd veel onzekerheid en onrust bestaat."

Antwoord:
De indiener geeft aan dat ondanks het participatieproces bewoners zich nog steeds zorgen maken over de gevolgen van deze plannen voor hun woonomgeving en gezondheid. Er is veel onrust en onzekerheid. Wij begrijpen dat de plannen voor twee windturbines bij veel omwonenden zorgen, onzekerheid en soms ook onrust veroorzaken. Ook na een uitgebreid participatieproces kunnen er vragen en zorgen blijven bestaan over mogelijke gevolgen voor de woonomgeving, gezondheid en leefkwaliteit. Die gevoelens nemen wij serieus. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat we niet iedere zorg volledig kunnen wegnemen of dat iedereen zich kan vinden in de uiteindelijke uitkomst van dit proces.
Juist omdat de komst van windturbines een ingrijpende ontwikkeling is, heeft de gemeente de vergunningaanvraag uitgebreid en zorgvuldig beoordeeld. Daarbij is niet alleen getoetst aan de geldende landelijke wet- en regelgeving, maar ook aan de aanvullende voorwaarden en strengere afspraken die de gemeenteraad heeft vastgelegd in het uitwerkingsvoorstel *Wind op Isselt*. Voor verschillende inhoudelijke onderzoeken is gebruikgemaakt van onafhankelijke deskundigen en externe bureaus. Daarnaast is beoordeeld of de initiatiefnemer het participatieproces zorgvuldig heeft doorlopen en heeft voldaan aan de uitgangspunten, stappen en doelen uit de participatiegids en het uitwerkingsvoorstel. Ook is getoetst of de gemaakte afspraken uit het convenant daadwerkelijk zijn verwerkt in de vergunningaanvraag.
Op basis van alle beschikbare onderzoeken, adviezen en toetsingen is de gemeente van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de gestelde voorwaarden. Wij begrijpen dat dit oordeel niet alle zorgen wegneemt. De gemeenteraad zal de belangen van omwonenden, de kwaliteit van de leefomgeving en de opgave voor duurzame energievoorziening zorgvuldig meewegen in haar besluit.
Voor meer informatie verwijzen we naar paragraaf 2.2.2.

C 61 Zaaknummer 576273

Energieopbrengst

Zienswijze:
"De noodzaak van de energietransitie. Het behoeft geen toelichting meer dat de opwarming van de aarde een enorm maatschappelijk probleem is , wereldwijd. Dat deze opwarming veroorzaakt wordt door verhoogde concentraties broeikasgassen in de atmosfeer , met name als gevolg van verbranding van fossiele brandstoffen en is ook wetenschappelijk onomstreden. Nederland is , net als andere landen van West- Europa , een grote uitstoter van broeikasgassen. Keer op keer publiceert het Planbureau voor de Leefomgeving rapporten waaruit blijkt dat gestelde politieke doelen niet gehaald worden. Amersfoort is daar mede verantwoordelijk voor. Zij is echter de uitdaging aangegaan in de afspraken die zijn gemaakt in 2021 in de RES Amersfoort , met als doel 05 , terrawattuur aan duurzame electriciteit in 2030 op te wekken. Daar maken de twee turbines op Isselt onlosmakelijk onderdeel van uit. De noodzaak om , ook door Amersfoort , vol in te zetten op de energietransitie maakt dat het belangrijk is dat de beide turbines er daadwerkelijk komen."

Antwoord:
Deze zienswijze nemen wij voor kennisgeving aan. Wij onderschrijven het belang van de energietransitie en de bijdrage die de windturbines op Isselt kunnen leveren aan de doelstellingen voor duurzame energieopwekking.

Aansluiting
Zienswijze:
“De problemen van de netcongestie in Utrecht zijn bekend. Bedrijven en nieuwe woonwijken lopen het risico pas over jaren aangesloten te worden op het netwerk. De grootste problemen van netcongestie zitten op het Hoogspanningsnet en het Middenspanningsnet (bron Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Daarmee is het extra belangrijk om op regionaal nivo te kunnen beschikken over een goede energiemix van zon en wind. De combinatie tussen de zonneweide aan de Maatweg en de twee turbines van Isselt is in die zin van belang en zorgen daarmee voor een verlichting van de mogelijke netcongestie in Amersfoort. Van belang daarbij is ook dat de REF als onderdeel van zijn businessplan schetst dat een lokale energiehub tot de mogelijkheden behoort , wat voor het lokale bedrijfsleven aanzienlijke voordelen zou kunnen bieden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.16.4 van deze zienswijzennota.

Wetgeving
Zienswijze:
“De Provincie heeft haar positie als bevoegd gezag mbt besluitvorming over windenergie gedelegeerd aan de gemeentes die onderdeel uitmaken van de RES-regio Amersfoort. Dit onder de aanname dat de gestelde doelen (0,5 terrawattuur in 2030) worden bereikt. De Provincie heeft ook duidelijk gemaakt dat als de RES-regio de door haar gestelde doelen niet realiseert, zij haar eigen rol weer terugneemt. Doordat de turbines op de Leusderheide en de Vlasakkers niet doorgaan als gevolg van de besluitvorming van Defensie, zijn de gestelde doelen van de RES-regio Amersfoort een stuk moeilijker te realiseren. Hierdoor is het extra van belang dat de turbines op Isselt doorgaan (zie volledige argumentatie 3.3. van de zienswijze (blz. 2)”

Antwoord:
Deze zienswijze nemen wij voor kennisgeving aan. Ook de zienswijze van de provincie over ons ontwerpbesluit (zie zienswijze A 1) ondersteunt uw zienswijze op dit aspect.

Participatie

Zienswijze:
"De in het Convenant opgenomen maatregelen compenseert als geheel de nadelige effecten voor de directe omgeving voldoende en de afweging van voor- en nadelen van plaatsing slaat door in de voordelen ervan (zie volledige argumentatie par. 3.4. van de zienswijze (blz. 2)."

Antwoord:
De gemeente heeft zich ingezet voor een zorgvuldig proces en heeft de OAR actief ondersteund om te komen tot goede afspraken met de omgeving. Wat niet betekent dat alle afspraken gehonoreerd kunnen worden of dat de afspraken door iedereen worden gedragen. Fijn dat u de inzet en inhoud van de afspraken erkent en tevreden bent over dit resultaat.

C 62 Zaaknummer 576272

Geluid
Zienswijze:
“Mijn woning bevindt zich op ongeveer 800 meter hemelsbreed van de dichtstbijzijnde geplande windturbine. Ik maak mij, mede namens mijn gezin, ernstige zorgen over de mogelijke geluidhinder, in het bijzonder laagfrequent geluid. Deze zorg wordt versterkt doordat in Nederland gedurende een groot deel van het jaar een zuidwestenwind voorkomt. Hierdoor zal het geluid van de windturbines regelmatig in de richting van onze woning worden gevoerd. Juist onder dergelijke omstandigheden is het van belang dat de gevolgen voor omwonenden zorgvuldig en actueel worden onderzocht. Tot op heden is mij geen recent geluidsonderzoek overgelegd waaruit, op basis van de geldende wet- en regelgeving en de actuele beoordelingsmethoden, overtuigend blijkt dat ter plaatse van onze woning geen sprake zal zijn van onaanvaardbare (laagfrequente) geluidhinder. Zonder een dergelijke onderbouwing acht ik het niet verantwoord om de vergunning te verlenen.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Veiligheid
Zienswijze:
"Daarnaast heb ik zorgen over de externe veiligheid. Uit de stukken blijkt dat zich binnen de PR10-6-contour diverse gebouwen en functies bevinden. Ik acht het noodzakelijk dat overtuigend wordt aangetoond dat voor bewoners, werknemers, recreanten en overige gebruikers van het gebied geen onaanvaardbare veiligheidsrisico's bestaan. Zolang deze onderbouwing ontbreekt, kan naar mijn mening niet worden geconcludeerd dat sprake is van een veilige en zorgvuldig afgewogen ontwikkeling."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

C 63 Zaaknummer 577616

Gezondheid

Zienswijze:
"Als omwonende (ca 1250 m vanaf turbine) maak ik me ernstig zorgen over de gezondheid van mijn 12-jarige zoon en mijzelf. Daar wordt m. i. onvoldoende aan tegemoet gekomen in de ontwerp omgevingsvergunning."

Antwoord:
Wij nemen kennis van uw zorgen over de mogelijke gevolgen van de windturbines voor de gezondheid van omwonenden. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines onderzocht en meegewogen.
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"In de ontwerp omgevingsvergunning wordt, verwijzend naar de OFLO, gesteld dat laagfrequent geluid geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt en dus is er geen nadere normstelling voor opgenomen. Hinder bij tot 10% van de bevolking is blijkbaar acceptabel. Onderzoek toont wel degelijk hinder en slaapverstoring aan, en dat dit doorwerkt op cognitieve functies zoals geheugen (zie inhoudelijke argumentatie zienswijze blz 1)."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1, 2.4.3, 2.4.5 & 2.4.6 van deze zienswijzennota.
Meer informatie over hoe laagfrequent geluid wordt voorkomen en gehandhaafd kunt u vinden in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4 van deze zienswijzennota.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Toen ik onze woning kocht eind 2021 is mij niets meegedeeld over voornemens om mogelijk windturbines op zeer korte afstand van een woonwijk te plaatsen. Deze woning heb ik juist gekocht vanwege het rustige karakter van de wijk na een intense persoonlijke periode. Mijn thuiswerk ruimte bevindt zich in de dakkapel die zuidelijk georiënteerd is, richting de turbines. Daarnaast doet mijn zoon zijn (online) huiswerk en computerspelletjes. We zullen, ook met de slagschaduwnorm, geregeld worden blootgesteld aan slagschaduw (zoals blijkt uit bijlage D) en ik maak me zorgen over de gevolgen van het snelle flitsen voor onze gezondheid.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.13 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Los daarvan is er sprake van forse woningwaardedaling wanneer windturbines zo dicht op woningen worden geplaatst. Mijn woning staat zo'n 1250m van de beoogde turbines wat 9% waardedaling betekent volgens TNO onderzoek (2022). De gemeente verhoogt onderwijl de WOZ-waarde jaarlijks fors en veronderstelt dat eventuele woningwaarde daling door de ligging tav de beoogde turbines automatisch door de markt wordt meegewogen (verdisconteerd). Dit blijkt in uit de reactie op mijn bezwaar op de WOZ-waarde 2023, waarbij verwezen wordt naar een woning die minder de helft aan slagschaduw uren zou ervaren. Dit lijkt niet reëel: zijn alle kopers op de hoogte? Nemen ze de oriëntatie van de ramen mee?”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienwijze:
"Wij zijn maar enkele van de vele bewoners van de woonwijken die zich ruimschoots binnen 10x de tiphoogte bevinden. Ook mijn buren maken zich ernstig zorgen. Ik ben me bewust van het uitgebreide participatietraject in de vorm van een OmgevingsAdviesRaad. Echter de uitkomst, het omgevingsconvenant, is door de overgrote meerderheid niet getekend, waaronder ook vanwege bovenstaande punten. Al zijn er aanvullende afspraken gemaakt, zoals rond de geluidsnorm, schept dit geen vertrouwen dat voldoende gedaan wordt om gezondheidsschade te voorkomen."

Antwoord:
Wij begrijpen dat de plannen voor twee windturbines bij veel omwonenden zorgen, onzekerheid en soms ook onrust veroorzaken. Ook na een uitgebreid participatieproces kunnen er vragen en zorgen blijven bestaan over mogelijke gevolgen voor de woonomgeving, gezondheid en leefkwaliteit. Die gevoelens nemen wij serieus. Tegelijkertijd realiseren wij ons ook dat niet iedere zorg volledig kan worden weggenomen of dat iedereen zich kan vinden in de uiteindelijke uitkomst van dit proces.
Juist omdat de komst van windturbines een ingrijpende ontwikkeling is, heeft de gemeente de vergunningaanvraag uitgebreid en zorgvuldig beoordeeld. Daarbij is niet alleen getoetst aan de geldende landelijke wet- en regelgeving, maar ook aan de aanvullende voorwaarden en strengere afspraken die de gemeenteraad heeft vastgelegd in het uitwerkingsvoorstel *Wind op Isselt*. Voor verschillende inhoudelijke onderzoeken is gebruikgemaakt van onafhankelijke deskundigen en externe bureaus. Daarnaast is beoordeeld of de initiatiefnemer het participatieproces zorgvuldig heeft doorlopen en heeft voldaan aan de uitgangspunten, stappen en doelen uit de participatiegids en het uitwerkingsvoorstel. Ook is getoetst of de gemaakte afspraken uit het convenant daadwerkelijk zijn verwerkt in de vergunningaanvraag.
Op basis van alle beschikbare onderzoeken, adviezen en toetsingen is de gemeente van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de gestelde voorwaarden. Wij begrijpen dat dit oordeel niet alle zorgen wegneemt. De gemeenteraad zal de belangen van omwonenden, de kwaliteit van de leefomgeving en de opgave voor duurzame energievoorziening zorgvuldig meewegen in haar besluit.
Voor meer informatie zie ook paragraaf 2.2.2.

C 64 Zaaknummer 577615

Participatie
Zienswijze:
Uw zienswijze gaat in op drie verschillende aspecten van de participatie en communicatie in het hele proces.

Antwoord:
Uw eerste zienswijze gaat over bewust foutieve informatie op de website die na verzoek is hersteld. En u geeft aan dat in het uitwerkingsvoorstel een onjuiste afstand tot omliggende woningen is opgenomen en niet gecorrigeerd zodat ook in de aanbesteding deze omissie zou zitten.
We vinden het vervelend dat u het beeld heeft dat de gemeente bewust foutief informeert. We herkennen ons als gemeente niet in dit beeld dat u schetst en hebben ook de informatie aangepast op de website destijds. Ook over de onjuiste afstand hebben we eerder met elkaar gecorrespondeerd. Het feit dat de afstand niet helemaal klopt is juist maar op de afstandsnorm die in een cirkel wordt gegeven, zou de conclusie niet veranderen. Dat is de reden dat we het in het uitwerkingsvoorstel toen niet hebben aangepast zoals eerder met u gedeeld.

In uw tweede zienswijze op participatie geeft u aan dat het niet juist is om de ontwerp omgevingsvergunning door een demissionair college te laten vaststellen en ter inzage te leggen.
De gemeente onderschrijft dit standpunt niet. Het besluit tot het verlenen van de ontwerp omgevingsvergunning en de terinzagelegging is genomen om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden inzicht te geven in de voorgenomen ontwikkeling en hen de gelegenheid te bieden een zienswijze in te dienen. Het ter inzage leggen van een ontwerpbesluit is een procedurele stap binnen de wettelijke besluitvormingsprocedure en betreft nog geen definitief besluit over de vergunningverlening. De verdere besluitvorming vindt plaats door het nieuw aangetreden college en de nieuwe gemeenteraad. De ingediende zienswijzen worden betrokken het bindend advies van de gemeenteraad. Daarmee behouden het nieuwe college en de nieuwe raad hun volledige rol en bevoegdheid bij de uiteindelijke besluitvorming.
Tot slot stelt indiener dat geen sprake is geweest van een gelijkwaardig participatieproces en dat de gemeente het proces binnen de Omgevingsadviesraad (OAR) heeft beïnvloed, deelnemers onvoldoende heeft geïnformeerd en kritische signalen heeft gemarginaliseerd.
De gemeente herkent zich niet in dit beeld. Het uitgangspunt van de OAR is om op basis van kennisdeling en dialoog met de omgeving en maatschappelijke organisatie en ontwikkelaar te komen tot afspraken als de windturbines er komen. De gemeente heeft dit proces gefaciliteerd, maar heeft geen inhoudelijke rol in de gesprekken tussen de deelnemers en de initiatiefnemer over de totstandkoming van afspraken. Daarnaast is voor een zorgvuldig proces gewerkt met onafhankelijke ondersteuning, waaronder een onafhankelijk voorzitter, een secretaris en externe deskundigen. Bij de start van het traject zijn onderzoeken toegelicht tijdens kennissessies en zijn bijeenkomsten georganiseerd waarin deelnemers vragen konden stellen en hun standpunten naar voren konden brengen.
Dat niet alle deelnemers het uiteindelijke convenant hebben ondertekend, betekent niet dat het participatieproces als zodanig is mislukt of dat de inbreng van deelnemers buiten beschouwing is gelaten. De Omgevingswet vereist daarbij geen volledige overeenstemming tussen alle betrokken partijen. Verschillende standpunten, waaronder kritische opvattingen over onderdelen van het project zoals de veiligheid, zorgen over gezondheid, zijn gedurende het proces kenbaar gemaakt en vastgelegd in de reflecties op het convenant en besproken in de raad.
De stelling dat documenten bewust zijn aangepast om risico's te verhullen, dat deelnemers structureel zijn tegengewerkt in hun adviserende rol, of dat informatie doelbewust is achtergehouden, wordt door de gemeente niet onderschreven. De gemeente heeft ook geen aanwijzingen dat hiervan sprake is geweest. Binnen het proces zijn stukken beschikbaar gesteld en zijn onderzoeken, analyses en bevindingen met de deelnemers besproken. Dat deelnemers van mening verschillen over de interpretatie of waardering van de beschikbare informatie maakt niet dat sprake is van een onzorgvuldig of oneerlijk proces.
Voor meer informatie zie ook paragraaf 2.2.4 in deze zienswijzennota.

Wetgeving:
Zienswijze:
“Het bevreemdt indiener ten zeerste dat de vergunningaanvraag voor een dermate ingrijpend en controversieel project is doorgezet en in behandeling is genomen in een periode waarin het college van burgemeester en wethouders een demissionaire status had. Het past binnen de kaders van een behoorlijk bestuur om politiek gevoelige, onomkeerbare en maatschappelijk omstreden dossiers over te laten aan een nieuw te vormen lokaal bestuur dat op een actueel democratisch mandaat kan bogen. Het thans 'doordrukken' van deze aanvraag getuigt van een gebrek aan democratisch respect en schendt het vertrouwensbeginsel.”

Antwoord:
Het toen demissionaire college heeft een ontwerpbesluit genomen, wetende dat de (nieuwe) gemeenteraad nog een bindend advies zou afgeven en het definitieve besluit pas daarna genomen zou worden.

De omgevingsvergunning is in januari 2026 aangevraagd. De termijn voor een uitgebreide omgevingsvergunning is 26 weken. Om nog enigszins in de buurt van deze termijn een besluit te kunnen nemen over deze aanvraag, heeft het college gekozen voor deze aanpak.
Voor meer informatie zie ook paragraaf 2.1.11 in deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"De samenvatting van de zienswijze houdt in dat het advies van de veiligheidsregio Utrecht is genegeerd en dat het onverantwoord is om een vergunningaanvraag door te zetten voor turbines waarbij de overheid bij voorbat weet dat zij haar burgers bij een calamiteit niet actief kan beschermen."

Antwoord:
Het college heeft de aanvraag voorgelegd aan haar adviseurs, waaronder de veiligheidsregio Utrecht. De VRU heeft aangegeven dat ze de noordelijke windturbine onwenselijk vindt, maar dat als de gemeente in het kader van de belangafweging toch de noordelijk turbine toestaat, dat het dan wenselijk is om een aantal maatregelen te nemen. Het college heeft dit advies betrokken bij de andere adviezen die zijn ontvangen en heeft geoordeeld dat met het nemen van maatregelen de externe veiligheidssituatie aanvaardbaar is.

Zienswijze:
“In strijd met het actieve openbaarheidsbeginsel, het beginsel van fair play en de verplichtingen onder de Wet open overheid (Woo), heeft de verantwoordelijk wethouder geweigerd de exacte, onderliggende veiligheidsberekeningen openbaar te maken. Dit is het geval ondanks het feit dat indiener al ruim een jaar herhaaldelijk en via meerdere formele kanalen om deze specifieke data heeft verzocht. Indien het gemeentebestuur stelt dat het project veilig is, rust op hen de rechtsplicht om dit aan de hand van volledige, controleerbare cijfers aan te tonen. Het welbewust onttrekken van deze berekeningen aan het publieke en democratische debat maakt de uiteindelijke besluitvorming vatbaar voor vernietiging wegens strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3: Awb).”

Antwoord:
Het college heeft alle beschikbare onderzoeken en adviezen over externe veiligheid inzichtelijk gemaakt. De belangrijkste onderzoeken betreffen bijlage F Onderzoek Externe veiligheid, zoals dat is ingediend bij de aanvraag. In hoofdstuk 4 wordt een toelichting gegeven op de QRA, waaronder de berekening van de trefkansen. Daarnaast heeft het college aan de Raad het volledige dossier externe veiligheid beschikbaar gesteld. Hierin zijn alle adviezen en onderzoeken die het college heeft ontvangen, in opgenomen. Hierbij de link naar het dossier externe veiligheid:
amersfoort.raadsinformatie.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt

Zienswijze:
“Samenvatting zienswijze: Uit het veiligheidsonderzoek blijkt dat het college weigert de reële ongevalskansen en de gecumuleerde risico's voor de specifieke omgeving in hun totaliteit te openbaren en te wegen. Volgens deze landelijke statistieken bedraagt de faalkans van een moderne windturbine circa 1 op 2.000 per jaar. Correct toegepast op dit specifieke project — de exploitatie van twee windturbines gedurende een looptijd van 30 jaar — resulteert dit in een statistische kans van maar liefst 1 op 30 dat zich gedurende de looptijd een ernstig ongeluk voordoet. Een incidentkans van 1 op 30 is binnen deze specifieke industriële omgeving catastrofaal. Het besluit getuigt van een ernstig tekortschietende en daarmee onrechtmatige risicoafweging.”

Antwoord:

Het college heeft de aanvraag getoetst aan de geldende regelgeving en aanvullend aan het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. Hierbij zijn de voorgeschreven faalstatistieken toegepast. Er is geen sprake van een onrechtmatige risicoafweging.

Geluid

Zienswijze:

"Indiener maakt ernstig bezwaar tegen de wijze waarop het college dringende waarschuwingen en 'red flags' vanuit de medische sector en onafhankelijke artsen structureel heeft genegeerd. Of indien zij kwamen inspreken in de gemeenteraad een externe partij heeft ingehuurd om hun verhaal te laten weerleggen. Het
zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) en de grondwettelijke plicht tot bescherming van de volksgezondheid (artikel 22 Grondwet) dwingen het bestuursorgaan om gezondheidsrisico's serieus te wegen, zeker wanneer er sprake is van een dichtbevolkte omgeving. Dit is nagelaten op de volgende punten:

- Negeren van het medisch expertisedomein: Talloze artsen, verenigd in eexpertisegroepen,hebben schriftelijk gewaarschuwd voor de onaanvaardbare gezondheidseffecten van wonen en werken rondom windturbines. De medische bezwaren richten zich met name op het chronische karakter van de blootstelling aan laagfrequent geluid (LFG) en de onvoorspelbare amplitude-modulatie (het constante 'zwiepende' geluid). Dit leidt aantoonbaar tot gezondheidsklachten, gekenmerkt door chronische slaapdeprivatie, verhoogde cortisolspiegels (stress), cardiovasculaire risico's en psychische uitputting.
- Misbruik van de 'gemiddelde' Lden-systematiek en het ontbreken van LFG-normen: Het college verschuilt zich achter het feit dat het project voldoet aan de wettelijke jaargemiddelde normen (Lden). Medisch specialisten wijzen er echter herhaaldelijk op dat het menselijk lichaam niet reageert op een papieren 'jaargemiddelde', maar op actuele belasting. Cruciaal hierbij is dat de Nederlandse wetgeving voor windturbines géén specifieke wettelijke normen of grenswaarden kent voor laagfrequent geluid (LFG). Het college misbruikt dit door het specifieke gevaar en de overlast van LFG simpelweg te negeren. Omdat LFG-trillingen moeiteloos door muren en isolatie dringen, is het ontbreken van een wettelijke norm geen bewijs van veiligheid, maar een juridisch vacuüm. Juist vanwege het ontbreken van landelijke normen had het college op basis van het zorgvuldigheidsbeginsel zélf lokale, beschermende randvoorwaarden moeten stellen. Door deze medische en fysische realiteit af te doen als 'beleidsmatig acceptabel', plaatst het college papieren modelberekeningen boven de gezondheid en de grondwettelijke bescherming van omwonenden.
- Schending van het voorzorgsbeginsel: Binnen het milieurecht en de ruimtelijke ordening geldt het sbeginsel. Wanneer gezaghebbende medische professionals waarschuwen voor significante, onomkeerbare gezondheidsschade, dient het bestuursorgaan de vergunningverlening te weigeren of de turbines op een veilige afstand te plaatsen. Het blind doorzetten van de procedure, ondanks de expliciete waarschuwingen van artsen, getuigt van een gebrek aan zorgvuldigheid en maakt de belangenafweging inherent onrechtmatig (artikel 3:4 lid 2 Awb)."

Antwoord:

De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Het geluidvoorschrift heeft naast de jaargemiddelde geluidnormen ook een "kortdurende", direct meetbare geluidnorm opgenomen in de vorm van een $L_{Aeq,10min}$. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en

informatie over laagfrequent geluid en overige geluidkarakteristieken is te vinden paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Zienwijze:
"Dat het overlegde akoestisch onderzoek de geluidscontouren visualiseert als een nagenoeg 'perfecte cirkel' rondom de turbines, bewijst dat dit onderzoek de fysieke realiteit volledig miskent. Een cirkelvormige contour kan uitsluitend ontstaan wanneer de heersende windrichting, lokale meteorologische omstandigheden en reflectie door omliggende bebouwing volledig buiten beschouwing worden gelaten. Aangezien de wind in Nederland overwegend uit het zuidwesten waait, zal de feitelijke geluidsvoortplanting in de praktijk asymmetrisch zijn en het gebied aan de lijzijde aanzienlijk zwaarder belasten dan het model voorspelt.
Het akoestisch onderzoek biedt hiermee geen representatieve weergave van de werkelijk te verwachten situatie. Het blindvaren op een model dat de meteorologische realiteit uitsluit, levert een ernstig zorgvuldigheids- en motiveringsgebrek op (artikelen 3:2 en 3:46 Awb). Ook cruciaal hierbij is dat de gemeente voor het bepalen van de huidige geluidssituatie gebruik heeft gemaakt van een specifieke RIVM-kaart. Indiener heeft de metadata van deze kaart geanalyseerd. Hierin wordt expliciet vermeld dat deze kaart niet geschikt is voor het bepalen van actuele, lokale geluidsniveaus. De kaart hanteert slechts een abstracte en grove rekensystematiek waarbij enkel hypothetisch wordt aangenomen dat een bepaald type gebouw een gemiddelde hoeveelheid geluid produceert.
Het gebruiken van een databron buiten de daarvoor bestemde en gecertificeerde toepassingsgrenzen om — met als doel een feitelijke nulmeting te ontwijken — is in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb). Het college heeft verzuimd om een deugdelijke, fysieke nulmeting op locatie uit te voeren. Zonder een valide en objectieve nulmeting is het achteraf juridisch en handhavingstechnisch onmogelijk om de reële geluidstoename en de daaruit voortvloeiende overlast objectief vast te stellen en te handhaven."

Antwoord:
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10. Voor het bepalen van de huidige geluidsituatie is geen gebruik gemaakt van een RIVM-kaart. Voor wegverkeerslawaai en industrielawaai is gebruik gemaakt van de meest recente gegevens die de gemeente zelf beheert. Voor het railverkeer is gebruik gemaakt van de gegevens van het geluidregister (CVGG). De CVGG wordt beheerd door het RIVM, dus wellicht dat de indiener hiernaar verwijst. Vanuit het CVGG zijn alleen de geluidbrongegevens van gebruikt, de geluidberekening is voor deze situatie uitgevoerd met een modelleringssoftware wat voldoende detailniveau biedt voor deze locatie.
De initiatiefnemer heeft in het omgevingsconvenant afspraken gemaakt over communicatie met de omgeving en de behandeling van klachten tijdens de exploitatie van het windpark. Ook heeft de initiatiefnemer afgesproken een nulmeting voor geluid uit te voeren.

Zienswijze:
“Bij de vereiste belangenafweging heeft het college nagelaten de effecten op de volksgezondheid, en in het bijzonder het welzijn en de ontwikkeling van kinderen in de omliggende wijken, te wegen. Dit levert een directe schending op van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK). Het besluit is op basis van de volgende gronden rechtens onhoudbaar:

- Gebrek aan een Kinderrechtentoets (artikel 3 IVRK)
- Wetenschappelijke asymmetrie en onvolledigheid van de normen
- Systematische verdragsrechtelijke schendingen
- Juridische onwettigheid van de normen in de praktijk

Indien het college nalaat een dergelijke beoordeling uit te voeren en uitsluitend uitgaat van algemene regelgeving die geen specifieke bescherming biedt aan de positie van kinderen, ontstaat een

motiverings- en zorgvuldigheidsgebrek als bedoeld in de artikelen 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht. Daarnaast is het besluit niet in voldoende mate verenigbaar met de uit het internationale kinderrechtenkader voortvloeiende verplichtingen, waaronder het belang van het kind als een eerste overweging bij besluitvorming die kinderen (indirect) raakt."

Antwoord:
De gemeente heeft de aanvraag getoetst aan de hand van de voor dit soort aanvragen in Nederland geldende wetten en normen. Deze toetsen niet zo specifiek op de effecten voor kinderen als waar u in uw zienswijze om vraagt.

Natuur
Zienswijze:
"Het plangebied interfereert rechtstreeks met de beschermde zones van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het provinciale en nationale beleid schrijft voor dat ingrepen in of nabij het NNN aan een 'nee, tenzij'-principe moeten worden getoetst. Bouwen en exploiteren binnen deze ecologische zones is uitsluitend toegestaan indien er sprake is van een dwingende reden van groot openbaar belang én er aantoonbaar geen alternatieve locaties voorhanden zijn.
Aan deze cumulatieve voorwaarden is in deze procedure niet voldaan. Het gemeentebestuur stelt weliswaar dat er geen alternatieven zijn, maar deze stelling is feitelijk onjuist en achterhaald. Door de provincie is expliciet aangetoond en gedocumenteerd dat er wel degelijk alternatieve, geschikte locaties beschikbaar zijn die buiten de kwetsbare NNN-zones vallen.
Nu er aantoonbaar minder schadelijke alternatieven voorhanden zijn, ontbreekt de juridische en ecologische rechtvaardiging om een inbreuk te maken op het NNN op deze locatie. Het college heeft de provinciale locatiestudies genegeerd. Het verlenen van de vergunning is daarmee in directe strijd met de provinciale omgevingsverordening, het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3:2 Awb) en het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb)"

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.24 van deze zienswijzenota.

Schade
Zienswijze:
"Het project 'Wind op Isselt' is extreem inefficiënt wanneer gekeken wordt naar de feitelijke maatschappelijke kosten per bespaarde ton C02. Van een doelmatig bestuur mag worden verwacht dat publieke middelen en maatschappelijke offers zo effectief mogelijk worden ingezet om klimaatdoelstellingen te behalen.
Bij dit specifieke project is de financiële en maatschappelijke schade destructief: er is sprake van een gecumuleerde vastgoedwaardedaling van minimaal € 200.000.000,- (200 miljoen euro) die volledig voor rekening van de burger komt.
Wanneer deze gigantische kapitaalvernietiging getrouw wordt meegewogen in de kostenbatenanalyse, stijgt de feitelijke prijs per bespaarde ton c02 tot ver boven elke grens van maatschappelijke aanvaardbaarheid. De prijs is tientallen malen hoger dan de kosten die bedrijven betalen voor de uitstoot van dezelfde ton c02. Ook is dit bedrag vele malen hoger dan de grenzen waarop subsidie verleend wordt voor het reduceren van C02-uitstoot. Dit maakt het besluit om voor een marginaal lokaal milieurendement een dergelijke astronomische schade te berokkenen aan de gemeenschap, een schending van het evenredigheidsbeginsel (artikel 3:4 lid 2 Awb)."

Antwoord:
Bij de beoordeling van de aanvraag heeft het college een integrale belangenafweging gemaakt, waarbij onder meer de bijdrage van het project aan de energietransitie, de ruimtelijke inpasbaarheid, de milieueffecten en de belangen van omwonenden zijn betrokken. Uit de onderliggende onderzoeken en

de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat het project uitvoerbaar is en dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
Voor meer informatie over waardedaling en nadeelcompensatie wordt verwezen naar paragraaf 2.17 van deze zienswijzennota.

C 65 Zaaknummer 577614

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"De omgeving is dichtbevolkt de enorme windturbines zorgen voor veel overlast voor mens en dier. Ik zie het niet als duurzaam of met een mooi Vlaams woord volhoudbaar om met zulke grote windturbines te werken."

Antwoord:
Wij begrijpen dat u zich zorgen maakt over de omvang van de windturbines en de mogelijke gevolgen daarvan voor mens, dier en de leefomgeving. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn de effecten van de windturbines op onder meer geluid, slagschaduw, veiligheid, natuur en landschap onderzocht. Uit deze onderzoeken, de omgevingsvergunning en de onderliggende stukken blijkt dat de windturbines op deze locatie ruimtelijk inpasbaar zijn en dat kan worden voldaan aan de geldende normen en voorwaarden. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, en de overige stukken bij de ontwerpvergunning blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het is onduidelijk op welk punt u het precies oneens bent met de conclusies uit de OFLO.

C 66 Zaaknummer 577068

Overige vragen
Zienswijze:
“Wij complimenteren u met dit besluit en zouden het een blamage voor Amersfoort vinden als de gemeenteraad een negatief advies uitbrengt. Indeze tijd willen we onafhankelijk worden van buitenlandse machten voor onze energievoorziening. Nederland is veel minder afhankelijk geworden van Rusland sinds de inval in Oekraïne. Helaas staat daar tegenover dat de import van Amerikaanse fossiele brandstoffen gestegen is naar 24% van onze energiebehoefte. Dat is in deze tijd geen verbetering. We moeten juist onafhankelijk worden als Nederland en daarvoor hebben we de windmolens in Amersfoort ook nodig.”

Antwoord:
Wij nemen uw zienswijze voor kennisgeving aan. Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
'"Daarnaast is de overgang naar duurzame energie een bittere noodzaak. De steeds vaker voorkomende hoge temperaturen laten daarover geen misverstand bestaan. Ook daarom zijn de windmolens hard nodig.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De overheid moet betrouwbaar zijn. Een bestuur dat eerst besluiten neemt om tot vestiging van windturbines te komen, kaders stelt (waaraan voldaan wordt in de vergunningaanvraag), de grond aan

de hoogste bieder uitgeeft en dan vervolgens toch geen definitieve vergunning afgeeft onder druk van sentimenten die vanaf het begin bekend zijn, wekt de indruk de rechtsstaat onvoldoende serieus te nemen. Dat is schadelijk voor de uitstraling van de gemeente, ook in de richting van andere ondernemers en inwoners. Bovendien maakt het weinig kans om stand te houden bij de rechter, wat extra gezichtsverlies voor de gemeente oplevert."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.11 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"In onze regio hebben we ernstige last van netcongestie. Daardoor zijn er binnen Amersfoort geen mogelijkheden meer voor uitbreidingen en verduurzaming van bedrijven en woonwijken. Door te zorgen voor windstroom hebben we aanvoer van elektriciteit dichterbij. Dat kan onze lokale economie lucht geven, zeker in combinatie met batterij-opslag. Wij roepen de gemeente op om daarvoor te zorgen en de brede Amersfoortse economie en werkgelegenheid boven de leerproductie te prioriteren."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 en 2.16.4 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De gemeenteraad heeft het naar zich toe getrokken om de veiligheidsafweging op expertniveau te maken. Een rol als veiligheidsexpert past echter niet bij de gemeenteraad, een lekenbestuur. De gemeenteraad is onzeker omdat het veiligheidsargument de stok is geworden van de tegenstanders. Elke poging om rust en overzicht te scheppen, doet extra stof opwaaien. Dit heeft geleid tot een gevecht met documenten die voor leken niet meer te begrijpen zijn. En als we afgaan op wat er in de krant staat, is het voor de media ook niet goed te begrijpen. Wij zouden u willen adviseren om dit proces met de raad en de experts goed te evalueren en te zien wat nodig is opdat eenieder in zijn eigen rol kan blijven. Zo ontstaat er ook geen oneigenlijke druk op de gemeenteraad."

Antwoord:
In Amersfoort moet het college een bindend advies vragen over een omgevingsvergunning voor een Bopa als het gaat om windturbines (onder andere). Daarmee heeft de raad zelf de bevoegdheid om alle aspecten die zij relevant vindt voor het afgeven van dat advies te onderzoeken. Als college zullen wij daarin adviseren, maar niet sturen. Wij nemen deze opmerkingen voor kennisgeving aan.

Veiligheid
Zienswijze:
"Er is veel discussie ontstaan vanuit en over een nabijgelegen chemische fabriek. Deze leerverwerkende fabriek toont op zijn website ambitie om steeds duurzamer te gaan werken (zie ook smitzoon.com/app/themes/smitzoon/assets/uploads/2025/06/DoD_Infographic_2025_0605_NL.pdf) maar uit de reacties op de windmolens ontstaat een heel ander beeld. Is de fabriek serieus van plan om minder gevaarlijke stoffen te gaan gebruiken? Gaat zij zich aan de regels houden? Waarom gebruikt ze dan zoveel zeer gevaarlijke stoffen en waarom wil ze zelfs uitbreiden op dit gebied? We maken ons zorgen over de chemische fabriek , doet die wel wat ze belooft?
Leer is geen noodzakelijk product in Amersfoort. Het bedrijf is ook geen grote werkgever."

Antwoord:
De gemeente begrijpt dat het gebruik en de opslag van gevaarlijke stoffen bij Smit & Zoon zorgen kunnen oproepen. Voor deze activiteiten zijn vergunningen verleend. Bij de beoordeling van Wind op Isselt is uitgegaan van de vergunde situatie van Smit & Zoon, waarbij ook de reeds vergunde uitbreiding is meegenomen.

Smit & Zoon is een Seveso-bedrijf. Dit betekent dat vanwege de aanwezige gevaarlijke stoffen strenge veiligheidsvoorschriften gelden en regelmatig toezicht en controles plaatsvinden. De provincie Utrecht is hiervoor het bevoegd gezag, via de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.
Of en op welke termijn het bedrijf minder gevaarlijke stoffen gaat gebruiken, is geen onderdeel van de beoordeling van de windturbines. Voor vragen over de vergunning, bedrijfsvoering en het toezicht op Smit & Zoon kan contact worden opgenomen met de provincie Utrecht.

C 67 Zaaknummer 577008

Veiligheid
Zienswijze:
“Aantasting van de veiligheid voor mij en mijn gezin.”
“Voor alle bovenvermelde zaken stel ik uw als gemeente aansprakelijk als de plannen worden doorgezet.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.9 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Aantasting van de gezondheid van mij en mijn gezin.”
“Aantasting leefgenot van mij en mijn gezin.”
“Voor alle bovenvermelde zaken stel ik uw als gemeente aansprakelijk als de plannen worden doorgezet.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Aantasting / verstoring van de natuur.”
“Voor alle bovenvermelde zaken stel ik uw als gemeente aansprakelijk als de plannen worden doorgezet.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Waardedaling van de eigen woning.”
“Voor alle bovenvermelde zaken stel ik uw als gemeente aansprakelijk als de plannen worden doorgezet.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

C 68 Zaaknummer 576974

Geluid

Zienswijze:

“De geplande megaturbines hebben een uitzonderlijke tiphoogte van 242,5 meter. Vanwege de enorme rotorbladen en de bronsterkte op ashoogte, reikt het laagfrequente, aerodynamische geluid (het zogeheten 'swoef-geluid') significant verder dan bij reguliere, kleinere turbines het geval is.”

Antwoord:

De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid in paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:

“Ondergetekende stelt dat in het akoestisch onderzoek onvoldoende rekening is gehouden met de lokale cumulatie van geluid (overeenkomstig de rekenregels voor gecumuleerde geluidsbelasting). De achtergrondbelasting in Amersfoort is door reeds aanwezige infrastructurele bronnen (zoals verkeerswegen) lokaal al zeer hoog. Het toevoegen van een nieuwe, pulserende geluidsbron op 1,24 kilometer afstand leidt tot een onaanvaardbare verslechtering van de gecumuleerde milieukwaliteit (Lcum,nieuw), welke niet deugdelijk is ingepast binnen de geldende milieurechtelijke randvoorwaarden.”

Antwoord:

Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11.

Zienswijze:

“Mijn woning bevindt zich op 1,24 kilometer afstand binnen de directe contour waar dit pulserende en tonaal herkenbare geluid — met name in de avond- en nachtperiode bij specifieke windrichtingen en atmosferische omstandigheden — hoorbaar zal zijn en zal leiden tot slaapverstoring en aantasting van het woon- en leefklimaat. Op grond van deze zienswijze verzoekt ondergetekende uw College: Indien het project doorgang vindt, een stringente nachtelijke geluidsnorm van maximaal 39 dB op te nemen, waarbij de exploitant verplicht wordt om middels een noise reduction mode te garanderen dat de hoorbare amplitudemodulatie (het pulserende 'swoef'-geluid) in de nachtperiode op 1,24 kilometer wordt geëlimineerd.”

Antwoord:

Bij de exploitatie van de windturbines wordt al rekening gehouden met een zogeheten “Noisereduction-modus”. Informatie hierover is te vinden in paragraaf 2.5.5 en over het reduceren van geluid in de nacht in paragraaf 2.5.7.

Gezondheid

Zienswijze:

“Mijn woning bevindt zich op 1,24 kilometer afstand binnen de directe contour waar dit pulserende en tonaal herkenbare geluid — met name in de avond- en nachtperiode bij specifieke windrichtingen en atmosferische omstandigheden — hoorbaar zal zijn en zal leiden tot slaapverstoring en aantasting van het woon- en leefklimaat.”

Antwoord:

Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4 van deze zienswijzennota.

Schade
Zienswijze:
“Onevenredige economische schade en waardevermindering (Nadeelcompensatie)
De realisatie van een megaturbine van deze omvang op een afstand van 124, kilometer van mijn eigendom veroorzaakt directe en aantoonbare economische schade. Onafhankelijk econometrisch en vastgoedtechnisch onderzoek (o. a. van de Vrije Universiteit Amsterdam en TNO) toont aan dat woningen binnen een straal van 2 kilometer rondom moderne megaturbines een significante marktwaardevermindering ondergaan, variërend tussen de 2% en 5%.
Deze waardedaling wordt veroorzaakt door de visuele dominantie van de 2425, meter hoge turbines en de vrees voor geluidsoverlast bij potentiële kopers, waardoor de verkoopbaarheid en de marktwaarde van mijn woning direct negatief worden beïnvloed. Ondergetekende stelt dat er sprake is van een onevenredige aantasting van het eigendomsrecht (artikel 1 Eerste Protocol EVRM) en dat deze economische schade het normaal maatschappelijk risico verre overschrijdt. De belangenafweging ter zake is in het huidige ontwerpplan onvoldoende, dan wel onjuist gemotiveerd. Op grond van deze zienswijze verzoekt ondergetekende uw College: Expliciet in de definitieve beschikking op te nemen hoe de nadeelcompensatie wegens de waardevermindering van omliggende woningen wettelijk is geborgd.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Schending Omgevingswet wegens ontoereikende bescherming van vogelpopulaties (Flora- en fauna-activiteit). De oprichting van windturbines met een tiphoogte van 2425, meter vormt tevens een directe en onevenredige bedreiging voor de lokale en migrerende vogelpopulaties in en rondom Amersfoort. Door de uitzonderlijke reikwijdte en rotatiesnelheid van de rotorbladen op deze hoogte treedt het fenomeen van 'motion smear' (bewegingsonscherpte) op, waardoor de draaiende wieken voor vogels visueel samenvloeien tot een schijnbaar transparante, maar dodelijke schijf.
Ondergetekende wijst op ecologisch onderzoek van Wageningen University & Research (WUR) waaruit blijkt dat de langetermijnimpact van windturbines op vogelpopulaties structureel wordt onderschat. Zelfs een marginale verhoging van de vogelsterfte met 1% kan binnen tien jaar leiden tot een populatiedaling tot wel 24% bij specifieke vogelsoorten. Het mitigatie- en compensatieplan in de huidige ontwerpregeling schiet op dit punt tekort. Recent Nederlands praktijkonderzoek (zoals de 'Zwarte Wiek'-pilot in de Eemshaven) heeft aangetoond dat passieve visuele maatregelen de aanvaringsrisico's in de Nederlandse context niet aantoonbaar reduceren. Nu er ter plaatse sprake is van vliegroutes van beschermde vogel- en roofvogelsoorten, stelt ondergetekende dat het huidige ontwerpplan in strijd is met de zorgplicht en de strikte beschermingsvoorwaarden onder de Omgevingswet.
Op grond van deze zienswijze verzoekt ondergetekende uw College: De exploitant te verplichten tot het installeren van een actief, geautomatiseerd cameradetectiesysteem gekoppeld aan een automatische stilstandvoorziening bij nadering van (roof)vogels.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.3 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

C 69 Zaaknummer 576956

Veiligheid

Zienswijze:
" Ik verzoek het college daarom expliciet om:

- Aantoonbaar te maken dat de werk en leefomgeving tot en met mijn woning veilig is ook in worst-case scenario's en niet uitsluitend in het scenario dat het meest gunstig uitvalt voor vergunningverlening;
- Volledig transparante onderbouwing te geven van alle gehanteerde risicomodellen en aannames inclusief een verklaring voor het verschil tussen de QRA en het rapport van Haskoning;
- Een onafhankelijke second opinion te laten uitvoeren op de externe veiligheidsanalyse door een partij die geen opdrachtrelatie heeft met de initiatiefnemer of de gemeente;
- Te motiveren waarom ondanks het ontbreken van representatieve actuele faaldata voor turbines van deze omvang het resterende risico aanvaardbaar wordt geacht;
- Aan te tonen dat bij een calamiteit met de chemische stoffen van Smit Zoon de werk en leefomgeving tot en met mijn woning geen verhoogd risico loopt;
- Een integraal nood- en evacuatieplan voor direct omwonenden op te stellen dat verder gaat dan het in voorschrift 11 voorziene communicatieplan over storingen aan de turbine zelf;
- Een aanvullende schade- of verhuisregeling te treffen voor direct omwonenden voor het geval het college het restrisico na deze second opinion alsnog aanvaardbaar acht ik ben niet bereid mijn kinderen te laten opgroeien in een gebied met een aantoonbaar verhoogd risico zonder dat daar een reële uitwijkmogelijkheid tegenover staat."

Antwoord:
Beantwoording punt 1 – pagina 2
Het college erkent dat de veiligheid van de werk- en leefomgeving, waaronder de woning van indiener, zorgvuldig moet worden beoordeeld. Daarbij wordt niet uitsluitend uitgegaan van het meest gunstige scenario, maar van de voorgeschreven rekenmethoden en maatgevende ongunstige scenario's voor onder meer turbinefalen, werpafstanden, externe beschadiging en verspreiding van gevaarlijke stoffen. Worstcasescenario's zijn bedoeld om mogelijke gevolgen niet te onderschatten en om inzicht te geven in een conservatieve bovengrens. Zij vormen echter geen voorspelling van het meest waarschijnlijke ongevalsverloop en mogen daarom niet zonder nadere duiding als absolute werkelijkheid worden beschouwd. Bij de afweging worden naast de mogelijke gevolgen ook de kans van optreden, de technische aannemelijkheid, de gehanteerde onzekerheden en de beschikbare risicobeperkende maatregelen betrokken. Wanneer meerdere conservatieve aannames worden gecombineerd, wordt tevens beoordeeld in hoeverre die combinatie representatief is.
Een absolute garantie dat onder iedere theoretisch denkbare samenloop geen effect kan optreden, kan niet worden gegeven. Wel moet worden aangetoond dat aan de wettelijke normen wordt voldaan en dat maatgevende ongunstige scenario's en de onzekerheden daarin herkenbaar en zorgvuldig zijn meegewogen.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft dat de beoordeling niet op uitsluitend gunstige scenario's mag worden gebaseerd, maar volgt niet de eis dat veiligheid voor ieder theoretisch worstcasescenario absoluut moet worden gegarandeerd.

Beantwoording punt 2 – pagina 2
Het college erkent dat de gehanteerde risicomodellen, uitgangspunten en aannames voldoende inzichtelijk en controleerbaar moeten zijn. Ook moet duidelijk worden verklaard waarom de resultaten van de QRA van Antea en de beoordeling van Haskoning van elkaar verschillen.
De QRA van Antea bevat een kwantitatieve berekening van de dominoscenario's, waarbij op onderdelen conservatieve aannames zijn toegepast. Haskoning heeft geen nieuwe integrale QRA opgesteld, maar de uitgangspunten, aannames en betekenis van deze resultaten nader beoordeeld. Daarbij is geconcludeerd dat technische nuanceringen van enkele aannames tot kleinere berekende

effectafstanden kunnen leiden. De door Antea geïdentificeerde risico's worden daarmee niet terzijde geschoven; de rapporten hebben een verschillende functie en moeten in samenhang worden gelezen.
De QRA bevat bedrijfs- en veiligheidsgevoelige informatie over de Seveso-inrichting van Royal Smit & Zoon. De vertrouwelijkheid is daarmee mede ingegeven door de eisen die gelden voor de bescherming van dergelijke informatie. Dit laat onverlet dat de voor de besluitvorming relevante uitgangspunten, resultaten en verschillen voldoende openbaar moeten worden toegelicht en dat de onderliggende bestanden door bevoegde deskundigen controleerbaar moeten zijn.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft de behoefte aan een transparantere toelichting op de verschillen en de uiteindelijke beslisgrondslag, maar volgt niet de conclusie dat aanvullende bedrijfs- en veiligheidsgevoelige informatie volledig openbaar moet worden gemaakt of dat de verschillen tussen beide rapporten de risicoanalyse onbruikbaar maken.

Beantwoording punt 3 – pagina 2
Het college erkent het belang van een onafhankelijke toets van de externe veiligheidsanalyse. De QRA en de onderliggende uitgangspunten zijn daarom niet uitsluitend door de opstellers en Haskoning beoordeeld, maar tevens inhoudelijk getoetst door de betrokken omgevingsdiensten en betrokken bij het advies van de Veiligheidsregio Utrecht.
Een deskundige die in opdracht van de gemeente een second opinion uitvoert, heeft per definitie een opdrachtrelatie met de gemeente. Die relatie staat inhoudelijke onafhankelijkheid niet in de weg, mits de deskundige geen belang heeft bij de uitkomst en de beoordeling zelfstandig en controleerbaar uitvoert. Er is geen aanleiding gebleken dat de reeds uitgevoerde deskundigentoetsen onvoldoende onafhankelijk zijn.
De zienswijze wordt daarom niet gevolgd. Een aanvullende second opinion wordt niet noodzakelijk geacht, tenzij nieuwe informatie beschikbaar komt die de bestaande beoordelingen wezenlijk ter discussie stelt.

Beantwoording punt 4 – pagina 2
Het college erkent dat de beschikbare faalgegevens onzekerheden bevatten en niet uitsluitend zijn gebaseerd op windturbines met dezelfde omvang als de beoogde turbines. De toegepaste RIVM-rekenmethodiek wordt echter volgens het analogonprincipe geschikt geacht voor turbines met een vermogen boven 5 MW, waarbij de resultaten een indicatief karakter hebben.
Bij de afleiding van de faalfrequenties zijn de beschikbare incidentgegevens gecontroleerd en zijn onder meer dubbele registraties en onjuiste classificaties gecorrigeerd. Daarnaast wordt gerekend met het 95%-betrouwbaarheidspercentiel, juist om rekening te houden met onzekerheden in onder meer het aantal incidenten en het vermogen van de onderzochte turbines.
De onzekerheden worden daarmee niet ontkend, maar zijn op een conservatieve wijze in de voorgeschreven methode verwerkt. Voor het definitieve turbinetype moet bovendien worden aangetoond dat de vastgelegde risicocontouren en maximale trefkansen niet worden overschreden.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover wordt gevraagd de onzekerheden expliciet te benoemen. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat door deze onzekerheden geen bruikbare of aanvaardbare veiligheidsbeoordeling mogelijk is.

Beantwoording punt 5 – pagina 2
Het college erkent dat de windturbines de kans op bepaalde calamiteitenscenario's bij Royal Smit & Zoon kunnen verhogen en dat de gevolgen voor de werk- en leefomgeving, waaronder de woning van indiener, moeten worden beoordeeld.
De gevaren van het vrijkomen en mengen van gevaarlijke stoffen zijn inherent aan de aanwezige processen en installaties van de Seveso-inrichting. De windturbines introduceren deze gevaren niet, maar kunnen wel een aanvullende externe oorzaak vormen waardoor een reeds denkbaar ongevalsscenario optreedt. Deze aanvullende bijdrage is onderzocht via de berekende trefkansen en dominoscenario's en wordt begrensd door de veiligheidsvoorwaarden voor het definitieve turbinetype.

Een absolute garantie dat de woning geen enkele risicotoename ondervindt, kan niet worden gegeven. Wel moet worden aangetoond dat de additionele bijdrage van de windturbines beperkt blijft, aan de wettelijke normen wordt voldaan en de mogelijke effecten, onzekerheden en maatregelen zijn betrokken bij de ruimtelijke afweging.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft dat de gevolgen voor de woning inzichtelijk moeten worden beoordeeld, maar volgt niet de eis dat moet worden aangetoond dat in absolute zin geen enkele verhoging van het risico optreedt.

Beantwoording punt 6 – pagina 2
Het college erkent dat de voorbereiding op incidenten niet beperkt mag blijven tot storingen aan de windturbine zelf, maar ook rekening moet houden met mogelijke domino- en chemische scenario's bij Royal Smit & Zoon.
Een afzonderlijk evacuatieplan voor alle direct omwonenden is echter niet zonder meer de aangewezen maatregel. De incidentbestrijding wordt daarom afgestemd op de bestaande bedrijfsnoodplannen en de crisis- en rampenbestrijdingsorganisatie van gemeente en Veiligheidsregio Utrecht.
Het communicatieplan moet voorzien in tijdige waarschuwing, duidelijke verantwoordelijkheden en scenarioafhankelijke handelingsadviezen voor omwonenden en omliggende bedrijven.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd. Het college onderschrijft dat de voorbereiding breder moet zijn dan communicatie over turbinestoringen, maar volgt niet dat daarvoor zonder meer één integraal evacuatieplan voor alle omwonenden moet worden opgesteld.

Beantwoording punt 7 – pagina 2
Het college erkent de zorgen van indiener over het restrisico. Een schade- of verhuisregeling is echter geen middel om een onaanvaardbaar veiligheidsrisico alsnog aanvaardbaar te maken. Voor vergunningverlening moet eerst zelfstandig worden vastgesteld dat aan de wettelijke normen wordt voldaan en dat het resterende risico ruimtelijk aanvaardbaar is.
De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt verzocht om vooraf een algemene schade- of verhuisregeling vast te stellen.

Geluid
Zienswijze:
"Ik verzoek het college daarom expliciet om:

- Met de exploitant(en) een harde, in de vergunning vastgelegde norm overeen te komen dat het laagfrequente geluid in de band 20–150 Hz niet toeneemt ten opzichte van een nulmeting voorafgaand aan plaatsing, met een onafhankelijk uit te voeren en periodiek te herhalen meet- en monitoringsverplichting, zoals door de OAR is bepleit;
- Indien een dergelijke harde afspraak met de huidige initiatiefnemer niet tot stand komt, de openbare inschrijvingsprocedure voor de windturbines opnieuw te doorlopen, met de laagfrequent-geluideis als onderdeel van de gunningscriteria, zodat alleen partijen die dit kunnen waarmaken kunnen inschrijven;
- De vergunning niet te verlenen zolang noch een harde, afdwingbare afspraak over laagfrequent geluid, noch een hernieuwde aanbesteding met deze eis is gerealiseerd."

Antwoord:
De initiatiefnemer heeft in het omgevingsconvenant afspraken gemaakt over communicatie met de omgeving en de behandeling van klachten tijdens de exploitatie van het windpark. Ook heeft de initiatiefnemer afgesproken een nulmeting voor geluid uit te voeren. Om een harde norm op te nemen dat het laagfrequente geluid niet toeneemt vinden wij niet handhaafbaar, omdat een eventuele toename van laagfrequent moeilijk direct aan de windturbines kan worden gerelateerd. Bij metingen aan laagfrequent geluid is de exacte bron in het algemeen moeilijk te lokaliseren, en overschrijdingen

kunnen dan mogelijk ook door andere bronnen worden veroorzaakt. De gemeente is hierom van mening dat met de voorschriften zoals die in de vergunning zijn opgenomen de geluidshinder door laagfrequent geluid zo goed mogelijk wordt voorkomen. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Mijn kinderen spelen vaak buiten, in de tuin, op circa 750 meter van zowel de turbines als Smit & Zoon – in een richting (noordoostelijk van de fabriek) die bij de in dit gebied gebruikelijke zuidwestenwind eerder regel dan uitzondering is.”

Antwoord:
De rekenmethode voor windturbinegeluid houdt rekening met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Schade
Zienswijze:
" Mijn woning ligt binnen de directe invloedssfeer van de geplande windturbines en heeft vanaf het perceel een vrij en open landschappelijk uitzicht richting het plangebied. De realisatie van twee turbines van deze omvang leidt tot een permanente visuele dominantie in het dagelijkse woonbeeld, in combinatie met geluidsbelasting en slagschaduw. Onderzoek van TNO laat zien dat woningwaardedaling het sterkst is binnen de 1 kilometer. [...]”

Antwoord:
Voor informatie over dit onderwerp zie paragraaf 2.17.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
Ik verzoek het college daarom expliciet om:
- Een actuele alternatieve-locatieanalyse te laten uitvoeren, waarin met de kennis van nu wordt afgewogen of de combinatie van twee windturbines op Isselt, naast Smit & Zoon en de RWZI, nog steeds de beste keuze is;
- Deze analyse ten minste te baseren op: het aantal woningen binnen 2, 4 en 10 maal de tiphoogte; kwetsbare gebouwen; de aanwezigheid van Seveso-bedrijven; voorzieningen die cruciaal zijn voor de basisinfrastructuur van Amersfoort, zoals de RWZI; en ecologische waarden;
- Deze analyse op een actuele, transparante en herhaalbare wijze te laten uitvoeren, zodat de onderliggende data en methodiek voor derden controleerbaar zijn, en de uitkomsten en gehanteerde bronnen openbaar te maken zodat hierop een onafhankelijke toets mogelijk is;
- Expliciet te motiveren, aan de hand van de zwaarwegende economische en/of maatschappelijke belangen-toets (ZEZAM) uit het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving, waarom wordt afgeweken van de daarin opgenomen afstandsnorm van twee keer de tiphoogte tot woningen, nu deze locatie ook aan die – door de gemeente op onderdelen zelf gehanteerde – norm niet voldoet;
- Zolang niet inzichtelijk is gemaakt dat deze locatie, met de huidige kennis, nog steeds de beste keuze is, de omgevingsvergunning niet te verlenen.

Antwoord:
In het proces voorafgaand aan de nu voorliggende aanvraag, is nauwkeurig onderzoek gedaan naar de beste positie voor de windturbines, in het kader van Energielandschappen in 2017 en de RES. Dit proces is openbaar vastgelegd en in te zien via het themadossier op onze website, amersfoort.notubiz.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt.
Omdat er zorgvuldig is overwogen wat de beste positie voor de windturbines is, en omdat uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat de nu gekozen locatie voldoet aan een

evenwichtige toedeling van functies aan locaties, is het niet nodig om nog andere alternatieven te onderzoeken. Daarbij komt dat reclamant zelf geen concreet alternatief voordraagt.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Ik verzoek het college daarom expliciet om:
• Vóór de definitieve besluitvorming een onderbouwde bandbreedte te geven van het werkelijk te verwachten vermogen per turbinetype dat binnen de vergunde technische specificaties past , in plaats van een algemene verwachting van 6 tot 14 MW ;
• Te motiveren wat er gebeurt met de bevoegdheid en de geldigheid van dit besluit, mocht bij de definitieve turbinemelding blijken dat het gezamenlijk vermogen de 15 MW-drempel overschrijdt;
• Deze vermogensgrens als hard voorschrift aan de vergunning te verbinden, zodat de turbinekeuze bij de uitvoering niet kan leiden tot een feitelijke overschrijding van de bevoegdheidsdrempel.”

Antwoord:
In de verschillende onderzoeken is aan de hand van referentieturbines en (worst case) berekeningen binnen de voorgestelde bandbreedte voldoende onderbouwd wat de effecten binnen de voorgestelde vermogensgrens is. De gemeente is vanaf de inwerkingtreding van de Energiewet op 1 januari 2026 bevoegd gezag voor het vergunnen van windprojecten tot 15 MW. Daarnaast kan de provincie in overleg met de gemeente het bevoegd gezag voor het toelaten van windturbines van meer dan 15 MW overdragen aan de gemeente. Dit kan “als naar hun oordeel besluitvorming door een bestuursorgaan van een gemeente het project kan versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden”. Voor de inwerkingtreding van de Energiewet lag de grens waarbij de Gemeente het bevoegd gezag was op 5 MW. De provincie Utrecht heeft destijds het bevoegd gezag aan gemeente Amersfoort overgedragen. Dat neemt niet weg dat wanneer de BOPA verleend wordt binnen de voorgestelde bandbreedte, dit de kaders vormt om de volgende vergunningen voor de definitieve turbinetypes te kunnen aanvragen. Daar vindt de toets plaats of de uiteindelijk te bouwen windturbines passen binnen de onderzochte en getoetste effecten binnen deze bandbreedte.

Slagschaduw
Zienswijze:
" Voor woningen en andere slagschaduwgevoelige gebouwen geldt op grond van het Omgevingsplan norm van maximaal zeventien dagen per jaar met slagschaduw in dit ontwerpbesluit zelfs aangescherpt tot maximaal uur per jaar geborgd via een automatische stilstandsvoorziening. Voor kantoren die niet als slagschaduwgevoelig gebouw worden aangemerkt ontbreekt een dergelijke norm volledig. Uit de berekening die aan dit besluit ten grondslag ligt blijkt dat 23 kantoren binnen kantooruren te maken kunnen krijgen met jaarlijkse slagschaduw bij de bovengrens van de bandbreedte en 16 kantoren bij de ondergrens. Het college acht dit aanvaardbaar met als enige motivering dat kantoren een beperkte aanwezigheid variabel nachtbewoning kennen. Die gebruik en geen avond- of motivering gaat naar mijn mening voorbij aan het gegeven dat mensen die in deze kantoren werken gedurende kantooruren wel degelijk dagelijks blootgesteld kunnen worden aan slagschaduw die zonder dat daarvoor enige maximale norm of een verplichting tot een stilstandsvoorziening geldt zoals die wel voor woningen is vastgelegd. Het enkele feit dat een gebouw geen woonfunctie heeft betekent niet dat de gezondheids- en hinderbelangen van de mensen er werken zonder meer ondergeschikt kunnen worden gemaakt aan het rendement van het windpark. Ik verzoek het college daarom expliciet om:

- Een gemotiveerde, kwantitatieve norm voor maximaal toelaatbare slagschaduw bij kantoren nemen, vergelijkbaar met de norm die voor woningen geldt;

- Te onderzoeken of een uitbreiding van de bestaande stilstandsvoorziening die nu alleen slagschaduwgevoelige gebouwen geldt, ook voor de meest getroffen kantoren uitkomst kan bieden;
- Indien geen aanvullende norm wordt gesteld uitgebreider te motiveren waarom de huidige blootstelling van kantoorpersoneel aan onbegrensde jaarlijkse slagschaduw aanvaardbaar wordt geacht."

Antwoord:
Kantoren worden niet aangemerkt als slagschaduwgevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder. Uit het onderzoek blijkt dat gedurende kantoortijden de slagschaduw op dit adres aanvaardbaar is.

C 70 Zaaknummer 576955

Landschap
Zienswijze:
“Uit de Landschappelijke Analyse volgt dat:
Openheid van het Eemland wordt aangetast.
Turbines niet passen in polderlandschap, slagenlandschap, overgangsgebieden en natuurontwikkeling Melksteeg.
De Grebbelinie en het beschermde dorpsgezicht Soest worden beïnvloed.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Uit de Landschappelijke Analyse volgt dat:
Nachtelijke obstakelverlichting, ondanks voorgesteld dimfunctie, de duisternis en rust aantast."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.9.1 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Uit de Natuurtoets volgt dat:
Natuurontwikkeling Melksteeg leidt tot versterking van natuurwaarden ;
Vogel- en vleermuisactiviteiten zullen toenemen ;
Aanvaringsslachtoffers optreden”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 en 2.8.10 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Uit de Natuurtoets volgt dat:
Delen van de rotorcirkel boven NNN-beheertypen draaien”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.14 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Uit de Natuurtoets volgt dat:
Aanvullend onderzoek naar beschermde soorten mogelijk noodzakelijk is.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.11 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De cumulatieve effecten zijn onvoldoende beoordeeld en het voorzorgsbeginsel is onvoldoende toegepast.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.17 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"De locatie Isselt is uitzonderlijk door de combinatie van:
29 gebouwen binnen de PR10-6-contour ; [^4]
RWZI Amersfoort (vitale infrastructuur , open bassins , procesinstallaties) ; [^5]
Smit & Zoon (Seveso-inrichting) met domino-effecten en groepsrisico ; [^6]
Primaire waterkering en de Eem ; [^7]
Openbare routes , recreatie , werknemers en bezoekers ;
Hoogspanningsverbinding ;
Negatief advies van de Veiligheidsregio Utrecht. [^8]
De huidige onderbouwing richt zich vooral op afzonderlijke risico’s. Wat ontbreekt is de integrale beoordeling van de gezamenlijke veiligheidsbelasting van het gebied. "

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.7 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Afwijking van de PR-10-6-standaardwaarde bij beperkt kwetsbare gebouwen vraagt een zware motivering.”

“Eemland300 verzoekt het bevoegd gezag: De afwijking van de PR10-6-standaardwaarde te koppelen aan ETFAL en te onderbouwen waarom dit terughoudend gebruik van beoordelingsruimte is.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.5 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De RWZI moet als systeem worden beoordeeld , niet alleen via afzonderlijke objecten.”

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg over de continuïteit van de RWZI, gelet op de belangrijke functie daarvan voor de regio. De beoordeling is echter niet beperkt gebleven tot alleen de kans dat onderdelen van de RWZI worden getroffen. In de door Delta Pi, in opdracht van het Waterschap Vallei en Veluwe,

uitgevoerde risicoanalyse zijn ook de gevolgen voor het functioneren van de RWZI en voor de veiligheid en gezondheid van het personeel onderzocht. Daarbij is rekening gehouden met zowel gedeeltelijke als volledige uitval van de zuiveringsfunctie en met mogelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en de leefomgeving. Hiermee is de RWZI als systeem beschouwd.

Zienswijze:
“De Seveso-inrichting vraagt een uitgebreide beoordeling van domino-effecten en hulpverlening.”

Antwoord:
Het college begrijpt dat de combinatie van windturbines met de verschillende functies en risicobronnen op Isselt vragen oproept over de veiligheid. Dit is daarom uitgebreid onderzocht in de OFLO en in Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7. Vervolgens is de externe veiligheid nader beoordeeld door onder meer de Veiligheidsregio Utrecht, de Omgevingsdienst Utrecht, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Haskoning.
Op basis van deze onderzoeken en adviezen heeft het college in het ontwerpbesluit gemotiveerd hoe de verschillende veiligheidsrisico’s zijn gewogen. Daarbij zijn ook aanvullende maatregelen en voorschriften betrokken. Alles afwegende acht het college de externe veiligheidsrisico’s aanvaardbaar.

Zienswijze:
“Nieuwe RIVM-inzichten over bladbreuk in delen en grotere effectafstanden zijn relevant maar onvoldoende verwerkt.”

Antwoord:
Voor de beoordeling van de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario ‘bladbreuk in delen’ maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Het scenario is daarmee echter niet buiten beschouwing gebleven. In de QRA voor de gevolgen van de windturbines voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels van juli 2025 doorgerekend. Daarin is ‘bladbreuk in delen’ wel opgenomen en neemt de maximale werpafstand toe tot 627 meter. Uit deze berekeningen volgt dat ook met de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de normwaarden voor het plaatsgebonden risico; het berekende groepsrisico blijft bij deze variant onder de oriëntatiewaarde.
Ook Bijlage F benoemt de nieuwe rekenregels en constateert dat deze door lagere faalfrequenties tot kleinere risicocontouren leiden. De berekeningen in Bijlage F zelf zijn echter uitgevoerd met de geldende regels van januari 2025.
Het college heeft daarmee zowel de geldende regels als de relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels bij de beoordeling kunnen betrekken.

Zienswijze:
“Niet-dodelijke gevolgen (milieuschade, uitval RWZI, stremming Eem, maatschappelijke schade) zijn onvoldoende gewogen.”

Antwoord:
Het college begrijpt dat ook gevolgen die niet direct tot slachtoffers leiden van belang zijn. Deze zijn in de beoordeling betrokken. Voor de RWZI is specifiek onderzocht of de bedrijfscontinuïteit door het falen van een windturbine wordt bedreigd; hieruit volgen geen onaanvaardbare risico’s. Ook de Eem, omliggende wegen en hoogspanningsinfrastructuur zijn in de OFLO en Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 beoordeeld.
Daarnaast zijn de mogelijke domino-effecten bij Smit & Zoon onderzocht, waaronder scenario’s waarbij gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. De verschillende gevolgen zijn daarmee niet uitsluitend beoordeeld vanuit de kans op overlijden, maar ook vanuit de gevolgen voor functies en infrastructuur in

het gebied. De uitkomsten zijn in samenhang betrokken bij de bestuurlijke afweging in de ontwerpvergunning.

Zienswijze:
“Sectormanagement is niet toegepast, terwijl dit een relevante risicobeperkende maatregel is.”

Antwoord:
De realisatie van een windturbine brengt externe veiligheidsrisico's met zich mee. Bij de beoordeling hiervan weegt het college zorgvuldig af welke beheersmaatregelen effectief, proportioneel en financieel haalbaar zijn. Hoewel sectormanagement de kans op een bladafworpscenario verkleint door de turbine bij specifieke windcondities stil te zetten, lost deze maatregel andere risico's zoals mast- of gondelfalen niet op. Daarnaast bevindt de zuidelijke turbine zich in de voor Nederland dominante zuidwestelijke windrichting. Het toepassen van sectormanagement in deze dominante windrichting leidt tot een dusdanig groot productieverlies dat een gezonde exploitatie van de turbine onmogelijk wordt.
Het beschermen van omliggende bedrijven en hun medewerkers blijft desondanks een belangrijk uitgangspunt. Veiligheidswinst kan ook worden behaald met maatregelen die niet direct zichtbaar worden in de cijfers van de kwantitatieve risicoanalyse (QRA), maar in de praktijk wel substantieel bijdragen aan het voorkomen van slachtoffers. Daarom is er bewust voor gekozen om de initiatiefnemer de harde eis op te leggen dat omliggende bedrijven bij geconstateerde problemen met de windturbine direct en actief gewaarschuwd moeten worden. Op deze manier wordt de veiligheid op het industrieterrein effectief geborgd zonder de haalbaarheid van het duurzame energieproject in gevaar te brengen.

Zienswijze:
“De turbines zijn aanzienlijk groter dan in eerdere planfasen, wat effect heeft op risico’s en contouren.”

Antwoord:
Het college begrijpt deze zorg. De veiligheidsbeoordeling is echter niet gebaseerd op de kleinere turbines uit eerdere planfasen, maar op de afmetingen die nu zijn aangevraagd, met een maximale tiphoogte van 242,5 meter. In Bijlage F - Onderzoek externe veiligheid v1.7 is hiervoor een conservatieve referentieturbine gebruikt, waarbij de afmetingen aansluiten bij de bovengrens van de aanvraag en de berekende werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk of groter zijn dan die van de onderzochte turbinetypen.

De bijbehorende risico’s en veiligheidsafstanden zijn daarmee opnieuw beoordeeld. Hiervoor wordt ook verwezen naar de standaardantwoorden in paragrafen 2.7.1, 2.7.3 en 2.7.9. Op basis van deze beoordeling acht het college het resterende veiligheidsrisico aanvaardbaar.

Zienswijze:
"Eemland300 verzoekt het bevoegd gezag:
De beoordelen welke risicobeperkende maatregelen (zoals sectormanagement, stilstand regimes, inspecties, lagere turbines) als vergunningvoorschrift noodzakelijk zijn."

Antwoord:
Het college heeft, mede naar aanleiding van het advies van de Veiligheidsregio Utrecht, afgewogen welke aanvullende risicobeperkende maatregelen noodzakelijk zijn. Niet iedere denkbare maatregel is daarbij als voorschrift nodig geacht. Wel zijn in de vergunning concrete maatregelen geborgd, waaronder maximale trefkansen voor de windturbines op Smit & Zoon, een ijsdetectiesysteem met bijbehorend ijsprotocol en een communicatieplan voor het tijdig waarschuwen van de omgeving bij problemen met een windturbine.

Met deze maatregelen en de overige geldende veiligheidsvoorschriften acht het college de risico's voldoende beperkt en aanvaardbaar.

Schade
Zienswijze:
"Eemland300 verzoekt het bevoegd gezag:
Duidelijk te maken wie verantwoordelijk is voor restrisico's , schadebeperking en herstel en het financiële risico van de schade."

Antwoord:
Zie voor informatie over dit thema paragraaf 2.17.

W**etgeving**
Zienswijze:
"Eemland300 constateert dat de externe-veiligheidsbeoordeling niet voldoet aan de zorgvuldigheidseisen van de Omgevingswet."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.11 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"De Omgevingswet verlangt dat het bevoegd gezag:
De gezamenlijke effecten beoordeelt ;
Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties motiveert ;
Het voorzorgsbeginsel toepast bij onzekerheden ;
Terughoudend omgaat met afwijking van standaardwaarden.
In het ontwerpbesluit ontbreekt deze integrale afweging. De huidige motivering is onvoldoende om te concluderen dat plaatsing van twee turbines van 2425, meter op deze locatie verantwoord is."

Antwoord:
Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de voorgenomen windturbines op deze locatie kunnen worden ingepast met behoud van een veilige en gezonde leefomgeving. Tegelijkertijd staat vast dat het gebruik van fossiele brandstoffen negatieve gevolgen heeft voor de volksgezondheid, het klimaat en de leefomgeving, zowel lokaal als wereldwijd. Uit het voorzorgsbeginsel en de zorgplicht volgt daarom niet alleen dat mogelijke effecten van duurzame energieprojecten zorgvuldig moeten worden afgewogen, maar ook dat de overheid maatregelen moet treffen om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en verdere gezondheidsschade en aantasting van leefgebieden te voorkomen. Het stimuleren van duurzame energieopwekking draagt hieraan bij. Dit uitgangspunt is onder meer bevestigd in het Urgenda-arrest.

C 71 Zaaknummer 576951

Veiligheid
Zienswijze:
"Ik maak mij ernstig zorgen over de veiligheid, aangezien wij wonen op ca 1000m van de dichtstbijzijnde windturbine. Zoals afgelopen weken ook blijkt uit het onderzoek van de veiligheidsregio kan bij een incident na een explosie een gifwolk ontstaan die veelal in zuidwestelijke richting zich zal verplaatsen (meest voorkomende windrichting bij storm). Dat is pal over ons huis en ook over Hoogland. Ik heb mij mede gebaseerd op de Omgevingsconvenant van de OAR inclusief toelichting en onder meer het

negatieve advies van de Veiligheidsregio.
De risicoanalyse beperkt zich grotendeels tot afzonderlijke objecten (tanks, gebouwen)
De optelsom van mogelijk andere risico's ontbreekt.
Conclusie:
Het besluit voldoet niet aan de eis van een integrale veiligheidsbeoordeling zoals vereist onder het Bkl. Ik zou graag willen weten aan welk risico ik als bewoner potentieel wordt blootgesteld."

Antwoord:
Het college begrijpt de zorgen over de mogelijke gevolgen voor omwonenden. De verschillende veiligheidsaspecten zijn afzonderlijk onderzocht omdat daarvoor verschillende normen en beoordelingsmethoden gelden, maar zijn vervolgens wel in samenhang betrokken bij de bestuurlijke afweging. Voor de cumulatie van risico's wordt verwezen naar paragraaf 2.7.7.
Voor het specifiek genoemde risico van een gifwolk blijkt uit het aanvullende onderzoek van Haskoning dat de effecten van de windturbinegerelateerde scenario's zich beperken tot Isselt en de directe omgeving en niet reiken tot Hoogland of het Soesterkwartier.
Voor de afweging naar aanleiding van het advies van de Veiligheidsregio wordt verwezen naar paragraaf 2.7.11.

Zienswijze:
"De vergunning steunt op een analyse (QRA) die zelf als ondeugdelijk wordt gekwalificeerd, zonder dat een nieuwe robuuste analyse wordt opgesteld. Een lage trefkans zegt weinig zonder analyse van gevolgen."

Antwoord:
Het college deelt niet dat de QRA als geheel ondeugdelijk is. Haskoning heeft vastgesteld dat bij enkele mengscenario's aannames zijn gebruikt die de effectafstanden overschatten. Deze scenario's zijn daarom nader onderzocht en geduid; ook de Omgevingsdienst Utrecht en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied onderschrijven deze nadere beoordeling. De gevolgen zijn daarmee niet uitsluitend op basis van trefkansen beoordeeld.
Juist om de berekende risico's en gevolgen beter te kunnen beoordelen, is aanvullend onderzoek door Haskoning uitgevoerd. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.7.10.

Zienswijze:
"Welk argument is zo zwaarwegend dat wij als bewoner aan dergelijke risico's en onzekerheden moeten worden blootgesteld als ook de Veiligheidsregio bezwaren heeft?"

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.11 van deze zienswijzennota. Daar wordt specifiek ingegaan op het advies van de Veiligheidsregio en de wijze waarop dit advies, samen met het aanvullende onderzoek van Haskoning, in de uiteindelijke veiligheidsafweging is betrokken.

C 72 Zaaknummer 576949

Participatie
Zienswijze:
"Allereerst wil u meegeven dat op basis van een dergelijk technisch document het voor de "gewone burger" lastig is om een oordeel te geven, en menigeen om die reden, en ook om de omslachtige manier om te kunnen reageren, niet zal reageren."

Antwoord:
In uw zienswijze geeft u aan dat de informatie over het project zeer technisch van aard is en dat dit volgens u een drempel is voor inwoners om zich goed te informeren en een reactie in te dienen.
Wij begrijpen deze zorg. De ontwerp-omgevingsvergunning en de bijbehorende onderzoeken bevatten veel technische, juridische en milieu-informatie. Het is voorstelbaar dat deze documenten niet voor iedereen gemakkelijk te lezen of te begrijpen zijn.
Om die reden heeft de gemeente geprobeerd de informatie op verschillende manieren toegankelijker te maken. Naast de formele vergunningstukken is op de gemeentelijke website een aparte projectpagina voor Wind op Isselt ingericht. Hier zijn veelgestelde vragen beantwoord en is geprobeerd de belangrijkste onderwerpen in begrijpelijke taal toe te lichten. Ook zijn infographics opgesteld om informatie visueel inzichtelijk te maken.
Daarnaast is via verschillende communicatiekanalen aandacht gevraagd voor de terinzagelegging van de ontwerp-omgevingsvergunning, waaronder een uitgebreid artikel in Stad Amersfoort en een digitale nieuwsbrief aan ruim 800 abonnees.
Inwoners konden bovendien op verschillende manieren vragen stellen of een reactie geven. Zo was het mogelijk om contact op te nemen met het Klant Contact Centrum (KCC), en een mondelinge reactie te geven. Ook zijn vier inloopbijeenkomsten georganiseerd waar medewerkers van de gemeente en de initiatiefnemer aanwezig waren om vragen te beantwoorden en nadere uitleg te geven over de plannen en de onderliggende onderzoeken.
Ondanks deze inspanningen erkennen wij dat de omvang en complexiteit van de informatie voor sommige inwoners een drempel kan hebben gevormd. Wij nemen deze opmerking daarom mee als aandachtspunt voor toekomstige informatie- en participatietrajecten.

Landschap
Zienswijze:
“Voor mij is het plaatsen van windturbines, bijna in mijn achtertuin onaanvaardbaar om verschillende redenen. U concludeert dat: de impact van de windturbines op Isselt op het landschap gematigd negatief is. Belangrijke kenmerken en landschappelijke waarden zullen naar verwachting grotendeels intact blijven en qua beleving slechts in kleine mate worden verstoord. Er zal een geringe negatieve impact plaatsvinden op de horizon. Wat betekent “gering” en “grotendeels” en gematigd negatief”, dit zijn nietszeggende termen en zeggen mij eigenlijk dat er wel degelijk een grote impact zal zijn op natuur, milieu en gezond van mens en dier. Ik verzoek ook om een onderzoek dat wetenschappelijk aantoont dat windturbines op geen enkele wijze schadelijk zijn voor natuur, milieu en mens en dier.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.9.2 van deze reactienota.

Geluid
Zienswijze:
“U concludeert op basis van 1 onderzoek dat: laagfrequent geluid geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt, zodat daarvoor geen nadere normstelling wordt opgenomen. Dit is naar mijn mening onjuist en het tegendeel is onlangs aangetoond door TNO, zie bijlage. Ik verzoek om meer onderzoek en normering.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. Wat betreft laagfrequent geluid heeft de gemeente een voorschrift opgenomen om het tonale karakter van laagfrequent geluid binnen woningen te beheersen. Zie voor meer informatie hierover paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.
In de motivering van de vergunning staat inderdaad vermeld dat “laagfrequent geluid geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt”. Dit kan geïnterpreteerd worden op een manier dat de gemeente

Amersfoort laagfrequent geluid überhaupt niet als hinderlijk beschouwd. Dit is echter niet het geval; de gemeente Amersfoort is zich bewust van de gezondheidsrisico's rond laagfrequent geluid, en heeft hierom het eerdergenoemde voorschrift opgenomen in de vergunning. We erkennen dat deze zin onzorgvuldig is geformuleerd en deze zal worden aangepast in de definitieve versie van de vergunning.

C 73 Zaaknummer 576948

Deze zienswijze behandelt op een uitgebreide wijze veel verschillende thema's. Hieronder gaan wij per thema in op de verschillende opmerkingen en vragen die worden genoemd. Het veelomvattende karakter van deze zienswijze kan ertoe hebben geleid dat niet ieder aspect afzonderlijk is behandeld.

Overige vragen

Zienswijze:

U geeft aan dat in het ontwerpbesluit geen aandacht is besteed aan de gevolgen van de voorgenomen windturbines voor de luchtballonvaart en andere vormen van niet-gemotoriseerde luchtvaart. Volgens u is dit een ernstige omissie, omdat luchtballonnen niet zelfstandig van koers kunnen veranderen en daardoor extra kwetsbaar zijn voor verstoringen van het windpatroon.

U wijst erop dat de windturbines turbulentie, windschering en verstoring van thermische luchtlagen kunnen veroorzaken. Daarnaast vormen de turbines met een hoogte van 242,5 meter een aanzienlijk obstakel voor de luchtvaart en beperken zij de beschikbaarheid van veilige start- en landingslocaties. Volgens u kunnen deze effecten de veiligheid en uitvoerbaarheid van ballonvaarten in de regio Amersfoort en Soest aanzienlijk beperken. Ook voor paragliding en zweefvliegen verwacht u negatieve gevolgen.

Verder stelt u dat luchtballonvaart een gereguleerde en gecertificeerde luchtvaartactiviteit is waarvan de belangen in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moeten worden meegewogen. Naar uw mening is dit in de besluitvorming onvoldoende gebeurd.

U vreest dat de plaatsing van de windturbines het operationele gebied van Wiegers Ballonvaarten zodanig beperkt dat het voortbestaan van het bedrijf in gevaar komt. Daarom verzoekt u het college om onderzoek te laten uitvoeren naar de effecten op de luchtballonvaart, paragliding en zweefvliegen, hierover advies in te winnen bij relevante luchtvaartorganisaties en toezichthouders, en te motiveren hoe eventuele financiële schade voor Wiegers Ballonvaarten wordt ondervangen of gecompenseerd.

Antwoord:

Het is juist dat opstijgen richting de windturbines niet meer mogelijk is vanwege het risico op een aanvaring. Dat levert dan een operationele beperking. Er kan niet meer opgestegen worden bij windrichtingen uit een bepaalde sector.

Planologisch is er echter geen specifieke opstijgplaats in Soest aangeduid. Daarom mag ervan uit worden gegaan dat het slechts om incidentele opstijgingen gaat. Wij zijn daarom van mening, dat het belang van het opwekken van duurzame energie door de beoogde 2 windturbines zwaarder weegt dan het belang van een incidentele opstijging van een luchtballon bij een bepaalde windrichting.

Het is inderdaad denkbaar dat er gebieden zijn waarbinnen men last kunt krijgen van zogeffecten (turbulentie, windschering en tipwervels). Het zog wordt doorkruist wanneer de windrichting (en daarmee het zog achter de turbine) is opgelijnd met de lijn tussen turbine en opstijglocatie. De ernst van het doorkruisen van het zog met een luchtballon lijkt ons erg moeilijk te bepalen. Er zijn o.a. door het NLR wel studies gedaan naar zogeffecten voor vliegtuigen en helikopters maar nooit voor luchtballonnen. Mogelijk omdat daar de benodigde gegevens over vliegbewegingen voor ontbreken. Maar wellicht kan in overleg met de initiatiefnemers een stilstandregeling worden overwogen. Wanneer het aantal vliegbewegingen beperkt is zal ook het verlies in opbrengst voor de initiatiefnemers beperkt zijn.

Verder wijst u op het gevaar dat de ballon door windschering naar de turbine toe wordt getrokken. Dat gevaar zien wij niet. In het zog achter de turbine is de windsnelheid lager en de turbulentie hoger maar de lucht blijft altijd van de turbine af stromen. Het zog achter de turbine zuigt je dus niet aan.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat het participatieproces volgens u onvoldoende zorgvuldig is verlopen, dat er onvoldoende draagvlak bestaat voor het project en dat het advies van de subcommissie Externe Veiligheid om geen windturbines te plaatsen niet wordt gevolgd.

Antwoord:
Wij begrijpen dat u vragen heeft bij zowel het verloop van het participatieproces als de wijze waarop de veiligheidsafwegingen worden betrokken bij de besluitvorming. Gezien de mogelijke impact van het project op de omgeving is het begrijpelijk dat deze onderwerpen aandacht vragen.
De gemeente heeft zich ingespannen om het participatieproces zorgvuldig vorm te geven. Binnen de Omgevingsadviesraad (OAR) en het Bewonersplatform is ruimte geboden om zorgen, kennis en aandachtspunten vanuit de omgeving in te brengen. De deelnemers zijn daarbij ondersteund met informatie, kennissessies en onafhankelijke deskundigheid. Het doel van dit proces was om belangen en zorgen inzichtelijk te maken en waar mogelijk te komen tot aanvullende afspraken met de initiatiefnemer over onder meer geluid, slagschaduw, ecologie, veiligheid en financiële participatie.
Het participatieproces is niet bedoeld om vast te stellen of de windturbines al dan niet gerealiseerd kunnen worden, noch om draagvlak voor het project te meten. Ook was het niet een voorwaarde om op alle onderwerpen tot consensus te komen. Dat er binnen de OAR verschillende standpunten zijn blijven bestaan, betekent daarom niet automatisch dat het proces onvoldoende zorgvuldig is verlopen.
Tegelijkertijd erkennen wij dat het uitblijven van overeenstemming een belangrijk signaal is. Het laat zien dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen bestaan over het project. Deze zorgen zijn zichtbaar gemaakt gedurende het participatieproces en betrokken bij de verdere beoordeling en belangenafweging.
Ten aanzien van de externe veiligheid geldt dat de bevindingen en reflecties van de subcommissie Externe Veiligheid, evenals de uitgevoerde onderzoeken en toetsingen, zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarvoor heeft de gemeente externe expertise ingehuurd. De verschillende adviezen en inzichten maken onderdeel uit van de integrale afweging die wordt gemaakt.
Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om, op basis van alle beschikbare informatie, de ingediende zienswijzen, de resultaten van onderzoeken, de afspraken uit het participatieproces en de verschillende adviezen, een zorgvuldige belangenafweging te maken en hierover een besluit te nemen. Zie voor een volledige beantwoording ook 2.2.4.

Wetgeving
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat de MER-beoordeling uit 2022 achterhaald is omdat het beeld van de situatie sinds 2022 is veranderd.

Antwoord:
Wij delen deze opvatting niet. Voor het project bestaat op grond van de geldende wet- en regelgeving geen MER-beoordelingsplicht. Hoewel in het verleden een MER-beoordeling is uitgevoerd en sinds 2022 meer duidelijkheid is verkregen over onder meer de externe veiligheidssituatie, leidt dit niet tot een wijziging van die conclusie. Er is geen sprake van een wezenlijke wijziging van het plan die aanleiding geeft tot het alsnog uitvoeren of actualiseren van een MER-beoordeling. Daarbij merken wij op dat de aanmeldnotitie MER-beoordeling uit 2022 weliswaar onderdeel uitmaakt van de onderbouwing van het besluit, maar niet de enige basis vormt. Ook de onderzoeken en gegevens die ten grondslag liggen aan het ontwerpbesluit zijn betrokken bij de besluitvorming. De nieuwe inzichten, waaronder die ten aanzien van externe veiligheid, zijn daarbij volwaardig meegewogen. Daarmee wordt invulling gegeven aan het doel van de MER-regelgeving om milieubelangen zorgvuldig te betrekken bij de besluitvorming.

Veiligheid

Zienswijze:

In hoofdstuk 4 van uw zienswijze gaat u in op het thema externe veiligheid. U heeft het over afwijking standaardwaarde en onbetrouwbare rekenmodellen (4.1), over domino-effecten Smit & Zoon (4.2) en dat de gemeente haar eigen veiligheidsonderzoek ondeugdelijk zou verklaren (4.3). Ook gaat u in op kwetsbare mensen zonder bescherming binnen het gifwolkaandachtsgebied (4.4), de veiligheidsmarge afhankelijk van een nog niet gekozen turbine (4.5), het scenario bladbreuk in delen (4.6), brand en calamiteiten (4.7) en de kans op het instorten of falen van een windturbine (4.8).

Antwoord:

Beantwoording 4.1

Het college begrijpt de zorg over de betrouwbaarheid van de berekeningen. Voor de beoordeling is echter de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek toegepast. De gebruikte faalfrequenties zijn gebaseerd op onderzoek van DNV KEMA en verschillende gegevensbronnen, waaronder internationale incidentgegevens en Nederlandse casuïstiek. De Nederlandse gegevens uit de Caithness-database zijn daarbij door DNV KEMA gecontroleerd. Voor grotere moderne turbines is bovendien geen veiligheidswinst in de historische faalfrequenties verwerkt, waardoor voor deze turbines conservatief wordt gerekend. Het college ziet daarom geen aanleiding om de gebruikte faalfrequenties als onbruikbaar te beschouwen.

Dat 29 gebouwen binnen de PR 10^{-6}-contour liggen, is bij de beoordeling betrokken. Voor 17 daarvan is de afwijking van de standaardwaarde gemotiveerd. De wettelijke grenswaarde wordt niet overschreden. Het betreft daarmee geen afwijking van het vereiste basisbeschermingsniveau.

Beantwoording 4.2

Het college erkent dat de dominoscenario's kunnen leiden tot een groter berekend invloeds- en gifwolkaandachtsgebied en dat deze gevolgen nadrukkelijk moeten worden betrokken bij de beoordeling van het groepsrisico en de ruimtelijke aanvaardbaarheid.

De maximale afstanden uit de QRA worden in belangrijke mate bepaald door zeer lage windsnelheden. Haskoning heeft daarom aanvullend onderzocht wat de gevolgen zijn wanneer de weersklassen F1,5 en D1,5 voor de dominoscenario's buiten beschouwing worden gelaten. Het berekende aandachtsgebied van deze scenario's bedraagt dan circa 371 meter. Het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Royal Smit & Zoon van circa 490 meter blijft daarmee maatgevend. Deze analyse vervangt de formele berekening niet, maar geeft wel inzicht in de representativiteit van de maximale effectafstanden.

De aanvaardbaarheid is niet uitsluitend gebaseerd op het maatschappelijke belang van duurzame energie. Het college heeft ook de wettelijke risiconormen, de mogelijke domino-effecten, de aanwezige personen, zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid en de adviezen van deskundige instanties betrokken. Op basis van deze integrale beoordeling wordt geconcludeerd dat de resterende effecten niet wezenlijk afwijken van de effecten die reeds bij een incident bij Royal Smit & Zoon kunnen optreden en ruimtelijk aanvaardbaar zijn.

De zienswijze wordt daarom niet gevolgd en geeft op dit punt geen aanleiding het besluit aan te passen.

Beantwoording 4.3

Het college deelt niet de conclusie dat de gehele veiligheidsonderbouwing ondeugdelijk is. De QRA is opgesteld door Antea in samenwerking met Smit & Zoon; het externe veiligheidsonderzoek van Bosch & van Rijn is een afzonderlijk onderzoek, waarin de resultaten van de QRA zijn verwerkt. De geconstateerde onjuistheid betreft specifiek de modellering van bepaalde mengscenario's en de daaruit berekende effectafstanden. Zowel Haskoning als de betrokken omgevingsdiensten hebben juist dit onderdeel nader beoordeeld.

Voor het plaatsgebonden risico volgt uit de QRA dat aan de normwaarden wordt voldaan. Voor de beoordeling van de effecten en het groepsrisico zijn de uitkomsten niet zonder meer overgenomen, maar

zijn de aanvullende inzichten van Haskoning en de omgevingsdiensten betrokken. Daaruit volgt dat de oorspronkelijke modellering de effectafstanden overschat en dat de effecten kleiner zijn dan de oorspronkelijke QRA suggereert.
Deze informatie is betrokken bij de besluitvorming.

Beantwoording 4.4
Het college begrijpt de zorg over minder zelfredzame personen bij een toxisch scenario. De oorspronkelijke QRA berekende grote effectafstanden, maar uit de nadere beoordeling door Haskoning, onderschreven door de betrokken omgevingsdiensten, volgt dat deze afstanden zijn overschat. Zonder het niet-realistische windstille scenario bedraagt het gebied waar effecten van het door de windturbine veroorzaakte mengscenario kunnen optreden 371 meter. Dit is kleiner dan het bestaande gifwolkaandachtsgebied van Smit & Zoon van 490 meter. Meander, het Soesterkwartier en Hoogland liggen buiten dit effectgebied.
Daarnaast is de informatievoorziening niet uitsluitend afhankelijk van WAS en NL-Alert. In voorschrift 11 van het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning is vastgelegd dat voor de bouw een communicatieplan moet worden goedgekeurd waarin wordt geregeld hoe personen en bedrijven binnen de maximale werpafstand worden gewaarschuwd en welk handelingsperspectief zij krijgen.
De zienswijze geeft daarom geen aanleiding om te concluderen dat zeer kwetsbare functies door het windturbinescenario binnen het relevante effectgebied komen te liggen.

Beantwoording 4.5
Het definitieve turbinetype hoeft op dit moment nog niet vast te staan om te kunnen beoordelen of de aangevraagde bandbreedte inpasbaar is. Voor het onderzoek zijn gangbare windturbinetypen geselecteerd die binnen de aangevraagde afmetingen passen. Vervolgens is een referentieturbine doorgerekend waarvan de werpafstanden en risicocontouren ten minste gelijk zijn aan of groter zijn dan die van de onderzochte typen. Daarmee is voor de planologische beoordeling een conservatieve bovengrens gehanteerd.
Daarnaast legt de ontwerpvergunning niet een specifiek turbinetype vast, maar maximale trefkansen voor de bedrijfsactiviteiten van Smit & Zoon. Uiterlijk drie maanden voor de bouw moet het definitieve type worden gemeld en moet met een rapport worden aangetoond dat aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, inclusief de plaatsgebonden risicocontouren.
Daarmee kan niet ieder willekeurig turbinetype worden geplaatst: het uiteindelijk gekozen type moet binnen de vergunde veiligheidsvoorwaarden passen.

Beantwoording 4.6
Voor de beoordeling van de vergunning moet worden getoetst aan de rekenregels die op dit moment van kracht zijn. Dat is gebeurd met het Rekenvoorschrift Omgevingsveiligheid, versie januari 2025. Het scenario ‘bladbreuk in delen’ maakt van deze geldende rekenregels nog geen onderdeel uit.
Het scenario is daarmee echter niet buiten beschouwing gebleven. In de QRA voor de gevolgen van de windturbines voor Smit & Zoon zijn naast de geldende rekenregels ook de nieuwe rekenregels van juli 2025 doorgerekend. Daarin is ‘bladbreuk in delen’ wel opgenomen en neemt de maximale werpafstand toe tot 627 meter. Uit deze berekeningen volgt dat ook met de nieuwe rekenregels wordt voldaan aan de normwaarden. Het college heeft daarmee zowel de geldende regels als de relevante gevolgen van de nieuwe rekenregels bij de beoordeling kunnen betrekken.

Beantwoording 4.7
Het college erkent dat een gondelbrand een relevant incidentscenario is en dat een brand op grote hoogte niet met conventionele brandweermiddelen kan worden bestreden. De inzet richt zich daarom primair op het afzetten en ontruimen van het mogelijke effectgebied, het voorkomen van uitbreiding en het voorbereiden op het eventueel neerkomen van brandende turbineonderdelen.
Volgens de uitgevoerde analyse ligt Royal Smit & Zoon niet binnen het gebied waar bij dit scenario directe effecten van een vallende gondel worden verwacht. Voor de RWZI is dit scenario wel betrokken bij de

veiligheidsafweging. Een blussysteem in de gondel wordt niet verplicht, omdat daarmee niet iedere brand kan worden beheerst, het aanvullende risico's kan opleveren bij onderhoud en het niet bijdraagt aan het beperken van de onderzochte domino-effecten bij Royal Smit & Zoon. Wel wordt geborgd dat afwijkingen tijdig worden gesignaleerd en dat de omgeving en hulpdiensten worden gewaarschuwd, zodat het relevante gebied kan worden afgezet of ontruimd.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover zij vraagt om een expliciete beschrijving van de incidentbestrijding en de rolverdeling bij gondelbrand. De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat dit scenario onvoldoende is beschouwd of dat een gondel blussysteem noodzakelijk als vergunningvoorschrift moet worden opgelegd.

Beantwoording 4.8
Het college betwist niet dat een windturbine kan falen en begrijpt dat incidenten met windturbines zorgen kunnen oproepen. Juist omdat falen niet volledig kan worden uitgesloten, worden bij externe veiligheid zowel de kans op een incident als de mogelijke gevolgen daarvan beoordeeld. In het onderzoek voor Wind op Isselt zijn daarom onder meer bladbreuk, mastbreuk en het vallen van gondel en rotor expliciet onderzocht.
De beoordeling gaat dus niet uit van de veronderstelling dat een ongeval onmogelijk is. De gebruikte faalfrequenties volgen uit de landelijk voorgeschreven rekenmethodiek. Voor moderne grote turbines wordt daarbij conservatief gerekend, omdat mogelijke veiligheidsverbeteringen nog niet als verlaging in de historische faalfrequenties zijn verwerkt.
Daarnaast zijn de gevolgen voor de specifieke omgeving van Isselt, waaronder Smit & Zoon, de RWZI, wegen en andere objecten, afzonderlijk onderzocht en in de totale veiligheidsafweging betrokken. Het gegeven dat elders incidenten zijn opgetreden, maakt daarom op zichzelf niet dat de risico's op Isselt onaanvaardbaar zijn.

Geluid
Zienswijze:
"De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige objecten buiten het bedrijventerrein liggen op circa 410 en 435 meter. Er zijn woningen op het industrieterrein op minder dan 200 meter. Het project stelt te voldoen aan de WHO-richtlijn van 45 dB Lden voor windturbinegeluid. Daarbij past echter een belangrijke kanttekening. De WHO-aanbeveling van 45 dB Lden uit 2018 is een voorwaardelijke aanbeveling (conditional recommendation), gebaseerd op een beperkt aantal kwalitatief hoogwaardige studies. De WHO erkent zelf dat windturbinegeluid andere kenmerken heeft dan ander geluid, met name door de constante rotatie, amplitudemodulatie en laagfrequente componenten die door standaard A-weging niet goed worden gemeten.
Daarnaast wijst de OAR erop dat Nederland een afstandsnorm hanteert van twee maal de tiphoogte (circa 486 meter), terwijl de OAR met verwijzing naar het voorzorgsbeginsel voorstelt geen woningen toe te staan binnen vier maal de tiphoogte (circa 972 meter). De OAR benoemt expliciet: "Nederland kent veel minder strikte afstandsnormen dan de WHO." De Exploitanten erkennen dat het hanteren van een afstandscriterium van viermaal de tiphoogte "de realisatie van dit project onmogelijk zou maken omdat het beschikbare plangebied daarvoor te klein is." Dit is een veelzeggende erkenning: het project past alleen op deze locatie omdat de meest beschermende afstandsnorm bewust niet wordt toegepast. De woningen op het industrieterrein liggen op minder dan 200 meter, ruim binnen elke voorzorgsafstand."

Antwoord:
Een afstandsnorm voor windturbines op land hangt altijd samen met andere ruimtelijke uitdagingen, zoals de duurzame energielevering voor woningbouw, mobiliteit en bedrijventerreinen. Of met het halen van de doelen voor het opwekken van duurzame energie op land als belangrijk onderdeel van het toekomstig energiesysteem. Bij een afstandsnorm van 3 of 4 keer de tiphoogte ten opzichte van alle woningen, neemt het theoretisch plaatsingspotentieel voor windenergie sterk af, en zou de plaatsing van

windturbines niet mogelijk zijn; niet op deze locatie of elders in de gemeente. Een geluidsnorm die wel overeenkomt met de aanbeveling van de WHO kan hierom worden beschouwd als een voldoende voorwaarde. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1. Meer informatie over de afstandsnorm kunt u verder teruglezen in paragraaf 2.19.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Het akoestisch onderzoek (Bijlage C, opgesteld door LBP/Sight) beoordeelt niet alleen het windturbinegeluid op zichzelf, maar ook de cumulatie met bestaande bronnen (verkeer, spoor, industrie) volgens de Methode Miedema. Daaruit blijkt dat voor drie woningen op het gezoneerde bedrijventerrein de windturbines een toename veroorzaken waardoor de cumulatieve geluidbelasting uitkomt op 65 dB Lden of 66 dB Lden. Dat is een hoog niveau, vergelijkbaar met de geluidbelasting waarbij voor wegen railverkeer al circa 9 tot 11 procent ernstig gehinderden wordt verwacht.
Daarnaast laat het onderzoek zien dat de grootste relatieve toename optreedt bij woningen in het buitengebied, met een toename tot 3 dB. De reden die het onderzoek zelf geeft is veelzeggend: juist omdat het achtergrondgeluid daar laag is, valt het windturbinegeluid daar het sterkst op. Dit is precies de omgeving van mijn ouders aan de rand van Hoogland: relatief stil, waardoor het nieuwe geluid het meest hinderlijk is. Het onderzoek erkent verder dat windturbinegeluid door de amplitudemodulatie, het ritmische zoeven van de wieken langs de mast, als hinderlijker wordt ervaren dan ander geluid bij hetzelfde aantal decibellen.”

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11. De woningen op het geluidgezoneerde industrieterrein zijn officieel niet beschermd tegen geluid door activiteiten (artikel 22.56 lid 2 onder a van het omgevingsplan). Geluidgezoneerde industrieterreinen zijn ingericht voor bedrijvigheid waarbij een hogere geluidbelasting is toegestaan dan in bijvoorbeeld woonwijken. Dit betekent dat er meer ruimte is voor geluid, omdat ervan uit wordt gegaan dat dit hoort bij de functie van het gebied. Het akoestisch onderzoek heeft desondanks wel gerekend bij deze woningen, en berekend dat de kwaliteit van de akoestische omgeving voor deze woningen nauwelijks verslechterd.

Zienswijze:
“Over laagfrequent geluid zijn geen afdwingbare afspraken gemaakt. Het resultaat is een inspanningsverplichting, geen harde norm. De subgroep Gezondheid schrijft: afspraken over geluid zijn “niet afdwingbaar geformuleerd vanwege de afhankelijkheid van de turbineleveranciers.” De bescherming van omwonenden is dus afhankelijk van de welwillendheid van een commerciële leverancier. Dat is geen bescherming, dat is een loze belofte.”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan laagfrequent geluid en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4.

Zienswijze:
“Het geluid van windturbines stopt niet 's nachts. Het is juist 's nachts het meest storend, wanneer het omgevingsgeluid lager is en het karakteristieke “swoosh"-geluid van de wieken hoorbaar wordt in de slaapkamer. Mijn ouders zullen moeten slapen met gesloten ramen in de zomer, of wakker liggen van laagfrequent geluid dat ze niet kunnen benoemen maar wel voelen.”

Antwoord:
Bij de exploitatie van de windturbines wordt er rekening gehouden om ’s nachts minder geluid te produceren. Dit is verder toegelicht in paragraaf 5.2.7.

Zienswijze:
“Onderzoek van het RIVM bevestigt dat windturbinegeluid bij een gelijke geluidbelasting als hinderlijker

wordt ervaren dan geluid van industrie, wegof railverkeer. Langdurige hinder kan leiden tot hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten."

Antwoord:
Hinder kan helaas nooit worden uitgesloten, omdat ieder mens anders reageert op geluid en wanneer dat als hinderlijk wordt ervaren. De normstelling voor geluid in Nederland is gebaseerd op dosis-effectrelaties tussen geluidbelasting (uitgedrukt in L_{den}) en de door omwonenden ervaren hinder. Voor iedere geluidsbron zijn afzonderlijke hinderrelaties vastgesteld, omdat mensen verschillend reageren op bijvoorbeeld wegverkeerslawaai, industrielawaai of geluid van windturbines. De wettelijke grens- en richtwaarden zijn vervolgens zodanig gekozen dat zij aansluiten bij het beschermingsniveau dat op basis van deze bronspecifieke hinderrelaties aanvaardbaar wordt geacht. Daarom zijn de geluidnormen voor bijvoorbeeld weg- of railverkeerslawaai op woningen veel hoger dan voor windturbinegeluid (meer dan 10 dB) omdat dat type geluid als minder hinderlijk wordt ervaren dan windturbinegeluid. Het feit dat de gemeente geluidvoorschriften voor windturbines heeft opgenomen heeft voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, geeft aan dat er alles aan gedaan wordt om hinder te voorkomen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1.

Schade
Zienswijze:
In Hoofdstuk 7 van uw zienswijze gaat u in op waardedaling en compensatie. U vraagt zich af of de waardedaling van woningen in Hoogland en het Soesterkwartier vooraf is meegerekend in de kosten-batenanalyse van dit project en of de gemeente Amersfoort verantwoordelijk wordt gehouden voor de schade.

Antwoord:
Schade kan geclaimd en toegekend worden via de wettelijke nadeelcompensatieregeling. De waardevermindering moet daarbij aangetoond zijn. In Nederland zijn veel windturbines gerealiseerd en diverse nadeelcompensatieclaims geweest. Mede op basis van deze landelijke ervaring en juridische uitspraken over de toekenning van nadeelcompensatie is een inschatting gemaakt van de maximaal te betalen nadeelcompensatie. Hieruit blijkt dat het project uitvoerbaar is. Meer informatie over dit thema is te lezen in paragraaf 2.17.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Het ontwerpbesluit besteedt geen aandacht aan de milieukosten van het bouwen, onderhouden en ontmantelen van twee windturbines van deze omvang. Dit is een fundamentele omissie in een project dat wordt gepresenteerd als bijdrage aan duurzaamheid."

Antwoord:
Bij de productie, transport, installatie, exploitatie en ontmanteling van windturbines komen inderdaad broeikasgassen vrij. Het klopt dat windenergie relatief materiaalintensief is. Daar staat tegenover dat er geen brandstof (olie, gas of kolen) wordt verbruikt. U vraagt zich af *"welke milieueffecten worden veroorzaakt door elektriciteitsopwekking uit wind gedurende de gehele levenscyclus van een windturbine en hoe verhouden deze zich tot andere vormen van energieopwekking"* Hier is internationaal onderzoek naar gedaan; daarvoor wordt de zogenaamde levenscyclusanalyse (LCA) methode gebruikt. Deze procedure brengt de milieueffecten van een product gedurende de gehele levenscyclus in kaart, van de winning van grondstoffen tot het einde van de levensduur. In vergelijking met de milieueffecten van fossiele brandstoffen zijn de milieueffecten van windenergie een factor 50 tot 100 kleiner. Energie opwekken met windturbines is dus vele malen duurzamer dan vanuit fossiele brandstoffen.
Uit onderzoek blijkt dat een windturbine al binnen ongeveer een half jaar zoveel schone energie heeft opgewekt, dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden gecompenseerd is. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de windenergie elektriciteit vervangt die anders zou worden opgewekt via een

gascentrale. Kijk je naar de benodigde elektriciteit om een windturbine te maken, te plaatsen en te produceren, dan levert een windturbine al binnen één jaar winst op.
Daarnaast vraagt u zich af of de wegen wel geschikt zijn voor het zware transport in de bouwfase. Er zijn meerdere varianten transportroutes in beeld. Voor bouwverkeer en klein transport zoals heistelling, heipalen en grond) wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande wegen. Uit Bijlage G bij de OFLO blijkt dat de transportroutes bruikbaar zijn. Dit wordt nader uitgewerkt in het BLVC plan (Bereikbaarheid, Leefbaarheid, Veiligheid, Communicatie).

Slagschaduw
Zienswijze:
"Zelfs met de bovenwettelijke norm van 1 uur per jaar en 3 minuten per dag is het effect reëel. Daarnaast zijn er 23 kantoorpanden waar slagschaduw wordt verwacht, in het slechtste geval 105 uur per jaar. Het college noemt dit "slechts 5,3% van de kantooruren." Een dergelijke bagatellisering doet geen recht aan de werkelijke hinder van 105 uur flikkerende schaduw per jaar op een werkplek."

Antwoord:
Met betrekking tot de aanvaardbaarheid van slagschaduw op woningen vindt u meer informatie in paragraaf 2.6.12. Kantoren worden niet aangemerkt als gevoelig object. Dit betekent dat enige mate van hinder als acceptabel wordt beschouwd. Kantoren kunnen dit beperken door zonwering toe te passen. De kantoorpanden met een slagschaduw van meer dan 6 uur per jaar bevinden zich op een bedrijventerrein waar industriële bedrijven (categorie 5.1 - de meest hinderlijke bedrijven) zijn toegestaan. Dit betekent dat kantoren op dit bedrijventerrein rekening moeten houden met meer dan gebruikelijke hinder.

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"Het Meander Medisch Centrum ligt op circa 1.080 meter. Dit is het enige ziekenhuis in Amersfoort en omgeving. Patiënten die herstellen van operaties, in kritieke toestand verkeren of terminaal zijn, worden blootgesteld aan geluid, slagschaduw en visuele verstoring. De geluidsgevoeligheid van zieken is fundamenteel anders dan die van gezonde personen op een bedrijventerrein. Mensen die hier komen te overlijden, verdienen rust, geen wieken op de achtergrond. Het ontwerpbesluit gaat hier niet op in."

Antwoord:
Ook voor het Meander medisch Centrum gelden voor de diverse milieuaspecten normen. Aan deze normen is het plan getoetst. Uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Natuur
Zienswijze:
"In Hoofdstuk 11 van uw zienswijze gaat u in op de thema's Natuur en Ecologie. U stelt dat de natuurtoets aantoonbaar incompleet is en dat de mitigatie voorwaardelijk en nog niet bestaand is. U verzoekt het college geen vergunning te verlenen voordat het verplichte soortenonderzoek volledig is uitgevoerd (inclusief FCM, voldoende wintertellingen en vleermuisonderzoek op het RWZI-terrein) en voordat vaststaat dat de mitigerende maatregelen daadwerkelijk bestaan en werken."

Antwoord:
De natuurtoets is gebaseerd op een combinatie van bronnenonderzoek, veldonderzoek, NDFF-gegevens en onderzoeksgegevens van derden. In 2022 en 2025 is onderzoek uitgevoerd naar vogels, vleermuizen en overige beschermde soorten. Daarnaast is het projectgebied in 2022 meerdere malen bezocht en in

maart en oktober 2025 opnieuw onderzocht. Door deze gegevens te combineren is een actueel beeld verkregen van de aanwezige beschermde soorten, het gebruik van het gebied en de mogelijke risico's door aanvaringen, verstoring en aantasting van leefgebied. De onderzoeken bieden daarmee voldoende informatie om de mogelijke natuureffecten en de ecologische uitvoerbaarheid van de BOPA te beoordelen. Voor de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit wordt de beoordeling waar nodig verder uitgewerkt, onder meer voor soorten waarvoor aanvaringsslachtoffers worden verwacht en voor nesten die door de definitieve werkzaamheden kunnen worden beïnvloed. Dat betekent niet dat de natuurtoets voor de beoordeling van de BOPA onvoldoende is. Meer informatie over deze thema's is te vinden in
2.8.3, 2.8.8, 2.8.11, 2.8.13, 2.8.14, 2.8.16, 2.8.17, 2.8.18, 2.8.19 en 2.8.22 van deze zienswijzenota.

Landschap
Zienswijze:
"De landschappelijke analyse van Bosch & van Rijn (Bijlage E, "Landschappelijke analyse") concludeert zelf een "gematigd negatief" effect. Het Landschap Eemland kent als kernkwaliteit "extreme openheid." Twee constructies van 242,5 meter hoogte in een open polderlandschap zijn per definitie onverenigbaar met die kernkwaliteit. De nachtverlichting zal op bewolkte nachten, die in Nederland het merendeel van het jaar voorkomen, op volle sterkte branden. De visuele impact op omwonenden is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar."

Antwoord:
Inderdaad heeft de veiligheidsverlichting van de twee windturbines effect op het landschapsbeeld 's nachts. Dit betreft echter een klein segment van de nachthemel, van 24 uur per dag is er geen sprake. Daarnaast verschilt de verlichting weinig van vergelijkbare installaties op schoorstenen, hoge gebouwen en zendmasten en valt in het niet vergeleken met het effect dat reguliere straatverlichting op het nachtelijk landschapsbeeld en flora en fauna heeft.

C 74 Zaaknummer 576916

Locatiespecifiek
Zienswijze:
"De feitelijke situatie ter plaatse wijkt wezenlijk af van het beeld van een regulier bedrijventerrein. De projectlocatie wordt gekenmerkt door een uitzonderlijke concentratie van natuurwaarden, vitale infrastructuur, maatschappelijke voorzieningen, cultuurhistorische waarden, recreatieve functies en woongebieden. Een besluit over een ontwikkeling met een dergelijke ruimtelijke impact vergt daarom een aantoonbaar integrale beoordeling van alle betrokken belangen. Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende dat een dergelijke afweging daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Reeds om die reden kan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de gekozen locatie niet zonder meer worden aangenomen."

Antwoord:
De locatie bevindt zich (aan de rand van) een geluidgezoneerd industrieterrein, waar bedrijven in de zwaarste milieucategorie zijn toegestaan. Grenzend aan dat industrieterrein bevindt zich onder andere een natuurgebied (in ontwikkeling). In de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, is rekening gehouden met deze ligging. Er is aangetoond dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Uit deze zienswijze blijkt niet op welk punt reclamant de OFLO in twijfel trekt.

Zienswijze:
"Het bezwaar is dat het ontwerpbesluit onvoldoende motiveert waarom Isselt, nadat andere locaties zijn afgevallen, ruimtelijk aanvaardbaar is voor twee windturbines met een tiphoogte van 2425, meter. De locatiekeuze lijkt in belangrijke mate te worden gedragen door het ontbreken van betere alternatieven.

Dat is onvoldoende. Het college moet zelfstandig motiveren waarom juist deze locatie, met alle aanwezige beperkingen en risico's, geschikt is."

Antwoord:
In het proces voorafgaand aan de nu voorliggende aanvraag, is nauwkeurig onderzoek gedaan naar de beste positie voor de windturbines, in het kader van Energielandschappen in 2017 en de RES. Dit proces is openbaar vastgelegd en in te zien via het themadossier op onze website, amersfoort.notubiz.nl/thema/themadossiers/225/wind_op_isselt.
Er is zorgvuldig overwogen wat de beste positie voor de windturbines is, en uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat de nu gekozen locatie voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Wetgeving
Zienswijze:
"De Omgevingswet heeft als uitgangspunt dat besluiten bijdragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Dat vereist een integrale beoordeling van de gevolgen van een ontwikkeling voor mens, milieu en leefomgeving. Die beoordeling mag zich niet beperken tot een toets aan wettelijke grenswaarden. Van het college mag worden verwacht dat tevens inzichtelijk wordt gemaakt waarom de gekozen locatie, gelet op alle relevante omstandigheden, uit het oogpunt van veiligheid en gezondheid ruimtelijk aanvaardbaar wordt geacht."

Antwoord:
Het college heeft niet alleen getoetst aan de grenswaarde. Dit blijkt al uit het feit dat tevens is getoetst aan het Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving. In de motivering bij het ontwerpbesluit op de aanvraag is bijvoorbeeld ook gemotiveerd waarom wordt afgeweken van de standaardwaarde voor beperkt kwetsbare gebouwen.
Zie voor meer informatie hierover paragraaf 2.1.11.

Zienswijze:
"Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk waarom de afzonderlijke onderzoeken gezamenlijk leiden tot de conclusie dat de voorgenomen ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar is. De motivering bestaat grotendeels uit verwijzingen naar deelonderzoeken, terwijl een zelfstandige, integrale en controleerbare afweging van alle betrokken belangen onvoldoende herkenbaar is.
Daarbij ontbreekt tevens een kenbare motivering waarom de gewijzigde bestuurlijke context, de uitkomsten van het participatieproces en de uitzonderlijke ruimtelijke kenmerken van de projectlocatie geen aanleiding hebben gevormd om de besluitvorming te heroverwegen of nader te onderbouwen."

"Beoordeeld tegen de achtergrond van de Omgevingswet, de Algemene wet bestuursrecht, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de daarop gebaseerde jurisprudentie maakt het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk dat aan de daarvoor geldende juridische maatstaven is voldaan.
Met name ten aanzien van de zorgvuldige voorbereiding, de zelfstandige motivering, de integrale belangenafweging, de toepassing van het voorzorgsbeginsel, de beoordeling van cumulatieve effecten en de rechtszekerheid blijft de onderbouwing ontoereikend."

Antwoord:
Informatie over het thema participatie en voorbereiding is te vinden in paragraaf 2.2.2.
Informatie over het zorgvuldig afwegen van het besluit is te vinden in paragraaf 2.1.11.
In zijn algemeenheid stellen wij dat uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, blijkt dat wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Gezondheid
Zienswijze:
“Voor zover onzekerheid bestaat over de langetermijneffecten van de gezamenlijke belasting van de leefomgeving, brengt het voorzorgsbeginsel mee dat deze onzekerheden kenbaar bij de besluitvorming worden betrokken. Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk waarom de bestaande onzekerheden geen aanleiding geven tot een terughoudender beoordeling of aanvullende motivering.”

Antwoord:
Voor algemene beginselen van behoorlijk bestuur / voorzorgprincipe zie paragraaf 2.1.11.

Geluid
Zienswijze:
“Windturbinegeluid wordt beïnvloed door onder meer windrichting, windsnelheid, atmosferische omstandigheden en de bedrijfsvoering van de turbines. Daardoor kan de hinderbeleving in de praktijk aanzienlijk variëren.
Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende op welke wijze deze variaties zijn betrokken bij de beoordeling van het woon- en leefklimaat.”

Antwoord:
De rekenmethode voor windturbinegeluid houdt rekening met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is toegelicht in paragraaf 2.5.10. Over de bedrijfsvoering en hoe deze rekening houdt met de geluidsnormen is meer informatie te lezen in paragraaf 2.5.5 en 2.5.7.

Zienswijze:
“Ten aanzien van laagfrequent geluid wordt geconcludeerd dat geen aanleiding bestaat voor aanvullende normstelling.
Het ontwerpbesluit maakt echter onvoldoende inzichtelijk waarom de bestaande wetenschappelijke onzekerheden over de hinderbeleving van laagfrequent geluid in dit geval geen aanleiding geven tot een nadere motivering of een terughoudender benadering.
Juist bij een project met een langdurige gebruiksduur had een nadere afweging voor de hand gelegen.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Het college kiest voor een strengere slagschaduwnorm dan wettelijk is vereist.
Dat vormt een positieve maatregel, maar ziet uitsluitend op één onderdeel van de totale hinderbelasting.
Daaruit kan niet zonder meer worden afgeleid dat de gezamenlijke gevolgen voor het woon- en leefklimaat eveneens aanvaardbaar zijn.”

Antwoord:
Door een strengere norm voor slagschaduw op te nemen, wordt de hinder vanuit dit aspect beperkt. De beperkte hinder vanuit slagschaduw is onderdeel geweest van een bredere integrale afweging van de effecten op de woon- en leefomgeving.

Landschap
Zienswijze:
In de zienswijze wordt in Hoofdstuk 14 “Landschap, cultuurhistorie, de Eempolder en ruimtelijke kwaliteit” de volgende conclusie toegelicht:
“Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk waarom de gevolgen voor de landschappelijke kwaliteit, de openheid van de Eempolder en het Eemland, de cultuurhistorische waarden, de recreatieve beleving en de ruimtelijke samenhang van het gebied aanvaardbaar worden geacht.
De beoordeling blijft grotendeels beperkt tot afzonderlijke deelaspecten. Een kenbare integrale afweging van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied als geheel ontbreekt.
Onder deze omstandigheden is onvoldoende gemotiveerd dat de voorgenomen ontwikkeling verenigbaar is met de doelstellingen van de Omgevingswet ten aanzien van omgevingskwaliteit en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.”

Antwoord:
Er is zowel een Landschappelijke Analyse als een Hoogbouw Effectenrapportage (HER) uitgevoerd, waarin het aspect van de zichtbaarheid vanuit het omliggende landschap uitgebreid aan bod komt. Uiteraard zullen de installaties zichtbaar zijn onder bepaalde hoeken vanuit Eemland. Dat wordt zo ook in de studies beschreven. Echter hebben de windturbines behalve de invloed door zichtbaarheid geen negatieve fysieke invloed op de landschappelijke kernwaarden, zoals bedoeld vanuit de intentie van de RES en zoals deze in het Gebiedskatern Eemland (Provincie Utrecht) beschreven staan (Provincie Utrecht, provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/kwaliteitsgids_eemland_12-07-2011.pdf). Hierin wordt het gebied aangeduid waarin de kernwaarden vooral gelden. Dat de windturbines door hun zichtbaarheid invloed hebben op de landschapsbeleving wordt niet ontkent, echter worden de installaties (net) buiten dat gebied geplaatst, waardoor zij fysiek en functioneel geen negatieve impact laten verwachten.

Veiligheid
Zienswijze:
10.10 “De kwaliteit van de leefomgeving wordt niet uitsluitend bepaald door objectief vastgestelde veiligheidsrisico's, maar ook door de wijze waarop de omgeving wordt ervaren.
De toevoeging van twee windturbines aan een gebied waar reeds een rioolwaterzuiveringsinstallatie, een chemische inrichting, een hoogspanningsverbinding en omvangrijke infrastructuur aanwezig zijn, verandert het karakter van de omgeving ingrijpend.
Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende dat de invloed van deze concentratie van technische installaties op de veiligheidsbeleving van omwonenden en gebruikers van het gebied afzonderlijk is beoordeeld.”

Antwoord:
Het college begrijpt dat veiligheidsbeleving niet alleen wordt bepaald door berekende risico’s, maar ook door de aard en zichtbaarheid van de verschillende activiteiten in het gebied en de mate waarin mensen daar zelf invloed op ervaren.
Bij de beoordeling zijn de verschillende veiligheidsaspecten op Isselt afzonderlijk onderzocht, omdat daarvoor verschillende wettelijke kaders en beoordelingsmethoden gelden. Vervolgens zijn de uitkomsten daarvan betrokken bij de bredere bestuurlijke afweging over de aanvaardbaarheid van de ontwikkeling op deze locatie. Daarbij is niet alleen gekeken naar afzonderlijke modeluitkomsten, maar ook naar de betekenis daarvan voor het gebied als geheel.
Het college erkent bovendien dat rekenmodellen geen exacte weergave van de werkelijkheid zijn. Voor aspecten die niet uitsluitend met deze modellen kunnen worden beoordeeld, is daarom ook de concrete situatie in het gebied betrokken bij de bestuurlijke afweging.

De in de zienswijze genoemde zorgen over de veiligheidsbeleving zijn begrijpelijk. Deze geven echter, gelet op de uitgevoerde integrale beoordeling, geen aanleiding om de ontwikkeling vanuit externe veiligheid onaanvaardbaar te achten.

Zienswijze:
11.2 "De combinatie van functies maakt de locatie uitzonderlijk. Juist daarom had een integrale veiligheidsanalyse voor de hand gelegen waarin de gezamenlijke betekenis van deze functies voor de ruimtelijke afweging inzichtelijk wordt gemaakt."

Antwoord:
Bij het beoordelen van een aanvraag voor een windturbines moet rekening worden gehouden met effecten op de omgeving. Het gaat hierbij onder andere om de effecten op de chemische inrichting, 150-kV-hoogspanningsverbinding en de andere genoemde aspecten. Voor elk van deze situaties bestaan richtlijnen waarbij, als daaraan wordt voldaan, het voor die specifieke situatie aanvaardbaar is.
Het is terecht dat wordt benoemd dat niet alleen naar deze individuele beoordelingen moet worden gekeken, maar naar het geheel. Dit volgt ook uit de eis dat moet worden voldaan aan ETFAL. ETFAL vraagt een integrale beoordeling die verder gaat dan alleen individuele aspecten. Voor externe veiligheid alleen is hierbij van belang dat gekeken moet worden naar cumulatie van effecten van het falen van een windturbine. Als hiernaar wordt gekeken, dan zien we dat de effecten telkens in een bepaald gebied optreden en niet direct rondom de turbine. Cumulatie van deze effecten zal daardoor niet plaatsvinden. Wij hebben in de afweging al rekening gehouden met waar cumulatie wel op kan treden, namelijk effecten op Smit & Zoon.
Het college besluit op basis van alle onderzoeken en weegt op basis daarvan af of er sprake is van ETFAL. Dit blijkt ook uit het besluit waar wordt ingegaan op de verschillende onderdelen.

Zienswijze:
"Het ontwerpbesluit behandelt de verschillende veiligheidsaspecten grotendeels afzonderlijk. Per onderwerp wordt beoordeeld of aan de toepasselijke normen wordt voldaan.
Daarmee blijft echter onduidelijk hoe de verschillende risico's zich tot elkaar verhouden en welke gevolgen kunnen ontstaan wanneer meerdere gebeurtenissen gelijktijdig of in samenhang optreden. Juist op een locatie waar meerdere vitale functies samenkomen, vormt die integrale beoordeling een essentieel onderdeel van een zorgvuldig besluit."

Antwoord:
Het college onderschrijft dat de komst van de windturbines in de nabijheid van Royal Smit & Zoon om een uitgebreide en samenhangende beoordeling van de externe veiligheid vraagt. Royal Smit & Zoon is een Seveso-inrichting met opslagtanks, procesinstallaties en een PGS15 loods waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn.
Het falen van een windturbine kan leiden tot beschadiging van de tanks en mogelijke vervolgscenario's binnen de inrichting. De externe veiligheidsbeoordeling bestaat uit verschillende samenhangende onderdelen: het plaatsgebonden risico, de aandachtsgebieden, het groepsrisico, de mogelijkheden voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid en de juridische borging van noodzakelijke maatregelen.
Deze onderdelen hebben ieder een eigen functie en kunnen niet tot één risicogetal worden samengevoegd, maar worden gezamenlijk betrokken bij de ETFAL-afweging.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico is een harde norm waaraan moet worden voldaan. Dit uit zich in het planologisch uitsluiten van bepaalde typen gebouwen binnen de $PR10^{-6}$ per jaar contour. Voor de windurbines wordt voldaan aan de wettelijke normen. Ook het plaatsgebonden risico van Royal Smit en Zoon blijft na de komst van de windturbines voldoen aan de wettelijke normen.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden worden bepaalt op basis van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en mogelijke gevolgen van een ongeval. De stoffen kunnen een brand en/of, explosie- en/of een gifwolkaandachtsgebied veroorzaken. De aandachtsgebieden benadering is een effectbenadering waarbij wordt bepaald hoever een bepaalt effect kan komen. Een aandachtsgebied geeft aan waar personen binnenshuis zonder aanvullende voorzieningen onvoldoende beschermd kunnen zijn. De aandachtsgebieden zijn over het algemeen groter dan de $PR10^{-6}$ per jaar contouren.
Ten gevolge van de komst van de windturbines kunnen er domino-effecten optreden. Door de dominoscenario's neemt het volgens de voorgeschreven rekenmethodiek berekende gifwolkaandachtsgebied toe tot circa 1.305 meter.
Haskoning heeft aanvullend onderzocht in welke mate dit aandachtsgebied wordt bepaald door de weersklassen F1,5 en D1,5. Deze weersklassen horen bij lage windsnelheden. Bij dergelijke windsnelheden draait een turbine normaal gesproken niet, waardoor bladbreuk vanuit een draaiende turbine niet op dezelfde wijze kan optreden. Uit deze gevoeligheidsanalyse volgt dat het berekende aandachtsgebied van de dominoscenario's zonder deze weersklassen 371 meter bedraagt. Het bestaande gifwolkaandachtsgebied van de PGS 15-opslag van 490 meter blijft dan maatgevend.

Deze analyse nuanceert de betekenis van de maximale effectafstand, maar vervangt niet het volgens de voorgeschreven methode berekende aandachtsgebied. Bij de formele en bestuurlijke afweging worden daarom zowel de voorgeschreven uitkomst als de gevoeligheid voor de onderliggende aannames betrokken.

Groepsrisico
De QRA laat tevens zien dat het groepsrisico toeneemt. Met de huidige rekenregels komt de berekende fN-curve boven de oriëntatiewaarde. Met de in de QRA gebruikte nieuwe rekenregels blijft de curve onder deze waarde, maar neemt het groepsrisico nog steeds toe ten opzichte van de vergunde situatie.
Onder de Omgevingswet is de oriëntatiewaarde geen zelfstandig wettelijk toetsingscriterium meer. Dit betekent niet dat de groepsrisicoberekening niet relevant is. De berekende toename wordt betrokken bij de beoordeling van de personendichtheid, de aard van de aanwezige functies, de mogelijkheden om te schuilen, de alarmering, de bestrijdbaarheid en de mogelijke gevolgen voor omliggende bedrijven, woningen en het Meander Medisch Centrum.

Zienswijze:
11.4 "De noordelijke windturbine is voorzien op het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Waterschap Vallei en Veluwe. Het ontwerpbesluit concludeert dat de continuïteit van de installatie niet onaanvaardbaar wordt beïnvloed. Die conclusie wordt echter slechts beperkt gemotiveerd. Niet inzichtelijk wordt gemaakt welke maatschappelijke, milieuhygiënische en economische gevolgen een langdurige uitval van de installatie kan hebben en op welke wijze deze gevolgen zijn betrokken bij de belangenafweging. Gelet op de vitale functie van de rioolwaterzuiveringsinstallatie had een nadere motivering voor de hand gelegen."

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg over de continuïteit van de RWZI, gelet op de belangrijke functie daarvan voor de regio. De beoordeling is echter niet beperkt gebleven tot alleen de kans dat onderdelen van de RWZI worden getroffen. In de door Delta Pi, in opdracht van het Waterschap Vallei en Veluwe, uitgevoerde risicoanalyse zijn ook de gevolgen voor het functioneren van de RWZI en voor de veiligheid en gezondheid van het personeel onderzocht. Daarbij is rekening gehouden met zowel gedeeltelijke als volledige uitval van de zuiveringsfunctie en met mogelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en de leefomgeving.
Op basis van deze analyse is geconcludeerd dat de windturbines niet leiden tot onaanvaardbare risico's voor de continuïteit van de RWZI. Deze beoordeling ligt mede ten grondslag aan de conclusie in de ontwerpvergunning.

Zienswijze:
11.5 “Het ontwerpbesluit besteedt aandacht aan de mogelijke interactie tussen de windturbines en de nabijgelegen chemische inrichting van Smit & Zoon.
De beoordeling richt zich daarbij in belangrijke mate op de waarschijnlijkheid van verschillende scenario's.
Dat een scenario weinig waarschijnlijk wordt geacht, betekent echter niet zonder meer dat de mogelijke gevolgen daarvan buiten beschouwing kunnen blijven. Juist bij de beoordeling van externe veiligheid behoort niet alleen de kans op een incident, maar ook de mogelijke impact daarvan onderdeel van de afweging te zijn. Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende hoe deze afweging heeft plaatsgevonden.”

Antwoord:
In de beantwoording van 11.3, onder aandachtsgebied, wordt hier meer informatie over gegeven.

Zienswijze:
11.6 “In de directe omgeving bevindt zich een 150 kV-hoogspanningsverbinding.
Het ontwerpbesluit concludeert dat de aanwezigheid daarvan geen belemmering vormt voor de realisatie van de windturbines. Een afzonderlijke beoordeling van de gevolgen van uitzonderlijke gebeurtenissen, zoals rotorbladbreuk, mastfalen, extreme weersomstandigheden of langdurige uitval van de elektriciteitsvoorziening, ontbreekt echter.
Gelet op de maatschappelijke betekenis van deze infrastructuur had een nadere motivering voor de hand gelegen.”

Antwoord:
Uit de aanvraag blijkt dat de afstand tussen de windturbines en de hoogspanningsinfrastructuur voldoet aan het beleid van Tennet m.b.t. de afstand tussen de windturbine en de hoogspanningsinfrastructuur. Dit houdt in dat de afstand tussen de windturbine en de infrastructuur groter moet zijn dan de werpafstand nominaal toerental en ashoogte + ½ rotordiamter. Uit bijlage F bij de aanvraag blijkt dat dit het geval is. Hierbij wordt verwezen naar het handboek risicozonering windturbines. Uit dit handboek blijkt dat windturbines in basis niet zijn toegestaan als naar het oordeel van Tennet de aanwezigheid van een windturbine leidt tot een verhoogd risico op aanpasting van de leveringszekerheid. Als de afstand groter is dan de maximale werpafstand bij nominaal toerental en groter is dan ashoogte plus ½ rotordiameter is er geen sprake van een verhoogd lveringsrisico. Hiermee is impliciet al in de onderbouwing rekening gehouden met de leveringszekerheid en daarmee onderdeel van de motivering en integrale afweging.

Zienswijze:
“De rivier de Eem vervult een belangrijke functie voor de beroepsvaart, recreatie en het landschap.
Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende op welke wijze de gevolgen van calamiteiten voor de veiligheid van gebruikers van de rivier zijn beoordeeld. Evenmin wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze risico's zijn betrokken bij de integrale veiligheidsafweging.”

Antwoord:
In paragraaf 4.5.1 (van bijlage F: onderzoek externe veiligheid bij de aanvraag) is gekeken naar de gebruikers van de Eem door het risico per passage in kaart te brengen. Hieruit is geconcludeerd dat het risico aanvaardbaar is.

Zienswijze:
11.8 “Op relatief korte afstand van de projectlocatie bevindt zich het Meander Medisch Centrum.
Het ontwerpbesluit maakt niet inzichtelijk of en op welke wijze de mogelijke gevolgen van incidenten voor de bereikbaarheid van het ziekenhuis, de continuïteit van de zorgverlening, de inzet van hulpdiensten en de regionale crisisbeheersing zijn beoordeeld.

Gelet op de maatschappelijke betekenis van het ziekenhuis had een afzonderlijke analyse op dit punt voor de hand gelegen."

Antwoord:
Het college erkent dat een analyse van het Meander met betrekking tot het gifwolkaandachtsgebied noodzakelijk is. Uit de studie van Haskoning is gebleken dat het Meander weliswaar binnen het aandachtsgebied ligt, maar dat het niet waarschijnlijk is dat er effecten zullen optreden. De effecten zullen vooral binnen een gebied van 371 meter plaatsvinden. Hierbinnen ligt het medisch centrum niet, waardoor het college tot de conclusie komt dat hiervoor geen aanvullende maatregelen nodig zijn.

Zienswijze:
11.9 "Het ontwerpbesluit gaat slechts beperkt in op de invloed van extreme weersomstandigheden gedurende de levensduur van het project. Windturbines met een tiphoogte van ruim 240 meter zullen gedurende meerdere decennia worden geëxploiteerd. Tegen die achtergrond had mogen worden verwacht dat expliciet wordt ingegaan op de gevolgen van onder meer zware stormen, extreme windbelasting, onweer, langdurige hitte en ijsvorming. Uit het ontwerpbesluit blijkt niet dat deze omstandigheden afzonderlijk zijn betrokken bij de veiligheidsbeoordeling."

Antwoord:
Het college erkent dat extreme weersomstandigheden gedurende de gehele levensduur van de windturbines relevant zijn. Deze omstandigheden hoeven echter niet voor ieder weertype als afzonderlijk externe veiligheid scenario in het ontwerpbesluit te worden doorgerekend. Zij worden primair betrokken bij het ontwerp, de typecertificering, de locatie specifieke geschiktheid en het beheer van het definitieve turbinetype.
De initiatiefnemer en technisch ontwikkelaar is primair verantwoordelijk voor de keuze en realisatie van een windturbinetype dat aantoonbaar geschikt is voor de lokale wind- en omgevingscondities. De turbines moeten voldoen aan de toepasselijke IEC-ontwerpnormen, beschikken over een geldig typecertificaat en periodiek door een deskundige worden beoordeeld. Het definitieve turbinetype kan pas worden gerealiseerd nadat de technische geschiktheid is aangetoond.
De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat deze omstandigheden niet voldoende bij de veiligheidsbeoordeling zijn betrokken.

Zienswijze:
11.10 "Vanwege hun hoogte behoren windturbines tot de bouwwerken die relatief frequent met blikseminslag worden geconfronteerd. Hoewel moderne turbines beschikken over beveiligingsvoorzieningen, maakt het ontwerpbesluit onvoldoende inzichtelijk welke gevolgen een blikseminslag kan hebben voor de omgeving, de nabijgelegen infrastructuur en de beheersing van eventuele vervolgincidenten."

Antwoord:
Het college erkent dat blikseminslag een relevante mogelijke oorzaak is van storing of brand in een windturbine. De veiligheidsbeoordeling is echter niet afhankelijk van de specifieke oorzaak van een incident, maar richt zich ook op de mogelijke gevolgen, zoals gondelbrand, stilstand, vallende onderdelen en eventuele effecten op nabijgelegen installaties.
De initiatiefnemer is als technisch ontwikkelaar en exploitant verantwoordelijk voor de keuze van een gecertificeerd turbinetype en moet aantonen dat het ontwerp, de beveiligingen, monitoring en het beheer passend zijn voor de locatie. De OFLO gaat daarbij uit van toepassing van de geldende technische normen, automatische stilstand voorzieningen en periodieke beoordeling door een deskundige. De gevolgen van eventueel falen voor de RWZI, Royal Smit & Zoon en de omgeving zijn afzonderlijk betrokken bij de externe veiligheids- beoordeling.
De zienswijze wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat de veiligheidsgevolgen van blikseminslag niet zijn betrokken.

Zienswijze:
11.11 “Het ontwerpbesluit besteedt aandacht aan rotorbladbreuk, ijsdetectie en andere technische faalscenario's. Een beoordeling van de gevolgen wanneer dergelijke gebeurtenissen samenlopen met verkeer, scheepvaart, recreatief gebruik, werkzaamheden op de rioolwaterzuiveringsinstallatie, activiteiten bij Smit & Zoon of extreme weersomstandigheden ontbreekt echter.
Juist op een locatie waar meerdere functies samenkomen, is een beoordeling van dergelijke gecombineerde scenario's van belang.”

Antwoord:
Het college erkent dat een afweging van de genoemde gebeurtenissen benodigd is. Dit is beschreven in het OFLO. De verschillende gebeurtenissen zijn afzonderlijk getoetst waarbij is voldaan aan de wettelijke eisen. Per gebeurtenis zijn in de toetsing waar noodzakelijk de verschillende scenario’s meegenomen. Hiermee acht het college de verschillende gebeurtenissen voldoende onderbouwd.

Zienswijze:
11.12 “Het ontwerpbesluit bevat verschillende voorschriften over communicatie en calamiteitenprocedures. Daaruit volgt echter nog niet dat inzichtelijk is gemaakt hoe de hulpverlening in complexe situaties kan functioneren. Een afzonderlijke beoordeling van de bereikbaarheid van de locatie, gelijktijdige incidenten, langdurige afzettingen en de gevolgen voor omliggende bedrijven, de rioolwaterzuiveringsinstallatie en het Meander Medisch Centrum ontbreekt.”

Antwoord:
Het college erkent dat een beoordeling betreffende bereikbaarheid en zelfredzaamheid benodigd is. De veiligheidsregio kan hierover adviseren. Het college zal de veiligheidsregio hierover om advies vragen.

Natuur
Zienswijze:
12.2 / 12.3 Reclamant stelt dat de gevolgen van de windturbines voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) onvoldoende zijn beoordeeld.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.14 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.4 “Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk hoe de specifieke kenmerken van deze locatie, waaronder de aanwezigheid van open water, natuurgebieden en vliegroutes, zijn betrokken bij de beoordeling van de aanvaringsrisico's.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.16 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.5 “Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk waarom de gevolgen voor de wespendief, gelet op de ligging van de windturbines en de bekende vliegbewegingen, aanvaardbaar worden geacht.”

Antwoord:
De wespendief wordt in de omgeving van het plangebied waargenomen. In de beschikbare NDFF-gegevens is het door reclamanten genoemde succesvolle broedgeval op Landgoed Coelhorst, op circa

650 meter van de geplande windturbines, echter niet teruggevonden. Ook uit de overige beschikbare gegevens blijkt deze broedlocatie niet. Wel zijn op grotere afstand waarnemingen bekend die wijzen op mogelijk of waarschijnlijk broeden.
Op basis van de beschikbare gegevens is niet gebleken dat binnen of direct rond het plangebied een broedlocatie van de wespendief aanwezig is of dat het plangebied een belangrijke functie heeft als foerageergebied of vliegroute. Daarmee is er geen aanleiding om aan te nemen dat de aanwezigheid van de wespendief de uitvoerbaarheid van het project in de weg staat.
Ook ligt het plangebied ruim buiten de zone rondom de Veluwe waar beperkingen gelden voor windenergie ten behoeve van de bescherming van de wespendief.

Bron: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Zienswijze:
*2.16 "*Uit het ontwerpbesluit blijkt onvoldoende hoe de ligging van de Eem, de aanwezige waterpartijen, bomenstructuren en bekende vliegroutes van vleermuizen in de beoordeling zijn betrokken."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.13 en 2.8.19 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.7 Reclamant stelt dat cumulatieve effecten onvoldoende zijn onderzocht.

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.17 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.8 "Het ontwerpbesluit maakt onvoldoende inzichtelijk op welke wijze de mogelijke barrièrewerking is beoordeeld."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.16 en 2.8.19 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.9 "Een afzonderlijke beoordeling van de ecologische samenhang (NNN, Eem) is in het ontwerpbesluit niet herkenbaar."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in 2.8.14, 2.8.17 en 2.8.20 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
12.10 / 12.11 "Waar wetenschappelijke onzekerheid bestaat over de gevolgen voor beschermde soorten, verlangt het voorzorgsbeginsel een terughoudende benadering. Deze terughoudendheid wordt gemist in het ontwerpbesluit. Gelet op de directe ligging naast het Natuurnetwerk Nederland en de ecologische betekenis
van de Eem had een zwaardere motivering mogen worden verwacht waarom de gevolgen voor natuur en biodiversiteit, ondanks de bijzondere kenmerken van deze locatie, aanvaardbaar worden geacht."

Antwoord:
Informatie over deze thema's kunt u vinden in 2.8.16 en 2.8.17 van deze zienswijzenota.

Participatie
Zienswijze:
In uw zienswijze geeft u aan dat uit de ontwerp-omgevingsvergunning en de bijbehorende stukken onvoldoende blijkt hoe de resultaten van het participatieproces zijn betrokken bij de afweging van het college. Ook vraagt u aandacht voor de betekenis die is toegekend aan het ontbreken van consensus binnen de Omgevingsadviesraad (OAR).

Antwoord:
Wij begrijpen uw wens om beter inzicht te krijgen in de manier waarop de zorgen, bezwaren en voorstellen uit de omgeving zijn meegewogen bij de beoordeling van de aanvraag.
Het college hecht grote waarde aan een zorgvuldig en transparant participatieproces. Daarom zijn gedurende meerdere jaren bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, en andere belanghebbenden betrokken via onder meer de Omgevingsadviesraad (OAR), het Bewonersplatform, informatiebijeenkomsten en andere participatiemomenten.
De opbrengsten van dit proces zijn betrokken bij de verdere besluitvorming. Afspraken die tijdens het participatieproces met de OAR zijn gemaakt, zijn vastgelegd in het omgevingsconvenant en verwerkt in de vergunningaanvraag. Bij de beoordeling van de aanvraag is vervolgens getoetst in hoeverre deze afspraken daadwerkelijk zijn overgenomen.
Tegelijkertijd is binnen de OAR niet over alle onderwerpen overeenstemming bereikt. Met name op thema's als veiligheid, gezondheid en hinder zijn verschillende opvattingen blijven bestaan. Deze verschillen zijn niet buiten beschouwing gelaten, maar expliciet betrokken bij de beoordeling van de aanvraag. Daarbij is gebruikgemaakt van onafhankelijke onderzoeken en adviezen van deskundige partijen, waaronder de Omgevingsdienst en Haskoning.
Het ontbreken van consensus binnen de OAR ziet het college niet als een aanwijzing dat het participatieproces onvoldoende zorgvuldig is verlopen. Wel is dit een belangrijk signaal dat er bij een deel van de betrokkenen blijvende zorgen bestaan. Deze zorgen zijn en worden meegenomen in de belangenafweging.
Wij herkennen ons daarom niet in het beeld dat de resultaten van het participatieproces niet zijn meegewogen. Wel begrijpen wij dat niet altijd direct zichtbaar is hoe individuele aandachtspunten uit het participatieproces hebben doorgewerkt in de uiteindelijke afweging. De verslagen van de OAR, het convenant, de onderzoeken en de vergunningstukken geven inzicht in zowel de gemaakte afspraken als de onderwerpen waarover verschillen van inzicht zijn blijven bestaan.
Voor een uitgebreidere beantwoording verwijzen wij naar paragrafen 2.2.2 en 2.2.4 van deze zienswijzennota.

C 75 Zaaknummer 576853

Overige vragen
Zienswijze:
“Steun voor dit mooie plan om duurzame energie op te wekken in Amersfoort. Met de wijk, met de bewoners. Op deze manier is er win-win. Minder behoefte aan vervuilende, uitputbare energiebronnen en mét regie voor de stad.”

Ga vooral voort met deze plannen, het alternatief is dat de Provincie ons gaat vertellen waar wij energie moeten opwekken als Amersfoort. Dan ben je ál je zeggenschap kwijt en plaatsen ze misschien wel in een (intensiever) woongebied.”

Antwoord:
De zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen. Meer informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

C 76 Zaaknummer 576623

Landschap
Zienswijze:
“Als bewoner van het direct aangrenzende poldergebied ben ik aan te merken als rechtstreeks belanghebbende. De realisatie van twee windturbines met een extreme tiphoogte van 242,5 meter op het bedrijventerrein De Isselt heeft ingrijpende, negatieve gevolgen voor mijn directe leefomgeving en woongenot.

Ernstige inbreuk op het open polderlandschap
De beoogde hoogte van 242,5 meter is disproportioneel voor deze locatie. De turbines zijn ruim twee keer zo hoog als de Utrechtse Domtoren en zullen het historisch open landschap van de Eemvallei en de Soester polder volledig domineren. Vanaf ons perceel is er sprake van horizonvervuiling. Bestaande groenstructuren zijn onvoldoende om installaties van deze omvang aan het zicht te onttrekken. Dit tast de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van onze directe woonomgeving aan.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Verduurzaming van de energievoorziening is ook mogelijk zónder de onevenredige aantasting van de leefomgeving door kolossale windturbines. Zo kan bijvoorbeeld via grootschalige toepassing van zonnefolie op industrieterrein De Isselt voldoende duurzame energie worden opgewekt voor 10.000 Amersfoortse huishoudens.”

Antwoord:
De gemeente onderschrijft het belang van verduurzaming en ziet zonnefolie als een mogelijke bijdrage aan de energietransitie. Voor het behalen van de klimaat- en energiedoelstellingen zijn echter alle beschikbare vormen van duurzame energieopwekking nodig. Zonne-energie kan windenergie daarbij aanvullen, maar niet zonder meer vervangen. De verschillende vormen van duurzame energieopwekking worden daarom in samenhang beschouwd. Wij verwijzen tevens naar paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota voor meer informatie.

Veiligheid
Zienswijze:
“De turbines met een maximale tiphoogte van 242,50 meter worden geplaatst naast een opslag voor gevaarlijke stoffen en boven de Rioolwaterzuivering. De veiligheidsen afstandsnormen moeten worden opgerekt om de turbines op deze locatie mogelijk te maken. Dit gaat ten koste van de veiligheid van omwonenden en omliggende bedrijven, deze keuze is niet verantwoord en mag niet op deze manier gemaakt worden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.2 en 2.7.5 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:

“Mijn woning bevindt zich in de directe geluidszone van de beoogde windturbines. Uit de m.e.r.-beoordeling blijkt dat de berekende geluidsdruk op deze locatie de wettelijke grenswaarden (47 dB Lden / 41 dB Lnight) zeer dicht nadert. Ik ben van mening dat het milieueffectrapport onvoldoende rekening houdt met het geluid. Het specifieke, laagfrequente 'whoosh'-geluid van deze mega-turbines zal met name bij een oostelijke of noordoostelijke windrichting leiden tot geluidhinder.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Slagschaduw in de ochtenduren.
Gezien de geografische ligging van ons perceel ten opzichte van de geplande turbines, zal onze woning en het omliggende erf in de vroege ochtenduren getroffen worden door flitsende slagschaduw. Vanwege de korte afstand en de enorme rotordiameter is deze schaduw zeer intensief.
Mocht de vergunning onverhoopt toch worden verleend, dan eis ik dat er een strikte stilstandvoorziening op basis van de zogenaamde 'O-urennorm' in de voorschriften wordt opgenomen, zodat elke vorm van slagschaduw op onze gevels en ramen wettelijk wordt uitgesloten.”

Antwoord:
Om hinderlijke slagschaduw te voorkomen, wordt een automatische stilstandsvoorziening toegepast, conform artikel 22.182 van het Omgevingsplan gemeente Amersfoort. In het centrale bedieningssysteem van de windturbines zijn onder meer de locaties van de turbines, de gevoelige objecten (zoals woningen) en de benodigde stilstandsmaatregelen opgenomen. Op basis van een meteorologische kalender wordt bepaald wanneer de stand van de zon zodanig is dat slagschaduw kan optreden. Daarnaast wordt gebruikgemaakt van een lichtsensor die registreert of de lichtomstandigheden zodanig zijn dat daadwerkelijk hinderlijke slagschaduw kan ontstaan. Ook wordt rekening gehouden met de windrichting, omdat de windturbine zich voortdurend naar de wind draait en de slagschaduw daardoor afhankelijk is van de stand van de rotor. Zodra sprake is van omstandigheden waarbij hinderlijke slagschaduw op de gevel van een gevoelig object kan optreden, wordt de betreffende windturbine automatisch stilgezet. De werking van deze voorziening wordt nader uitgewerkt in het monitorings- en handhavingsplan. Daarmee is geborgd dat hinderlijke slagschaduw wordt voorkomen en dat, indien nodig, handhavend kan worden opgetreden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.6.11 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Het specifieke, laagfrequente 'whoosh'-geluid van deze mega-turbines zal met name bij een oostelijke of noordoostelijke windrichting leiden tot geluidhinder en slaapverstoring (vooral ook bij kinderen). Slaapverstoring kan leiden tot gevolgen voor de algehele gezondheid op het gebied van stress en hart- en vaatziekten.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Lichthinder door obstakelverlichting
Ten behoeve van de luchtvaartveiligheid moeten de turbines worden uitgerust met pulserende, rode waarschuwingsverlichting op de mast en de top. Deze verlichting zal 's nachts inbreuk maken op de duisternis van het buitengebied waarin ik woon. Deze constante visuele prikkel verstoort het karakter van de polder en heeft een negatieve impact op het welzijn van ons en de andere omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.3 van deze zienswijzennota.

C 77 Zaaknummer 576617

Landschap
Zienswijze:
“Als bewoner van het direct aangrenzende poldergebied ben ik aan te merken als rechtstreeks belanghebbende. De realisatie van twee windturbines met een extreme tiphoogte van 242,5 meter op het bedrijventerrein De Isselt heeft ingrijpende, negatieve gevolgen voor mijn directe leefomgeving en woongenot.”

Ernstige inbreuk op het open polderlandschap
De beoogde hoogte van 242,5 meter is disproportioneel voor deze locatie. De turbines zijn ruim twee keer zo hoog als de Utrechtse Domtoren en zullen het historisch open landschap van de Eemvallei en de Soester polder volledig domineren. Vanaf ons perceel is er sprake van horizonvervuiling. Bestaande groenstructuren zijn onvoldoende om installaties van deze omvang aan het zicht te onttrekken. Dit tast de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van onze directe woonomgeving aan.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Verduurzaming van de energievoorziening is ook mogelijk zónder de onevenredige aantasting van de leefomgeving door kolossale windturbines. Zo kan bijvoorbeeld via grootschalige toepassing van zonnefolie op industrieterrein De Isselt voldoende duurzame energie worden opgewekt voor 10.000 Amersfoortse huishoudens.”

Antwoord:
De gemeente onderschrijft het belang van verduurzaming en ziet zonnefolie als een mogelijke bijdrage aan de energietransitie. Voor het behalen van de klimaat- en energiedoelstellingen zijn echter alle beschikbare vormen van duurzame energieopwekking nodig. Zonne-energie kan windenergie daarbij aanvullen, maar niet zonder meer vervangen. De verschillende vormen van duurzame energieopwekking worden daarom in samenhang beschouwd. Wij verwijzen tevens naar paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota voor meer informatie.

Veiligheid
Zienswijze:

“De turbines met een maximale tiphoogte van 242,50 meter worden geplaatst naast een opslag voor gevaarlijke stoffen en boven de Rioolwaterzuivering. De veiligheidsen afstandsnormen moeten worden opgerekt om de turbines op deze locatie mogelijk te maken. Dit gaat ten koste van de veiligheid van omwonenden en omliggende bedrijven, deze keuze is niet verantwoord en mag niet op deze manier gemaakt worden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.2 en 2.7.5 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Mijn woning bevindt zich in de directe geluidszone van de beoogde windturbines. Uit de m.e.r.-beoordeling blijkt dat de berekende geluidsdruk op deze locatie de wettelijke grenswaarden (47 dB Lden / 41 dB Lnight) zeer dicht nadert. Ik ben van mening dat het milieueffectrapport onvoldoende rekening houdt met het geluid. Het specifieke, laagfrequente 'whoosh'-geluid van deze mega-turbines zal met name bij een oostelijke of noordoostelijke windrichting leiden tot geluidhinder.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.
De geluidscontouren zijn berekend aan de hand van de rekenmethode voor windturbinegeluid, waarin rekening gehouden wordt met de in Nederland heersende windomstandigheden. Dit is verder toegelicht in paragraaf 2.5.10.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Slagschaduw in de ochtenduren
Gezien de geografische ligging van ons perceel ten opzichte van de geplande turbines, zal onze woning en het omliggende erf in de vroege ochtenduren getroffen worden door flitsende slagschaduw. Vanwege de korte afstand en de enorme rotordiameter is deze schaduw zeer intensief. Mocht de vergunning onverhoopt toch worden verleend, dan eis ik dat er een strikte stilstandvoorziening op basis van de zogenaamde 'O-urennorm' in de voorschriften wordt opgenomen, zodat elke vorm van slagschaduw op onze gevels en ramen wettelijk wordt uitgesloten.”

Antwoord:
Om hinderlijke slagschaduw te voorkomen, wordt een automatische stilstandsvoorziening toegepast, conform artikel 22.182 van het Omgevingsplan gemeente Amersfoort. In het centrale bedieningssysteem van de windturbines zijn onder meer de locaties van de turbines, de gevoelige objecten (zoals woningen) en de benodigde stilstandsmaatregelen opgenomen. Op basis van een meteorologische kalender wordt bepaald wanneer de stand van de zon zodanig is dat slagschaduw kan optreden. Daarnaast wordt gebruikgemaakt van een lichtsensor die registreert of de lichtomstandigheden zodanig zijn dat daadwerkelijk hinderlijke slagschaduw kan ontstaan. Ook wordt rekening gehouden met de windrichting, omdat de windturbine zich voortdurend naar de wind draait en de slagschaduw daardoor afhankelijk is van de stand van de rotor. Zodra sprake is van omstandigheden waarbij hinderlijke slagschaduw op de gevel van een gevoelig object kan optreden, wordt de betreffende windturbine automatisch stilgezet. De werking van deze voorziening wordt nader uitgewerkt in het monitorings- en handhavingsplan. Daarmee is geborgd dat hinderlijke slagschaduw wordt voorkomen en

dat, indien nodig, handhavend kan worden opgetreden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.6.11 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Het specifieke, laagfrequente 'whoosh'-geluid van deze mega-turbines zal met name bij een oostelijke of noordoostelijke windrichting leiden tot geluidhinder en slaapverstoring (vooral ook bij kinderen). Slaapverstoring kan leiden tot gevolgen voor de algehele gezondheid op het gebied van stress en hart- en vaatziekten.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Lichthinder door obstakelverlichting
Ten behoeve van de luchtvaartveiligheid moeten de turbines worden uitgerust met pulserende, rode waarschuwingsverlichting op de mast en de top. Deze verlichting zal 's nachts inbreuk maken op de duisternis van het buitengebied waarin ik woon. Deze constante visuele prikkel verstoort het karakter van de polder en heeft een negatieve impact op het welzijn van ons en de andere omwonenden.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4.3 van deze zienswijzennota.

C 78 Zaaknummer 576558

Overige vragen
Zienswijze:
“ja, die windmolens moeten er komen!
Ze zijn een eigen initiatief van en voor bewoners van het Soesterkwartier, # de voor- en nadelen zijn door de werkgroep SoesterwijkWiek/SamenEnergieAmersfoort zeer kundig tot ver achter de komma doorgerekend.”
“Ze dienen het algemeen belang. Dit laatste argument staat zeker met de hittegolf van de afgelopen weken als een paal boven water: de aarde warmt nog verder op dan hij al doet (wetenschappelijk bewijs te over) wanneer we doorgaan met fossiele brandstoffen te gebruiken voor onze energievoorziening. Het kan zo niet langer! (In diezelfde kranten: advertenties voor airco’s — ze zijn niet aan te slepen — maar deze airco’s blazen alleen nog maar meer warme lucht naar buiten. Niet doen dus.)'"

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De bezwaren wimpelen we niet weg, zeker van mensen die in de buurt van de te bouwen windmolens wonen/werken. Maar, beste gemeenteraad, weeg de bezwaren mee en ga daarna over tot de bouw van de molens. Het kan niet zo zijn dat deze minderheid de overgrote meerderheid (lees: het algemeen belang) de wetten voorschrijft. Het is niet leuk, oké, maar zo hoort het wel te gaan in een democratie. Wij, inwoners van het Soesterkwartier, krijgen hier ook te maken met zo’n algemeen belang: de woningbouw Tussen Eem en Spoor. Veel te massaal en veel te weinig groen, maar we zullen dit op de een of andere manier toch moeten slikken.”

“Tot slot, wanneer u als gemeenteraad tegen de komst van de windmolens op Isselt stemt, zal de Provincie u alsnog opleggen de molens te laten bouwen. Wees wijs en laat de wind op de Isselt waaien.”

Antwoord:
Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.

C 79 Zaaknummer 577632

Wetgeving
Zienswijze:
“Ik ben van mening dat de ontwerp- omgevingsvergunning onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en dat de belangen van bewoners, ondernemers, werknemers en gebruikers van het gebied onvoldoende zijn meegewogen.”

Antwoord:
Voor de omgevingsvergunning voor de Bopa is de uitgebreide voorbereidingsprocedure toegepast. Deze procedure is juist bedoeld om een goede belangenafweging te kunnen maken bij complexe projecten. Zo wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om een zienswijze over het ontwerpbesluit te geven, voordat een definitief besluit genomen wordt.
Over de participatie voorafgaand aan het ontwerpbesluit kunt u meer informatie vinden in paragraaf 2.2 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
“Door het geluid wat afkomstig is door de windturbine kunnen wij last ervaren wat invloed heeft op: lichamelijk stressniveau, slaapkwaliteit, concentratie en algemene welzijn. Wat met name niet wenselijk is voor opgroeiende kinderen, ouderen of mensen met chronische ziektes. Ik verzoek het college nader te onderzoeken welke gevolgen deze factoren kunnen hebben voor de gezondheid van omwonende.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.4 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Ik maak mij zorgen over de gevolgen van geluid en dan met name het laagfrequente geluid. Ik maak mij zorgen dat het geluid met de wind mee hoorbaar is in mijn woning waardoor dit als hinder ervaren wordt voor zowel overdag als ’s nachts. Hierdoor zou o.a. het openzetten van een raam overdag of in de nacht niet meer mogelijk kunnen zijn. Dit i.v.m. het bewust of onbewust last ervaren van het geluid.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragraaf 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Landschap
Zienswijze:

“Daarbij maak ik mij zorgen over de grote visuele impact van de windturbines die een tiphoogte van 242,5 meter hebben. Hierdoor zijn de windturbines in de verre omtrek zichtbaar en zou er niet meer van het landschap genoten kunnen worden. Juist in een grote stad is het fijn als je in de buurt een stuk polderlandschap is waar geen grote objecten staan en je ruimte om je heen kan ervaren. Met alle dieren die erbij horen en dat de dieren geen last horen te ondervinden van een draaiend mechanisme. Waardoor ze geraakt kunnen worden.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Energieopbrengst
Zienswijze:
"Ik ben van mening dat onvoldoende inzichtelijk is gemaakt waarom alternatieve niet mogelijk zouden zijn. Ik verzoek het college nader onderzoek te doen naar zonne- energie."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 80 Zaaknummer 577631

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Ik ben het eens met het ontwerp wijziging omgevingsvergunning. Ik vind het noodzakelijk om lokaal windenergie op te wekken en vind het verantwoord om dit op de voorgenomen plek te doen.”

Antwoord:
Wij nemen deze zienswijze voor kennisgeving aan. De zienswijze onderschrijft het belang van lokale duurzame energieopwekking en de voorgenomen locatie. De zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het plan.

Veiligheid
Zienswijze:
“De veiligheid wordt door anderen ter discussie gesteld. Ik vertrouw het oordeel van de betrokken omgevingsdiensten, samen met Haskoning onderbouwen zij overtuigend dat de risico's aanvaardbaar zijn. Ik constateer bovendien dat windenergie in de loop van de tijd evolueert naar een steeds veiliger operatie doordat:
1 - van incidenten wordt geleerd (het is een relatief kleine sector waarin informatie goed wordt gedeeld)
2 - onderhoud steeds effectiever wordt door nieuwe technieken (bijvoorbeeld door de inzet van inspectie drones en analyse tools op basis van machine learning , een vorm van AI)
3 - de instrumentatie van moderne turbines zodanig is dat dreigende slijtage op tijd wordt onderkend door permanente en geautomatiseerde monitoring. Noodzakelijk onderhoud kan hierdoor tijdig worden uitgevoerd. De veronderstelling dat grotere turbines voor hogere risico's zouden zorgen , is daarom onjuist. Het tegendeel is het geval. En daarmee hoeven we geen vraagtekens te zetten bij de systematiek van risico-inschatting die hier wordt toegepast.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.1 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
"Overlast voor de omgeving (mens en dier) wordt voldoende beperkt door de bovenwettelijke afspraken die in het omgevingconvenant zijn opgenomen."

Antwoord:
De gemeente begrijpt dat u tevreden bent over de bovenwettelijke afspraken in het omgevingsconvenant. Zowel voor mens als dier. We zijn blij dat u de zorgvuldigheid in het participatieproces met de OAR ondersteunt.

C 81 Zaaknummer 577629

Gezondheid
Zienswijze:
"Er wordt nooit gesproken over het giftige/schadelijk zwavelhexafluoride (SF6) dat zich in het elektronische compartiment bevindt. Daarnaast zit er ook gif op de wieken. Door dat gif kunnen wij geen groente meer verbouwen in onze groentetuin. Aangezien de wind in Nederland waait voor 75% tussen zuid en noord-west. Dat is precies in onze richting."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragraaf 2.4.4 van deze zienswijzennota.

Water
Zienswijze:
"Op de Isselt waar de windmolens geplaatst worden is op het rioolzuiveringsterrein. Als daar een ongeluk
gebeurt is de rioolzuivering jaren buitengebruik met als gevolg dat het rioolwater van o.a. Amersfoort en Bunschoten geloosd gaat worden op rivier de Eem. Dat is een milieuramp."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.10.2 van deze zienswijzennota en het veiligheidsonderzoek van het Waterschap:
https://valleiveluwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item//9f84c7ef-a584-4f42-a861-d170efe43ab7

Veiligheid
Zienswijze:
"Naast het rioolzuiveringsterrein staat het Chemiebedrijf Smit & Zoon. Op het terrein van het chemiebedrijf staan o.a. 2 tanks á 50.000 liter aan mierenzuur en diverse zuren en gassen. Als er een ongeluk gebeurd richting Smit en Zoon dan hebben we een grote explosie en brand tot gevolg en daarnaast milieuramp in de Eem. Wat mogelijk tot vele doden zal leiden en ontruiming van het Meander ziekenhuis tot gevolg kan hebben."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 en 2.7.7 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:

“De hoogspanningsmasten staan te dicht bij de windmolens. Volgens Handreiking Rijkswaterstaat Risicozonering Windturbines (HRW2020) moet de tiphoogte (245m) van de windturbine de minimale afstand van de buitenste geleider van een hoogspanningsmast zijn.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“1 windmolen staat te dicht bij rivier de Eem. Volgens Handreiking Rijkswaterstaat Risicozonering Windturbines (HRW2020) staat dat bij 50m uit de rand van de vaarweg wordt plaatsing slechts toegestaan indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat er geen hinder voor wal- en scheepsradar optreedt. De minimale afstand tot de rand van de vaarweg is altijd tenminste de helft van de rotordiameter en die is 185m.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De Veiligheidsregio (VRU) vindt de plaatsing van de turbines te gevaarlijk.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.11 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“In de omgevingsvergunning staat over geluid dat de windturbines kunnen voldoen aan deze normen. Dit moet zijn: MOETEN voldoen aan deze normen.”

Antwoord:
De zin “kunnen voldoen aan deze normen” staat in de toelichting/motivering van het ontwerp omgevingsvergunning. Voorschriften 3 en 4 van de vergunning zijn zodanig geformuleerd dat het geborgd wordt dat er ook moet worden voldaan aan de vergunning.

Zie voor meer informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

C 82 Zaaknummer 577626

Geluid
Zienswijze:
“De geplande windmolens zullen leiden tot geluidsoverlast, slagschaduw en visuele hinder voor omwonenden. In “07 Bijlage C Akoestisch onderzoek” staat dat hierin onderzoek is gedaan naar de binnennorm, de windmolens voldoen hier niet aan. Dat binnen de woning de normen niet worden gehaald betekend dat er buiten het geluidonwenselijk toeneemt. Dit heeft direct invloed op de leefbaarheid en het welzijn van bewoners.”

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Zie voor meer informatie over deze

geluidvoorschriften paragraaf 2.5.1 en met betrekking tot de geluidberekeningen van het akoestisch onderzoek 2.5.5.
In uw zienswijze verwijst u naar een binnennorm; er zijn in principe alleen buitennormen gehanteerd. Deze zijn zodanig streng dat normaal gesproken binnenshuis de windturbines niet hoorbaar zijn.

Zienswijze:
“In het “ontwerp omgevingsvergunning” staat aangegeven: er geldt een toeslag van 5 dB op het jaargemiddelde geluidniveau bij tonaal geluid. 200% meer geluid produceren is totaal onacceptabel. Zie deze paragraaf bijgesteld worden in een aangepast ontwerp omgevingsvergunning. Verneem graag hoe gaat er gecontroleerd en gehandhaafd gaat worden bij tonaal geluid.”

Antwoord:
Met betrekking tot hoe er wordt omgegaan tonaal geluid en hoe dit wordt gehandhaafd kunt u meer informatie lezen in paragraaf 2.5.3 en 2.5.4. De toeslag van 5 dB betekent juist een strengere norm; wanneer tonaal geluid geconstateerd wordt betekent dit dat er juist maatregelen moeten worden genomen om het geluid met 5 dB te verlagen. Er is dus geen sprake van 200% meer geluidproductie.

Natuur
Zienswijze:
“Windmolens kunnen leiden tot verstoring van vogels en vleermuizen, terwijl de aanwezigheid van hoge industriële installaties niet past binnen een gebied waarin natuurontwikkeling en recreatie centraal staat. Daarmee wordt de beleving van rust, openheid en groenheid aanzienlijk verminderd. De plaatsing van grootschalige windturbines vormt een ingrijpende ruimtelijke ingreep die afbreuk doet aan deze doelstellingen.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.10 en 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“Windmolens kunnen leiden tot verstoring van vogels en vleermuizen, terwijl de aanwezigheid van hoge industriële installaties niet past binnen een gebied waarin natuurontwikkeling en recreatie centraal staat. Daarmee wordt de beleving van rust, openheid en groenheid aanzienlijk verminderd. De plaatsing van grootschalige windturbines vormt een ingrijpende ruimtelijke ingreep die afbreuk doet aan deze doelstellingen.”

“De plaatsing van grote windmolens tast het landschap aan. Door ruim 2,5 maal hoger te bouwen dan de Onze Lieve Vrouwentoren zal het stadssilhouet aanzienlijk veranderen.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft de gemeente Amersfoort geadviseerd om af te zien van de plaatsing van twee grote windmolens op bedrijventerrein Isselt. De VRU acht de risico's op deze specifieke locatie te groot. Mijn bezwaar is voornamelijk gebaseerd op de veiligheidsrisico's die samenhangen met de directe nabijheid van een waterzuiveringsinstallatie en een chemisch bedrijf.

Beide voorzieningen vallen onder specifieke veiligheids- en risicoregimes vanwege de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en ssentiële infrastructuur.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Enkele mogelijke incidenten kunnen zijn afbrekende onderdelen of vallende onderdelen (ijsworp).”

Antwoord:
Doordat condens op de rotorbladen bevriest kunnen er grote ijsplaten ontstaan die afgeslingerd kunnen worden als de rotorbladen draaien. Hierdoor kunnen mensen geraakt worden door vallend ijs of kan er schade aan gebouwen ontstaan. Er wordt een ijsdetectiesysteem geplaatst. Deze zorgt ervoor dat de turbine automatisch weggedraaid wordt boven paden en stilgezet wordt zodra er kans is op ijsvorming. Dit gebeurt in overeenstemming met de Handleiding IJsprotocol van NedZero. In overleg met het waterschap en de gemeenten Amersfoort en Soest wordt een zone vastgesteld waar eventueel vallend ijs terecht kan komen.

Zienswijze:
“Daarnaast acht ik het onwenselijk om af te wijken van een negatief veiligheidsadvies zonder dat overtuigend is aangetoond dat alle risico's voldoende zijn ondervangen. Het voorzorgsbeginsel verlangt dat de veiligheid van mens en milieu voorop staat.”

Antwoord:
Het college begrijpt dat het afwijken van het advies van de Veiligheidsregio Utrecht vragen oproept. De VRU heeft de locatie niet wenselijk geacht en aangegeven dat, wanneer toch tot plaatsing wordt besloten, aanvullende maatregelen nodig zijn. Het college heeft dit advies betrokken bij de integrale beoordeling en hieraan met aanvullende maatregelen invulling gegeven. Voor de nadere motivering wordt verwezen naar paragraaf 2.7.11.
De Omgevingswet bevat daarnaast een algemene zorgplicht. Dit houdt in dat overheden, bedrijven én burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving. Uit de uitgevoerde onderzoeken en de integrale beoordeling blijkt dat de windturbines met de voorgeschreven maatregelen inpasbaar zijn met behoud van een veilige en gezonde leefomgeving.
Het voorzorgsbeginsel moet bovendien breder worden bezien. Ook de negatieve gevolgen van het gebruik van fossiele brandstoffen voor de volksgezondheid, het klimaat en het leefgebied zijn relevant. Uit de zorgplicht en het voorzorgsbeginsel vloeit daarom ook voort dat de overheid het gebruik van fossiele brandstoffen moet terugdringen en voortgang moet maken met duurzame energie. Het college heeft deze belangen, samen met de lokale veiligheidsrisico’s, betrokken bij de bredere afweging en acht de ontwikkeling aanvaardbaar.

Zienswijze:
“De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft de gemeente Amersfoort geadviseerd om af te zien van de plaatsing van twee grote windmolens op bedrijventerrein Isselt. De VRU acht de risico's op deze specifieke locatie te groot. Mijn bezwaar is voornamelijk gebaseerd op de veiligheidsrisico's die samenhangen met de directe nabijheid van een waterzuiveringsinstallatie en een chemisch bedrijf. Beide voorzieningen vallen onder specifieke veiligheids- en risicoregimes vanwege de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en essentiële infrastructuur.”

Antwoord:
Het college onderschrijft dat de verschillende veiligheidsaspecten niet los van elkaar kunnen worden beoordeeld. Voor Smit & Zoon en de RWZI gelden verschillende regels en beoordelingsmethoden.

Daarom zijn de risico's eerst afzonderlijk onderzocht. Vervolgens zijn de uitkomsten in samenhang betrokken bij de totale beoordeling van de externe veiligheid.
Ook het advies van de Veiligheidsregio Utrecht is hierin betrokken. De VRU heeft aangegeven dat zij de locatie vanuit externe veiligheid niet wenselijk acht en heeft, voor het geval de windturbines toch worden toegestaan, aanvullende maatregelen geadviseerd. Het college heeft hieraan invulling gegeven. Voor de beoordeling van het advies van de VRU wordt verwezen naar paragraaf 2.7.11 en voor de samenhang van de verschillende risico's naar paragraaf 2.7.7.
Op basis van deze integrale beoordeling en de aanvullende maatregelen in de vergunning acht het college de externe veiligheid aanvaardbaar.

Energieopbrengst
Zienswijze:
"In de ontvangen brief wordt gesteld dat de windmolens voldoende elektriciteit zouden opwekken voor circa 15.000 huishoudens, ofwel tweemaal het elektriciteitsverbruik van het ziekenhuis. Op de website Soesterwijkwiek.nl wordt echter uitgegaan van een opbrengst die overeenkomt met het elektriciteitsverbruik van 12.000 huishoudens. Dit betekent een verschil van 3.000 huishoudens, oftewel 25% ten opzichte van het lagere genoemde aantal. Deze tegenstrijdige informatie roept vragen op over de betrouwbaarheid van de gehanteerde uitgangspunten en milieuvoordelen. Wij verzoeken u daarom om een duidelijke verklaring te geven voor het verschil tussen de genoemde aantallen van 12.000 en 15.000 huishoudens."

Antwoord:
In de onderzoeken is uitgegaan van een bandbreedte aan windturbinetypen die op deze locatie passend kunnen zijn. Het aantal huishoudens waarvoor elektriciteit kan worden opgewekt, wordt doorgaans berekend op basis van een gemiddelde voor het jaarlijkse elektriciteitsverbruik per huishouden, bijvoorbeeld circa 3.000 kWh per jaar, om de verwachte energieopbrengst inzichtelijk te maken. Het is mogelijk dat de door u genoemde website een andere rekenmethode of andere uitgangspunten hanteert, bijvoorbeeld ten aanzien van toekomstige elektrificatie of de omrekening van opgesteld vermogen (MW) naar jaarlijkse energieproductie (MWh). Bij de vergunningverlening gaat de gemeente uit van de onderzochte bandbreedte aan windturbinetypen en de daarbij behorende milieueffecten. De uiteindelijk te vergunnen windturbines moeten binnen deze onderzochte uitgangspunten passen. De exacte energieopbrengst kan daardoor nog variëren, maar is niet bepalend voor de beoordeling van de ruimtelijke en milieukundige effecten van het project.

C 83 Zaaknummer 577624

Natuur
Zienswijze:
Reclamant stelt dat het vleermuisonderzoek uit 2022 niet volgens het Vleermuisprotocol 2021 is uitgevoerd. Reclamant wijst erop dat in de kraamperiode slechts één avondbezoek heeft plaatsgevonden, dat geen ochtendbezoek is uitgevoerd en dat niet is vermeld hoeveel veldwerkers aanwezig waren. Ook zou de transectroute vooral om het RWZI-terrein heen lopen, waardoor de vleermuisactiviteit op het terrein zelf onvoldoende in beeld zou zijn gebracht.

Antwoord:
Het onderzoek uit 2022 was gericht op het vaststellen van de aanwezige vleermuissoorten, de vleermuisactiviteit en het gebruik van het gebied in relatie tot het aanvaringsrisico van de windturbines. Het was niet bedoeld als volledig onderzoek naar alle mogelijke verblijfplaatsen in gebouwen en bomen. In 2022 zijn vier transectrondes van ten minste twee uur uitgevoerd. Eén ronde vond plaats in de kraamperiode en drie rondes in augustus en september bij weersomstandigheden waar vleermuizen

actief zijn (boven 10 graden, geen hoge windsnelheid en geen neerslag). Voor onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden schrijft het Vleermuisprotocol twee bezoeken van twee uur voor, waarvan één in de kraamperiode. Een ochtendbezoek is daarbij niet algemeen verplicht. Het ontbreken van een ochtendbezoek betekent daarom niet dat de onderzoeksinspanning voor deze functies onvoldoende was.
De transectroute liep niet door ieder deel van het RWZI-terrein, maar volgde wel de belangrijkste groen- en waterstructuren en kwam langs de omgeving van beide turbineposities. Een groot deel van het terrein bestaat uit gebouwen, installaties, verharding en kort gemaaid gras. De voor vleermuizen meest geschikte bomenrijen, waterpartijen en andere groenstructuren liggen grotendeels langs de randen en zijn in het onderzoek betrokken. Voor het bepalen van het aanvaringsrisico was het daarom niet noodzakelijk om het gehele terrein te voet te doorkruisen.
Bij de slachtofferinschatting is bovendien niet alleen uitgegaan van de tijdens de transectrondes waargenomen vleermuizen. Vanwege de ligging nabij bomenrijen en opgaande begroeiing is gerekend met de bovengrens van de in de literatuur genoemde bandbreedte: maximaal twintig vleermuisslachtoffers per turbine per jaar. Daarmee is rekening gehouden met wisselingen tussen nachten en seizoenen en met de mogelijkheid dat niet iedere passerende vleermuis wordt geregistreerd.
Daarnaast is in 2025 van april tot begin november met vaste recorders gemeten bij beide turbineposities. In de ter inzage gelegde versie van de natuurtoets waren de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 nog niet verwerkt. Deze resultaten zijn inmiddels beschikbaar en verwerkt in de definitieve natuurtoets.
Het ontbreken van een ochtendbezoek en het niet volledig doorkruisen van het RWZI-terrein geven daarom geen aanleiding om het onderzoek uit 2022 te herhalen.

Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om alle mogelijke functies van het plangebied per vleermuissoort (zowel voor de boom – als gebouwendbewonende vleermuizen) volledig in kaart te brengen (zoals: vliegroutes, foerageergebied, verblijfplaatsen en ook daarbij aan te geven of er sprake is van essentieel foerageergebied en/of vliegroutes) alvorens de BOPA-vergunning te verlenen."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.19 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om de volledige resultaten van het vleermuisonderzoek 2025 toe te voegen aan de Natuurtoets, met een expliciete verantwoording voor de afwijking van het geldende vleermuisprotocol, voordat de BOPA-vergunning wordt verleend."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.28 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
" Verzoek de initiatiefnemer om het BUWA-rapport uit 2019 openbaar te maken en de resultaten volledig te integreren in de Natuurtoets, voordat de BOPA-vergunning wordt verleend."

Antwoord:
Reclamantstelt dat in 2019 al vleermuisonderzoek is uitgevoerd, maar dat dit onderzoek niet in de huidige natuurtoets is genoemd. Zij vragen om het rapport openbaar te maken en de resultaten in de natuurtoets te verwerken.
Uit de ecologische risicoanalyse uit 2022 blijkt dat in 2019 inderdaad vleermuisonderzoek is uitgevoerd. Daarbij zijn onder meer gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger vastgesteld. Ook is toen relatief hoge vleermuisactiviteit binnen 200 meter van de turbineposities

vastgesteld. Reclamanten constateren terecht dat dit onderzoek niet in de huidige natuurtoets wordt genoemd. Het ontbreken van deze verwijzing betekent niet dat onvoldoende onderzoek beschikbaar is. In 2022 en 2025 is opnieuw vleermuisonderzoek uitgevoerd. De resultaten uit 2019 sluiten bovendien in grote lijnen aan bij het beeld uit het latere onderzoek.
Het is daarom niet nodig om het onderzoek uit 2019 volledig in de natuurtoets uit te werken. Ook geeft dit punt geen aanleiding tot aanvullend veldonderzoek.

Zienswijze:
“(1) de sterfteberekeningen te corrigeren op basis van de werkelijk gemeten aantallen vleermuizen; (2) de stilstandvoorziening te laten ingaan per 15 maart en een half uur vóór zonsondergang (ivm met de rosse vleermuis); (3) de tiplaagte en barotraumarisico’s wel mee te gaan nemen; (4) cumulatieve effecten voor alle vleermuissoorten te laten berekenen.”

Antwoord:
De gemeten aantallen zijn niet één op één gelijk aan het verwachte aantal slachtoffers. De registraties zijn gecorrigeerd voor verschillen in detectieafstand tussen soorten en voor het aandeel van de activiteit op rotorhoogte. Op basis daarvan is de verdeling van de verwachte slachtoffers over de soorten bepaald. Deze werkwijze is in de natuurtoets toegelicht. Ook is rekening gehouden met de hoge vleermuisactiviteit rond de turbineposities. Beide turbines staan binnen 150 meter van laanbeplanting waar veel vleermuisactiviteit is vastgesteld. Daarom is uitgegaan van maximaal 20 slachtoffers per turbine per jaar. Een mogelijke vaste vliegroute geeft op zichzelf geen aanleiding om dit aantal verder te verhogen.
Voor de beoordeling van de rosse vleermuis, de 1%-mortaliteitsnorm en de stilstandvoorziening wordt verwezen naar paragraaf 2.8.13.
In de ter inzage gelegde versie van de natuurtoets waren de resultaten van het vleermuisonderzoek uit 2025 nog niet verwerkt. Deze resultaten zijn inmiddels beschikbaar en verwerkt in de definitieve natuurtoets. Ook de sterfteberekening is daarin aangepast op basis van de nieuwste onderzoeksresultaten.
De tiplaagte is in de natuurtoets wel betrokken. Daarbij is aangegeven dat een hogere tiplaagte in het algemeen tot minder vleermuisslachtoffers leidt. Ook is rekening gehouden met de ligging van de turbines nabij bomen en bomenlanen. Vanwege de verhoogde vleermuisactiviteit op deze locaties is voor beide turbines uitgegaan van maximaal 20 slachtoffers per turbine per jaar.
Bij de verdeling van de slachtoffers over de verschillende soorten wordt daarnaast rekening gehouden met de vlieghoogte. Zo is voor laagvliegende soorten, waaronder watervleermuis en gewone grootoorvleermuis, het aandeel van de activiteit binnen rotorbereik meegenomen. Ook barotrauma is in de natuurtoets behandeld. Op basis van recente inzichten wordt geconcludeerd dat barotrauma geen wezenlijke factor is bij vleermuissterfte door windturbines.
De tiplaagte, aanwezigheid van bomen, vlieghoogte van de verschillende soorten en barotrauma zijn voldoende betrokken bij de beoordeling.

Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om gericht onderzoek te verrichten naar alle lokaal voorkomende vogelsoorten met bijzondere aandacht voor de jaarrond vogels met een beschermd nest."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.11 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om de tellingen van (water)vogels uit te breiden naar een representatief aantal bezoeken conform de gangbare methodiek, met een onderbouwde toelichting op de gekozen onderzoeksopzet."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.18 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
"Draag de initiatiefnemer op om de vogelmortaliteit te berekenen met het Flux Collision Model (FCM), danwel een onderbouwde motivering te laten geven waarom dit model niet is toegepast."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.11van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
“Verzoek de initiatiefnemer om de wespendief apart en volledig te behandelen in de Natuurtoets (ook qua sterfte/aanvaringsslachtoffers e.d.), inclusief de effecten van de WTBs op de nesten, leef- en foerageergebieden en vliegroutes van de wespendief.”

Antwoord:
De wespendief wordt in de omgeving van het plangebied waargenomen. In de beschikbare NDFF-gegevens is het door reclamanten genoemde succesvolle broedgeval op Landgoed Coelhorst, op circa 650 meter van de geplande windturbines, echter niet teruggevonden. Ook uit de overige beschikbare gegevens blijkt deze broedlocatie niet. Wel zijn op grotere afstand waarnemingen bekend die wijzen op mogelijk of waarschijnlijk broeden.
Op basis van de beschikbare gegevens is niet gebleken dat binnen of direct rond het plangebied een broedlocatie van de wespendief aanwezig is of dat het plangebied een belangrijke functie heeft als foerageergebied of vliegroute. Daarmee is er geen aanleiding om aan te nemen dat de aanwezigheid van de wespendief de uitvoerbaarheid van het project in de weg staat.
Ook ligt het plangebied ruim buiten de zone rondom de Veluwe waar beperkingen gelden voor windenergie ten behoeve van de bescherming van de wespendief.

Bron: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Zienswijze:
“Verzoek de initiatiefnemer om de NDFF-vogelgegevens (2020–2025) volledig te integreren in de effectenbeoordeling van de Natuurtoets, met bijzondere aandacht voor de genoemde en voorkomende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.11 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
"Er dient door de gemeente en/of initiafnemer een volledige NNN-toetsing te worden opgesteld (conform de provinciale instructieregels), inclusief effecten van geluid, slagschaduw, trillingen en bewegingen op de kwaliteit van het NNN , voordat de BOPA-vergunning wordt verleend."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.8.14 van deze zienswijzenota.

Zienswijze:
“Neem als harde randvoorwaarde in de BOPA-vergunning op dat de omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit (inclusief stilstandvoorzieningen voor vleermuizen en vogels met camera/radar) door de

Provincie Utrecht moet zijn verleend vóórdat de WTBs in gebruik worden genomen en verwijs daarbij ook expliciet naar het aangenomen amendement 2024-04A."

Antwoord:
Het opnemen van een dergelijke voorwaarde is niet noodzakelijk. Voordat de windturbines kunnen worden gerealiseerd, moeten alle daarvoor vereiste vergunningen zijn aangevraagd en verleend. Hieronder valt onder meer de omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit van de provincie Utrecht. Deze verplichting volgt rechtstreeks uit de geldende wet- en regelgeving. Daarmee is voldoende geborgd dat pas tot realisatie kan worden overgegaan nadat aan alle wettelijke vereisten is voldaan.

Geluid
Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om onderzoek te laten verrichten naar de effecten van geluid [...] op de fauna in de nabijgelegen natuurgebieden (Coelhorst, Melksteeg, zodat navolgbaar en concreet duidelijk wordt of de optredende geluidseffecten [...] wel of geen negatieve gevolgen hebben voor de betrokken (avi-)fauna."

Antwoord:
Voor Wind op Isselt is onderzoek gedaan naar de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland, vogels, vleermuizen en andere beschermde soorten. Daarbij is zowel gekeken naar de aanleg als naar het gebruik van de windturbines. Hierbij is ook naar de effecten van geluid op (avi-)fauna gekeken. Meer informatie hierover kunt u lezen in paragraaf 2.8.16.

Slagschaduw
Zienswijze:
"Verzoek de initiatiefnemer om onderzoek te laten verrichten naar de effecten van geluid en slagschaduw op de fauna in de nabijgelegen natuurgebieden (Coelhorst, Melksteeg, zodat navolgbaar en concreet duidelijk wordt of de optredende geluidseffecten en/of slagschaduw wel of geen negatieve gevolgen hebben voor de betrokken (avi-)fauna. "

Antwoord:
Slagschaduw is buiten minder hinderlijk dan binnen, omdat binnen het contrast tussen licht en donker groter is. Dit komt omdat het binnen donkerder dan buiten kan zijn als het licht uit maar één raam binnenkomt. Ook voor dieren betekent dit dus dat de mogelijke verstoring minder ernstig is dan de hinder die mensen binnen kunnen ondervinden.
Er zijn verder geen aanwijzingen dat slagschaduw een relevant effect heeft op dieren, zie ook uitspraak 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 en 4 april 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1146.
Zie voor verdere informatie 2.8.14.

Participatie
Zienswijze:
"In de BOPA- aanvraag wordt gesteld dat de omgeving voldoende is betrokken. Als direct omwonende c.q. belanghebbende heb ik vernomen dat vrijwel de gehele OAR niet akkoord is gegaan met het opgestelde omgevingsconvenant tussen de OAR en de projectontwikkelaar c.q. de aanvrager van de voorliggende BOPA-vergunning. Ondanks dit gegeven heeft de initiatiefnemer toch een BOPA-vergunningsaanvraag ingediend bij de gemeente.

Verzoek aan het bevoegd gezag: Neem het “mislukken” van het participatietraject (afwijzing omgevingsconvenant met projectontwikkelaar door vrijwel de gehele OAR) expliciet mee in de besluitvorming over de BOPA- aanvraag en maak het gevolgde proces openbaar.”

Antwoord:
Deze zienswijze stelt dat het participatietraject is mislukt, omdat een groot deel van de Omgevingsadviesraad (OAR) niet heeft ingestemd met het voorgestelde omgevingsconvenant. En verzoekt het bevoegd gezag om het “mislukken” van het participatietraject (afwijzing omgevingsconvenant met projectontwikkelaar door vrijwel de gehele OAR) expliciet mee te nemen in de besluitvorming over de BOPA-aanvraag en het gevolgde proces openbaar te maken.
Wij begrijpen dat het uitblijven van overeenstemming over het omgevingsconvenant voor betrokken omwonenden aanleiding is om teleurgesteld te zijn over de uitkomst van het participatieproces. Tegelijkertijd is het belangrijk onderscheid te maken tussen het participatieproces zelf en de uitkomst daarvan. Participatie heeft tot doel belanghebbenden de mogelijkheid te geven om hun belangen, zorgen en ideeën kenbaar te maken en afspraken mee te nemen in de vergunningaanvraag. Participatie vereist niet dat alle betrokken partijen uiteindelijk tot volledige overeenstemming komen of dat daarmee draagvlak wordt gemeten.
Ruim anderhalf jaar heeft intensief overleg plaatsgevonden tussen de initiatiefnemer, de OAR en andere betrokkenen. De gemaakte afspraken alsook de zorgen en suggesties zijn vastgelegd en betrokken bij de vergunningaanvraag. Dat geen overeenstemming is bereikt over het omgevingsconvenant betekent op zichzelf niet dat er geen participatie heeft plaatsgevonden of dat het participatietraject mislukt zou zijn. Bij de beoordeling van de BOPA-aanvraag beoordeelt het bevoegd gezag of het participatieproces zorgvuldig is doorlopen en welke belangen en reacties daarbij naar voren zijn gebracht. En of de afspraken die zijn gemaakt ook zijn verwerkt in de aanvraag die voorligt. De ingediende zienswijzen, waaronder deze zienswijze, maken onderdeel uit van die belangenafweging.
Tot slot, het participatieproces en de resultaten daarvan zijn beschreven in de bij de aanvraag gevoegde stukken. Alle notulen van de OAR-bijeenkomsten staan op de website en zijn openbaar. En deelnemers van de OAR hebben ook regelmatig in de commissie of raad gesproken, die allen zijn terug te zien. Alle stukken maken onderdeel uit van de ontwerp omgevingsvergunning en zijn dus volgens geldende procedures openbaar toegankelijk.
Zie voor verdere informatie 2.2.4.

C 84 Zaaknummer 577788

Geluid
Zienswijze:
“Hoewel er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de geluidsbelasting op de gevel van geluidsgevoelige objecten, is hierbij slechts gekeken naar het jaargemiddelde. Er is daarentegen geen onderzoek gedaan naar de (gemiddelde) geluidsbelasting voor een kortere periode hetgeen juist invloed heeft op het woon- en leefklimaat van omwonenden. Dit geldt des te meer, nu uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er niet aan de gestelde jaargemiddelde geluidsnormen kan worden voldaan. Om die redenen zijn er mitigerende maatregelen nodig, welke inhouden dat de windturbines gedurende bepaalde perioden in een geluidreducerende modus moeten worden gezet, om het jaargemiddelde onder de gestelde normen te krijgen. Dit doet daarentegen niets af aan de geluidsbelasting in de perioden waarin de windturbines niet in de geluidreducerende modus wordt gezet. Daarmee zullen de geluidsnormen onaanvaardbare gevolgen voor het woon- en leefklimaat van omwonenden veroorzaken.”

Antwoord:

De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Dit is ingevuld in een voorschrift voor kortdurend geluid, de $L_{Aeq,10min}$ norm. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Daarbij zijn de mitigerende maatregelen ook niet als voorwaarden opgenomen in het ontwerpbesluit. Het is dus de vraag hoe het gewaarborgd wordt dat deze maatregelen worden toegepast en, zo niet, hoe daarop gehandhaafd kan worden. Voor zover de gestelde geluidsnormen wel aanvaardbaar zouden zijn, is het alsnog de vraag hoe – in het kader voor ETFAL – daarop gehandhaafd kan worden. Uit het ontwerpbesluit volgt immers dat de exploitant van de windturbines (slechts) jaarlijks moet kunnen aantonen dat aan de geluidsnormen wordt voldaan. Het is niet duidelijk wat omwonenden (zoals cliënt) kunnen doen indien de geluidsbelasting op een bepaalde dag onaanvaardbaar is. Het enkel achteraf controleren of er wordt voldaan aan geluidsnormen is niet voldoende en in strijd met ETFAL.”

Antwoord:
In de vergunning zijn voorschriften opgenomen met betrekking tot direct meetbare normen voor kortdurend geluid ($L_{Aeq,10min}$) en tonaal laagfrequent geluid. Informatie hierover is te vinden in paragraaf 2.5.4 en 2.5.8 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Daarnaast is de cumulatieve geluidsbelasting niet voldoende onderzocht, dan wel verankerd. Zo is er ten onrechte geen rekening gehouden met scheepvaart en luchtverkeer. Er is immers niet voldoende gemotiveerd waarom dit beperkt tot geen invloed heeft op geluidsniveaus. Daarbij zijn er in het ontwerpbesluit geen cumulatieve geluidsnormen opgenomen, op basis waarvan kan worden gehandhaafd. Voorts is ten onrechte niet geoordeeld of de geluidsbelasting buiten de woningen (waaronder die van cliënt), zoals in de tuin, aanvaardbaar is.”

Antwoord:
Informatie met betrekking tot cumulatie van geluid kunt u lezen in paragraaf 2.5.11.

Veiligheid
Zienswijze:
“In zowel het onderzoek naar de externe veiligheid als de onderbouwing bij het ontwerpbesluit wordt erkend dat er (beperkt) kwetsbare gebouwen aanwezig zijn in de gestelde contouren. Vervolgens wordt niet, althans onvoldoende, onderbouwd dat de aanwezigheid van deze objecten in dit geval aanvaardbaar is. Het is immers onvoldoende om te stellen dat de aantallen van aanwezige personen klein is en dat het wenselijk(er) is om de windturbines op een bedrijventerrein te plaatsen dan op andere locaties, waardoor de locatie tot woningen groter is. Hiermee wordt namelijk een plaatsgebonden risico alsnog op de koop toegenomen. Het is daarentegen niet aanvaardbaar om een groter plaatsgebonden risico te lopen dan is toegestaan.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:

“Tot slot vreest cliënt voor een verdere nadelige beïnvloeding zijn woon- en leefklimaat, hetgeen onvoldoende is meegenomen in het ontwerpbesluit. Zo zal de aanwezigheid van de windturbines gevolgen hebben voor zijn uitzicht en rustige beleving/omgeving. Cliënt woont immers in het buitengebied met veel weilanden en groen op zich heen. Dit uitzicht en die rustige omgeving wordt belemmerd/beperkt indien de twee windturbines worden geplaatst op de voorgenomen locatie.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.
Overigens is er vanuit jurisprudentie bepaald (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2022:1159, onder 10) dat er geen recht is op een ongewijzigd uitzicht of op een onveranderde woonomgeving. De gemeenteraad kan ten behoeve van ontwikkelingen en na afweging van betrokken belangen andere regels voor gronden vaststellen.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Daarbij vreest cliënt tevens voor slagschaduwhinder.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.6.12 van deze zienswijzennota.

C 85 Zaaknummer 576432

Wetgeving
Zienswijze:
“Ik ben van mening dat de ontwerp-omgevingsvergunning onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en dat de belangen van bewoners, ondernemers, werknemers en gebruikers van het gebied onvoldoende zijn meegewogen."

Antwoord:
Voor de omgevingsvergunning voor de Bopa is de uitgebreide voorbereidingsprocedure toegepast. Deze procedure is juist bedoeld om een goede belangenafweging te kunnen maken bij complexe projecten. Zo wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om een zienswijze over het ontwerpbesluit te geven, voordat een definitief besluit genomen wordt.
Over de participatie voorafgaand aan het ontwerpbesluit kunt u meer informatie vinden in paragraaf 2.2 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
“Ik maak mij zorgen over de veiligheid van de windturbines. Volgens de ontwerpstukken worden turbines toegestaan met een maximale tiphoogte van 242,5 meter.
De locatie bevindt zich in een gebied waar onder meer sprake is van:
•bedrijvigheid;
•verkeersstromen;
•opslag van gevaarlijke stoffen;
•rioolwaterzuiveringsinstallaties;
•recreatieve functies in de omgeving.”

Antwoord:

Het college begrijpt deze zorg. Juist vanwege de omvang van de windturbines en de verschillende functies in de omgeving is externe veiligheid uitgebreid onderzocht. Daarbij zijn onder meer bladbreuk, mastbreuk, het afvallen van de gondel en ijsval beoordeeld, evenals de gevolgen voor risicovolle bedrijven en kritieke infrastructuur.
Het college onderschrijft dat risico's niet volledig kunnen worden uitgesloten. De beoordeling is erop gericht deze risico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Meer informatie over de onderzochte risico's staat in paragraaf 4.7.1, over de daarbij geldende veiligheidsafstanden in 4.7.3 en over de bescherming van kritieke infrastructuur, waaronder de RWZI, leidingen en hoogspanningsverbindingen in 4.7.4.

Zienswijze:
"Wij zijn van mening dat onvoldoende is aangetoond dat de veiligheid van bewoners en bezoekers volledig kan worden gewaarborgd. Specifiek voor mijn situatie geldt: verblijf van kinderen en kleinkinderen. Wij verzoeken het college nader te motiveren waarom de gekozen locatie veilig is en waarom geen veiliger alternatief mogelijk is."

Antwoord:
Het college begrijpt de zorg over de veiligheid. Zoals toegelicht in paragraaf 2.7.9 kunnen risico's bij windturbines niet volledig worden uitgesloten. De beoordeling is erop gericht vast te stellen of het resterende risico aanvaardbaar is. Voor Wind op Isselt zijn de relevante veiligheidsrisico's onderzocht en zijn waar nodig aanvullende voorschriften opgenomen. Het college acht het veiligheidsniveau daarmee aanvaardbaar.
Voor de onderzochte faalscenario's wordt verwezen naar paragraaf 2.7.1 en voor het restrisico naar paragraaf 2.7.9.

Gezondheid
Zienswijze:
"Wij maken ons zorgen over de gevolgen van: geluid, laagfrequent geluid en trillingen, slagschaduw, nachtelijke verlichting. Deze factoren kunnen invloed hebben op: slaapkwaliteit, concentratie, stressniveau en algemeen welzijn. Voor mijn situatie geldt:
• jonge kinderen;
• nachtrust en gezondheidsproblemen."

Antwoord:
Informatie over dit thema kunt u vinden in paragrafen 2.4.1, 2.4.3, 2.4.6 & 2.6.13 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
"Wij maken ons zorgen over de gevolgen van: geluid, laagfrequent geluid en trillingen, (...)."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft, om te voorkomen dat windturbines hoorbaar zijn binnen woningen. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 en over laagfrequent geluid paragrafen 2.5.2, 2.5.3 en 2.5.4.

Slagschaduw

Zienswijze:
“Wij maken ons zorgen over de gevolgen van: geluid, laagfrequent geluid en trillingen, slagschaduw, nachtelijke verlichting.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragrafen 2.6.12 en 2.6.13 van deze zienswijzennota.

Landschap
Zienswijze:
“De geplande windturbines zullen een grote visuele impact hebben op de omgeving. Wij zijn van mening dat onvoldoende is aangetoond dat sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.”

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Participatie
Zienswijze:
“Ook is er onvoldoende maatschappelijk draagvlak voor dit project. Wij hebben het gevoel dat besluitvorming al vaststond.”

Antwoord:
Wij begrijpen dat het uitblijven van overeenstemming over het omgevingsconvenant voor omwonenden aanleiding kan zijn om teleurgesteld te zijn over de uitkomst van het participatieproces of het gevoel te geven dat het eigenlijk al vaststond.
Voor de gemeente is participatie in de zin van zorgvuldige informatie en proces heel belangrijk. Dat de zorgen en wensen die leven worden gehoord, er afspraken worden gemaakt en de ontwikkelaar kan aantonen dat er is geluisterd en de afspraken zijn verwerkt in de vergunningaanvraag.
Tegelijkertijd is het belangrijk onderscheid te maken tussen het participatieproces en de uitkomst daarvan. Participatie heeft tot doel belanghebbenden in de gelegenheid te stellen hun belangen, zorgen en ideeën kenbaar te maken. In dit geval ook de afspraken uit het convenant mee te nemen in de vergunningaanvraag. Participatie vereist niet dat alle betrokken partijen uiteindelijk tot volledige overeenstemming komen of dat daarmee het draagvlak wordt gemeten.
Zie voor de volledige beantwoording ook 2.2.4.

Energieopbrengst
Zienswijze:
“Er is onvoldoende inzichtelijk is gemaakt waarom alternatieven niet mogelijk zouden zijn. Wij verzoeken het college nader onderzoek te doen naar: andere locaties, lagere turbines, zonne-energie.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.13.3 van deze zienswijzennota.

C 86 Zaaknummer 577791
Bij deze zienswijze zit een aanvulling met zaaknummer 581709.

Veiligheid

Zienswijze:
"Uit de stukken die aan de aanvraag en het ontwerpbesluit ten grondslag zijn gelegd, blijkt dat de voorziene bouw van twee windturbines plaatsvindt in de directe omgeving van (chemische) industrie of soortgelijke bedrijvigheid met een verhoogd risico voor de omliggende woningen, bedrijven en overige (maatschappelijke) voorzieningen, zoals onder meer het Meander Medisch Centrum. ln het Antea-rapport Domino-effecten door windturbines van 17 december 2025 worden onder meer de risicoanalyses beschreven die kunnen voortkomen uit omvallen van de mast en/of het afbreken van rotorbladen op de bedrijfspercelen van Smit en Zoon BV. Blijkens de overzichten op bladzijde 29 en 32 blijkt dat de woning van belanghebbende binnen het risicogebied valt. Mijn cliënt ziet niet in dat hij onnodig aan extra risicos door verspreiding van giftige stoffen, etc. wordt blootgesteld als gevolg van het domino-effect. Daarentegen wordt ten onrechte in de rapportage van Haskoning van 13 mei 2026 onnodig het risico gebagatelliseerd, zoals uit de introductie van dit rapport blijkt. Uit beide rapporten blijkt echter niet het risico of de nadelige invloed van ijsafworp van bijvoorbeeld de rotorbladen te zijn betrokken in de risicoanalyse. Het rapport is daarmee onvolledig te noemen."

Antwoord:
Beantwoording pagina 2 – bestaande industrie
Het college erkent dat de windturbines een aanvullende bijdrage kunnen leveren aan het risicoprofiel van Royal Smit & Zoon en dat mogelijke gevolgen voor omwonenden, omliggende bedrijven en het Meander Medisch Centrum moeten worden meegewogen. De aanduidingen in de QRA moeten daarbij zorgvuldig worden geïnterpreteerd: ligging binnen een effect- of invloedsgebied betekent niet automatisch dat ter plaatse een wettelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico wordt overschreden.
De memo van Haskoning van 13 mei 2026 heeft de door Antea beschreven dominoscenario's niet buiten beschouwing gelaten of als onmogelijk aangemerkt. De memo geeft een technische duiding van de grote effectafstanden en laat zien in welke mate deze worden bepaald door specifieke meteorologische aannames. Deze gevoeligheidsanalyse vervangt de formele QRA niet, maar wordt samen met de oorspronkelijke berekeningen betrokken bij de beoordeling van de omvang en representativiteit van de risico's.
IJsafworp is een ander faalmechanisme dan mast- of bladbreuk en maakt daarom geen onderdeel uit van de domino-QRA voor Royal Smit & Zoon. Het risico van ijsafworp is wel afzonderlijk beoordeeld. In de ontwerpvergunning zijn een ijsdetectiesysteem, automatische stilstand en voorwaarden voor een gecontroleerde herstart voorgeschreven.
De zienswijze wordt gedeeltelijk gevolgd voor zover zij benadrukt dat de mogelijke gevolgen voor personen en functies in de omgeving expliciet moeten worden verantwoord. Zij wordt niet gevolgd voor zover wordt gesteld dat de Haskoning-memo de risico's zonder onderbouwing bagatelliseert of dat het risico van ijsafworp niet in de besluitvorming is betrokken.

Beantwoording pagina 2 – risico's turbine en domino-effecten
Het college erkent dat de VNG-richtlijnen voor bedrijven en milieuzonering een hulpmiddel zijn bij de ruimtelijke inpassing van milieubelastende activiteiten. De daarin opgenomen richtafstanden zijn echter indicatief en primair bedoeld voor de afstand tussen bedrijven en milieugevoelige functies, zoals woningen. Zij vormen geen zelfstandige wettelijke veiligheidsafstand tussen twee bedrijfsactiviteiten. Onder de Omgevingswet zijn vooral de instructieregels uit het Bkl en de locatie specifieke beoordeling van externe veiligheid bepalend.
De nabijheid van Royal Smit & Zoon is daarom niet uitsluitend aan een generieke afstand van 50 meter getoetst. De directe risico's van de windturbines, de trefkansen en de mogelijke domino-effecten bij de Seveso-inrichting zijn afzonderlijk onderzocht. De VNG-richtafstand leidt dan ook niet zelfstandig tot de conclusie dat de vergunning niet kan worden verleend.
De zienswijze wordt niet gevolgd. De aanwezigheid van Royal Smit & Zoon vraagt om een zorgvuldige externe veiligheidsbeoordeling, maar de genoemde richtafstand van 50 meter vormt geen absolute of rechtstreeks toepasselijke weigeringsgrond.

Wetgeving

Zienswijze:

"Voor zover in de onderbouwing van de ontwerpomgevingsvergunning wordt gesteld dat artikel 5.4 van de provinciale omgevingsverordening grondslag biedt om binnen deze als stedelijk omschreven omgeving windenergie mogelijk te maken, dan moet worden geconstateerd dat op basis van de IPLO-website Regels op de Kaart dit artikel niet van toepassing is voor de omgeving van industrieterrein De Isselt. De omstandigheid dat de volledige verordening wel vindbaar is op lokaleregelgeving.overheid.nl/cvdr704250 maakt duidelijk dat de provinciale planwetgever heeft beoogd om bepaalde gebieden uit te sluiten van plaatsing van windturbines. Belanghebbende ziet zich daarbij gesteund door de aanwijzing van gebieden waar windenergie door Gedeputeerde Staten van Utrecht mogelijk in aanmerking kan komen en waartoe ik verwijs naar onderstaande afbeelding. Het blijkt dat De Isselt buiten het toepassingsbereik komt te liggen."

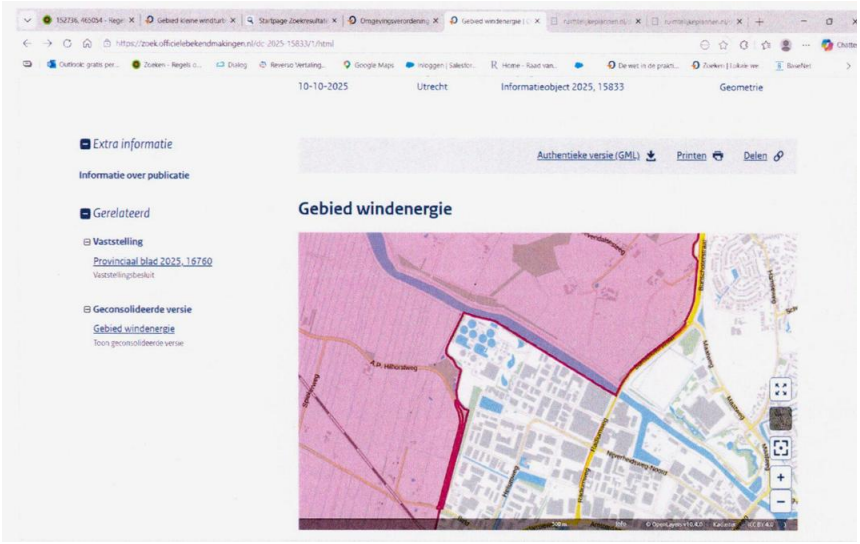

Antwoord:

De provincie heeft ook een zienswijze over ons ontwerpbesluit ingediend (zie zienswijze A1). Daarin wordt waardering voor het plan uitgesproken, en geen strijdigheid met de Omgevingsverordening benoemd. Daarmee gaan wij ervan uit dat de conclusie in paragraaf 4.2 uit de bij de aanvraag behorende onderbouwing, de OFLO, dat deze ontwikkeling past binnen de regels van de provinciale verordening, juist is.

Zienswijze:

"Zelfs indien zou moeten worden gesteld dat het vergunnen van de huidige aanvraag moet worden opgevat als een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), bijvoorbeeld vanwege het maatschappelijk belang in het kader van de energietransitie, dan staat de onevenredige hoogte van de windturbines niet in verhouding tot de leefomgeving. Onder dat laatste moet mede worden verstaan het achterliggende landelijk gebied.

Daaronder valt onder meer het aspect van de landschappelijke waarde die bijvoorbeeld ten noorden van de Eem, in het gebied waar belanghebbende woont en werkt, speelt in het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied-West. In het bijzonder gaat het dan om de waarden die onder artikel 3.1, sub c. beogen te worden beschermd, namelijk de instandhouding, bescherming en ontwikkeling van de landschappelijke waarden van het zogeheten Hoevenlandschap.

De beoogde windturbines zullen op dit gebied een dominante invloed uitoefenen. Het is uit de onderliggende stukken niet gebleken dat met deze omstandigheid rekening is gehouden. De omstandigheid dat de voorziene bouw niet binnen dit plangebied is gelegen, kan daar echter niet aan afdoen."

Antwoord:
De gemeente heeft begrip voor uw zorgen over dit thema, informatie hierover is te lezen in paragraaf 2.9.2 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“In dat opzicht speelt ook de omstandigheid dat net aan de overzijde van de Eem op basis van de Omgevingsverordening van de Provincie Utrecht, artikel 5.3, eerste lid in het bijzonder, alleen kleine windturbines zijn toegelaten. Dit houdt in dat alleen windmolens met een ashoogte tot ongeveer twintig meter zijn toegelaten. In die zin kan niet worden verklaard dat binnen een afstand van minder dan honderd meter dergelijke significante verschillen in hoogte van windturbines zijn toegelaten die het beoogde effect van artikel 5.3 weer teniet doen.
Het moet derhalve worden geconstateerd dat de voorziene rotor- of ashoogte, de diameter en de tiphoogte gegeven de omgevingsfactoren te hoog is en daarmee in ieder geval voor een aanmerkelijke inperking in aanmerking komen om de belangen van de leefomgeving te kunnen blijven waarborgen.”

Geluid
Zienswijze:
“Belanghebbende woont binnen het gebied waar het bestemmingsplan ‘Bedrijventerreinen e.o. en snelwegen’, thans tijdelijk onderdeel van het omgevingsplan gemeente Amersfoort, op een locatie waar de bestemming ‘Wonen-3’ ex artikel 37 op van toepassing is. De woning van belanghebbende is niet aan te merken als bedrijfswoning zodat deze niet is vrijgesteld van de beperkingen qua bijvoorbeeld geluid, geur, enzovoorts die in de regel bij bedrijfswoningen aan de orde zijn. Haar woning dient daarmee te worden gekwalificeerd als een geluidgevoelig gebouw dat nadere bescherming op milieugebied toekomt.”

Antwoord:
De woningen waarvoor in bestemmingsplan ‘Bedrijventerreinen e.o. en snelwegen’ de bestemming ‘Wonen-3’ van toepassing is liggen op het industrieterrein Isselt. Dit is een geluidgezoneerd industrieterrein (paragraaf 5.8.8 van de toelichting bestemmingsplan). Hierdoor vallen de woningen onder de uitzondering van artikel 22.55, lid 2, onder a van het Omgevingsplan van de gemeente Amersfoort. De instructieregels in het Omgevingsplan voor geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw zijn daardoor niet van toepassing. De woning heeft daarom geen zelfstandige geluidbescherming tegen omgevingsgeluid van activiteiten, waaronder windturbines (subparagraaf 22.3.4.3). Het omgevingsgplan sluit hiermee aan bij de instructieregels voor geluid van activiteiten zoals die in paragraaf 5.1.4.2 van het Besluit Kwaliteit leefomgeving zijn vastgelegd.

Zienswijze:
“Ingevolge artikel 2.1 in samenhang met artikel 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) geldt de plaatsing van een of twee windturbines als een milieubelastende activiteit. Gegeven de locatie van de woning van belanghebbende tot de beide windturbines moet worden getoetst aan de geluidsnormen als bedoeld in artikel 4.430c van het Bal en uit de ter beschikking gestelde gegevens kan niet worden herleid dat aan deze normering wordt voldaan.”

Antwoord:
De geluidnormen in artikel 4.430c van het Bal is onderdeel van paragraaf 4.30a, welke van toepassing is op het opwekken van elektriciteit met een windturbine als de activiteit als vergunningsplichtig is aangewezen in artikel 3.13. De zienswijze verwijst in eerste instantie naar artikel 3.11 van het Bal. Dit artikel wijst het opwekken van elektriciteit met een windturbine aan als milieubelastende activiteit. Artikel 3.13 van het Bal maakt die activiteit alleen vergunningsplichtig wanneer sprake is van een windpark met 3 of meer windturbines. Artikel 4.430b Bal (het toepassingsbereik waar artikel 4.430c

onderdeel van is) bepaalt vervolgens dat paragraaf 4.30a alleen geldt wanneer de activiteit als vergunningsplichtig is aangewezen in artikel 3.13. Aangezien hier geen sprake is van een windpark met 3 of meer windturbines is deze niet vergunningsplichtig en zijn de geluidnormen van artikel 4.430c niet van toepassing.

Zienswijze:
“Met inachtneming van de richtlijnen ‘Staat van bedrijfsactiviteiten’, Bedrijven en milieuzonering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), blijkt dat voor windturbines met een diameter van vijftig meter (of meer) qua geluid al een afstand van 300 meter als richtlijn wordt aangehouden.” In de onderhavige situatie kan daar echter niet aan worden voldaan waarmee thans moet worden vastgesteld dat bij de belangenafweging de woonbelangen van derden ten onrechte niet zijn betrokken.”

Antwoord:
De genoemde VNG-richtafstand van 300 meter is een algemene richtlijn die wordt gebruikt als hulpmiddel bij ruimtelijke afwegingen. Een richtafstand is geen harde norm, maar een indicatie waarbij moet worden beoordeeld of ter plaatse sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Indien niet aan een richtafstand wordt voldaan, betekent dit niet automatisch dat een ontwikkeling niet mogelijk is. Wel is dan een nadere onderbouwing en onderzoek nodig.
Voor dit project zijn onderzoeken uitgevoerd naar onder meer geluid, slagschaduw, veiligheid en andere milieueffecten. Op basis van deze onderzoeken is beoordeeld of kan worden voldaan aan de geldende wettelijke normen en of sprake blijft van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat voor omwonenden. De belangen van omwonenden zijn daarbij betrokken en meegewogen in de besluitvorming. Eventuele effecten op de woonomgeving zijn beschreven in de daarvoor opgestelde onderzoeken en afwegingen.

Slagschaduw
Zienswijze:
“Uit de aangeleverde bronnen komt naar voren dat de locatie waar belanghebbende woont, binnen de invloedssfeer van de slagschaduw van de windturbines zal vallen. Sowieso moet worden geconstateerd dat de slagschaduw zich over een zeer ruim gebied uitstrekt, namelijk tot in Soest toe. Er mag daarmee worden uitgegaan dat zijn woning een zogeheten slagschaduwgevoelig gebouw is. Daarbij woont hij binnen agrarisch bestemd gebied, namelijk als bedoeld in artikel 3 van het bestemmingsplan Buitengebied-West. Echter het kan niet worden aangenomen dat de invloed van slagschaduw op zijn opstallen buiten toepassing moet worden gelaten op basis van het bepaalde in artikel 22.184 van het voornoemde Omgevingsplan. Er is namelijk geen relatie tussen de windturbines en de agrarische bestemming op zijn perceel. Zelfs indien het plan in ongewijzigde vorm doorgang zou kunnen vinden, dan blijkt niet dat sprake is van een werkbare situatie als het gaat om het operationeel zijn van de windturbines op basis van het voorschrift dat deze maximaal drie minuten per dag en maximaal een uur per jaar slagschaduw mogen veroorzaken. Het spreidingsgebied van de slagschaduw strekt zich namelijk uit van Hoogland tot in Soest.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in 2.6.12 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“Evenmin blijkt hoe de woning van belanghebbende voldoende wordt beschermd tegen slagschaduw op de wijze zoals is voorgeschreven in paragraaf 4.30b van het Bal.
Wederom moet worden gesteld dat de woning van belanghebbende op enkele tientallen meters afstand van de windturbines komt te liggen waarmee het effect van slagschaduw dusdanig sterk zal werken en de stilstandvoorziening aan een rendabel functioneren van de windturbine(s) in de weg zal staan."

Antwoord:

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) stelt regels aan de hoeveelheid slagschaduw die een windturbine op gevoelige gebouwen, zoals woningen, mag veroorzaken. Om aan deze regels te voldoen, moet een windturbine worden voorzien van een automatische stilstandvoorziening die de turbine tijdelijk uitschakelt wanneer de toegestane hoeveelheid slagschaduw dreigt te worden overschreden.
Voor het project is onderzocht welke effecten van slagschaduw kunnen optreden bij omliggende woningen. Uit deze onderzoeken blijkt op welke locaties een stilstandvoorziening noodzakelijk is en hoe aan de geldende regelgeving kan worden voldaan. De vereiste maatregelen worden als onderdeel van het project getroffen.
De omstandigheid dat een stilstandvoorziening nodig kan zijn, betekent niet dat de windturbines niet rendabel of niet uitvoerbaar zijn. Bij windparken in Nederland worden dergelijke voorzieningen al geruime tijd toegepast. Bij de planuitwerking en de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het project is rekening gehouden met de eventuele productie- en opbrengstverliezen als gevolg van stilstandvoorzieningen.

Overige vragen
Zienswijze:
“Het is algemeen bekend dat landelijk weerstand bestaat tegen de komst van grote windturbines. Dit vertaalt zich inmiddels in beleid van de Rijksoverheid dat in ieder geval onder het vorige Kabinet in werking is gezet en waartoe ik u verwijs naar de bijgevoegde brief van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, Openbaar Vervoer en Milieu aan de Tweede Kamer van 3 juni 2025, voorzien van het kenmerk IENW/BSK-2025/135636.
Weliswaar is dit voornemen, dat voldoende concreet is omschreven, nog niet omgezet in landelijke regelgeving, maar de tendens is dat windturbines van de huidige omvang binnen een straal van vier keer de tiphoogte van de windturbine maatschappelijk niet langer aanvaardbaar is. Zelfs indien dit nog niet vastgesteld beleid is, dan staat in principe niets in de weg aan het anticiperen op deze ontwikkeling.”

Antwoord:
In het uitwerkingsvoorstel heeft de raad vastgesteld dat we voor Wind op Isselt uitgaan van de nieuwe landelijke normen voor windturbines die het Rijk in 2023 in concept publiceerde en die in zouden gaan per 1 juli 2025. De rijksoverheid heeft een besluit over vaststelling hiervan meermaals uitgesteld. Een brief van een Staatssecretaris heeft geen normerende werking.
Bij de beoordeling van onderhavige vergunningaanvraag heeft het college de kaders en uitgangspunten uit het uitwerkingsvoorstel, waaronder de landelijke conceptnormen voor windturbines, gehanteerd om te bepalen of wordt voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Die gaan verder dan wat wettelijk op dit moment verplicht is voor een windproject van twee turbines.
De aanvrager van een vergunning mag erop vertrouwen dat zijn aanvraag wordt getoetst op de op dat moment geldende wettelijke normen en lokale kaders.
Overigens heeft het kabinet zeer recent laten weten ervoor te kiezen de in het ontwerpbesluit opgenomen afstandsnorm van twee keer de tiphoogte van een windturbine te behouden. Deze keuze doet recht aan het belang van de energieopgave enerzijds en aan de zorgen van omwonenden anderzijds. Door nu deze afstandsnorm op te nemen zet het kabinet in op het voorkomen van afstandsnormen die beperkender zijn voor de woningbouwopgave en de energietransitie.
Daarbij geeft het kabinet ook aan dat een afwijking van de afstandsnorm naar beneden mogelijk is, omdat de afstandsnorm in bepaalde specifieke situaties beperkend kan zijn voor de opgaves. Daarom zal in het ontwerpbesluit voor de afstandsnorm, de instructieregel ‘rekening houden met’ worden opgenomen. Hiermee heeft het kabinet ook duidelijk oog voor de enorme opgave van de woningbouw en het belang van de energietransitie. Met de instructieregel 'rekening houden met' wordt ruimte geboden aan het bevoegd gezag om een belangenafweging te maken op basis van de lokale situatie, omdat hiermee het "pas toe of leg uit" principe geldt.

In het ontwerpbesluit heeft het college toegelicht dat in dit geval sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ook al wordt de afstandsnorm van 2 keer tiphoogte niet overal gehaald.

C 87 Zaaknummer 577782

Schade
Zienswijze:
“Mijn bedrijfspand staat in de directe omgeving van de geplande windturbines. Hoewel mijn pand net buiten de door u geschetste risicocontour ligt, neemt dat mijn zorgen niet weg. Tevens bevinden een aantal van onze panden op het Businesspark Het Element zich wel binnen de risico contour. Enkele jaren geleden heb ik bewust in deze locatie geïnvesteerd. De rustige ligging en kwaliteit van de omgeving waren daarbij doorslaggevend. Een ontwikkeling van deze omvang heeft daarom directe gevolgen voor een investering die ik in goed vertrouwen heb gedaan. Als dit destijds bekend was geweest, was deze keuze zeer waarschijnlijk anders uitgevallen.”

Antwoord:
Wij begrijpen de zorgen van indiener over de mogelijke gevolgen van het project voor de waarde van zijn vastgoed en de investeringen die in het verleden zijn gedaan. Voor de beantwoording van vragen over mogelijke schade, waardevermindering van panden en de mogelijkheden voor nadeelcompensatie verwijzen wij naar paragraaf 2.17 van deze zienswijzennota.

Natuur
Zienswijze:
“Hoe de gemeente met de natuur omgaat roept bij mij vragen op. De gemeente investeert enerzijds enorm veel in natuurontwikkeling, onder andere in De Melkweg gelegen vlak achter onze bedrijfspanden. Juist daarom begrijp ik niet dat tegelijkertijd gekozen wordt voor twee windturbines van deze omvang op deze locatie. Natuurlijk wordt in de stukken beschreven welke maatregelen worden genomen om schade aan vogels en vleermuizen te beperken, maar dat neemt niet weg dat deze turbines een verwoestende invloed gaan hebben op natuur en landschap.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.18 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
“De natuur achter de Isselt biedt vele vogels een leefgebied, o.a. aan de ijsvogel. Deze bijzondere vogel heb ik al meerdere malen mogen waarnemen. Deze Europees beschermde vogel mag m.i. niet verjaagd worden door de komst van 2 mega windturbines. Ik vind dat deze twee ontwikkelingen van natuur en windturbines moeilijk met elkaar te rijmen zijn en dat de negatieve effecten te gemakkelijk worden weggezet.”

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.8.16 van deze zienswijzennota.

Geluid
Zienswijze:
“Ook maak ik mij zorgen over de invloed van geluid op de leefomgeving. Geluid houdt zich niet aan een lijn op een kaart. Zeker in de avonduren en in het weekend verwacht ik dat de turbines merkbaar

aanwezig zullen zijn. De rustige omgeving was juist een belangrijke reden om hier mijn bedrijf te vestigen. Dat aspect zie ik onvoldoende terug in de belangenafweging."

Antwoord:
De gemeente begrijpt de zorgen over overlast van windturbines. De gemeente heeft hierom geluidvoorschriften opgenomen voor geluid die strenger zijn dan wat de wet voorschrijft. Informatie over deze geluidvoorschriften is te vinden in paragraaf 2.5.1 van deze zienswijzennota.

Veiligheid
Zienswijze:
"Verder is een belangrijk punt de veiligheid. Voor alle ondernemers, woningen en medewerkers. De gemeente heeft beloofd zich te gaan houden aan de concept nieuwe normen maar gaat toch afwijken op woningen en bedrijven die er volgens deze normen niet mogen staan. Ik wil dat u zich aan de afspraken houdt en daarop geen uitzondering gaat maken. Als burger en ondernemer moet ik daarop kunnen rekenen. Nu u daarvan lijkt te gaan afwijken krijg ik de indruk dat de gemeente doordramt en alleen maar bezig is om die turbines koste wat kost te plaatsen. Zelfs regels op het gebied van veiligheid worden vloeibaar."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.1.1 en 2.7.9 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Ook de chemische fabriek van Smit en Zoon vind ik ongelofelijk gevaarlijk. Het is het gevaarlijkste bedrijf dat we in Amersfoort kennen. Het lijkt erop dat voor deze turbine op deze plek net zo lang naar oplossingen gezocht is in de rapporten dat hij voor wat betreft de contouren nét aan kan worden geplaatst. Dat geeft mij bij een eventuele ramp met de windturbine niet het vertrouwen dat alles dan ook daadwerkelijk volgens het door u uitgewerkte plan verloopt. Ik kan me daar als actief lid van de vrijwillige brandweer van Amersfoort goed druk over maken en vind dat u op dit gebied een enorm risico neemt."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragrafen 2.7.9 en 2.7.10 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Daarbij maken we ons zorgen voor het in overtoeren raken van de wieken van de turbines. Ook al zijn de turbines van een nieuwere techniek (dat krijgen we als antwoord), 100% uitsluiten kan niemand. Bij overtoeren is er kans op het afwerpen van de wieken die op afstand terecht komen (in stukken) op onze daken of zelfs tot mastbreuk kan leiden."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragrafen 2.7.1 en 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Zienswijze:
"Brand kan veroorzaken in onze panden, of nog erger, mensenlevens kan kosten. Er wordt steeds gezegd dat de kans op een incident heel klein is. Dat zal best zo ziin. Maar veiligheidsregels zijn niet voor niets opgesteld en juist bedoeld voor situaties waarin de kans klein is, terwijl de gevolgen groot kunnen zijn. Er zijn de afgelopen jaren ook daadwerkelijk ongelukken gebeurd met de nieuwste generatie windturbines. Op internet vindt u voorbeelden van grote moderne turbines die in overtoeren raken met alle gevolgen van dien. Het RIVM schat de gebeurtenissen met de nieuwe generatie windturbines die op de lsselt gepland staan (met een hoogte tussen 200 en 250 meter) ¡n op een kans van 1 op 2000 per jaar. Als je

dagelijks werkzaam bent in een van de panden die op Isselt in de risicocontour liggen dan is dit geen klein risico."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.7.3 van deze zienswijzennota.

Gezondheid
Zienswijze:
"Realiseert u zich dat bij iedere ondernemer en woning in de buurt serieuze zorgen zijn ten eerste over veiligheid, maar ook over geluid, over concentratieproblemen op het werk, over nachtrust, over de onbekende schade op ieders gezondheid. En dit laatste ook specifiek voor jonge, opgroeiende kinderen."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragrafen 2.4.1, 2.4.3 & 2.4.6 van deze zienswijzennota.

Water
Zienswijze:
"Dit geldt ook voor de rioolwaterzuiveringsinstallatie. De impact als er zich hier een ernstig ongeval met een windtubine voordoet lijkt me groot en onoverzichtelijk."

Antwoord:
Informatie over dit thema is te vinden in paragraaf 2.10.2 van deze zienswijzennota en het veiligheidsonderzoek van het Waterschap:
https://valleiveluwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item//9f84c7ef-a584-4f42-a861-d170efe43ab7

Eigendom
Zienswijze:
"Daarnaast zou ik willen stilstaan bij het onderwerp lokaal eigendom. Vanaf het begin is daar veel nadruk op gelegd. Inmiddels heb ik niet het gevoel dat dit daadwerkelijk van de grond is gekomen zoals destijds werd voorgespiegeld. Waar het begon met een lokaal initiatief met relatief kleine molens en 100% lokaal eigendom (Soesterwijkwiek) is het nu ondergebracht in een gezamenlijke B.V. waarbij de vraag rijst of de opbrengsten nog wel daadwerkelijk zo lokaal terechtkomen. Mijns inziens is er toegewerkt naar een professioneel commercieel bedrijf waar het behalen van winst voorop staat. Dat vind ik teleurstellend, omdat lokaal eigendom juist een belangrijk argument was om draagvlak te creëren. U zegt wel dat 50% lokaal eigendom is, maar ik denk dat het kopen van aandelen ver van de gewone man afstaat en helemaal niet in staat is in aandelen te investeren om zodoende voordeel uit deze windturbines te behalen. En er zijn inmiddels zulke verstrengelingen met andere partijen die helemaal niet lokaal zijn maar regionaal/landelijk (om de schijn van 50% lokaal eigendom maar hoog te houden) dat ik vind dat het lokaal eigendom ver te zoeken is."

Antwoord:
Lokaal eigendom is meer dan alleen aandelen in een coöperatie. Meer informatie over de vereisten en de invulling van het lokaal eigendom is te vinden in paragraaf 2.3 van deze zienswijzennota. Ook verwijst het college naar het profijtplan, een bijlage bij OFLO, waarin door de initiatiefnemer is toegelicht wat er gebeurt met het coöperatieve deel van de opbrengsten van de windturbines. Opbrengsten die overblijven nadat de coöperatie aan haar verplichtingen heeft voldaan en nadat voldoende reserves zijn opgebouwd om de continuïteit van de coöperatie te waarborgen, zullen terugvloeien naar de omgeving. Daarbij legt de coöperatie de prioriteit bij de directe omgeving van de windturbines, bij organisaties en

huishoudens die ondersteuning of stimulering het meest nodig hebben en bij de bewoners die de meeste hinder ondervinden. Ook streeft SEA naar een eerlijke stroomprijs voor huishoudens in de omgeving.

Energieopbrengst

Zienswijze:

“Verder wordt geschetst dat de opbrengst goed is voor groene stroom voor 12.000 tot 15.000 huishoudens. Wat ik daarover dan op de website van Amersfoort lees is het plan dat de ontwikkelaar lokaal vraag en aanbod van stroom aan elkaar wil verbinden met een batterijopslag waarmee bedrijven in de buurt hun (grote) elektrische voertuigen kunnen laden?? Deze voorstellen zitten nu niet in de ontwerp omgevingsvergunning, maar worden later uitgewerkt. Ook dit onttrekt me niet aan de indruk dat REF bepaalt wat hij met de opgewekte stroom gaat doen. Dit lijkt me vooral goed voor zijn eigen portemonnee en misschien wel broodnodig om zijn eigen exploitatie rendabel te maken. Ook vreemd dat daar voorafgaand geen duidelijk plan voorhanden is. Of beter nog, dat de gemeente Amersfoort de regie hiervoor niet in handen heeft.”

Antwoord:

U maakt zich zorgen over de economische uitvoerbaarheid van het project. De initiatiefnemer heeft in hoofdstuk 6 van de OFLO onderbouwd hoe de financiering gedekt wordt en geeft daarbij ook aan hoe hij omgaat met opbrengstderving door mitigerende maatregelen, het kostenverhaal dat in de anterieure overeenkomst is afgesproken met de gemeente, de grondexploitatiekosten en inkomsten vanuit landelijke subsidies. Een volledige businesscase van het project hoeft niet te worden gedeeld; de initiatiefnemer draagt uiteindelijk de financiële en operationele risico's.

Participatie

Zienswijze:

“Dan de communicatie rondom dit project. Die is in mijn ogen totaal niet objectief. De brief die we kregen om te reageren op de ontwerp omgevingsvergunning was volledig vol ronkende voordelen. Er werd totaal voorbijgegaan aan het benoemen van ook de negatieve effecten, de zorgen en onbekende factoren. Ditzelfde geldt voor de voorlichting op de website en in de krant. Het zou eerlijker zijn, en ik vind zeker dat in het geval van een dergelijk grote beslissing, de gemeente verplicht is om op een eerlijke manier de situatie te schetsen.”

Antwoord:

Wij begrijpen uw zorg dat de gemeente in haar communicatie volgens u meer aandacht heeft besteed aan de voordelen van het project dan aan de mogelijke negatieve effecten en zorgen van omwonenden.
De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners zich volledig en objectief geïnformeerd voelen.
De gemeente heeft zich ingespannen om alle relevante informatie over het project beschikbaar te stellen via verschillende communicatiemiddelen, waaronder informatiebijeenkomsten, de projectwebsite, nieuwsberichten en raadsbijeenkomsten. Daarbij is niet alleen aandacht besteed aan de doelstellingen en voordelen van duurzame energieopwekking, maar ook aan onderwerpen waarover zorgen bestaan, zoals geluid, slagschaduw, gezondheid, landschap, natuur en veiligheid.
Veiligheid heeft daarbij een volwaardige plaats gekregen in de communicatie en de beoordeling van het project. Op de projectwebsite is veiligheid als afzonderlijk thema opgenomen en tijdens de speciale raadsbijeenkomst van 10 juni is dit onderwerp met een aparte presentatie toegelicht.
Tegelijkertijd begrijpen wij uw opmerking dat in sommige uitingen, waaronder de brief over de ontwerpvergunning. Achteraf bezien had dit onderwerp in die brief nadrukkelijker benoemd kunnen worden. Dat neemt niet weg dat veiligheid wel onderdeel is geweest van de beoordeling van de aanvraag en van de informatievoorziening aan inwoners.

Bij het informeren van inwoners zoeken we steeds naar de balans tussen een toegankelijke weergave op hoofdlijnen en de uitgebreide onderliggende onderzoeken en rapportages. Wij erkennen dat dit kan betekenen dat niet alle aspecten voor iedere lezer even zichtbaar zijn. Het was echter niet de bedoeling om zorgen, risico's of negatieve effecten onderbelicht te laten. De gemeente heeft geprobeerd een zo volledig mogelijk beeld te geven van zowel de kansen als de aandachtspunten van het project, zodat inwoners een zorgvuldige afweging kunnen maken en zienswijze geven.

Wetgeving
Zienswijze:
“Ik schrijf deze zienswijze omdat een besluit met zulke grote gevolgen vraagt om een eerlijke afweging van alle belangen.”

“Ik hoop daarom dat u niet alleen kijkt naar wat dit project oplevert, maar ook naar wat het van inwoners, werknemers en ondernemers vraagt. Juist daarin laat zich zien hoe zorgvuldig een overheid haar besluiten neemt.”

Antwoord:
Het college begrijpt dat een besluit van deze omvang en met mogelijke gevolgen voor de omgeving vraagt om een eerlijke, zorgvuldige en transparante belangenafweging. Omwonenden, ondernemers en andere betrokkenen kunnen de gevolgen van een dergelijk initiatief immers op verschillende manieren ervaren. Bij de beoordeling zijn daarom alle relevante belangen betrokken. Naast de zorgen en belangen van de omgeving, gaat het onder meer om de maatschappelijke opgave voor duurzame energieopwekking en de bestuurlijke opdracht als ook het belang van het tegengaan van netcongestie. Het college heeft deze belangen in samenhang beoordeeld. De raad zal bij haar bindend advies ook de belangen afwegen en daarbij de ingediende zienswijzen nadrukkelijk betrekken.

4. Voorgestelde aanpassingen naar aanleiding van zienswijzen

De 97 ingediende zienswijzen zijn in deze zienswijzennota zo zorgvuldig en volledig mogelijk samengevat en beantwoord. Een aantal zienswijzen was omvangrijk en had betrekking op meerdere onderwerpen. Deze onderwerpen zijn afzonderlijk onderzocht, gewogen en van een reactie voorzien.

Het college heeft kennisgenomen van alle ingediende zienswijzen en de daarop gebaseerde beoordelingen. De zienswijzen geven geen aanleiding om de aangevraagde omgevingsvergunning te weigeren. Wel hebben zij op verschillende onderdelen geleid tot verduidelijkingen, aanscherpingen en aanvullingen van de ontwerp omgevingsvergunning. Hiermee is de onderbouwing van het besluit op onderdelen versterkt en zijn de meest recente onderzoeksgegevens verwerkt.

De volgende wijzigingen en aanvullingen worden opgenomen in de concept-omgevingsvergunning die, samen met deze zienswijzennota, aan de gemeenteraad wordt aangeboden voor een bindend advies:

1 Actualisatie natuurtoets
Naar aanleiding van diverse zienswijzen over natuur wordt de eerder opgenomen natuurtoets van Waardenburg Ecology van 11 november 2025 vervangen door de meest recente versie van 18 februari 2026. In deze versie zijn onder meer de resultaten van de vleermuistellingen verwerkt. Deze actuele gegevens zijn reeds gebruikt bij de beantwoording van de zienswijzen.

2 Motivering effecten op de natuur
De effecten op natuur zijn beter toelicht.

3 Aanscherping motivering geluid
Uit de zienswijze bleek dat indieners op basis van de motivering bij het ontwerpbesluit de indruk kregen dat er nooit hinder kan ontstaan door laag frequent geluid. We willen met deze wijziging de motivering bij het ontwerp besluit aanpassen omdat we niet de indruk willen wekken dat het laagfrequente geluid niet hoorbaar kan zijn of geen hinder zal veroorzaken.

Naar aanleiding van zienswijzen over laagfrequent geluid wordt de motivering van het besluit ten aanzien van geluid verduidelijkt. De passage:
"op basis van (...) dat laagfrequent geluid geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt"
wordt vervangen door:
"op basis van (...) dat, wanneer aan de eerdergenoemde geluidsnormen wordt voldaan, het laagfrequente geluidsaspect van de windturbines geen onaanvaardbare hinder veroorzaakt."

4 Toevoeging communicatieplan externe veiligheid
In verschillende zienswijzen is gevraagd om meer duidelijkheid over de wijze waarop bij incidenten met de windturbines wordt gehandeld en hoe de omgeving wordt geïnformeerd. In de ontwerpvergunning is al voorgeschreven dat hiervoor een communicatieplan moet worden opgesteld.

Om vooraf beter inzicht te geven in de praktische uitwerking daarvan, wordt het Concept Communicatieplan Externe Veiligheid Renewable Energy Factory van 26 juli 2026 als bijlage aan

de vergunning toegevoegd. Daarmee wordt concreter gemaakt hoe incidenten worden gesignaleerd, wanneer en op welke wijze bedrijven en andere betrokkenen worden gewaarschuwd en welk handelingsperspectief wordt geboden.

5 Verduidelijken toelichting externe veiligheid

We stellen voor de motivering van externe veiligheid in het besluit aan te vullen en op enkele onderdelen te verduidelijken. Aanleiding hiervoor is dat in veel zienswijzen zorgen zijn geuit over de externe veiligheid en dat uit de reacties blijkt dat de huidige motivering op enkele punten onvoldoende duidelijk maakt hoe het college tot zijn oordeel is gekomen.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de samenloop van verschillende risico's en voor de vraag hoe de afzonderlijke onderzoeken uiteindelijk integraal zijn betrokken bij de beoordeling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De onderzoeken zijn wel uitgevoerd en betrokken, maar de samenhang en de bestuurlijke afweging kunnen duidelijker in het besluit worden beschreven.

Daarnaast heeft Smit & Zoon in haar zienswijze nieuwe inhoudelijke informatie ingebracht over de modellering in de QRA. Smit & Zoon onderschrijft op één punt de door Haskoning geconstateerde onjuiste modellering. Voor een ander scenario heeft Smit & Zoon gemotiveerd waarom van een andere modelleringswijze moet worden uitgegaan. De Omgevingsdienst Utrecht heeft deze onderbouwing beoordeeld, acht deze realistisch en adviseert deze wijze van modelleren te volgen en consequent toe te passen op vergelijkbare scenario's.

We stellen daarom voor om deze inzichten te verwerken en voor de beoordeling uit te gaan van de QRA van Smit & Zoon, met verwerking van de door Smit & Zoon voorgestelde en door de ODU onderschreven aanpassingen in de scenario's. De motivering wordt hierop aangepast en maakt tevens duidelijker hoe alle externe veiligheidsaspecten in samenhang zijn gewogen.

6 Harmonisatie uitgangspunten externe veiligheidsscenario's

Naar aanleiding van de zienswijze van Smit & Zoon passen we de uitgangspunten voor enkele scenario's in de QRA aan. De reden daarvoor is dat Smit & Zoon inhoudelijk heeft onderbouwd hoe het vrijkomen van gevaarlijke stoffen bij bepaalde scenario's realistischer moet worden gemodelleerd. De Omgevingsdienst Utrecht heeft deze onderbouwing beoordeeld en adviseert deze te volgen.

Voor de plasverdamping sluit Smit & Zoon aan bij de bevinding van Haskoning dat de verdamping horizontaal plaats vindt. Dat uitgangspunt nemen we over.

Voor de PGS 15-loods heeft Smit & Zoon onderbouwd dat het gebouw na een inslag door een windturbine geheel of gedeeltelijk in stand blijft. Daardoor moet het vrijkomen van gevaarlijke stoffen worden gemodelleerd als een uitstroom vanuit het gebouw. De ODU acht deze motivering volledig, navolgbaar en realistisch.

De ODU heeft daarbij aangegeven dat deze modelleringswijze consequent moet worden toegepast op alle vergelijkbare scenario's waarbij na een turbine-inslag gevaarlijke stoffen binnen een gebouw vrijkomen. Dat betekent dat ook het scenario waarbij de reactor en opslagtank worden geraakt en SO_2 ontstaat op deze wijze moet worden gemodelleerd.

We volgen daarmee de zienswijze van Smit & Zoon en het advies van de ODU en hebben de scenario's opnieuw laten doorrekenen. Uit de herberekening volgt dat de PR 10^{-6}-contour niet over de bestemming wonen ligt, maar alleen over de bestemming tuin. Daarmee wordt voldaan aan de grenswaarde van PR 10^{-6} per jaar.

7 Correctie datum QRA Smit & Zoon

In Bijlage III "Bijbehorende documenten/digitale bestanden" van de ontwerpvergunning wordt bij het document Domino-effecten door windturbines QRA Handelmaatschappij Smit & Zoon B.V. de vermelde datum gewijzigd van 19-02-2026 (ontvangstdatum) naar 17-12-2025 (publicatiedatum van het rapport).

8 Aanscherping voorschrift ijsdetectiesysteem en ijsvorming

Aan de ontwerp omgevingsvergunning Bopa wordt toegevoegd dat in overleg met het waterschap en de gemeenten Amersfoort en Soest een ijspositie (ijs afvang zone) wordt vastgesteld waar in het geval van ijsvorming op de wieken dit ijs gecontroleerd afgevangen mag worden. Deze beoordeling zal plaatsvinden bij de omgevingsplanactiviteit Bouwen zodra bekend is voor welk type turbine er is gekozen.